

EMIL DUMEA

ISTORIE CRESTINĂ ÎN 365 DE ZILE

Sapientia

EMIL DUMEA

**ISTORIE CREȘTINĂ
ÎN 365 DE ZILE**

**Sapiientia
Iași 2024**

Cu binecuvântarea noastră
✠ Iosif Păuleț
Episcop de Iași
15 octombrie 2024

Redactor: pr. dr. Ștefan Lupu
Tehnoredactare, copertă: Marius Gherghel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DUMEA, EMIL

Istorie creștină în 365 de zile / Emil Dumea. – Iași : Sapienia, 2024
ISBN 978-606-578-538-0

I. Dumea, Emil

2

© 2024 Editura SAPIENTIA
Institutul Teologic Romano-Catolic
Str. Th. Văscăuțeanu, 6
RO – 700462 Iași
Tel. 0232/225228
Fax 0232/211476
www.editurasapientia.ro
www.librariasapientia.ro
E-mail slupu@itrc.ro

CUPRINS

IANUARIE

1 ianuarie – Sfânta Fecioară Maria, Născătoare de Dumnezeu	17
1 ianuarie – Ziua Mondială a Păcii.	17
2 ianuarie – Moare, exilat la Tomis (Constanța), Ovidiu, poet din Roma Antică	18
3 ianuarie – Sfânta Genoveva, fecioară, patroana Parisului (422-502)	19
Marcus Tullius Cicero (n. 3 ianuarie 106 î.C. – d. 7 decembrie 43 î.C.)	19
3 ianuarie 1521 – Papa Leon al X-lea emite bula <i>Decret Romanum Pontificem</i>	20
4 ianuarie – Angela de Foligno, soție, mamă, apoi călugăriță	20
5 ianuarie – Înmormântarea Papei emerit Benedict al XVI-lea.	22
6 ianuarie – Sfânta Ioana d’Arc, fecioară	23
7 ianuarie 1502 – Se naște, la Bologna, viitorul Papă Grigore al XIII-lea.	24
8 ianuarie 1873 – Se naște, la Bădăcin (jud. Sălaj), Iuliu Maniu	25
8 ianuarie 1642 – Moare, la Arcetri, Galileo Galilei	26
9 ianuarie 1951 – Inaugurarea oficială a noului sediu ONU din New York	27
10 ianuarie 1475 – Bătălia de la Podul Înalt, lângă Vaslui.	28
11 ianuarie 347 – Se naște împăratul roman Teodosiu I	29
11 ianuarie – Ziua Internațională a cuvântului „Mulțumesc”.	29
12 ianuarie 2010 – Cutremurul din Haiti	30
13 ianuarie 1435 – Prin bula <i>Sicut dudum</i> , Papa Eugen al IV-lea condamnă sclavia și îi excomunică pe toți cei care fac sclavi persoane umane	31
14 ianuarie 1950 – „Reeducarea elementelor dușmănoase”	32
15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale	33
16 ianuarie 1605 – Este publicată la Madrid prima parte a operei literare <i>Don Quijote de la Mancha</i> , de Miguel de Cervantes Saavedra.	33
17 ianuarie – Sfântul Anton, abate	35
18 ianuarie – Începe Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor	36
19 ianuarie 1966 – Indira Gandhi devine prima femeie prim-ministru al Indiei.	37
20 ianuarie 1961 – Democratul John F. Kennedy devine cel de-al 35-lea președinte al SUA.	38
21 ianuarie 1852 – Se naște Vasile Lucaciu, preot greco-catolic, militant de seamă al Marii Uniri	39

22 ianuarie 1506 – 150 de soldați elvețieni intră în Vatican (Garda Pontificală Elvețiană)	40
23 ianuarie 1295 – Bonifaciu al VIII-lea devine papă	42
24 ianuarie – Sfântul Francisc de Sales (1567-1622)	44
25 ianuarie 1554 – Înființarea orașului Sao Paulo	45
26 ianuarie 1699 – Transilvania intră sub stăpânirea Curții de la Viena	46
27 ianuarie – Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului	47
27 ianuarie 1756 s-a născut la Salzburg Wolfgang Amadeus Mozart	48
28 ianuarie 1225 – Se naște sfântul Toma, unul dintre cei mai mari filosofi și teologi ai Bisericii Catolice	48
29 ianuarie – Moare Papa Gelaziu al II-lea	50
30 ianuarie 1561 – Iese de sub tipar <i>Tetraevanghelul</i> , prima carte românească tipărită de diaconul Coresi	51
31 ianuarie 1888 – Trece la cele veșnice sfântul Ioan Bosco	52

FEBRUARIE

1 februarie 1954 – Marele viscol	54
2 februarie 962 – Papa Ioan al XII-lea îl încoronează pe Otto I împărat al Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană (962-1806)	55
3 februarie 1983 – Papa Ioan Paul al II-lea prezintă noul drept canonic al Bisericii Catolice de rit latin	57
4 februarie 1945 – Conferința de la Ialta (4-11 februarie 1945)	58
5 februarie 1953 – Moare, în închisoarea de la Sighetu Marmației, Iuliu Maniu	59
5 februarie 1596 – Martiriul sfântului Paul Miki și al însoțitorilor săi	60
7 februarie 1971 – Femeile din Elveția obțin drept de vot	61
8 februarie 1878 – Se naște, la Viena, Martin Buber, fondator al „filosofiei dialogului”	62
9 februarie 1621 – Este ales Papa Grigore al XV-lea	63
10 februarie – Sfânta Scolastica	64
11 februarie 1929 – Înființarea Statului Vatican	66
12 februarie 2016 – Papa Francisc se întâlnește cu Patriarhul Kiril al Moscovei și al Întregii Rusii, la Havana, Cuba, pe Aeroportul Internațional Jose Marti	67
13 februarie 1979 – Moare, la Mărgineni (Bacău), preotul franciscan Iosif Tălmăcel	68
14 februarie – Sfinții Ciril și Metodie, apostolii slavilor, patroni ai Europei	70
15 februarie 1851 – Se naște Spiru Haret, organizatorul învățământului românesc	71
16 februarie 1959 – Comunistul Fidel Castro preia conducerea Cubei	72
17 februarie 2001 – Moare Richard Wurmbrand	73
18 februarie 1546 – Moare Martin Luther	74

19 februarie 1473 – Se naște Nicolaus Copernic	75
20 februarie 1431 – Moare Papa Martin al V-lea	76
21 februarie 1513 – Moare Papa Iuliu al II-lea	77
22 februarie 1512 – Moare Amerigo Vespucci	78
23 februarie 1455 – Gutenberg publică Biblia, prima carte tipărită din Europa	78
24 februarie 1500 – Se naște Carol Quintul	80
25 februarie 1778 – Se naște, la Yapeyú (Argentina), José de San Martín	81
26 februarie 1802 – Se naște scriitorul francez Victor Hugo	82
27 februarie 380 – Creștinismul devine religie de stat	83
28 februarie 870 – Încheierea lucrărilor Conciliu al IV-lea Ecumenic din Constantinopol	84

MARTIE

1 martie 1810 – Se naște Frédéric Chopin	86
2 martie 1939 – Este ales papă Pius al XII-lea	86
3 martie 1949 – Începutul colectivizării în România	87
4 martie 1977 – ora 21.22: Cutremur!	88
5 martie 1904 – Se naște Karl Rahner, unul dintre cei mai mari teologi catolici ai secolului XX	89
6 martie 1475 – Se naște Michelangelo	91
7 martie – Sfintele Perpetua și Felicitas, martire	92
8 martie 1911 – Ziua Internațională a Femeii	94
9 martie – Sfântul Dominic Savio	94
10 martie 1302 – Florența îl condamnă la exil pe Dante Alighieri	95
11 martie 2004 – Atentatul de la Madrid	97
12 martie 604 – Trecerea la cele veșnice a Papei Grigore Cel Mare	97
13 martie 2013 – Este ales Papa Francisc	99
14 martie 2008 – Trece la cele veșnice Chiara Lubich	100
15 martie – Trece la cele veșnice sfânta Luiza de Marillac	102
17 martie – Sfântul Patriciu	103
18 martie 1751 – Papa Benedict al XIV-lea condamnă masoneria	104
19 martie – Sfântul Iosif, soțul sfinței Fecioare Maria	105
20 martie 1916 – Albert Einstein: teoria relativității	106
21 martie 1804 – În Franța intră în vigoare codul civil, numit și <i>Codul lui Napoleon</i>	107
22 martie 1312 – Desființarea Ordinului Templierilor	107
23 martie – Sfântul Turibiu de Mongrovejo, episcop (1538-1606)	109
24 martie 1603 – Moare regina Elisabeta I a Angliei	110
25 martie 1995 – Papa Ioan Paul al II-lea publică Enciclica <i>Evanghelia vieții</i>	111
26 martie 1827 – Beethoven trece la cele veșnice	112
27 martie 1952 – <i>Veritatem facientes</i>	113

28 martie 1791 – Este trimis Curții imperiale din Viena <i>Supplex Libellus Valachorum</i> , primul program politic național al românilor din Transilvania	114
29 martie 1892 – Se naște eroul credinței și poporului maghiar József Mindszenty	115
30 martie 1989 – Trece la cele veșnice Nicolae Steinhardt	116
31 martie 46 î.C. – Iulius Cezar introduce calendarul iulian	118

APRILIE

1 aprilie – Sfântul Hugo din Grenoble, episcop	120
2 aprilie 742 – Se naște Carol cel Mare	121
2 aprilie 2005 – Se întoarce în casa Tatălui Papa Ioan Paul al II-lea	121
3 aprilie 1930 – Se naște Helmut Kohl, unul dintre cei mai buni lideri europeni ai celei de-a doua jumătăți a secolului XX	122
4 aprilie 636 – Trece la cele veșnice sfântul Isidor episcop și învățător al Bisericii (n. 560)	123
5 aprilie 2001 – Chiara Lubich publică un document foarte important: <i>Patru aspecte ale economiei de comuniune</i>	124
6 aprilie 1199 – Moare regele Richard Inimă de Leu	125
6 aprilie 1250 – Este capturat și înfrânt Ludovic al IX-lea al Franței	125
7 aprilie 1167 – Jurământul de la Pontida	126
7 aprilie 1948 – Este înființată Organizația Mondială a Sănătății (OMS)	126
8 aprilie 2012 – Pace în întreaga lume și pentru creștinii care suferă din cauza credinței lor	127
9 aprilie 1968 – Martin Luther King Jr. este înmormântat în Atlanta	127
10 aprilie 1585 – Trece la cele veșnice Papa Grigore al XIII-lea	128
11 aprilie 1814 – Napoleon abdică la Fontainebleau	129
12 aprilie 1204 – Cruciada a IV-a, ocuparea și jefuirea Constantinopolului	130
13 aprilie 1598 – Promulgarea Edictului din Nantes	131
14 aprilie 1912 – Titanicul se lovește de un aisberg	132
15 aprilie 1902 – Biserica Catolică din SUA la începutul secolului XX	133
16 aprilie 1783 – Trece la cele veșnice sfântul Benedict Labre	134
17 aprilie 1492 – Semnarea Contractului între regii Ferdinand și Isabela și Cristofor Columb	135
18 aprilie 1506 – Papa Iuliu al II-lea pune piatra de temelie a bazei „Sfântul Petru”	136
19 aprilie 1213 – Papa Inocențiu al III-lea convoacă Conciliul al IV-lea Ecumenic din Lateran	137
20 aprilie 570 – Se naște Mahomed	138
21 aprilie – Sfântul Anselm de Canterbury	139
22 aprilie – Ziua Mondială a Pământului	140
23 aprilie – Sfântul Gheorghe, martir	140
24 aprilie 387 – Botezul sfântului Augustin	141
25 aprilie 1904 – Muzica gregoriană	142

25 aprilie 1687 – Trece la cele veșnice Kájoni János n. 8 martie 1629, Căianu Mic – d. 25 aprilie 1687, Lăzarea)	142
26 aprilie 1986 – Explozia nucleară de la Cernobil.	143
27 aprilie 1883 – Înființarea Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București.	144
27 aprilie 2014 – Ziua celor patru papi	144
28 aprilie 1611 – Înființarea Universității Catolice a Filipinelor.	144
29 aprilie 1380 – Trece la cele veșnice sfânta Ecaterina de Siena	145
30 aprilie – Sfântul Pius al V-lea, papă	146

MAI

1 mai 1991 – Doctrina Socială a Bisericii Catolice	148
2 mai 1868 – Papa Pius al IX-lea aprobă Societatea Tineretului Catholic Italian (actuala <i>Acțiune Catholică</i>)	149
3 mai 1991 – Se naște Carlo Acutis	150
4 mai 1493 – Papa Alexandru al VI-lea împarte lumea nouă între Spania și Portugalia	151
5 mai 1995 – Legislația italiană îl exclude pe Dumnezeu din jurământul martorilor.	152
6 mai 2001 – În timpul călătoriei apostolice în Siria, Papa Ioan Paul al II-lea este primul papă care pășește într-o moschee	152
6 mai 2013 – Trece la cele veșnice Giulio Andreotti	153
7 mai 1999 – Începe vizita ecumenică în România a Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea	154
8 mai – Fericitul Ieremia Valahul.	154
9 mai 1877 – Ziua Independenței României	155
9 mai 1945 – Ziua Victoriei coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial	156
9 mai 1950 – Ziua Europei	156
9 mai 1993 – Agrigento, Valle dei Templi: Papa Ioan Paul al II-lea lansează cuvinte grele contra mafiei	156
10 mai 1866 – Carol I intră în Capitală, acamat de peste 30.000 de bucureșteni	156
10 mai 1881 – Încoronarea principelui Carol I ca rege al României	156
10 mai 1927 – Se semnează Concordatul dintre România și Sfântul Scaun	156
11 mai 330 – Byzantion devine Constantinopol	157
12 mai 113 – Este inaugurată la Roma, în forumul nou-construit, Columna lui Traian	158
13 mai 1981 – Atentatul asupra Papei Ioan Paul al II-lea	159
14 mai – Ziua Națională de Cinstire a Martirilor din Închisorile Comuniste	160
15 mai 1130 – Trece în veșnicie sfântul Isidor Plugarul	160
16 mai 1954 – În închisoarea de la Jilava, trece la cele veșnice monseniorul Vladimir Ghika.	162
17 mai 1510 – Trece la cele veșnice Sandro Botticelli.	162

18 mai 1920 – Se naște Papa Ioan Paul al II-lea	163
19 mai 804 – Moare cărturarul Alcuin.	164
20 mai 325 – Începe, la Niceea, Conciliul I Ecumenic al Bisericii	165
21 mai – Sfânta Elena, mama împăratului Constantin (cca 250-330).	166
22 mai 2002 – Trece la cele veșnice cardinalul Alexandru Todea	168
23 mai 1498 – Este ars pe rug Girolamo Savonarola	169
24 mai – Sfânta Fecioară Maria, Ajutorul Creștinilor	170
25 mai 1085 – Trece la cele veșnice Papa Grigore al VII-lea	171
26 mai 1595 – Trece la cele veșnice sfântul Filip Neri	172
27 mai 1991 – <i>Ultima cină</i>	173
28 mai 1970 – Trece la cele veșnice episcopul Iuliu Hossu.	174
29 mai 1453 – Căderea Constantinopolului.	175
30 mai – Sfânta Ioana d'Arc	176
31 mai 2019 – Începutul vizitei apostolice a Papei Francisc în România	177

IUNIE

1 iunie – Sfântul Iustin.	179
2 iunie 1537 – Papa Paul al III-lea condamnă sclavia.	180
3 iunie 1963 – Trece la cele veșnice Papa Ioan al XXIII-lea.	181
4 iunie 1989 – Masacrul din Piața Tienanmen	182
5 iunie 754 – Este martirizat sfântul Bonifaciu, apostolul germanilor	183
6 iunie 1134 – Trece la cele veșnice sfântul Norbert	184
7 iunie 1780 – Revolta lui Gordon	185
8 iunie 632 – Mahomed moare la Medina	186
9 iunie 68 – Primul împărat persecutor, Nero, se sinucide.	187
10 iunie 1099 – Trece la Domnul El Cid	188
11 iunie 1509 – Căsătoria lui Henric al VIII-lea cu Ecaterina de Aragon	189
12 iunie 1987 – „Domnule Gorbaciov, dărâmați acest zid!”	190
13 iunie 1231 – Trece în veșnicie sfântul Anton de Padova	191
14 iunie 1998 – Giulgiul din Torino	192
15 iunie 1215 – Regele Ioan Fără de Țară semnează <i>Magna Carta</i>	193
16 iunie 1675 – Preasfânta Inimă a lui Isus	194
17 iunie – Inima Neprihănită a Mariei	194
18 iunie 1925 – Legea pentru reglementarea repausului duminical și a sărbătorilor legale	195
19 iunie 1027 – Trece la cele veșnice sfântul Romulad.	197
20 iunie 1966 – Trece la cele veșnice Georges Lemaître, preot catolic belgian, astronom și fizician, fondatorul teoriei Big Bangului	198
21 iunie 1591 – Trece la cele veșnice sfântul Alois de Gonzaga.	199
22 iunie – Sfinții Ioan Fisher și Thomas Morus	200
23 iunie 1641 – Luminatul domnitor Vasile Lupu depune în frumoasa biserică „Trei Ierarhi” din Iași moaștele sfintei Parascheva	201
24 iunie – Nașterea sfântului Ioan Botezătorul	201
25 iunie 1852 – Se naște Antoni Gaudí	202

26 iunie 363 – Moare împăratul Iulian Apostatul.	203
27 iunie 1884 – Înființarea Episcopiei Romano-Catolice de Iași	204
28 iunie – Sfântul Irineu, episcop de Lyon	206
29 iunie – Sfinții Petru și Paul, apostoli și martiri	207
30 iunie 1968 – Rugăciune pentru a dobândi credința (Papa Paul al VI-lea) . .	209

IULIE

1 iulie 1861 – <i>L'Osservatore Romano</i>	211
2 iulie 1504 – Moare Ștefan cel Mare.	211
3 iulie – Sfântul Toma, apostol.	212
4 iulie 1776 – Declarația de Independență (SUA).	214
5 iulie 1539 – Trece la cele veșnice Anton Maria Zaccaria	215
6 iulie 1902 – Trece la cele veșnice Maria Goretti.	216
7 iulie 1304 – Trece la cele veșnice Benedict al XI-lea, papă	217
8 iulie 452 – Papa Leon salvează Roma	218
9 iulie – Sfinții Augustin Zhao Rong și cei 119 însoțitori	219
10 iulie 1509 – Se naște Jean Calvin	220
11 iulie – Sfântul Benedict, patron al Europei	221
12 iulie 1536 – Moare Erasmus din Rotterdam.	222
13 iulie 1024 – Trece la cele veșnice sfântul Henric al II-lea, împărat german	223
14 iulie 1789 – Căderea Bastiliei, începutul Revoluției Franceze, Ziua Națională a Franței.	224
15 iulie 1099 – Cucerirea Ierusalimului de către cruciați.	225
16 iulie 1054 – Schisma orientală	226
17 iulie 1918 – Asasinarea familiei imperiale ruse	227
18 iulie 1870 – În cadrul Conciliului Ecumenic I din Vatican, este votată Constituția dogmatică <i>Pastor aeternus</i> , despre primatul și infailibilitatea papei	228
19 iulie 711 – Cucerirea arabă a Spaniei (Bătălia de la Guadalete).	230
20 iulie 1903 – Trece la cele veșnice Papa Leon al XIII-lea	231
21 iulie 1550 – Papa Iuliu al III-lea aprobă Societatea lui Isus	232
22 iulie – Sfânta Maria Magdalena	233
22 iulie 1946 – Se naște privighetoarea muzicii franceze Mireille Mathieu . .	234
23 iulie 1373 – Trece la cele veșnice sfânta Brigitta	234
24 iulie – Sfânta Cristina	235
25 iulie – Sfântul Apostol Iacob (cel Mare)	236
26 iulie 2022 – Este canonizat Titus Brandsma	238
27 iulie – Sfântul Celestin I	239
28 iulie – Sfântul Victor	240
29 iulie 1588 – „Invincibila Armada” este înfrântă	241
30 iulie 1898 – Moare Otto von Bismarck	242
31 iulie 1556 – Trece la cele veșnice sfântul Ignățiu de Loyola	243

AUGUST

1 august 1787 – Trece la cele veșnice sfântul Alfons Maria de Liguori	245
2 august – Porțiuncula	246
3 august 1492 – Proiectul „nebunesc” al lui Cristofor Columb	247
4 august 1859 – Trece la cele veșnice sfântul Ioan Maria Vianney	248
5 august 1912 – Se naște, la Lyon, Abbé Pierre	250
6 august 1945 – Bomba atomică de la Hiroshima	251
7 august 117 – Moare Traian, cuceritorul Daciei	252
8 august – Sfântul Dominic	253
9 august 378 – Bătălia de la Adrianopol	254
10 august 955 – Bătălia de la Lechfeld	255
11 august 1253 – Clara din Assisi trece la cele veșnice	256
12 august 1099 – Se încheie Cruciada I	257
13 august 1521 – Sfârșitul Imperiului Aztecilor	258
14 august 1941 – Maximilian Kolbe trece la cele veșnice	259
15 august – Adormirea Maicii Domnului	260
16 august – Sfântul Ștefan, regele Ungariei	262
17 august – Sfânta Clara de Montefalco	263
18 august – Sfântul Albert Hurtado	264
19 august 1071 – Bătălia de la Malazgirt	265
20 august 1153 – Trece la cele veșnice sfântul Bernard	266
21 august 1968 – URSS invadează Cehoslovacia	268
22 august 1485 – Bătălia de la Bosworth	268
23 august 1939 – Pactul Ribbentrop-Molotov	268
24 august 1572 – Noaptea Sfântului Bartolomeu	270
25 august 1270 – Trece la cele veșnice sfântul Ludovic al IX-lea, rege	271
26 august 1789 – Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului	272
27 august 387 – Trece la cele veșnice sfânta Monica	275
28 august 430 – Trece la cele veșnice sfântul Augustin	276
29 august – Martiriul sfântului Ioan Botezătorul	278
30 august 1940 – Dictatul de la Viena	279
31 august 1980 – Sindicatul polonez independent Solidaritatea (Solidarność)	280

SEPTEMBRIE

1 septembrie 1715 – Apune Regele Soare	282
2 septembrie 1945 – Sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial	283
3 septembrie – sfântul Grigore cel Mare, papă	284
4 septembrie 476 – Căderea Imperiului Roman de Apus	286
5 septembrie 1997 – Trece la cele veșnice Maica Tereza de Calcutta	287
6 septembrie – Anna Maria Javouhey	288
7 septembrie – Dominic Savio („Vreau să devin sfânt”)	289
8 septembrie – Sora Rozalia, îngerul cartierului Mouffetard	290
9 septembrie – Salonul creștin al doamnei Swetchine	291

10 septembrie – Masacru într-un convent franciscan	292
11 septembrie – Franz Liszt, un pianist pentru cer	293
12 septembrie – Bernadeta Soubirous, mica vizionară de la Massabielle	294
13 Septembrie – Adolf Kolping, centre primitoare pentru tineri.	295
14 septembrie – Anton Chevrier, preotul cerșetor	296
15 septembrie – Teofan Venard, misionar în Vietnam	297
16 septembrie – Friedrich Wilhelm Raiffeisen, o bancă pentru micii agricultori	298
17 septembrie – Gregor Mendel, călugărul care studia mazărea	299
18 septembrie – Părintele Petitjean: redescoperirea Bisericii la Nagasaki	300
19 septembrie – Casa Betania: a doua șansă pentru orice om lovit de soartă.	302
20 septembrie 1870 – Sfârșitul Statului Papal	302
21 septembrie 1558 – Moare Carol al V-lea de Habsburg	303
22 septembrie 1862 – Abolirea sclaviei în SUA (Nord).	304
23 septembrie 1122 – Concordatul de la Worms	306
24 septembrie 768 – Moare Pepin cel Scund	307
25 septembrie 1555 – Pacea de la Augsburg	308
26 septembrie 70 – Generalul Titus cucerește Ierusalimul	310
27 septembrie 1660 – Trece la cele veșnice sfântul Vincențiu de Paul	310
28 septembrie 935 – Este ucis sfântul Venceslau	312
29 septembrie 642 – Arabii cuceresc Alexandria.	313
30 septembrie 420 – Trece la cele veșnice sfântul Ieronim	314

OCTOMBRIE

1 octombrie – Sfânta Tereza a Pruncului Isus	316
2 octombrie 1187 – Sultanul Saladin ocupă Ierusalimul	317
3 octombrie 1990 – Reunificarea Germaniei	318
4 octombrie – Sfântul Francisc din Assisi	319
5 octombrie 1143 – Înființarea Portugaliei	320
6 octombrie 1101 – Trece la cele veșnice sfântul Bruno	321
7 octombrie 1571 – Bătălia de la Lepanto	322
8 octombrie 451 – Conciliul Ecumenic din Calcedon	324
9 octombrie 1944 – Împărțirea Europei în sfere de influență	325
10 octombrie 1881 – Trece la cele veșnice Daniel Comboni	326
11 octombrie – Sfântul Ioan al XXIII-lea, papă.	327
12 octombrie 1492 – Descoperirea Americii	329
13 octombrie 1307 – Arestarea Templierilor	330
14 octombrie 1066 – Bătălia de la Hastings	332
15 octombrie 1582 – Trece la cele veșnice sfânta Tereza de Avila	333
16 octombrie 1962 – Criza din Cuba	334
17 octombrie – Sfântul Ignățiu de Antiohia	335
18 octombrie – Sfântul evanghelist Luca.	336
19 octombrie 1781 – Edictul de toleranță al împăratului Iosif al II-lea.	338
20 octombrie 1536 – Instaurarea religiei protestante	

în Danemarca și Norvegia	338
21 octombrie 1805 – Bătălia navală de la Trafalgar	339
22 octombrie 741 – Carol Martel	340
23 octombrie 1956 – Revolta antisovietică și anticomunistă de la Budapesta	341
24 octombrie 1648 – Pacea de la Westfalia	342
25 octombrie 1921 – Se naște regele Mihai al României	343
26 octombrie – Sfântul martir Dumitru	344
27 octombrie 312 – Împăratul Constantin cel Mare are viziunea sfintei cruci	345
28 octombrie 312 – Victoria lui Constantin la Podul Milvius	346
29 octombrie 1875 – Se naște Regina Maria a României	347
30 octombrie 1984 – Este descoperit trupul preotului martir Jerzy Popiełuszko	348
31 octombrie 1517 – Cele 95 de teze ale lui Martin Luther	350

NOIEMBRIE

1 noiembrie – Solemnitatea Tuturor Sfinților	352
2 noiembrie – Pomenirea tuturor răposaților	353
3 noiembrie 1534 – Începutul schismei anglicane	354
4 noiembrie – Sfântul Carol Borromeu	355
5 noiembrie 1605 – Complotul prafului de pușcă	356
6 noiembrie 1789 – Numirea primului episcop american în SUA	357
7 noiembrie 1917 – Începutul revoluției bolșevice	358
8 noiembrie 1897 – Se naște Dorothy Day	359
9 noiembrie – Sfințirea Bazilicii din Lateran	360
10 noiembrie 461 – Trece la cele veșnice sfântul Leon cel Mare	361
11 noiembrie 1417 – Sfârșitul Schismei Occidentale	362
12 noiembrie 1623 – Trece la cele veșnice sfântul Iosafat Kuncewycz	363
13 noiembrie 1460 – Moare Henric Navigatorul	364
14 noiembrie 565 – Moare împăratul Iustinian	365
15 noiembrie 1280 – Trece la cele veșnice Albert cel Mare	366
16 noiembrie 1093 – Trece la cele veșnice Margareta, regina Scoției	367
17 noiembrie 1231 – Trece la cele veșnice Elisabeta a Ungariei	369
18 noiembrie – Sfințirea bazilicilor „Sf. Petru” și „Sf. Paul”	370
19 noiembrie 1095 – Începe Sinodul din Clermont	371
20 noiembrie 1793 – Întronizarea zeiței Rațiunii pe altarul catedralei „Notre-Dame” din Paris	372
21 noiembrie 1964 – Decretul despre ecumenism <i>Unitatis redintegratio</i>	373
22 noiembrie – Sfânta Cecilia	374
23 noiembrie 615 – Trece la cele veșnice sfântul Columban	375
24 noiembrie 1833 – Se naște Antoine Labelle	376
25 noiembrie 1795 – Disparația Poloniei	377
26 noiembrie 1504 – Moare regina Isabela I a Spaniei	378
27 noiembrie 784 – Trece la cele veșnice sfântul Virgil	380

28 noiembrie 1989 – Trece la cele veșnice Arsenie Boca	381
29 noiembrie 1314 – Moare Filip al IV-lea.	382
30 noiembrie 1919 – Papa Benedict al XV-lea publică <i>Maximum illud</i>	383

DECEMBRIE

1 decembrie 1918 – Marea Unire	385
1 decembrie 1948 – Decretul de suprimare (desființare) a Bisericii Greco-Catolice	385
2 decembrie 1804 – Încoronarea imperială a lui Napoleon I Bonaparte	386
3 decembrie 1552 – Trece la cele veșnice Francisc Xaveriu	387
4 decembrie 1642 – Moare cardinalul Richelieu	388
5 decembrie 1791 – Moare Wolfgang Amadeus Mozart	389
6 decembrie – Sfântul Nicolae	390
7 decembrie 374 – Ambroziu este ales episcop de Milano.	391
8 decembrie 1854 – Neprihănită Zămislire a sfintei Fecioare Maria	393
9 decembrie 1559 – Consacrarea lui Matthew Parker	395
10 decembrie 1951 – Trece la cele veșnice Anton Durcovici.	396
11 decembrie – Papa Damasus	397
12 decembrie 627 – Victoria bizantină de la Ninive	398
13 decembrie 1545 – Convocarea Conciliului Ecumenic din Trento	399
14 decembrie 1591 – Trece la cele veșnice Ioan al Crucii	400
15 decembrie 1025 – Moare împăratul Vasile al II-lea Bulgaroctonul	401
16 decembrie 999 – Trece la cele veșnice împărăteasa Adelaida	402
17 decembrie 1830 – Moare Simón Bolívar	403
18 decembrie 1865 – Abolirea sclaviei în SUA	404
19 decembrie 1370 – Trece la cele veșnice Papa Urban al V-lea.	405
20 decembrie 1985 – Papa Ioan Paul al II-lea anunță instituirea Zilei Mondiale a Tineretului	406
21 decembrie 1597 – Trece la cele veșnice Petru Canisiu.	407
22 decembrie 1248 – Sevilla este eliberată de sub puterea arabă musulmană.	408
23 decembrie 1688 – Ultimul rege englez catolic, Iacob al II-lea, se refugiază în Franța	409
24 decembrie 1818 – Franz Gruber compune celebrul cântec de Crăciun <i>Stille Nacht</i> („Noapte de vis”)	410
25 decembrie – Nașterea Domnului nostru Isus Cristos	411
26 decembrie – Sfântul Ștefan	412
27 decembrie – Sfântul apostol și evanghelist Ioan	413
28 decembrie – Sfinții prunci nevinovați	414
29 decembrie 1170 – Martiriul sfântului Thomas Becket	415
30 decembrie 1922 – Înființarea Uniunii Sovietice.	416
31 decembrie – Sfântul Silvestru I, papă.	417
Postfață	419
Bibliografie	421

1 ianuarie – Sfânta Fecioară Maria, Născătoare de Dumnezeu

In zona apuseană a creștinătății, sărbătorirea sfintei Fecioare Maria, Născătoare de Dumnezeu reprezintă prima sărbătoare în cinstea Maicii Domnului. La Roma, „Crăciunul Sfintei Maria” (*Natale Sanctae Mariae*) a început să fie sărbătorit din secolul al VIII-lea, ca o confirmare a maternității ei divine (*Theotokos*), definită la Conciliul Ecumenic din Efes (431) și celebrată încă de atunci în multe părți ale creștinătății. Fecioara Mamă Maria îl naște pe Principele Păcii, și pentru acest motiv Ziua Mondială a Păcii este legată și de celebrarea acestei sărbători.

1 ianuarie – Ziua Mondială a Păcii

Ziua Mondială a păcii a fost instituită de Papa Paul al VI-lea, iar celebrarea acesteia a început pe 1 ianuarie 1968. Scopul acestei zile este acela de a promova pacea între oameni și popoare. Pacea înseamnă prezența lui Dumnezeu în viața noastră, iar Isus Cristos este cel care ne împacă cu Tatăl nostru, al tuturor. Pacea nu înseamnă doar absența conflictului, a războiului, ci mai ales viață trăită în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii noștri. Biserica și fiecare dintre noi, primind pacea lui Cristos, avem misiunea de a o răspândi altora, iar aceasta reprezintă astăzi o misiune urgentă și foarte importantă, dacă ținem cont de faptul că războiul este la granițele țării noastre.

1 ianuarie 1622 – Cancelaria papală a hotărât să se considere ca dată de început a anului ziua de 1 ianuarie.

1 ianuarie 2007 – România și Bulgaria au devenit țări membre ale Uniunii Europene.

„Domnul să te binecuvânteze și să te păzească! Domnul să facă să strălucească fața lui spre tine și să se îndure de tine! Domnul să-și înalțe fața spre tine și să-ți dăruiască pacea” (*Num 6,24-26*).

2 ianuarie – Moare, exilat la Tomis (Constanța), Ovidiu, poet din Roma Antică

Publius Ovidius Naso (născut pe 20 martie, anul 43 î.C., la Sulmona/Italia – mort în anul 17 sau 18 d.C., la Tomis, azi Constanța). Este unul dintre clasicii literaturii latine, alături de Horațiu și Virgiliu. În anul 8 d.C., Augustus hotărăște exilarea lui Ovidiu la Tomis, în îndepărtata Scythia Minor, unde izolarea și clima dură a iernilor îi vor amări și scurta viața.

De ce a fost exilat? Cu zece ani înaintea exilului publicase cartea *Arta iubirii*, care nu era pe placul împăratului; acesta nu vedea cu ochi buni „decăderea moravurilor”, în care era implicată chiar și nepoata sa Iulia. Deranjat de această pată morală pe blazonul familiei imperiale, este posibil ca împăratul să-l fi considerat vinovat în primul rând pe poet, motiv pentru care l-a pedepsit exilându-l. Unii cercetători cred că suspiciunile împăratului sunt adevărate; alții sunt contrari acestei variante.

Prin multe scrisori, poetul a încercat să obțină grația lui Augustus, dar fără succes. După moartea lui Augustus, Ovidiu îi scrie succesorului său, Tiberius, dar primește același răspuns. Ovidiu a dorit ca pe piatra funerară să fie săpate aceste cuvinte, în forma unei scrisori trimise soției lui (*Tristitia*, III, 73-76):

*Hic ego qui iaceo tenerorum lusor amorum
Ingenio perii, Naso poeta meo.
At tibi qui transis, ne sit grave quisquis amasti,
Dicere: Nasonis molliter ossa cubent.*

Sub astă piatră zace Ovidiu, cântărețul
Iubirilor gingașe, răpus de-al său talent,
O, tu, ce treci pe-aice, dac-ai iubit vreodată,
Te roagă pentru dânsul: să-i fie somnul lin.

Celebrul text îl puteți citi pe socul statuuii poetului din piața principală din municipiul Constanța (Piața Ovidiu).

N.B.: Interesant și emblematic este romanul *Dumnezeu s-a născut în exil* al lui Vintilă Horia. În *Tristele* și *Ponticele* lui Ovidiu, Vintilă își recunoaște destinul de exilat la Madrid. S-a identificat cu acest model, și de aici i-a venit ideea să-și scrie destinul în acest roman captivant. Multe personalități românești nu au fost în grațiile autorităților comuniste și au ales calea exilului. De la Ovidiu încoace, istoria se tot repetă.

3 ianuarie – Sfânta Geneveva, fecioară, patroana Parisului (422-502)

Mai are vreo rezonanță în mintea copiilor și adolescenților de astăzi, cărora mulți vor să le predea „educație sexuală” încă din clasele primare, o copilă, Geneveva, care la vârsta de șase ani este consacrată Domnului de către sfântul Gherman din Auxerre și care nouă ani mai târziu își consacră ea singură trupul și sufletul lui Dumnezeu și slujirii aproapelui, dedicându-se faptelor de caritate și ținând posturi îndelungate?

Pentru parizieni este la fel de importantă ca și sfânta Ioana d'Arc pentru întreaga Franță. În anul 451 Parisul este amenințat de hunii lui Atila, iar cetățenii se pregătesc să fugă din oraș. Geneveva îi determină să rămână, convingându-i că cerul îi va salva, și așa s-a întâmplat. După plecarea hunilor, Parisul este amenințat de foamete, iar Geneveva pleacă pe o corabie în căutare de grâne pentru concetățenii ei. Le strânge de la țărani, se întoarce cu ele și-i salvează pe parizieni de la foamete și moarte. Prietenă cu regii Hilderic și Clodovec, obține de la aceștia grațierea multor deținuți politici. Pentru aceste fapte și multe altele asemănătoare, în cinstea ei se ridică o bisericuță din lemn pe care mai târziu regele Ludovic al XV-lea o transformă în bazilică. Revoluționarii francezi, printre multe rele pe care le-au comis, au distrus parțial relicvele, iar bazilica au transformat-o în Panteon, adică mausoleul francezilor de renume. Cultul patroanei Parisului a continuat însă în biserica din apropiere Saint Etienne du Mont.

Marcus Tullius Cicero

(n. 3 ianuarie 106 î.C. – d. 7 decembrie 43 î.C.)

Celebrul filosof, scriitor latin, orator și om politic s-a născut la Roma în anul 106 î.C. Mare este rolul lui social și politic în etapa finală a Republicii romane, dar și mai mare este contribuția sa culturală și literară, fiind considerat pe drept părintele limbii latine, limbă și cultură ce reprezintă temelia unei bune părți a culturii universale. Și din acest motiv, Cicero reprezintă un om universal, asemănător cu Erasmus din Rotterdam, pentru perioada Umanismului. Multe scrieri ne-au rămas de la acest părinte al clasicismului latin, dar nimeni nu știe câte s-au pierdut. Cicero a fost victima unor rivalități politice, fiind asasinat de oamenii lui Marcus Antonius.

În prezent, Cicero este asasinat de o cultură contemporană, adversară fanatică a Clasicismului pe care s-a clădit nu doar Europa, ci și lumea latino-americană.

Adesea, omul își este singur cel mai mare dușman. Ce-ți poți dori mai mult decât să ai pe cineva cu care să poți vorbi ca și cu tine însuși?

De ce să compătimentești în loc să ajuți, dacă poți?

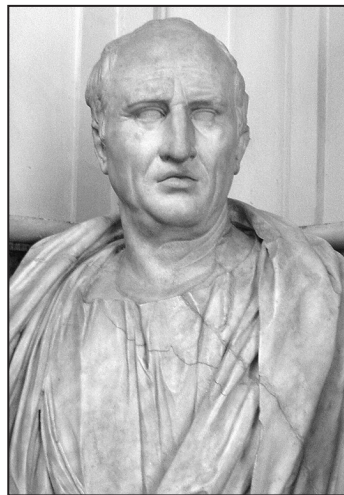
Dacă nu ne e rușine să o gândim, n-ar trebui să ne fie rușine să o spunem.

Prietenul sigur îl cunoști în împrejurări nesigure. A face pe prostul la timpul potrivit este cea mai mare înțelepciune.

Adesea, sub haine zdrențaroase se ascunde o inimă de aur.

Orice om poate greși, dar numai cel fără minte stăruie în greșală.

Este mai cinstit să urăști pe față, decât să-ți ascunzi gândul sub un chip înșelător (Cicero).

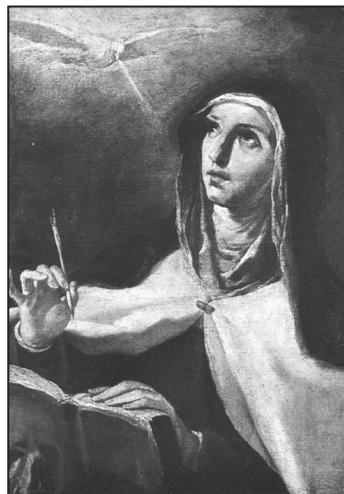

3 ianuarie 1521 – Papa Leon al X-lea emite bula *Decret Romanum Pontificem*, prin care îl excomunică pe reformatorul religios Martin Luther, părintele creștinilor protestanți.

4 ianuarie – Angela de Foligno, soție, mamă, apoi călugăriță

Angela se naște la Foligno în provincia Perugia (Italia) în anul 1248, într-o familie bogată. Conform uzanței care vine până în timpurile contemporane, fiind foarte tânără, se căsătorește cu un bărbat bogat cu care are mai mulți copii, între ei însă nefiind o relație caracterizată de afecțiune și înțelegere reciprocă. Angela era atrasă de tot ceea ce-i place unei femei; continuă să frecventeze biserica, dar mai mult din obișnuință și cu superficialitate.

La vârsta de 37 de ani intră într-o profundă criză de conștiință, adică își dă seama că felul ei de a trăi nu era plăcut lui Dumnezeu și, printr-o spovadă generală, decide să-și schimbe viața. Orașelul în care locuia era plin de călugări și călugărițe, mai ales franciscani, și mulți laici încercau să imite stilul lor de

viață. Așa se face că Angela se lasă condusă de urmașii sfântului Francisc, trăind în umilință profundă, rugându-se mult, mortificându-și trupul și îmbrăcându-se cu haine modeste, chiar sărăcăcioase. Stilul acesta de viață adâncește neînțelegerile cu soțul și copiii, care se simt neglijați de mama lor. Nu după mulți ani își pierde atât soțul, cât și copiii, ceea ce îi provoacă o puternică durere interioară. Acum îi apare în vis sfântul Francisc, care o încurajează să meargă pe calea desăvârșirii spirituale. Simțindu-se liberă, Angela vinde tot ce are, împarte săracilor banii dobândiți din vânzare și își dedică total viața slujirii lui Dumnezeu. Intră în Ordinul al Treilea Franciscan, iar în anul 1291 depune voturile călugărești, făcând un pelerinaj la Assisi, urmat de experiențe mistice uimitoare și exaltante, al căror martor a fost și părintele și confesorul său, rudă de sânge (văr), fericitul Arnaldo: acesta, temându-se să nu fie vorba de fenomene provocate de Cel Rău, îi cere să-i dicteze experiențele sale interioare. Experiențele ei mistice erau atât de profunde, încât a fost numită „maestra teologilor”. În jurul Angelei se formează un grup de bărbați și femei care îi urmează stilul de viață, marcat de efortul atingerii desăvârșirii creștine.

Simpatizanților ei, Angela le trimitea numeroase scrisori și pentru ei redacta și instrucțiuni salutare. Sărăcia, umilința, dragostea și pacea erau marile sale teme: „Binele suprem al sufletului este pacea adevărată și desăvârșită... Așadar, cine vrea o odihnă perfectă să se străduiască să-l iubească pe Dumnezeu din toată inima, pentru că într-o astfel de inimă locuiește Dumnezeu, care singur dă și poate să dea pacea”. În ultimele ore de viață a simțit o profundă pace a trupului și a spiritului și în această stare cvasicelestă a trecut la cele veșnice, în ziua de 4 ianuarie 1309.

Biserica îi atribuie titlul de fericită, deși poporul o invocă de veacuri cu titlul de sfântă. Angela de Foligno este una dintre primele mistice italiene, o pionieră în această formă de trăire mistică, urmată de multe altele, care vin până în prezentul Bisericii, revelând o formă cu totul specială de intervenție a lui Dumnezeu în viața unor privilegiați ai săi.

Considerăm că în bogata literatură și practică de „dezvoltare personală” (în librării sunt rafturi întregi dedicate acestui sector) față de care lumea actuală este atât de atrasă, experiențele mistice ale Angelei ar putea contribui la o mai bună și mai adevărată dezvoltare a persoanei umane. Poate că această boală generalizată a timpurilor actuale, depresia, nu ar mai face atâtea ravagii dacă viața Angelei ar fi cunoscută mai bine.

5 ianuarie – Însmormântarea Papei emerit Benedict al XVI-lea

În această zi este coborât în mormânt Joseph Ratzinger, papă și unul dintre cei mai mari teologi ai timpurilor actuale. Tare ne-ar prinde bine ca, din imensa lui operă, să citim măcar o carte; multe sunt traduse deja și în limba noastră.

În globalizarea care ne cuprinde pe toți în mrejele ei, în această dictatură a relativismului, Ratzinger reafirmă valorile morale fundamentale înscrise în natura umană, ale fiecărui bărbat și ale fiecărei femei. Papa emerit Benedict ne așază într-un dialog înțelept cu creștinismul și culturile lumii actuale și, ca nimeni altul, ne prezintă legătura strânsă dintre credință și rațiune, dintre știință și teologie. Chiar dacă aceste teme sfântul Ioan Paul al II-lea i-a dedicat o

enciclică, personal, nu cunosc niciun gânditor mai profund și mai înțelept decât Papa Benedict, care mă ajută să pricep de ce sunt creștin și care îmi este misiunea în lumea aceasta; și spre ce lume mă îndrept.

Unul este Învățătorul prin excelență al omenirii, în primul rând, al creștinilor, Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul omului. Pe el, în centrul existenței omului, îl plasează Papa Benedict, iar scrierile sale ne ajută să ne centrăm viața, să o facem să graviteze în jurul Celui care este începutul și sfârșitul a toate, căruia îi aparțin timpul și veșnicia, de la care și spre care se îndreaptă toate. Cred că, în confuziile și incertitudinile lumii actuale, Dumnezeu ni l-a dat pe acest papă ca să ne însoțească în călătoria spre port, spre lumină, spre acasă.

Ales papă în 2005, s-a prezentat la balconul bazei vaticane definindu-se ca „un simplu și umil lucrător în via Domnului”. Cu stilul său blând, privirea bună și profunzimea gândirii sale, ne cucerește inimile și mințile. Rămâne doar să-i deschidem cărțile și să citim din ele, fără grabă, cu dragoste și însetați de adevăr, pe care să-l trăim în viața noastră de creștini și cetățeni ai acestei țări, ai acestei Europe, ai planetei Pământ care este mama noastră comună.

În aceste zile, am citit și recitat cu emoție scurtul său testament spiritual. Citiți-l și vedeți în el chipul unui om trimis de Dumnezeu, de care toți avem nevoie, ca să fim mai oameni, iubindu-ne valorile fundamentale: Dumnezeu, familia, frumoasa noastră țară, Biserica din care facem parte și lumea aceasta minunată în care trăim.

În această zi, Papa Benedict a fost coborât în mormânt; să-i facem un loc în sufletul și viața noastră, unde să rămână viu acest „simplu și umil lucrător în via Domnului”. Așa vom fi mai buni, mai adevărați, mai aproape unii de alții și, mai ales, mai aproape de inima lui Dumnezeu.

6 ianuarie – Sfânta Ioana d’Arc, fecioară

La 6 ianuarie 1412 s-a născut la Domremy Ioana d’Arc, eroină națională a Franței și sfântă, supranumită Fecioara din Orleans.

Când avea treisprezece ani, în timp ce se ruga în biserica din satul natal, Ioana aude voci misterioase care o cheamă să elibereze Franța, țară dominată în mare parte de englezi în timpul Războiului de o sută de ani (1337-1453). După patru ani, guvernatorul provinciei, căruia Ioana îi vorbise despre ceea ce se întâmplase, a făcut să fie însoțită de către delfin (succesorul la tron) la Chinon. Viitorului rege Carol, Ioana îi vorbește despre lucruri pe care i le-a revelat cerul, iar delfinul este convins că această tânără este trimisă de Dumnezeu cu o misiune: aceea de a

contribui la eliberarea Franței de sub dominația Angliei. I se încredințează comanda trupelor care asediau orașul Orleans și, în scurt timp, recucereste nu doar acest oraș, ci aproape tot teritoriul francez. La Reims, delfinul este încoronat ca rege al Franței, însă îl cuprinde gelozia pe Ioana, din cauza popularității ei tot mai crescânde; din această cauză încheie un armistițiu cu englezii. Tânăra, convinsă că acest armistițiu ar anula eforturile și victoriile armatei sale, nemulțumită, reia lupta cu puținii soldați rămași alături de ea.

Într-o ambuscadă, Ioana cade în mâinile contelui de Luxemburg, care o predă englezilor în schimbul unei răscumpărări demne de un rege. În tot acest aranjament murdar, trebuia demonstrat că Ioana era o vrăjitoare, pentru a-l putea declara pe Carol uzurpator, întrucât a devenit rege în urma „diabolicelor uneltiri ale unei eretice”. Numai judecătorii bisericești aveau autoritatea de a începe acest proces. Episcopul Cauchon s-a pretat la această intrigă politică. Ilegalitățile procesului au fost atât de mari, încât Ioana i-a refuzat legitimitatea și a apelat la papa. Închisă, izolată într-o închisoare militară, nu a putut face ca vocea sa să ajungă la Roma, iar adversarii ei au triumfat și au condamnat-o la arderea pe rug. Supliciuul a avut loc la Rouen pe 30 mai 1431, iar Ioana avea doar 19 ani. Ulterior, actele

procesului au fost revizuite, dovedind nevinovăția curajoasei Ioana, lăsând să se vadă mai bine credința ei pură, iubirea adevărului și dragostea eroică pentru țară și poporul francez. Tot de atunci, numele episcopului Cauchon este atribuit unui animal: porcul. În anul 1920, Papa Benedict al XV-lea a ridicat-o la cinstea altarelor.

În istoria sfinților, Ioana d'Arc reprezintă una dintre figurile extraordinare și incredibile: o adolescentă, o tânără țărăncă incultă, în fruntea unor soldați, învinge o armată bine pregătită, cucerește bastioane, încoronează un rege și sfârșește pe rug, totul în curs de doar doi ani. Istoria profană și mistica creștină se împletesc în mod eroic în persoana acestei tinere devenite pe drept un simbol național.

Cu câteva secole înaintea Ioanei, Dumnezeu voise ca armatele creștine să pornească la luptă contra semilunii pentru eliberarea locurilor sfinte, și așa avem cruciadele, cu istoria lor eroică, dar și tristă (jefuirea Constantinopolului). În numele lui Dumnezeu sunt încoronați regi și împărați până în timpurile noastre, iar pe coroana casei regale a României stă scris *Nihil sine Deo* (*Nimic fără Dumnezeu*). Ioana d'Arc reprezintă un model de societate și creștinătate pe care modernitatea l-a combătut și îl combate, uneori cu vehemență sau chiar fanatism (comunismul ateu). Astăzi, legiuitorii Uniunii Europene vor o Europă complet laică sau chiar atee, iar religiile și bisericile să fie trimise în sfera privată; laicitatea devine un fel de zeitate al cărei cer este pământul.

De la aceste considerații generale, putem coborî la persoana noastră și să ne întrebăm: Pentru Dumnezeu și țara mea, sunt capabil de vreun sacrificiu? Pentru mine, Dumnezeu și neamul meu reprezintă valori supreme, așa cum au reprezentat pentru Ioana d'Arc?

7 ianuarie 1502 – Se naște, la Bologna, viitorul Papă Grigore al XIII-lea

Acestui papă, omenirea îi datorează actualizarea în anul 1582 a calendarului vechi, iulian; actualul calendar îi poartă numele: calendarul gregorian.

La primul conciliu ecumenic (Niceea, 325), părinții conciliari au stabilit data celebrării Paștelui folosind calendarul dinainte, din timpul lui Iulius Cesar, de unde și numele, calendarul iulian. Făcându-se referință la celebrarea Paștelui de către evrei (eliberarea din sclavia egipteană și trecerea Mării Roșii) pe 14 Nissan, la Niceea s-a stabilit ca Învierea lui Isus Cristos să fie celebrată în prima duminică ce urmează lunii pline de după echinocțiul de primăvară (21 martie). De-a lungul secolelor, principiul de calculare a datei celebrării Paștelui va rămâne același, doar că din cauza lipsei de concordanță dintre timpul civil, calendaristic și timpul astronomic, în secolul

al XVI-lea se ajunsese la zece zile diferență. Papa Grigore își dă seama că această eroare trebuie neapărat remediată și stabilește o comisie de experți care, folosindu-se de calculele astronomului Nicolaus Copernic, pentru a ajunge la concordanța dintre timpul astronomic cu cel calendaristic, s-a stabilit ca după data de 4 octombrie 1582 să urmeze imediat 15 octombrie 1582, iar în viitor, o dată la 400 de ani să fie șterse trei zile.

Țările catolice au adoptat repede reforma calendaristică; lumea ortodoxă, în schimb, tributară încă unei anumite distanțări de lumea latină, catolică, nu a adoptat această reformă. Așa se face că în prezent, Bisericile ortodoxe de rit vechi, care urmează calendarul iulian, celebrează, de exemplu, Nașterea Domnului cu două săptămâni mai târziu față de data de 25 decembrie. În stabilirea datei celebrării Paștelui, Bisericile ortodoxe se folosesc în continuare de calendarul iulian; din această cauză provin între catolici și ortodocși diferențele datelor de celebrare a Învierii Mântuitorului. În spațiul civil însă, așa cum se procedează pe tot globul, și lumea ortodoxă s-a aliniat la reforma gregoriană. Să sperăm că în viitor adevărul științific va avea câștig de cauză și toată creștinătatea va celebra la aceeași dată cea mai mare sărbătoare a ei, Învierea lui Isus Cristos.

De numele acestui papă luminat se leagă și înființarea uneia dintre marile universități catolice, Gregoriana, din Roma.

8 ianuarie 1873 – Se naște, la Bădăcin (jud. Sălaj), Iuliu Maniu

A fost președinte al Partidului Național Țărănesc, prim-ministru în mai multe rânduri, membru de onoare al Academiei Române, opozant al regimului comunist. În anul 1947 este condamnat de regimul comunist și întemnițat la Sighetu Marmăției, unde moare în închisoare în ziua de 5.02.1953. Este unul dintre marii oameni mari ai României moderne, precum și una dintre nenumăratele victime ale regimului totalitar comunist ateu. Pentru orice cetățean al acestei țări rămân valabile cuvintele lui:

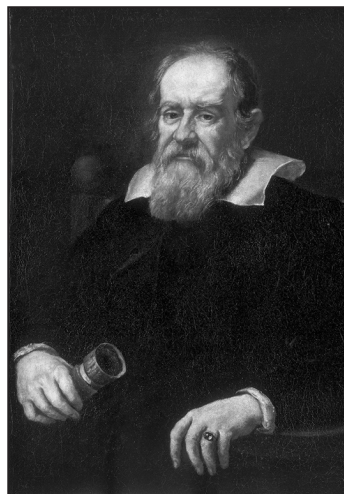

Sunt supărat pe omul care spune: „Nu mă interesează politica, nu mă doare capul, îmi văd de treaba mea, de profesiunea mea, politica nu mă interesează și facă cine ce vrea”. Pe acela care vorbește așa sunt foarte supărat, pentru că atitudinea aceasta înseamnă cinism și indiferentism față de viitorul neamului românesc. Noi, cetățenii acestei țări, suntem cu toții datori să ne ocupăm de problemele politice ale neamului și țării românești. Suntem datori să căutăm cu toții calea cea mai bună pentru înaintarea fericită a țării românești și aceasta înseamnă politica. Suntem obligați să arătăm ce ne dictează convingerea noastră și nu avem dreptul să spunem că nu ne interesează ce cale trebuie să apuce neamul românesc, pentru fericirea lui.

8 ianuarie 1642 – Moare, la Arcetri, Galileo Galilei

Este considerat părintele științelor moderne (mai ales fizica și matematica), având un rol important în astronomie, susținând teoriile lui Copernic și sistemul heliocentric. Acuzat că vrea să lovească în filosofia naturală aristotelică și în Sfânta Scriptură, este condamnat ca eretic de Biserica Catolică și constrâns să abjure convingerile sale astronomice (22 iunie 1633), după care trăiește pentru o anumită perioadă într-un fel de arest la domiciliu.

Condamnarea lui Galilei a trezit numeroase reacții, deși Biserica Catolică, și înainte și după acest caz, a fost și va rămâne o susținătoare a studiilor științifice, inclusiv a celor astronomice. Cazul lui nu a însemnat un conflict între Biserică

și științe în ansamblul lor, ci doar o nelămurire între două viziuni științifice și o etapă de criză și creștere în același timp a progresului științific, pentru științele patronate de Biserică, dar și pentru cele laice. Galilei a fost interpretat greșit de cei care au lovit sau lovesc în continuare în Biserica Catolică. Din scrierile lui reiese clar viziunea sa despre adevăr. El nu a fost nici antireligios, nici ateu. Galilei a fost unul dintre primii oameni de știință care au dorit să armonizeze adevărurile științifice cu cele ale credinței, fără a reduce importanța nici a celor inspirate din Sfânta Scriptură și credință, nici a celor care derivă din cercetarea științifică empirică.

În anul 1757, Congregația Sfântului Oficiu îl va reabilita pe Galilei. În anul 1979, Papa Ioan Paul al II-lea a cerut revizuirea acestui caz, iar în anul 1992 a cerut scuze din partea Bisericii Catolice pentru condamnarea nedreaptă a fondatorului științelor moderne și a unuia dintre cei mai luminați oameni pe care i-a avut omenirea.

9 ianuarie 1951 – Inaugurarea oficială a noului sediu ONU din New York

După anul 1945, durerile provocate de cel de-al Doilea Război Mondial erau încă vii, iar omenirea trăia cu teama unor noi nenorociri, motiv pentru care marile puteri ale lumii au decis înființarea unei instituții care să promoveze pacea și bunăstarea tuturor popoarelor. Se spune că denumirea de Organizația Națiunilor Unite a fost stabilită de premierul britanic Churchill pe când era în cadă, făcând baie. De fapt, de multe ori, el găsea soluții la probleme mari stând îndelung în cada de baie. ONU a fost înființată pe data de 24 octombrie 1945. Astăzi, numărul țărilor membre ale Organizației a ajuns la 193. Instituția are o structură foarte bogată, adaptată pentru a corespunde rezolvării marilor probleme la nivel global; de aceea, pe drept cuvânt este considerată cea mai mare și mai importantă de pe glob.

Actuala clădire, construită pe un teritoriu internațional, este rezultatul contribuției financiare a uneia dintre cele mai bogate familii din lume, Rockefeller; un membru al acesteia, Nelson, vicepreședinte al Statelor Unite (1974-1977), a fost principalul sponsor, iar arhitecții au fost Le Corbusier și Oscar Niemeyer.

Întrucât ONU are ca domeniu de activitate analiza și rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă omenirea, una dintre acestea a reprezentat-o împărțirea nu doar a Europei, ci a unei bune părți a planetei în două zone de influență. În sesiunea plenară din anul 1960, președintele sovietic Nikita Hrușciov și-a scos pantoful din piciorul drept și a început să bată cu el pe masă. În acest fel și-a manifestat indignarea față de delegatul din Filipine care în discursul său se referise la încălcarea drepturilor politice și civile ale popoarelor din Europa de Est, și nu numai, de către Uniunea Sovietică. În secolul XX, regimurile politice din țările dominate de sistemul și ideologia comunistă au săvârșit cele mai mari rele, care, numeric, le întrec cu mult pe cele ale naziștilor. În prezent, războiul din Ucraina reprezintă o rămășiță nefastă a dorinței rușilor de dominare a altor popoare.

Sfântul Scaun este observator permanent pe lângă ONU, iar aici pontifii romani au avut intervenții foarte importante pentru binele Bisericii, al creștinilor și omenirii, în general. Paul al VI-lea în 1965, Ioan Paul al II-lea în 1979 și în 1995, Benedict al XVI-lea în 2008 și Papa Francisc în 2015 au

ținut discursuri care fac parte din istoria diplomației catolice la nivel mondial, scoțând în evidență rolul Bisericii Catolice pentru o lume mai bună și mai conformă cu voința lui Dumnezeu.

10 ianuarie 1475 – Bătălia de la Podul Înalt, lângă Vaslui

Armata moldo-polono-maghiară condusă de Ștefan cel Mare învinge armata otomană (dublă numeric față de cea a lui Ștefan) condusă de Suleiman Pașa. Aceasta este una dintre renumitele victorii ale creștinătății contra semilunii. Popoarele Europei aveau conștiința unei identități comune, și chiar dacă nu a fost un război religios, în el se constată fanatismul unei puteri politico-religioase care a încercat secole de-a rândul să cucerească și să domine creștinătatea. După luptă, Papa Sixt al IV-lea îl numește pe Ștefan atlet al lui Cristos și erou al creștinătății.

Folosind cunoscuta tactică a înfometării (părăsirea așezărilor și distrugerea oricărei surse de hrană și apă) și hărțuirii adversarului, Ștefan i-a atras pe turci în Valea Bârladului, la vărsarea râului Racova, într-o zonă mlăștinoasă și înconjurată de păduri. În dimineața zilei de 10 ianuarie, pe o ceață foarte deasă, Ștefan declanșează atacul, fără ca turcii să își dea seama bine în ce parte se află grosul armatei domnitorului. În plus, terenul nu-i avantaja pe turci, fapt care a contribuit la înfrângerea lor. Cuprinși apoi de panică, au părăsit câmpul de luptă, retrăgându-se spre Dunăre. În retragere, au fost hărțuiți mereu, ceea ce în final a însemnat distrugerea majorității armatei lui Suleiman.

Ștefan va scrie puterilor europene și papei, îndemnându-i pe toți să se coalizeze contra acestui dușman comun, căci turcii vor încerca să se răzbune, ceea ce s-a întâmplat după doar câteva luni. Sultanul Mehmet al II-lea ocupă Caffa, cetate a negustorilor genovezi, și alte cetăți din Crimeea, după care cucerește Cetatea Albă, Chilia și Mangop, de unde provenea soția domnitorului. Înaintarea turcilor în teritoriul Moldovei culminează cu bătălia de la Războieni (27 iulie 1476), când oastea moldovenilor, net inferioară numeric turcilor, este zdrobită de armata turcă. Deși Ștefan va continua să domnească, va fi constrâns să recunoască suveranitatea Înaltei Porți, aceasta, de fapt, dominând teritoriile Țării Românești și Moldovei până în a doua parte a secolului al XIX-lea.

11 ianuarie 347 – Se naște împăratul roman Teodosiu I

Flavius Theodosius (11 ianuarie 347 – 17 ianuarie 395), cunoscut ca Teodosiu I sau Teodosiu cel Mare, a fost ultimul împărat roman care a condus întregul Imperiu Roman în perioada 379-395, înainte de divizarea acestuia în cele două imperii – de răsărit și de apus.

Era o persoană puternică, energică și cu planuri mari pentru consolidarea puterii imperiale. În anul 313, Constantin cel Mare declarase creștinismul religie liberă în imperiu, alături de celelalte religii. Prin edictul *Cunctos populos* din anul 380, împăratul Teodosiu declară creștinismul religie de stat. Începând cu acest an și continuând secole de-a rândul, în teritoriile conduse de autorități creștine se va dezvolta o

legislație ce favorizează legăturile dintre stat și Biserică. În Imperiul Roman de Răsărit această legislație va crea cezaropapismul, adică o creștinătate în care împăratul va avea și prerogativele unui papă. În partea apuseană a continentului european se va dezvolta o creștinătate în care oamenii Bisericii vor încerca să delimiteze mai clar ce este specific puterii temporare, laice și ce este de competența Bisericii. Puterea sacră, datorită demnității și scopului ei, superior celui laic, are misiunea de a veghea ca puterea laică să nu contravină voinței lui Dumnezeu (suprema autoritate) și binelui suprem al omului, mântuirea sufletului. Așa se naște, crește și se maturizează o creștinătate atât a popoarelor continentului european, cât și a popoarelor cucerite de europeni pe noile continente. Această lume creștină va dura până în zorii Revoluției Franceze, iar în țara noastră, de exemplu, până la expulzarea regelui Mihai și venirea la putere a comuniștilor. România este un stat laic, dar românii au și astăzi o stimă deosebită pentru casa regală, al cărei motto este *Nihil sine Deo*. Și totul a început cu mult timp înainte, cu edictul lui Teodosiu cel Mare din anul 380.

11 ianuarie – Ziua Internațională a cuvântului „Mulțumesc”

Medicii ne spun că la auzul acestui cuvânt, organismul uman emană hormonul fericirii.

Să ne exprimăm aprecierea, sincer și fără așteptări.

Lingvistic, „mulțumesc” este „multunesc”, care însemna mult-unire – legătura dintre doi oameni și unirea cu Dumnezeu.

În limba engleză, „thank you” derivă din „think” (gândire) – „mă gândesc la tine, nu voi uita ce ai făcut” – ca și în cazul germanului „danke”.

Rusescul „spasibo” înseamnă „spasi Bog”, adică „Domnul să te păzească”.

Omul și copacul: Destine asemănătoare și, totuși, atât de diferite

Avem un destin comun cu cel al copacilor: creștem, ne înălțăm mereu în căutarea luminii. Vine o zi când copacul moare, cade la pământ pentru a hrăni rădăcinile din care a crescut. Într-o zi moare și omul, însă, spre deosebire de copac, odată cu moartea, își mută rădăcinile în cerul din care a coborât pentru a ține vremelnice umbră pământului.

12 ianuarie 2010 – Cutremurul din Haiti

În spațiul latino-american, Haiti reprezintă țara cea mai săracă și tocmai aceasta a primit o rană atât de grea și dureroasă în trupul ei. Capitala Port-au-Prince, centrul fostei colonii franceze de pe insula Hispaniola din Caraibe, a suferit cel mai mult de pe urma cutremurului, având cel mai mare număr de morți. Numărul total de victime a fost apreciat la 230.000 de morți, 300.000 de răniți și 1.000.000 de oameni rămași fără adăpost. Cu câțiva ani înainte, în anul 2008, în Haiti, furtuni devastatoare au creat pagube imense, iar 800 de persoane și-au pierdut viața.

Solidaritatea internațională s-a simțit imediat, iar din partea Sfântului Scaun, sintetizez câteva gânduri luate din ceea ce Sfântul Părinte Papa Benedict al XVI-lea a scris atunci, imediat după cutremur. Rugăciunea este arma oricărui creștin în lupta cu răul, suferința și moartea. Compasiunea, unirea în gânduri și simțire, intervenția materială, imediată, toate sunt trăsături ale omului solidar cu semenul său aflat în suferință. Isus Cristos ne spune că fără toate acestea, drumul spre rai ne este blocat; a fi aproape de omul suferind reprezintă o condiție esențială a mântuirii. Atunci, Biserica Catolică s-a mobilizat imediat, așa cum la modul cel mai concret vine în ajutorul celor care suferă acum din cauza războiului din țara vecină.

În confortul mereu crescând pe care mulți îl căutăm, poate ne-am obișnuit prea mult cu binele și am pierdut din sensibilitatea față de durerile altora și nu găsim timp pentru solidaritate, măcar mintală, cu atâta suferință care este în jurul nostru. Așa cum ne place să celebrăm sărbători

frumoase, importante pentru noi, cred că este foarte important să rămână vie în conștiința și viața noastră și un alt tip de aniversare, precum este cea de astăzi, din îndepărtata și mult încercata țară Haiti.

**13 ianuarie 1435 – Prin bula *Sicut dudum*,
Papa Eugen al IV-lea condamnă sclavia
și îi excomunică pe toți cei care fac sclavi persoane umane**

Documentul papal se referă la practicarea sclaviei în Insulele Canare. Este semnificativ acest document, întrucât este emis cu șase decenii înainte ca europenii să descopere Lumea Nouă în care indigenii vor deveni sclavii cuceritorilor. În plus, va începe o altă mare tragedie: comerțul cu sclavi africani transportați peste Atlantic în continentul american. În 1476, Papa Sixt al IV-lea reia problema sclaviei în bula *Regimini gregis*, amenințându-i cu excomunicarea pe toți comandanții de nave și pe pirații care i-au aservit pe creștini. Privarea de libertate și transformarea indigenilor în sclavi sunt condamnate de numeroase documente papale emise de-a lungul timpului (1537, 1591, 1639, 1741, 1839, 1890, 1912), care însă nu au reușit să abolească acest flagel.

În contextul istoriei mondiale, societatea europeană este singura care a reușit mai întâi să îmblânzească regimul sclavagist și apoi să abolească cumpărarea și vânzarea de ființe umane, și aceasta datorită valorilor ei antropologice și teologice creștine. Iar în istoria Bisericii Catolice pe noile continente, nenumărați misionari, mai ales iezuiți și dominicani, au combătut atât cât au putut și cum au putut (cu mari sacrificii sau chiar pierzându-și viața) starea de sclavie a populațiilor indigene sau a africanilor ajunși sclavi pe noile continente.

Abia în secolele al XIX-lea și XX, marile puteri coloniale și-au adaptat politicile în conformitate cu învățătura catolică, abolind sclavia. În epoca contemporană, creștinismul reușește pentru a doua oară în istoria sa (prima dată a contribuit la abolirea sclaviei pe continentul european în perioada de trecere de la Antichitate la Evul Mediu) să promoveze demnitatea și libertatea persoanei umane în baza învățăturii evanghelice a lui Isus Cristos.

Ar fi interesant de făcut o comparație între creștinism și islam, unde sclavia a făcut parte integrantă din religia și cultura islamică. În deceniul al optulea al secolului XX, o tânără româncă, soție a unui arab musulman, ajunsă în Libia, este vândută la piață de părinții soțului pe două capre.

14 ianuarie 1950 – „Reeducarea elementelor dușmănoase”

Prin Decretul Prezidiului MAN nr. 6/1950, au fost înființate unitățile (ulterior colonii) de muncă „pentru reeducarea elementelor dușmănoase Republicii Populare Române”. În țara vecină, URSS, comunismul avea deja o vechime de trei decenii. Inspirându-se din modelul sovietic și sub presiunea acestuia, regimul comunist din România a înființat unitățile de muncă forțată și de detenție (inclusiv exterminare) pentru reeducarea „elementelor dușmănoase”. Scopul acestor unități era ca toți cei care aveau o origine burghezo-moșierească, erau chiaburi, aveau un trecut istoric dubios, aveau o poziție economică, socială, intelectuală sau ideologică deosebită, să fie „reeducați”, iar toate persoanele cu care aveau relații de orice fel, să fie investigate și să se ia tot felul de măsuri pentru a nu reprezenta un pericol pentru siguranța și progresul țării. Țara și locuitorii ei deveniseră niște captivi la dispoziția unor autorități care s-au jucat cu destinele și viețile oamenilor așa cum au dorit și cum le-a dictat ideologia și setea lor de putere și dominare. Privind această hartă, îmi revin în minte aspecte din viața mea și a părinților. Când în anul 1977 am fost încorporat militar în Unitatea Militară 01027 din Piatra Neamț, mi s-a spus din partea unor ofițeri că, întrucât doream să devin preot, sunt un parazit al societății și că, oricum, Biserica va dispărea, fiind cu totul depășită de progresul omenirii. Venind acasă într-o vacanță de Crăciun, am găsit-o pe mama abătută și aproape plângând, care mi-a povestit cum conducerea CAP-ului o remunerase pentru toată munca din acel an, în afară de puține grâne, cu suma de 70 lei. Dar, apoi, conducerea s-a întrunit într-o ședință și, reanalizând cazul ei, a găsit-o datoare cu suma de 80 de lei. În privat, cineva i-a explicat motivul acestei decizii: „Ai un băiat la seminar”. Tot pentru că părinții mei aveau un băiat la seminar, când s-a pensionat, tatălui meu i s-au anulat din carnetul de muncă 20 de ani din vechime și i s-a făcut o pensie de mizerie. Iar eu, în armată, am fost bătut și terorizat de mai multe ori pentru simplul motiv că eram student la teologie. Am prezentat aceste exemple pentru a arăta cum acționau autoritățile sistemului și ideologiei comuniste din România împotriva celor considerați elemente dușmănoase ale țării. Harta aceasta ne vorbește despre pagina cea mai dură, cea mai antiumană și anticreștină din întreaga istorie a țării în care trăim, iar dacă astăzi multe lucruri nu merg bine, cauza principală nu este în afara granițelor, ci în tragedia acestui neam din perioada 1945-1989. Unul dintre exponenții de vârf ai acelor vremuri (puțin îmblânzite și cosmetizate) este încă în viață, iar marea majoritate a populației l-a votat ca președinte al țării.

15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale

Ziua Culturii Naționale a fost stabilită prin Legea nr. 238 din 7 decembrie 2010. În expunerea de motive a inițiatorilor se arată: „Ziua Culturii Naționale va fi, în viziunea noastră, o zi în care nu numai celebrăm un mare creator, dar și o zi de reflecție asupra culturii române, în genere, și a proiectelor culturale de interes național”.

Cultura națională reprezintă temelie pe care se ridică o casă mare numită România. Un popor și țara lui nu se clădesc pe bani, nici pe forța armelor, ci pe valorile spiritului, pe ceea ce-l definește pe om, lăsat de Dumnezeu într-un anume loc al planetei, cu o anume misiune sub soare.

Cultura națională înseamnă umanitatea îmbrăcată în straie românești și care vorbește despre Dumnezeu și despre om printr-o credință și într-o limbă care reprezintă moștenirea cea mai de preț pe care cerul ne-a lăsat-o prin strămoși, ca noi să o dăm mai departe urmașilor noștri, dreaptă și curată, așa cum am primit-o de la Cristos și apostolii săi.

Cultura Națională înseamnă valori fundamentale încarnate într-o istorie și într-un spațiu geografic care se întinde de la Nistru până la Tisa, de la Dunăre și până în teritoriile Ucrainei.

Cultură națională înseamnă un drapel cu trei culori și o cruce, înseamnă munți și mare, cântec și visuri ale unui neam plasat pe harta Europei între Vestul latin și Estul slav, cu un destin ecumenic, de înfrățire umană și religioasă; un neam care a primit cu inima deschisă doi papi, în speranța că atunci când va veni să ne viziteze al treilea papă, să ne găsească uniți în aceeași Biserică, pentru unitatea căreia Isus Cristos s-a rugat la Ultima Cină înainte de pătimirea și moartea lui pe cruce.

Cultura națională înseamnă mult mai mult decât aniversarea nașterii poetului nostru național. Cultura națională înseamnă sângele care curge în venele noastre și tot ceea ce a produs și produce geniul românesc, înseamnă pământul care ne susține (și pe care, în parte l-am vândut străinilor) și cerul de deasupra, spre care mergem cu toții.

Cultura Națională înseamnă casa noastră părintească și ar trebui să nu uităm cuvintele cântecului „Casa părintească nu se vinde”.

16 ianuarie 1605 – Este publicată la Madrid prima parte a operei literare Don Quijote de la Mancha, de Miguel de Cervantes Saavedra

A doua parte a apărut în 1615 sub numele de *El ingenioso caballero don Quijote de La Mancha*. Deși fusese concepută ca o satiră la adresa popularelor povestiri cavalești, povestea micului nobil Don Quijote din La Mancha, care, influențat de lecturile sale, ajunge să se creadă un cavaler în

căutare de aventuri, devine o frescă a societății spaniole și o reflecție asupra comportamentului uman. Intenția lui este de a-i ajuta pe cei săraci și defavorizați. El renunță la mâncare și confort, din dragoste pentru o femeie dintr-un sat, Dulcineea, pe care însă o consideră o prințesă și vrea cu orice preț să-i obțină dragostea. Pe un angajat, Sancho Panza, decide să-l numească scutier și îi promite că-l va numi guvernatorul unei insule. Cu el pornește pe drumurile Spaniei și trăiesc împreună numeroase aventuri. În final, Don Quijote este învins de Cavalerul Lunii Albe, renunță la toate aventurile și se retrage la casa lui, unde moare din cauza febrei. Odată cu moartea lui se încheie și perioada cavalerilor vagabonzi.

Romanul este în prezent una dintre cele mai traduse opere din lume, iar succesul i se datorează geniului autorului, care surprinde și redă genial visul omului de a-și depăși propriile limite. Cavalerul, ca și copilul din noi, nu moare niciodată, iar în afară de valoarea lingvistică și literară, cartea lui Cervantes rămâne una în jurul căreia, mai mult sau mai puțin, grăvitează orice viață umană.

Citate din cartea Don Quijote de la Mancha:

Adevărul poate fi întins, dar nu se rupe niciodată și apare întotdeauna deasupra minciunilor, la fel cum uleiul plutește deasupra apei.

Când viața însăși pare nebună, cine știe unde se află nebunia? Poate că a fi prea practic înseamnă nebunie. A renunța la visuri – aceasta poate fi o nebunie. Prea multă sănătate mintală poate fi o nebunie – și cel mai nebunesc dintre toate: să vezi viața așa cum este, și nu așa cum ar trebui să fie!

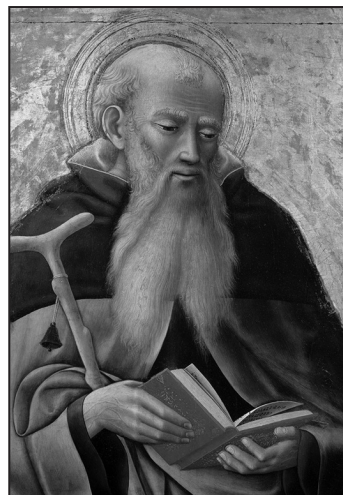
Ce bărbat se poate preface că ar cunoaște enigma minții unei femei?

„Norocul ne călăuzește pașii mai bine decât ne-am putea noi dori, căci ai în față, prietene Sancho Panza, o priveliște care ne descoperă treizeci și mai bine de uriași, nemăsurat de mari, cu care am de gând să mă lupt și să le fac la toți de petrecanie, și ce-om lua de la ei drept pradă să ne fie cheag îmbogățirii; că-i bătălie dreaptă, și înseamnă să-l slujești pe Dumnezeu dacă stingi sămânța lor afurisită de pe fața pământului”. „Ce uriași?”, zise Sancho Panza. „Aceștia pe care-i vezi”, răspunse stăpânul său, „aceștia cu brațe cât toate zilele, că sunt unii la care măsoară cât două leghe”. „Ia seama, Luminăția ta”, i-o întoarse Sancho Panza, „că ăștia care se văd aicea nu-s uriași, ci mori de vânt, iar ceea ce ieși dumneata drept brațe sunt aripile, care, învărtite de vânt, mișcă pietrele morii”. „Se vede cât de colo”, răspunse don Quijote, „că nu prea ești citit când

e vorba de aventuri cavalerești; sunt uriași, și dacă ți-e frică de ei, șterge-o de-aici și pune-te pe rugăciuni, cât timp m-oi încleșta eu cu ei în lupta crâncenă și defel dreaptă”.

17 ianuarie – Sfântul Anton, abate

Prietenul și ucenicul marelui părinte al monahismului antic, Atanasiu, ne-a lăsat cea mai amplă biografie a lui Anton cel Mare (250-356). La 20 de ani, bogatul Anton aude în biserica din localitatea natală Come, în centrul Egiptului, sfatul lui Isus Cristos: „Dacă vrei să fii desăvârșit, mergi, vinde ceea ce ai și dă săracilor și vei avea comoară în cer, apoi vino și urmează-mă!” (Mt 19,21) Anton ia aceste cuvinte *ad litteram*: se întoarce acasă și, primindu-și partea de moștenire, o împarte săracilor, după care se refugiază într-o regiune pustie și aspră, iar mai târziu pe țărmul Mării Roșii; în aceste locuri și-a trăit viața de anahoret timp de mai bine de opt decenii.

Odată cu marele Anton, pustiul devine locul privilegiat al tuturor celor care prin asceză și rugăciune își dedică în întregime viața lui Dumnezeu. El nu a scris nicio regulă călugărească, nici nu i-a îndemnat pe alții să-i urmeze stilul de viață; cu toate acestea, personalitatea lui a fost atât de puternică, încât atât printre contemporani, cât și pentru creștinătatea de după el, felul cum a trăit a devenit un model imitat de nenumărați călugări și anahoreți.

A fugit de lume, însă lumea l-a căutat pentru a primi de la el sfaturi de viață. Episcopi, preoți, călugări și simpli mireni au venit la el și i-au urmat îndemnul; chiar împăratul Constantin și apoi fiii săi au fost în contact cu sfântul anahoret. Deșertul a fost locul său preferat, dar atunci când a considerat că este necesară prezența sa în mijlocul mulțimilor, a făcut-o. Prima dată a mers la Alexandria pentru a-i încuraja pe creștinii persecutați de Maximian Daia, iar a doua oară vine în marele oraș pentru a-i îndemna să țină dreapta credință stabilită la Conciliul ecumenic din Niceea (325).

Puternicul ecou pe care Anton l-a avut în creștinătate se datorează și faptului că prima jumătate a vieții a trăit-o în timpul persecuțiilor, când era atât de mare nevoie de persoane carismatice care să-i susțină moral pe creștini în timpuri de grea încercare și prigoană. Iar după libertatea acordată creștinilor, când însă creștinătatea orientală este zguduită de erezia ariană, Anton se impune în tot Orientul tocmai prin puritatea credinței și a vieții lui cu totul excepționale.

Deși viața lui Anton este pătrunsă până în ultima fibră de austeritate, ispitorul nu l-a ocolit deloc și adesea i-a tulburat singurătatea, apărându-i sub diferite chipuri: angelice, umane sau bestiale.

Din spusele sfântului Anton, abate:

Păzește ceea ce-ți spun: oriunde ai merge, să-l ai pe Dumnezeu înaintea ochilor pururea; orice ai face, să ai adevăritatea Sfințelor Scripturi; oriunde te-ai statornici, nu pleca devreme de acolo. Urmează-le pe acestea trei și te vei mântui.

Am văzut toate mrejele vrăjmașului întinse pe pământ și am suspinat, zicând: „Cine o să treacă printre ele?” Și am auzit o voce care zicea: „Smerenia”.

Dumnezeu nu îngăduie ca neamul de acum să fie încercat ca cele dinainte, căci știe că este slab și nu rabdă.

Eu nu mă tem nicidecum de Dumnezeu, ci îl iubesc, fiindcă iubirea izgonește teama.

Cel care bate fierul mai întâi se gândește ce va face: seceră, sabie, secure. Așa și noi trebuie să ne gândim ce virtute vrem să dobândim, ca să nu ne ostenim în zadar.

Dacă nu din motive de credință, măcar pentru faptul că foarte mulți dintre locuitorii țărilor dezvoltate sunt supraponderali sau obezi, Anton cel Mare este de o extremă actualitate. Poate ar scădea numărul dietelor și al nutriționiștilor dacă am citi și am pune în practică viața sfântului Anton cel Mare.

18 ianuarie – Începe Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creștinilor

În înțelepciunea și bunătatea sa, Dumnezeu a reînviat căința pentru păcatul diviziunii dintre creștini și dorința de unire în credință, deoarece așa a cerut el la Ultima Cină, alături de apostolii săi: „Ca toți să fie una, după cum tu, Tată, ești în mine și eu în tine, ca și ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că tu m-ai trimis” (*In 17,21*).

Pe toți ne luminează și ne încălzește același Soare. De ce să nu privim împreună spre același Dumnezeu, de ce să nu ne rugăm lui împreună? De ce fiecare merge la biserica lui, când Dumnezeu ne dorește pe toți în Biserica sa? Fiecare pretinde că deține monopolul adevărului și poate că nu înțelegem suficient de clar că toți avem nevoie să fim ai lui, care este Adevărul. Cei care susțin că ecumenismul este lucrarea lui Anticrist sau a masoneriei ar trebui să înțeleagă că diviziunea dintre creștini nu este doar lucrarea oamenilor, ci chiar a diavolului, care adoptă principiul *divide et impera*.

A venit timpul să punem capăt polemicilor și conflictelor deschise dintre creștini; au trecut vremurile când creștinii din diferite Biserici se priveau

cu suspiciune și credeau că ecumenismul înseamnă aducerea unora în Biserica altora. Nu „convertirea” unei Biserici la alta își dorește Dumnezeu de la noi, ci convertirea tuturor la Fiul său Isus Cristos, prin lumina și puterea Duhului Sfânt. Refacerea unității creștinilor este dorința și planul întregii Sfinte Treimi, iar așa cum cele trei Persoane formează un singur Dumnezeu și creștinii, păstrându-și specificul cultural și istoric, trebuie să se regăsească uniți în credința în același Dumnezeu și în aceeași Biserică.

În anul 1894, Papa Leon al XIII-lea îi îndemna pe catolici să se roage pentru unitatea creștinilor, iar în secolul XX inițiativele de rugăciune pentru unitatea creștină au fost în creștere. În prezent, sunt tot mai multe inițiative și instituții atât catolice, cât și ale altor Biserici creștine care, înțelegând semnele timpurilor, promovează rugăciunea comună și caută căi de restabilire a unității creștinilor.

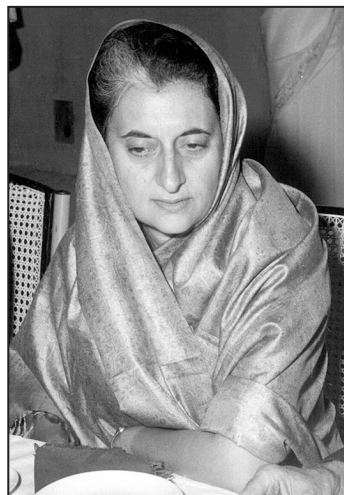
În vremurile actuale, când omenirea este coordonată, de exemplu, de Organizația Națiunilor Unite, sau, pe continentul nostru, de Uniunea Europeană, trebuie să fim conștienți că Duhul lui Dumnezeu ne îndeamnă la unitate, nu la ignorare reciprocă sau la tensiuni și conflicte între noi, cei care ne hrănim din același Cuvânt și din aceeași Euharistie. În România, pe data de 9 mai 1999, creștinii catolici și ortodocși, în prezența Papei Ioan Paul al II-lea și a Patriarhului Teoctist, au strigat împreună „Unitate!”, iar deviza Papei Francisc în vizita apostolică făcută în România între 31 mai și 2 iunie 2019 a fost (și este!) „Să mergem împreună”.

Zilnic ne rugăm pentru unitate; nu ne exclude nimeni din Biserică dacă intrăm și în alte biserici decât cea în care am fost botezați, pentru a ne ruga „ca toți să fie una”.

19 ianuarie 1966 – Indira Gandhi devine prima femeie prim-ministru al Indiei

Politiciană și luptătoare pentru independența Indiei de sub dominația britanică, Indira a fost prima femeie prim-ministru al unuia dintre cele mai mari state ale globului. Provenind dintr-o familie de brahmani, tatăl ei, Jawaharlal Nehru, a fost primul prim-ministru al Indiei între anii 1947 și 1964. Cu o personalitate greu de stăpânit și aproape rebelă, Indira a visat cu toată ființa sa la emanciparea neamului din care provenea. Alături de Mahatma Gandhi, cu care nu avea nicio legătură de rudenie, reprezintă două dintre cele mai importante figuri ale Indiei în secolul XX. Unul dintre copiii săi, Rajiv, a devenit ulterior prim-ministru, fiind apoi asasinat, la fel ca și mama sa, în anul 1991.

Indira a fost femeia care, cu o mână de fier, a marcat destinul Indiei timp de aproape trei decenii, fiind mâna dreaptă a tatălui său și apoi prim-ministru ales al țării. A știut să mențină un echilibru în relațiile Indiei cu marile puteri, precum China, URSS și SUA. Misiunea ei a fost dificilă, protejând poporul în conflictul cu Pakistanul, gestionând conflictele cu mișcările naționaliste religioase și implementând acțiuni pentru combaterea foametei, sărăciei și emanciparea culturală a populației. Într-un context dificil pentru țară, Indira a recurs și la măsuri dure, aproape dictatoriale, care i-au creat mulți dușmani. Represiunea împotriva mișcării religioase sikh a fost principalul motiv al asasinatului său, în momentul în care, pe 31 octombrie 1984, se îndrepta prin grădina palatului său către locul unde actorul Peter Ustinov o aștepta pentru un interviu.

Reflecție

Emanciparea femeii rămâne una dintre marile probleme ale umanității, cu accente mai grave în lumea musulmană. În contextul civilizațiilor moderne și postmoderne, problema femeii, ca partener egal și fidel al bărbatului, nu poate fi rezolvată fără o cunoaștere și trăire autentică a legii naturale pe care Creatorul a insuflat-o în om încă de la crearea sa. Femeia reprezintă o parte din misterul inefabil al lui Dumnezeu, care s-a dezvăluit omului prin Întruparea și nașterea din sânul feciorelnic al Mariei. Credem că problema femeii este strâns legată de „problema” pe care Dumnezeu o are cu omul.

20 ianuarie 1961 – Democratul John F. Kennedy devine cel de-al 35-lea președinte al SUA

Politician carismatic și reprezentant de seamă al liberalismului american, John F. Kennedy a fost cel mai tânăr și primul președinte catolic al Statelor Unite ale Americii. Tragicul său sfârșit, pe data de 22 noiembrie 1963, în Dallas, Texas, a pus capăt unui mandat care a reprezentat un moment de cotitură atât în plan intern, cât și extern pentru SUA.

Kennedy a fost emblematic pentru visul american și a contribuit la promovarea acestuia nu doar în SUA, ci și la nivel global. În discursul său de inaugurare, rostit la începutul mandatului său, a articulat faimoasele cuvinte:

„Nu vă întrebați ce va face țara voastră pentru voi, ci ce puteți face voi pentru țara voastră”. Acest apel la implicare civică a rezonat puternic atât în inimile americanilor, cât și în cele ale oamenilor din întreaga lume.

Un alt element remarcabil din discursul său inaugural a fost interogația privind posibilitatea unei alianțe globale împotriva dușmanilor comuni ai umanității: tirania, sărăcia, boala și războiul. Această aspirație către colaborare și progres global a fost și rămâne un ideal important pentru societatea modernă.

De asemenea, Kennedy a subliniat că „drepturile omului nu provin din generozitatea statului, ci din mâna lui Dumnezeu”, subliniind importanța valorilor umane fundamentale și a libertății individuale.

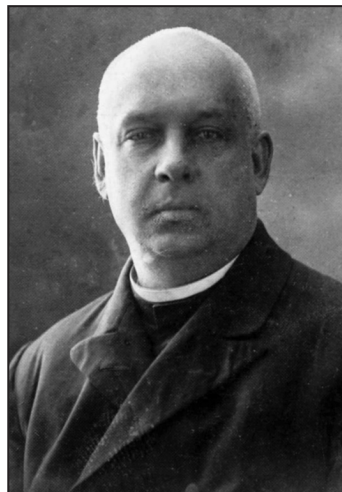
În final, moștenirea președintelui Kennedy continuă să fie una de inspirație pentru liderii și cetățenii din întreaga lume, reprezentând un simbol al idealurilor democrației, dreptății și progresului.

21 ianuarie 1852 – Se naște Vasile Lucaciu, preot greco-catolic, militant de seamă al Marii Uniri

Vasile Lucaciu (n. 21 ianuarie 1852, Apa, Comitatul Sătmăr – d. 29 noiembrie 1922, Satu Mare) a fost una dintre cele mai importante personalități culturale, religioase și istorice ale românilor ardeleni din perioada dualismului austro-ungar.

Studiile filosofice și teologice le-a urmat la Roma, la Colegiul *De Propaganda Fide*, unde și-a susținut și doctoratul. În Roma, centrul creștinătății și latinității, entuziastul Vasile devine tot mai conștient de originile etnice, culturale și religioase ale românilor. Întors acasă, își va declara crezul vieții și activității sale: „Două idealuri am, cari mă conduc în viață: Catholicism și Româanism” (*Revista Catholică*, 30 iunie 1890). Se căsătorește în 1874, slujind ca preot greco-catolic până în 1878 în comuna sălăjeană Sâncrai. Începe să publice în *Gazeta de Transilvania*, *Tribuna* și în *Foaia Poporului*. Se stabilește apoi în Satu Mare, predând filosofie și teologie la Seminarul Catholic Superior. În perioada

sătmăreană, prin studii și articole publicate în reviste din Ardeal, profilul său de susținător al cauzei naționale a românilor capătă contur. La Tipografia Liberă din Satu Mare publică *Instituțiunile filosofice – Logica*, în 1881, *Metafizica*, în 1882, și *Filosofia Morală*, în 1885 – și fondează *Revista Catolică*.

Pentru atitudinea lui filoromânească, autoritățile maghiare îl exclud din învățământ, iar el își reia slujirea preoțească în comuna Șişești. În etapa șişeșteană, animat de idealul unității tuturor românilor, continuă să editeze, la Baia Mare, *Revista Catolică*, publicând număr de număr fie cu numele său, fie cu pseudonimul Doctor Romanus. Cu eforturi ieșite din comun, reușește să construiască la Șişești o biserică din piatră, replică în miniatură a bazilicii „Sfântul Petru” din Roma. Pe 15 august 1890, biserica este sfințită, fiind închinată Sfintei Uniri a Tuto­rur Românilor – *Pro Sacra Unione Omnium Romanorum*.

Din cauza românismului său este întemnițat la Satu Mare și apoi la Seghedin. Din timpul detenției, prin Ardeal începe să fie cântată *Doina lui Lucaciu*, ceea ce ne vorbește despre simpatia de care se bucura în rândul românilor. În anul 1907 este ales deputat al românilor în Parlamentul de la Budapesta. În timpul Primului Război Mondial, de teama represaliilor, se stabilește la București, unde continuă să militeze pentru cauza românilor. Când Casa Regală se stabilește la Iași (1917), Lucaciu pleacă în Italia și apoi în SUA, continuând să-i încurajeze pe românii din diaspora să susțină unirea Ardealului cu Țara. După Marea Unire, vine la Paris îndemnându-i pe membrii delegației Conferinței de Pace să recunoască România Mare. Revine apoi în țară, unde trece la cele veșnice pe 29 noiembrie 1922. Ceremonia înmormântării se bucură de funeralii naționale, fiind omagiat de prim-ministrul Octavian Goga și de episcopul greco-catolic Iuliu Hossu, artizan al Marii Uniri și martir al regimului comunist.

Din istoria României, una din perplexitățile pe care le am este cea a martiriului Bisericii Greco-Catolice. Dată fiind contribuția excepțională pe care această biserică a avut-o la propășirea națională și cultural-spirituală a României, mă întreb cum de au putut fi atât de răi și nerecunoscători cei care au persecutat-o și au scos-o în afara legii (știți cine sunt?), și care nici astăzi nu vor să-i retrocedeze proprietățile uzurpate în anul 1948.

22 ianuarie 1506 – 150 de soldați elvețieni intră în Vatican (Garda Pontificală Elvețiană)

Pe 22 ianuarie 1506, 150 de soldați elvețieni intră în Vatican pentru a-l sluji pe Papa Iuliu al II-lea. Ei nu vor reprezenta doar escorta personală a papei, ci de multe ori îl vor apăra în luptă. Una dintre cele rămase în istorie

este cea din 6 mai 1527, când îi salvează viața Papei Clement al VII-lea, atacat de soldați germani (în cea mai mare parte, protestanți) și spanioli care vor jefui Roma. Căpitanul și 47 de soldați elvețieni mor în lupta de apărare a papei, iar cei rămași în viață îl ajută să se refugieze în castelul „Sant Angelo”. Timp de opt zile, invadatorii au comis tot soiul de ilegalități, furturi, masacre și alte sacrilegii – nici măcar mormintele papilor nu au fost cruțate. În urma jefuirilor au rămas 12.000 de morți, iar aceștia au plecat cu o pradă de 10 milioane de ducati. Câteva decenii mai târziu, în anul 1548, Papa Paul al III-lea organizează Garda Elvețiană ca un corp stabil care funcționează în această formă și în zilele noastre.

În timpul Risorgimentului italian, Papa Pius al IX-lea se folosește de soldații săi pentru a menține ordinea în Statul Pontifical, iar când Roma va fi cucerită de trupele lui Garibaldi în anul 1870, această gardă va rămâne doar pentru a-l apăra pe papă în reședința în care a fost constrâns să se retragă. În Al Doilea Război Mondial, Papa Pius al XII-lea a mărit numărul soldaților la 300, pentru a-i ajuta pe cei ce sufereau din cauza războiului, dar și pentru o mai mare siguranță și stabilitate a Vaticanului.

Unul dintre cele mai cunoscute cazuri în care Garda Elvețiană a salvat viața Suveranului Pontif a fost atentatul împotriva Papei Ioan Paul al II-lea, din 13 mai 1981, în Piața San Pietro. La ora 17:17, acesta a fost împușcat de patru ori și rănit grav de către Mehmet Ali Ağca. Soldatul elvețian, îmbrăcat în civil, care a sărit în ajutorul papei în acel moment a devenit erou și a fost numit comandant al Gărzii în 1998.

În prezent, Garda Elvețiană este compusă din peste o sută de cetățeni elvețieni, bărbați, de religie catolică și cu o conduită ireproșabilă. Durata serviciului este de minimum doi ani.

În fiecare zi, Garda Elvețiană Pontificală desfășoară activități de pază și protocol în diferitele clădiri și locuri importante ale Vaticanului, în cadrul multiplelor activități spirituale și de altă natură ale Sfântului Părinte și organismelor centrale ale Vaticanului. În afară de acestea, activitățile fizice și sportive, ca și cele uzuale fac parte din viața soldaților elvețieni.

Garda este compusă din trei echipe care se schimbă o dată la 24 de ore. Pentru audiențele papale sau alte evenimente, dacă este necesar, se apelează la serviciul tuturor celor trei echipe.

Ceremonia publică de admitere se ține pe 6 mai (ca amintire a eroismului soldaților în lupta din 6 mai 1527), când cei admiși prestează jurământul de fidelitate față de papa.

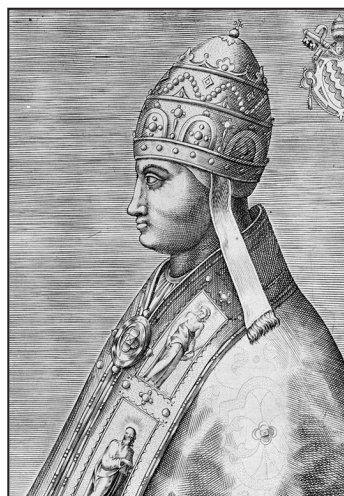
Jurământul:

Jur să slujesc cu fidelitate, loialitate și onoare Supremul Pontif (numele papei) și pe succesorii săi legitimi, să mă dedic lor cu toate puterile, sacrificându-mi, dacă este cazul, chiar viața pentru apărarea lor. Îmi asum aceste angajamente și pentru Sfântul Colegiu al Cardinalilor, cât timp Scaunul Apostolic este vacant. Promit, de asemenea, Căpitanului Comandant și celorlalți Superiori ai mei respect, fidelitate și ascultare. Jur! Dumnezeu și Sfinții Patroni să mă asiste.

Oare fidelitatea, loialitatea și onoarea nu stau la temelia oricărei relații sănătoase dintre oameni?

23 ianuarie 1295 – Bonifaciu al VIII-lea devine papă

Chiar dacă papilor li se încredințează cel mai important rol în Biserică, aceasta nu înseamnă că au avut sau au o viață ușoară. Greu i-a fost Papei Bonifaciu al VIII-lea (1295-1303) să suporte contextul ecleziastic lăsat de antecesorul său, Celestin al V-lea, care a renunțat la pontificat, la fel cum, în plan extern, grea i-a fost misiunea ca lider al creștinătății să medieze între Franța și Anglia, care își disputau întâietatea, nu doar prin diplomație, ci și prin războaie care vor dura aproape două secole. Consecințele acestor războaie vor fi grave nu doar pentru cele două state, ci și pentru unitatea creștinătății occidentale în ansamblul ei, unitate care va slăbi tot mai mult.

Pontificatul acestuia s-a caracterizat și prin relația tensionată pe care a avut-o cu șiretul rege francez Filip al IV-lea, zis cel Frumos (1285-1314). Printr-o bulă, papa le interzice clericilor francezi să mai plătească taxe regelui lor. Luând această măsură, papa spera ca Filip să nu mai aibă resursele necesare susținerii armatei în lupta cu Anglia. Doar că regele, setos de putere, nu înțelege intenția papei, benefică pentru popor și pentru unitatea creștinilor, și, drept răspuns, procedează la fel: le interzice clericilor să mai plătească taxele către vistieria papală. Constatând că măsura luată nu și-a atins scopul, pentru a nu agrava și mai mult relația cu regele, papa îl canonizează pe bunicul lui Filip, declarându-l sfânt pe regele Ludovic al IX-lea. Această canonizare nu a avut rezultatul scontat, căci

la scurt timp Filip, falsificând conținutul unei bule papale, îi instigă pe francezi împotriva papei. Bonifaciu al VIII-lea încearcă să-l aducă la ascultare pe rege prin bula *Unam Sanctam*, în care scrie și următorul text: „Declarăm și definim că orice om, pentru a ajunge la mântuire, în mod necesar trebuie să fie supus Pontifului Roman”. Dacă în probleme de credință și morală creștină papa reprezintă suprema autoritate pentru orice credincios, inclusiv pentru capetele încoronate, Filip a înțeles că papa ar vrea să aibă o putere de guvernare asupra țării al cărei rege era el. Se declară atât de indignat, încât cere convocarea unui conciliu care să-l depună pe papă. Și fiind expert în denigrări și manipulări ale opiniei publice, îl acuză pe papă de simonie și erezie, că l-a asasinat pe antecesorul său, ca și de alte rele deosebit de grave.

Filip știe să exploateze și sentimentele naționaliste ale francezilor, prezentându-se ca un apărător al lor în fața unui „dușman” extern, papa. După ce i-a creat papei un astfel de portret în fața supușilor săi, regele trimite în Italia un corp de armată care ajunge la Anagni, unde se afla papa, pentru a-l captura, ceea ce se și întâmplă. Conducătorul soldaților francezi, Guillaume de Nogaret, nu doar că îl ia prizonier pe papă, dar îl și pâlmuiește. Însă locuitorii din oraș se întreabă ce caută aici acești străini, care, în plus, l-au jignit în acest fel pe papă, un italian de-al lor. Înarmându-se, populația, condusă de soldați, se revoltă contra francezilor și-l eliberează pe papă, conducându-l la Roma. Doar că din cauza șocului, la o lună după ultrajul din Anagni, adică pe 11 octombrie, papa moare.

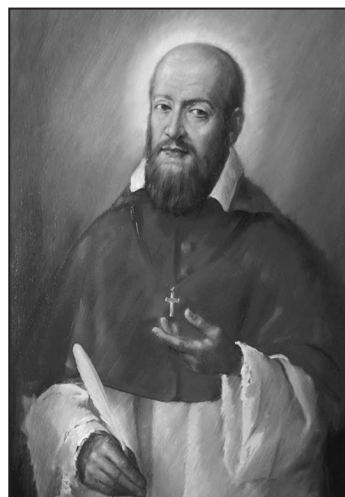
Și înainte de acest episod nefericit, și după el, papii, în calitatea lor de capi vizibili ai Bisericii (capul invizibil este Isus Cristos), deseori au fost în conflict cu diferite autorități creștine. De ce? Deoarece, ca garanți supremi ai purității credinței și moravurilor creștine, au trebuit să le atragă atenția unor autorități civile sau capete încoronate asupra respectării demnității pe care o avea autoritatea lor, demnitate pe care aceștia și-o încâlcau din diferite motive, cel mai adesea fiind la mijloc setea de putere. Ceea ce s-a întâmplat însă la Anagni reprezintă un sacrilegiu și un delict care ne indică declinul creștinătății europene. Capetele încoronate, exponente ale unor naționalisme statale tot mai puternice, nu-și vor mai da seama că minează unitatea, adică puterea creștinătății și își vor schimba din rădăcini (nu în bine) atitudinea față de religie și Biserica Catolică. Efectele negative ale setei de putere sau ale naționalismului exagerat al regilor și împăraților vor provoca o nouă ruptură în creștinătate: schisma protestantă din secolul al XVI-lea. Creștinătatea se mai divizase deja în secolul al XI-lea (schisma din anul 1054). Lovind în Papa Bonifaciu al VIII-lea, Filip al IV-lea al Franței pune ambițiile și setea de putere mai presus de unitatea religioasă a lumii din care făcea parte (creștinătatea catolică). Ultrajul de la Anagni înseamnă pentru Biserică începutul sfârșitului Evului Mediu.

Lecție de învățat (mult mai importantă decât cele de la școală)

Acest episod cu final nefast ar trebui să reprezinte pentru noi, creștinii secolului XXI, o lecție din care să învățăm mai bine rolul nostru, de exemplu, al românilor creștini. Ce fel de creștinătate construim astăzi în jurul păstorilor sufletești? De fapt, mai dorim o lume creștină, sau una complet laică sau chiar atee? Viața noastră, ca cetățeni ai României și Uniunii Europene, are la temelie evanghelia lui Isus Cristos, sau pe ce principii se bazează? Suntem conștienți de faptul că păstoriții noștri sufletești, începând cu Papa Francisc și Patriarhul Daniel, sunt și supremele autorități moral-religioase? Sau le minăm autoritatea și, din dorința de autonomie și putere greșit înțeleasă, nici nu ne dăm seama că deja am căzut în plasa altora, care ne pot transforma în simple marionete ale jocurilor lor de putere și interese?

24 ianuarie – Sfântul Francisc de Sales (1567-1622)

Francisc de Sales le dovedește celor care afirmă că o fire aprigă și înclinată spre rău nu poate fi îmbunătățită că lucrurile stau altfel. Deși a rămas în istoria Bisericii ca un monument de blândețe și răbdare, el nu s-a născut nici blând, nici răbdător; pentru a dobândi aceste virtuți i-au trebuit câteva decenii, dar nu s-a descurajat și nu a renunțat la șlefuirea temperamentului și caracterului său. El ne învață că voința fermă și determinarea stau la baza reușitelor și a unei vieți împlinite. La fel cum fidelitatea până la sfârșit în familie sau într-o vocație reprezintă un angajament reînnoit zilnic, și aceasta pe tot parcursul vieții. În contextul civilizației actuale, în care adesea ni se vând rețete ieftine ale reușitelor,

blândul și bunul Francisc de Sales ne aduce cu picioarele pe pământ și ne reamintește ceva valid de când lumea și pământul: Marile calități se clădesc pe eforturi mari și de lungă durată.

A trăit într-un timp în care protestanții, rupți din sânul Bisericii Catolice, erau nu doar foarte vocali, ci chiar vehemenți. Cu bunătatea, blândețea, răbdarea, dar și tenacitatea lui, Francisc a reușit să dialogheze cu mulți dintre ei și, prin cuvântul și scrierile sale (de exemplu, *Tratatul iubirii lui Dumnezeu*), i-a readus pe mulți hughenoti în sânul Bisericii Catolice. Datorită calității scrierilor și predicării lui, este numit doctor al Bisericii. În locul cărților lui Osho, aș recomanda citirea cărților lui Francisc; sunt convins că au mai multă înțelepciune și bogăție spirituală decât cele ale

comercializatului guru indian; în plus, fac parte din patrimoniul spiritual creștin, dacă mai ținem la bogățiile noastre specifice.

De origine nobilă, putea urma o carieră în drept, dar, dezamăgind așteptările familiei, se dedică predicării credinței creștine, fiind preot și apoi episcop dăruit lui Dumnezeu și binelui sufletesc și trupesc al oamenilor din Geneva și în toată Elveția. El promovează inițiativele de reformă ale Bisericii, stabilite la Conciliul ecumenic din Trento, iar în spiritualitate, este reprezentantul prin excelență al unui umanism evlavios tipic francez, dar care ne-ar prinde bine și nouă, românilor din secolul XXI. La fel, cum bine ar fi dacă în proiectarea viitorului copiilor, urmându-i exemplul, părinții s-ar gândi mai mult cum să-i îndrume nu numai spre cariere care promit bani mulți, dar și spre vocații ale sufletului și spiritului uman. Căci este bine să ne amintim cuvintele lui Cristos: „Ce i-ar folosi omului de-ar câștiga lumea întreagă, dacă și-ar pierde sufletul? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Mt 16,26) Ori credem cumva că o civilizație demnă de om se construiește pe bani mulți și bunuri materiale?

Comemorarea lui Francisc pe 24 ianuarie se leagă de data readucerii trupului său la Anney pentru înmormântarea definitivă.

25 ianuarie 1554 – Înființarea orașului Sao Paulo

În amintirea sărbătoririi convertirii sfântului Paul (25 ianuarie), misionarii iezuiți José de Anchieta și Manoel da Nóbrega înființează în această zi o misiune pe coasta de est a Braziliei, care cu timpul va deveni metropola Sao Paulo de astăzi. Această mare aglomerare urbană (aproximativ 23 de milioane de locuitori) este cea mai mare din emisfera sudică și unul dintre cele mai mari orașe ale planetei; pe primul loc fiind Tokyo.

Ar fi bine să știm că Bisericele creștine, ca și marile religii ale lumii, stau la baza culturii și civilizației umane, iar viața oamenilor, până în timpurile recente, a gravitat în jurul reprezentanților divinității și al lăcașurilor închinare ei.

Citind această informare despre originile metropolei braziliene, mi-a venit în minte istoria multor localități catolice din Moldova, care astăzi nu ar fi pe hartă, dacă în vremurile grele din trecut misionarii și-ar fi părăsit credincioșii încredințați păstoririi lor și ar fi dat bir cu fugiții din cauza năvălirilor tătarilor. De exemplu, la sosirea tătarilor, catolicii împreună cu

păstorii lor sufletești se ascundeau pe unde puteau, iar după plecarea acestora, reveneau cu toții la vechile vetre și-și reluau viața de fiecare zi. Dacă dintr-o comunitate pleca preotul, la scurt timp acei catolici se aciuau pe lângă alte comunități sau plecau în alte părți. Boierii sau mănăstirile ortodoxe de care depindeau multe sate erau interesate doar să perceapă zeciuiala (adăugăm zilele de clacă în folosul stăpânilor de pământuri) de la cei care locuiau pe terenurile lor, și mai puțin sau chiar deloc de viața concretă a țăranilor. Sau dacă, sătui de sărăcie și de alte lipsuri, misionarii se întorceau în țările de unde veniseră, soarta comunităților catolice era pecetluită, adică se stingeau sau erau asimilate de alte localități. Așa au stat lucrurile până în timpul monarhiei, perioadă în care în localități au apărut instituții menite să garanteze o viață cât de cât stabilă a locuitorilor, precum școala, jandarmeria, primăria și altele. Până spre sfârșitul secolului al XIX-lea, sau chiar până la instaurarea comunismului, în multe comunități catolice din Moldova viața oamenilor de la sate avea în centru biserica și activitățile ei. Cine știe dacă nu cumva și în Sao Paolo, până în timpurile recente, viața locuitorilor a depins de Biserică și instituțiile ei!

26 ianuarie 1699 – Transilvania intră sub stăpânirea Curții de la Viena

Războiul austriaco-otoman (1683-1697) se încheie cu victoria austrieilor, iar Leopold I, împăratul Imperiului Habsburgic, anexează toate teritoriile dobândite în decursul celor 14 ani de război: Transilvania, Croația și Slovenia, teritorii aflate până atunci sub suveranitate otomană. Din acest an, 1699, până la dualismul austro-ungar (1867), stăpânirea catolică habsburgică în Transilvania a însemnat o întărire a poziției catolice, context în care ia naștere și Biserica Greco-Catolică, instituție care, mai ales prin Școala Ardeleană, va contribui la renașterea conștiinței latinității poporului român și la emanciparea acestuia. Important de menționat este faptul că liderii greco-catolici au pledat în fața autorităților imperiale cauza tuturor românilor, nu doar a celor greco-catolici. Noul curent de renaștere culturală și națională de la mijlocul secolului al XIX-lea va întări și mai mult dorința de afirmare a românilor și de unire a acestora cu frații lor de peste Carpați, fapt care se va concretiza în Marea Unire de la 1 decembrie 1918, în care actul Unirii va fi citit la Alba Iulia de episcopul greco-catolic Iuliu Hossu.

Principatul Transilvaniei, condus de o Dietă supusă Vienei, se înțelege, era multietnic și multiconfesional, așa cum este și în prezent. Majoritari erau românii ortodocși, urmași numeric de maghiari catolici sau reformați calvini. Există o minoritate săsească luterană, alături de care trăiau evrei,

unitarieni și alții. Deși românii erau majoritari, ei nu aveau drepturi egale cu celelalte naționalități, fapt care a generat multe tensiuni și conflicte ale acestora cu puterea austriacă și apoi cu reprezentanții dualismului austro-ungar (vezi răscoala lui Horea din anul 1784). Avram Iancu este principalul lider al românilor ardeleni, așa cum fusese mai înainte Tudor Vladimirescu pentru valahii din Țara Românească.

Prin măsuri administrative și militare, ca și printr-o politică de colonizare, puterea habsburgică a contribuit în mod considerabil la dezvoltarea Transilvaniei, încorporând-o mai mult în orbita culturală și civilizatoare a Apusului. Aceasta nu scuză relele pe care le-a cauzat românilor, însă trebuie recunoscute efectele benefice ale încorporării Transilvaniei în teritoriile conduse de habsburgi, și chiar dacă sunt multe lucruri de reproșat autorităților străine, mult mai multe pot fi reproșate autorităților românești care au preluat conducerea țării după Al Doilea Război Mondial, și nici în prezent nu pot fi considerate ca fiind la înălțimea misiunii pe care o au. Inclusiv din acest motiv, mulți locuitori ai Transilvaniei privesc cu o oarecare nostalgie după timpurile care erau înainte de 1918, dar mai ales înainte de 1945, așa cum, de fapt, mulți cetățeni ai României au o stimă mult mai mare față de monarhie, decât față de regimul comunist.

Să reprezinte o pură coincidență istorică faptul că pe data de 26 ianuarie 1699, prin Pacea de la Karlowitz, o parte a țării noastre a intrat sub stăpânire habsburgică, și tot pe 26 ianuarie (1918) s-a născut Nicolae Ceaușescu? Care putere a fost mai benefică pentru țară, cea habsburgică, sau cea a președintelui Ceaușescu?

27 ianuarie – Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului

Pe 27 ianuarie 1945, armata sovietică eliberează deținuții din cel mai mare lagăr nazist de exterminare, Auschwitz-Birkenau (astăzi în Polonia). Din cauza nazismului, vor fi uciși circa șase milioane de evrei, la care adăugăm mai multe milioane de oameni de alte naționalități și religii. Naziștii au dorit să-i extermine și pe țigani, considerându-i o rasă impură, și nu i-au suportat deloc pe catolici, deoarece aceștia nu simpatizau cu ideologia lor. În martie 1937, Papa Pius al XI-lea publicase o enciclopică, citită de clerul catolic german în Duminica Patimilor Domnului de la amvoanele bisericii-lor, care condamna clar ideologia și sistemul nazist al lui Hitler.

Această comemorare a fost decisă în anul 2005 printr-o Rezoluție a Adunării Generale a Națiunilor Unite. În anul 1996, Germania stabilise deja această zi, iar cinci ani mai târziu, și Anglia a stabilit o astfel de comemorare.

Comparativ cu toate secolele istoriei, cel puțin de la Cristos încoace,

secolul XX este cel mai sângeros și inuman din toată istoria omenirii. Numeric, niciun alt secol nu a însumat atâtea sacrificii de vieți omenești. Ideologia nazistă și cea comunistă, transformate în sisteme totalitare, reprezintă pata cea mai neagră pe memoria omenirii. Cred că este necesar să reflectăm mai profund la timpurile în care ne-am născut noi sau părinții noștri, atât pentru a învăța și urma ceea ce ne-au lăsat bun, cât și pentru a nu repeta relele unei epoci în care, în numele omului, omul îl distruge pe semenul său în moduri nu doar barbare, ci de-a dreptul diabolice. Cum a putut omul să devină atât de neom? Complicate mai sunt căile omului, nu ale Domnului! O omenire fără Dumnezeu și fără raportarea la valori sacre supreme se poate transforma într-o anticameră a iadului. Aceasta este, cred, o lecție pe care ne-o oferă Holocaustul.

Reflecție personală

Unul dintre paradoxurile comunismului este acesta: Cum au putut sovieticii să deschidă lagărul nazist de la Auschwitz, eliberând oameni nevinovați, pentru ca, apoi, tot ei, să înființeze nenumărate lagăre și pușcării în care au închis și exterminat mult mai mulți nevinovați decât au făcut național-socialismul și nazismul lui Hitler? Ziua Internațională a victimelor holocaustului comunist când va fi declarată?

Și o aniversare fericită: pe 27 ianuarie 1756 s-a născut la Salzburg Wolfgang Amadeus Mozart, unul dintre cei mai mari compozitori al tuturor timpurilor.

28 ianuarie 1225 – Se naște sfântul Toma, unul dintre cei mai mari filosofi și teologi ai Bisericii Catolice

Toma s-a născut în localitatea Aquino (Regatul Siciliei) și provenea dintr-o familie de conți care au dorit ca el să urmeze tradiția lor nobiliară, dar la vârsta de 18 ani, împotriva voinței tatălui și fraților săi, Toma intră în Ordinul Dominican, numit și al Predicatorilor. Setos de cunoaștere, a studiat la universitățile din Köln, la școala sfântului Albert cel Mare, și din Paris. Revenit în Italia, a deținut catedre de teologie la Orvieto, Roma și Napoli. A murit pe 7 martie 1274, în mănăstirea Fossanova, Statul Papal, astăzi comuna Priverno, Italia.

Cu o structură fizică obeză, era foarte tăcut, calm și blând. În acest trup și cu acest temperament, Toma era un intelectual genial, cufundat mereu în studiu și în contemplarea adevărurilor veșnice, adevăruri pe care apoi le-a transmis altora. Deși a trăit puțin, operele lui sunt multe și mai ales profunde, dăinuind peste veacuri; nici astăzi nu și-au pierdut actualitatea,

rămânând de bază în studiul teologic din Biserica Catolică.

„Creștinându-l” pe cel mai mare filosof al Antichității, Aristotel, Toma pune pe primul loc inteligența prin care omul se deschide spre contemplarea lui Dumnezeu și a misterelor stabilite de el în creație, în religie și în Biserica înființată de Cristos. Intelectualismul lui nu este abstract, ci pătruns de iubirea adevăratului și supremului bine al omului, care înseamnă cunoașterea lui Dumnezeu și mântuirea sufletului său. Cea mai importantă lucrare a sa este *Summa theologica*, în care, cu o claritate conceptuală extraordinară, sintetizează simplu și precis întreaga teologie a timpului, așa cum nimeni înainte de el și după el nu a reușit. În timpurile recente, Papa Leon al XIII-lea, și el un mare intelectual, i-a repropus gândirea ca bază a studiilor celor care se pregătesc să devină „predicatori” ai Cuvântului lui Dumnezeu și ai învățăturii creștine.

A murit în timp ce se îndrepta spre Conciliul ecumenic din Lyon, unde fusese invitat să participe de către Papa Grigore al X-lea. Toma, preot și doctor (*Doctor angelicus*) al Bisericii, este declarat sfânt în anul 1323 de către Papa Ioan al XXII-lea. Celor care atunci spuneau că Toma nu a făcut minuni nici în viață, nici după moarte, papa le-a replicat: „Câte propoziții teologice a scris, atâtea minuni a făcut”.

În anul 1369, trupul său a fost dus la Toulouse, Franța, și înmormântat în conventul iacobinilor.

Cât de necesar este sfântul Toma astăzi? În anul 1977 am fost încorporat soldat în Unitatea Militară 01027 din Piatra-Neamț, alături de seminařiști ortodocși din seminariile de la Târgu-Neamț, Buzău și București. La scurt timp după încorporare, vine la noi un ofițer, cu intenția clară de a ne combate în credința și convingerile noastre. Când ni s-a permis să luăm cuvântul, câțiva dintre colegii mei catolici au răspuns argumentării sale prezentându-i cele cinci dovezi ale existenței lui Dumnezeu elaborate de Toma de Aquino. Negăsind niciun argument prin care să contracareze spusesele noastre, ofițerul și-a luat materialele cu care venise și, părăsind sala în care eram adunați, ne-a zis: „Eu la voi nu mai vin niciodată să vă conving de ceva, dar vă rog, nici voi să nu mai încercați să mă convingeți”.

Propun spre lectură o carte strălucitoare și valoroasă precum cel mai prețios diamant, *Summa theologica*. Sunt cărți importante în creștinism, cea mai importantă fiind Biblia. Alături de Cartea cărților, această operă

monumentală a lui Toma de Aquino ocupă un loc central în cultura nu doar teologică, ci și filosofică a tuturor timpurilor.

Concluzie: În toată confuzia actuală, învățătura acestui sfânt și doctor al Bisericii rămâne un far care luminează calea omului nu doar spre Dumnezeu, ci și spre el însuși și lumea aceasta atât de minunată.

29 ianuarie – Moare Papa Gelaziu al II-lea

Este dureros faptul că în creștinătatea occidentală, nu de puține ori capete încoronate catolice i-au confundat pe papi cu niște seniori feudali sau cu simpli șefi ai unui stat mai mic, și fiindcă nu le-a convenit „politica” acestora, au acționat contra lor în maniere de-a dreptul barbare. Unul dintre cazuri îl reprezintă cel al Papei Gelaziu al II-lea (1118-1119). Născut din ilustra familie Caetani, a intrat în mănăstirea benedictină de la Montecassino, apoi fiind chemat de Papa Urban al II-lea, slujindu-l pe acesta și succesorii lui.

În acea perioadă, papalitatea era în plin conflict cu Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană în problema investiturii, adică împăratul german și susținătorii lui făceau orice pentru a fi cât mai influenți în Biserică, iar papalitatea încerca să limiteze aceste imixțiuni; în esență, aceasta este lupta pentru investitură, care a slăbit puterea creștinătății și a contribuit la mărirea distanțelor dintre autoritatea temporală a laicilor și cea sacră a Bisericii.

Pe 21 ianuarie 1118, Papa Pascal al II-lea moare în castelul „Sant’Angelo”, iar Roma este răvășită de conflictele dintre facțiunile filoimperiale și cele filopapale. În alegerea noului papă, pentru a-i proteja pe cardinalii electori de imixțiuni din afară, pentru prima dată aceștia sunt închiși (*cum clave*, de unde termenul conclav) în mănăstirea „Sfântul Sebastian” de pe colina Palatin și aici îl aleg papă pe Gelaziu. Deși construcția era fortificată, adversarii lui (susținători ai împăratului Henric al V-lea) reușesc să intre în mănăstire, îl rănesc pe papă și-l fac prizonier, închizându-l într-un turn, de unde este eliberat și înscăunat pe tronul papal de cetățenii Romei. Aflând aceasta, împăratul vine la Roma și, nereușind să obțină de la papă privilegiile pe care le primise de la antecesorul său și nici încoronarea ca împărat în bazilica „Sfântul Petru”, declară nulă alegerea papei și îl alungă din oraș, alegând în locul său un antipapă: Grigore al VIII-lea. Papa Gelaziu își caută

refugiul la Gaeta, fiind primit cu toată căldura de concetățenii săi. Aici îl excomunică pe împărat și pe antipapa ales de el, apoi, protejat de normanzi, se întoarce la Roma.

Viața papei nu este deloc liniștită, căci la câteva luni după reîntoarcerea la Roma, adversarii săi, în frunte cu facțiunea Frangipane, îl atacă în timp ce celebrează sfânta Liturghie, forțându-l să plece din nou în exil, de această dată la Benevento. Henric al V-lea însă nu-l lasă în pace nici aici, motiv pentru care, la începutul toamnei anului 1118, papa caută refugiu în Franța. În drum spre această țară, se oprește la Pisa și Genova, consacrand catedralele din aceste orașe. Sosit, pe mare, la Marsilia, este primit cu toate onorurile, ajungând apoi la Vienne, unde prezidează un sinod la începutul anului următor. Avea în plan convocarea unui conciliu pentru a rezolva problema investiturii, dar din cauza bolii, pe 29 ianuarie, moare în mănăstirea din Cluny și este înmormântat tot aici. Îi urmează arhiepiscopul de Bourgoigne, care-și ia numele de Calixt al II-lea.

Reflecție: Acest conflict, și altele de același fel, seamănă cu cel din sânul unei familii; și ce se întâmplă când membrii unei familii, pornind de la soți, se ceartă? Familia se destramă. De la început, Biserica a încercat să construiască din toți membrii ei o familie unită în jurul capului ei, Cristos. Dacă astăzi societatea și, în primul rând, creștinătatea sunt divizate, cauza este aici: am uitat că toți suntem chemați de Dumnezeu să formăm o singură și variată familie umană a fraților și surorilor lui Isus Cristos.

30 ianuarie 1561 – Iese de sub tipar *Tetraevanghelul*, prima carte românească tipărită de diaconul Coresi

Cartea a apărut la Brașov și cuprindea cele patru Evanghelii. După ce, la mijlocul secolului al XV-lea, tiparul apăruse în Germania, în primii ani ai secolului următor încep să fie tipărite cărți și în țara noastră, însă în limba slavonă și cu caractere chirilice; la acea vreme, limba slavonă reprezenta limba oficială în Moldova și Țara Românească. Vor fi tipărite cărți și în limba română, dar folosind alfabetul chirilic. Cu un an înainte de tipăritura lui Coresi, apărea în românește, folosind alfabet latin, cartea *Cântece religioase calvine*. De fapt, alfabetul latin va fi folosit în tot spațiul cultural și religios românesc catolic sau al confesiunilor creștine protestante.

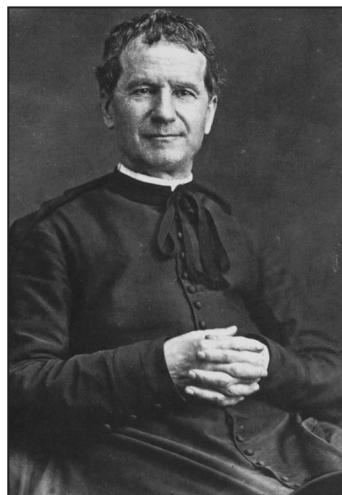

În spațiul locuit de români, diaconul Coresi, originar din Târgoviște, va publica peste 30 de titluri cu conținut religios sau istoric. *Tetraevangheliarul* numără 246 de pagini și are la bază traduceri anterioare ale Sfintei Scripturi, cu adaptări introduse de preoții ortodocși de la biserica „Sfântul Nicolae” din Șcheii Brașovului. Deja din anul 1495 aici funcționa o școală, fiind printre primele pe teritoriul țării noastre. Prima a fost la Cenad, catolică, înființată la începutul mileniului al II-lea de sfântul episcop Gerard Sagredo, venețian de origine. În epilogul *Tetraevangheliarului* este menționat și scopul acestei cărți: „Să fie popilor rumânești să înțeleagă să învețe rumânii cine-s creștini”.

În lunga și anevoioasa evoluție a limbii române, tipăriturile lui Coresi contribuie la unitatea lingvistică a poporului român și la apariția limbii române literare.

31 ianuarie 1888 – Trece la cele veșnice sfântul Ioan Bosco

Născut în anul 1815 la Castelnuovo (nordul Italiei) dintr-o familie săracă, Ioan primește de la părinți o educație exemplară, care alimentează calitățile ieșite din comun ale copilului și apoi tânărului ce se va remarca imediat printre concețtenii săi. Intelligent, sportiv, sociabil, cu o voință puternică și o religiozitate profundă, Ioan este atras de vocația sacerdotală, intră în seminar, iar în anul 1841 este hirotonit preot, începându-și slujirea sacerdotală sub îndrumarea sfântului Iosif Cafasso. Drumul său din sărăcia casei natale, prin școală și apoi în seminar este lung și anevoios, iar modul cum a depășit nenumărate dificultăți, rămânând în același timp senin și tot mai sociabil, ne vorbește despre o personalitate fascinantă.

Carisma lui, căreia i se dedică total, este educarea tinerilor, în primul rând, a celor săraci și loviți de soartă – și nu erau puțini. În contextul unei industrializări rapide și cu aspecte inumane, tânărul preot adună în jurul său din ce în ce mai mulți copii și tineri cu care se joacă, se roagă și le dă de mâncare în parohia unde locuiește. Inițiativa lui se conturează într-o asociație care primește un edificiu (Pinardi), acesta fiind primul din Oratoriul său, care se va răspândi vertiginos, răspunzând unor necesități urgente sociale și religioase în același timp. De un real folos i-a fost însăși mama lui, Margareta, o femeie perspicace și cu viață sfântă și care i-a stat alături

în formarea Oratoriului, inspirat din activitatea sfântului Francisc de Sales, de unde vine denumirea congregației al cărei patron este: Salezienii. În oratoriul său, copii și tineri defavorizați se întâlneau în fiecare duminică pentru a fi împreună. Aici se vor organiza școli atât pentru studii umaniste, cât și profesionale, aceștia învățând o meserie sau dezvoltându-și înclinațiile artistice. Trei erau principiile de bază ale școlilor sale: religia, rațiunea și iubirea, bazându-se pe cuvintele sfântului Paul: „Iubirea este îndelung răbdătoare, iubirea este binevoitoare; toate le suportă, toate le crede, toate le speră, toate le îndură” (1Cor 13,4.7).

Alături de slujirea pastorală, cea social-caritativă și educațională, Don Bosco a fost și un promotor al culturii catolice scrise. A contribuit la înființarea multor tipografii, reviste și edituri și a scris impresionant de mult și bine. A trăit în anii Risorgimentului italian și, deși a rămas departe de luptele politice, a știut să intermedieze relații între Sfântul Scaun, guvernul italian și casa de Savoia.

Prieten al tuturor, catolici sau necatolici, apropiat de cel sărac, ca și de cel bogat, Ioan Bosco rămâne un om universal, iar carisma lui se vede în congregația Salezienilor, răspândiți pe tot globul. În contextul emigrării italienilor peste Ocean în căutarea unei vieți mai bune, Don Bosco îi însoțește în Argentina prin colaboratorii săi, formându-i astfel ca misionari departe de locurile natale, dar aproape de inima și viața a nenumărați italieni, între care sunt și străbunicii actualului Papă Francisc. Ioan Bosco moare pe 31 ianuarie și este canonizat de Papa Pius al XI-lea în anul 1934.

Se spune că în spatele unui bărbat puternic stă o femeie și mai puternică. Mama Margareta îi repeta fiului ei: „Dacă, din nefericire, într-o zi vei deveni bogat, să știi că nu voi mai călca în casa ta”. Oare nu cumva greșesc acei părinți care le oferă de toate copiilor lor și se simt mulțumiți atunci când aceștia locuiesc în case foarte mari, iar în curte au mașini de lux? Omul nu se definește prin ceea ce are, ci prin ceea ce este.

FEBRUARIE

1 februarie 1954 – Marele viscol

Marele viscol din anul 1954 (1-4, 7-9, 17-19 și 22-24 februarie) reprezintă cea mai aspră iarnă a secolului XX care s-a abătut asupra României.

Pe 2 februarie, bucureșteanul Pericle Marinescu scria în jurnalul său:

Văzduhul e un infern, ninge, viscolește. Străzile sunt înfundate, vijelia zguduie pereții. Nămeții au acoperit străzile, gardurile, au înfundat curțile, ba, la unele case au ajuns până la streășină. Pe străzi abia s-au făcut ici-colo părții în formă de tranșee, în care oamenii dispar cu totul sau nu li se mai văd decât vârfulurile căciulilor.

Un alt bucureștean, Dan Antoniu, scria tot în acele zile:

La 3 februarie a început de dimineață să ningă cu fulgi imenși, fără întrerupere, până a doua zi. Când ne-am trezit, în casă era întuneric. Geamurile se deschideau în afară, la fel și ușile, cu excepția uneia dintre ele, cea de la bucătărie. Ne-am dat seama că era zăpadă mare pentru că geamurile erau albe și am încercat să ieșim, dar nu s-au deschis. Zăpada depășise înălțimea casei, cred că erau vreo 3-4 metri, dar erau și zone unde omătul era mai mare, peste cinci metri.

Îi moare bunicul și

trebuia îngropat la Cimitirul Sf. Vineri, care era la o distanță de 500 de metri de casă. Bunicul decedat a fost luat pe brațe, l-au scos pe Bulevardul 1 Mai, l-au pus în dricul care a ocolit pe la Gara de Nord, a mers pe Calea Griviței până la intrarea în cimitir. Groapa în pământ avea un metru și ceva, iar restul erau metri de zăpadă.

Alți bucureșteni au spus că după topirea nămeților, au fost găsite mașini acoperite de troiene și care fuseseră strivite de șenilele tancurilor. Militarii, înarmați cu lopeți, au lucrat zi și noapte pentru a elibera străzile. Cel mai gros strat de zăpadă din istoria măsurătorilor Administrației Naționale

de Meteorologie a fost măsurat tot atunci, la Călărași: 173 cm, troienele atingând însă în unele zone din sud-estul țării și 5 metri.

Este adevărat că a doua parte a secolului XX a fost foarte dură pentru poporul român. Războiului i-a urmat foametea din anii 1946-1947, apoi a venit acea cumplită iarnă din 1954. Și, ca și cum lipsa ploii și preaplinul zăpezii nu ar fi fost suficiente pentru încercatul cetățean român, se abate acum asupra lui o altă nenorocire, de data aceasta nu venită din atmosferă, ci de la om: colectivizarea, adică jefuirea românilor de tot ceea ce aveau în grajd, în cotet, în pod, în curte, în jurul satelor și orașelor (pământurile). Să mai adăugăm și nenumăratele lagăre de muncă forțată și pușcăriile în care erau închiși, maltratați sau uciși cei mai valoroși oameni ai țării?! Greu au dus-o românii de la război și până la căderea regimului comunist!

Acum nu mai avem niciun viscol și nici comuniștii sovietici împreună cu cei români nu-și mai bat joc de această țară. Dacă nu mai avem un fenomen meteorologic atât de dur precum cel din iarna anului 1954, ar trebui să ne îngrijoreze dezechilibrul climatic pe care noi l-am cauzat și care, pe termen mediu și lung, are efecte mult mai grave decât iarna din acel an. Ce putem face ca să se reîntoarcă vremurile celor patru anotimpuri? Am mai spus-o: Nu putem schimba noi mersul industriilor care otrăvesc aerul și solul. Dar putem să învățăm mai rar cheia în contactul mașinii; putem să plantăm copaci, cât mai mulți copaci; dacă nu copaci, măcar arbuști. Iar celor care taie copacii, să le dăm peste mână.

2 februarie 962 – Papa Ioan al XII-lea îl încoronează pe Otto I împărat al Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană (962-1806)

La această dată, în bazilica „Sfântul Petru” din Roma, papa îl încoronează pe primul împărat al unui imperiu care va fi cel mai longeviv pe continentul nostru. Lovitura de grație i-o dă Napoleon în anul 1806. Ca recunoștință pentru gestul său, împăratul îi acordă papei numeroase privilegii politice, restabilindu-se situația papalității din timpul lui Carol cel Mare. De acum înainte, cu sprijinul împăraților germani, papii vor ieși de sub controlul familiilor și clanurilor italiene; așa va lua sfârșit durerosul secol de fier al papalității. În baza pactului care se semnează între cei doi reprezentanți centrali ai puterii din creștinătatea apuseană (spirituală și

temporală), înainte de întronizare, papa va jura fidelitate împăratului german, întrucât acesta are titlul de *Patricius Romanorum*. Iar papa primește pentru Statul Papal teritorii vaste în Peninsula, așa cum fusese stipulat în mai multe pacte semnate între înaintașii săi și conducătorii francilor, respectiv Pepin cel Scund, Carol cel Mare și Ludovic cel Pios. Chiar dacă din acest pact ambele părți au de câștigat, cel mai avantajat este împăratul german, fapt ce se va verifica repede: în anul următor, împăratul îl va acuza de înaltă trădare și va face să fie demis din slujirea papală.

De ce până în timpurile recente un cap încoronat trebuia să fie investit în funcție și printr-o celebrare religioasă? Deoarece până în timpurile democrațiilor populare, puterea era considerată sacră, ca venind de la Dumnezeu, iar reprezentantul său avea dreptul să-i investească în funcție pe reprezentanții puterii laice, misiunea acestora fiind laică, e adevărat, dar în același timp și spirituală, întrucât trebuiau să respecte ei înșiși legea lui Dumnezeu și să vegheze ca voința divină să fie tutelată și protejată și de legile statului.

În acest cadru al creștinătății occidentale se ridică imperiul creștin al germanilor, considerându-se un succesor al scurtului imperiu al francilor. Era un imperiu dominat de germani, dar cuprindea și alte popoare: Saxonia, Bavaria, Franconia, Suabia, Lorena Superioară și Lorena Inferioară, Boemia, regatul Burgundiei și Regatul Italiei. Perioada de apogeu este de la Otto I până la mijlocul secolului al XIII-lea. În a doua parte a secolului al XI-lea, împăratul Henric al IV-lea, în dorința lui exagerată de putere și asupra Italiei și papalității, se lovește de opoziția Papei Grigore al VII-lea, ceea ce înăsprește conflictul dintre cele două puteri în lupta pentru investitură, adică pentru scoaterea Bisericii de sub tutela laicilor. Urmașul său, Henric al V-lea, va semna alături de papă Concordatul din Worms (1122), care aduce lucrurile la un anumit echilibru favorabil ambelor părți, acordând Bisericii investitura în cele spirituale, iar împăratului, investitura în problemele temporale, materiale.

Odată cu Frederic I Barbarossa (1152-1190), imperiul atinge apogeul. Modul foarte dur de a-și impune autoritatea în Italia trezește reacția ostilă a nordului peninsulei, care îl înfrânge pe Frederic în bătălia de la Legnano (1176). Acum se consolidează Liga lombardă, în jurul căreia sentimentul naționalist italian își va găsi un model pentru o Italie mereu mai emancipată; ceea ce însă se va realiza mult mai târziu, la sfârșitul secolului al XIX-lea. Un alt mare împărat al sfântului imperiu a fost Frederic al II-lea Hohenstaufen (1220-1250), în timpul căruia italienii, în frunte cu papa, și-au întărit poziția în fața împăratului și, deși acesta va locui la Palermo, Italia se va distanța tot mai mult de lumea germanică, polarizându-se în jurul papei sau al altor autorități din peninsulă. Deși a făcut multe favoruri

Bisericii, Frederic al II-lea va fi excomunicat din cauza atitudinii față de Biserică, a convingerilor religioase și stilului de viață prea puțin ortodox (era un *homo universalis*) și așa va muri; mormântul său se află în catedrala din Palermo. După moartea sa, Imperiul romano-german, ca o construcție statală germano-italiană, a încetat să mai existe; va rămâne până la sfârșit în spațiul geografic și cultural al popoarelor germanice.

Dacă astăzi Germania reprezintă cea mai puternică țară a părții central-vestice a continentului (în partea estică, Rusia a creat și cauzează noi probleme vecinilor ei), aceasta se datorează faptului că mileniul al doilea a fost dominat de puternicul ei profil cultural și politic. Din păcate, a avut și sincopa nazistă.

3 februarie 1983 – Papa Ioan Paul al II-lea prezintă noul drept canonic al Bisericii Catolice de rit latin

Dreptul Canonic (*Codex Iuris Canonici*) este pentru Biserică ceea ce reprezintă Constituția pentru stat, adică legea fundamentală, care stabilește prin canoane (formule legislative) organizarea și funcționarea ei. Chiar dacă în Biserică există multe alte legi și dispoziții, cele conținute în acest cod legislativ au o importanță mai mare decât toate celelalte.

Limba oficială în care este publicat este limba latină, ce rămâne limba oficială a Bisericii Catolice. Bineînțeles că acest Cod este tradus în diferite limbi, dar toate traducerile, pentru a avea valoare normativă, au nevoie de autorizația Conferinței Episcopale naționale; oficial, juridic, valoare are doar textul original latin.

Codul de Drept Canonic este compus din 1.752 de canoane împărțite în șapte cărți: *Norme generale, Poporul lui Dumnezeu, Funcția Bisericii de a învăța, Funcția Bisericii de a sfinți, Bunurile materiale ale Bisericii, Sancțiunile în Biserică și Procesele*.

Spre deosebire de cel din anul 1917, actualul Cod are o nouă noutate, aceea de a traduce în limbaj canonic învățătura despre Biserică a Conciliului Ecumenic Vatican II (1962-1965). În acesta găsim marile teme conciliare: Biserica popor al lui Dumnezeu, ecleziologia de comuniune, Biserica locală și raportul său cu Biserica universală, colegialitatea, acceptarea principului egalității tuturor credincioșilor și participarea lor la funcțiile lui Cristos preot, profet și împărat, angajarea pentru ecumenism etc.

Reflecție

În calitate de creștini catolici, în ordinea importanței lor, cărțile pe care trebuie să le citim sunt: Biblia, documentele Conciliului Ecumenic al II-lea din Vatican, *Catehismul Bisericii Catolice* și *Codul de Drept Canonic*.

În calitate de cetățeni, primul text pe care trebuie să-l cunoaștem este Constituția.

Ar fi bine să ne întrebăm cum stăm la acest capitol esențial pentru viața noastră creștină și cetățenească. Poate ne credem pe drumul cel drept; fără o cunoaștere și o trăire a conținutului acestor cărți fundamentale, nu prea suntem pe drumul cel drept.

4 februarie 1945 – Conferința de la Ialta (4-11 februarie 1945)

În acest oraș, Ialta, din Peninsula Crimeei, cei trei mari ai lumii, președintele american Roosevelt, prim-ministrul Marii Britanii, Churchill, și conducătorul Uniunii Sovietice, Stalin, adoptă „Declarația asupra Europei eliberate”, deși războiul nu se încheiase, dar era evident că Hitler va fi învins cât de curând. Liderii marilor puteri negociază aici liniile generale ale politicii puterilor pe care le conduc, împărțind Europa, inclusiv Germania, între sferele lor de influență. Constrânși de situație, Churchill și Roosevelt permit URSS să-și extindă dominația asupra Europei de Est și împreună stabilesc modificarea granițelor Poloniei și divizarea Germaniei, ceea ce însemna că întreaga Europă se rupea în două. Tot acum se decide anexarea Basarabiei, Bucovinei și Ruteniei Subcarpatice la URSS, dar și încorporarea statelor baltice între granițele ei.

În acest an se termină războiul cald, sângeros și începe „războiul rece” între două lumi, una capitalistă, condusă de SUA, și cealaltă socialistă și comunistă, condusă de URSS. Ideologic, politic și militar, o bună parte a planetei se împarte, configurându-se astfel o nouă ordine mondială, care în prezent se confruntă cu o globalizare în care zonele de influență ale marilor puteri sunt decise de bani, tehnică, mass-media, dar și de arme atomice. Rămâne determinant rolul celor două superputeri în împărțirea planetei în zone de influență, dar nu trebuie ignorat rolul Chinei. Și în toată această geostrategie planetară, comunicarea globală și mijloacele tehnice devin tot mai incisive în modificarea gândirii și vieții oamenilor, în conformitate cu planurile marilor puteri ale lumii. În ultimele decenii, alături de puterile „clasice”, tehnica și mass-media sunt tot mai folosite în competiția de a deține controlul (un nou război rece) asupra oamenilor la scară planetară; și totul se face invocând binele omului.

Reflecție

Dacă în Evul Mediu și Epoca Modernă religia creștină împreună cu statul laic au configurat organizarea și funcționarea statelor din Europa, inclusiv a unei bune părți a lumii de peste oceane, în perioada contemporană credem că rolul creștinismului este preponderent acela de apărare a demnității și drepturilor omului și ale lui Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul său. Însă, din câte ne-a învățat „fenomenul Ialta”, puternicii lumii nu utilizează criteriile creștine. În anul 1945, cele trei mari state au acționat în baza puterii militare și a rolului pe care îl aveau în desfășurarea războiului. Astăzi, politicile se poartă tot în baza puterii pe care o au marile state ale lumii, invocându-se, bineînțeles, democrația și binele omului. La nivel individual, este de datoria fiecăruia dintre noi să-și cunoască în același timp identitatea și misiunea de cetățean și creștin, într-o lume în care nu este clar unde și când are loc o nouă „Ialta”.

5 februarie 1953 –**Moare, în închisoarea de la Sighetu Marmăției, Iuliu Maniu**

Iuliu Maniu s-a născut în anul 1873, într-o familie greco-catolică ce a mai dat țării și alți oameni de valoare. Om politic, președinte al Partidului Național Țărănesc, deputat al Transilvaniei în Parlamentul de la Budapesta, de mai multe ori prim-ministru al României, membru de onoare al Academiei Române, în urma înscenării de la Tămădău, este arestat de comuniști pe 14 iulie 1947 și judecat pentru „înaltă trădare” și condamnat la închisoare pe viață. Închis mai întâi în penitenciarul din Galați, în anul 1951 este transferat, împreună cu Ion Mihailescu și alți național-țărăniști, în teribila închisoare de la Sighet. Aici moare pe 5 februarie 1953, iar trupul îi este aruncat într-o groapă din Cimitirul Săracilor, de la marginea orașului Sighet.

A fost pe prima scenă politică a țării timp de 56 de ani, luptând inteligent și cu demnitate ireproșabilă pentru drepturile românilor și unirea lor într-o singură țară. În fața autorităților austro-ungare, a apărut cu fermitate drepturile Ardealului și ale românilor majoritari. Iar pe scena politică românească, este un lider carismatic al libertății și democrației pentru toți românii. Ca apreciere a profilului său moral, este numit „sfinxul de la Bădăcin”, locul unde a copilărit și unde mai târziu se retrăgea pentru odihnă. Importanța

ideilor și acțiunilor sale ar fi trebuit să-l situeze în centrul puterii, dar tocmai profilul său moral ireproșabil l-a plasat în opoziție, loc în care era de neegalat. Deși era conștient de totalitarismul puterii venite de la Moscova, s-a opus sovietizării țării de către autoritățile comuniste. În raport cu Casa Regală, deși la început a fost printre susținătorii principelui Carol și revenirii acestuia la tron, când noul rege a devenit autoritar, încălcând principiile democratice, Maniu s-a angajat într-o luptă de opoziție față de greșelile regelui; era un fel de Ioan Botezătorul în fața păcatelor lui Irod.

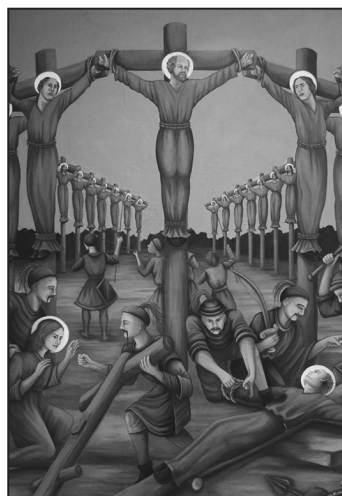
Demnitatea și moralitatea lui Iuliu Maniu au rămas emblematice în cadrul procesului intentat de comuniști mareșalului Ion Antonescu. Deși i-a fost adversar în idei și nu împărtășea politica lui dictatorială, a luat atitudine contra modului nedemn și injust de a fi judecat. Celor care insinuau faptul că ar fi pactizat cu dictatura politicii antonesciene, Maniu le-a dat o replică rămasă în istorie: „Oamenii politici sunt adversari, iar nu canibali”. Ca atâția mari oameni ai țării, Iuliu Maniu rămâne la temelia țării, plătind cu viața crezul său politic, uman și creștinesc.

Zece ani mai târziu, tot pe 5 februarie, moare, în penitenciarul din Râmnicu Sărat, Ion Mihalache, om politic, ministru în mai multe guverne, fondator și președinte al Partidului Țărănesc, vicepreședinte al Partidului Național Țărănesc (n. 1882).

5 februarie 1596 –

Martiriul sfântului Paul Miki și al însoțitorilor săi

Sfântul Francisc Xaveriu a predicat în sudul Japoniei între anii 1549 și 1551, iar rodul apostolatului său și al altor misionari îl reprezintă convertirea în câteva zeci de ani a circa 300.000 japonezi, ceea ce nu a fost văzut cu ochi buni de către împăratul Toyotomi Hideyoshi. Deși la început a avut o atitudine binevoitoare față de creștini, după un timp și-a schimbat-o radical, considerându-i exponenții unor puteri străine ostile intereselor Japoniei. În anul 1587 emite un decret de expulzare a tuturor misionarilor străini, ordin executat în parte, căci unii au rămas în clandestinitate. În anul 1596 șase misionari franciscani spanioli, trei iezuiți, între care și Paul Miki, 15 laici terțiar franciscani japonezi și doi laici

sunt arestați în drumul pe care toți ceilalți îl făceau spre locul martiriului, la Nagasaki. Aici sunt răstigniți pe 5 februarie, iar mărturiile timpului ne

spun că au murit eroic, mărturisindu-și credința până la ultima suflare. Paul Miki l-a predicat pe Isus Cristos și pe cruce, până a murit.

Pe colina unde au fost martirizați se află un muzeu dedicat celor 26 de martiri și o biserică, declarată sanctuar în anul 2002. Nu departe este muzeul bombei atomice care a distrus orașul (9 august 1945), ca un simbol al apelului pentru pace în lume.

Un fenomen unic în istoria catolicismului îl reprezintă „creștinii ascunși” din această parte a Japoniei, care timp de două secole și jumătate au reușit să-și păstreze credința fără a avea păstori sufletești. Din tată în fiu, din generație în generație, au transmis în secret esența credinței (cu amestec din budism și din credințe locale păgâne). Ei sunt descoperiți în a doua parte a secolului al XIX-lea de un misionar francez, Bernard Petitjean. Sângele celor 26 de martiri a rodit peste secole și stă și astăzi la baza Bisericii Catolice din Țara Soarelui-Răsare.

Informații detaliate pot fi găsite și pe site-ul propriu: emildumea.ro, în cărțile *Japonia; impresii de călătorie* și *Biserica Catolică din Japonia; trecut și actualitate*.

7 februarie 1971 – Femeile din Elveția obțin drept de vot

Elveția, țară nemembră UE, dar în care salariile sunt unele dintre cele mai mari din Europa, de ce rămăsese atât de în urmă cu un drept fundamental al omului, precum cel de vot? Chiar România, o țară majoritar ortodoxă, adică prea conservatoare în gândirea unora, legiferase dreptul la vot al femeilor încă din perioada interbelică; de ce țara confederativă a cantonalnelor a fost atât de rigidă și nedreaptă față de femei? Să fi fost aceasta din cauza rigidității calvinismului pe care îl îmbrățișează majoritatea elvețienilor?

Mă surprinde neplăcut faptul că și în prezent sunt atât de puține femei în politică și administrația publică. Mă gândeam la un aspect al comunei mele natale, Tămășeni; din cei 15 membri ai Consiliului local, doar trei sunt femei. Și numai datorită faptului că satul este locuit majoritar de femei (bărbații robotesc prin străinătate), cred că ele ar trebui să fie majoritare în a decide soarta locuitorilor comunei. Un alt exemplu: La nivel central, formațiunea politică ce se declară a fi de avangardă, USR, în Biroul Național are 24 de membri, dintre care doar patru sunt femei.

Mă gândeam apoi la faptul că bunica mea de pe tată, decedată în anul 1969, era o femeie cu o inimă de aur, dar nu știa să scrie și să citească. Și încă un exemplu: În vechiul registru al școlii din localitatea Oțeleni, județul Iași, într-un proces-verbal, inspectorul sesiza faptul că în sat erau școlari-zate doar trei fete, iar aceasta se întâmpla la începutul conducerii ceaușiste.

De ce oare, ca să exagerez puțin, femeia este împinsă să stea mai mult „la cratiță”? Ceva în natura bărbatului are caracteristicile masculului din lumea animalelor; în lumea lor, a junglei, masculul este cel care decide regulile viețuirii. Ceva în om se poate defini prin dictonul *homo homini lupus*, iar acest ceva se pare că nici în prezent, după mii de ani de experiență umană, nu a fost suficient de îmblânzit și educat. Și ar fi bine să ne întrebăm dacă religiile nu au și ele responsabilitatea, sau partea lor de vină, în faptul că, așa cum constată istoria, în una dintre cele mai evolute țări ale continentului nostru, Elveția, femeia a dobândit dreptul la vot abia în anul 1971. Repet întrebarea: Să fie aceasta o consecință a faptului că în secolul al XVI-lea, la Geneva, Jean Calvin stabilea și cum să se îmbrace femeile (încheiate la gât până sub bărbie)? Și ce putem spune despre condiția femeii în multe părți din lumea musulmană?

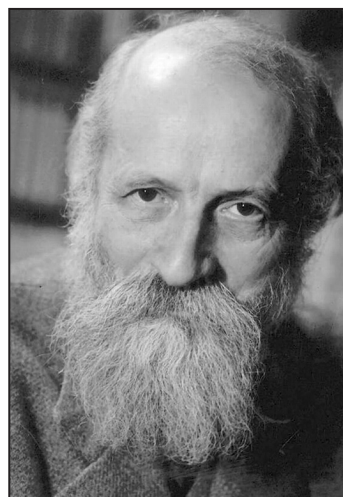
8 februarie 1878 – Se naște, la Viena, Martin Buber, fondator al „filosofiei dialogului”

Esența filosofiei lui Buber (un existențialism religios) este expusă magistral într-o carte din anul 1923, *Eu și Tu*. Publicată și în limba română, această carte („o adevărată biblie a întâlnirii și dialogului”), care numără puțin peste 200 de pagini, a marcat gândirea occidentală a secolului trecut prin punerea în prim-plan a comunicării interumane, precum și a comunicării omului cu Dumnezeu.

Buber este nu atât un mare filosof, deși gândirea lui poate pune multe întrebări importante marilor filosofi ai lumii moderne și contemporane; el este mai ales un mare înțelept al existenței umane, o existență înțeleasă atât la nivelul relațiilor individuale, cât și al dialogului dintre creștinism și ebraism (Buber este un evreu faimos), dintre sacru și profan, dintre religie și știință.

Până la venirea la putere a lui Hitler, Buber a trăit în Austria; apoi a fost constrâns să emigreze în țara promisă urmașilor lui Avram, Israel, unde a murit în anul 1965. A fost primul președinte al Academiei Naționale de Științe a Israelului.

Credem că în contextul lumii contemporane marcate de globalizare sub toate formele posibile, aprofundarea și transpunerea în viața cotidiană a filosofiei dialogului lui Buber ne ajută să înțelegem mai bine cine suntem

și de ce existăm, deoarece relaționând cu semenii noștri și cu tot ce experimentăm, Dumnezeu, care este relație, luminează și consolidează esența noastră de ființe sociale, adică relaționale (Eu–Tu).

Scrierile lui Buber:

Povestirile rabinului Nahman, Frankfurt am Main, 1906, Digitalizat

Povestiri hasidice, 1921

Eu și Tu, 1923

Gog și Magog; Credința profetilor; Calea omului conform cu învățământul hasidic; Cărările utopiei; Viața în dialog; Între om și om, 1940-1945

Eclipsa lui Dumnezeu, 1952

Cuvântări despre educație, 1953

9 februarie 1621 – Este ales Papa Grigore al XV-lea

Atât pentru a organiza mai bine activitatea misionarilor plecați din țări catolice europene pe noile continente, cât și pentru a reglementa relațiile dintre Biserica Catolică și puterile colonizatoare (Spania, Portugalia și altele), Papa Grigore al XV-lea înființează în anul 1622 o Congregație care să se ocupe de toate aceste probleme, al cărei nume era Congregația pentru Răspândirea Credinței (*De Propaganda Fide*).

Important pentru România este faptul că prima misiune înființată de noua congregație este tocmai cea a Țării Moldovei (25 aprilie 1623). Era ziua Bunei Vestiri și, într-adevăr, a fost o bună veste pentru catolicii din această parte a țării (numită de multe ori în documentele misionarilor italieni „la terra di nessuno”; cu alte cuvinte, viața localnicilor nu era deloc ușoară). Însă din acest an până la înființarea Diecezei Catolice de Iași (1884), activitatea misionarilor și viața catolicilor din Moldova vor fi mult mai bune, mai organizate decât erau înainte de anul 1623. Sub conducerea directă a Romei, îngrijirea sufletească a catolicilor de aici este asigurată de misionari franciscani minori conventuali italieni; lor le încredințează Sfântul Scaun destinele spirituale ale înaintașilor catolicilor de astăzi din această frumoasă parte a țării.

Din miile de documente scrise de misionari despre Misiunea Moldovei, putem cunoaște nu doar viața de credință a catolicilor de aici, ci și istoria Moldovei. De exemplu, câți dintre noi știm că originile latine ale românilor i-au fost făcute cunoscute cronicarului Miron Costin și de misionarul italian

Vito Piluzio? Acesta ne spune că a discutat de mai multe ori cu marele cronicar, alimentându-i curiozitatea și interesul pentru originile și istoria moldovenilor. La începutul cărții sale *De neamul Moldovenilor*, cronicarul scrie: „Și neamul Moldovenilor fiind dintr-o țară care se chiamă Italia, de Italia și de împărăția Râmului – a cării împărăției scaunul orașul Râmul în dricul Italiei este – a pomeni întâi ne trage rândul”. Adică, înconjurați de o lume slavonă, ținuteți în jug de otomani, jecmăniți de vecinii de la Est, românii sunt ajutați și de misionari italieni (indirect, și de Papa Grigore al XV-lea) să priceapă că rădăcinile lor vin din „Râmul în dricul Italiei”.

10 februarie – Sfânta Scolastica

Se presupune că sfânta Scolastica a fost sora geamănă a fondatorului monahismului occidental, sfântul Benedict; oricum, sunt născuți în același an, 480. Viețile lor merg în paralel până la sfârșit, amândoi murind în anul 547, la un interval de 40 de zile. Împreună cu fratele ei, la vârsta de 12 ani a fost trimisă la Roma pentru a-și perfecționa studiile, dar aici nu-i place atmosfera de decadentă și lux în care trăiau mulți romani și se decide pentru o viață total dedicată lui Dumnezeu. Refuză orice drept de moștenire și merge după fratele ei la Subiaco. Îl urmează apoi la Montecassino, înființând o mănăstire la Piumarola (7 km distanță de Montecassino), trăind aici regula călugărească a fratelui ei și dând naștere ramurii feminine a ordinului benedictin.

Deși cei doi frați erau foarte apropiați, se întâlneau doar o dată pe an, când Benedict cobora din vârful muntelui pentru a se întâlni cu sora lui, cu care se întreținea în dialoguri spirituale. Sfântul Grigore cel Mare, de la care avem informațiile despre Scolastica, ne relatează ultima întâlnire a celor doi sfinți. Aceasta a avut loc la începutul Postului Mare a anului 547. Scolastica a insistat ca fratele său să rămână mai mult la ea, „pentru ca toată noaptea până la ziuă” să poată vorbi „despre bucuria vieții cerești”. Benedict nu a vrut, dar sora lui și-a împreunat mâinile în rugăciune, cerându-i lui Dumnezeu să-i asculte ruga, ceea ce s-a și întâmplat: imediat a început o furtună cu tunete și fulgere, care l-a împiedicat pe Benedict să se întoarcă la mănăstire. Bucuroasă, sora i-a spus fratelui: „Iată, eu te-am rugat și nu ai voit să mă ascuți; l-am rugat pe Domnul și m-a ascultat; mergi chiar astăzi, dacă poți, și întoarce-te la mănăstire”. Dumnezeu a considerat că

este mai importantă iubirea celor doi frați, decât rigurozitatea regulii monastice a lui Benedict.

Pe locul acestui miracol a fost construită așa-zisa „biserica a colocviului”. După trei zile de la acest eveniment, Benedict a văzut cum sufletul surorii lui zbura spre cer, sub chipul unui porumbel; la 40 de zile a urmat-o și el, pentru a trăi împreună pe veci „bucuria cerească”. După această viziune, călugării de la Montecassino au coborât pentru a lua trupul sfintei, depunându-l în mormântul pe care Benedict îl pregătise pentru el. În prezent, relicvele celor doi sfinți frați se găsesc sub altarul principal al bazilicii din Montecassino.

Cât de edificatoare și emoționantă este istoria de iubire, credință și dăruire totală lui Dumnezeu a acestor doi sfinți frați! Sfintei Scolastica, un sfânt contemporan, Papa Ioan Paul al II-lea, i s-a rugat astfel: „O, sfântă Scolastica, ție îți încredințăm în special fetițele, tinerele, călugărițele, mamele, pentru a ști să trăiască astăzi demnitatea de a fi femei, în conformitate cu planul lui Dumnezeu!”

Scolastica, sora sfântului Benedict, consacrată lui Dumnezeu încă din copilărie, obișnuia să meargă la fratele ei o dată pe an. Omul lui Dumnezeu îi ieșea în întâmpinare într-o locuință a mănăstirii, nu departe de poarta conventului.

Într-o zi, ea a venit ca de obicei, și venerabilul ei frate i-a ieșit în întâmpinare cu ucenicii săi. Au petrecut toată ziua lăudându-l pe Dumnezeu și întreținându-se în discuții sfinte. La lăsarea serii, au luat masa împreună.

Dar întrucât aceste discuții sfinte s-au prelungit și se făcuse târziu, evlavioasa soră l-a rugat spunând: „Te rog, nu mă lăsa în noaptea aceasta; să vorbim până dimineață despre bucuriile vieții cerești!” La care el a răspuns: „Ce spui, surioară? Nu pot nicidecum să înnoptez în afara mănăstirii!”

Evlavioasa femeie, auzind cuvintele de refuz ale fratelui, și-a pus mâinile pe masă, cu degetele împreunate, și și-a așezat capul pe mâini pentru a se ruga Domnului atotputernic. Când și-a ridicat capul de pe masă, s-a stârnit o furtună atât de puternică, cu tunete și fulgere, și ploaia a început să cadă cu atâta forță, încât nici venerabilul Benedict și nici călugării care-l însoțeau nu au putut să iasă din casă.

Atunci, omul lui Dumnezeu, foarte mâhnit, a început să se tânguiască și să spună: „Să te ierte Dumnezeu cel atotputernic, surioară. Ce ai făcut?” Ea i-a răspuns: „Iată, te-am rugat pe tine, și tu n-ai voit să mă ascuți; l-am rugat pe Dumnezeul meu, și el m-a ascultat. Acum, du-te, dacă poți; lasă-mă și întoarce-te la mănăstire!”

El, care nu a voit să rămână de bunăvoie acolo, a fost constrâns să rămână. Și așa au petrecut toată noaptea veghind și s-au hrănit cu discuții sfinte, povestindu-și unul altuia experiențele vieții spirituale.

Nu este de mirare că femeia a avut mai multă putere decât el, căci, după cuvintele lui Ioan, Dumnezeu este iubire; de aceea, după o judecată dreaptă, a putut mai mult cea care a iubit mai mult.

Dar iată că, după trei zile, omul lui Dumnezeu, stând în chilia sa și privind cerul, a văzut sufletul surorii sale ieșit din trup, care intra în sanctuarul cerului sub formă de porumbel. Atunci, plin de bucurie că ea s-a învrednicit de o slavă așa de mare, i-a mulțumit lui Dumnezeu în imnuri și cântări și i-a trimis pe frați ca să-i aducă trupul la mănăstire și l-a așezat în mormântul pe care îl pregătise pentru el.

Astfel s-a făcut că nici măcar mormântul nu a despărțit trupurile acelorora al căror suflet a fost mereu una în Dumnezeu”.

(Din cartea *Dialoguri* de sfântul Grigore cel Mare, papă, Cartea 2, 33).

11 februarie 1929 – Înființarea Statului Vatican

Vaticanul este statul cu cea mai mică suprafață din lume (44 de hectare), creat în baza Tratatului din Lateran semnat între Sfântul Scaun și Italia pe data de 11 februarie 1929. În numele Papei Pius al XI-lea, tratatul este semnat de cardinalul Pietro Gasparri, iar în numele regelui Victor-Emanuel al III-lea semnează prim-ministrul Benito Mussolini. Prin acest act juridic se pune capăt „problemei romane”, adică anexarea forțată a Statului Pontifical în luna septembrie a anului 1870 și încorporarea acestuia la Regatul Italiei. În felul acesta, papalitatea, care avea un stat încă din secolul al VIII-lea, acum rămăsese fără un teritoriu al ei, iar această stare va dura până la data sus-amintită.

Noul stat ia denumirea de „Stato della Città del Vaticano”, condus de Sfântul Părinte papa, fiind suficient de mare pentru a permite conducerea spirituală și păstorirea tuturor catolicilor din lume, permițând în același timp buna desfășurare a tuturor relațiilor diplomatice și de altă natură pe care Biserica Catolică le are cu statele lumii și cu nenumărate organisme internaționale și naționale.

Împreună cu Tratatul, care conține și o convenție financiară, s-a semnat și un Concordat care stabilea raportul dintre Sfântul Scaun și guvernul italian în problemele referitoare la Biserica Catolică de pe teritoriul regatului Italiei, regat pe care acum Vaticanul îl recunoaște juridic.

În memoria acestui mare eveniment al reconcilierii Papalității cu Italia, se inaugurează strada reconcilierii: Via della Riconciliazione, care leagă Vaticanul de Roma.

Deoarece în limbaj comun, atunci când este vorba de conducerea centrală a Bisericii Catolice, există și multă confuzie, trebuie făcută o precizare nu

doar pur juridică, ci și de fond: există o distincție între Sfântul Scaun și Statul Vatican. Sfântul Scaun înseamnă instituția care conduce spiritual întreaga Biserică Catolică, aici fiind cuprinse toate sfințele congregații, dicasterele și curia pontificală, iar prin Statul Vatican înțelegem statul condus de Sfântul Părinte papa, localizat pe colina Vatican, având în componența sa și unele zone și clădiri extrateritoriale.

12 februarie 2016 – Papa Francisc se întâlnește cu Patriarhul Kiril al Moscovei și al Întregii Rusii, la Havana, Cuba, pe Aeroportul Internațional Jose Marti

Este prima întâlnire dintre întâi-stătătorii celor două Biserici, Catolică și Ortodoxă rusă, o vizită a cărei pregătire a durat mulți ani; unii afirmă că pregătirile au durat chiar 20 de ani.

Scopul întâlnirii: Nu este încă pace și armonie între credincioșii ortodocși și greco-catolicii din zona Ucrainei. Greco-catolicii de aici au fost crunt persecutați de regimul comunist sovietic, iar cauza lor a fost susținută mereu de fostul sfânt părinte Ioan Paul al II-lea. Analizând apoi cadrul larg al creștinătății, cei doi ierarhi vor discuta și vor da un răspuns comun în fața persecutării creștinilor din Orientul Mijlociu și din Africa de Nord și Centrală.

În pofida obstacolelor dintre cele două Biserici, Patriarhul Kiril și Papa Francisc s-au întâlnit, au discutat, iar la sfârșit au semnat o declarație comună care cuprinde problemele menționate.

Nu s-a dorit ca întâlnirea să aibă loc în Europa, deoarece bătrânul continent este încă marcat de istoria diviziunilor și conflictelor dintre creștini. Coincidența datelor vizitei Patriarhului Kiril în țările din America Latină și vizitei papei în Mexic a reprezentat ocazia potrivită de a organiza această întâlnire în Lumea Nouă, străină de moștenirile interconfesionale dure-roase din Europa.

Cine știe însă cum vor fi relațiile dintre greco-catolici și ortodocși după terminarea războiului din Ucraina, mai ales că patriarhul Kirill s-a declarat de partea președintelui Putin? La ce ar mai folosi întâlnirea celor doi întâi-stătători și declarația lor comună? Vrem să credem că Dumnezeu scrie drept chiar și pe rândurile strâmbe ale unui naționalism religios rusesc.

13 februarie 1979 – Moare, la Mărgineni (Bacău), preotul franciscan Iosif Tălmăcel

Toți primim de la Dumnezeu talanți; acestui preot, Cel de sus i-a dat mai mulți, iar prin faptele sale, Iosif dovedește că i-a folosit din plin. Și-a trăit vocația cu dăruire, a scris mult și cu talent, a cunoscut plantele și ce crește din pământ și le-a oferit altora ca „leacuri ieftine”, dar folosite pentru sănătate. Păcat că este cunoscut atât de puțin, căci personalitatea lui fascinează pe oricine pășește în casa sufletului său.

S-a născut la Hălăucești (o mare comunitate catolică din județul Iași) pe 27 noiembrie 1887. La 11 ani intră în Seminarul Franciscan din localitatea natală. Datorită calităților sale intelectuale și morale deosebite este trimis la Padova și Roma, să aprofundeze filosofia scolastică și teologia; în Cetatea Eternă este hirotonit preot în anul 1910, iar după doi ani se întoarce în țară, slujind ca preot în diferite comunități. A mai avut un frate preot, Anton, și acesta cu o carismă deosebită: i se spunea „profetul”.

Iosif a fost întâi de toate un preot franciscan, păstor al sufletelor. Dorim să prezentăm acum și aspecte ale talentului său literar, care se vede în paginile revistei călugărilor franciscani *Viața*, foarte citită în lumea catolică, alături de o altă revistă, a preoților diecezani, *Lumina creștinului*. 15 ani va fi redactorul revistei cu specific franciscan, umplându-i paginile cu rândurile lui inspirate și pline de talent poetic, care îți încântă și încălzesc inima precum poeziile lui Coșbuc. Din denumirea publicației *Viața*, se înțelege și ce-l preocupa pe talentatul Iosif: viața nobilă și sfântă a cititorului credincios și viața lui pământeană cât mai fericită. Tălmăcel a semănat în sufletul și mintea omului valorile minunate creștine și ethosul uman, sănătos și genuin, în care strălucește acel specific local, așa cum strălucește în personajele lui Creangă.

La 25 de ani de la apariția revistei *Viața*, în anul 1938, citim ce teme aborda preotul Iosif Tălmăcel în paginile revistei: „Partea principală o avea păr. Tălmăcel cu sfaturi gospodărești, dialoguri, învățături folositoare cu privire la hrana, îmbrăcămintea, igiena țăranului; obiceiuri rele de îndreptat, patima beției ș.a., de combătut; îngrijirea copiilor, buruieni de leac, știri din lumea catolică etc.”

Preotul franciscan Iosif Tălmăcel este o floare frumoasă crescută în solul sănătos al catolicismului moldovean. El face parte din patrimoniul nostru

și cred că poate reprezenta o sursă de inspirație pentru prezent; motiv pentru care îi prezentăm cuvântul tipărit.

Scrierile preotului Iosif Tălmăcel:

Un tesoro nascosto nel Giardino Serafico ossia la vita... di Dio Illuminato Rosengart", Roma, 1910;

Secretul fericirii (tratat popular de desăvârșire creștinească), Iași, 1915;

Strigăt de alarmă, Hălăucești, 1930;

Fecioara din Răducăneni, Hălăucești, 1931;

Fericirea țării, sănătatea poporului (cânticică de igienă populară), Hălăucești, 1931;

Un trandafir al Sf. Tereza sau viața Terezei Hesselmann, Iași, 1932;

Viața Sf. Neculai, Săbăoani, 1933;

În amintirea Anului Sfânt 1933, Săbăoani, 1933;

Cântăm cu toții. Rugăciuni în timpul Sf. Liturghii, Câmpina, 1935;

Cântece de Crăciun, urături creștinești și trei piese de teatru școlar";

Carte de religie catolică pt. cl. I prim. (cu ilustrații), Săbăoani, 1936;

De dragul celor mici (cânticică de rugăciuni pentru cei mici, cu poezii), Săbăoani, 1936;

Piară sudalma sau înjurătura, Bacău, 1936;

Imitațiunea sau urmarea Maicii Domnului (traducere), Săbăoani, 1936;

Sf. Cecilia (piesă de teatru în trei acte), Săbăoani, 1937;

De vorbă cu Moș Vasile despre adevărata Biserică a lui Isus Hristos, Săbăoani, 1937;

De dragul copiilor (poezii și cântece catehetice), Roman, 1939;

Calea Sf. Cruci, Săbăoani, 1939;

Leacuri ieftine, Săbăoani, 1939;

Țanc... țanc..., Săbăoani, 1939;

O vorbă la ureche, Săbăoani, 1940;

Sf. Neculai, episcop, făcătorul de minuni, Săbăoani, 1940;

La poarta raiului, Săbăoani, 1941;

Cântărețul catolic. Cântece bisericesti, Roman, 1941;

De ce înjuri?, Săbăoani, 1942;

O floare rară (biografia tinerei eleve de liceu Florentina-Alexandrina Bartic), Săbăoani, 1942.

A scris și în lunga iarnă comunistă, dar comorile sale de înțelepciune creștină și frumusețe literară nu au fost publicate.

După anul 1990, i s-au retipărit unele dintre scrieri:

Fericirea copiilor, Editura Serafica, Roman, 2006;

La picioarele lui Isus. Treizeci și una de vizite la preasfântul sacrament al Euharistiei. O vizită deosebită pentru fiecare zi a lunii, Editura Serafica, 2006;

Imitațiunea sau urmarea Maicii Domnului, Editura Serafica, Roman, 2015.

14 februarie – Sfinții Ciril și Metodiu, apostolii slavilor, patroni ai Europei

Cei doi frați Constantin și Metodiu, originari din Salonic, născuți și crescuți într-o familie de rang înalt, aveau ca limbă maternă greaca, dar cunoșteau și limba slavonă vorbită în Macedonia. De aici izvorăște filonul lor, maturizat ulterior între slavi, care va face din ei apostolii acestor popoare. Când se vor consacra vieții călugărești, își vor schimba numele: Constantin devine Ciril, iar Mihai, Metodiu; acesta din urmă a fost și episcop, pe când fratele său a rămas preot.

Constantin, cel mai tânăr dintre cei doi, și-a completat studiile la Constantinopol, în timpul patriarhului Fotie; aici a fost hirotonit preot și a început activitatea de profesor. Interesele sale erau nu doar teologice, el fiind preocupat și de astronomie, geometrie, retorică și muzică. Fratele său, Mihai, a fost preocupat de viața politică, dar când a fost numit guvernator al unei provincii bizantine de limbă slavă, a renunțat la activitatea politică, dedicându-și complet viața slujirii lui Dumnezeu și sufletelor. În anul 860, cei doi frați au primit de la împăratul bizantin și de la patriarhul Fotie misiunea de a-i evangheliza pe kazari; după trei ani, fiind chemați de principele Ratislav, au ajuns în Moravia. Aici au creat alfabetul „chirilic” (alfabetul provine din minusculele grecești, cărora i se adaugă semne specifice fonetismului slav) și au realizat prima traducere în limba slavă a Bibliei și a sfintei Liturghii. Acuzați de schismă și de erezie, Ciril și Metodiu au trebuit să meargă la Roma, unde au fost primiți cu brațele deschise de Papa Adrian al II-lea, care le-a permis să celebreze cultul creștin în limba slavă.

Întorși între slavi, au avut un succes deosebit în răspândirea credinței, trezind multe gelozii și opoziții din partea autorităților religioase din lumea germanică, ce dorea încorporarea slavilor creștinați în sfera sa de influență. Prin centrul misionar din Salzburg, germanii activaseră în zona Panoniei încă înainte de venirea celor doi frați.

Ciril a murit pe 14 februarie 869 și a fost înmormântat în bazilica „Sfântul Clement” din Roma. Metodiu, numit arhiepiscop de Panonia, cu sediul la Sirmium, s-a întors printre slavii săi. Până la moarte (6 aprilie 885, la Staré Mešto, în Moravia), a promovat în slujirea lui misionară limba slavă, care a fost folosită și la celebrarea înmormântării sale.

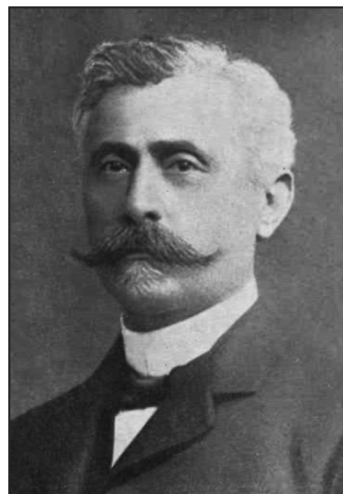
În anul 1980, Papa Ioan Paul al II-lea i-a ales și numit pe cei doi sfinți misionari printre slavi ca patroni ai Europei, alături de marele lor predecesor,

sfântul Benedict. Prin acest gest, Biserica Catolică dorește să întărească unitatea continentului nostru creștin, care respiră ca un singur corp, dar cu doi plămâni, unul latin și celălalt slav. Ei reprezintă două modele de ecumenism care ar trebui să inspire mai mult gândirea și viața concretă a creștinilor de pe continentul nostru (adică și viața mea, a celui care a scris aceste rânduri, și a ta, cel care le citește).

15 februarie 1851 – Se naște Spiru Haret, organizatorul învățământului românesc

Spiru Haret s-a născut la Iași, avându-și originile într-o familie de răzeși moldoveni. Liceul îl urmează la București, iar după absolvirea studiilor matematice, obține prin concurs o bursă la Sorbona. Întors în țară, se dedică total cauzei învățământului în tânărul regat al României, făcând front comun cu întregul popor român, punând bazele unui învățământ modern, profund științific, deschis spre toți, cu o viziune unitară, de la școala elementară până la universitate. Ales în trei mandate ca ministru al Cultelor și Instrucțiunii, elaborează o adevărată doctrină pedagogică integrată într-un tot unitar, ca bază a dezvoltării în toate planurile a tânărului regat al României.

De la școli ancorate într-o mentalitate feudală, el reformează școala în toate treptele ei. Este convins că reformarea școlii primare duce și la reforma celorlalte trepte ale școlii (secundare, profesionale și superioare), ca și a întregului sistem de învățământ.

Școala trebuie să contribuie la egalitatea de șanse a tuturor elevilor și studenților, fie de la sat, fie de la oraș. Chiar dacă exigența și rigoarea în actul didactic și educațional rămân valabile, Haret propune și flexibilitatea, adică adaptarea conținuturilor și metodelor de învățământ la specificul și nivelul fiecăruia. Fără a renunța la calitatea învățământului, pentru el era foarte importantă creșterea numărului celor care frecventau școala; aceasta, din cauza procentajului foarte mare de analfabeți în care se zbatea poporul român.

În rețeaua de învățământ, școlile sunt structurate pe secții, clase, reale și moderne, cu posibilitatea trecerii de la o secție la alta printr-un examen de diferență. Iar pe lângă acestea, se acordă o mare importanță școlilor profesionale, care să își dea aportul la dezvoltarea socială, culturală și economică a țării. Iar în vârful piramidei stau universitățile, caracterizate printr-o

cercetare științifică de nivel înalt, și unde știința să fie expusă în deplină libertate, căci doar în libertate se pot dezvolta cu adevărat. Importante sunt apoi și școlile cu profil pedagogic, care trebuie să-i ajute pe învățători și profesori în activitatea lor de predare și educare a elevilor și studenților.

Educatorul, învățătorul și profesorul sunt apreciați la justa lor valoare și importanță în luminarea minților și formarea caracterelor; ca atare, ei înșiși trebuie să fie modele de dascăli și oameni verticali, iar pentru a nu duce grija zilei de mâine și pentru a nu abandona instituția unde își desfășoară activitatea, trebuie remunerați bine și să li se asigure condiții de viață mai mult decât decente.

Implicare lui Spiru Haret în învățământ se vede în cele 1.249 de școli înființate în perioada mandatelor sale de ministru al Învățământului.

Reflecții

După ce a fost eliberat din închisoare, ajungând președinte al țării sale, Nelson Mandela a considerat învățământul și educația ca prioritară, înaintea oricărui alt domeniu de activitate. În tânărul stat român, Haret a subliniat același lucru: învățământul stă la temelia țării. Mă bucură faptul că în orașul său natal există clădiri din perioada sa de ministeriat, având aceleași activități de odinioară: învățământul și educația. Atunci s-au înființat foarte multe școli. Astăzi, din nefericire, se închid multe școli. Iar dacă atunci procentajul celor alfabetizați aproape s-a dublat, astăzi a crescut îngrijorător numărul analfabeților funcțional. Și dacă atunci dascălul, educatorul, învățătorul și profesorul erau considerați (și în salarizare) foarte importanți, astăzi mulți luminători ai minților și conștiințelor tinerelor generații sunt constrânși să devină badante sau salahori prin străinătate. Actualul președinte și-a luat ca stindard al mandatelor prezidențiale motto-ul „România educată”. Cum funcționează acest proiect?

16 februarie 1959 – Comunistul Fidel Castro preia conducerea Cubei

Fidel Castro (n. 13 august 1926 – d. 25 noiembrie 2016) este unul dintre revoluționarii sud-americani cu o personalitate aparte, în care se îmbină omul normal cu dictatorul care în numele unor principii și idealuri democratice își omoară semenii (adversarii) fără pic de remușcare. Născut cu sânge revoluționar, contribuie la răsturnarea dictaturii lui Fulgencio Batista și începe transformarea Cubei în primul stat comunist din emisfera vestică. Ocupând cele mai înalte funcții în stat, rămâne la conducerea țării în stilul său comunist, antiamerican, dictatorial, până când, în 2008, predă conducerea fratelui său Raul Castro.

Pentru a-l înțelege pe acest „erou” cubanez, este necesară o cunoaștere globală a specificului acestei insule care s-a emancipat de sub tutela Spaniei, pentru a cădea apoi sub controlul SUA. Fidel a luptat pentru o țară a cubanezilor, doar că s-a folosit dictatorial de ideologia comunistă, susținut de URSS și de alte puteri comuniste.

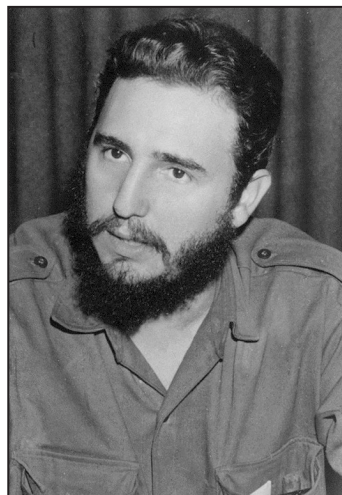
Îl putem asemăna cu un adolescent, apoi tânăr visător și rebel, care în numele unor idealuri folosește tot felul de mijloace inumane, nedemocratice, așa cum au folosit comuniștii oriunde au ajuns la putere.

Dictatorul cubanez deține două recorduri mondiale: scapă cu viață din cele 638 de atentate la viața lui și ține două dintre cele mai lungi discursuri ale unui șef de stat – în anul 1960, vorbește la sediul ONU 4 ore și 29 de minute, iar în anul 1986, le vorbește conașionalilor săi la Havana 7 ore și 10 minute. În durata cu totul exagerată a acestor discursuri se poate citi setea lui nemăsurată de a se afirma, de a domina.

În continentul latino-american, Cuba lui Castro este una dintre țările care astăzi aspiră la normalitatea democratică, ceea ce nu este ușor, dacă ținem cont de moștenirea secolelor coloniale și de interesele puterii comuniste, care au făcut ca în acest pământ binecuvântat să curgă atâtea lacrimi și sânge nevinovat.

17 februarie 2001 – Moare Richard Wurmbrand

Richard Wurmbrand (n. 24 martie 1909, București – d. 17 februarie 2001, Torrance, statul California, USA) a fost deținut politic în timpul comunismului, apoi pastor și misionar luteran. S-a născut la București, într-o familie de evrei; a fost atras de comunism în perioada copilăriei, urmând o școală politică la Moscova între anii 1927 și 1929. Descoperind adevărata față a comunismului, se dezice de această ideologie, se convertește la creștinism, iar apoi, din cauza convingerilor sale creștine și umanitare, este închis timp de 14 ani în temnițele comuniste. Atât în închisoare, cât și după eliberare, Wurmbrand a ținut predici, luptând, totodată, pentru drepturile

creștinilor persecutați din întreaga lume. A publicat și sub pseudonimul Nicolai Ionescu.

A fost pastor în București, fiind arestat în anul 1948 și închis apoi în penitenciarele Rahova, Jilava și Târgu Ocna. În închisori cunoaște mulți oameni mari ai Bisericii și statului, printre care și Nicolae Steinhardt, și el tot evreu de origine, convertit și apoi călugăr ortodox renumit în mănăstirea de la Rohia.

Este eliberat în anul 1964, iar în anul următor emigrează în SUA, unde înființează misiunea „Vocea martirilor”, o instituție care apără cauza creștinilor persecutați de pe toate continentele. După căderea comunismului din România, Wurmbrand revine în țara natală, se roagă și depune flori la mormintele celor care l-au torturat. Este o personalitate marcantă a societății laice și creștinismului contemporan, mesajul său fiind de extremă actualitate.

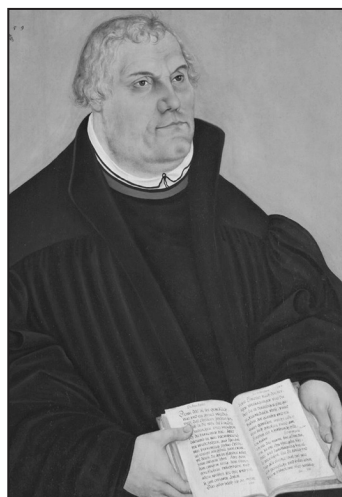
18 februarie 1546 – Moare Martin Luther

Martin Luther (n. 10 noiembrie 1483 – d. 18 februarie 1546), fost călugăr catolic augustinian, căsătorit cu o fostă călugăriță; este părintele Bisericii protestante Luterane. A trăit într-o epocă în care și alți reformatori religioși au rupt unitatea creștinătății occidentale.

Personalitate de răscruce între lumea medievală și cea modernă, pornind de la un protest contra la adresa unor exagerări și păcate din Biserica Catolică, Luther declanșează un conflict care va duce la divizarea religioasă nu doar a germanilor, ci și a unei mari părți a creștinătății occidentale. Și dacă după două războaie mondiale pierdute de germani țara și-a revenit, redevenind prima putere a Europei, din punct de vedere religios, Germania nu și-a recăpătat unitatea.

Prin scrierile sale, mai ales prin traducerea Bibliei în limba germană, este un părinte al limbii germane moderne.

Acest mare reformator religios întruchipează spiritul german, ca exponent al libertății, deși conține în personalitatea lui elemente contrare; de exemplu, atitudinea totalitară contra revoltei țărănești din anul 1524, sau vehemența nu doar verbală contra Romei și papalității. Tendințele lui reformatoare l-au orbit, contribuind și el la ruperea cămășii necusute a lui

Isus Cristos, a cărui rugăciune testamentară a fost ca toți cei care cred în el să fie și să rămână una.

Martin Luther este un geniu, bun și rău în același timp. Cunoașterea personalității sale reprezintă o lecție necesară tuturor, catolici sau necatolici, atât pentru a fi mai fideli evangheliei, cât mai ales pentru a nu provoca noi schisme în Biserica lui Cristos.

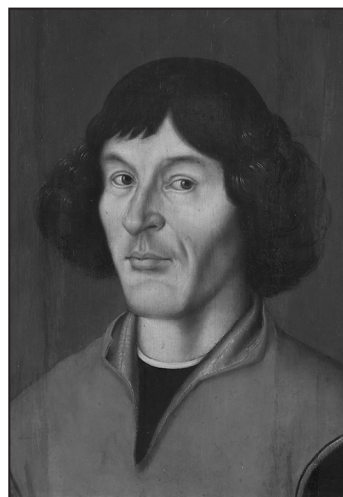
19 februarie 1473 – Se naște Nicolaus Copernic

Copernic a fost astronom, matematician și preot catolic polonez, iar contribuția sa principală este cea a susținerii științifice a sistemului heliocentric, determinând astfel o adevărată revoluție în astronomie.

În anul 1491 intră la Universitatea din Cracovia, aici începând să pătrundă în tainele astronomiei, de care este complet entuziasmat. După patru ani începe studiul de drept civil și canonic la Universitatea din Bologna. În paralel, își continuă cercetările astronomice care se vor maturiza ulterior în celebra sa operă *De revolutionibus orbium coelestium*.

Datorită unui unchi, episcop, este numit canonic al catedralei din Frombork (nordul Poloniei), însă inima și preocupările sale sunt legate de astronomie și de frumoasa și luminoasa Italia. Pentru anul sfânt 1500 ajunge la Roma, urmându-și apoi studiile la Padova și Ferrara. În teorie, deja în Antichitate unii scriitori își exprimaseră opiniile despre mișcarea Pământului. Copernic dezvoltă științific intuițiile acestora, schițându-și astfel viitoarea operă menționată deja.

Va părăsi apoi Italia, întorcându-se în zona natală, unde se va ocupa de probleme administrative (cadastru, justiție, fiscalitate), dar continuându-și visul astronomic; tot atunci prinde contur opera care va revoluționa astronomia, iar de roadele ei se vor folosi din plin Galileo Galilei și Johannes Kepler. Abia în anul 1536 contribuțiile sale la dezvoltarea sistemului heliocentric ajung în jumătate din mediile academice ale Europei și mulți îl îndeamnă să-și publice toate cercetările în domeniu într-o lucrare completă, dar Copernic este rezervat, conștient fiind de faptul că teoria sa ar revoluționa spiritele și și-ar ridica numeroși adversari. Susținut, cumva împins de la spate, Copernic este de acord să i se publice opera; era în anul 1542, într-o perioadă de plină expansiune a schismei luterane. O contribuție

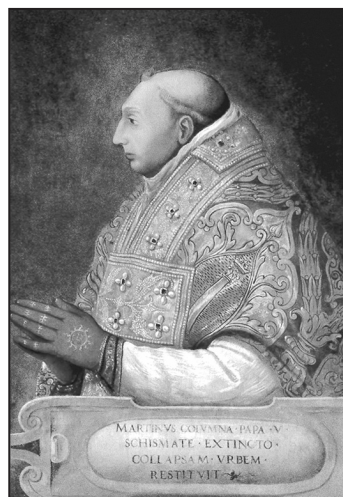
importantă în publicarea celebrei cărți o are tocmai mentorul spiritual al lui Luther, Filip Melanchton.

O legendă spune că, fiind pe patul de moarte, în comă, lui Copernic i s-a pus între palme o copie tipărită a operei sale. În acel moment, și-a revenit din comă, și-a privit opera cu o încântare fără margini, iar apoi a trecut la cele veșnice, cu surâsul întipărit pe chip (24 mai 1453). Copernic moare cu cinci zile înaintea unui eveniment trist și epocal în același timp: căderea Constantinopolului creștin în mâinile otomanilor; dar ecourile acestei tragedii a creștinătății orientale nu ajungeau la urechile muribundului Copernic. Aici, creștinătatea catolică se confrunta cu ofensiva nu a musulmanilor, ci a creștinilor protestanți. Marele astronom își doarme somnul de veci în catedrala din Frombork.

Copernic reprezintă omul care nu renunță să viseze, iar tenacitatea și optimismul cu care își urmează visul fac din acesta o realitate.

20 februarie 1431 – Moare Papa Martin al V-lea

Martin al V-lea provenea dintr-o veche familie nobiliară romană. Alegerea sa ca papă în cadrul Conciliului Ecumenic de la Konstanz (1417) a pus capăt dureroasei schisme occidentale, în care, timp de mai multe decenii (1378-1417), creștinătatea apuseană fusese divizată în privința comuniunii cu urmașul legitim al sfântului Petru. Unele țări rămăneau în comuniune cu papa legitim, altele cu unul sau altul dintre antipapi, ceea ce a creat multă confuzie și dezbinare între creștini. Un alt rău, pe care papa a încercat să-l combată, a fost husitismul. Deși capul acestei mișcări eretice, Jan Hus, fusese ars pe rug la Konstanz în 1415, erezia husită a continuat să tulbure mult timp liniștea în creștinătatea occidentală.

Poziția papei împotriva sclaviei este, de asemenea, importantă. Deși în Europa această plagă nu mai reprezenta o problemă gravă, în afara acestui continent sclavia avea să dureze încă multe secole. Papa a luat atitudine împotriva portughezilor care făceau comerț cu sclavi africani, iar în martie 1425 a promulgat o bulă prin care amenința cu excomunicarea pe oricine ar fi înrobii creștini. Tot atunci, a ordonat ca evreei să poarte un „semn al infamiei”. Trei luni mai târziu, i-a amenințat cu excomunicarea pe cei care ar vinde sclavi creștini sau musulmani. Chiar dacă aceste intervenții nu au

schimbat în mod semnificativ situația, important este semnalul pe care Biserica Catolică l-a transmis împotriva unei nedreptăți care a afectat milioane de oameni nevinovați timp de mai multe secole, de la cucerirea Americilor până în secolul al XX-lea.

21 februarie 1513 – Moare Papa Iuliu al II-lea

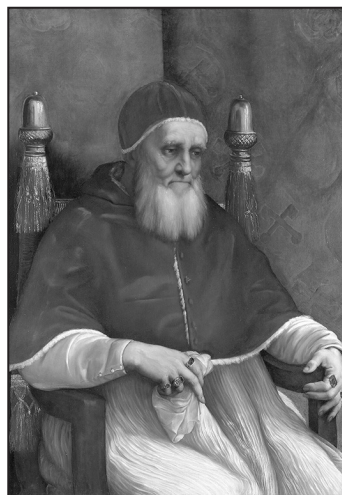
În contextul rivalităților din peninsula italiană, Papa Iuliu al II-lea (1503-1513) a încercat să consolideze Statul Papal, ceea ce i-a făcut pe unii contemporani să-l asemene cu marele Iulius Cezar din antichitate, deși intenția papei era de a reda papalității independența de care avea absolută nevoie. A promovat artele și cultura, fiind unul dintre cei mai reprezentativi papi ai Renașterii.

În timpul său și al succesorului său, Leon al X-lea, s-a desfășurat Conciliul al V-lea Ecumenic din Lateran (1512-1517), a cărui mare realizare a fost încetarea tendințelor conciliariste (superioritatea conciliului ecumenic asupra papei), consolidând și în plan bisericesc poziția papei, așa cum Papa Iuliu o consolidase pe plan politic în raport cu republicile italiene sau cu alți rivali ai săi. Sub pontificatul său a început serviciul de pază și protecție al renumitei Gărzi Elvețiene.

El este cel care, pe 18 aprilie 1506, a binecuvântat piatra de temelie a renumitei bazilici „Sfântul Petru” din Vatican; lucrările vor dura până în 1626. Piața din fața bazilicii va fi finalizată după jumătate de secol. Primul arhitect al bazilicii a fost Bramante, însă cel mai renumit dintre mulții arhitecți a fost Michelangelo. În această bazilică se desfășoară principalele celebrări liturgice prezidate de papă; aici sunt proclamați urmașii sfântului Petru, au loc funeraliile papilor, sunt inaugurate și închise jubileele și aici s-au desfășurat lucrările celor două concilii ecumenice din Vatican.

Pontificatul său este legat și de o parte din istoria Capelei Sixtine, al cărei tavan a fost pictat de Michelangelo. De sărbătoarea Tuturor Sfinților din 1512, papa a inaugurat această realizare printr-o sfântă Liturghie. Mai târziu (1533), Michelangelo a pictat pereții laterali, pe cel vestic Judecata de Apoi, iar pe cel estic căderea îngerilor rebeli.

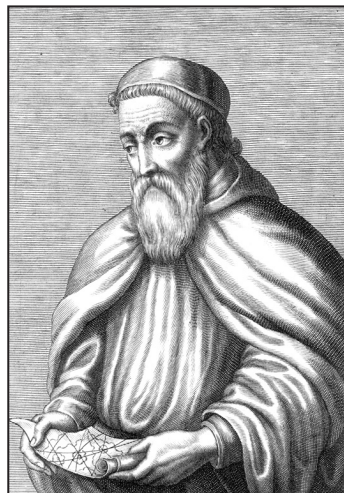
Papa Iuliu al II-lea, ca orice om, a avut calitățile și defectele proprii și ale timpului său. Mari personalități ale epocii, precum Erasmus din Rotterdam, Martin Luther și Machiavelli, au vorbit despre el, fiecare având propriile

opinii și convingeri. Este prezent și în cinematografia contemporană; filmul *Agonie și extaz* îi redă artistic atât pe papă, cât și pe marele Michelangelo.

22 februarie 1512 – Moare Amerigo Vespucci

Numele imensului continent american vine de la unul dintre cei mai mari navigatori ai omenirii, italianul Amerigo Vespucci (n. 1454 – d. 1512). Deși gloria lui Columb nu este știrbită de Vespucci, acesta din urmă este primul european care ajunge în partea sudică a Americii, explorând Brazilia, Uruguay și Argentina. El a parcurs 6000 de mile de coastă ale Americii și a descoperit râurile Amazon și Rio de la Plata. Pentru aceste merite, din anul 1507 continentul care se întinde din Alaska până în Țara de Foc îi poartă numele.

Tot Vespucci a clarificat o idee neînțeleasă până la el și de care nici Columb nu avea cunoștințe precise: el a demonstrat că Americile formează un continent de sine stătător și nu sunt o prelungire a Asiei, așa cum se credea până atunci.

De exemplu, în romanele lui Karl May, indigenii din America de Nord sunt numiți indieni, ca și cum ar fi rude de sânge cu indienii din India, ceea ce, științific, nu are niciun fundament real.

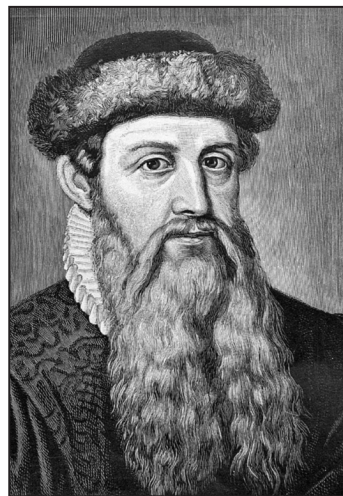
Lui Amerigo, pasiunea pentru îndepărtatele Indii i-a fost transmisă de marele colecționar și realizator de hărți florențian Paolo Toscanelli. Devenind foarte bogat, Amerigo a părăsit Italia și s-a pus în serviciul Spaniei, unde a aflat că marele Columb ajunsese în Indiile de Vest. Fascinat de călătoriile acestuia, a dorit să devină și el explorator. Cu două nave, în anul 1499, a ajuns în Brazilia, explorând și cel mai bogat fluviu al planetei, Amazonul. Întors pe bătrânul continent, a murit la Sevilla, însă, conform dorinței sale testamentare, a fost înmormântat în haine de călugăr franciscan în mormântul familiei soției sale, în biserica Ognissanti din Florența.

America nu este legată de Europa doar prin numele primit de la un florentin; despărțită de Europa de Oceanul Atlantic, rădăcinile Lumii Noi se regăsesc în mare parte pe bătrânul continent.

23 februarie 1455 – Gutenberg publică Biblia, prima carte tipărită din Europa

În istoria tiparului, trebuie menționat că în Extremul Orient tipăriturile începuseră cu multe secole înainte de ceea ce avea să se întâmple în Europa.

Gutenberg era un meșteșugar priceput în multe domenii; el a încercat perfecționarea tehnicii de tipărire a textelor, confecționând fiecare literă în parte, pentru ca apoi, formând cuvintele, să le alinieze pe rânduri. Fiindcă tot ceea ce constituia tiparul era destul de costisitor, Gutenberg s-a împrumutat de la fratele primarului din Mainz cu suma de 800 de florini. După ce și-a testat tehnica de tipărire pe câteva texte, pe 23 februarie 1455, la Mainz, a văzut lumina zilei prima Biblie în 180 de exemplare, cu un total de 1.282 de pagini, în două volume. Pentru a restitui împrumutul financiar, Gutenberg i-a cedat fratelui primarului întreaga tipografie, precum și jumătate din numărul exemplarelor Biblii.

Astăzi, mai cunoaștem 46 de exemplare din totalul celor tipărite inițial.

Apariția tiparului a dat naștere unei noi ere culturale. Exemplul lui Gutenberg a deschis apetitul pentru tipărituri și, în jumătate de secol, s-au înființat tipografiile în toate marile orașe ale Europei occidentale și centrale. Odată cu creșterea numărului de cărți, au apărut simultan instituții de învățământ, s-au înființat biblioteci, iar accesul la cultură a devenit posibil și pentru categoriile mai sărace ale populației. În partea estică a continentului nostru, tipăriturile au pătruns mai greu, cu o întârziere de aproape un secol.

Inclusiv în țara noastră s-au găsit destui călugări care să tipărească Biblia sau alte cărți necesare cultului religios. Referindu-ne la români, majoritar ortodocși, alfabetul folosit era cel chirilic, iar limba era slavona. Caracterele latine și limba română și-au făcut loc cu greu în lumea tipăriturilor din spațiul actual al țării noastre, din motive deja cunoscute.

La 13 ani după apariția primei Biblii, Gutenberg a murit într-o sărăcie cruntă, iar locul unde a fost înmormântat a rămas necunoscut. Tiparul inventat de el reprezintă una dintre cele mai importante invenții și cuceriri pentru educația, cultura și civilizația umană; pe scurt, pentru progresul omenirii. Faptul că tocmai osemintele unui astfel de om ne sunt necunoscute reprezintă unul dintre marile paradoxuri ale istoriei; de multe ori, omul nu realizează la timp importanța anumitor semeni ai săi. Important rămâne, totuși, faptul că tiparul a îmbunătățit considerabil viața oamenilor, iar acolo unde se află acum (sperăm că în paradis), Johannes Gutenberg este răsplătit din plin pentru ceea ce a lăsat omenirii.

Credem că, în istoria culturală a lumii, există trei etape fundamentale. Prima o reprezintă apariția scrierii; a doua, tipărirea ei în formă fizică; iar

a treia este cea contemporană, a cuvântului răspândit în formă digitală. Această ultimă formă a cuvântului scris are avantajele, dar și riscurile ei, de care mulți nu sunt suficient de conștienți.

24 februarie 1500 – Se naște Carol Quintul

Cu rădăcini în familiile imperiale germane și regale spaniole, Carol a devenit rege al Spaniei în anul 1516, iar patru ani mai târziu a fost încoronat împărat al Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germanică. Pe lângă teritoriile pe care le stăpânea în Europa (Țările de Jos, Castilia și Aragonul, Italia meridională, Imperiul Roman German), puterea sa se extindea și asupra tuturor teritoriilor descoperite de Columb pe continentul american, în nordul Africii și în India. Ca urmare a acestui caracter planetar al imperiului său, i-a fost imposibil să mențină sub un control eficient un imperiu unde soarele nu apunea niciodată.

Din afara continentului, îl amenința Suleiman Magnificul, iar Carol i-a ținut piept atât pe uscat, cât și pe mare. Poziția sa în Europa Centrală a fost, de asemenea, dificilă, fiind implicat în numeroase războaie cu Franța și în nordul Italiei.

Un alt aspect important al politicii și acțiunilor sale îl constituie relația cu papalitatea și Biserica Catolică, în cadrul căreia dorea să rămână un exemplu demn de funcția sa imperială. Puterea imperială germană devenise destul de apăsătoare pentru Statul Papal, iar Papa Clement al VII-lea a profitat de Liga pe care regele Franței o organizase împreună cu Milano și Veneția împotriva împăratului, alăturându-se acestei alianțe cu scopul clar de a se elibera de dominația lui Carol. Totuși, Liga nu a avut viață lungă, iar toți aliații s-au retras, lăsându-l pe papă singur în fața împăratului, care aflase de participarea sa la această alianță militară și politică.

Ca bun catolic, Carol s-a consultat cu consilierii săi, întrebându-i dacă este corect să ia măsuri împotriva papei. Răspunsul a fost afirmativ, subliniindu-se faptul că papa era agresorul, nu împăratul. Pe baza acestui răspuns, Carol Quintul a atacat Italia și Statul Papal din două direcții: din sudul Peninsulei, dar și din nord. Armata din nord, compusă din aproximativ 22.000 de soldați spanioli, italieni și germani protestanți, a scăpat de sub control și a comis atrocități similare celor ale soldaților sovietici în avansarea lor spre Berlin în cel de-al Doilea Război Mondial. *Il sacco di Roma*

din 1527 a rămas de neuitat pentru italieni, în special pentru romani. Papa s-a împăcat cu împăratul doi ani mai târziu, dar conflictul dintre cei doi lideri supremi ai Europei a devenit atât de puternic, încât le-au rămas prea puține resurse și timp pentru a contracara o altă lovitură adusă creștinătății catolice, și anume Reforma lui Luther. De asemenea, în nord, pe insula britanică, vânturile nu suflau în favoarea unității creștinătății europene.

Obosit de atâtea conflicte și lupte, în anul 1555, Carol a anunțat abdicarea de la tron, desemnându-i ca succesori pe fiul său, Filip, și pe fratele său, Ferdinand. Trei ani mai târziu, a murit în Spania, iar osemintele sale se odihnesc în mormântul de la El Escorial.

Carol Quintul a fost un mare monarh aflat la răscrucea dintre epoca medievală și cea modernă. A încercat să fie și un bun catolic, dar cazul său (și al multor altora) dovedește că de multe ori este imposibil să fii un bun om politic și, în același timp, să respecti voința lui Dumnezeu și Biserica în care ai fost botezat. Din cauza acestei imposibilități, credem că o separare (nu totală) a puterilor în stat, cea civilă de cea religioasă, este benefică și pentru Biserică, și pentru stat. „Tragedia” lui Carol Quintul în cazul *Sacco di Roma* confirmă adevărul și importanța cuvintelor lui Isus Cristos: „Dați-i Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ceea ce este al lui Dumnezeu!” (Mc 12,17)

25 februarie 1778 – Se naște, la Yapeyú (Argentina), José de San Martín

José de San Martín a fost un mare general și lider al luptelor de independență sud-americane împotriva puterii coloniale spaniole. Deși a studiat la Madrid și a luptat în armata spaniolă împotriva Franței, José a înțeles că regiunile sale natale, la fel ca popoarele sud-americane, trebuie să-și decidă singure soarta. În 1812, s-a întors la Buenos Aires și a intrat în armata locală, cu care a luptat împotriva dominației spaniole.

Din teritoriile Argentinei, a ajuns în zona Anzilor peruani, apoi în Chile, unde, în 1818, a repurtat o strălucită victorie împotriva spaniolilor. Trei ani mai târziu, a ocupat Lima și a declarat independența statului Peru. După un an, s-a unit cu Simón Bolívar, un alt mare lider al independenței sud-americane.

În 1824, San Martín s-a retras în Europa, stabilindu-se în Franța împreună cu fiica sa, renunțând la cariera politică

și militară strălucită. A murit în 1850, iar 30 de ani mai târziu, trupul său a fost reînhumat în catedrala mitropolitană din Buenos Aires.

Numele său este purtat de numeroase instituții și străzi din statele sud-americane, similar cu numele lui Garibaldi în Italia. Fiecare națiune își are părinții fondatori, iar José de San Martín este unul dintre acești părinți fondatori pentru mai multe state sud-americane.

26 februarie 1802 – Se naște scriitorul francez Victor Hugo

Victor Hugo este cel mai reprezentativ scriitor al romantismului francez, om de litere, dar și implicat politic, în același timp, senator al Parisului și membru al Academiei Franceze. Dintre multele sale scrieri, menționăm două dintre cele mai răspândite în lume: *Mizerabilii* și *Notre-Dame de Paris*.

Într-o Franță care oscila între regalism și republică, pentru a se decide în final asupra celei de-a doua forme de conducere, Hugo urmează același parcurs, influențând opinia publică în favoarea formei republicane.

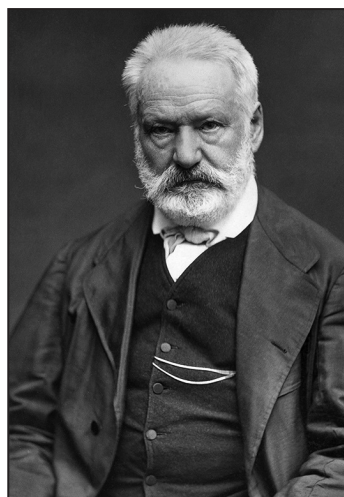
Împreună cu părinții săi, a călătorit în Italia și Spania, fapt care i-a lărgit orizontul cultural, deschizându-i apetitul pentru o cunoaștere amplă a lumii timpului său. De la mama sa a moștenit credința catolică și convingerile regaliste, pe care însă și le schimbă în contextul revoluționar al anului 1848, an ale cărui istorie și semnificație au înflăcărat mulți intelectuali și oameni politici ai Europei. Parisul devine și mai mult orașul-simbol al noii lumi care se va statornici după Primul Război Mondial.

Victor Hugo a avut o viață personală tumultuoasă. Moartea tragică a unei fiice, Léopoldine, îl va marca pentru totdeauna. Trăirile sale, fericite și nefericite, ca și zbuciumatul context social și politic al Franței, reprezintă izvorul scrierilor sale, în special al celebrului roman *Mizerabilii*.

Venirea la putere a lui Napoleon al III-lea l-a constrâns pe Hugo să ia calea exilului, din care va reveni după căderea împăratului (pe care îl numea „Napoleon cel mic”) în anul 1870.

Hugo a murit pe 22 mai 1885, iar presa timpului ne spune că la funerațiile sale au participat mai mult de două milioane de oameni, ceea ce ne arată popularitatea extraordinară de care se bucura. Este înmormântat în Panteonul din Paris.

Victor Hugo a fost nu doar un mare om de litere (un „fenomen” în literatura franceză); influența pe care a avut-o asupra Franței și societății

timpului său îl poate transforma într-un fel de părinte al patriei, exercitând o fascinație aparte asupra altor mari oameni de cultură și politicieni ai lumii europene.

27 februarie 380 – Creștinismul devine religie de stat

Prin edictul *Cunctos populos* din 27 februarie 380, împăratul Teodosiu I declară credința proclamată la Conciliul Ecumenic de la Niceea drept religie oficială a imperiului și condamnă erezia ariană, precum și cultele păgâne. Pentru a înlătura tensiunile și conflictele generate de erezia ariană, documentul imperial solicită tuturor creștinilor să respecte credința stabilită la Niceea. În anul următor, Conciliul Ecumenic din capitală reprezintă o încoronare a Bisericii și a puterii imperiale în definirea Crezului creștinătății; această formulă s-a păstrat până în prezent, cu excepția adăugării din partea occidentală a formulei *Filioque*, care nu constituie o invenție doctrinară, ci un alt mod de a exprima aceeași esență a doctrinei trinitare.

Dacă în anul 313 împăratul Constantin acordase libertate și legalitate creștinismului, acum religia creștină este recunoscută ca religia oficială a imperiului. Religii și culte păgâne, deși nu sunt persecutate în același mod în care a fost persecutat creștinismul în primele trei secole, vor fi combătute și eliminate prin mijloace politice, administrative și culturale. Astfel, se ajunge la o statalizare a creștinismului, care în Orient ia forma cezaro-papismului, adică împăratul deține și prerogativele pe care le are papa în Occident.

Textul edictului:

Augustii împărați Grațian, Valentinian și Teodosiu. Edict pentru poporul orașului Constantinopol

Dorim ca toate națiunile care sunt sub conducerea noastră, grație carității noastre, să rămână fidele acestei religii, care a fost transmisă de Dumnezeu apostolului Petru și pe care el însuși a transmis-o Romanilor, fiind, desigur, păstrată de Papa Damasus și Petru, episcop al Alexandriei, persoană cu o sfințenie apostolică. Aceasta înseamnă că trebuie să credem, conform învățăturii apostolice și evangheliei, în unitatea naturii divine a Tatălui, Fiului și Duhului Sfânt, care sunt egali în maiestate și în Sfânta Treime. Poruncim ca numele de creștini catolici să fie atribuit celor care nu vor încălca prevederile acestei legi. Pe ceilalți îi considerăm lipsiți de minte și poruncim să fie condamnați la pedeapsa infamiei ca eretici, iar reuniunilor lor nu le vom atribui denumirea de biserică. Aceștia trebuie condamnați, mai întâi, răzbunării divine, și apoi pedepselor noastre, pentru care am fost autorizați de Judecătorul ceresc.

Dat la Salonic, în a treia zi a calendelor lui Martie, în anul al cincilea al consulatului lui Grațian Augustus și primul al lui Teodosiu Augustus.

În următorii doi ani, sunt promulgate directive pentru aplicarea acestui edict, care va trasa o direcție pentru Imperiul Roman de Răsărit până la dispariția sa. Această direcție este preluată și de creștinătatea occidentală și transmisă ulterior lumii cucerite de creștinii europeni pe alte continente. Să nu uităm că deviza casei regale a României este *Nihil sine Deo*. Creștinismul, în formele sale culturale și religioase orientală și occidentală, devine fundamentul juridic al oricărei forme de organizare a statelor care au Biblia drept carte fundamentală. Statalizarea creștinismului are atât avantaje, cât și dezavantaje, ca orice realitate în care intervine omul.

28 februarie 870 – Încheierea lucrărilor Conciliu al IV-lea Ecumenic din Constantinopol

Convocat de împăratul Vasile I și Papa Adrian al II-lea, conciliul confirmă din nou venerarea icoanelor, contestată în lunga luptă iconoclastă, și întărește esența credinței creștine, stabilită în conciliile ecumenice anterioare.

Evenimente anterioare conciliului

În perioada premergătoare acestui conciliu, creștinătatea orientală, în special cea din capitală, a suferit din cauza rivalităților dintre doi patriarhi, Ignațiu și Foție. Papalitatea a intervenit pentru a clarifica această problemă, însă fără mari rezultate, întrucât Biserica imperială nu accepta un control din partea Romei. Papa se considera, în continuare, prima autoritate în întreaga creștinătate, însă bizantinii nu au fost niciodată de acord cu acest punct de vedere. Nici atunci, nici în secolele următoare, bizantinii nu au înțeles sau nu au dorit să înțeleagă adevărata natură a primatului urmașului apostolului Petru. Acesta a fost unul dintre motivele care, venind inclusiv din partea Romei, au dus la fatidica ruptură a creștinătății din 16 iulie 1054.

Revenind la secolul al IX-lea, un eveniment important îl constituie începutul creștinării bulgarilor. Aceștia doreau să devină creștini, dar fără a depinde de Constantinopol. Cum autoritățile bizantine nu au acceptat această dorință, bulgarii s-au orientat către Roma. Totuși, bizantinii au intervenit cu forța în teritoriile bulgarilor și i-au inclus în jurisdicția lor. De atunci înainte, bulgarii creștini, vecinii valahilor din nordul Dunării, și-au făcut simțită prezența și în teritoriile țării noastre. Prin ei, ritul latin

al strămoșilor noștri a primit influența slavonă, iar supunerea bulgarilor față de Constantinopol a permis consolidarea influenței acestuia și la nordul Dunării. Acest proces a dus, în cele din urmă, la încorporarea definitivă a neamului românesc în ortodoxie, rupându-l de latinitatea condusă de Roma.

Evenimente conciliare

Patriarhul Foție cade în dizgrația împăratului Vasile I și este condamnat de părinții conciliari. Credința stabilită în conciliile anterioare este reconfirmată, iar diverse probleme legate de organizarea și funcționarea Bisericii, atât intern, cât și în raport cu puterile civile, sunt dezbătute. În ceea ce privește relația Bisericii bizantine cu Scaunul Apostolic Roman, viziunea orientală nu se aliniază eclezilogiei romane și recunoașterii primatului petrin.

La Roma, documentele conciliare sunt confirmate de Papa Adrian al II-lea la un an după încheierea conciliului, iar papa protestează fără succes împotriva deciziilor luate de Biserica imperială în problema bulgarilor. Dacă, în ceea ce privește esența doctrinei creștine, conciliul a jucat un rol în păstrarea unității doctrinare a întregii creștinătăți, atât orientale, cât și occidentale, în privința exercitării puterii, Biserica bizantină era prea strâns legată de puterea imperială pentru a mai putea păstra comuniunea cu papalitatea și creștinătatea latină occidentală.

P.S.: Românii, fie ei ortodocși sau catolici, dacă doresc să înțeleagă mai bine de ce suntem divizați în două Biserici, este necesar să aprofundeze cele expuse în aceste câteva rânduri. Refacerea unității creștinilor (Isus Cristos ne dorește într-o singură Biserică) nu este posibilă atât timp cât nu cunoaștem rădăcinile schismei și nu le eliminăm din gândirea și viața noastră. Este exact ca în cazul unei boli: atât timp cât nu-i cunoști cauzele, nu o poți trata.

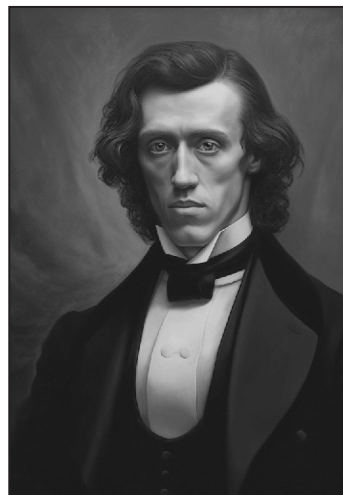
MARTIE

1 martie 1810 – Se naște Frédéric Chopin

Chopin s-a născut la Żelazowa Wola, un cătun lângă Varșovia (Polonia), și a murit la Paris, pe 17 octombrie 1849.

Frédéric a fost un copil prodigios, începând să compună muzică de la vârsta de șapte ani, perfecționându-și talentul genial în școli specializate. La 20 de ani, părăsește Varșovia și se îndreaptă spre Viena; apoi, țara sa fiind dominată de ruși, se gândește să intre în armată. Totuși, tatăl său îl îndeamnă să-și servească țara mai bine cu pianul decât cu armele. Împărțit între dragostea pentru neamul său polonez și talentul artistic, Chopin alege Parisul, unde va rămâne până la moarte, lăsând Poloniei și lumii ceea ce știa mai bine – compunerea de muzică pentru pian.

În capitala culturală a Europei, Chopin se remarcă rapid în lumea artiștilor, devenind un renumit profesor de pian, compozitor și pianist în nenumărate concerte. Este recunoscut drept cel mai mare compozitor de muzică pentru pian al secolului al XIX-lea. În contextul romantismului cultural al secolului, Chopin stă alături de alți mari compozitori: Franz Liszt, Hector Berlioz și Felix Mendelssohn Bartholdy.

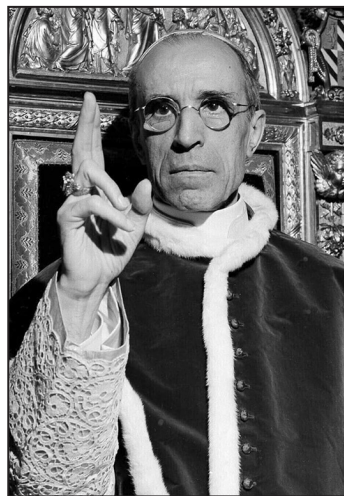
Muzica lui Chopin este plină de poezie, emoții și trăiri sufletești profunde și delicate. Deși a avut o sănătate fragilă și a trăit puțin, scurta sa viață i-a fost suficientă pentru a lăsa posterității o operă muzicală foarte bogată.

Trupul său este înmormântat în celebrul cimitir parizian Père-Lachaise; inima însă se află în biserica „Sfânta Cruce” din Varșovia. Nu departe de mormântul lui Chopin se află cel al lui Enescu, deși pe mormântul acestuia scrie „Enesco”.

2 martie 1939 – Este ales papă Pius al XII-lea

Papa Pius al XII-lea a fost ales în anul izbucnirii celui de-Al Doilea Război Mondial, începându-și pontificatul într-unul dintre cele mai grele momente

ale secolului XX. Cercetările actuale, aprofundate și imparțiale, asupra documentelor au clarificat rolul papei și al Bisericii Catolice în marea tragedie a Holocaustului, organizat și condus până la capăt de Germania nazistă. În timpul războiului, papa și, în general, Biserica Catolică au desfășurat nenumărate acțiuni caritative și umanitare pentru protejarea celor amenințați cu exterminarea în lagărele de concentrare, dintre care majoritatea erau evrei. Se estimează că datorită intervențiilor Bisericii Catolice aproape un milion de evrei și-au salvat viața. Acest număr depășește contribuția tuturor instituțiilor umanitare laice din acea perioadă luate împreună.

După 1945, în timpul Războiului Rece și al instaurării Cortinei de Fier în Europa, Papa Pacelli devine unul dintre cei mai de temut dușmani ai lui Stalin, care se întreba ironic: „Câte divizii are papa?” Totuși, papa i-a supraviețuit acestui dictator, iar perioada de după 1953 a adus o împlânzire a terorii comuniste pentru popoarele mult încercate din Europa de Est.

Activitatea acestui papă, bogată și variată, a fost deosebit de importantă în interiorul Bisericii, al cărei păstor suprem a fost într-o perioadă crucială pentru secolul XX. Nenumărate au fost apelurile sale în favoarea păcii, dar puternicii lumii și-au urmat politica fără să-i asculte glasul. Din păcate, în contextul prezent al invaziei rusești în Ucraina, istoria pare să se repete. La fel ca Papa Pacelli, actualul Papă Francisc este purtătorul mesajului de pace și iubire divină într-o lume care nu are nevoie de arme, ci de harul și binecuvântarea Creatorului și Răscumpărătorului ei.

3 martie 1949 – Începutul colectivizării în România

Plenara din 3-5 martie 1949 a Comitetului Central al PCR a hotărât cooperativizarea agriculturii, proces care s-a încheiat în 1962. Această politică agrară, impusă cu forța în România după modelul colhozurilor sovietice, a încălcat flagrant dreptul de proprietate al omului și a desființat lumea țărănească, transformând-o într-o simplă mână de lucru la dispoziția regimului politic. Confiscarea animalelor, a uneltelor și utilajelor agricole, precum și a pământului țăranilor a întâmpinat multă opoziție și rezistență, în special în Transilvania și Maramureș.

La început, comuniștii au încercat să „lămurească” țăranii, prezentându-le beneficiile intrării în CAP-uri (Cooperativa Agricolă de Producție). Însă,

întâlnind nenumărate forme de rezistență, autoritățile regimului au trecut la represalii față de opozanți. Prin violențe și abuzuri, țărănimea a fost în cele din urmă îngenuncheată și redusă la tăcere. În anul 1962, comuniștii au raportat încheierea cu succes, înainte de termen, a colectivizării.

Eram copil, în perioada preșcolară. Mama îmi făcuse o sapă pe măsura mea și mergeam împreună la prășit în împrejurimi, lăsându-ne sudoarea pe pământul care fusese al locuitorilor satului și care acum aparținea CAP-ului. Prășeam sub „dealul Săboanilor”, iar în fața noastră am văzut scheletul unui copac și câteva tulpini de viță-de-vie. Privindu-le, mama a izbucnit în plâns. Când a reușit să vorbească, mi-a spus: „Uite, mamă, aici a fost pământul nostru”. Bunicul din partea tatălui salvase de la colectivizare hamurile cailor, pe care le ascunsese într-o desagă, pitită în paravanul casei. Nu înțelegeam la ce-i mai foloseau, dar știu că mi-a spus clar să nu mă ating de ele.

România poartă încă cicatricile și rănilor unei drame de aproape jumătate de secol, iar urmările comunismului ne afectează și astăzi gândirea și viața. Să fie oare lipsa de grijă a noilor generații pentru pământul bunilor și străbunilor noștri un „blestem” al colectivizării?

În localitatea Tămășeni (jud. Neamț) există un Muzeu al Colectivizării; din câte știu, este primul din țară dedicat acestei tragedii a locuitorilor României.

4 martie 1977 – ora 21.22: Cutremur!

La ora 21.20 s-a dat stingerea în Institutul Teologic Romano-Catolic din Iași. Eram deja în pat, construit cu schelet metalic, alăturat la cap de cel al colegului meu, Ioan. La două minute după stingerea luminii, paturile au început să se miște și să se lovească unele de altele. Inițial, am crezut că Ioan face o glumă și eram pe punctul de a-i spune să se astâmpere. Dar gluma s-a transformat repede în groază, iar cineva a strigat: „Cutremur!” Toți am sărit din paturi și am început să alergăm spre ieșirea din clădire. Au fost secunde de groază, dar, din fericire, am scăpat cu toții vii și nevătămați. Cu toate acestea, clădirea seminarului a fost grav avariata. În multe locuri, din interior, se vedea afară prin crăpăturile din ziduri. Noi ne-am salvat, însă în București cutremurul a făcut peste 1.500 de victime. La nivel național, au fost în jur de 11.300 de răniți și aproximativ 35.000 de familii

au rămas fără adăpost. Cele mai mari pagube materiale s-au înregistrat în București, unde peste 33 de clădiri și blocuri mari s-au prăbușit.

Printre victimele cutremurului s-au numărat personalități ilustre:

Toma Caragiu, actor de teatru și film (n. 1925)

Alexandru Ivăsiuc, prozator (n. 1933)

A.E. Baconski, poet, prozator, eseist (n. 1925)

Savin Bratu, critic, istoric și teoretician literar (n. 1925)

Daniela Caurea, poetă (n. 1951)

Mihail Petroveanu, critic și istoric literar (n. 1923)

Veronica Porumbacu, poetă și prozatoare (n. 1921)

Mihai Gafița, critic și istoric literar (n. 1923)

Alexandru Bocăneț, regizor de televiziune (n. 1944)

Doina Badea, interpretă de muzică ușoară (n. 1940)

Eliza Petrăchescu, actriță de teatru și film (n. 1911)

Tudor Dumitrescu, pianist și compozitor (n. 1957)

Ioan Siadbei, lingvist și istoric literar (n. 1903)

Constantin Băciu, prozator și publicist (n. 1911)

Florin Ciorăscu, fizician (n. 1914)

Paul C. Petrescu, fizician (n. 1915)

Filofteia Lăcătușu, solistă de muzică populară (n. 1947)

Și mulți alții...

Un gând pios și o rugăciune pentru victimele cutremurului din 4 martie 1977. Să înălțăm o rugăciune și o invocare a Providenței divine, ca să ne ferească de asemenea cataclisme.

5 martie 1904 – Se naște Karl Rahner, unul dintre cei mai mari teologi catolici ai secolului XX

Karl Rahner s-a născut la Freiburg, în Germania, și a murit la Innsbruck, în anul 1984. A fost preot iezuit, teolog și profesor universitar de teologie dogmatică și istorie a dogmei. S-a specializat și în filosofie sub îndrumarea lui Martin Heidegger. În perioada nazistă i s-a interzis activitatea didactică, dedicându-se în acei ani colaborării cu Institutul Pastoral din Viena și îngrijirii sufletelor în landul Bavariei.

Din anul 1948 a predat dogmatica la Facultatea de Teologie a Universității din Innsbruck. În 1964 îi urmează lui Romano Guardini la catedra de

dogmatică și filosofie din München, iar din 1967 predă la MÜNSTER dogmatica și istoria dogmei. În timpul Conciliului Ecumenic al II-lea din Vatican, a făcut parte din grupul de experți ai conciliului, iar până în anul 1972 a fost membru al Comisiei Teologice Internaționale. După cum se poate vedea cu ușurință, a activat în cele mai înalte sfere ale teologiei.

Rahner este considerat un geniu al cristologiei datorită modului în care a integrat filosofia existențială a personalismului cu realismul tomist. El a reușit, ca nimeni altul, să explice un fapt fundamental: conștiința de sine și autodepășirea (transcendența) umană sunt plasate în acea zonă în care ultimul cuvânt îl are Dumnezeu.

Opera sa este imensă, însumând peste trei mii de titluri, incluzând cărți, studii și articole științifice. În plus, a coordonat lucrări fundamentale de teologie: *Lexikon für Theologie und Kirche*, *Handbuch der Pastoraltheologie*, *Sacramentum mundi* și *Quaestiones disputatae*.

Cărți scrise de Karl Rahner și traduse în limba italiană:

La penitenza nella Chiesa, 1964

Saggi teologici, 1965

Saggi di cristologia e di marialogia, 1965

Saggi di antropologia soprannaturale, 1965

Saggi sui sacramenti e sull'escatologia, 1965

Saggi di spiritualità, 1966

Saggi sulla Chiesa, 1966

Nuovi saggi I, 1968

Nuovi saggi II, 1968

Nuovi saggi III, 1969

Nuovi saggi IV, 1973

Nuovi saggi V, 1975

Teologia dall'esperienza dello Spirito (Nuovi saggi VI), 1978

Pericoli del cattolicesimo d'oggi, 1961

La fede in mezzo al mondo, 1963

Missione e grazia, 1964

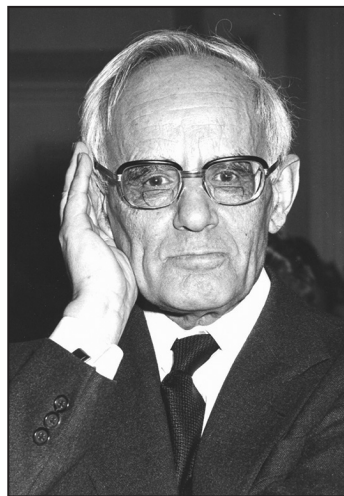
Prediche bibliche, 1967

Elevazione sugli esercizi di Sant'Ignazio, 1967

Discepoli di Cristo, 1968

La fede che ama la terra, 1968

Riflessioni sull'enciclica Humanae Vitae, 1968

Sull'indulgenza, 1968

Teologia della povertà, 1968

Credi tu in Dio?, 1969

Considerazioni teologiche sulla secolarizzazione, 1969

La figura del prete moderno, 1969

La grazia come libertà, 1970

La grazia come centro dell'esistenza umana, 1975

Opposizione nella Chiesa, 1975

Corso fondamentale sulla fede, 1977

La devozione al Sacro Cuore, 1977

L'esperienza dello Spirito, 1977

Opera sa teologică a fost tradusă și în limba engleză între anii 1961 și 1992, însumând 23 de volume. Majoritatea scrierilor sale au fost traduse în toate limbile de circulație internațională.

În limba română, îi sunt publicate cărțile: *Gânduri despre credință* și *Tratat fundamental despre credință*.

Studii despre Karl Rahner:

Problema mântuirii necreștinilor în gândirea lui Karl Rahner, lucrare de Bacalaureat în Teologie; student: Silviu-Marian Șaran, Iași 2022.

Lucian Păuleț, „Biblia, exegeza și teologia dogmatică în viziunea lui Karl Rahner”, în G.I. Robu (ed.), *Atunci când oamenii se prind de cer. Fragmente de speranță*. Actele Simpozionului Biblia și Speranța. Perspective, abordări, aplicații, Institutul Teologic Catolic, Iași, 30 octombrie 2021, Sapientia, Iași, 2021.

6 martie 1475 – Se naște Michelangelo

Michelangelo Buonarroti, născut la Caprese, în provincia Arezzo, este recunoscut drept unul dintre cei mai mari artiști ai Renașterii italiene, alături de Leonardo da Vinci. A fost un artist polivalent, căruia Dumnezeu i-a oferit cu generozitate numeroase talente: de pictor, sculptor, arhitect și poet.

Familia sa avea relații bune cu familia Medici, care l-a sprijinit pentru un timp în cariera artistică. La doar 13 ani, tatăl său îl încredințează ca ucenic lui Ghirlandaio, unul dintre cei mai importanți pictori ai Florenței. Pe lângă pictură, Michelangelo studiază și sculptura. Ajunge la curtea marelui mecena al artelor Lorenzo de Medici

(Magnificul), unde intră în contact cu personalitățile culturale ale vremii. În sculpturile *Madona della Scala* și *Lupta centaurilor*, se poate vedea deja bogăția artistică pe care Michelangelo o acumulase. Michelangelo a rămas la palatul familiei Medici până la moartea Magnificului, în 1492, după care a locuit pentru un timp la Bologna, unde a lucrat pentru biserica „San Domenico”, iar apoi a ajuns la Roma, la cererea Papei Clement al VII-lea.

Dintre lucrările sale, *Pietà* strălucește cel mai mult, fiind o capodoperă a geniului său. În prezent, sculptura se află în bazilica „Sfântul Petru”, la intrare, pe latura dreaptă. Realizată în anul 1499, ca monument funerar pentru un cardinal francez, ea a fost mutată în secolul al XVIII-lea pe amplasamentul actual. Faimoasa operă o prezintă pe Fecioara Maria ținând în brațe trupul lui Isus Cristos, coborât de pe cruce. Acest model de sculptură nu era cunoscut în Italia la acea vreme, fiind popular în țările nordice. Idealul de frumusețe renașcentistă unit cu cel naturalist este evident în chipul Mariei, o frumusețe unică și genială, care, în opinia mea, o depășește cu mult pe cea a Giocondei din Luvru.

O altă capodoperă a lui Michelangelo este pictura din Capela Sixtină, al cărei tablou central este *Judecata de Apoi*. Michelangelo a avut un rol major și în istoria bazilicii „Sfântul Petru”, fiind numit arhitectul-șef al bazilicii în anul 1549. Dacă astăzi bazilica are aceste dimensiuni grandioase, acest lucru i se datorează lui Michelangelo. În acea perioadă, exista dorința de a reduce dimensiunile bazilicii din cauza lipsei de fonduri, dar Michelangelo și-a construit o căsuță lângă bazilică pentru a veghea zi și noapte asupra lucrărilor, asigurându-se că dimensiunile nu vor fi reduse – și a reușit.

Cu un profund simț religios, marele artist avea o strânsă legătură cu Dumnezeu, exprimată prin rugăciune și poezie, reflectând credința, asceza și elevația spirituală ale unui geniu care nu aparține doar Renașterii, ci culturii universale. A murit pe 18 februarie 1564, iar conform dorinței sale, trupul i-a fost înhumat în biserica „Santa Croce” din Florența.

Michelangelo nu este doar un artist renașcentist, ci și un spirit care stă la temelia valorilor culturale ale umanității.

Tu mi-ai fost far, tu, călăuzitorul,
o, Doamne bun, din primii ani de viață,
de-aceea-ți pun tot sufletu-mi în față:
sporindu-mi chinul, afle mila-ți sporul!

(Michelangelo, *Tu mi-ai fost far, Tu, călăuzitorul*)

7 martie – Sfintele Perpetua și Felicitas, martire

Documentul care descrie martiriul acestor două femei și al însoțitorilor lor este unul dintre cele mai vechi din istoria creștină și se bazează pe ceea ce însăși Perpetua a scris în închisoare, completat probabil de Tertulian.

Am fost aduși în închisoare – scrie Perpetua – și am rămas înspăimântată, pentru că niciodată nu mă aflasem într-o întunecime atât de mare. Îngrămădiți acolo, jos, ne simțeam sufocați de căldură, pentru că soldații nu aveau grijă de noi.

Vibia Perpetua, de doar 22 de ani și cu un copil în fașă, aparținea unei familii nobile din Cartagina (Tunisia). Împreună cu ea au fost închiși Saturnin, Revocat, Secundulus și Felicitas, o sclavă tânără din familia Perpetuei. Toți erau catecumeni și se pregăteau pentru Botez. La scurt timp, a fost aruncat în închisoare și catehetul lor, Saturn, astfel că au putut primi Botezul înainte de a fi aruncați înaintea fiarelor sălbatice și decapitați în arena din Cartagina, pe 7 martie 203.

Felicitas era însărcinată și se ruga ca nașterea să aibă loc cât mai repede, pentru a se putea alătura tovarășilor de martiriu. Într-adevăr, copilul s-a născut cu două zile înainte de data fixată pentru inumanul spectacol din arenă. A fost o naștere dureroasă, iar când un soldat a început să o ia în răs: „Cum vei plânge atunci când te vor sfâșia fiarele?”, Felicitas i-a răspuns, plină de credință și demnitate: „Acum eu sunt cea care suferă; însă ceea ce voi suferi atunci, nu voi mai suferi eu, ci Isus va suferi pentru mine!”

Tatăl Perpetuei, care nu era creștin, venea zilnic și o implora să renunțe la „rătăcirea” sa, târându-se în genunchi înaintea ei și amintindu-i datoriile față de copilul care urma să rămână fără mamă. Ar fi fost de ajuns un singur cuvânt de renegare a credinței pentru a se întoarce în familie, în libertate. Însă Perpetua, cu greu stăpânindu-și plânsul, repeta: „Nu pot, sunt creștină”.

Cele două femei sfinte au fost suspendate pe o plasă și sfâșiate de coarnezle ascuțite ale unei juninci înfuriate, înainte de a fi ucise cu o lovitură de sabie.

Ceea ce scrie Perpetua poate părea viziunea unei persoane cu grave tulburări psihice, atât de greu de acceptat pentru rațiune sunt curajul și determinarea ei, ale lui Felicitas și ale celorlalți din grupul lor. Pătimirea lor a umplut de uimire și admirație multe generații de creștini și rămâne un text antologic de referință pentru istoria persecutării creștinilor din toate timpurile.

Numele martirelor Perpetua și Felicitas (prezente în Canonul Roman al sfintei Liturghii) și ale martirilor care au pățimit împreună cu ele ne-au fost păstrate și în inscripția de pe piatra lor funerară, descoperită în 1907

de arheologul francez Delattre, în *Basilica majorum* (Cartagina), ridicată pe mormintele lor.

8 martie 1911 – Ziua Internațională a Femeii

Mulțumire ție, femeie-mamă, care devii sânul ființei umane în bucuria și chinul unei experiențe unice, care te face zâmbetul lui Dumnezeu pentru copilul ce vine la lumină, te face călăuza primilor săi pași, sprijinul creșterii sale, punctul de referință în drumul vieții care va urma.

Mulțumire ție, femeie-soție, care îți unești irevocabil destinul cu destinul unui bărbat, într-un raport de dăruire reciprocă, în slujirea comuniunii și a vieții.

Mulțumire ție, femeie-fică și femeie-soră, care porți în nucleul familial și, mai apoi, în ansamblul vieții sociale, bogățiile sensibilității tale, ale intuiției tale, ale generozității și statorniciei tale.

Mulțumire ție, femeie-muncitoare, angajată în toate domeniile vieții sociale, economice, culturale, artistice și politice, pentru indispensabila contribuție pe care o ai la dezvoltarea unei culturi capabile să unească rațiunea și sentimentul, la o concepție despre viață mereu deschisă înțelegerii „misterului”, la edificarea de structuri economice și politice din ce în ce mai bogate ale umanității.

Mulțumire ție, femeie-consacrată, care, după exemplul celei mai mari dintre femei, Mama lui Cristos, Cuvântul întrupat, te deschizi cu docilitate și fidelitate la iubirea de Dumnezeu, ajutând Biserica și întreaga omenire să trăiască în raporturile cu Dumnezeu un răspuns „sponsal”, care exprimă în mod minunat comuniunea pe care el vrea să o stabilească cu creatura sa.

Mulțumire ție, femeie, pentru faptul că ești femeie! Cu percepția specifică feminității tale, îmbogățești înțelegerea lumii și contribui la adevărul deplin al relațiilor umane.

(Ioan Paul al II-lea, *Scrisoare către femei*, nr. 2, 7 aprilie 2000)

LA MULȚI ANI, FEMEIE!

9 martie – Sfântul Dominic Savio

Ce poate să le spună tinerilor din Generația Z Dominic Savio, un adolescent de 15 ani?

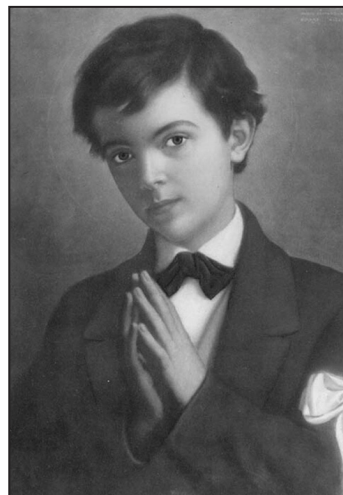
Dominic și-a îndeplinit zilnic datoriile cu o inimă bucuroasă, încrezătoare în Dumnezeu și deschisă față de toți cei din jurul lui; acestea au fost „armele” sfințeniei sale. Născut la Riva di Chieri (provincia Torino), într-o familie modestă – tatăl fiind fierar și mama croitoreasă –, Dominic, la vârsta de șapte ani, când primește prima sfântă Împărtășanie, își scrie programul de viață: „Mai bine moartea decât păcatul!” Ambientul sănătos al familiei și al locurilor natale a contribuit la această decizie, luată la o vârstă atât de fragedă, fapt care pare aproape miraculos.

Biograful său este sfântul Ioan Bosco, care l-a avut elev timp de trei ani și de la care aflăm detalii ce conturează portretul unui adolescent ale cărui curăție și candoare interioară seamănă cu cele ale îngerilor. La vârsta de zece ani, Dominic își asumă vina unei încălcări a regulilor școlii, comisă de un coleg. Când profesorul îl întreabă de ce a procedat astfel, Dominic răspunde cu toată nevinovăția conștiinței sale: „Acel coleg al meu, având în vedere faptele anterioare, ar fi fost dat afară din școală. Eu însă puteam spera în iertare”.

La vârsta de 12 ani, Dominic pleacă la Torino împreună cu Don Bosco, care îi spune: „Mi se pare că tu ai o bună stofă pentru a face o haină frumoasă și a o oferi Domnului”. Dominic răspunde: „Eu pun stofa, iar dumneavoastră, munca de croitor”. „Dacă nu mă fac sfânt” – spusese într-o zi Dominic –, „nu voi realiza nimic în viața mea. Dar ce ne trebuie pentru a deveni sfinți?” „Mai mult curaj decât ani”, i-a răspuns Don Bosco. Într-o zi, Dominic s-a așezat între doi adversari care voiau să-și măsoare puterile într-un periculos duel cu pietre: „Prima piatră aruncați-o asupra mea”, a strigat el. Altă dată, și-a exprimat dorința de a deveni preot, deși simțea iminența morții sale.

Bolnav, a trebuit să părăsească Oratoriul lui Don Bosco și să se întoarcă în sânul familiei. La despărțirea de colegi, le-a spus: „Ne vom revedea acolo unde vom fi pentru totdeauna cu Domnul”. Medicul care îl îngrijea, după una dintre vizite, i-a spus că se va face bine. După plecarea acestuia, Dominic l-a rugat pe tatăl său să se roage împreună cu el rugăciunea pentru o moarte bună. Terminând rugăciunea, i-a spus tatălui său: „Adio, dragă tată: parohul avea încă ceva să-mi spună, dar nu-mi mai pot aduce aminte... Ah, ce lucru frumos văd eu, ca niciodată!” Acestea au fost ultimele sale cuvinte. Era 9 martie 1857, ziua trecerii sale în veșnicie.

Dominic Savio a fost canonizat în anul 1957 de Papa Pius al XII-lea și rămâne un model (patron) al adolescenților, cu atât mai necesar astăzi, cu cât noile generații sunt asaltate de modele-surogat.

10 martie 1302 – Florența îl condamnă la exil pe Dante Alighieri

Dante s-a născut la Florența în anul 1265, într-o familie din mica nobilitate. La școală, s-a împrietenit cu poeți ai timpului și a deprins de la ei

stilul nou în poezie. În politica orașului existau două facțiuni: guelfii albi, reprezentanți ai burgheziei în formare, și guelfii negri, sprijiniți de marile latifundii și de Biserică, inclusiv de Papa Bonifaciu al VIII-lea. Dante s-a aliat cu guelfii albi și a obținut un loc important în conducerea orașului. Totuși, spre sfârșitul anului 1301, trupele anjouine ale lui Carol de Valois au ocupat Florența și au destituit conducerea guelfilor albi. Dante a fost condamnat la moarte în contumacie și exilat. Și-a petrecut restul vieții în Romagna, Forlì, Verona și Ravenna, unde a murit de malarie pe 14 septembrie 1321.

Funeraliile sale au avut loc în biserica „Sfântul Francisc” din Ravenna, unde este înmormântat sub porticul lateral. Ulterior, în jurul sarcofagului său a fost ridicată o construcție, urmată de un mic templu, vizibil și astăzi. Pentru a salva osemintele poetului, călugării franciscani i-au ascuns trupul în mănăstirea lor. După restaurarea mănăstirii, în 1865, trupul său a fost depus înapoi în micul templu construit în 1780.

Opera sa principală este *Divina Comedie*, compusă din trei părți: *Infernul*, *Purgatoriul* și *Paradisul*, redând călătoria poetului în lumea de dincolo până în fața lui Dumnezeu, contemplându-i chipul.

Pe lângă *Divina Comedie*, Dante a scris și alte opere în versuri sau proză, în latină sau italiană. *Vita nova* conține rimele dedicate lui Beatrice, femeia adorată de poet, centrul unei experiențe intelectuale absolute. A compus numeroase *Rime*: „Duelul” cu Forese Donati, rime doctrinare, filosofice, morale sau dedicate femeii și iubirii. Importante sunt și tratatele *Convivium*, pe teme filosofice, profund ancorate în gândirea lui Aristotel. La acestea se adaugă: *De vulgari eloquentia*, *De monarchia*, *Epistole* și alte lucrări minore în limba latină.

În 1921, Papa Benedict al XV-lea a îndemnat la citirea și cunoașterea operei lui Dante, „pe care Noi nu ezităm să-l definim drept cântărețul și vestitorul cel mai elocvent al gândirii creștine”. În contextul vremii, Dante scrie despre credința sa, pătrunzând în profunzimile vieții și istoriei umane, oferind răspunsuri noi, înțelepte și atrăgătoare la marile întrebări ale existenței. Vastul său orizont cultural este valoros atât pentru creștini, cât și pentru cei aflați departe de Dumnezeu și credință.

Dante este poetul suprem al limbii italiene. Deși florentinii l-au expulzat, el rămâne cel mai iubit italian, iar Academia La Crusca, centrul de referință al limbii italiene, se află în Florența.

11 martie 2004 – Atentatul de la Madrid

Atacul s-a soldat cu 191 de morți (inclusiv 16 români) și 1.858 de răniți, fiind cel mai mare atac terorist din Europa de la tragedia de la Lockerbie, Scoția, din 1988, când au fost uciși 270 de oameni, și după atentatele din 11 septembrie 2001 din SUA, soldate cu 2.978 de morți.

La Madrid, în acest atentat, alte 1.500 de persoane au fost rănite. Mai multe explozii simultane, la ora de vârf, au avut loc în patru trenuri, atentatul fiind revendicat de gruparea extremistă al-Qaida. Exploziile au avut loc aproape simultan între orele 7.39 și 7.42 dimineața, în stațiile Atocha, El Pozo del Tío Raimundo, Santa Eugenia, și o altă explozie în calea Téllez, în direcția Atocha. În total, zece bombe au explodat în cele patru trenuri. Pe lângă acestea, artificierii poliției au detonat controlat alte trei dispozitive explozive.

Procesul celor acuzați de atentate s-a încheiat în 2007. Dintre cei 29 de acuzați, opt au fost achitați, iar ceilalți 21 au primit sentințe de mulți ani de închisoare.

În memoria victimelor atacurilor din 11 martie 2004, în parcul El Retiro din Madrid, în apropierea gării Atocha, a fost plantată o pădure de măslini și chiparoși.

În anul 2018, în Uniunea Europeană au avut loc 15 atentate islamiste, iar la scară globală, între anii 2001 și 2014, peste 100.000 de oameni au murit din cauza atentatelor teroriste.

Chiar dacă România nu a fost afectată de atentate, ar trebui să ne întrebăm de ce grupările teroriste de origine islamică sunt atât de îndârjite împotriva lumii creștine. Este terorismul actual o expresie fanatică sângeroasă a semi-lunii împotriva crucii, așa cum s-a întâmplat de-a lungul secolelor?

12 martie 604 – Trecerea la cele veșnice a Papei Grigore Cel Mare

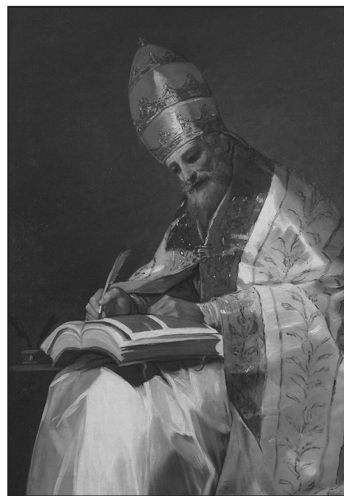
Grigore s-a născut în anul 540 într-o familie de senatori, iar la moartea tatălui său, deși era foarte tânăr, a fost ales prefect al Romei, o alegere care confirmă calitățile sale excepționale. Cu toate acestea, tânărul prefect era mai atras de viața călugărească decât de prestigiul funcției sale, motiv pentru care a decis să-și transforme proprietățile din Roma, pe colina Celio, precum și pe cele din Sicilia, în mănăstiri. A trăit un timp în liniștea mănăstirii

de pe Celio, dar Papa Pelagiu al II-lea l-a trimis ca nunțiu la curtea imperială din Constantinopol, unde a stat timp de șase ani și s-a bucurat de stima împăratului Mauriciu.

După întoarcerea sa la Roma, Grigore și-a reluat viața monastică pe colina Celio. Însă, după patru ani, la insistențele poporului, clerului și Senatului Romei, a acceptat să devină papă.

Este considerat un părinte al Romei datorită acțiunilor sale în timpul unei molime care a lovit orașul. Timp de trei zile, Grigore a organizat procesiuni la bazilica „Sfânta Maria cea Mare”, iar orașul a scăpat de flagel. Tradiția spune că, în timpul unei procesiuni, arhanghelul Mihail a apărut deasupra mormântului împăratului Adrian, punându-și sabia în teacă, semn că rugăciunile credincioșilor au fost ascultate. De atunci, mormântul împăratului este cunoscut drept Castelul „Sant’Angelo”, iar o statuie a arhanghelului Mihail a fost pusă pe turn. De-a lungul secolelor, această fortăreață a fost un refugiu și o salvare pentru papi în fața atacurilor năvălitorilor.

Deși nu se bucura de o sănătate robustă, ca papă, Grigore a fost extrem de întreprinzător, implicându-se atât în problemele interne ale Bisericii, cât și în ajutorarea celor nevoiași sau aflați în dificultate.

A avut relații bune cu regele Recaredo al vizigoților, care s-a convertit la catolicism, și cu regele francilor. Cu ajutorul acestuia din urmă, Grigore și-a împlinit un vis: convertirea Britaniei, pe care a încredințat-o sfântului Augustin de Canterbury. În mai puțin de doi ani, zece mii de angli (englezi), inclusiv regele de Kent, Ethelbert, s-au convertit la creștinism. Începutul convertirii acestor popoare păgâne face parte dintr-un proces mai amplu, care, începând cu francii, a continuat până în Evul Mediu, când toate popoarele apusene au îmbrățișat credința creștină, cu papalitatea drept centru de gravitație.

Papa Grigore a fost și un bun gospodar, redând agriculturii multe terenuri mlăștinoase. În administrația orașului, a intervenit adesea pentru a corecta abuzurile funcționarilor imperiali, asigurând totodată aprovizionarea orașului cu apă potabilă. De asemenea, a integrat iobagii asuprași de stăpâni în viața publică, oferindu-le statut de persoane libere.

A reorganizat cultul și liturgia romană, promovând totodată cântul care îi poartă numele – cântul gregorian –, o bijuterie artistică cu valoare perenă.

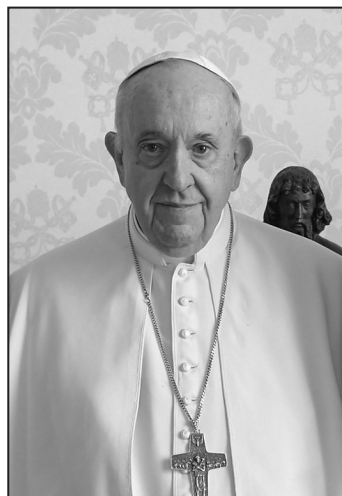
De la el ne-au rămas peste opt sute de scrisori și multe predici care reflectă cunoașterea profundă a Sfintei Scripturi.

Opera sa cuprinde: *Predici, Dialogurile, Moralia in Iob, Regula pentru păstori* și peste opt sute de scrisori.

Biserica îl venerează ca sfânt și doctor al Bisericii.

13 martie 2013 – Este ales Papa Francisc

Jorge Mario Bergoglio s-a născut la Buenos Aires pe 17 decembrie 1936, ca fiu al unor emigranți italieni piemontezi. Tatăl său lucra la căile ferate, iar mama se ocupa de casă și de educarea celor cinci copii. Prima diplomă a lui Jorge Mario a fost în chimie, însă ulterior a ales calea preoției. În anul 1958 a început noviciatul în Societatea lui Isus. Și-a completat studiile umaniste în Chile, iar apoi a studiat filosofia într-un colegiu din San Miguel. Între 1954 și 1965 a fost profesor de literatură și psihologie la un colegiu din Santa Fe, iar în anul următor a predat aceleași discipline la Buenos Aires. Între anii 1967 și 1970 a studiat teologia la Colegiul „Sfântul Iosif”.

A fost sfințit preot în 1969, după care a plecat în Spania, iar în 1973 a depus voturile perpetue, ca iezuit. A fost numit maestru al novicilor la Villa Barilari, în Colegiul „San Miguel”, și a îndeplinit diverse slujiri în cadrul Societății lui Isus. De asemenea, a devenit superiorul iezuiților din Argentina. A mers în Germania pentru studii doctorale, după care s-a întors la Buenos Aires.

Din 1998 a fost arhiepiscop și primat al Argentinei, precum și mare cancelar al Universității Catolice din Buenos Aires. În 2001, Papa Ioan Paul al II-lea l-a creat cardinal. În capitala Argentinei, Bergoglio a fost un păstor vizionar pentru cei trei milioane de locuitori, iar planul său pastoral s-a concentrat pe patru direcții principale: comunități deschise și fraterne, promovarea unui laicat responsabil, evanghelizarea fiecărui locuitor al orașului și grija pentru săraci și bolnavi. El a insistat ca preoții să fie aproape de laici, împărtășindu-le bucuriile și durerile. A visat la un plan de evanghelizare care să nu se limiteze la capitală, ci să cuprindă întreaga țară și continentul sud-american.

La vârsta de 76 de ani, Jorge Mario Bergoglio a fost ales primul papă din continentul sud-american. În Buenos Aires, el a fost mereu aproape de credincioși, împărtășindu-le viața și îndrumându-i spre Dumnezeu. Trăind într-o lume plină de săraci, a ales să ducă o viață modestă, iar preoților le-a recomandat să fie plini de milă, curaj și deschidere față de credincioși.

Implicat în promovarea binelui integral al omului, Bergoglio a luptat întotdeauna pentru dreptatea socială, dar nu cu forța și metodele politicienilor, ci având în mână catehismul, cele zece porunci și fericirile proclamate de Isus Cristos.

„Stilul” său s-a văzut încă din prima cuvântare adresată credincioșilor după ce a fost ales papă. De la balconul bazilicii „Sfântul Petru”, el a spus următoarele cuvinte:

Fraților și surorilor, bună seara!

Voi știți că datoria Conclavului era să dea un episcop Romei. Se pare că frații mei cardinali au mers să-l ia aproape de capătul pământului... dar suntem aici... Vă mulțumesc pentru primire. Comunitatea diecezană a Romei are episcopul ei: vă mulțumesc!

Înainte de toate, aș vrea să spunem o rugăciune pentru Papa emerit Benedict al XVI-lea. Să ne rugăm toți împreună pentru el, ca Domnul să-l binecuvânteze, iar Maica Domnului să-l ocrotească... Iar acum, începem acest drum: Episcop și popor. Acest drum al Bisericii Romei, care prezidează în caritate toate Bisericile. Un drum de fraternitate, iubire și încredere între noi. Să ne rugăm mereu unul pentru celălalt, să ne rugăm pentru toată omenirea, ca să fie o mare fraternitate.

Vă doresc ca acest drum de Biserică, pe care îl începem astăzi, să fie rodnic pentru evanghelizarea acestui oraș atât de frumos.

Acum aș vrea să vă dau binecuvântarea, dar mai întâi vă cer o favoare: înainte ca episcopul să binecuvânteze poporul, vă rog să-l rugați pe Domnul să mă binecuvânteze. Să spunem în tăcere rugăciunea voastră pentru mine...

Acum vă voi da binecuvântarea, vouă și întregii lumi, tuturor bărbaților și femeilor de bunăvoință... Fraților și surorilor, vă las. Multe mulțumiri pentru primirea voastră. Rugați-vă pentru mine și pe curând. Ne vom vedea curând: mâine vreau să merg să o rog pe sfânta Fecioară să apere întreaga Romă. Noapte bună și odihnă plăcută!

PS.: De multe ori m-am întrebat de ce aceia care decid soarta oamenilor nu se inspiră în activitatea lor din exemplul unor persoane carismatice, așa cum este și Papa Francisc. Și asta, cu atât mai mult cu cât acești lideri laici sunt creștini. Nu am găsit încă un răspuns care să mă mulțumească.

14 martie 2008 – Trece la cele veșnice Chiara Lubich

Chiara s-a născut la Trento în 1920, fiind al doilea copil din cei patru ai unei familii de tipografi. Mama sa era o catolică activă, iar tatăl său un socialist convins, care, din cauza convingerilor sale, și-a pierdut locul de muncă, iar familia a trăit în condiții de sărăcie greu de suportat. Chiara a studiat filosofia la Veneția, iar pentru a-și plăti studiile a oferit lecții particulare elevilor și ulterior a predat în școli elementare din orașul natal.

În anul 1943, Chiara s-a consacrat cu totul lui Dumnezeu, moment în care a luat naștere Opera Mariei, cunoscută astăzi sub numele de Mișcarea Focolarelor. În anul următor, casa natală a fost distrusă de bombardamente, iar familia ei s-a refugiat în munți. Chiara însă a decis să se întoarcă în oraș și, împreună cu un grup de prietene, a format primul nucleu al Mișcării Focolarelor. Toate au decis să trăiască în comunitate și să se dedice complet ajutorării săracilor din oraș. În anul 1948, l-a întâlnit în Parlamentul italian pe scriitorul, jurnalistul și deputatul creștin-democrat Iginio Giordani, care a contribuit la integrarea mișcării în realitățile sociale și în rândul familiilor.

În anii următori, Chiara a îndrumat Mișcarea Focolarelor spre o pătrundere mai amplă și mai profundă a spiritualității acesteia în societate.

În 1964, Chiara a înființat Citadela de la Loppiano, lângă Florența, prima dintr-o lungă serie de citadele răspândite pe glob, unde comunitățile trăiesc spiritualitatea unității. Doi ani mai târziu, a fost înființată Mișcarea Gen (Noua Generație), dedicată tinerilor.

Statutele Mișcării Focolarelor au fost aprobate abia în 1990 de Papa Ioan Paul al II-lea. În anul următor, Chiara a vizitat Brazilia și, văzând mizeria și sărăcia din *favelas*, a lansat Economia de Comuniune, punând bazele unei practici economice pentru o distribuție mai echitabilă a bunurilor: o treime pentru dezvoltarea companiei, o treime pentru săraci și o treime pentru pregătirea membrilor Mișcării Focolarelor. În scurt timp, aproape o mie de companii au aderat la această reformă economică.

Chiara a promovat dialogul interreligios în cadrul Mișcării Focolarelor, stabilind legături cu budiști, musulmani și evrei.

La vârsta de 86 de ani, a fost internată la Spitalul Gemelli din Roma, iar Papa Benedict al XVI-lea a asigurat-o de rugăciunile sale. De asemenea, a fost vizitată în spital de Patriarhul ecumenic de Constantinopol, Bartolomeu I. Pe 13 martie 2008, s-a retras la casa focolarinilor din Rocca di Papa, unde a trecut la cele veșnice a doua zi, la vârsta de 88 de ani. Funeraliile sale au fost celebrate pe 18 martie, în prezența multor personalități politice și reprezentanți ai diferitelor religii. Papa a trimis un mesaj în care a lăudat armonia dintre Chiara și gândirea pontifilor romani, remarcând cum adesea aceasta a anticipat gândirea și acțiunile lor. În predica sa, cardinalul Bertone a asemănat-o pe Chiara cu o stea strălucitoare a secolului XX, similară cu Maica Tereza de Calcutta.

Mișcarea Focolarelor este prezentă în 194 de țări, numărând aproximativ 120.000 de membri și un milion și jumătate de aderenți și simpatizanți. Deși este dificil de măsurat cât de răspândită este spiritualitatea Mișcării, aceasta reprezintă un ferment evanghelic și umanitar benefic pentru societatea contemporană.

Mottoul Clarei: „Ca toți să fie una: pentru aceasta ne-am născut, pentru unitate, pentru a contribui la realizarea ei în lume”.

15 martie – Trece la cele veșnice sfânta Luiza de Marillac

Luiza s-a născut pe 12 august 1591 într-o familie nobilă, dar în circumstanțe neclare. Încă de mică a fost încredințată unei mănăstiri dominicane, unde a început să cunoască spiritualitatea sfintei Ecaterina de Siena, lucru reflectat în scrierile sale ulterioare. După câțiva ani, a fost trimisă la un pension din Paris, unde a aprofundat spiritualitatea catolică și s-a gândit să-și dedice întreaga viață slujirii lui Dumnezeu și aproapelui.

Totuși, rudele ei aveau alte planuri. Având origini nobile, acestea au decis să o căsătorească cu cineva de rang nobiliar, consolidând astfel poziția familiei la curtea regală. În 1613, Luiza s-a căsătorit cu Antoine Le Gras, cu care a avut un copil. Însă tânăra familie nu a avut parte de zile fericite, deoarece Antoine s-a îmbolnăvit grav. Luiza i-a fost alături până la moartea sa, în 1625. În ultima parte a vieții de căsnicie, Luiza l-a cunoscut pe Vincențiu de Paul, fondatorul Confraternităților Carității și al Lazariștilor.

După moartea soțului, Luiza și-a încredințat fiul, Michel, unei pensiuni și s-a dedicat complet slujirii aproapelui, în special săracilor și bolnavilor. Timp de opt ani a urmat conducerea spirituală a lui Vincențiu de Paul, care a îndrumat-o spre Doamnele Carității, un grup format din femei din nobilime sau burghezie. Pentru aceste femei, Luiza a devenit un exemplu de dăruire și slujire totală. Caritatea pe care o practica era un exemplu sau chiar o muștrare pentru doamnele care nu puteau să renunțe la confortul cu care erau obișnuite.

Așa cum se dăruise total familiei, Luiza a înțeles să se ofere în întregime lui Isus Cristos și slujirii celor suferinzi. Între anii 1633 și 1660, împreună cu sfântul Vincențiu de Paul, a înființat Fiicele Carității, a căror primă reședință era chiar casa ei. Fiicele Carității răspundeau nevoilor timpului,

ocupându-se de educarea celor abandonți, de îngrijirea bolnavilor la domiciliu și în spitale, de sprijinirea celor afectați de Războiul de Treizeci de Ani și a condamnaților la galere, precum și de instruirea fetelor sărace. Aceste femei, conform spuselor lui Vincențiu, aveau „drept mănăstire casele bolnavilor, drept chilie – o cameră cu chirie, drept capelă – biserica parohială, drept curte interioară – străzile orașului, drept clauzură – ascultarea, drept grație – teama de Dumnezeu, drept văl – sfânta modestie”. Despre Luiza, Vincențiu spunea că „numai Dumnezeu cunoaște ce forță de suflet posedă ea”, în ciuda sănătății sale precare și a multor suferințe.

Luiza a trecut la cele veșnice pe 15 martie 1660, iar trupul ei se odihnește acum în casa-mamă a Fiicelor Carității, pe rue du Bac, nr. 140, Paris. În 1960, Papa Ioan al XXIII-lea a declarat-o patroana asistențelor sociale.

17 martie – Sfântul Patriciu

Sfântul Patriciu s-a născut în actuala Anglie, în anul 385, și, printr-un plan providențial, a ajuns în insula vecină, Irlanda, locuită de celți și scoți, încă păgâni. La vârsta de 16 ani, a fost capturat de pirați și dus cu forța prin piețele irlandeze, unde a fost vândut ca sclav. Întâlnirea cu viitoarea sa patrie de adopție a fost una bruscă, iar șederea acolo i-a fost atât de neplăcută, încât a încercat să fugă de două ori, fără succes; a treia oară, după șase ani, a reușit să scape.

S-a întors în Irlanda, dar nu ca sclav, ci în calitate de vestitor al evangheliei. Între timp, s-a pregătit pentru misiunea sa, studiind teologia la Auxerre, sub îndrumarea sfântului Gherman.

A făcut și o lungă călătorie în Italia, vizitând insulele din Marea Tireniană, unde înfloriseră mănăstiri. A fost trimis din nou în Irlanda, conform tradiției, chiar de papa, în anul 432, ca succesori al primului episcop, Palladius. Succesul misiunii sfântului Patriciu a fost rezultatul organizării sale inteligente, într-o insulă lipsită de centre citadine și împărțită în triburi conduse de șefi independenți.

Patriciu a reușit să se adapteze condițiilor sociale, formând un cler local și creând mici comunități creștine în sânul fiecărui clan, fără a respinge tradițiile locale. A urmărit în special convertirea conducătorilor, știind că exemplul acestora ar fi fost urmat imediat de supuși. A înființat în diferite locuri abații, care au devenit celebre și au format nucleul viitoarelor orașe.

Viața sa nu a fost lipsită de dificultăți, venite mai ales din partea ereticilor pelagieni, care au încercat să-i compromită munca, recurgând chiar la calomnie. Pentru a se apăra, Patriciu a scris *Confessio*, arătând că misiunea sa era împlinirea unei porunci divine și că opoziția sa față de pelagieni avea la bază convingerea teologică în valoarea absolută a harului. Sfântul Patriciu a trecut la cele veșnice pe 17 martie, în jurul anului 480. În iconografie, este adesea reprezentat ținând în mână un trifoi, simbol al Sfintei Treimi – un singur Dumnezeu în ființă, dar întreit în persoane.

Opera apostolului Irlandei a dat roade în timp, demonstrată de apariția multor sfinți irlandezi și de atașamentul puternic al acestora față de credința înaintașilor lor (Text preluat din cartea *Sfântul zilei* de Mario Sgarbossa și Luigi Giovannini, Edizioni Paoline, 1978. Traducere de pr. Iosif Agiurgioaei).

P.S.: Mă surprinde numărul mare de români care își botează copiii cu numele sfântului Patriciu, dar în varianta englezească, Patrick. Adio Gheorghe, Ion etc.! La sat, nici găinile nu mai cotcodăcesc românește; atâtea câte au mai rămas și ele, săracele.

18 martie 1751 – Papa Benedict al XIV-lea condamnă masoneria

Supremul Pontif interzice oricărui catolic să facă parte din masonerie sau să întrețină relații cu membrii acesteia. Cei care încalcă aceste dispoziții sunt excomunicați *ipso facto*. Motivele:

În astfel de Societăți și Adunări (cu scopuri sectare) pot să se unească oameni din orice religie și sectă; este clar răul care poate fi produs purității Religiei Catolice.

Strânsa și impenetrabila promisiune a păstrării secretului, în baza căruia se ascunde ceea ce are loc în aceste adunări.

Jurământul prin care se angajează să păstreze în totalitate acest secret, ca și cum ar fi legal pentru cineva să se sustragă de la obligația de a mărturisi tot ceea ce trebuie să fie cunoscut, pentru a se ști dacă în aceste Adunări se săvârșește ceva împotriva stabilității și legilor Religiei și Republicii.

Aceste Societăți se opun atât sancțiunilor civile, cât și celor canonice, având în vedere că în Dreptul Civil sunt interzise toate Colegiile și adunările formate fără aprobarea autorității publice.

În multe țări, aceste Societăți și Asociații au fost deja proscrise și condamnate prin legi emise de puterile seculare.

Un ultim motiv este faptul că oamenii prudenți și onești au dezaprobat aceste Societăți și Asociații: conform judecăților lor, oricine se înscria în ele risca să cadă în complicitatea tacită a răutății și perversiunii.

Papa îi invită pe episcopi să apeleze la ajutorul puterii civile pentru a extirpa acest rău din societate.

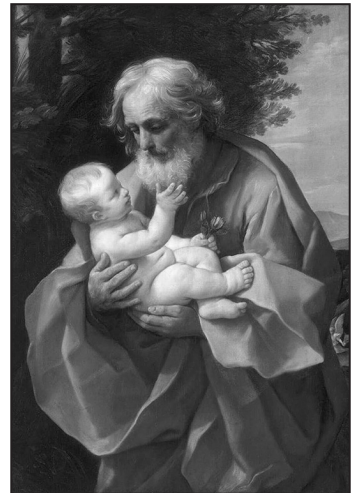
P.S.: Mă întreb: În România, SRI (Big Brother Is Watching You), urmașul Securității, câți angajați are? Dacă este nevoie de acest număr de angajați, care sunt legile după care funcționează și care sunt salariile angajaților? Oare nu cumva SRI se aseamănă cu o organizație ocultă? În acest caz, cine ia atitudine împotriva lui?

19 martie – Sfântul Iosif, soțul sfintei Fecioare Maria

Despre sfântul Iosif ne vorbesc în mod autentic cele două Evanghelii (Matei și Luca); scrierile apocrife ne-au transmis doar legende. Provenea din neamul regesc al lui David, iar cel mai surprinzător eveniment din viața sa a fost căsătoria cu Fecioara Maria, care era însărcinată.

Căsătoria lui Iosif cu Maria a fost o căsătorie adevărată, deși feciorelnică. La scurt timp după logodnă, Iosif, observând semnele inconfundabile ale maternității Mariei și neavând niciun dubiu cu privire la integritatea ei, s-a gândit „s-o lase în ascuns”. Fiind „om drept”, după cum ne spune Evanghelia, nu a prezentat public suspiciunile sale, dar nici nu dorea să confirme, prin prezența sa alături de Maria, un fapt pe care nu-l înțelegea. Cum ar fi trebuit să procedeze? Un înger al Domnului a intervenit și i-a explicat misterul, iar Iosif, continuă Evanghelia, „a luat-o la sine pe logodnica sa”. Împreună cu ea, s-a dus pentru recensământ la Betleem, unde Cuvântul veșnic s-a născut printre oameni, întâmpinat de omagiul umililor păstori și al înțelepților magi, dar și de ostilitatea lui Irod, care a forțat Sfânta Familie să se refugieze în Egipt. După moartea lui Irod, îngerul a intervenit din nou, spunându-i lui Iosif să-și ia soția și copilul și să se întoarcă la Nazaret. Acolo, Sfânta Familie a trăit în pace și liniște, Maria ocupându-se de treburile casei, iar Iosif de dulgherie.

Un alt episod important ne este relatat, atunci când Isus avea 12 ani. Iosif și Maria l-au însoțit pe Isus în pelerinaj la templul din Ierusalim, unde, după trei zile de căutare, l-au găsit discutând cu învățații Legii, care se minunau de cunoștințele lui.

După acest episod, Evanghelia ne spune că Isus asculta de Maria și de Iosif și creștea sub privirea lor „în înțelepciune, vârstă și har”. Probabil că Iosif a murit înainte de începutul vieții publice a Mântuitorului, trăind în umilință privilegiul extraordinar de a fi tatăl purtător de grijă al lui Isus.

Imaginea sa a rămas în umbră chiar și după moarte. Cultul său a început abia în secolul al IX-lea. În 1621, Papa Grigore al XV-lea a declarat ziua de 19 martie sărbătoare de poruncă, iar în 1870, Papa Pius al IX-lea l-a proclamat pe sfântul Iosif patron al Bisericii universale. Ultimul omagiu i-a fost adus de Papa Ioan al XXIII-lea, care a introdus numele său în cano-nul sfintei Liturghii.

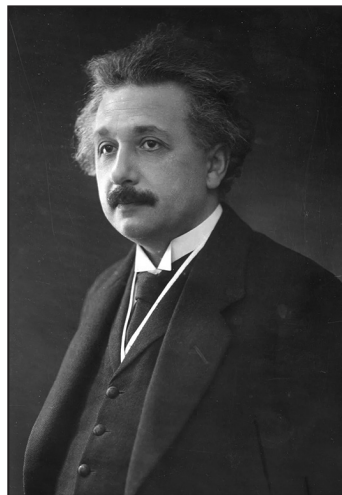
Cred că, în lumea actuală, unde mulți fac orice pentru a ieși în evidență, modestia lui Iosif reprezintă un exemplu de cum ar trebui să ne trăim viața, învăluți în misterul lui Dumnezeu, care are un plan bun pentru fiecare dintre noi.

Un gând de mulțumire și o urare din inimă pentru toți tații care au în sfântul Iosif cel mai bun model și exemplu de trăire a vocației lor în familia pe care le-a dat-o Dumnezeu.

20 martie 1916 – Albert Einstein: teoria relativității

Pe 20 martie 1916, Einstein a publicat lucrarea *Bazele teoriei relativității restrânse și generalizate*, în care genialul savant demonstrează că legile generale ale tuturor fenomenelor fizice sunt aceleași în toate sistemele din univers. Masa corpurilor și energia determină „curbura” spațiului, care influențează traiectoria altor obiecte, inclusiv a luminii, sub influența forțelor gravitaționale.

În teoria relativității, spațiul se deformează în jurul corpurilor, la fel cum o minge deformează o pânză întinsă, formând o adâncitură. Un corp modifică astfel spațiul din jurul său, ceea ce explică de ce toate corpurile, indiferent de masă, cad cu aceeași accelerație. Pornind de la această observație științifică revoluționară, Einstein enunță faptul că timpul și spațiul nu pot exista în absența materiei. Mișcarea unui corp din punctul A în punctul B creează distanța, adică spațiul, iar această mișcare creează și timpul. Mișcarea, spațiul și timpul sunt interdependente; niciunul nu poate exista fără celelalte, iar fiecare îl generează pe celălalt.

Explicația lui Einstein este extrem de simplă și pătrunde esența lucrurilor, ceea ce o face cu adevărat genială. Un adevăr fundamental al creației este exprimat de el în celebra formulă: $E = mc^2$ (energia unui sistem fizic este egală cu masa sistemului înmulțită cu viteza luminii la pătrat).

Singura certitudine în acest univers este că totul este relativ, adică depinde de ceva sau cineva. Citită în cheie creștină, teoria lui Einstein devine o lecție fundamentală nu doar de fizică, ci și de înțelepciune umano-divină, subliniind că tot ceea ce există este relativ, iar singura ființă absolută este Absolutul, pe care noi îl numim Dumnezeu. De fapt, Einstein a fost un credincios mai profund decât mulți dintre noi, cei botezați.

21 martie 1804 – În Franța intră în vigoare codul civil, numit și *Codul lui Napoleon*

Alături de codul comercial (1808) și de cel penal (1810), Codul Civil al lui Napoleon reprezintă baza juridică a noului stat francez. *Codul lui Napoleon* acordă o importanță deosebită familiei, văzută ca rezultat al unui contract social, făcând din aceasta celula de bază a societății. Capul familiei, soțul, avea puteri și prerogative extinse asupra tuturor membrilor familiei (soția, copiii). Această autoritate a soțului asupra soției era numită „putere maritală” sau „autoritate paternă”. Puterea maritală a fost abolită în Franța abia în 1970, fiind înlocuită de ceea ce este cunoscut astăzi drept „autoritatea părintească”.

Multe dintre statele lumii, inclusiv România, au preluat sau împrumutat prevederi din acest cod. În prezent, autoritatea paternă continuă să existe în numeroase țări ale lumii. Un alt principiu fundamental al *Codului lui Napoleon* este recunoașterea proprietății private ca fiind centrul reglementărilor juridice, aceasta fiind considerată izvorul oricăror libertăți individuale.

Despre acest cod, Napoleon spunea: „Adevărata mea glorie nu constă în a fi câștigat 40 de bătălii. Waterloo va șterge amintirea atâtor biruințe. Ceea ce va trăi veșnic este Codul meu Civil”.

P.S.: Care este codul etic sau juridic care stă la baza gândirii și acțiunilor mele?

22 martie 1312 – Desființarea Ordinului Templierilor

La presiunile regelui Franței Filip al IV-lea cel Frumos, Papa Clement al V-lea desființează Ordinul Călugărilor Militari Templieri.

După Cruciada I (1095-1099), din nevoia de a proteja pelerinii din Țara Sfântă, mai mulți nobili, în special din familia flamandă și burgundă, au

înființat un ordin militar religios, inițial denumit *Pauperes commilitones Christi Templique Solomonici* („Sărmanii soldați ai lui Cristos și ai Templului lui Solomon”), denumire prescurtată ulterior în „templieri”. Conform cronicarului medieval Guillaume din Tyr, în 1119 nouă cavaleri s-au prezentat în fața patriarhului Ierusalimului și au depus jurămintele de sărăcie, ascultare și castitate.

Când templierii au ajuns în Țara Sfântă, cavalerii ospitalieri îngrijeau deja pelerinii bolnavi într-o mănăstire-spital din Ierusalim, ordinul lor fiind recunoscut de Biserica Catolică încă din 1113. Totuși, la acea dată, ospitalierii nu erau organizați ca un ordin militar-religios, această inovație fiind introdusă de templieri.

Contrar unei opinii larg răspândite, templierii soldați nu erau călugări în sens strict. Deși depuneau jurămintele monahale de castitate, sărăcie și ascultare, ei nu trăiau izolați de lume într-o mănăstire, ci luptau în prima linie, purtând robe albe și mantale albe cu o cruce roșie, simbol al martiriului. Menționăm că ordinul templierilor nu era compus doar din militari; mulți membri nu erau implicați în activități războinice.

Influența templierilor a crescut odată cu acumularea averilor, iar popularitatea lor a atins apogeul în secolul al XIII-lea. În 1307, templierii deveniseră o amenințare pentru regele Filip cel Frumos, care a inițiat acțiuni de anihilare a ordinului. Cavalerii au fost persecutați și acuzați de erezie. Oficial, Ordinul Templierilor a fost desființat în 1312, însă unii cavaleri, refugiați în Portugalia, au pus bazele unei grupări mai mici numite „Cămașile lui Cristos”.

În mare parte, bunurile templierilor au fost confiscate de rege pentru a acoperi cheltuielile proceselor intentate ordinului. Soarta înalților demnitari templieri depindea de papa, însă, după ce aceștia și-au retractat mărturisirile sub tortură și au apărât nevinovăția ordinului, au fost arși de vii de către oamenii regelui. Filip cel Frumos rămâne principalul vinovat pentru suprimarea tragică a acestui ordin. Marele maestru al templierilor Jacques Bernard de Molay a fost ars pe rug în 1314; din flăcările rugului, el a mărturisit nevinovăția sa și a ordinului, dar drama ajunsese deja la final, iar regele jubila, satisfăcut de rezultatul obținut.

Templierii au captivat imaginația multora, inclusiv a scriitorului Dan Brown, care a câștigat sume imense prin vânzarea romanelor sale thriller, departe însă de istoria reală.

23 martie – Sfântul Turibiu de Mongrovejo, episcop (1538-1606)

În luna august a anului 1580, nobilul spaniol și expert în drept Turibiu a primit toate ordinele sacre, inclusiv episcopatul, devenind ulterior arhiepiscop de Lima, în Peru. Timp de 25 de ani s-a dedicat cu totul slujirii lui Dumnezeu și locuitorilor dintr-un teritoriu imens din America de Sud, care includea diecezele de Cuzco, Cartagena, Popayan, Asuncion, Caracas, Bogota, Santiago, Concepcion, Cordoba, Trujillo și Arequipa. Teritoriul era vast, de peste șase milioane de kilometri pătrați, și se întindea pe mai mult de 5000 de km de la nord la sud.

Turibiu este recunoscut ca unul dintre cei mai mari organizatori ai Bisericii din acest continent, iar activitatea sa poate fi comparată cu impactul Conciliului Ecumenic de la Trento. A reglementat drepturile și activitatea călugărilor, a înființat peste o sută de parohii și a predicat neobosit. A celebrat sfintele sacramente și a administrat sfântul Mir la aproape o sută de mii de credincioși, printre care și trei viitori sfinți: Martin de Porres, Francisc Solano și Roza de Lima.

Dragostea lui Turibiu pentru băștinași a fost imensă și revoluționară, având în vedere mentalitatea dominantă a superiorității europenilor asupra indigenilor, care îi ținea pe aceștia într-un regim de inferioritate și dependență față de puterea colonizatoare spaniolă. Într-o capelă a indigenilor, Turibiu a primit viaticul pe 23 martie 1606, trecând la cele veșnice după ce a recitat *Psalmul* 122: „M-am bucurat când mi s-a spus: «Să mergem în casa Domnului!»”, însoțit de starețul călugărilor augustinieni, care cânta psalmi la harpă. A murit într-o zi de Joia Sfântă, în jurul orei 15.30. Trupul său se odihnește în catedrala din Lima. A fost canonizat în 1726 de Papa Benedict al XIII-lea, iar în 1983, Papa Ioan Paul al II-lea l-a proclamat patron al Episcopatului Latino-American.

De pe poziția sa de expert în drept, Turibiu a devenit un catehet și reformator decis al vieții coloniștilor spanioli. Preoții nu aveau curaj să ia măsuri radicale pentru a corecta abuzurile cuceritorilor laici, însă Turibiu nu putea tolera această decadentă religioasă și morală. A atacat răul la rădăcină, încercând să-i determine pe toți, atât preoți, cât și coloniști laici, să privească spre Cristos și să-i urmeze învățătura.

Turibiu a reușit să parcurgă de trei ori imensul teritoriu aflat sub jurisdicția sa pastorală. A intrat în colibele indigenilor, le-a fost ca un tată plin

de grijă, încercând să vorbească în limbile lor pentru a-i cuceri pentru Cristos. În limbile autohtone quéchua și aymara a tipărit catehismul, prima carte publicată în America de Sud. Slujirea sa pastorală era alimentată de o profundă viață de rugăciune și meditație zilnică. Activitatea sa de evanghelizare a fost una care a condus spre sfințenie, învățându-ne că viața noastră spirituală trebuie să fie hrănită din Cel de trei ori sfânt, care ne îndeamnă: „Fiți sfinți, pentru că eu sunt sfânt!” (1 Pt 1, 16)

Turibiu este fondatorul și organizatorul unei Biserici și lumi latino-americe care îi datorează mai mult lui decât regelui Filip al II-lea.

24 martie 1603 – Moare regina Elisabeta I a Angliei

Elisabeta (regină din anul 1558) a continuat politica anticatolică a tatălui său, regele Henric al VIII-lea; în timpul domniei ei, Biserica de stat, anglicană, s-a consolidat. Opozanții au fost penalizați în numeroase moduri, inclusiv cu pedeapsa capitală. Eliminând ierarhia catolică, Elisabeta a instituit o nouă ierarhie bisericească, anglicană, complet supusă puterii regale.

În timpul mandatului său, politica laică și bisericească a cunoscut două perioade distincte:

Anii 1559-1570: o perioadă de persecutare nesângeroasă a catolicilor. Clerul catolic, în ciuda politicii regale, a reușit să mențină funcționarea clandestină a Bisericii Catolice datorită sutelor de preoți pregătiți în colegii de pe continent, precum cele din Douai (Belgia), Roma, Valladolid, Sevilla, Madrid, Lisabona și alte locuri. Aceștia au format un grup eroic de 438 de misionari, care, debarcând clandestin pe insulă în secolele XVI-XVII, au păstrat credința catolică în rândul poporului englez fidel Romei. Dintre aceștia, 126 au fost martirizați în timpul domniei Elisabetei.

Anii 1570-1603: perioada persecuției sângeroase. Văzând rezistența catolicilor, Elisabeta a trecut la măsuri violente, ceea ce l-a determinat pe Papa Pius al V-lea să o declare eretică și să o excomunică. Până la moarte, regina a continuat să lupte împotriva catolicilor, atât prin mijloace legislative, cât și prin alte metode (spionaj, exil, amenzi, pedepse capitale etc.).

Bilanțul martirilor: între 1570 și 1603, 189 de catolici au fost martirizați, printre care preoți misionari și laici. Nu se cunoaște numărul celor care au murit în închisoare. „Conjurația pulberii” din 1604 a intensificat persecuția sângeroasă, care a continuat până în 1680. La sfârșitul secolului al XVIII-lea,

numărul catolicilor scăzuse la 69.830. Abia în 1824 coroana engleză le-a acordat catolicilor libertate de cult, de exprimare și de organizare.

25 martie 1995 – Papa Ioan Paul al II-lea publică Enciclica *Evanghelia vieții*

Să nu ucizi!

În ziua în care creștinii sărbătoresc anunțarea Întrupării Fiului lui Dumnezeu, Viața lumii, Papa Ioan Paul al II-lea a publicat un document care ar trebui să fie temelia societății și a lumii noastre, o lume în care viața este adesea nu doar ignorată sau instrumentalizată, ci chiar distrusă cu cinism și cruzime.

Valoarea și demnitatea omului izvorăsc din Dumnezeu Creatorul, care îl cheamă la „o plinătate de viață care depășește cu mult dimensiunile existenței sale pământești, deoarece constă în participarea la însăși viața lui Dumnezeu” (EV 2).

Uciderea omului, în special a celui nevinovat, este condamnată cu toată claritatea:

Confirm că uciderea directă și voită a unei ființe umane nevinovate este întotdeauna în mod grav imorală. Această învățătură, întemeiată pe legea nescrisă pe care orice om, în lumina rațiunii, o găsește în propria inimă (cf. *Rom 2,14-15*), este reafirmată de Sfânta Scriptură, transmisă de Tradiția Bisericii și învățată de Magisteriul ordinar și universal (EV 57).

Avortul este numit „omucidere anticipată” (EV 61): „Declar că avortul direct, adică voit ca scop sau ca mijloc, constituie totdeauna o dezordine morală gravă, întrucât înseamnă uciderea deliberată a unei ființe umane nevinovate” (EV 62). Eutanasia este considerată „o falsă milă, ba chiar o «pervertire» îngrijorătoare a acesteia” (EV 66): „Confirm că eutanasia este o gravă violare a Legii lui Dumnezeu, întrucât este o ucidere deliberată, inacceptabilă moralmente, a unei persoane umane” (EV 65).

Enciclica condamnă și pedeapsa cu moartea: „Nu trebuie să se ajungă la măsura extremă a suprimării vinovatului decât în cazuri de absolută necesitate, adică atunci când apărarea societății n-ar fi posibilă în alt mod. Totuși, astăzi, ca urmare a organizării tot mai adecvate a instituției penale, aceste cazuri au devenit foarte rare, dacă nu chiar practic inexistente” (EV 56).

Maria i-a spus „Da” lui Dumnezeu, iar Cel care este Viața s-a întrupat în sânul ei feciorelnic.

Să spunem „Da” vieții și Viața se va întrupa în ființa și viața noastră.

26 martie 1827 – Beethoven trece la cele veșnice

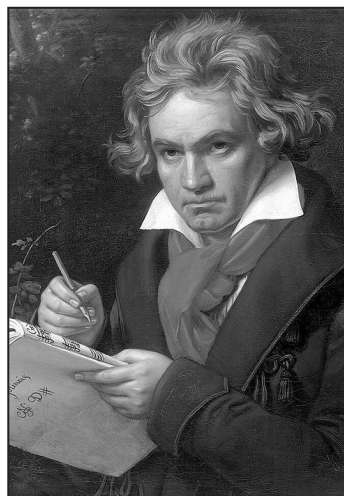
Ludwig van Beethoven (n. 16 decembrie 1770, Bonn – d. 26 martie 1827, Viena) este unul dintre cei mai mari compozitori ai lumii, lăsând posterității opere nemuritoare: nouă simfonii, cinci concerte pentru pian și orchestră, un concert pentru vioară și orchestră, *Missa solemnă*, 32 sonate pentru pian și vioară, 16 cvartete pentru coarde și opera *Fidelio*.

S-a format ca artist la Bonn, dar mai ales la Viena, după care a început să concerteze la Praga, Dresda, Berlin și Preßburg (Bratislava). De timpuriu, semnele surzeniei au început să-l chinuie, ceea ce l-a făcut să se izoleze tot mai mult de societate, dar nu și de muzică, aceasta rămânând muza și viața lui. În această perioadă scrie operele maturității sale, pline de solemnitate, cu un pronunțat caracter orchestral. În jurul anului 1818, Beethoven devine complet surd, iar singura modalitate de a comunica cu interlocutorii săi erau „caiete de conversații”, în care aceștia scriau în loc să vorbească; surditatea însă nu i-a întrerupt creația artistică. În ciuda suferinței, Beethoven trăiește apogeul vocației sale prin *Simfonia a IX-a* (Viena, 1824), care a declanșat un entuziasm fără margini.

Țintuit la pat încă din decembrie 1826, Beethoven a cerut prezența preotului și a murit pe 26 martie 1827. Osemintele titanului se odihnesc în Cimitirul Central (*Zentralfriedhof*) din Viena.

Moștenirea artistică a lui Beethoven este semnificativă și prin transformarea rolului compozitorului în societate. De la compozitorul medieval, artizan dependent aflat în serviciul mai-marilor lumii, Beethoven impune modelul artistului care creează dintr-o necesitate interioară, nu la comandă. Influența sa asupra compozitorilor care l-au urmat a fost enormă. Cu el începe o nouă eră în muzică; este considerat o figură cardinală în evoluția muzicii tuturor timpurilor, recunoscut chiar și în limbajul și tehnica muzicii contemporane.

P.S.: Cunosco o persoană care a suferit de depresie și s-a vindecat ascultând de nenumărate ori *Concertul nr. 5*, „Imperialul” lui Beethoven. Muzica nu a reușit să-l vindece pe marele compozitor de boli și surzenie, dar creația sa reprezintă un medicament miraculos pentru multe minți și inimi suferinde. Între multele valori pe care le dețin se află și „opera omnia” a lui Beethoven (90 de CD-uri); ascultarea muzicii sale reprezintă pentru

mine una dintre cele mai mari delectări și înălțări sufletești de care nu mă satur niciodată.

27 martie 1952 – *Veritatem facientes*

„Dorim să sărutăm lanțurile celor care, întemnițați pe nedrept, plâng și se întristează!” (cuvintele Papei Pius al XII-lea către Biserica Catolică din România, în timpul regimului comunist)

Scrisoarea apostolică a Papei Pius al XII-lea:

Venerabililor frați și iubiților fii, episcopilor, clerului și poporului român, în pace și comuniune cu Scaunul Apostolic. Venerabili frați și iubiți fii, salut și binecuvântare apostolică.

Veritatem facientes in charitate – „ținând adevărul în iubire” (*Ef* 4,15). În timp ce reflectăm la tristele împrejurări în care se află Biserica Catolică din România, nu putem să nu laudăm admirabilul vostru exemplu de tărie creștină. Totodată, suntem profund îngrijorați de pericolul la care sunt expuse drepturile sacre ale religiei catolice, în primul rând libertatea de exprimare religioasă. Din iubirea părintească ce o nutrim față de voi, dorim să vă aducem mângâiere în această perioadă dificilă, asigurându-vă că împărtășim suferințele voastre și că înălțăm rugăciuni către Dumnezeu, alături de întreaga lume catolică.

Conștiința noastră apostolică ne îndeamnă să ridicăm glasul pentru a apăra cauza lui Dumnezeu și a Bisericii: „Căci împotriva adevărului nu avem nicio putere; avem doar pentru adevăr” (*2Cor* 13,8).

Suntem conștienți de suferințele pe care le-ați îndurat. Știm că toți episcopii voștri sunt fie închiși, fie surghiuniți, iar turmele lor au fost risipite. De asemenea, Biserica Greco-Catolică a fost desființată prin lege, iar lăcașurile de cult și instituțiile sale au fost confiscate. Comunitățile călugărești au fost dizolvate, iar școlile religioase închise, fiind considerate dăunătoare pentru națiune. Mulți preoți au fost exilați sau închiși din cauza fidelității lor față de credința catolică.

În plus, catolicilor nu li se oferă nicio posibilitate de a-și face auzit glasul în presă, iar Biserica Catolică este prezentată ca un dușman al binelui public. Totuși, este evident că cei care își trăiesc credința catolică nu sunt mai prejos decât nimeni în iubirea de patrie, respectul față de autorități și supunerea față de legile civile, atât timp cât acestea nu contravin legilor divine și morale.

Venerabili frați și iubiți fii, dacă sunteți persecutați pentru că doriți să păstrați nealterată credința catolică, aceasta este spre onoarea voastră, nu spre înjosirea voastră. În ochii lui Dumnezeu și ai oamenilor cinstiți, reinnoiți măreția Bisericii primare. Noi, părintele vostru spiritual, dorim să sărutăm lanțurile celor care suferă pentru credință și care se întristează nu doar din cauza suferințelor lor, ci mai ales din cauza prăbușirii instituțiilor sacre.

Ridicați-vă cu încredere ochii spre cer și amintiți-vă că acolo vă așteaptă o răsplată veșnică. Să știți că toate rugăciunile noastre, ale întregii lumi catolice, se îndreaptă spre Dumnezeu pentru a grăbi sfârșitul acestor suferințe și pentru

a aduce pacea care respectă drepturile sacre ale religiei și libertatea fiecărei conștiințe.

Exemplele de tărie creștină și statornicie sunt deja prezente în istoria popoului vostru. Voi sunteți fiii martirilor care și-au vărsat sângele pentru credință la Durostor, Axiopolis și Tomis. Asemenea lor, și voi sunteți chemați să vă arătați credincioși. Chiar dacă întâlniți dificultăți și pericole, la fel au făcut și înaintașii voștri, și au depășit cu curaj toate obstacolele.

Continuați să îndurați persecuțiile și suferințele, să suportați exilul și închiisoarea, dar nu vă trădați niciodată credința. Fiți siguri că ajutorul divin nu vă va lipsi niciodată.

Suntem încredințați că aceste cuvinte vă vor oferi putere și ajutor supranatural pentru a continua lupta voastră dreaptă. Nu vă pierdeți niciodată curajul. Fiți încredințați că veți fi ocrotiți de sfinții voștri și de preasfânta Fecioară Maria, Mama lui Dumnezeu. Vă vor asista și rugăciunile noastre și ale întregii lumi catolice.

Vă acordăm tuturor binecuvântarea noastră apostolică.

Roma, „Sfântul Petru”, 27 martie 1952, anul al paisprezecelea al pontificatului nostru.

Papa Pius al XII-lea

28 martie 1791 – Este trimis Curții imperiale din Viena *Supplex Libellus Valachorum*, primul program politic național al românilor din Transilvania

Supplex Libellus Valachorum, documentul deosebit de important din istoria românilor transilvăneni, reprezintă o petiție adresată împăratului Leopold al II-lea al Sfântului Imperiu Roman, prin care românii din Transilvania cereau recunoașterea drepturilor lor politice și religioase. Acesta subliniază continuitatea națiunii române în Transilvania și dreptul ei la egalitate în fața legii, similar cu celelalte națiuni recunoscute oficial (maghiari, sași și secui).

Documentul solicita:

1. Înlăturarea denumirilor discriminatorii – românii nu doreau să mai fie numiți „toleranți” sau „nesocotiți între stări” și cereau restabilirea statutului lor de națiune regnicolară, cu toate drepturile civile și politice aferente.

2. Restabilirea statutului istoric – românii cereau să fie tratați cu aceeași demnitate ca celelalte națiuni recunoscute din Transilvania, așa cum se stipula în documente istorice, precum *Unio Trium Nationum*.

3. Egalitate pentru clerul și nobilii români – se solicita ca clerul și nobilimea română să beneficieze de aceleași drepturi ca și clerul și nobilimea maghiară și săsească.

4. Reprezentare proporțională – românii solicitau o participare corectă în funcțiile politice și administrative, proporțională cu numărul lor în comunitățile locale.

5. Recunoașterea identității românești – românii doreau ca denumirile administrative să reflecte realitatea etnică locală, sugerând chiar nume mixte pentru localități și districte.

Aceste cereri erau susținute de principiile echității naturale și ale dreptului civil, bazate pe înțelegerile și acordurile istorice care recunoșteau drepturile tuturor națiunilor din Transilvania. Deși petiția nu a avut succesul scontat, ea rămâne un document simbolic al luptei pentru drepturile românilor și al aspirațiilor lor la egalitate și dreptate.

Această petiție a fost semnată de importanți lideri ai națiunii române, printre care se numără mari cărturari și clerici. *Supplex Libellus Valachorum* este un document ce reflectă aspirațiile naționale ale românilor transilvăneni din perioada Iluminismului și lupta lor pentru drepturi egale într-un imperiu care îi trata ca o națiune inferioară.

P.S.: Mențiunea de final este un memento puternic despre rolul important al Bisericii Greco-Catolice, care a luptat pentru drepturile și demnitatea românilor, o luptă care a fost ulterior aspru pedepsită de regimul comunist.

29 martie 1892 – Se naște eroul credinței și poporului maghiar József Mindszenty

József Mindszenty, născut pe 29 martie 1892 într-o familie maghiară numeroasă, a fost una dintre remarcabilele figuri ale rezistenței împotriva opresiunii regimurilor totalitare din secolul XX. A studiat teologia în Seminarul din Szombathely, unde a fost hirotonit preot în 1915. De-a lungul vieții sale, a slujit cu dedicare în Biserica Catolică din Ungaria, ghidat de credința sa profundă și de devotamentul față de țară. Mottoul său episcopal, *Pannonia sacra*, reflecta devotamentul său față de Pannonia, vechea provincie romană care includea o mare parte din Ungaria actuală, și față de moștenirea spirituală și culturală a acestei regiuni.

În 1944, Mindszenty a fost ales episcop și, în 1946, numit cardinal de către Papa Pius al XII-lea. Cu toate acestea, ascensiunea sa spirituală a fost întreruptă de represiunea brutală a regimurilor totalitare din acea perioadă. A fost arestat de naziști în 1944 pentru opoziția sa față de politicile lor, iar după eliberare, a fost din nou arestat în 1948 de autoritățile comuniste. În timpul detenției sale, a fost torturat și drogat fiind forțat să recunoască false acuzații de complot împotriva regimului comunist.

Într-un proces aranjat, Mindszenty a fost condamnat la închisoare pe viață în 1949. Simbol al luptei împotriva regimurilor opresive, viața sa a fost marcată de detenția severă, care i-a afectat grav sănătatea, provocându-i tuberculoză. Eliberat în timpul Revoltei din Ungaria din 1956, a găsit refugiu în ambasada Statelor Unite din Budapesta, unde a rămas timp de 15 ani, până în 1971, când i s-a permis să părăsească Ungaria.

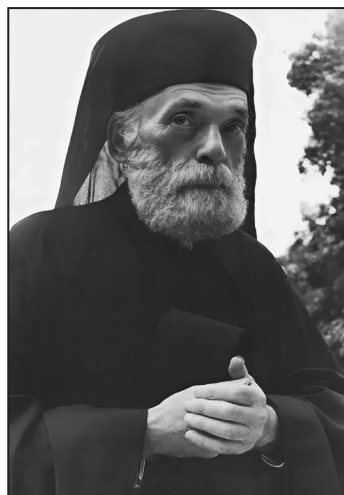
Mindszenty și-a trăit ultimele zile în exil la Viena, unde a murit în 1975. Rămășițele sale au fost depuse în catedrala din Esztergom, unul dintre cele mai importante simboluri ale creștinismului în Ungaria. În 2019, Papa Francisc l-a declarat venerabil, recunoscându-i virtuțile eroice și importanța în istoria Bisericii Catolice.

József Mindszenty rămâne o figură emblematică a rezistenței spirituale împotriva dictaturilor și un exemplu de curaj și devotament pentru credință, un model, din păcate, necunoscut pe deplin noilor generații. Alături de alți mari lideri religioși din Europa Centrală și de Est, precum cardinalul Stefan Wyszyński din Polonia și episcopul Márton Áron din Ardeal, Mindszenty continuă să inspire credința și perseverența în fața adversității.

30 martie 1989 – Trece la cele veșnice Nicolae Steinhardt

Nicolae Aurelian Steinhardt (n. 29 iulie 1912), evreu de origine din Pantelimon (tatăl – evreu, mama – româncă), județul Ilfov, a fost un scriitor, critic literar, eseist, jurist, publicist român, doctor în drept constituțional și călugăr la Mănăstirea Rohia, unde este înmormântat. S-a convertit la creștinism în închisoarea de la Jilava, luând numele de fratele Nicolae, și s-a călugărit după eliberarea din detenție.

Primii zece ani de școală îi urmează în București, remarcându-se prin talentul său literar și prin implicarea în cerul literar „Sburătorul”. A studiat Științe Juridice și Literatură la Universitatea din București și a publicat prima sa

carte, *În genul lui Cioran, Noica, Eliade*. A făcut o lungă călătorie în Elveția, Austria, Franța și Anglia, iar după întoarcerea în țară, a fost editor la *Revista Fundațiilor Regale*.

În anii de purificare rasială din timpul Gărzii de Fier (1940-1944), și-a pierdut locul de muncă, pe care l-a reluat până în 1948, când a început să fie persecutat de regimul comunist. În 1959, refuzând să depună mărturie împotriva lui Constantin Noica, a fost acuzat de conspirație împotriva ordinii sociale și condamnat la 13 ani de muncă silnică, pedeapsă executată în închisorile Jilava, Gherla și Aiud. Pe 15 martie 1960, a fost botezat în religia ortodoxă la Jilava, în prezența lui Alexandru Paleologu, a doi preoți romano-catolici, a doi preoți greco-catolici și a unui pastor protestant, ceremonia având un profund caracter ecumenic. Acest moment central al vieții sale a devenit fundamentul celei mai importante lucrări scrise de el, *Jurnalul fericirii*.

Eliberat în 1964, odată cu amnistia deținuților politici, Steinhardt a publicat apoi două volume: *Între viață și cărți* (1976) și *Incertitudini literare* (1980). În 1980, a fost primit în comunitatea călugărilor de la Mănăstirea Rohia, unde a devenit bibliotecarul mănăstirii, continuând să scrie, să predice și să ofere îndrumare spirituală. A murit în 1989, în spitalul din Baia Mare, iar funeraliile sale au fost atent supravegheate de Securitate. Postum, în 2017, Steinhardt a fost ales membru al Academiei Române.

Jurnalul fericirii a avut o istorie complicată, fiind cenzurat și interzis de autoritățile comuniste. Din această operă remarcabilă redăm câteva rânduri:

Nicăieri și niciodată nu ne-a cerut Hristos să fim proști. Ne cheamă să fim buni, blânzi și cinstiți, smeriți cu inima, dar nu tâmpiți. (Numai despre păcatele noastre spune la Pateric „să le tâmpim”). Cum de-ar fi putut proslăvi prostia Cel care ne dă sfatul de-a fi mereu treji ca să nu ne lăsăm surprinși de Satana?

Multe dintre operele lui Steinhardt au fost publicate integral și necenzurat doar după moartea sa. Iată, pe scurt, o listă cu unele dintre scrierile sale:

- În genul... tinerilor*, 1934;
- Între viață și cărți*, 1976;
- Incertitudini literare*, 1980;
- Geo Bogza – un poet al Efectelor, Exaltării, Grandiosului, Solemnității, Exuberanței și Patetismului*, 1982;
- Critică la persoana întâi*, 1983;
- Escale în timp și spațiu*, 1987;
- Prin alții spre sine*, 1988.

Apariții postume:

Jurnalul fericirii, 1991;

Monologul polifonic, 1991;

Dăruind vei dobândi, 1992;

Primejdia mărturisirii, 1993;

Drumul către iubire, 1999;

Taina împărtășirii;

Călătoria unui fiu risipitor;

Drumul către isihie;

Ispita lecturii;

N. Steinhardt răspunde la 365 de întrebări adresate de Zaharia Sângeorzan;

Între lumi;

Dumnezeu în care spui că nu crezi... (Scrisori către Virgil Ierunca);

Eu însumi și alți câțiva;

Eseu romanțat asupra unei neizbânzi;

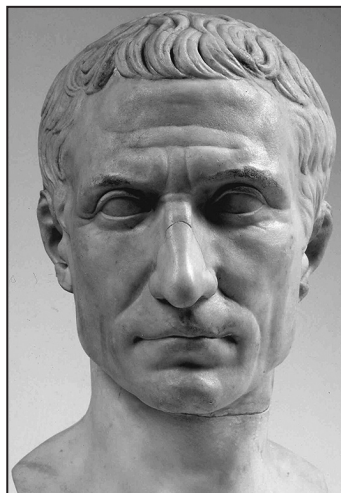
Timpul smochinelor.

31 martie 46 î.C. – Iulius Cezar introduce calendarul iulian

O rotație completă a Pământului în jurul Soarelui se realizează în 365,242 zile, ceea ce face dificilă transpunerea exactă a acestui interval într-un calendar. Concordanța deplină între timpul astronomic și cel calendaristic a fost o provocare pentru oamenii de știință de-a lungul timpului.

În Antichitate, discrepanțele dintre cele două tipuri de timp au avut consecințe semnificative asupra evenimentelor importante: sărbători agricole și religioase, aniversări, scadențe și festivaluri. Acestea erau deseori afectate de data incorectă la care se desfășurau, ceea ce a generat necesitatea urgentă de a stabili un calendar cât mai precis, în concordanță cu mișcările astronomice.

Egiptenii, cei mai avansați în astronomie la acea vreme, au influențat reformele calendaristice ale Romei prin Cleopatra, iubita lui Iulius Cezar. Inspirat de sistemul egiptean, Cezar a reorganizat calendarul în 12 luni, respectiv 365 de zile, adăugând și anul bisect. Această reformă a fost un progres semnificativ, însă includea un mic defect: sfertul de zi adăugat în

anul bisect era mai mare decât restul de 0,242 zile al anului solar. Diferența aparent nesemnificativă a dus la o prelungire anuală de aproximativ 11 minute, cumulând o discrepanță de 24 de ore la fiecare 128 de ani.

Până în secolul al XVI-lea, calendarul iulian a deviat cu zece zile față de timpul astronomic. Pentru a corecta această diferență, Papa Grigore al XIII-lea a introdus reforma calendarului în 1582, eliminând cele zece zile de decalaj. Astfel, ziua de 4 octombrie a fost urmată direct de 15 octombrie.

Reforma gregoriană a fost adoptată rapid de țările catolice, în timp ce țările protestante au întârziat puțin în implementare. Țările majoritar ortodoxe însă au continuat să folosească calendarul iulian pentru sărbătorile religioase, adoptând calendarul gregorian doar pentru evenimentele laice. Această diferență a făcut ca și în prezent creștinii să celebreze Paștele la date diferite, din motive legate de tradiție.

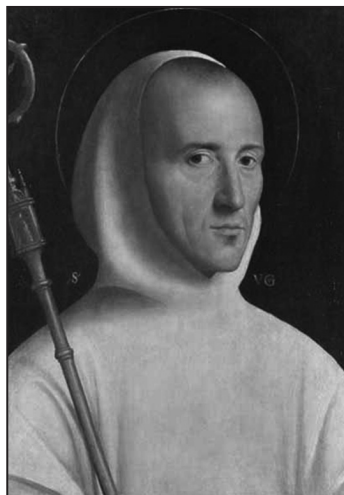
1 aprilie – Sfântul Hugo din Grenoble, episcop

Sfântul Hugo s-a născut în anul 1053 și a murit în anul 1132. A studiat la Valencia și Reims, sub îndrumarea lui Incmar și a sfântului Bruno. La doar 27 de ani, a fost numit de Papa Grigore al VII-lea episcop de Grenoble, funcție pe care a deținut-o timp de 52 de ani, în ciuda dorinței sale de a se retrage din viața publică.

Hugo a fost apropiat de papii timpului său, inclusiv Grigore al VII-lea, Urban al II-lea, Pascal al II-lea și Inocențiu al II-lea, alăturându-se eforturilor lor de reformare a Bisericii. El a luptat împotriva simoniei și a corupției din rândul clerului, dând exemplu prin propria sa viață de virtute și devotament. Reformele inițiate de Hugo au fost în armonie cu mișcarea monastică de la Cluny, care promova o viață ascetică și disciplinată. Sfântul Petru Damiani, vizitând mănăstirea Cluny în 1063, a descris atmosfera de acolo ca fiind una de profundă tăcere și disciplină, unde timpul era dedicat rugăciunii, studiului și muncii, cu conversații rare și doar în caz de necesitate.

Una dintre cele mai semnificative realizări ale sfântului Hugo a fost înființarea mănăstirii de pe muntele Certosa, lângă Grenoble, pe care a pus-o la dispoziția sfântului Bruno, fostul său maestru. O tradiție spune că, asemenea lui Moise, Hugo a lovit cu bastonul o stâncă, iar din acel loc a izvorât apă, un simbol al rodniceii spirituale pe care acest centru monastic avea să o aducă.

Mănăstirile, pe parcursul istoriei Bisericii, au funcționat ca un „termometru” al stării de sănătate spirituală a Bisericii. Astăzi, sănătatea creștinilor și a societății poate fi măsurată în mare parte prin starea spirituală a celor consacrați (episcopi, preoți, diaconi, călugări și călugărițe), care, deși trăiesc uneori izolați, sunt parte esențială a vieții creștine și a societății.

2 aprilie 742 – Se naște Carol cel Mare

Carol cel Mare (d. 28 ianuarie 814, Aachen) a fost rege al francilor din 768 până la moarte și fondator al Imperiului Carolingian. În timpul domniei sale, a cucerit Italia și a fost încoronat ca Imperator Augustus de Papa Leon al III-lea, pe 25 decembrie 800. Unii istorici văd acest eveniment drept o încercare de a reînvia Imperiul Roman de Apus.

Imperiul Carolingian a fost, într-un anumit sens, un stat rival față de Imperiul Roman de Răsărit, cu capitala la Constantinopol (denumit și Imperiul Bizantin). Carol cel Mare, membru al dinastiei Carolingiene, este văzut uneori ca părintele fondator atât al Franței, cât și al Germaniei, fiind primul conducător al unui imperiu în Europa Occidentală după prăbușirea Imperiului Roman de Apus.

Carol este o personalitate care, din realitate, a intrat în legendă. Deși a demonstrat multe calități ca lider, a fost și un om dur și adesea crud cu cei învinși, cum a fost cazul saxonilor sau al capilor longobarzilor. A avut conflicte personale, precum alungarea primei soții și comportamentul neadecvat față de văduva fratelui său și fiii acesteia. Pentru a-l înțelege pe deplin, trebuie să luăm în considerare duritatea și cruzimea vremurilor în care a trăit.

Cu toate acestea, în limitele posibilului, Carol participa zilnic la celebrările liturgice. Deși uneori scopul părea să scuze mijloacele, intenția lui Carol era, în esență, binele poporului și al Bisericii, obiectiv pentru care și-a dedicat întreaga domnie, atât ca rege, cât și ca împărat. Legislația sa a avut un impact major nu doar asupra francilor, ci și asupra întregului Occident creștin. Carol a sprijinit formarea culturală a supușilor săi, educația religioasă și culturală a clerului, a promovat disciplina în școli și mănăstiri și a susținut construirea a numeroase biserici.

Aceste eforturi au dus la ceea ce se numește „renașterea carolingiană”, care a influențat profund Occidentul în secolele următoare și a contribuit la consolidarea creștinătății catolice.

2 aprilie 2005 – Se întoarce în casa Tatălui Papa Ioan Paul al II-lea

Când a fost anunțată trecerea în veșnicie a Papei Ioan Paul al II-lea, publicul prezent în piața „Sfântul Petru” a izbucnit în aplauze. Luminile

din camera papei s-au stins pentru o clipă, dar au fost reaprinse și au rămas așa.

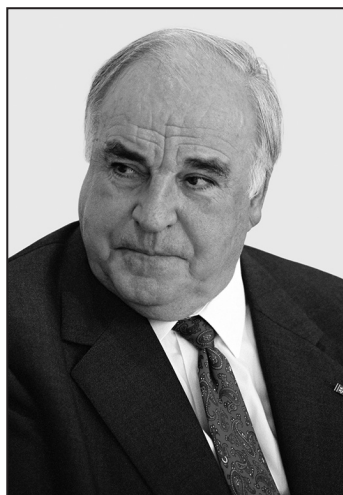
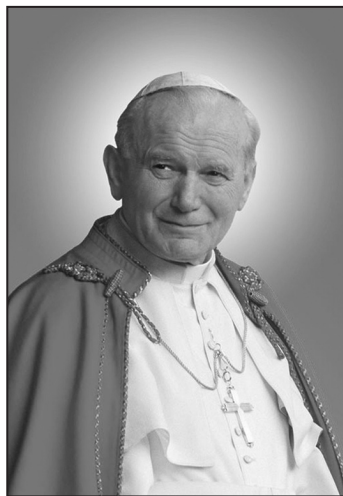
Papa Ioan Paul al II-lea a trecut la cele veșnice la ora 21.37, ora Italiei, la aproape 85 de ani. În agonie, i-a dictat secretarului său o scrisoare în care spunea: „Sunt fericit, fiți și voi la fel. Nu vreau lacrimi. Să ne rugăm împreună cu satisfacție. Fericit mă încredințez Fecioarei”.

3 aprilie 1930 – Se naște Helmut Kohl, unul dintre cei mai buni lideri europeni ai celei de-a doua jumătăți a secolului XX

Helmut Josef Michael Kohl (decedat pe 16 iunie 2017) a fost un politician german din cadrul Uniunii Creștin-Democrate (CDU) și a ocupat funcția de cancelar al Republicii Federale Germania între anii 1982 și 1998. Mandatul său, care a durat 17 ani, a fost cel mai lung mandat al unui cancelar german de la Otto von Bismarck.

Kohl este considerat principalul arhitect al Reunificării Germaniei și, alături de președintele francez François Mitterrand, este creditat cu crearea Tratatului de la Maastricht (1992), care a stat la baza formării Uniunii Europene ca piață transnațională unitară. De fapt, unitatea Germaniei și unificarea europeană sunt două fațete esențiale ale unei realități europene mai ample. Viziunea umanist-creștină (catolică) a lui Kohl a jucat un rol important în consolidarea relațiilor dintre Germania, Franța și Polonia – trei mari puteri europene care în trecut avuseseră multe conflicte și războaie. Prin această viziune, Kohl a promovat o politică de apropiere între germani și francezi, dar și între alte națiuni europene, în contextul căderii Cortinei de Fier și al prăbușirii regimurilor comuniste.

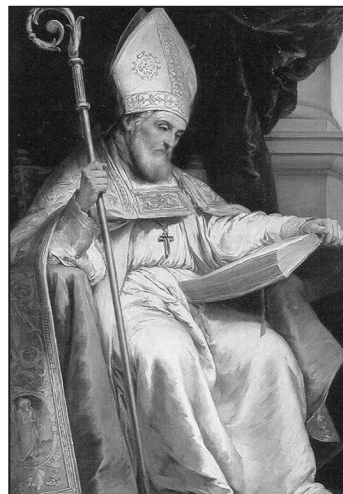
Ca om, creștin și politician, Kohl rămâne o personalitate providențială a secolului XX. În copilărie, el a fost ministrant, iar politica sa a fost, fără îndoială, modelată de credința în care a crescut și pe care a păstrat-o ca fundament al acțiunilor sale. Această personalitate marcantă ne arată cât de importante sunt pentru Europa rădăcinile creștine.

PS.: Pe 5 aprilie 1991, Ion Iliescu, președintele României, a semnat, la Moscova, Tratatul de colaborare, bună vecinătate și amicitie între URSS și România. Acesta a fost singurul tratat de acest fel semnat de o fostă țară socialistă cu URSS, chiar înainte de destrămarea Uniunii Sovietice, și a fost considerat complet neinspirat. În contrast cu politica Germaniei, fostul președinte al României a renunțat la orice aspirație de reunificare cu frații de peste Prut. În prezent, dorința Republicii Moldova de a se integra în Uniunea Europeană ar trebui să fie precedată de o revenire între granițele României Mari? Rămâne întrebarea: învățăm ceva de la cea mai puternică țară a Europei sau nu?

4 aprilie 636 – Trece la cele veșnice sfântul Isidor episcop și învățător al Bisericii (n. 560)

Sfântul Isidor, episcop și învățător al Bisericii, discipol al fratelui său Leandru, i-a urmat în scaunul episcopal al Sevillei, în Andaluzia Spaniei. A scris multe opere erudite, a convocat și condus diferite sinoade și a lucrat cu înțelepciune pentru binele credinței catolice și respectarea disciplinei ecleziastice (*Martirologiul Roman*).

Isidor provenea dintr-o familie nobilă din Cartagina, Spania, cu cinci copii, dintre care patru au fost recunoscuți sfinți. Trei frați, Leandru, Fulgențiu și Isidor, au fost episcopi, iar sora lor, Florentina, a devenit călugăriță. Fratele mai mare, Leandru, a fost tutorele și îndrumătorul lui Isidor, care a rămas orfan de mic. La început, Isidor nu era prea atras de studiu, dar un moment de reflecție la o fântână, unde a observat urmele lăsate de funia pe piatra colacului, l-a făcut să înțeleagă puterea perseverenței. Acest moment l-a inspirat să se dedice cu totul vieții spirituale și studiului, devenind unul dintre cei mai importanți scriitori enciclopedici ai Evului Mediu occidental.

Cea mai importantă lucrare a sa este *Etimologiile*, o sinteză a științelor antice, care a avut o influență majoră asupra culturii medievale. Această enciclopedie, structurată în 20 de cărți, acoperă o gamă vastă de cunoștințe: artele liberale, religia, medicina, dreptul, limbile și popoarele, omul și animalele, geografia, arhitectura, agricultura, geologia, războiul și armele, îmbrăcămintea și mijloacele de transport. O altă lucrare enciclopedică importantă este *De Rerum Natura*, cunoscută în Evul Mediu sub denumirea de *Liber Rotarum*. Aceasta conține șapte figuri, dintre care șase circulare, reprezentând concepte cosmologice și elemente ale lumii naturale.

Deși scrierile sale sunt adesea mai degrabă compendii sau antologii decât opere profund originale, Isidor a avut o contribuție esențială la cultura și educația medievală. A fost un episcop zelos, preocupat de pregătirea morală și culturală a clerului spaniol, înființând un colegiu pentru formarea preoților, ca precursor al seminariilor. Rolul său în revenirea vizigoților de la erezia ariană la ortodoxia catolică a fost unul fundamental în Spania acelor vremuri.

Sfântul Isidor din Sevilla, organizator al culturii creștine medievale, ocupă un loc proeminent în istoria creștinismului occidental și poate fi considerat, pe drept, unul dintre patronii creștinătății europene.

**5 aprilie 2001 – Chiara Lubich
publică un document foarte important:
*Patru aspecte ale economiei de comuniune***

În societatea actuală, în care economia liberală capitalistă prioritizează acumularea de capital și pune persoana umană pe un plan secundar, fondatoarea carismatică a Mișcării Focolarelor propune un model economic inovator, ce reunește dorința legitimă de câștig cu centralitatea persoanei umane. Etica economică și socială pe care o promovează se bazează pe valorile fundamentale evanghelice și creștine, punând accentul pe o cultură a „dăruirii”, în contrast cu principiul capitalist al „acumulării”.

Modelul concret al Economiei de Comuniune este structurat astfel:

- O treime din câștig este destinată dezvoltării firmei sau companiei și susținerii celor care muncesc în cadrul acesteia. Dezvoltarea este privită nu doar în termeni de producție, ci și de creștere umană și profesională a angajaților și conducătorilor.
- O treime din câștig este alocată pentru sprijinirea celor lipsiți, cu scopul de a-i ajuta să devină activi și productivi. Astfel, aceștia pot contribui ulterior la susținerea altor persoane aflate în nevoie.
- O treime din câștig este dedicată promovării unei „culturi a dăruirii”, prin formarea de „oameni noi”, capabili să acționeze în spiritul Economiei de Comuniune.

Deși la nivel global Economia de Comuniune promovată de Mișcarea Focolarelor poate părea modestă în fața problemelor majore de sărăcie și lipsuri care afectează sute de milioane de oameni, ea reprezintă totuși un semn profetic al timpurilor. Cei care modelează politicile economice ar trebui să țină cont de acest model și să se inspire din valorile sale în procesul decizional.

P.S.: Faceți un mare bine distribuind aceste idei persoanelor pe care le cunoașteți și care au în subordinea lor angajați, indiferent de sectorul în care lucrează.

6 aprilie 1199 – Moare regele Richard Inimă de Leu

Faimosul rege Richard Inimă de Leu și hai-ducul legendar Robin Hood au pătruns adânc în imaginația populară și, chiar dacă unele aspecte ale vieților lor nu sunt complet conforme cu adevărul istoric, poveștile lor rămân relevante pentru ilustrarea eroismului și contribuția la istoria Angliei și la cultura literară și artistică.

Deși Richard a fost regele Angliei timp de un deceniu, el nu s-a născut din părinți englezi și a petrecut doar o jumătate de an pe teritoriul țării. Este incert dacă regele stăpânea bine limba engleză, petrecând cea mai mare parte a vieții sale în Franța, unde și-a apărat proprietățile și interesele, sau participând la Cruciada a treia (1189-1192), luptând împotriva sarazinilor conduși de sultanul Saladin, pentru recucerirea Țării Sfinte în numele creștinismului.

Supranumele „Inimă de Leu” reflectă nu doar curajul său, ci și duritatea și, uneori, cruzimea sa. Caracterul său coleric și dur l-a făcut să piardă sprijinul aliaților creștini în timpul cruciadei, fapt ce i-a permis împăratului german, pe care Richard îl insultase, să-l captureze și să-l întemnițeze. Pentru eliberarea lui, s-a cerut o sumă uriașă: 150.000 de mărci. Mama sa, regina Eleanor, a reușit să adune această sumă impresionantă pentru a-l elibera pe „bunul rege Richard”. La scurt timp după întoarcerea în Anglia, Richard a plecat din nou în Franța, unde și-a petrecut restul vieții.

Richard a murit la vârsta de 41 de ani din cauza unei răni primite într-o luptă cu un nobil francez, al cărui teritoriu încerca să-l confişte. A fost înmormântat în Franța, la Mănăstirea Fontevraud din Anjou, deși o impunătoare statuie a sa tronează lângă clădirea Parlamentului britanic, pe malul Tamisei, ca un simbol al eroului legendar pe care englezii l-au îmbrățișat în imaginația lor națională.

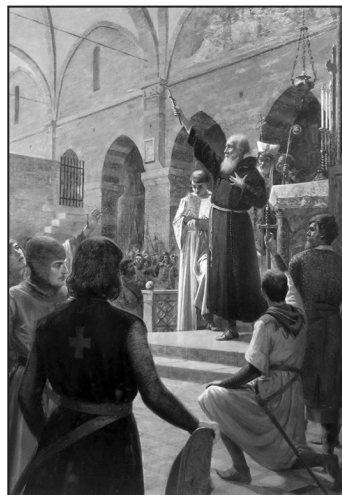
6 aprilie 1250 – Este capturat și înfrânt Ludovic al IX-lea al Franței

Regele Ludovic al IX-lea al Franței, singurul rege francez declarat sfânt de Biserica Catolică, a fost capturat și înfrânt în Bătălia de la Fariskour, în timpul celei de-a șaptea cruciade, într-o confruntare cu musulmanii egipteni. După o lună de captivitate, Ludovic a fost eliberat în schimbul unei răscumpărări uriașe de 400.000 de livre, sumă plătită de cavalerii templieri.

Ludovic al IX-lea este considerat un simbol al cavalerului și monarhului creștin medieval, renumit pentru devotamentul său religios, dreptate și etică de conducere. Cu toate acestea, atât a șaptea (1248-1254), cât și a opta cruciadă (1270), pe care le-a condus, au fost eșecuri militare, nereușind să atingă obiectivele dorite de a recuceri Țara Sfântă și de a extinde influența creștină în Orientul Mijlociu.

7 aprilie 1167 – Jurământul de la Pontida

Conform tradiției, la această dată a avut loc ceremonia jurământului în abația de la Pontida, lângă Bergamo, care a marcat nașterea Ligii Lombarde. Aceasta a fost o alianță militară între comunele Milano, Lodi, Ferrara, Piacenza și Parma, creată pentru a se apăra de invaziile Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană, condus de împăratul Friedrich Barbarossa. De mai mulți ani, Barbarossa era în război cu numeroase localități din nordul Italiei, iar alianța formată în cadrul Ligii Lombarde a jurat „să nu semneze nicio pace sau tratat cu împăratul Friedrich”.

În doar câteva luni, peste treizeci de localități italiene au aderat la această alianță, formând o opoziție puternică la dominația germană. Liga Lombardă a devenit un simbol al luptei pentru autonomia locală și independența față de puterea imperială străină. De-a lungul timpului, „Pontida” a rămas un exemplu al dorinței de autonomie a italienilor, iar în zilele noastre, această tradiție este invocată în mod simbolic de mișcări politice precum Lega Nord, care promovează interesele nordului Italiei.

7 aprilie 1948 – Este înființată Organizația Mondială a Sănătății (OMS)

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) își are sediul central la Geneva și include aproape 200 de state membre. Rolul său principal este de a coordona și menține sănătatea populațiilor la nivel global. Fiecare țară membră contribuie financiar la bugetul organizației, însă fondurile provin și din alte surse, cum ar fi instituții private, printre care și Fundația Bill și Melinda Gates.

Această finanțare din surse externe a ridicat întrebări legate de moralitatea și imparțialitatea deciziilor și acțiunilor OMS. Controversele legate

de gestionarea pandemiei de COVID-19 au adus în prim-plan preocupări privind influența pe care aceste contribuții private ar putea-o avea asupra strategiilor organizației, ceea ce a determinat dezbateri intense cu privire la transparența și independența sa.

8 aprilie 2012 – Pace în întreaga lume și pentru creștinii care suferă din cauza credinței lor

La această dată, Papa Benedict al XVI-lea a făcut un apel urgent către regimul sirian să ia în considerare cererile internaționale pentru încetarea vărsării de sânge, sperând ca bucuria Paștelui să aducă alinare creștinilor care suferă din cauza credinței lor. În mesajul său pascal, papa a cerut pace pentru regiunile afectate de violență, menționând în mod special Siria, Irakul și alte părți ale Orientului Mijlociu, precum și Africa, unde conflictele și atacurile teroriste au afectat atât creștini, cât și musulmani.

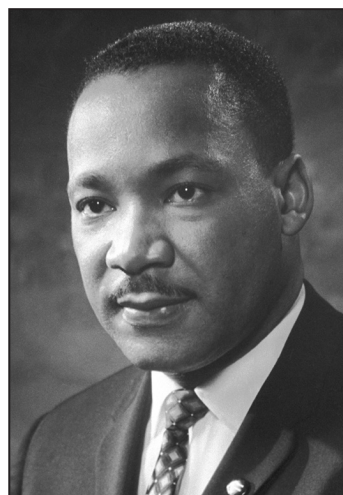
El a afirmat: „Fie ca Cristos înviat să dea speranță Orientului Mijlociu și să permită tuturor grupurilor etnice, culturale și religioase din acea regiune să colaboreze pentru binele comun și respectul drepturilor omului”. Referitor la situația din Siria, Papa Benedict a cerut „încetarea vărsării de sânge și angajarea imediată pe calea respectului, dialogului și reconcilierii, așa cum a cerut comunitatea internațională”.

Această perioadă sfântă este un moment potrivit pentru a ne intensifica rugăciunile, inclusiv pentru încetarea războiului din țările vecine și pentru pace în întreaga lume.

9 aprilie 1968 – Martin Luther King Jr. este înmormântat în Atlanta

Martin Luther King Jr. (n. 15 ianuarie 1929) este recunoscut drept cel mai influent lider al Mișcării pentru Drepturile Civile. King a fost un pastor baptist care a promovat drepturile oamenilor de culoare prin metode nonviolente, inspirate de principiile creștine. Fondator al *Southern Christian Leadership Conference*, el a jucat un rol esențial în organizarea boicotului autobuzelor din Montgomery din 1955, un eveniment crucial în lupta împotriva segregării rasiale.

După eșecul Mișcării Albany în încercarea de a desegrega orașul Albany, Georgia, King a condus Marșul asupra Washingtonului din 1963, unde a ținut celebrul discurs „I Have a Dream”,

devenit simbol al luptei pentru egalitate rasială. Deși poziția sa împotriva războiului din Vietnam i-a înstrăinat pe unii dintre aliați săi, Martin Luther King a rămas o figură populară și respectată atât în SUA, cât și la nivel mondial.

În 1964 i-a fost acordat Premiul Nobel pentru Pace, ca recunoaștere a eforturilor sale de a promova drepturile civile prin mijloace pașnice. King era în plin proces de organizare a Campaniei Poor People's din Washington D.C. când a fost asasinat pe 4 aprilie 1968, în Memphis, Tennessee, de către James Earl Ray. Moartea sa a provocat revolte în toată țara, accentuând impactul mișcării pe care a condus-o.

În 1986, Ziua Martin Luther King a devenit sărbătoare federală, onorând memoria acestui „profet” modern al drepturilor omului și al libertății, alături de Mahatma Gandhi.

„Câtă vreme omul nu descoperă ceva pentru care ar fi gata să moară, nu are de ce să trăiască” – Martin Luther King Jr.

10 aprilie 1585 – Trece la cele veșnice Papa Grigore al XIII-lea

Ugo Boncompagni, cunoscut sub numele de Papa Grigore al XIII-lea, s-a născut pe 7 iunie 1502, la Bologna, și a pontificat între anii 1572 și 1585. Are două merite majore: unul este bine cunoscut, reforma calendarului, care îi poartă numele – calendarul gregorian –, iar celălalt este înființarea seminariilor pentru formarea viitorilor preoți, o contribuție semnificativă la consolidarea Bisericii Catolice.

Grigore al XIII-lea a studiat și predat jurisprudența la Universitatea din Bologna, între anii 1531 și 1539. Cunoștințele sale solide în domeniul juridic i-au adus un rol important în Conciliul de la Trento, unde a fost trimis în 1561 pentru a reprezenta Biserica. În 1565, Papa Pius al IV-lea l-a numit cardinal și l-a trimis ca reprezentant papal în Spania. După moartea Papei Pius al V-lea, Boncompagni a fost ales papă, pe 14 mai 1572.

Preocuparea principală a lui Grigore al XIII-lea a fost reforma Bisericii, conform decretelor Conciliului de la Trento, dar și apărarea credinței catolice împotriva protestantismului și a altor învățături considerate eretice. În acest context, a fost introdus *Index Librorum Prohibitorum* (*Indexul cărților interzise*), care a fost menținut până în 1966.

O realizare importantă a pontificatului său a fost înființarea seminariilor, pentru o mai bună formare teologică și umană a preoților. Papa a fondat Universitatea Gregoriană, administrată de Societatea lui Isus, devenind un centru educațional de prim rang pentru preoții catolici.

În timpul său, Europa catolică a fost supusă presiunii atât din partea otomanilor, cât și din partea forțelor protestante și anglicane. Grigore al XIII-lea

a navigat prin aceste provocări luând măsuri care vizau întărirea Bisericii Catolice și apărarea drepturilor sale.

Reforma calendarului gregorian, inițiată de Grigore, a fost o realizare de referință. Deși inițial a fost respinsă de unele țări protestante, ulterior a fost adoptată și în acele regiuni. În Rusia, calendarul a fost introdus abia în 1918. În România, calendarul gregorian a fost implementat în Transilvania în 1590, în Bucovina în 1773, iar în Regatul României în 1919, în timpul guvernului I.C. Brătianu. Biserica Ortodoxă Română a trecut la noul calendar în urma conferinței pan-ortodoxe din 1923, însă o parte a lumii ortodoxe a rămas fidelă calendarului iulian.

Reformele lui Grigore al XIII-lea au avut un impact durabil, marcând atât dezvoltarea Bisericii, cât și evoluția calendarului adoptat în întreaga lume.

11 aprilie 1814 – Napoleon abdică la Fontainebleau

Puterile Aliate ale celei de-a Șasea Coaliții (Imperiul Austriac, Regatul Prusiei, Imperiul Rus, Suedia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei, alături de câteva state germane) au declarat că împăratul Napoleon I Bonaparte reprezenta singurul obstacol în calea restabilirii păcii în Europa. În fața presiunilor acestora, Napoleon a fost forțat să abdică la castelul de la Fontainebleau. În urma abdicării, Napoleon a fost exilat pe insula Elba, unde i s-au acordat anumite privilegii: o indemnizație anuală, dreptul de a fi însoțit de o gardă de 1.000 de oameni, suveranitatea asupra insulei și permisiunea de a păstra titlul de împărat. Între timp, soția sa, Josephine, și fiul lor au căutat refugiu în Austria.

După semnarea actului de abdicare, Napoleon a încercat să-și ia viața folosind o pastilă otrăvitoare pe care o păstrase încă din campania din Rusia, însă supradoza nu și-a produs efectul dorit, deoarece otrava își pierduse din putere. Pe 20 aprilie 1814, în curtea castelului de la Fontainebleau, Napoleon și-a luat rămas-bun de la Garda sa în celebra cuvântare „Les adieux de Fontainebleau”:

Soldați din Vechea mea Gardă, vă spun adio. De douăzeci de ani v-am regăsit în mod constant pe drumul onoarei și al victoriei [...]. Cu oameni ca voi, cauza noastră nu era pierdută. Dar războiul era interminabil; ar fi fost război civil și astfel Franța nu ar fi devenit decât mai nefericită. Am sacrificat deci toate interesele

noastre în fața acelorale patriei; plec. Voi, prietenii mei, continuați să serviți Franța [...]. Dacă am consimțit să supraviețuiesc este pentru a servi în continuarea gloriei noastre: vreau să scriu marile lucruri pe care le-am făcut împreună. La revedere, copiii mei! Aș vrea să vă strâng pe toți la piept; să sărut măcar drapelul vostru.

Ajuns pe insula Elba, Napoleon a continuat să-și pună amprenta asupra comunității locale. A organizat o mică flotă și o armată, a supravegheat construirea de drumuri, a dezvoltat minele de fier și a revizuit sistemele legislative și educaționale ale insulei. Aceste reforme demonstrează importanța rolului său în modelarea societății moderne, în special a celei europene.

Cu toate acestea, la începutul anului 1815, simțind că aliații săi plănuiau să-l deporteze pe o insulă îndepărtată din Atlantic și că indemnizația anuală promisă de Franța urma să fie anulată, Napoleon a fugit de pe insula Elba pe 26 februarie 1815. A revenit în Franța, unde, pe data de 7 martie 1815, a fost interceptat de regimente armate. Într-un moment dramatic, a coborât de pe cal și, înaintând spre soldații care trebuiau să-l captureze, le-a spus: „Iată-mă. Ucideți-vă împăratul, dacă doriți”. Soldații, impresionând prin loialitatea lor, au răspuns: „Trăiască Împăratul!”

Napoleon a fost în cele din urmă exilat din nou, de această dată pe insula Sfânta Elena, în Atlanticul de Sud, unde a murit în 1821, cel mai probabil de cancer la stomac, deși unii istorici susțin că ar fi fost otrăvit. La moartea sa nu împlinise încă 52 de ani.

12 aprilie 1204 – Cruciada a IV-a, ocuparea și jefuirea Constantinopolului

A patra cruciadă (1202-1204), în loc să își îndrepte forțele spre Țara Sfântă pentru a elibera locurile sfinte creștine de sub dominația islamică, s-a abătut spre capitala Imperiului Roman de Răsărit, Constantinopol. Cruciada, condusă de bătrânul doge al Venetiei, Enrico Dandolo, un lider abil și interesat, a marcat o abatere semnificativă de la scopul declarat al acestor expediții. Sub pretextul restabilirii la tron a unui împărat detronat, cruciații au asediat și cucerit Constantinopolul în aprilie 1204, cu intenția de a-și asigura interese economice și politice în această regiune.

Împăratul Alexios al III-lea a fugit din oraș cu ceea ce mai rămăsese din trezoreria imperială,

iar în locul său a fost repus pe tron Isaac al II-lea Angelos, care însă a fost în scurt timp detronat și executat. Instabilitatea politică din imperiu le-a oferit cruciaților ocazia perfectă de a impune presiuni de nesuportat asupra grecilor. Profitând de slăbiciunea internă, cruciații și venețienii au elaborat și semnat un document cunoscut sub numele de *Partitio Romaniae*, care prevedea împărțirea Imperiului Bizantin între venețieni și cruciați. Venețienii urmau să primească 3/8 din teritoriu, iar cruciații 5/8, cu 1/4 rezervat viitorului împărat ales dintre cruciați, în timp ce patriarhul urma să fie ales dintre venețieni.

După trei zile de asediu, Constantinopolul a căzut pe 12-13 aprilie 1204. Orașul, considerat citadela creștinătății orientale, a fost jefuit nemilos de „soldații lui Cristos”. Bogățiile sale, inclusiv moaștele sfinte și monumentele culturale, au fost transferate în Occident, în special la Veneția, marcând o devastare culturală și religioasă profundă.

Strategiile militare și economice ale conducătorilor occidentali au deviat fundamental de la spiritul inițial al cruciadelor, care urmăreau eliberarea locurilor sfinte și protejarea pelerinilor. Dogele Enrico Dandolo, ca și mulți alți lideri ai Apusului, avea propriile interese în această regiune, iar contextul cruciadei i-a oferit o oportunitate de consolidare a puterii maritime și economice a Veneției.

Papa Inocențiu al III-lea a condamnat imediat atrocitățile săvârșite de cruciați și l-a amenințat pe Dandolo cu excomunicarea. Totuși, dezastrul era deja consumat. Constantinopolul, capitala creștinătății grecești, a căzut sub dominația latinilor, marcând o rană adâncă între creștinismul răsăritean și cel apusean. Această divizare continuă să afecteze relațiile dintre ortodocși și catolici până în prezent, o separare care a avut consecințe tragice pentru unitatea creștină și care a slăbit ambele părți în fața provocărilor externe.

13 aprilie 1598 – Promulgarea Edictului din Nantes

Prin acest edict, regele Franței Henric al IV-lea le permite protestanților hughenoti să dețină locuri de practicare a cultului religios în diverse localități din țară, cu excepția Parisului. Edictul de la Nantes, promulgat în 1598, le oferă hughenotilor drepturi civile egale cu cele ale creștinilor catolici, un gest revoluționar pentru acea perioadă de profundă diviziune religioasă. De asemenea, edictul instituie o instanță juridică mixtă, formată din catolici și protestanți, care avea rolul de a rezolva eventualele conflicte sau neînțelegeri dintre cele două grupuri.

O măsură semnificativă a edictului este și faptul că, asemenea preoților catolici, pastorii protestanți urmau să fie plătiți de stat și să fie scutiți de

anumite taxe și impozite, un detaliu esențial pentru recunoașterea egalității religioase. Protestanții și-au păstrat proprietățile deținute în august 1597, însă edictul le interzicea orice nouă expansiune teritorială.

În pofida spiritului său de reconciliere, edictul a fost întâmpinat cu opoziție puternică, atât din partea Papei Clement al VIII-lea, cât și din partea clerului catolic din Franța, care considerau că toleranța față de protestanți submina autoritatea Bisericii Catolice. În cele din urmă, edictul a fost revocat de Ludovic al XIV-lea, Regele Soare, în 1685, prin Edictul de la Fontainebleau, marcând sfârșitul libertății religioase pentru hughe-
noți și o perioadă de persecuție religioasă.

Edictul de la Nantes reflectă o perioadă de tensiuni intense între creștinii catolici și protestanți, în care politicul s-a amestecat adesea în chestiuni religioase, iar echilibrul între Biserică și stat a rămas un ideal dificil de realizat.

14 aprilie 1912 – Titanicul se lovește de un aisberg

RMS (Royal Mail Ship) *Titanic* a fost cel mai mare și mai luxos pachebot din lume la momentul construcției sale. A pornit în călătoria inaugurală din Southampton, Anglia, cu destinația New York, pe 10 aprilie 1912. După patru zile, în noaptea de 14 spre 15 aprilie, la ora 23.40, s-a ciocnit de un aisberg în Atlanticul de Nord și s-a scufundat la ora 2.20, în mai puțin de trei ore de la impact. Din cele 2.228 de persoane aflate la bord, 1.514 și-au pierdut viața, făcând din acest eveniment unul dintre cele mai mari dezastre maritime din istorie, în timp de pace. Doar 714 persoane au supraviețuit.

Numărul mare de victime a fost cauzat, în principal, de lipsa unui număr suficient de bărci de salvare. Deși nava era proiectată pentru a transporta peste 3.500 de pasageri plus echipajul, avea bărci de salvare doar pentru 1.178 de persoane. Pe lângă aceasta, protocolul „femeile și copiii întâi” a dus la pierderea multor vieți de bărbați, care au fost nevoiți să rămână la bord.

Un alt factor tragic a fost situația pasagerilor de la clasa a III-a, care au fost închiși în partea inferioară a navei, fără a li se permite să urce pe punțile superioare, unde se aflau cei de la clasa I. În timp ce navei îi era hotărât sfârșitul, orchestra de la bord a continuat să cânte, alegând să își facă datoria până în ultimul moment. Cântecul de final, „Nearer My God To Thee” („Mai aproape de tine, Dumnezeu”), a rămas simbolic pentru tragedia Titanicului.

Titanicul a fost construit folosind cele mai avansate tehnologii disponibile la vremea respectivă, iar prăbușirea sa a fost un șoc uriaș la nivel mondial. A devenit un subiect amplu discutat în mass-media și a dus la schimbări semnificative în legislația maritimă. Titanicul rămâne un exemplu puternic al vulnerabilității omului în fața naturii și al orgoliului tehnologic, subliniind fragilitatea siguranței în fața impredictibilității.

P.S.: Îmi amintesc cu mare emoție de o predică a preotului Bernard Bișoc, din copilărie, despre Titanicul tragic, care a subliniat cât de lamentabil își poate găsi sfârșitul omul, orbit de încrederea în puterea și realizările sale.

15 aprilie 1902 – Biserica Catolică din SUA la începutul secolului XX

Papa Leon al XIII-lea, în enciclica *In amplissimo*, constată cu mare satisfacție creșterea numerică și calitativă a Bisericii Catolice din Statele Unite ale Americii. Pontiful subliniază dezvoltarea și promovarea organizațiilor catolice, într-o manieră care se adaptează spiritului și specificului american, distinct de cel european, de unde își au originea majoritatea catolicilor din SUA.

Deși geografic sunt la mare distanță de Roma, catolicii americani demonstrează o unitate impresionantă între ei și față de Vicarul lui Cristos, ceea ce le conferă o legătură puternică cu Biserica universală. Spre deosebire de unii catolici din Europa, unde există critici la adresa papalității, alimentate de influențe precum masoneria, catolicii din America se remarcă prin fidelitatea lor față de Papa și Biserica Romei. Leon al XIII-lea laudă această unitate și îi încurajează să rămână pe drumul credinței și al ascultării față de păstorii lor spirituali.

Un aspect esențial pe care papa îl observă este sistemul legislativ american, care, deși separă clar statul de Biserică, nu limitează drepturile acesteia, oferindu-i libertatea de a-și desfășura activitatea fără interferențe. În această „Biserică liberă într-un stat liber”, catolicii sunt încurajați să își mărturisească deschis credința și să îi aducă pe cei rătăciți pe calea adevărului.

Papa subliniază importanța educației catolice în SUA, care începe de la copii și se extinde către tineri și adulți, având o influență profundă asupra

viitorului. În acest context, seminariile, instituțiile de formare a preoților, ocupă un loc central. În SUA se formează un cler autohton tânăr, entuziast și misionar, pregătit să promoveze credința catolică în fața disidenților și a altor confesiuni religioase.

Un alt aspect important pe care pontiful îl evidențiază este caritatea catolicilor americani, care se îndreaptă în special către cei săraci și oprimați, fie ei negri sau indigeni. Aceștia sunt ajutați nu doar material, ci și spiritual și intelectual, prin preoți și profesori care îi luminează și îi învață credința.

La finalul scrisorii, papa le mulțumește catolicilor americani pentru contribuțiile lor financiare, esențiale pentru susținerea Sfântului Scaun. Alături de Germania, SUA se află printre cele mai importante țări care sprijină financiar Biserica.

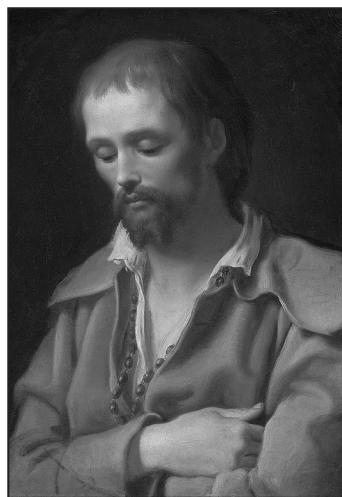
Această scrisoare a Papei Leon al XIII-lea este un document esențial, ce oferă o privire de ansamblu asupra stării Bisericii Catolice din SUA la începutul secolului XX, ilustrând unitatea, devotamentul și progresul credincioșilor catolici americani.

16 aprilie 1783 – Trece la cele veșnice sfântul Benedict Labre

La Roma, sfântul Benedict Iosif Labre este cuprins încă din adolescență de dorința unei vieți aspre de penitență. A mers în multe pelerinaje grele la sanctuare celebre, îmbrăcat doar cu o haină sărăcicioasă, hrănindu-se cu pomana pe care o primea și oferind peste tot un exemplu de pietate și pocăință; a făcut din Roma scopul final al călătoriilor lui, trăind aici în rugăciune și sărăcie extremă (*Martirologiul roman*).

Benedict, supranumit „vagabondul lui Dumnezeu”, s-a născut în Franța, în anul 1748, într-o familie săracă și numeroasă, având paisprezece frați. Un unchi preot i-a sprijinit educația, impresionat de inteligența lui. Benedict a încercat de mai multe ori să intre într-o mănăstire, dar a fost mereu respins din diverse motive. În anul 1770, la 22 de ani, ajungând în Italia, la Chieri, a înțeles că vocația lui nu era viața monastică, ci una de pelerin, dedicată sărăciei și umilinței, predicând evanghelia prin exemplu personal.

Acest elan l-a purtat pe drumurile de pelerinaj în marile sanctuare din Italia, Germania, Franța și Spania. În 14 ani a parcurs pe jos aproximativ 30000 de kilometri. Benedict reprezintă modelul pelerinului desăvârșit: dormea pe unde apuca, mânca doar ce i se oferea (fără a cere), iar tot ce

primea în plus dădea altor săraci. Avea sa consta în: *Liturgia orelor*, *Imitațiunea lui Cristos*, câteva rugăciuni și crucea de la gât.

În 1770, ajunge pentru prima dată la Roma, unde va rămâne definitiv, stabilindu-se sub arcadele Colosseumului. În scurt timp, faima sfințeniei sale s-a răspândit, iar oameni din toate păturile sociale, inclusiv cardinali și nobili, îl căutau pentru sfaturi. În cele din urmă, a fost convins să se mute într-o casă pentru persoane fără adăpost, lângă biserica „Santa Maria ai Monti”. Locuitorii Romei l-au cunoscut sub diverse supranume: „săracul Quarantore” (închinător neîncetat la sfântul Sacrament), „penitentul de la Colosseum” sau „pelerinul Maicii Domnului”.

Viața de sărăcie extremă i-a afectat grav sănătatea. În Miercurea Sfântă a anului 1783, la doar 35 de ani, s-a îmbolnăvit grav. A murit în spatele unei tarabe de măcelar, pe strada dei Serpenti, în după-amiaza zilei de 16 aprilie. Funeraliile sale au adunat o mulțime uriașă de oameni din toate categoriile sociale. Atât de mulți doreau să-i aducă un ultim omagiu, încât în biserica Santa Maria ai Monti nu s-a mai putut celebra liturgia Săptămânii Sfinte.

Benedict a fost beatificat de Papa Pius al IX-lea în 1860 și canonizat de Leon al XIII-lea pe 8 decembrie 1881. Sărbătoarea sa este celebrată pe 16 aprilie, ziua trecerii lui în veșnicie. Acest „vagabond al lui Dumnezeu” continuă să fie un exemplu profund relevant pentru Biserica și societatea de astăzi.

17 aprilie 1492 – Semnarea Contractului între regii Ferdinand și Isabela și Cristofor Columb

La această dată, genovezul Cristofor Columb semnează un contract cu monarhii spanioli Ferdinand al Aragonului și Isabela a Castiliei, care va marca un moment esențial în istoria lumii. Acest contract, cunoscut sub numele de *Capitulariile de la Santa Fe*, stabilea termenii expediției lui Columb pentru găsirea unei noi rute către „Indii”, având ca obiectiv declarat convertirea băștinașilor la catolicism. În cadrul acestui acord, Columb primește promisiunea unei părți semnificative din bogățiile descoperite și guvernarea teritoriilor noi, cu titlul de vicerege și guvernator perpetuu.

Contractul prevedea că genovezul va primi 10% din toate metalele prețioase găsite sub autoritatea sa, precum și drepturi de conducere pe teritoriile care urmau să fie descoperite și ocupate în numele Spaniei. Această înțelegere reprezintă actul de naștere al unei noi epoci istorice, cea a expansiunii europene în Lumea Nouă, eveniment care a schimbat profund cursul istoriei pentru următorii 500 de ani. Prima etapă a globalizării, declanșată de aceste descoperiri, este inseparabil legată de acest moment, când Columb a deschis drumul către o nouă lume.

Textul din contract reflectă misiunea religioasă și exploratorie a expediției:

... și Altețele Voastre, în calitate de creștini catolici... s-au gândit să mă trimită pe mine, Cristofor Columb, în acele părți ale Indiei, să văd acei prinți, popoare și țări... și modul care trebuie folosit pentru a-i aduce la credința noastră sfântă... Mi-au poruncit ca, având o flotă suficientă, să merg în acele părți ale Indiei... mi-au acordat mari recompense și m-au înnobilit pentru ca de acum încolo să mă numesc „Don” și să fiu mare amiral al Oceanului, vicerege și guvernator perpetuu al insulelor și continentului pe care va trebui să le descopăr... și ca fiul meu cel mare să reușească în aceeași funcție, și așa mai departe, din generație în generație, pentru totdeauna.

Acest fragment dezvăluie dimensiunea religioasă, economică și politică a expediției, care avea să aibă consecințe istorice majore asupra Europei și asupra continentelor nou-descoperite.

18 aprilie 1506 – Papa Iuliu al II-lea pune piatra de temelie a bazilicii „Sfântul Petru”

Bazilica „Sfântul Petru”, situată pe colina Vatican, este unul dintre cele mai impresionante și importante lăcașuri de cult din lume, servind drept centru spiritual al Bisericii Catolice și fiind locul unde se desfășoară cele mai semnificative ceremonii religioase. Din punct de vedere arhitectural, această bazilică este o capodoperă a artei renascentiste și baroce, fiind rezultatul colaborării unor mari maeștri ai epocii.

Construcția bazilicii actuale a început în anul 1506, pentru a înlocui vechea bazilică constantiniană, și a fost finalizată în 1615, sub pontificatul Papei Pius al V-lea. La proiectul acestei impunătoare biserici au contribuit arhitecți de renume precum Donato Bramante, Rafael și, cel mai faimos dintre toți, Michelangelo. Acesta din urmă a preluat responsabilitatea ca arhitect-șef în 1546 și a conceput elementele esențiale ale bazilicii, inclusiv magnifica cupolă, deși nu a trăit să vadă finalizarea proiectului. După moartea lui Michelangelo, Carlo Maderno a realizat fațada și a terminat partea principală a bisericii, iar Bernini a modelat arhitectura pieței din fața bazilicii, cu faimoasele sale colonade.

Un aspect deosebit al bazilicii este partea subterană, care adăpostește mormântul apostolului Petru, considerat primul papă al Bisericii Catolice, alături de mormintele altor papi, și rămășițele bazilicii inițiale, ridicate de

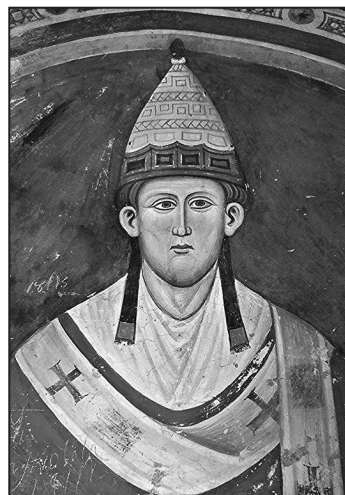

împăratul Constantin. În interior, bazilica este plină de opere de artă renumite, cum ar fi *Pietà* a lui Michelangelo și *Baldachinul* lui Bernini, care se află deasupra altarului principal.

Bazilica „Sfântul Petru” nu este doar un centru religios, ci și un important loc de pelerinaj pentru credincioșii din întreaga lume, fiind parte a statului Vatican, unde papa își are reședința. Alături de bazilicile „Sfântul Ioan” din Lateran, „Sfânta Maria cea Mare” și „Sfântul Paul” din afara zidurilor, aceasta este una dintre cele patru bazilici patriarhale din Roma, toate având o semnificație deosebită pentru creștinii catolici.

19 aprilie 1213 – Papa Inocențiu al III-lea convoacă Conciliul al IV-lea Ecumenic din Lateran

Acest conciliu, datorită numărului mare de participanți și a deciziilor de natură dogmatică și disciplinară, este unul dintre cele mai semnificative din perioada medievală a Bisericii. Unul dintre aspectele fundamentale ale acestui conciliu este introducerea expresiei dogmatice „transsubstanțiere”, care descrie misterul euharistic. Potrivit acestei doctrine, în timpul sfintei Liturghii, substanța pâinii și a vinului se transformă în trupul și sângele lui Isus Cristos, chiar dacă atributele exterioare ale acestora (accidenții, conform filosofiei) rămân neschimbate. Esența lor (substanța) devine complet diferită în momentul rostirii cuvintelor prefacerii de către preot: „Luați și mâncați, acesta este trupul meu; luați și beți, acesta este sângele meu”.

Această dogmă reprezintă un element central al credinței Bisericii Catolice și Ortodoxe referitor la prezența reală a lui Cristos în Euharistie, un punct de diferență esențial față de Bisericile și confesiunile protestante, care au o altă interpretare a Ultimei Cine.

Pe plan disciplinar, conciliul reafirmă obligativitatea celibatului pentru cler și condamnă simonia. În ceea ce-i privește pe credincioșii laici, conciliul stabilește obligativitatea spovedaniei și Împărtășaniei cel puțin o dată pe an, în timpul Paștelui, sub forma celei de-a treia porunci a Bisericii: „Să-ți mărturisești păcatele cel puțin o dată pe an și să primești sfânta Împărtășanie în Timpul Paștelui”.

Conciliul a emis și o serie de reglementări referitoare la comunitatea evreiască, marcând o tendință de excludere, tipică epocii medievale. De

asemenea, conciliul a propus inițierea unei noi cruciade pentru a recuceri Țara Sfântă de sub dominația musulmanilor.

Aceste măsuri reflectă consolidarea puterii Bisericii Catolice în jurul papei într-un Ev Mediu în care creștinătatea era puternic structurată și tot mai defensivă în fața amenințărilor externe, precum expansiunea Imperiului Otoman și rivalitatea cu Islamul.

20 aprilie 570 – Se naște Mahomed

În această zi (data exactă nu este sigură), la Mecca s-a născut profetul Mahomed, considerat ultimul și cel mai mare profet al Islamului, religia cu cel mai mare număr de adepți după creștinism. Mahomed, rămas orfan de mic, a fost crescut de un unchi și s-a căsătorit la vârsta de 25 de ani cu o văduvă bogată, Khadija, cu care a avut șase copii.

La vârsta de 40 de ani, potrivit tradiției islamice, Mahomed a avut o experiență revelatoare, în care îngerul Gabriel i-a transmis mesajul lui Allah, desemnându-l ca profet și mesager al învățăturii divine. Chiar dacă Mahomed era analfabet, el a devenit convins că misiunea sa era să transmită și să interpreteze voința lui Allah. Astfel, a început să predice la Mecca, îndemnând oamenii să renunțe la idolatria lor și pe cei bogați să-i ajute pe cei săraci.

Inițial, mesajul său nu a fost bine primit la Mecca, ceea ce a dus la refugiul său în Medina în anul 622, eveniment cunoscut sub numele de *Hijra*, marcând începutul calendarului islamic. În Medina, Mahomed a reușit să unifice triburile și, după șapte ani, a cucerit orașul Mecca, stabilindu-l drept centru religios al Islamului. Ultimul său pelerinaj la Mecca în 632 a stabilit tradiția acestuia ca un ritual esențial pentru musulmani, devenind cel mai important loc de pelerinaj pentru adepții Islamului.

Mahomed a murit în același an, 632, și a fost înmormântat la Medina. Moștenirea sa a fost consolidată prin Coran, care cuprinde revelațiile primite de la Allah. De-a lungul secolelor, Coranul a generat controverse legate de interpretarea Jihadului, considerat de unii ca fiind războiul sfânt. Totuși, acest concept a fost inițial legat de necesitatea apărării comunității islamice în fața conflictelor și violențelor din epoca sa.

După moartea lui Mahomed, acesta nu a lăsat un succesor clar desemnat. Leadershipul a fost asumat de Abu Bakr, socrul său, deși Ali, ginerele său, a fost văzut de unii ca un pretendent legitim. Abu Bakr a devenit primul calif, urmând să conducă comunitatea musulmană. Această dispută asupra succesiunii a condus mai târziu la divizarea între sunniți și šiiti, una dintre principalele schisme ale Islamului.

21 aprilie – Sfântul Anselm de Canterbury

Anselm s-a născut la Aosta în 1033 sau 1034, într-o familie nobilă. Tatăl său s-a opus vehement dorinței fiului de a urma viața consacrată, dar, paradoxal, după moartea soției, chiar tatăl său a intrat în mănăstire. După vârsta de 20 de ani, Anselm a părăsit casa părintească, a traversat Alpii și a ajuns în Franța. În 1059, s-a stabilit în mănăstirea benedictină „Notre-Dame du Bec” din Normandia, atras de faima lui Lanfranc din Pavia, prior al mănăstirii și un renumit învățător.

Anselm a depus voturile monahale în anul următor și a devenit colaboratorul lui Lanfranc în predarea filosofiei și teologiei. După trei ani, a preluat conducerea mănăstirii și a educației sale, devenind un renumit maestru în artele liberale. A trăit la această mănăstire până în 1092, timp în care a scris lucrări teologice și filosofice de mare importanță, inclusiv *Monologul* și *Proslogul*. Aceste lucrări reflectă eforturile lui Anselm de a înțelege credința prin rațiune, formulând celebra afirmație „Cred pentru a înțelege” (*Credo ut intelligam*), în care rațiunea este folosită pentru a aprofunda înțelegerea credinței.

În 1093, Anselm a fost consacrat arhiepiscop de Canterbury. Deși cunoscut pentru blândețea sa, el a trebuit să se confrunte cu regele William Rufus și cu Henric I al Angliei, ajungând de două ori în exil din cauza conflictelor cu aceștia. După reconcilierea dintre papă și regele Angliei, Anselm a revenit în funcția de primat al Angliei, unde a rămas până la moartea sa, pe 21 aprilie 1109.

Sfântul Anselm este văzut ca un pionier al scolasticii și al sintezei dintre credință și rațiune. Filosofia sa, influențată de Platon și Augustin, a contribuit la dezvoltarea teologiei creștine, formulând ceea ce Immanuel Kant va numi mai târziu „proba ontologică a existenței lui Dumnezeu”. Anselm a fost canonizat în 1494 și declarat Doctor al Bisericii în 1720.

Punctele centrale ale gândirii sale filosofice și teologice, alături de contribuția sa la creștinarea filosofiei antice, sunt evidențiate de Papa Pius al X-lea în enciclica *Communium Rerum* (1909), ce reflectă viața și învățătura sa, oferind și o privire asupra provocărilor cu care se confrunta Biserica Catolică la începutul secolului XX.

Anselm rămâne o figură de referință în tradiția catolică, în special pentru modul în care a pus în dialog credința și rațiunea, două „aripi” esențiale

ale înțelegerii adevărului divin, așa cum va sublinia și Papa Ioan Paul al II-lea în celebra enciclică *Fides et ratio*.

22 aprilie – Ziua Mondială a Pământului

Ziua Planetei Pământ, declarată sărbătoare oficială de către Organizația Națiunilor Unite în 2009, ne reamintește de responsabilitatea comună pe care o avem față de casa noastră planetară. Această sărbătoare simbolizează nevoia urgentă de a îngriji și proteja Pământul, așa cum ne îngrijim de propriile locuințe. Frumusețea și sfințenia planetei noastre sunt legate de sănătatea mediului înconjurător, iar poluarea aerului, a apelor și a solului este o problemă care afectează viața fiecăruia dintre noi.

Deși speculațiile despre viața pe alte planete continuă, realitatea este că Pământul este singura noastră casă. Fiecare dintre noi, indiferent de statut social, credință sau convingeri, este responsabil pentru starea acestei planete și pentru bunăstarea generațiilor viitoare. Planeta noastră suferă din cauza acțiunilor umane care au poluat și degradat mediul natural, iar noi trebuie să luăm măsuri pentru a vindeca rănilile pe care le-am provocat.

Papa Francisc, în enciclica *Laudato Si'* din 2015, ne îndeamnă să reflectăm la responsabilitatea noastră față de casa comună, să acționăm pentru a proteja mediul și să promovăm un model de dezvoltare sustenabilă care să fie benefic pentru toți. Această scrisoare apostolică este o chemare la unitate globală în fața crizei de mediu și ne arată că grija față de planetă este o datorie morală și spirituală. Dacă i-am aplica învățăturile, am putea contribui la un viitor mai bun pentru toți.

23 aprilie – Sfântul Gheorghe, martir

Sfântul Gheorghe, martirizat la începutul secolului al IV-lea, este unul dintre cei mai venerați sfinți în lumea creștină. Mormântul său se află la Lida, în Israelul de astăzi, un loc de pelerinaj important de-a lungul istoriei. Cu toate acestea, biserica ridicată în cinstea sa a fost distrusă de sultanul Saladin în timpul cruciadelor. O nouă biserică a fost construită în secolul al XIX-lea, locul rămânând un simbol al credinței.

În iconografie, sfântul Gheorghe este adesea reprezentat ca un cavaler curajos, care luptă împotriva unui balaur. Legenda spune că un balaur teroriza o cetate, cerând jertfe umane, iar într-o zi, când fiica regelui urma să fie sacrificată,

Gheorghe, un cavaler din Cappadocia, a sosit și a salvat-o. După ce l-a ucis pe balaur, i-a îndemnat pe locuitorii cetății să nu se mai teamă și să se convertească la creștinism, recunoscând puterea lui Cristos.

Sfârșitul vieții sale a fost marcat de martiriu. Refuzând să aducă ofrande zeilor păgâni, a fost condamnat la moarte prin decapitare. Curajul său i-a inspirat pe mulți creștini să-și mărturisească credința, chiar și cu prețul vieții. Sfântul Gheorghe a devenit astfel un simbol al vitejiei și al devotamentului.

Venerat în întreaga lume, sfântul Gheorghe este patronul multor locuri sau instituții, inclusiv al Armatei Române. Nenumărați creștini, dar și orașe, regiuni și chiar țări poartă numele său, cerându-i protecție și călăuzire. Fie ca toți cei care îi poartă numele să fie ocrotiți și călăuziți spre bine!

24 aprilie 387 – Botezul sfântului Augustin

În noaptea de Paște a anului 387, arhiepiscopul de Milano, Aurelius Ambrosius, a avut onoarea de a-l boteza pe Aurelius Augustinus, cunoscut ulterior ca sfântul Augustin din Hippona, la vârsta de 33 de ani. Augustin, un filosof și gânditor remarcabil al epocii, s-a convertit la creștinism cu un an înainte, sub influența puternică a predicilor și exemplului personal al lui Ambroziu. În același timp, a fost botezat și fiul său, Adeodatus.

Ambroziu, renumit pentru apărarea ortodoxiei și pentru excepționalele sale abilități ca jurist și administrator al imperiului, l-a impresionat profund pe Augustin prin învățăturile sale. Acest eveniment a marcat un punct de cotitură în viața lui Augustin, un moment mult așteptat de mama sa, Monica, aceasta bucurându-se că a trăit și ziua în care și-a văzut fiul convertit.

După botez, Augustin s-a retras din viața publică timp de patru ani, dedicându-se rugăciunii, reflecției și ascezei. Acest interval de liniște a fost preludiul pentru chemarea sa în rândul clerului, un pas care a venit mai mult ca o voință divină decât ca o ambiție personală.

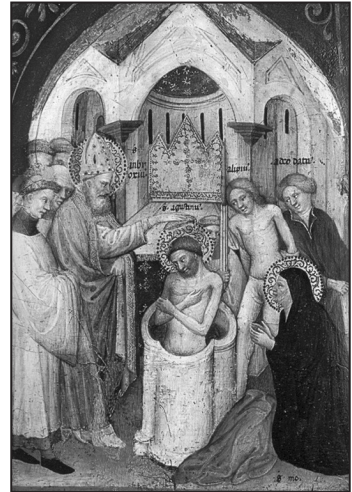
Citatele sale, care sunt o sursă de inspirație până astăzi, reflectă adâncă sa înțelepciune spirituală:

„Dacă îndepărtezi dreptatea, regatele nu sunt decât mari bande de tâlhari”.

„Tristețea este gândul la mine, bucuria este gândul la tine”.

„Cine îl are pe Dumnezeu, acela este fericit”.

„Cred în Cristosul care se află mai adânc în mine decât eu însumi”.

Sfântul Augustin a devenit unul dintre cei mai influenți teologi și filosofi ai Bisericii, lăsând o moștenire profundă atât în teologia creștină, cât și în filosofia occidentală.

25 aprilie 1904 – Muzica gregoriană

Pe 25 aprilie 1904, Papa Pius al X-lea le-a încredințat călugărilor benedictini din Solesmes sarcina de a restaura autenticul text al cântului gregorian, sub supravegherea unei comisii romane. Munca lor s-a concretizat în publicarea, între anii 1905 și 1912, a textelor oficiale ale acestui cânt liturgic fundamental pentru Biserica Catolică. Această inițiativă a fost precedată de un document important publicat de Papa Pius al X-lea în 1903, intitulat *Tra le sollecitudini*, în care s-a subliniat necesitatea utilizării muzicii gregoriene în cultul catolic.

Documentul sublinia că muzica gregoriană reprezintă cântul propriu al Bisericii, singura moștenire muzicală păstrată de la Părinții antici ai creștinătății, care a rămas fidelă structurii sale originale de-a lungul secolelor. Aceasta este văzută ca modelul ideal al muzicii sacre, din care ar trebui să se inspire toate compozițiile utilizate în cadrul liturgic.

Papa nu a interzis însă utilizarea altor forme de muzică, inclusiv cele moderne, atât timp cât acestea respectă demnitatea sacră a liturgiei și au valoare artistică. În acest sens, muzica în liturghie trebuie să slujească cultul divin și să îndrepte sufletele credincioșilor spre o mai profundă comuniune cu Dumnezeu.

25 aprilie 1687 – Trece la cele veșnice Kájoni János (n. 8 martie 1629, Căianu Mic – d. 25 aprilie 1687, Lăzarea)

Ioan Căianu (Ioannes Caioni) a fost un călugăr franciscan observant, primul autor român de muzică cultă, cunoscut și în calitate de constructor și reparator de orgi, precum și ca un important culegător de folclor. Cea mai importantă realizare a sa este *Codicele Caioni*, o colecție de 346 de piese muzicale variate, ce reflectă bogata tradiție muzicală din Transilvania, dar și din comunitățile catolice din Moldova. *Codicele Caioni* reprezintă o mărturie valoroasă a vieții muzicale din acea perioadă și a influenței culturale în regiune.

Căianu s-a remarcat prin contribuțiile sale în domeniul muzical, dar și prin activitatea sa

de constructor de orgi, ajutând la dezvoltarea patrimoniului muzical al Bisericii Catolice din Transilvania. Mormântul său se află în biserica mănăstirii franciscane din Lăzarea, județul Harghita, loc care păstrează vie memoria și contribuțiile sale culturale și spirituale.

26 aprilie 1986 – Explozia nucleară de la Cernobîl

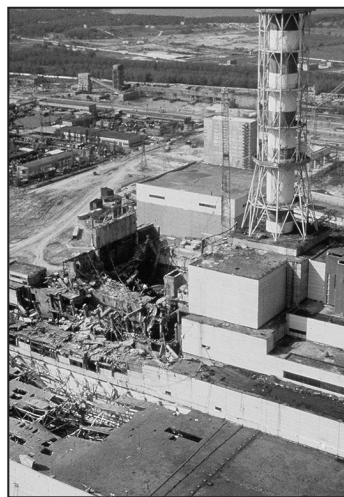
În urma unor erori grave și a comportamentului neglijent al conducerii centralei nucleare, în timpul unui test de siguranță extrem de riscant, reactorul nuclear numărul 4 de la Cernobîl a explodat, eliberând în atmosferă o cantitate imensă de material radioactiv. Explozia a generat un nor toxic care a afectat o mare parte din Europa, iar consecințele asupra sănătății populației și a mediului se vor resimți pe termen lung.

Comparativ cu bombardamentele atomice de la Hiroshima și Nagasaki, explozia de la Cernobîl a fost de o magnitudine mult mai mare în termeni de radioactivitate. Europeanii nu și-au dat seama pe moment de amploarea dezastrului, dar efectele nocive ale radiațiilor au fost devastatoare și continue.

Această catastrofă ar trebui să fie un semnal de alarmă pentru toți, subliniind cât de periculoase pot fi consecințele unui comportament iresponsabil și ale neglijenței umane. Fiecare dintre noi are o responsabilitate față de spațiul comun în care trăim, iar prin lipsa noastră de grijă, nu doar că ne afectăm pe noi înșine, dar ne îmbolnăvim și ne punem în pericol semenii. Lecția dură a dezastrului de la Cernobîl ne reamintește cât de fragil este echilibrul pe care se bazează sănătatea planetei și a oamenilor.

În România, regimul Nicolae Ceaușescu a impus tăcerea în legătură cu dezastrul nuclear. Deși liderul român condamnase public invazia armatelor sovietice în Cehoslovacia în 1968, gest care a fost apreciat de mulți, în cazul exploziei de la Cernobîl, el a ales să nu dezvăluie pericolul radioactiv la care era expusă populația. Securitatea a supravegheat îndeaproape orice încercare de a discuta despre accident, arătând încă o dată că interesul pentru adevăr și pentru protejarea oamenilor era sacrificat în favoarea loialității față de Uniunea Sovietică.

Dezastrul de la Cernobîl este un simbol al pericolelor create de om atunci când ignoranța și iresponsabilitatea depășesc granițele moralității și ale prudenței.

27 aprilie 1883 – Înființarea Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București

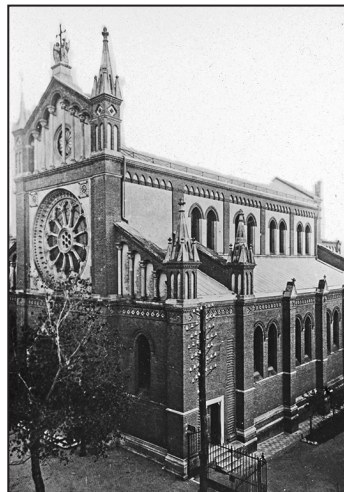
Papa Leon al XIII-lea a ridicat Vicariatul Apostolic al Valahiei la rangul de Arhiepiscopie Romano-Catolică, cu reședința la București, un moment semnificativ pentru comunitatea catolică din România. Primul titular al Arhidiecezei a fost episcopul Ignatius Paoli, care, din anul 1870, era episcop de Nicopole și Administrator Apostolic al Valahiei.

Această decizie a fost solicitată de guvernul român, dar nu a fost primită fără opoziție. Unele ziare din țară și Biserica Ortodoxă și-au exprimat dezacordul, considerând înființarea Arhiepiscopiei ca un gest controversat.

Printre realizările importante ale arhiepiscopului Paoli se numără:

- deschiderea Seminarului pentru formarea clerului diecezan, contribuind la creșterea numărului și calității preoților romano-catolici din regiune;
- construirea catedralei „Sfântul Iosif” din București, între anii 1875 și 1884, care a devenit un simbol al comunității catolice din România și o importantă clădire de cult;
- încoronarea regelui Carol I în anul 1881, un moment istoric pentru România modernă.

Arhiepiscopul Paoli a trecut la cele veșnice în anul 1885. Într-un gest de mare respect, rămășițele sale pământești au fost mutate pe data de 15 februarie 2023 din Cimitirul „Bellu” în capela de la subsolul catedralei „Sfântul Iosif” din București, împreună cu rămășițele pământești ale arhiepiscopului Alexandru Theodor Cisar, un alt lider important al Arhiepiscopiei Romano-Catolice.

27 aprilie 2014 – Ziua celor patru papi

Papii Ioan al XXIII-lea și Ioan Paul al II-lea sunt declarați sfinți de Papa Francisc. La această celebrare a participat și Papa Emerit Benedict al XVI-lea.

28 aprilie 1611 – Înființarea Universității Catolice a Filipinelor

Universitatea „Santo Tomas” (UST) din Manila, fondată pe 28 aprilie 1611, este cea mai veche și cea mai mare universitate catolică din Asia. Inițiativa de a o înființa a aparținut celui de-al treilea arhiepiscop al orașului,

Miguel de Benavides, un călugăr dominican, care a dorit să pregătească tineri pentru preoție. El a pus la dispoziție suma de 1.500 de pesos și colecția sa de cărți pentru a întemeia această instituție de învățământ.

În 1645, Papa Inocențiu al X-lea a transformat Colegiul „Sfântul Toma” într-o universitate, iar mai târziu aceasta a intrat sub patronajul coroanei spaniole. Universitatea „Santo Tomas” a jucat un rol fundamental în educația și formarea liderilor și profesioniștilor din Filipine, devenind un pilon al sistemului educațional din această țară.

De-a lungul secolelor, UST a devenit nu doar o instituție academică, ci și un centru cultural și spiritual esențial pentru Filipine, menținându-și rolul de lider în educația catolică și continuând să fie un reper major în formarea a peste 40.000 de studenți în fiecare an. Este a doua universitate pontificală ca importanță, după Universitatea Pontificală Gregoriană din Roma.

Pe lângă rolul său educațional, universitatea a format mulți președinți și figuri importante din istoria Filipinelor, devenind o bază solidă pentru dezvoltarea acestei țări creștine din Asia.

P.S.: De asemenea, în România, Universitatea din Cluj a început ca un colegiu iezuit, iar la fondarea Universității „Al.I. Cuza” din Iași, printre cele trei facultăți inițiale se număra și facultatea de teologie.

29 aprilie 1380 – Trece la cele veșnice sfânta Ecaterina de Siena

Sfânta Ecaterina de Siena s-a născut pe 25 martie 1347, la Siena, fiind al douăzeci și patrulea copil al părinților săi, Giacomo și Lapa Benincasa. Familia sa numeroasă o face deja ieșită din comun, dar viața Ecaterinei avea să devină excepțională prin profunzimea trăirilor sale spirituale. La vârsta de doar șapte ani, Ecaterina a experimentat o „căsătorie mistică” cu Isus Cristos, un moment de mare importanță în viața sa de credință, iar la 15 ani s-a alăturat terțiarilor Ordinului Dominican, deschizând oficial o viață dedicată pocăinței, rugăciunii și angajamentului în Biserică.

Deși aproape analfabetă, Ecaterina a fost remarcabil de înțeleaptă. Această calitate l-a determinat pe Papa Paul al VI-lea să o declare „învățătoare a Bisericii” în 1970. În 1939, fusese deja desemnată patroană a Italiei, împreună cu sfântul Francisc din Assisi, iar în 1999, Papa Ioan Paul al II-lea

i-a acordat titlul de copatroană a Europei, alături de sfântul Benedict.

Ecaterina a jucat un rol semnificativ în Biserica și politica vremii sale. A trimis scrisori marilor lideri ai vremii – papi, regi și principii –, încurajându-i să acționeze în interesul Bisericii și al păcii. Una dintre cele mai notabile realizări ale sale a fost influența pe care a avut-o asupra Papei Grigore al XI-lea, pe care l-a convins să părăsească Avignonul și să revină la Roma în 1377, restaurând astfel reședința papală în locul său legitim.

Ecaterina ne-a lăsat o moștenire literară semnificativă, incluzând 381 de scrisori, 27 de rugăciuni și un tratat teologic, *Dialogul Providenței* sau *Cartea învățăturii divine*, o lucrare profundă care este și astăzi studiată pentru valoarea sa spirituală și teologică.

Viața sa scurtă, dar intensă – a murit la 33 de ani, pe 29 aprilie 1380 – rămâne un exemplu de dăruire totală lui Cristos și de implicare activă în viața Bisericii. Curajul, simplitatea, austeritatea și angajamentul ei profund pentru credință și armonie între oameni continuă să inspire și să ofere un model relevant pentru lumea de astăzi, care are nevoie de repere solide în mijlocul progresului material și al confuziei spirituale.

30 aprilie – Sfântul Pius al V-lea, papă

Papa Pius al V-lea (1504-1572) a fost un papă cu un caracter auster și neînduplecat în fața corupției și imoralității. La alegerea sa ca papă, a interzis orice manifestare de fast pentru a sublinia sobrietatea și seriozitatea pontificatului său. Când a ajuns la conducerea Bisericii, a luat măsuri stricte pentru a combate păcatul public, eliminând prostituția și alte scandaluri din Cetatea Sfântă. De asemenea, a impus reguli stricte de austeritate în rândul Curiei Romane și le-a cerut episcopilor să stea permanent în reședințele lor episcopale, descurajând acumularea de beneficii multiple.

Un fervent luptător împotriva nepotismului, Pius al V-lea considera că rudele prelaților ar

trebui să fie mulțumite dacă nu suferă de foame. De exemplu, un nepot de-al său a fost acceptat în Garda Papală, dar, după ce papa a aflat că acesta era infidel soției, l-a alungat nu doar din gardă, ci și din Statul Papal.

Pius al V-lea a avut un rol semnificativ în reformarea Bisericii, publicând *Breviarul*, *Catehismul tridentin* și *Misalul Roman*, care au rămas în uz până în perioada modernă. Deși nu a reușit să stopeze complet răspândirea Reformei protestante, a întărit puterile Inchiziției pentru a păstra puritatea credinței și a moralei creștine.

În plan educațional, papa a înființat Colegiul Ghislieri la Pavia, destinat studenților merituosi, o instituție care continuă să funcționeze și în prezent. Pe plan politic, a apărat drepturile Bisericii Catolice în Spania, ceea ce a generat tensiuni cu regele Filip al II-lea. În Franța, a luptat pentru apărarea catolicilor împotriva hughenotilor, iar în Anglia a sprijinit-o pe catolica Maria Stuart împotriva reginei Elisabeta I, pe care a excomunicat-o în 1570.

Una dintre cele mai notabile contribuții ale Papei Pius al V-lea a fost formarea Ligii Sfinte (Lega Santa) împotriva otomanilor. În bătălia de la Lepanto (7 octombrie 1571), creștinii au învins flota turcească, dând o lovitură decisivă Imperiului Otoman. În amintirea acestei victorii, Pius al V-lea a instituit obiceiul ca clopotele bisericilor să bată la miezul zilei, tradiție care continuă și astăzi. A introdus și Sărbătoarea Sfânta Maria a Victoriei, care ulterior a devenit Sărbătoarea Sfântului Rozariu, rugăciune extrem de răspândită în lumea catolică.

Pe patul de moarte, Pius al V-lea le-a adresat cardinalilor o ultimă rugămintă: „Vă încredințez sfânta Biserică pe care am iubit-o atât de mult! Căutați să alegeți un succesori plin de zel care să nu caute altceva decât slava Domnului și care să nu aibă aici, pe pământ, alt interes decât onoarea Scaunului apostolic și binele creștinătății”.

1 mai 1991 – Doctrina Socială a Bisericii Catolice

Dacă cineva nu vrea să muncească, nici să nu mănânce!” (2Tes 3,10) Enciclica *Centesimus Annus*, publicată de Papa Ioan Paul al II-lea pe 1 mai 1991, marchează aniversarea a o sută de ani de la apariția enciclicei *Rerum Novarum* a Papei Leon al XIII-lea, documentul care a pus bazele doctrinei sociale a Bisericii Catolice. *Centesimus Annus* analizează evoluțiile sociale, economice și politice de la sfârșitul secolului XX, într-un moment istoric marcat de prăbușirea blocului comunist și de triumful capitalismului în Occident.

Papa subliniază importanța muncii ca fundament al demnității umane și critică orice sistem economic care subminează acest principiu. În viziunea sa, nici socialismul, nici capitalismul pur nu oferă soluții perfecte pentru problemele omenirii, ambele fiind supuse abuzurilor și deviațiilor. Papa Ioan Paul al II-lea recunoaște beneficiile pieței libere și ale dreptului la proprietate privată, dar subliniază că aceste drepturi trebuie mereu echilibrate cu binele comun. De asemenea, avertizează împotriva idolatrizării pieței și afirmă că o economie sănătoasă trebuie să fie în serviciul omului, nu invers.

Enciclica promovează ideea că toate resursele pământului sunt destinate întregii umanități și că solidaritatea și justiția socială trebuie să fie valori fundamentale în distribuirea bogățiilor. În acest context, papa solicită anularea datoriilor țărilor sărace și subliniază importanța dezarmării și a unei culturi globale a păcii.

Ioan Paul al II-lea insistă asupra unei culturi care să favorizeze dezvoltarea integrală a omului, atât materială, cât și spirituală, subliniind necesitatea unei vieți mai simple și autentice. Statul are datoria de a crea condiții propice pentru această dezvoltare, având în vedere că omul nu este doar un cetățean al acestei lumi, ci și un fiu al lui Dumnezeu.

Documentul încurajează o viziune transcendentă asupra existenței, afirmând că omul își împlinește sensul vieții numai atunci când își deschide inima către Dumnezeu și trăiește în conformitate cu principiile divine. Calea Bisericii este aceea de a-l sluji pe omul concret, cu toate dificultățile vieții cotidiene, și de a se angaja în promovarea binelui comun prin dragoste și slujire, în spiritul evangheliei.

Centesimus Annus rămâne un document esențial pentru înțelegerea provocărilor lumii contemporane și pentru direcțiile oferite de Biserică în privința unei vieți sociale și economice mai echitabile și mai juste.

2 mai 1868 – Papa Pius al IX-lea aprobă Societatea Tineretului Catolic Italian (actuala *Acțiune Catolică*)

Acțiunea Catolică este o organizație mondială a laicilor catolici, care se angajează într-o colaborare directă și activă cu ierarhia Bisericii Catolice. Scopul principal al acestei organizații este de a promova o trăire mai profundă a evangheliei în contextul lumii contemporane, inspirându-i pe membrii săi să își asume roluri de conducere și de influență în comunitățile lor, prin intermediul valorilor creștine.

Organizația își are rădăcinile în asociațiile catolice apărute la sfârșitul secolului al XIX-lea, care au crescut în popularitate și influență în mai multe țări. Congresul Catolic de la Malines, din 1863, a marcat un punct important în dezvoltarea acestor mișcări, iar Papa Leon al XIII-lea și succesorii săi, în special Pius al XI-lea, au susținut puternic această inițiativă. În enciclica *Ubi arcano Dei* (1922), Papa Pius al XI-lea a oferit o direcție clară Acțiunii Catolice, promovând implicarea laicilor în misiunea Bisericii.

Obiectivele organizației sunt clare: creșterea umană și spirituală a membrilor acesteia, printr-o educație solidă și o formare morală care să le permită să trăiască credința creștină în viața de zi cu zi. Prin intermediul Acțiunii Catolice, laicii sunt încurajați să contribuie la realizarea binelui comun și să îmbunătățească lumea din jurul lor, acționând cu spirit de solidaritate și în conformitate cu viziunea creștină asupra demnității persoanei umane.

Organizația promovează valorile solidarității, unității și respectului pentru demnitatea fiecărei persoane umane, punând accentul pe drepturile și responsabilitățile fiecărui individ în raport cu comunitatea. Această viziune globală sprijină dezvoltarea integrală a membrilor, atât pe plan fizic, cât și spiritual, pentru ca aceștia să devină lideri în comunitățile lor și să influențeze pozitiv societatea, conform voinței lui Dumnezeu.

3 mai 1991 – Se naște Carlo Acutis

Carlo Acutis s-a născut pe 3 mai 1991 la Londra, dintr-o familie italiană. Deși făcea parte dintr-un mediu bogat, încă de mic, Carlo a demonstrat o sensibilitate spirituală ieșită din comun. La vârsta de șapte ani, a primit prima sfântă Împărtășanie, iar acest moment a devenit punctul central al vieții sale. De atunci, s-a îndrăgostit profund de Euharistie, pe care a continuat să o primească zilnic, rămânând devotat acestei practici până la sfârșitul vieții.

Educația sa a fost una riguroasă, frecventând școala generală condusă de Surorile Marceline și liceul clasic condus de iezuiți la Milano. Carlo a avut o copilărie fericită și împlinită, fiind cunoscut pentru firea sa prietenoasă și deschisă.

Avea o pasiune pentru informatică, domeniu în care s-a evidențiat prin abilități impresionante, dar, mai presus de toate, era profund atașat de credința sa creștină. Participa zilnic la sfânta Liturghie, se ruga Rozariul și se împărtășea cu o credință profundă. Modelele sale de viață erau Isus, sfânta Fecioară și mai mulți sfinți tineri, printre care Francisc și Iacinta Marto, Dominic Savio, Alois Gonzaga și Tarciziu.

Carlo a îmbinat credința cu pasiunea sa pentru tehnologie, realizând un portal digital și o expoziție despre minunile euharistice din întreaga lume. În luna octombrie a anului 2006, Carlo a fost diagnosticat cu o formă agresivă de leucemie. Cu o maturitate și o încredere deosebite, a acceptat boala spunând: „Ofer toată suferința pe care o voi avea de suferit pentru Domnul, pentru papă și Biserică, pentru a nu suferi în purgator și a merge direct în paradis”. A murit la vârsta de 15 ani, pe 12 octombrie 2006, în spitalul din Monza, iar trupul său a fost îngropat în Assisi, orașul sfântului său preferat, sfântul Francisc. Moaștele lui sunt acum păstrate în biserica „Santa Maria Maggiore” din Assisi.

Papa Francisc l-a beatificat pe Carlo Acutis pe 10 octombrie 2020. În ziua următoare, papa a spus despre Carlo: „Mărturia lui le arată tinerilor de astăzi că adevărata fericire se găsește acolo unde Dumnezeu este pus pe primul loc și este slujit în frații lui, mai ales în cei marginalizați”.

Carlo Acutis a lăsat o moștenire spirituală puternică pentru tinerii din întreaga lume, fiind un exemplu de trăire autentică a credinței într-o lume modernă și tehnologizată. Mesajul său puternic rămâne: „Toți ne naștem originali; mulți mor fotocopii”.

4 mai 1493 – Papa Alexandru al VI-lea împarte lumea nouă între Spania și Portugalia

Bula *Inter caetera*, emisă de Papa Alexandru al VI-lea pe 4 mai 1493, reprezintă un document-cheie în istoria expansiunii coloniale europene. Prin acest tratat, Papa le acorda regelui Ferdinand și reginei Isabela ai Castiliei și Leonului (Spania) dreptul de a explora și stăpâni toate teritoriile nou-descoperite spre vest și sud de o linie imaginară trasată la 100 de leghe (aproximativ 480 km) la vest de insulele Azore și Capul Verde. Această bulă a justificat, în mare măsură, colonizarea și creștinarea teritoriilor americane descoperite de Cristofor Columb, care deja stabilise o fortăreață pe o insulă importantă.

Bula subliniază două obiective majore: răspândirea creștinismului și îmblânzirea „națiunilor barbare”, întruchipând, astfel, spiritul religios care a însoțit expansiunea teritorială a Spaniei. Pământurile și insulele descoperite, descrise ca fiind bogate în mirodenii și resurse prețioase, erau oferite coroanei spaniole cu scopul declarat de a aduce locuitorii acestor regiuni la credința catolică, prin intermediul misionarilor și creștinilor.

Deși bula sublinia obligația coroanei de a trimite oameni „onești și cu frică de Dumnezeu” pentru a instrui și evangheliza populațiile indigene, în realitate, colonizarea a dus și la numeroase abuzuri, inclusiv asupra și exploatarea acestor populații.

Ratificată prin Tratatul de la Tordesillas în 1494, între Spania și Portugalia, bula *Inter caetera* a împărțit, practic, lumea neexplorată între cele două puteri maritime europene. Astfel, s-a stabilit că majoritatea țărilor din America Latină vorbesc limba spaniolă, iar Brazilia, datorită faptului că se afla în partea portugheză a liniei, va adopta limba portugheză. De asemenea, întreaga Americă de Sud, Centrală și Caraibe au fost profund influențate de creștinism, moștenind valorile culturii și civilizației creștine.

Tratatul de la Zaragoza din 1529 a completat această împărțire a lumii, stabilind granițele în Asia între Spania și Portugalia.

Deși bula a avut efecte pe termen lung asupra creștinării Americii, colonialismul european a adus și multiple consecințe negative, precum distrugerea unor civilizații indigene, exploatarea și subjugarea populațiilor locale.

5 mai 1995 – Legislația italiană îl exclude pe Dumnezeu din jurământul martorilor

În avansarea continuă a laicității în gândire și acțiune, adică a excluderii lui Dumnezeu dintr-o lume care, cu toate păcatele ei, de milenii s-a declarat creștină, pe data de 5 mai 1995, Curtea de Casație a Italiei, prin Sentința nr. 149, declară ilegală formula din jurământul martorilor la tribunal: „Conștient de responsabilitatea pe care cu jurământ mi-o asum în fața lui Dumnezeu și a oamenilor”, și o modifică astfel: „Conștient de responsabilitatea morală și juridică pe care mi-o asum cu această mărturie, mă angajez să spun tot adevărul și să nu ascund nimic din ceea ce cunosc”.

Problema nu este a martorului, căci acesta poate să nu aibă nicio credință religioasă; problema este a moralității legii. Dacă îl excludem pe Dumnezeu din moralitate, atunci moralitatea de unde izvorăște? Din om? De-a lungul istoriei, omul a legitimat tot felul de anomalii și dictaturi prin care și-a justificat drepturile și puterea. De la Cain și Abel încoace, omul încă nu înțelege că, fără un Dumnezeu deasupra și în inima lui, devine lup pentru semenul său.

Laicitatea statului nu este, în sine, un lucru rău, dar excluderea lui Dumnezeu din gândirea și viața oamenilor înseamnă nu doar sărăcirea omului, ci mutilarea și transformarea acestuia, de multe ori, într-o bestie; dictaturile lumii contemporane confirmă din plin acest trist adevăr despre specia umană.

În Codul de Procedură Penală al României din anul 2010 citim următoarele:

Textul jurământului este următorul: „Jur că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să-mi ajute Dumnezeu!” Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă în funcție de credința religioasă a martorului. În timpul depunerii jurământului, cu excepțiile impuse de credința religioasă, martorul ține mâna dreaptă pe cruce sau pe Biblie.

Cred că, mai ales datorită puterii pe care religia creștină și bisericile (în primul rând, Biserica Ortodoxă Română) încă o mai au în România, legislația românească nu este complet laică sau chiar atee.

6 mai 2001 – În timpul călătoriei apostolice în Siria, Papa Ioan Paul al II-lea este primul papă care pășește într-o moschee

Moscheea Ummayad sau Marea Moschee a Siriei din Damasc este una dintre cele mai mari și mai vechi moschei din lume. A fost construită pe ruinele unei vechi bazilici romane dedicate sfântului Ioan Botezătorul. În

interiorul moscheii se află un altar care adăpostește capul sfântului Ioan Botezătorul, venerat atât în religia creștină, cât și în cea musulmană. De asemenea, în această moschee se află capul lui Husein, nepotul profetului Mohamed, precum și mormântul sultanului Saladin, conducătorul musulmanilor din timpul cruciadelor.

Papa Ioan Paul al II-lea și Papa Francisc sunt lideri spirituali care au deschis căi de dialog și apropiere între creștini și credincioșii lui Allah. Globalizarea lumii contemporane este un semn al timpului pe care trebuie să-l înțelegem și să-l trăim. Este voința lui Dumnezeu ca oamenii să formeze o mare familie, având ca locuință comună planeta Pământ și, în final, „sânul lui Abraham”.

6 mai 2013 – Trece la cele veșnice Giulio Andreotti

Giulio Andreotti a fost unul dintre cei mai importanți oameni politici ai Italiei. Născut la Roma pe 14 ianuarie 1919, a ocupat de trei ori funcția de prim-ministru al Italiei: între 1972 și 1973, între 1976 și 1979, și între 1989 și 1992. A fost, de asemenea, ministrul afacerilor externe în perioada 1983-1989. Căsătorit o singură dată, cu Livia Danese, Andreotti a rămas cunoscut pentru devotamentul său față de credința catolică și pentru activitatea sa politică de durată.

N.B.: Provenind dintr-o Românie în care persoanele cu funcții publice erau atent monitorizate pentru a evita participarea la viața religioasă, m-a impresionat faptul că Giulio Andreotti, în fiecare dimineață, înainte de a merge la serviciu, participa la sfânta Liturghie, primea sfânta Împărtășanie și rămânea recules în rugăciune. Totodată, spre sfârșitul vieții sale, a fost supus unor procese în care i s-au căutat diverse vini, însă nu i s-a putut demonstra nicio acuzație.

7 mai 1999 – Începe vizita ecumenică în România a Sanctității Sale Papa Ioan Paul al II-lea

Între 7 și 9 mai 1999, Papa Ioan Paul al II-lea a vizitat România, fiind prezent doar în Capitală, la invitația Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, Teoctist (1986-2007), și a președintelui României, Emil Constantinescu (1996-2000). Această vizită a fost una istorică, marcând primul pas al episcopului Romei pe „teritorii ortodoxe” și deschizând un nou capitol în relațiile dintre Biserica Catolică și Bisericile Ortodoxe. Papa, originar din Polonia, cunoștea bine realitățile lumii din Europa de Est, iar vizita sa la București a fost un prim pas spre împlinirea visului de unitate între creștini, pe care atât el, cât și succesorul său, Papa Francisc, l-au susținut, pentru ca toți creștinii să „meargă împreună” în întâmpinarea lui Dumnezeu și a aproapelui.

Ioan Paul al II-lea, un vizionar al vremurilor dificile, dar promițătoare, a numit România „Grădina Maicii Domnului”, un titlu care nu doar că reflectă o realitate, dar sugerează o misiune care trebuie împlinită.

Cine ar putea uita momentul când zecile de mii de credincioși (catolici și ortodocși), la finalul vizitei papei, în prezența patriarhului Teoctist și a Suveranului Pontif, au strigat într-un glas „Unitate”? Acest strigăt puternic, care părea să se înalțe până la ceruri, a rămas adânc întipărit în inimile tuturor, inclusiv în inima lui Ioan Paul al II-lea, care a menționat de mai multe ori în discursurile sale emoția aceluia moment.

Astăzi, poate ar fi timpul să ne întrebăm: nu există oare o cale prin care măcar data Învierii Domnului, cea mai importantă sărbătoare a creștinătății, să fie celebrată în unitate? Cei care sunt chemați să ia decizii ar trebui să-și amintească de acel strigăt din Parcul Izvor – „Unitate!” – și să îi dea ascultare, pentru că prin glasul acelor credincioși a vorbit chiar Isus Cristos, care la Ultima Cină s-a rugat „ca toți să fie una”.

8 mai – Fericitul Ieremia Valahul

Pe 29 iunie 1556, într-un sat din Moldova, probabil Sasca (Tzazo), lângă Baia, s-a născut Ion, fiul lui Stoica Costist și al Margaretei. Ca în viața multor sfinți, mama Margareta a avut un rol decisiv, insuflându-le copiilor săi o educație profundă, bazată pe valorile evanghelice. Ea le explica celor mici că viața oferă două căi: cea a unei vieți creștine, frumoase și sfinte,

care duce la cer, și cea a răului, ce conduce spre pedeapsa veșnică. Inspirat de cuvintele mamei sale, Ion a ales calea sfințeniei și, neavând în Moldova o mănăstire catolică unde să-și consacre viața, a decis să plece în Italia. Acolo, spunea mama lui, trăiesc papa, creștini buni și călugări sfinți.

La vârsta de 18 ani, Ion a plecat de acasă, trecând Carpații prin Pasul Oituz, ajungând la Alba Iulia, iar apoi, cu ajutorul unui medic italian, a ajuns la Bari și, mai departe, la Napoli. Acolo a intrat într-o mănăstire a călugărilor capucini, primind numele de Ieremia. Acest moment s-a petrecut pe data de 8 mai 1578.

Fratele Ieremia este un model pentru lucrătorii sanitari, dedicându-și timp de 40 de ani viața îngrijirii bolnavilor, cu devotament și iubire. Sfârșitul vieții sale pământești a fost tot un act de slujire. În urma unei vizite la un bolnav, s-a îmbolnăvit el însuși și a trecut la cele veșnice pe 5 martie 1625.

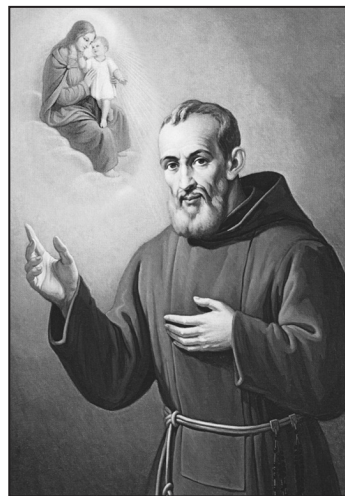
În 1959, Papa Ioan al XXIII-lea a declarat eroismul virtuților sale, iar pe 30 octombrie 1983, Papa Ioan Paul al II-lea l-a beatificat. În prezent, osemintele fericitului Ieremia, primul fericit din Moldova, sunt depuse în sanctuarul dedicat lui în orașul Onești.

Fericitul Ieremia Valahul, venind din România în Italia, a unit prin trăirea sa Orientul cu Occidentul, trasând o punte simbolică între popoare și între Bisericile creștine... În istoria noastră bimilenară, atât de bogată, cu atâtea valori de credință, Ieremia Valahul este primul român care este ridicat oficial la gloria altarelor (Papa Ioan Paul al II-lea, 30 octombrie 1983).

„Bogat neam de oameni suntem noi de am putut să dăm în același veac, în aceeași vreme, un sfânt ca Ieremia Valahul și un războinic ca Mihai Viteazul” (prof. Grigore Manolescu).

9 mai 1877 – Ziua Independenței României

În această zi, Adunarea Deputaților a proclamat Independența de Stat a Regatului României față de Imperiul Otoman. A doua zi, Senatul a votat Legea independenței, care a fost promulgată de regele Carol I. Prin această lege, Guvernul României a decis încetarea plății anuale a tributului de 914.000 lei către Imperiul Otoman, această sumă fiind acum direcționată către bugetul național al țării.

9 mai 1945 – Ziua Victoriei coaliției Națiunilor Unite în cel de-al Doilea Război Mondial

Germania nazistă capitulează necondiționat, încheindu-se astfel cel mai mare conflict militar din istoria omenirii, urmat apoi, din păcate, de „ciuma roșie”, comunismul.

9 mai 1950 – Ziua Europei

La această dată, ministrul francez de Externe Robert Schuman a propus plasarea producției de cărbune și oțel sub controlul unei autorități comune, în scopul de a controla producția de armament și a preveni izbucnirea unui viitor conflict militar. Această propunere este considerată piatra de temelie a Uniunii Europene. Decizia de a institui această zi ca Ziua Europei a fost luată în 1985, în cadrul Consiliului European de la Milano.

9 mai 1993 – Agrigento, Valle dei Templi:

Papa Ioan Paul al II-lea lansează cuvinte grele contra mafiei

Cei care au pe conștiință atât de multe victime umane trebuie să înțeleagă că nu este permis să ucizi oameni nevinovați. Dumnezeu a spus: „Să nu ucizi!” Niciun om, nicio mulțime umană, nici măcar Mafia, nu poate schimba și călca în picioare acest drept sacru al lui Dumnezeu! Este nevoie de civilizația vieții! În numele lui Cristos cel crucificat și înviat, al acestui Cristos care este Calea, Adevărul și Viața, mă adresez vouă, celor responsabili: Convertiți-vă! Va veni ziua judecății lui Dumnezeu!

10 mai 1866 – Carol I intră în Capitală, acamat de peste 30.000 de bucureșteni

10 mai 1881 – Încoronarea principelui Carol I ca rege al României

A nu se uita: Regii României au fost de origine germană și de confesiune catolică, chiar dacă legile țării le-au cerut să devină ortodocși.

Motto-ul Casei Regale a României este *Nihil sine Deo!* Rădăcinile trebuie îngrijite pentru a da rodnicie copacului României contemporane.

10 mai 1927 – Se semnează Concordatul dintre România și Sfântul Scaun

Acest concordat, intrat în vigoare doi ani mai târziu, a stabilit reorganizarea și funcționarea Bisericii Catolice în Regatul României. După alungarea regelui Mihai și proclamarea Republicii Populare pe 30 decembrie 1947,

relațiile dintre România și Sfântul Scaun s-au deteriorat treptat. Prin Decretul nr. 151 din 17 iulie 1948, Concordatul a fost denunțat de către autoritățile comuniste, însă Sfântul Scaun nu a semnat desființarea acestuia. Pe 1 decembrie 1948, guvernul comunist a decretat „reunificarea cu Biserica Ortodoxă Română” a Bisericii Greco-Catolice, marcând începutul oficial al martiriului acestei Biserici. Pe 7 iulie 1950, relațiile diplomatice dintre România și Sfântul Scaun au fost întrerupte.

Prin Decretul-Lege nr. 9 din 31 decembrie 1989 al Consiliului Frontului Salvării Naționale, ca urmare a abrogării Decretului-Lege 358/1948, Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică) a fost recunoscută oficial. În prezent, relațiile dintre Biserici și cultele din România și statul român sunt reglementate de Legea privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, din 2006.

11 mai 330 – Byzantion devine Constantinopol

Pe data de 11 mai 330, prin decizia împăratului Constantin, vechiul port grecesc de pescari Byzantion devine noua capitală a Imperiului Roman, sub denumirea de Noua Romă. Ceremonialul de înființare imită întemeierea Romei de pe malul Tibrului, iar împăratul marchează cu propria spadă perimetrul sacru al zidurilor orașului. Conștient de importanța strategică a acestui oraș, Constantin, aflat la apogeul gloriei și puterii, pune bazele unui imperiu creștin în Orient, care va fi cel mai longeviv din toată istoria creștinătății. Pe 29 mai 1453, sultanul Mehmed al II-lea cucerește Constantinopolul, schimbându-i numele în Istanbul, dând astfel ultima lovitură unui imperiu creștin asediat de multe secole de semilună.

Motivul pentru care primul împărat creștin stabilește aici noua capitală imperială sunt, în principal, strategice, economice și militare. Orașul este extins cu un nou port în Cornul de Aur și sunt ridicate numeroase clădiri reprezentative pentru o capitală imperială (imitând Forul Roman, colina imperială Palatinum și Circus Maximus). Întregul perimetru urban, de 700 de hectare, este înconjurat de puternice ziduri de apărare. Sunt desemnate șapte coline, în oglindă cu cele șapte coline ale Romei de pe malul Tibrului, iar orașul este împărțit în 14 regiuni, exact ca în Roma antică.

Constantinopol, „orașul lui Constantin”, devine un nou centru al creștinătății, în timp ce Roma imperială devine „orașul papilor”. Acești doi poli ai creștinătății nu doar că vor modela două mari culturi și civilizații, greacă și latină, dar vor contribui și la dureroasa schismă din 16 iulie 1054, un eveniment din care creștinătatea nu și-a revenit nici astăzi. Ulterior, în Evul Mediu târziu, o parte importantă a lumii anglo-saxone se va rupe de comuniunea cu Biserica Romei, formând astfel lumea protestantă.

12 mai 113 – Este inaugurată la Roma, în forumul nou-construit, Columna lui Traian

Columna lui Traian este unul dintre cele mai renumite monumente ale Antichității romane, ilustrând în 124 de scene și 2.500 de personaje cele două războaie daco-romane din anii 101-102 și 105-106 d.C., care au dus la cucerirea Daciei și la transformarea acesteia într-o provincie romană. Această operă a fost realizată de arhitectul Apolodor din Damasc, cel care a construit și podul de la Porțile de Fier.

O veche tradiție afirmă că acest monument a fost salvat de la distrugere de Papa Grigore cel Mare. Emoționat de o scenă în care împăratul Traian o ajută pe mama unui soldat decedat, papa l-a implorat pe Dumnezeu să-i salveze sufletul împăratului păgân de la flăcările iadului. Se spune că Dumnezeu i s-a arătat papei, dezvăluindu-i că sufletul lui Traian a fost salvat. În consecință, papa a declarat zona din jurul columnei ca fiind sacră, contribuind astfel la păstrarea ei de-a lungul veacurilor.

În anul 1536, Papa Paul al III-lea a dispus eliberarea soclului columnei din ruinele forului lui Traian. Restaurarea a fost realizată de arhitectul Fontana începând cu anul 1558, iar în vârful columnei, în locul statuii originale a împăratului Traian, dispărută încă din Antichitate, a fost așezată o statuie a sfântului apostol Petru.

Între anii 1934-1940, meșteri ai Vaticanului au realizat o copie a columnei, care a fost adusă la Muzeul Național de Istorie a României în anul 1967.

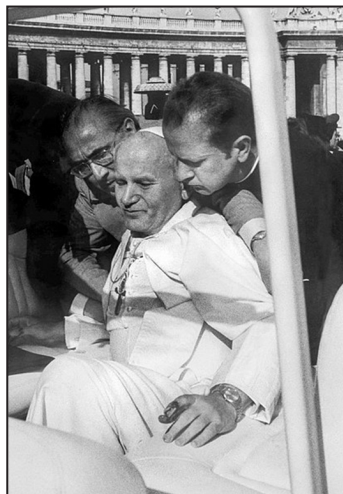
Columna lui Traian rămâne un simbol și un act original al nașterii poporului român.

13 mai 1981 – Atentatul asupra Papei Ioan Paul al II-lea

Killerul turc Mehmet Ali Ağca l-a împușcat pe Ioan Paul al II-lea cu două gloanțe de pistol în piața „Sfântul Petru”, în timpul audienței generale din ziua de miercuri. Papa a fost transportat imediat la spital, unde a supraviețuit atentatului după o intervenție chirurgicală care a durat cinci ore și 30 de minute.

Pe 27 decembrie 1983, papa l-a întâlnit pe atentator în penitenciar pentru a-i oferi iertarea. Cei doi au discutat îndelung, dar conținutul discuției a rămas secret. Papa a declarat ulterior: „Am vorbit cu el ca și cu un frate pe care l-am iertat și care se bucură de încrederea mea”. Atentatorul a fost condamnat la închisoare pe viață, dar în anul 2000, președintele Carlo Azeglio Ciampi l-a grațiat.

Mehmet Ali Ağca nu a dezvăluit adevărul faptei sale și a variat constant versiunea despre ceea ce a precedat atentatul. Documentele analizate sugerează o complicitate între KGB-ul sovietic, poliția germană de est (STASI) și un grup terorist bulgar, care a cerut ajutorul unui grup extremist turc. Alte documente din arhivele sovietice, publicate în 2005, confirmă implicarea Uniunii Sovietice în acest atentat, temându-se de influența pe care pontiful roman o avea în țările sale satelit, în special în Polonia.

Un document al Congregației pentru Doctrina Credinței leagă atentatul de ultimul secret de la Fatima. Atentatul a avut loc în ziua aniversară a primei apariții a Fecioarei Maria păstorașilor din Fatima. Papa era convins că Maica Domnului a deviat glonțul care putea să-i fie fatal. Acum, glonțul din pistolul atentatorului se află în coroana statuii Fecioarei Maria din Fatima.

O altă tentativă de asasinare a papei a avut loc pe 12 mai 1982, la Fatima. Atentatorul a încercat să-l lovească pe papă cu o baionetă, dar a fost blocat de forțele de securitate. Acesta era un preot spaniol, Juan María Fernández y Krohn, care se opunea reformelor Conciliului al II-lea din Vatican, afirmând despre papă că este un agent al Moscovei. A fost condamnat la șase ani de închisoare și expulzat din Portugalia.

Dacă a căzut comunismul, aceasta se datorează și Papei Ioan Paul al II-lea, dar cu ce preț? Papa nu a fost un luptător politic; el a apărat cauza lui Dumnezeu și a omului, iar forțele răului nu au suportat această luptă bună, sfântă și dreaptă.

14 mai – Ziua Națională de Cinstire a Martirilor din Închisorile Comuniste

În anul 2017, Parlamentul României a adoptat o lege prin care a stabilit data de 14 mai ca zi națională de cinstire a martirilor din temnițele comuniste. În noaptea de 14/15 mai 1948, regimul comunist a arestat majoritatea tinerilor și intelectualilor din România, care, prin actele lor de neascultare și reală libertate față de regimul dictatorial ateu, au suferit asemenea primilor creștini. În acea noapte, au fost arestați peste 10.000 de tineri, care au fost anchetați, ulterior condamnați și repartizați în închisori pentru a-și executa pedepsele. Numărul complet și adevăratele pătimiri ale victimelor represiunii comuniste sunt cunoscute doar de Dumnezeu.

Personalități religioase, culturale și politice, care reprezentau „fruntea țării”, au fost considerate cei mai mari dușmani ai noii orânduiri atee și inumane. Printre cei care au suferit în temnițele comuniste se numără episcopii martiri ai Bisericii Greco-Catolice, fericitul episcop martir Anton Durcovici și fericitul Vladimir Ghika, părintele Nicolae Steinhardt, pastorul Richard Wurmbrand, marele om politic Iuliu Maniu, artistul Aurelian Benteoiu, Mircea Vulcănescu, poetul Radu Gyr și soția sa, printre mulți alții.

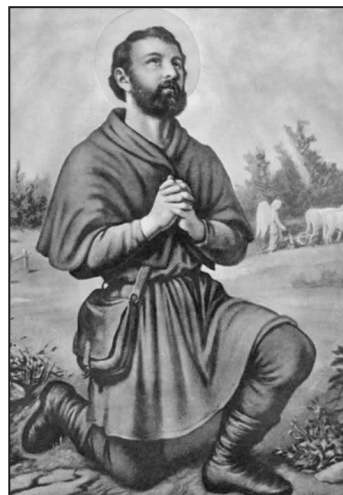
Cele mai cunoscute și mai dure închisori comuniste în care și-au executat condamnările sau și-au pierdut viața numeroși deținuți politici sunt cele de la Pitești, Gherla, Aiud, Târgu Ocna, Sighet, Râmnicu Sărat, Arad, Jilava și Văcărești. Închisoarea de la Sighet a devenit acum Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței.

Veșnică să le fie pomenirea în memoria și inimile noastre!

15 mai 1130 – Trece în veșnicie sfântul Isidor Plugarul

În timpurile noastre, Biserica Catolică pune tot mai mult accent pe „sfințenia familiei” și pe legătura dintre soț și soție. Un exemplu remarcabil este Isidor, căsătorit cu Maria Toribia. Ambii erau agricultori, el din Madrid, iar ea din Torrelaguna, un sat situat la 63 km nord de capitală. Isidor este patronul celor care lucrează pământul, iar soția sa, Maria, ar trebui să fie patroana celor care se ocupă mai mult de treburile casnice. Totuși, amândoi reprezintă modele de credință, sfințenie și generozitate față de semenii lor.

Isidor s-a născut între 1070 și 1080 într-o Spanie dominată de arabi musulmani. Din copilărie,

a auzit poveștile despre regele Alfons al VI-lea, care a cucerit numeroase cetăți, și despre eroul național Ruiz Díaz de Bivar, cunoscut ca el Cid Campeador (Cuceritorul).

Fără spadă și cal pentru a lupta împotriva dușmanilor musulmani, Isidor era un copil sărman, orfan de tată. Pentru a supraviețui, el începe să muncească pe câmp, intrând în serviciul proprietarilor de terenuri din apropierea Madridului. Când orașul devine nesigur din cauza războiului, pleacă spre satul unde își va întâlni viitoarea soție, Maria, cu care se va căsători. Cei doi vor avea un copil, care însă va muri la o vârstă fragedă.

Ca mulți țărani, Isidor se trezește devreme, la cântatul cocoșului, pentru a-și spune rugăciunile și a participa la sfânta Liturghie înainte de a merge la muncă. Primul său angajator, boierul Vera, îl apreciază pentru hărnicia și cinstea sa. Totuși, colegii de muncă devin geloși și îl acuză pe Isidor că, în loc să muncească, își irosește timpul cu rugăciunea.

Un alt proprietar, Ioan Vargas, mai bun la inimă, îl angajează pe Isidor și îl face mâna lui dreaptă, stârnind din nou gelozia lucrătorilor. Vargas vrea să verifice personal acuzațiile și îl pândește pe Isidor. Astfel, observă cum acesta se închină în rugăciune, boii sunt conduși de un înger, iar altul ține coarnele plugului. Din acel moment, aprecierea lui Vargas pentru Isidor se transformă în devoțiune.

Isidor și soția lui se întreceau nu numai în muncă, dar și în dragostea față de cei nevoiași. Totdeauna avea ceva de dat pentru ei, și nu numai lor, dar chiar și păsările cerului se bucurau de generozitatea lui. Mergând la moară pentru a măcina grânele, o parte le împrăștia pe pământ, iar Dumnezeu îl răsplătea, căci grânele din sac nu scădeau în greutate. Aici, Isidor se aseamănă foarte mult cu un alt sfânt, iubitor al creaturilor Domnului, Francisc din Assisi.

Dumnezeu l-a chemat la sine în jurul anului 1130, pe 15 mai, iar venerația față de sfințenia vieții sale s-a răspândit în întreaga creștinătate din Spania. Regele Filip al II-lea a atribuit vindecarea lui mijlocirii sfântului țăran și a promovat cauza canonizării sale. În anul 1622, Papa Grigore al XV-lea i-a canonizat pe Ignațiu de Loyola, Tereza de Avila, Francisc Xaveriu și Isidor Plugarul. După 75 de ani, Papa Inocențiu al XII-lea o declară fericită pe soția lui Isidor, Maria Toribia. Isidor este patronul orașului Madrid, dar este venerat nu doar în țara natală, ci și în întreaga creștinătate catolică, în special în țările latine. Osemintele sale se odihnesc în catedrala din Madrid.

Astăzi, agricultura este mecanizată, iar majoritatea țăranilor (cel puțin în România) și-au încredințat pământurile asociațiilor. Chiar dacă foarte puțini oameni mai muncesc pământul cu brațele lor, sfântul Isidor Plugarul rămâne un model de hărnicie, credință și generozitate pentru toți, virtuți care nu îmbătrânesc și nu se învechesc niciodată.

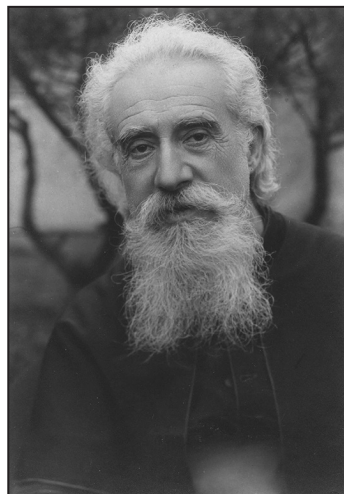
16 mai 1954 – În închisoarea de la Jilava, trece la cele veșnice monseniorul Vladimir Ghika

Vladimir Ghika s-a născut în ziua de Crăciun a anului 1873 la Constantinopol, într-o familie nobilă ortodoxă care a dat Moldovei și Țării Românești zece domnitori. Iubitor de științe, a studiat literatură, drept, medicină și istorie, iar apoi, ajungând la Roma, a continuat cu filosofia și teologia. În anul 1902, a intrat oficial în Biserica Catolică și a lucrat toată viața pentru unitatea Bisericii.

Îl însoțea în misiuni diplomatice pe fratele său, Dimitrie, dar este, de asemenea, atras de lumea celor săraci și bolnavi. Datorită lui, surorile Sfântului Vicențiu de Paul vin la București, unde înființează primul dispensar gratuit pentru săraci. A creat un serviciu de ambulanțe pentru victimele răscoalei din 1907 și a îngrijit soldați bolnavi în timpul Războiului din Balcani, precum și în Primul Război Mondial.

În 1923, este hirotonit preot la Paris, dedicându-se străinilor și emarginaților din Villejuif. A fondat și Comunitatea Sfântului Ioan la Auberive. Este numit de către Sfântul Părinte protonotar apostolic și devine membru al comisiilor de pregătire a Congreselor Euharistice, răspândind astfel credința în Dumnezeu și dragostea de oameni în multe părți ale lumii.

În anul 1939, revine în România, rămânând aici și după preluarea puterii de către regimul comunist, conștient de vremurile dificile care se abătuseră asupra țării. Motivul principal al condamnării sale de către regimul comunist a fost, ca și în cazul altor ierarhi și preoți catolici din România, susținerea comuniunii cu Sfântul Părinte Papa. Este arestat în anul 1952 și condamnat la închisoare un an mai târziu. Întemnițat la Jilava, este amenințat, bătut până la sânge și torturat. Pe 16 mai 1954, trece la cele veșnice din cauza tratamentului inuman la care a fost supus. A fost beatificat pe 31 august 2013, iar în cadrul Arhidiecezei Romano-Catolice de București, este sărbătorit pe 16 mai, data martirajului său.

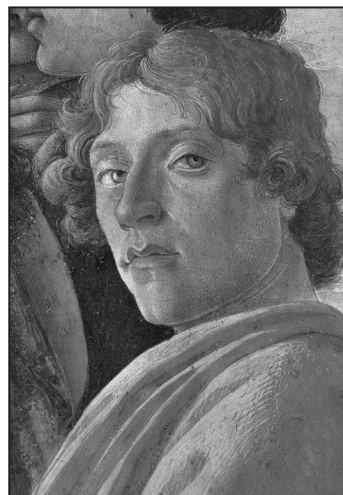

17 mai 1510 – Trece la cele veșnice Sandro Botticelli

Sandro Botticelli (Alessandro di Mariano di Vanni Filipepi) s-a născut la Florența pe 1 martie 1445, într-o familie numeroasă de meșteșugari. Își începe formarea ca pictor într-un atelier din orașul natal, iar din 1470 are propriul său atelier de pictură, devenind tot mai cunoscut. A contribuit și

la Capela Sixtină, prin celebrele sale fresce. A fost înmormântat în afara bisericii Ognissanti, unde fusese botezat.

Botticelli este un intelectual și pictor rafinat, un mistic al culorilor, un reprezentant de seamă al Renașterii italiene și al întregii tradiții artistice occidentale. Personalitatea sa îmbină umanul și divinul în culori unice, de o frumusețe și o grație inegalabile. Influențat de familia Medici, picturile sale redau exuberanța și frumusețea omului, în special a femeii; din cealaltă direcție, Savonarola, cu sobrietatea și austeritatea sa, își lasă amprenta asupra operelor lui Botticelli. Publicul larg rămâne entuziasmat în special de celebrele sale picturi *Primăvara* și *Nașterea lui Venus*.

Botticelli a realizat, de asemenea, numeroase picturi religioase, precum *Sfântul Sebastian*, *Sfântul Augustin*, *Adorația Magilor*, *Încoronarea Fecioarei*, *Madona Magnificat* și *Madona cu cartea*. În lucrările sale, Fecioara Maria este întotdeauna o figură maiestuoasă, îmbrăcată în robă roșie și tunică albastră, cu accesorii redată cu multă sensibilitate. Chipul Mariei exprimă o meditație tainică, interiorizată, același chip meditativ regăsindu-se și în sfinții pe care îi pictează.

Botticelli face parte din patrimoniul culturii catolice și universale; el redă frumusețea și taina sacră a omului și naturii într-o manieră care îl face unic, la fel cum unci rămân toți marii artiști ai lumii.

18 mai 1920 – Se naște Papa Ioan Paul al II-lea

Karol Józef Wojtyła s-a născut la Wadowice, lângă Cracovia, fiind cel mai mic dintre copiii lui Karol Wojtyła și ai Emiliei Kaczorowska. A absolvit liceul și, în 1934, s-a înscris la Universitatea Jagiellonă din Cracovia și la o școală de teatru. În 1939, naziștii au închis universitatea, iar Karol și-a întrerupt studiile pentru a evita deportarea în Germania, lucrând mai întâi ca muncitor într-o carieră de piatră și apoi la fabrica de produse chimice Solvay. În 1942, a frecventat clandestin Seminarul din Cracovia și, după Al Doilea Război Mondial, și-a continuat studiile la Facultatea de Teologie a Universității Jagiellone.

Pe 1 noiembrie 1946, a fost hirotonit preot la Cracovia, slujind în mai multe parohii din oraș. În 1948, a obținut doctoratul în teologie la Universitatea Angelicum din Roma, având ca temă *Lucrările sf. Ioan al Crucii*. A

fost numit profesor de teologie morală și de etică socială la Seminarul Major din Cracovia și la Facultatea de Teologie din Lublin, precum și capelan al studenților până în 1951. În 1958, a devenit episcop auxiliar de Cracovia, apoi episcop titular, și cardinal în 1967. În această perioadă, a contribuit semnificativ la dezbaterile Conciliului Ecumenic al II-lea din Vatican (1962-1965).

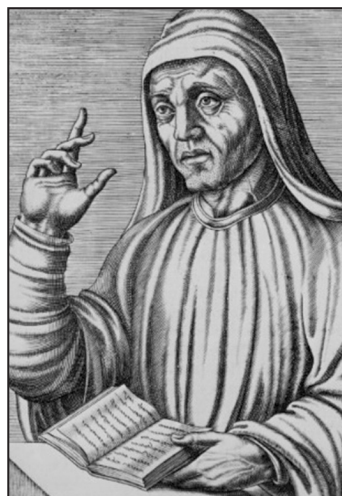
La conclavul cardinalilor din 16 octombrie 1978, a fost ales papă, fiind primul papă non-italian de la olandezul Adrian al VI-lea (1522). Ioan Paul al II-lea a avut un pontificat lung, al treilea ca durată în istoria papalității, desfășurat într-un context global dificil. A trecut la cele veșnice pe 2 aprilie 2005. A fost un profet al timpurilor noi, iubit nu doar de catolici, ci de întreaga lume, atât pentru importanța sa în cadrul Bisericii Catolice, cât și pentru solidaritatea sa curajoasă și carismatică față de omul concret, precum și pentru deschiderea ecumenică față de ceilalți creștini și necreștini. Pentru România, a fost primul papă care a pășit pe pământul acestei țări cu populație majoritar ortodoxă (7-9 mai 1999).

19 mai 804 – Moare cărturarul Alcuin

Alcuin s-a născut în anul 732 (probabil) în Anglia, la York (Yorkshire), și a murit pe 19 mai 804 la Tours, în Franța. Este unul dintre cei mai mari oameni de cultură ai vremii, fiind poet, educator și cleric, cunoscut pentru fondarea celebrei Școli Palatine de la Aachen, capitala Imperiului Carolingian. Originar din Anglia, el introduce pe continent tradițiile umanismului anglo-saxon și devine promotorul Renașterii Carolingiene, la fel de importantă pentru Europa ca și Renașterea de la sfârșitul Evului Mediu.

Primii 50 de ani, Alcuin i-a petrecut la York, unde, în 778, devine conducătorul școlii catedralei. După trei ani, se întâlnește cu Carol cel Mare în Italia și acceptă invitația acestuia de a veni la Aachen. Aici, regele îi invită pe cei mai buni intelectuali din Irlanda, Italia și Anglia. Pe lângă activitatea sa culturală, Alcuin devine principalul

consilier al lui Carol cel Mare. La Școala Palatină, el îi instruește pe regele și întreaga familie a acestuia, precum și pe prietenii și colaboratorii săi apropiați. Acest centru cultural devine cel mai important din vestul continentului, sistematizând structura învățământului și ridicând standardele predării. Este încurajată studierea artelor liberale pentru o mai bună înțelegere a doctrinei creștine.

În anul 796, Alcuin pleacă de la Aachen și devine abate al mănăstirii „Sfântul Martin din Tours”, continuând activitatea intelectuală alături de călugării săi. Aici, scrie în stilul minusculă carolingiană, o bijuterie caligrafică ce stă la baza fontului *times roman*. De la el ne-au rămas mai mult de 300 de scrisori în limba latină, care ne ajută să cunoaștem istoria timpului său.

În Biserica Catolică occidentală, Alcuin are o influență deosebită în revizuirea cultului și liturgiei francilor, introducând și uzanțe din Irlanda și Anglia. A aranjat multe forme ale sfintei Liturghii pentru diferite zile și ocazii, a reeditat versiunea latină a Bibliei, Vulgata, și a scris diverse lucrări despre educație, filosofie și teologie.

Viața lui Alcuin are și contradicțiile ei; deși a avut un rol semnificativ în Biserica și regatul lui Carol, a rămas un simplu diacon. Chiar dacă este cel mai cunoscut dascăl al vremii, scrierile sale nu sunt foarte originale. L-a iubit pe regele și apoi împăratul Carol, dar mai puternică decât iubirea a fost frica de el. Cu trecerea anilor, a crescut în sfințenia vieții, dar nu a fost inclus în rândul sfinților din calendar.

20 mai 325 – Începe, la Niceea, Conciliul I Ecumenic al Bisericii

Preocupat de stabilitatea și unitatea imperiului, Constantin cel Mare îi convoacă la reședința sa de vară din Niceea (Iznik, Turcia) pe toți cei 1.800 de episcopi ai creștinătății, atât din Orient (aproximativ 1.000), cât și din Occident (800). La apelul împăratului răspund între 250 și 320 de episcopi; Papa Silvestru este reprezentat de doi clerici, iar practica reprezentanței va fi păstrată și în următoarele concilii ecumenice.

Într-un climat tensionat, conciliul își deschide lucrările pe 20 mai 325, abordând problemele grele ce trebuie dezbătute și rezolvate. În primul rând, este condamnat Arie din Alexandria, stabilindu-se natura (*ousia*, substanța) lui Isus Cristos, aceeași (*homooùsion*) ca a Tatălui. O

altă decizie importantă se referă la data celebrării Paștelui: aceasta va fi în

prima duminică ce urmează lunii pline după echinocțiul de primăvară. Părinții conciliari, precum și împăratul doreau pacea și unitatea între creștini, iar Constantin înțelegea prin aceasta consolidarea imperiului și a puterii sale; problemele religioase erau și probleme ale structurii statale, imperiale.

În anul 380, împăratul Teodosiu va promulga edictul *Cunctos populos*, prin care religia creștină devine singura religie oficială a imperiului, iar cultele și religiile păgâne vor fi scoase în afara legii. În anul următor, Conciliul al II-lea Ecumenic, ținut în capitală, legalizează ortodoxia catolică. Acum se stabilește în formă finală Crezul, profesat și astăzi în toată creștinătatea.

La Niceea s-au promulgat și multe dispoziții referitoare la organizarea și funcționarea comunităților creștine. Pe 25 iulie 325, conciliul își încheie lucrările; în discursul final, împăratul repetă preocuparea pentru puritatea învățaturii Bisericii și dorința ca toți creștinii să trăiască în armonie și pace, iar într-o scrisoare ulterioară, anunță că Biserica și-a regăsit unitatea, spre binele ei și al imperiului.

21 mai – Sfânta Elena, mama împăratului Constantin (cca 250-330)

După numele cel mai răspândit în lumea creștină, Maria, urmează, cel puțin pentru partea răsăriteană a creștinătății, Elena. Astăzi, ambele Biserici, Catolică și Ortodoxă, o veneratează pe sfânta Elena, mama împăratului Constantin. Cine nu cunoaște figura sa alături de fiul ei și, bineînțeles, crucea Mântuitorului? Este venerată în creștinătatea ortodoxă, iar icoana sfinților împărați este una dintre cele mai cinstite în această zonă.

Elena are meritul de a fi descoperit lemnul sfintei cruci, iar fiul ei, Constantin, a acordat libertate creștinilor și a favorizat Biserica, ocupând un loc important în creștinătatea orientală, fiind considerat de episcopul Eusebiu „ unul dintre apostoli ”.

Elena s-a născut la Drepanum (astăzi în Turcia, în zona Mării Negre; Constantin îi va schimba numele în Helenopolis), într-o familie modestă, fiind fiica unui hangiu. La 20 de ani, îl cunoaște pe Constanțiu Chlorus, cu care se căsătorește, deși era dintr-o categorie socială modestă. După zece ani de căsnicie, îl naște pe Constantin, pe care l-a îngrijit cu toată dragostea ei de mamă. În 293, Constanțiu devine Cezar și, din motive politice, o

îndepărtează de la curte, căsătorindu-se cu Teodora, fiica vitregă a împăratului Maximian. Elena dispăre în umbră, purtându-și în tăcere și cu demnitate iubirea rănită.

Fiul, Constantin, este crescut și educat la curtea împăratului Dioclețian, apoi îl însoțește pe tatăl său în campaniile din Britannia. După moartea tatălui (306), Constantin, aclamat de soldați, îi ia locul și devine împărat. Din dragoste și recunoștință, o cheamă pe Elena la curte, oferindu-i toate onorurile și făcând ca numele ei să apară pe monede.

Profitând de noua poziție, Elena își arată dragostea față de cei săraci și în suferință. Bunătatea ei era cunoscută de toți și, deși s-a botezat târziu, mulți o considerau creștină din copilărie.

În 326, după alte mari suferințe, Elena face un pelerinaj de pocăință la Locurile Sfinte din Palestina. Aici, se îngrijește de construirea bazilicilor Nașterii Domnului la Betleem și a Înălțării Domnului pe Muntele Măslinilor, bazilici pe care Constantin le-a împodobit cu toate cele necesare unui lăcaș de cult. Tradiția spune că Elena a curățat Golgota de tot ceea ce românii păgâni construiseră acolo. A descoperit adevărata cruce a lui Isus, vindecând o femeie bolnavă prin atingerea lemnului crucii. Datorită ei, Constantin va construi aici bazilica Învierii.

Sfânta Elena l-a învățat pe fiul ei să fie moderat în setea de putere și să nu uite că nu există împărat care să nu fie supus Împăratului împăraților, Dumnezeu. Elena a murit spre 80 de ani, asistată de fiul său, iar trupul ei a fost transportat la Roma și înmormântat pe via Labicana *ai due lauri*, astăzi Torpignattara.

Deja din timpul vieții Elena a fost considerată sfântă și așa va fi venerată după moarte. Pelerinii care ajung la Roma vor vizita și mormântul sfintei Elena, situat lângă porticul bazilicii „Sfinții Marcelin și Petru”. În secolul al XI-lea, sarcofagul ei a fost dus în Lateran, iar astăzi se păstrează în Muzelele Vaticane.

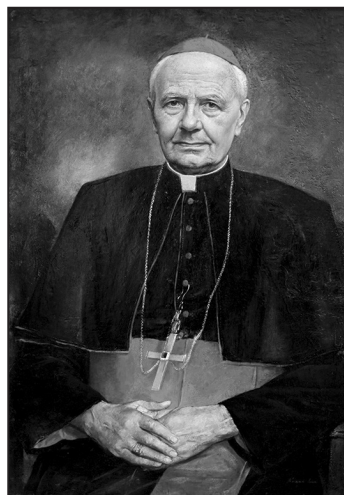
La Roma, Elena a construit bazilica „Santa Croce în Gerusalemme”, pentru a păstra instrumentele pătimirii Domnului descoperite de ea lângă crucea Mântuitorului. Moaștele sale au o istorie aparte; la doi ani după moarte, au fost transportate la Constantinopol, unde împăratul le-a așezat în mausoleul special construit. Informațiile despre moaștele ei s-au diversificat ulterior, dar atenția acordată osemintelor arată cât de venerată și iubită a fost această mare sfântă, atât în zona occidentală, cât și în cea orientală a creștinătății.

În cea mai importantă bazilică a creștinătății, „Sfântul Petru” din Vatican, sfânta Elena este prezentă printr-o statuie imensă așezată la baza unuia dintre cei patru pilaștri care susțin cupola lui Michelangelo, formând, împreună cu statuile sfinților Andrei, Veronica și soldatul Longinus,

o coroană a altarului Confesiunii, sub care se află mormântul primului papă, apostolul Petru. Să nu fie acesta un semn al lui Dumnezeu care vrea ca toți creștinii să formeze din nou aceeași Biserică a Fiului său, Biserică pe care sfânta Elena a iubit-o cu toată ființa sa?

22 mai 2002 – Trece la cele veșnice cardinalul Alexandru Todea

Alexandru Todea s-a născut pe 5 iunie 1912, la Teleac (jud. Alba). A fost hirotonit preot greco-catolic în 1939 și consacrat episcop, în secret, în 1950, la începutul prigoanei comuniste. În anul următor, a fost condamnat la închisoare pe viață, dar va fi eliberat în 1964. În contextul în care Biserica sa fusese scoasă în afara legii, a continuat să se îngrijească de sufletele credincioșilor și ale păstorilor sufletești aflați în clandestinitate, mulți dintre ei în temnițele comuniste. După căderea regimului comunist, a fost promovată pentru Scaunul mitropolitan de Făgăraș și Alba Iulia. În 1991, Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit cardinal, bucurându-se de o deosebită stimă din partea acestuia.

În cadrul Sinodului Episcopilor adunat la Roma în octombrie 1990, Alexandru Todea a rostit cuvinte care i-au emoționat profund pe părinții sinodali:

Vorbesc în numele unei Biserici, o ramură a Bisericii Catolice, care se numește Biserica Română Unită cu Roma. Vorbesc în numele Bisericii care în 1948 a fost scoasă în afara legii de partidul comunist, cu complicitatea Bisericii Ortodoxe Române. Vorbesc despre o Biserică martiră, care a trăit 16 ani de închisoare. Din cei 12 episcopi, cinci au murit în închisoare, doi în mănăstiri ortodoxe, ca prizonieri, și doi după eliberare, cu sănătatea distrusă. Au murit mulți preoți și credincioși, care au suferit o mie de ani de pușcărie. Vorbesc în numele unei Biserici care a pierdut bisericile, dar a transformat celulele pușcăriilor în capele și a deschis seminarii în catacombele române ale secolului al XX-lea. Preocuparea noastră principală a fost educarea tinerilor care doreau să se apropie de această Biserică persecutată. În timpul persecuției, au fost hirotoniți circa 200 de preoți. Acum, în relativă libertate, depunem eforturi pentru a deschide trei academii de teologie. Tinerii doresc să cunoască în profunzime bazele doctrinei catolice.

În timpul vizitei Papei Ioan Paul al II-lea în România (7-9 mai 1999), pontiful a spus: „Gândul meu plin de emoție merge aici spre merituosul și dragul Cardinal Alexandru Todea, care a stat 16 ani în închisoare și 27 cu domiciliu forțat. Aducându-i omagiu, vreau să recunosc și suferința celor

din Biserica Ortodoxă Română și din alte comunități religioase, care au trăit aceeași persecuție. Moartea i-a unit pe acești frați în mărturisirea eroică a martiriului: ei ne lasă o lecție de neuitat de iubire pentru Cristos și Biserica lui”.

La aniversarea a 90 de ani de viață, Papa Ioan Paul al II-lea i-a trimis o scrisoare: „Mulțumesc, Frate venerabil, pentru exemplul acesta strălucit de iubire față de Domnul... făcând din Dumneavoastră un punct de referință stimulant pentru noile generații. Și eu mă simt dator unei atare mărturii luminoase și pentru aceasta simt nevoia de a Vă fi aproape în fiecare zi”.

Osemintele sale se odihnesc în cripta catedralei „Sfânta Treime” din Blaj.

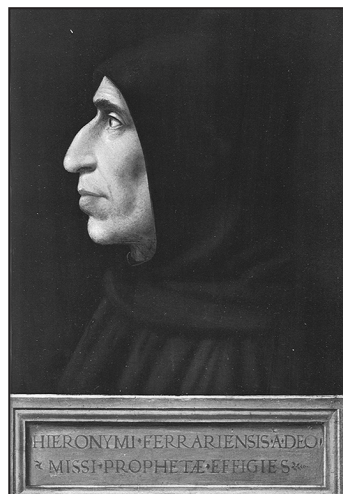
23 mai 1498 – Este ars pe rug Girolamo Savonarola

Predicator ascet în stilul lui Gioacchino da Fiore, călugărul dominican Savonarola îi considera pe toți decăzuți și mari păcătoși; toți trebuiau să se căiască de păcatele lor, atât conducătorii orașului Florența, cât și, mai ales, Papa Alexandru al VI-lea. Viziunea unitară a predicilor sale era aceasta: nu există o reformă civilă fără una morală; nu există reformă morală fără evanghelie și fără viața creștină trăită în mod autentic. Guvernânții erau responsabili pentru moralitatea supușilor și, ca atare, trebuiau să-i determine pe aceștia să trăiască creștinește.

Din noiembrie 1494 până în martie 1498, Savonarola a condus activitatea guvernului florentin. În oraș, înfocatul predicator a determinat

aprobarea unor legi și dispoziții drastice. A fost chemat la Roma pentru a explica papei și Curiei romane viziunile sale profetice, dar a refuzat. Deși nu intenționase niciodată să se despartă de Biserică, predica cu asprime contra papei și a Curiei Romane, motiv pentru care a fost excomunicat pe 11 februarie 1498, însă a continuat să predice, convins fiind că activitatea sa reprezenta voința lui Isus Cristos.

Ceea ce nu a înțeles Savonarola a fost faptul că viața florentinilor nu putea fi redusă la o viață de mănăstire, așa cum trăia el, în austeritate totală. O altă greșală a fost aceea de a-și fi bazat reforma pe un partid politic, acela al plângăreților, format în mare parte din mici burghezi, opus nobililor (nervoșii). Aceasta a însemnat condiționarea reformei de succesul sau insuccesul unui partid politic, oferindu-i o dimensiune politică. Adversar al

papei, Savonarola a intenționat convocarea unui conciliu care să ia măsuri împotriva Romei și a „uzurpatorului” care ocupa catedra lui Petru.

Sfârșitul său tragic a început cu schimbarea politică din Signoria orașului, prin care adversarii săi au devenit mai puternici. Procesele sale, atât cel civil, cât și cel bisericesc, nu au fost lipsite de mari nedreptăți. Moare spânzurat și apoi ars pe rug, pe 23 mai 1498.

Autoritatea bisericească, revizuindu-i întreaga activitate, a introdus cauza sa de beatificare.

24 mai – Sfânta Fecioară Maria, Ajutorul Creștinilor

Omul este iubit de Dumnezeu, răscumpărat de Isus Cristos și sfințit prin Duhul Sfânt, însă fără Fecioara Mamă Maria, omenirea ar fi săracă și tristă. Mama lui Isus este și Mama noastră; ea ne adună în marea familie creștină și ne călăuzește pașii spre Fiul ei, Mântuitorul nostru.

Fecioară Mamă, fiică a Fiului tău, creatură umilă, aleasă de Dumnezeu din veșnicie și iubită cu o iubire fără margini, Maica Domnului și Dumnezeului nostru, împărțitoare a harurilor și binecuvântărilor venite din mâna Tatălui, speranță a lumii răscumpărate, imagine a Bisericii triumfătoare, stea a mării în călătoria noastră spre ceruri, ajutor al tuturor celor care se îndreaptă spre tine în ceasuri grele și în momente de bucurie!

După numele lui Dumnezeu, niciun alt nume nu este invocat mai des ca al tău, Marie! Niciun alt nume nu este mai răspândit în creștinism decât al tău. Nenumărate biserici sunt puse sub ocrotirea ta, iar sărbătorile tale sunt cele mai numeroase după cele dedicate Fiului tău.

Tu ai fost proclamată Neprihănită Zămislire (1854) și ridicată cu trupul și sufletul la cer (1950). Iată câteva dintre sărbătorile dedicate ție:

1 ianuarie: Sfânta Fecioară Maria, Născătoare de Dumnezeu;

11 februarie: Sfânta Fecioară de la Lourdes;

31 mai: Vizita Fecioarei Maria;

Sâmbătă după solemnitățile Inimii Preasfinte a lui Isus: Inima Neprihănită a Mariei;

16 iulie: Sfânta Fecioară Maria de pe Muntele Carmel;

15 august: Adormirea Maicii Domnului;

22 august: Sfânta Fecioară Maria, Regină;

8 septembrie: Nașterea Maicii Domnului;
 12 septembrie: Sfântul Nume al Mariei;
 15 septembrie: Sfânta Fecioară Maria Îndurerată;
 7 octombrie: Sfânta Fecioară Maria a Rozariului;
 21 noiembrie: Prezentarea la Templu a sfintei Fecioare Maria;
 8 decembrie: Neprihănită Zămislire.

Sărbători ale lui Isus Cristos în legătură directă cu sfânta Fecioară Maria:

2 februarie: Prezentarea lui Isus la Templu;
 25 martie: Buna Vestire;

În diferite părți ale creștinătății, există peste 15 festivități dedicate Fecioarei Maria.

Să nu uităm nici de aparițiile sfintei Fecioare Maria:

Guadalupe (1531);
 Rue du Bac (Paris, 1830);
 Lourdes (1858);
 Fatima (1917);
 La Salette (1846);
 Siracusa (1953).

25 mai 1085 – Trece la cele veșnice Papa Grigore al VII-lea

Cu numele laic Hildebrand, Papa Grigore al VII-lea a fost un călugăr benedictin care și-a păstrat haina monahală chiar și pe tronul papal, având un caracter ferm și decis. Un ascet devotat, el asculta de Dumnezeu și cerea aceeași ascultare desăvârșită de la toți, inclusiv de la monarhii vremii. În anul 1073, deși acceptă cu „multă durere și geamăt și plâns” alegerea sa ca papă, Grigore al VII-lea începe să implementeze reformele pe care le susținuse cu fermitate în trecut, în perioada în care fusese un colaborator direct al predecesorilor săi. Aceste reforme includ lupta împotriva simoniei și a amestecului puterilor laice în alegerea și viața autorităților bisericești, precum și un sprijin neclintit pentru respectarea celibatului clericilor.

Viața lui Grigore al VII-lea, trăită cu un radicalism aproape absolut, i-a influențat profund relațiile cu păstoria Bisericii și cu autoritățile seculare. El este papa care, văzând cum creștinătatea orientală s-a rupt deja de

comuniunea cu Roma și constatând decăderea morală și religioasă din Occident, devine intransigent în impunerea reformelor necesare pentru purificarea vieții Bisericii.

Grigore al VII-lea rămâne în istorie și pentru conflictul său cu împăratul Henric al IV-lea al Germaniei. În anul 1076, papa îl excomunică pe împărat pentru că acesta își depășise atribuțiile în Biserică și îl declarase pe papă un impostor pe scaunul lui Petru. În 1077, pentru a-și recăștiga tronul și credibilitatea, Henric al IV-lea acceptă să-și ceară public iertare papei, la Canossa. Reabilitat, împăratul se întoarce în Germania, dar ulterior se răzbună pe Grigore, susținând alegerea unui antipapă și pornind un război împotriva lui.

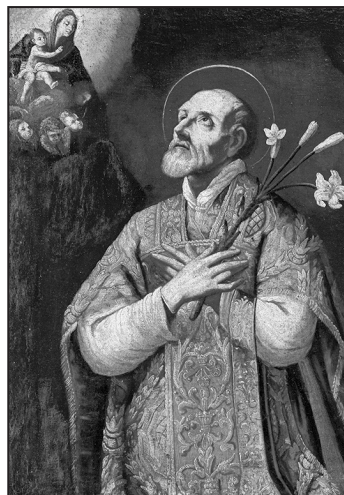
Părăsit chiar de cardinalii săi, Papa Grigore al VII-lea se refugiază în castelul Sant'Angelo din Roma. Armatele împăratului devastează orașul, însă nu reușesc să-l captureze pe papă, care este salvat de ducele normand Robert Guiscard. Grigore este dus la Salerno, unde moare în anul următor (1085), rostind faimoasele cuvinte: „Am iubit dreptatea și am urât nedreptatea, de aceea mor în exil”. Trupul său se odihnește în catedrala din Salerno, Grigore al VII-lea fiind canonizat în 1606.

Papa Grigore al VII-lea reprezintă modelul unui luptător neobosit pentru respectarea voinței lui Dumnezeu și a legilor Bisericii. În adâncul suflului a rămas un călugăr umil și devotat, dându-se total Bisericii, pe care a iubit-o și pentru care a luptat cu toate puterile sale pentru ca aceasta „să rămână liberă, curată și catolică” – cuvintele sale dintr-o scrisoare trimisă credincioșilor din exilul său la Salerno.

26 mai 1595 – Trece la cele veșnice sfântul Filip Neri

Sfântul Filip Neri s-a născut la Florența în anul 1515, într-o familie de condiție modestă. Rămas orfan de mamă la vârsta de cinci ani, a fost crescut cu multă dragoste de mama sa vitregă. La 18 ani, a fost trimis la un verișor pentru a învăța meseria de vânzător, dar, după doar șase luni, a plecat la Roma, unde a îmbrăcat haina călugărească a eremiților. Timp de 17 ani a fost educatorul celor doi copii ai unui nobil, care ulterior au devenit preoți buni.

În acești ani, Filip a practicat cu multă devoțiune vizitarea celor șapte biserici principale ale Romei. Rugăciunea, contemplarea și adorația lui Dumnezeu au reprezentat centrul vieții

sale spirituale. A atras mulți oameni prin viața sa exemplară, iar astfel a luat naștere Confraternitatea Oratoriului, numită astfel de la latinescul *oratio*, adică rugăciune. O caracteristică a Oratoriului era rugăciunea continuă în biserică timp de 40 de ore. În prima duminică a fiecărei luni, Filip Neri ținea predici în biserică.

În anul 1551, a fost hirotonit preot și, pe lângă rugăciune, viața lui a fost dedicată îngrijirii trupești și sufletești a săracilor, bolnavilor și celor închiși. Cerșea adesea pentru săraci, iar într-o zi, când un cetățean, deranjat de cerșetoria sa, i-a dat o palmă, Filip i-a răspuns cu umilință: „Aceasta este pentru mine; acum, vă rog, dați-mi câțiva bani pentru băieții mei!”

Oratoriul său a atras numeroși preoți care, trăind în comunitate, îi urmau regula scrisă. În 1575, Papa Grigore al XIII-lea a aprobat Oratoriul și i-a încredințat biserica „Sfânta Maria” în Vallicella, care a devenit centrul noii instituții. Caracterul jovial și carisma lui Filip au atras mulți creștini, oameni de știință, artiști și muzicieni, care îi căutau sfaturile. De asemenea, a înființat o școală pentru copiii străzii, având răbdare și o bunăvoință deosebită față de ei.

Filip Neri este considerat un model de pedagogie și a rămas cunoscut pentru expresia sa: *State boni, se potete* („Fiți buni, dacă puteți!”). Faima sfințeniei sale s-a răspândit rapid după moartea sa, fiind venerat ca sfântul bucuriei și apostolul Romei. A fost canonizat în 1622 și este al doilea patron al Romei, după sfântul Petru.

27 mai 1991 – *Ultima cină*

Pe data de 27 mai 1991, după o restaurare care a durat 22 de ani, celebra pictură a lui Leonardo da Vinci *Ultima Cină* poate fi din nou admirată în Mănăstirea Santa Maria delle Grazie din Milano.

Artistul a realizat această lucrare importantă, reprezentând un moment esențial din viața Mântuitorului și a apostolilor, între anii 1494 și 1498. După aproape 50 de ani, Giorgio Vasari va scrie, în *Viețile celor mai de seamă pictori, sculptori și arhitecți*, despre *Ultima Cină*: „O lucrare foarte frumoasă și minunată, iar capetelor Apostolilor le-a dat atâta măreție și frumusețe, încât capul lui Cristos a rămas imperfect, gândindu-se că nu poate să-i ofere acea divinitate celestă, care se cere imaginii lui Cristos”.

Această pictură reflectă geniul lui Leonardo da Vinci, un om polivalent – pictor, arhitect, inginer, inventator, matematician, anatomist și scriitor – și întrupează idealul poliedric visat de Renașterea italiană. *Ultima Cină*, sau *Cenacolul*, cum mai este cunoscută, este și un studiu asupra luminii, mișcării și, mai ales, asupra emoțiilor umane, a profunzimilor care se reflectă pe chip și se exprimă prin gesturile corpului.

În 1980, UNESCO a declarat Mănăstirea „Santa Maria delle Grazie” și pictura din sala de mese a călugărilor dominicani ca fiind parte a patrimoniului umanității, considerând pictura o

realizare artistică unică, de o excepțională valoare universală, care transcende toate contingențele istorice... *Cenacolul* a exercitat o influență considerabilă nu doar în dezvoltarea unei teme iconografice, ci și în destinul picturii... Nu este exagerat să afirmăm că realizarea acestei picturi a deschis o eră nouă în istoria artei.

Pentru a oferi publicului șansa de a admira această capodoperă, restauratorii, arhitecții și istoricii de artă au depus eforturi remarcabile, folosind tehnologii de ultimă generație.

Reprezentarea acestui eveniment crucial, care a schimbat cursul umanității, trebuie să își găsească locul nu doar pe pereții caselor sau în bisericile noastre, ci mai ales în inimile și mințile noastre, influențând relațiile noastre cu ceilalți, așa cum a făcut Isus Cristos cu apostolii săi. *Ultima Cină* nu are doar o valoare artistică universală, ci exprimă destinul omului prin dăruire, urmând modelul divin din adâncul ființei sale.

28 mai 1970 – Trece la cele veșnice episcopul Iuliu Hossu

Iuliu Hossu s-a născut pe 30 ianuarie 1885, în Milașul Mare, județul Bistrița-Năsăud, fiind fiul lui Ioan Hossu, paroh greco-catolic, și al Victoriei. După ce a urmat școala generală și liceul în România, a fost trimis la Roma, la Pontificio Collegio Urbano *De Propaganda Fide*, unde a obținut doctoratul în filosofie și teologie.

Datorită contribuțiilor sale deosebite nu doar în Biserica Greco-Catolică, ci și în societatea și cultura românească, în 1945 a fost numit membru de onoare al Academiei Române. Pe 1 octombrie 1948, a semnat un Decret de Excomunicare a participanților la Adunarea de la Cluj, unde 37 de preoți greco-catolici urmau să hotărască ruperea credincioșilor greco-catolici români de Biserica Romei. Pe 28 octombrie 1948, Iuliu Hossu a fost arestat și dus la vila patriarhală de la Dragoslavele, unde a fost închis împreună cu alți episcopi greco-catolici. Autoritățile comuniste și conducerea BOR i-au oferit scaunul de mitropolit al Moldovei în schimbul renunțării la credința catolică și la legătura cu papa, dar atât el, cât și ceilalți episcopi au refuzat categoric.

Iuliu Hossu a fost transferat la Mănăstirea Căldărușani, apoi, în 1950, la închisoarea de la Sighet, una dintre cele mai teribile din regimul comunist. După eliberarea din 1955, a fost trimis la Curtea de Argeș, apoi la Mănăstirea Ciorogârla și din nou la Căldărușani, unde a fost ținut sub domiciliu obligatoriu până la sfârșitul vieții. Pe 28 aprilie 1969, a fost numit cardinal *in pectore* de Papa Paul al VI-lea, iar pe 28 mai 1970 a murit la Spitalul Colentina din București. Ultimele sale cuvinte au fost: „Lupta mea s-a sfârșit, a voastră continuă”.

Iuliu Hossu, alături de ceilalți șase episcopi martiri ai Bisericii Române Unite cu Roma, a fost beatificat la Blaj, pe 2 iunie 2019, de către Papa Francisc.

Unul dintre momentele sale cele mai importante a fost atunci când a citit Declarația Unirii la Adunarea de la Alba Iulia, însoțită de o cuvântare plină de entuziasm, din care se desprinde acest fragment memorabil:

Fraților, ceasul împlinirii vremii este acesta, când Dumnezeu Atotputernicul rostește prin poporul său credincios dreptatea sa însetată de veacuri. Astăzi, prin hotărârea noastră, se înfăptuiește România Mare, una și nedespărțită, rostind fericiți, toți românii de pe aceste plaiuri: Ne unim pe veci cu Țara-Mamă, România! (...) A biruit dreptatea.

29 mai 1453 – Căderea Constantinopolului

După un asediu de 53 de zile, armatele otomane conduse de sultanul Mehmet al II-lea pătrund printr-o spărtură a zidului și cuceresc Constantinopolul, marcând sfârșitul Imperiului creștin bizantin, fondat de Constantin cel Mare în secolul al IV-lea. Simbolul prin excelență al creștinătății orientale, bazilica „Sfânta Sofia”, este transformat în moschee, împăratul Constantin al XII-lea cade în luptă, iar numele capitalei este schimbat în Istanbul. Cucerirea Constantinopolului marchează începutul înglobării în Imperiul Otoman a Greciei, Balcanilor, Siriei, Egiptului, Ungariei, Croației și României.

Chiar dacă otomanii sunt înfrânți la Lepanto în 1571, ceea ce semnaleză începutul declinului puterii lor maritime, acest lucru nu oprește avansul semilunii pe uscat. Papalitatea a încercat de mai multe ori să coitalizeze Europa de Vest împotriva extinderii otomane, dar diviziunile și rivalitățile naționale au împiedicat o reacție unită. Occidentul se va mobiliza împotriva Imperiului Otoman

doar atunci când acesta va amenința în mod direct securitatea Europei, culminând cu asediul Vienei din 1683, punctul maxim de avansare otomană în Europa.

Căderea Constantinopolului a întrerupt principala legătură comercială terestră între Europa și Asia, ceea ce i-a forțat pe europeni să caute noi rute maritime, conducând astfel la descoperirea și colonizarea Lumii Noi, începând cu anul 1492.

Acest eveniment reprezintă un moment definitoriu în confruntarea dintre două mari civilizații, cea a semilunii și cea a crucii. Tragedia de la turburile gemene din 11 septembrie 2001 ne arată că tensiunile dintre aceste două lumi nu sunt încă pe deplin reconciliate. Totuși, ceea ce Papa Francisc și marele imam Ahmad Al-Tayyib au semnat pe 4 februarie 2019, la Abu Dhabi, reprezintă un pas important în promovarea fraternității umane și a păcii mondiale.

30 mai – Sfânta Ioana d’Arc

Adolescenta din Domremy, în timp ce se ruga în biserica din satul natal, aude voci care o îndeamnă să elibereze Franța, în mare parte ocupată de trupele engleze. Ioana îi povestește guvernatorului provinciei despre chemarea ei, iar acesta o trimite, împreună cu delfinul, succesorul la tron, la Chinon. După lungi discuții, Ioana reușește să-l convingă pe delfin că ea este trimisă de Dumnezeu cu misiunea specială de a elibera țara de cotropitorii care asediau orașul Orleans. În scurt timp, soldații francezi, conduși de această fecioară vizionară, recuceresc nu doar acest oraș, ci aproape întreaga țară.

Delfinul este încoronat rege la Reims, însă devine tot mai gelos pe popularitatea Ioanei și încheie un armistițiu cu englezii. Ioana, nemulțumită de această decizie, continuă lupta cu puținii soldați care i-au rămas loiali. Într-o ambuscadă, cade în mâinile contelui de Luxemburg, care o vinde englezilor pentru o sumă considerabilă. Soarta ei este pecetluită: trebuie să fie dovedit juridic că este o vrăjitoare, iar regele, un uzurpator, pentru că a ajuns pe tron ca urmare a „uneltirilor diabolice ale unei eretice”. Un tribunal bisericesc, condus de un episcop cu un caracter slab, Cauchon, acceptă să joace acest rol. Întregul proces este plin de abuzuri, iar cererea Ioanei de a fi judecată de papă este refuzată. La doar 19 ani, eroica fecioară este aruncată într-o

închisoare militară și condamnată la arderea pe rug, pedeapsă executată la Rouen pe 30 mai 1431.

În 1456, Papa Calixt al III-lea revizuieste procesul și îl declară nul. Ioana devine simbolul național al Franței, fiind beatificată în 1909 și canonizată de Papa Benedict al XV-lea în 1920.

Viața scurtă, dramatică și plină de evenimente incredibile, precum și moartea ei cumplită au inspirat nenumărate scrieri, biografii, drame, filme și opere lirice. Chiar și într-o Franță profund laicizată, Ioana d'Arc rămâne un simbol care mișcă inimile oamenilor și ridică spiritele către ceruri. Rar se întâlnesc într-un singur sfânt accente patriotice atât de profund îmbinate cu cele mistice.

31 mai 2019 – Începutul vizitei apostolice a Papei Francisc în România

Desfășurată sub genericul „Să mergem împreună!”, la 20 de ani de la vizita istorică a Papei Ioan Paul al II-lea, vizita de stat, pastorală și ecumenică a Papei Francisc în România a inclus, în prima zi, întâlniri cu autoritățile politice și societatea civilă, cu conducerea Bisericii Ortodoxe Române și celebrarea sfintei Liturghii în catedrala „Sfântul Iosif”.

Pentru a doua oară în istoria țării noastre, „Grădina Maicii Domnului”, un urmaș al apostolului Petru vine de la Roma, locul de origine lingvistică și etnică a poporului român, precum și a credinței catolice, universale și deschise tuturor popoarelor, așa cum a voit însuși Isus Cristos. Vocația României, aflată la răscruce între confesiuni religioase, etnii, culturi și civilizații, este aceea de a construi punți și poduri de legătură, pe care oamenii să meargă împreună, valorificând propriul patrimoniu spiritual și material și contribuind astfel la binele comun, la care toți avem dreptul și care edifică o lume mai apropiată de planul divin pentru toți oamenii.

Vizita Papei Francisc în România are loc într-o perioadă în care țara noastră este integrată în Uniunea Europeană, dar se confruntă cu instabilități sociale și confuzii ideologice și culturale, ce riscă să afecteze identitatea autentică a persoanei umane. De asemenea, fenomenul emigrării a milioane de români în alte state a creat o hemoragie demografică, ce generează dezechilibre în familie și afectează rădăcinile vitale ce susțin copacul țării. Bisericele

din România au misiunea de a se regăsi și de a lucra împreună pentru sufletul poporului român, astfel încât trupul acestei națiuni să se vindece de rănilor trecutului și să devină mai puternic, oferind noi speranțe generațiilor viitoare.

Vizita Papei Francisc în România reprezintă angajamentul Bisericii Catolice de a colabora cu toate celelalte Biserici și cu societatea civilă pentru a construi o lume care trăiește în armonie, contribuind la realizarea binelui comun, atât spiritual, cât și material.

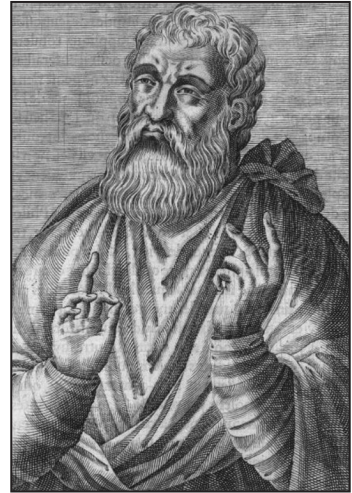
1 iunie – Sfântul Iustin

Iustin s-a născut în jurul anului 100 și a trăit în Palestina, aflată sub dominația romană. Nu l-a interesat politica, nici administrația sau o meserie anume. Minte și sufletul său erau ocupate de dorința de a cunoaște „realitățile spirituale și contemplarea ideilor”. În căutarea acestei înțelepciuni, a trecut prin toate marile școli filosofice ale timpului, dar niciuna nu i-a potolit setea de „a-l vedea pe Dumnezeu”, Ființa supremă, izvorul a tot ce există. Pentru Iustin, scopul filosofiei era cunoașterea lui Dumnezeu, iar în această căutare s-a retras departe de oraș, în singurătate.

Aici a întâlnit un bătrân înțelept, care i-a vorbit despre Dumnezeu și sensul vieții, subliniindu-i că filosofii nu pot ajunge la o cunoaștere corectă a divinității dacă nu au o revelație directă. Bătrânul l-a îndrumat către profeți, persoane iubite de Dumnezeu și luminate de el, și l-a învățat despre Fiul lui Dumnezeu, Isus Cristos, prin care oamenii pot ajunge la adevărata cunoaștere a divinului.

Dialogul cu acest bătrân l-a condus pe Iustin la convertirea la creștinism. De atunci, el s-a dedicat educării discipolilor în religia creștină. Un alt motiv care l-a convins să devină creștin a fost exemplul martirilor: „Eu însumi mă credeam mulțumit de doctrinele lui Platon, dar auzind cum creștinii erau acuzați, văzându-i neclintiți în fața morții și a torturilor cele mai atroce, toate acestea m-au convins că era imposibil ca ei (creștinii) să trăiască în viciu”.

Ajuns la Roma, Iustin a înființat o școală filosofică de orientare creștină, unde preda bazele raționale ale credinței creștine. Aceasta a atras atât adepți, cât și critici, iar învățăturile și viața sa creștină l-au adus în fața tribunalului prefectului Romei. Condamnat la moarte între anii 163 și 167, Iustin a fost decapitat împreună cu șase discipoli, printre care și o femeie.

Mărturia despre martiriul său se păstrează până astăzi sub titlul *Martyrium SS. Justini et sociorum VI*.

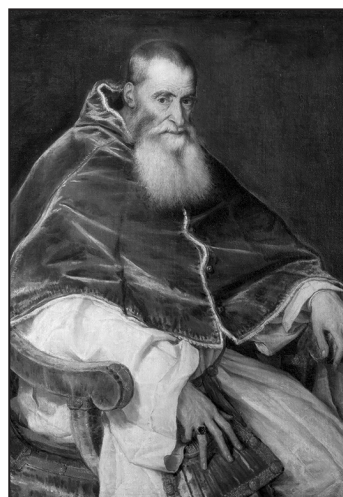
Dintre operele sale, cele mai importante sunt cele două *Apologii* ale credinței creștine, una adresată împăratului Antoniu Pius și fiului său Marcu Aureliu, iar cealaltă Senatului și poporului roman. De asemenea, *Dialogul cu Trifon* a deschis calea polemicii antiiudaice în literatura creștină.

Într-o lume marcată de confuzii și pragmatism materialist, Iustin reprezintă un model de căutare a lui Dumnezeu prin rațiune, dar mai ales un exemplu de trăire în Dumnezeu și de mărturisire a credinței chiar cu prețul vieții. Într-o epocă în care mulți se refugiază în analgezice pentru cele mai mici dureri și în care depresia este o boală larg răspândită, martirul Iustin ne oferă un răspuns curajos și optimist la întrebările despre credință și sensul vieții.

La mulți ani tuturor copiilor! La mulți ani copilului din noi!

2 iunie 1537 – Papa Paul al III-lea condamnă sclavia

Descoperirea Americii a stârnit dezbateri în Europa, în care teologi și juriști se întrebau dacă indienii (indigenii) puteau fi considerați oameni, având ca potențială consecință reducerea acestora la statutul de sclavi. Doi călugări dominicani, Bernard de Minora și Julian Garcés, episcop de Tlaxcala, Mexic, l-au informat pe ascuns pe papă despre atrocitățile comise de europeni asupra indigenilor. Ca urmare, papa a condamnat sclavia și a afirmat clar că indigenii descoperiți și orice alte popoare descoperite în viitor sunt oameni adevărați, cărora trebuie să li se predice evanghelia printr-o viață demnă. Într-un document anterior, *Creator Omnium* (1434), Papa Eugen al IV-lea îi excomunica pe traficanții de sclavi.

Fragment din bula papală *Veritas Ipsa* (1537):

Paul (III), episcop, slujitor al slujitorilor lui Dumnezeu, tuturor credincioșilor în Cristos care vor citi această scrisoare, sănătate și binecuvântare apostolică.

Sublimul Dumnezeu a iubit omenirea atât de mult, încât a creat omul în așa fel încât nu numai că poate împărtăși binele altor făpturi, dar și să ajungă la binele suprem, inaccesibil și invizibil, și să-l vadă față în față. Omul a fost creat pentru a dobândi viața și fericirea veșnică, așa cum mărturisesc Sfintele Scripturi, pe care nimeni nu le poate atinge decât prin mărturisirea credinței în Domnul nostru Isus Cristos. Este necesar ca el să posede darurile naturale și capacitatea de a primi credința în Cristos.

Nu se poate crede că ar exista cineva atât de lipsit de înțelegere încât să dorească credința, dar să nu aibă capacitățile necesare pentru a o obține.

De aceea, Isus Cristos, adevărul însuși, care niciodată nu a greșit și nici nu poate greși, a spus predicatorilor credinței când i-a trimis: „Mergând, faceți discipoli din toate neamurile” (Mt 28, v.19). Toți, fără excepție, pentru că toți sunt capabili să fie învățați credința.

Văzând această realitate, vrăjmașul omenirii, care se împotrivesc întotdeauna faptelor bune, a încercat să împiedice cuvântul lui Dumnezeu și i-a îndemnat pe unii dintre acoliții săi să afirme că indienii de vest și de sud, și alte popoare despre care am aflat în acest timp, trebuie să fie supuși ca simple animale, pe motiv că nu cunosc credința catolică.

Așadar, noi, care ținem pe pământ locul Domnului nostru fără niciun merit propriu, ne dorim cu tot efortul să-i readucem în staul pe acești indieni, pe care îi considerăm adevărați oameni, capabili să primească credința creștină.

Dorind să oferim remedii potrivite pentru aceste nedreptăți, determinăm și declarăm că indienii menționați mai sus și toate celelalte popoare care vor fi descoperite în viitor să nu fie privați de libertatea lor și de proprietățile lor. Ei trebuie să se bucure de libertatea și de proprietățile lor și nu pot fi reduși la sclavie. În plus, indienii trebuie invitați la credința în Cristos prin propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu și prin exemplul unei vieți bune.

Această scrisoare să fie transcrisă de un notar public și sigilată pentru a fi considerată valabilă.

Data la Roma, în anul 1537, 2 iunie, în al treilea an al pontificatului nostru.

3 iunie 1963 – Trece la cele veșnice Papa Ioan al XXIII-lea

După o lungă suferință cauzată de cancer la stomac, la această dată trece în veșnicie, la vârsta de 81 de ani, „papa cel bun”, Angelo Giuseppe Roncalli. Al patrulea din cei treisprezece copii ai unei familii modeste, harnice și credincioase din Sotto il Monte, provincia Bergamo. Roncalli a fost marcat încă din adolescență de spiritualitatea franciscană, devenind terțiar franciscan. Acest stil de viață simplu și dedicat l-a urmat întreaga viață, așa cum o face și actualul papă, care a preluat numele sfântului Francisc.

De-a lungul vieții, Angelo Roncalli s-a remarcat prin capacitatea sa intelectuală și morală, ocupând ulterior funcții importante în Biserică. În toamna anului 1958, spre surprinderea multora (inclusiv a sa), a fost ales papă. Deși pontificatul său a fost relativ scurt, a avut un impact enorm, inițiind o serie de reforme care au culminat cu

Conciliul Ecumenic al II-lea din Vatican, convocat în 1962. Ioan al XXIII-lea a jucat un rol semnificativ în promovarea ecumenismului și a păcii, într-o perioadă tensionată a Războiului Rece. Enciclicele sale *Mater et magistra* (1961) și *Pacem in terris* (1963) au fost esențiale în acest sens, iar medierea sa din timpul crizei din Cuba din 1962, între Uniunea Sovietică și Statele Unite, a contribuit decisiv la evitarea unui conflict armat de proporții mondiale.

Papa Ioan al XXIII-lea era un om și un lider spiritual al cărui farmec și a cărui bunătate cucereau inimile, devenind cunoscut sub numele de „il papa buono” („papa cel bun”). O mărturie a acestui caracter este celebrul *Discurs al Lunii* din seara de 11 octombrie 1962, când, la deschiderea Conciliului al II-lea din Vatican, mulțimea adunată în piața „Sfântul Petru” cerea să îl vadă. Într-un moment de profundă umilință și simplitate, el a improvisat un discurs memorabil: „S-ar spune că și luna s-a grăbit în seara aceasta... Uitați-vă la ea, acolo, sus”. A continuat cu o remarcă plină de umilință: „Persoana mea nu valorează nimic, este un frate care le vorbește altor frați... dar toți împreună, paternitate și fraternitate, înseamnă harul lui Dumnezeu”. Apoi, în același stil cald, le-a spus credincioșilor să își mângâie copiii la întoarcerea acasă, adăugând: „Pentru cine suferă, să aveți un cuvânt de mângâiere”.

Papa Ioan al XXIII-lea a fost canonizat împreună cu Ioan Paul al II-lea de către Papa Francisc în anul 2014, de față fiind un milion de credincioși.

4 iunie 1989 – Masacrul din Piața Tienanmen

În China anului 1989, nenumărați intelectuali și studenți au protestat față de guvernul comunist, cerând reforme democratice și un dialog deschis cu autoritățile țării. Protestele, care s-au desfășurat între 15 aprilie și 4 iunie, au culminat cu adunări masive în Piața Tienanmen („Poarta Păcii Cerești”) din Beijing. Conducerea Partidului Comunist Chinez a reacționat dur la aceste manifestații. Pe 2 iunie, partidul a ordonat armatei să intervină pentru a înăbuși protestele, iar pe 3 iunie, soldații au început să tragă în mulțimea neînarmată, provocând moartea a sute de persoane și rănirea a mii de protestatari. În dimineața zilei de 4 iunie, armata a intervenit din nou cu tancuri, călcând protestatari sub șenilele vehiculelor. Focurile de armă au răsunat întreaga zi, iar la final, guvernul

a declarat „victorie” împotriva unei așa-zise „rebeliuni contrarevoluționare”. Peste 10.000 de manifestanți au fost arestați, iar măsuri drastice au fost luate atât împotriva acestora, cât și împotriva celor care, în viitor, ar încerca să evoce acest masacru.

Într-un contrast semnificativ, tot pe 4 iunie, în Polonia, sindicatul necomunist Solidaritatea, condus de Lech Walesa, a câștigat alegerile. Această mișcare reprezenta singura forță independentă din întreg blocul est-european și, împreună cu Papa Ioan Paul al II-lea, a avut un rol decisiv în căderea regimurilor comuniste din Europa de Est. Anul 1989 a marcat astfel un punct de cotitură în istoria globală, un an în care visurile de libertate și dreptate au fost împlinite în multe locuri, dar și zdrobite brutal în altele.

Reflecție personală: Bunăstarea de care ne bucurăm astăzi este și rodul aspirațiilor și sacrificiilor multor oameni care au luptat înaintea noastră. Să nu uităm să punem o floare simbolică pe mormântul celor care au plătit prețul martiriului pentru libertatea noastră.

5 iunie 754 – Este martirizat sfântul Bonifaciu, apostolul germanilor

Sfântul Bonifaciu, cunoscut sub numele de naștere Winfrid, s-a născut în jurul anului 675 în regatul englez de Wessex. În anul 716 și-a început activitatea misionară în regiunea frizonilor (Friesland) și, sub patronajul lui Carol Martel, a primit misiunea de a evangeliza provinciile Hessen și Turingia. Ulterior, a călătorit la Roma, unde Papa Grigore al II-lea l-a consacrat episcop și l-a numit legat pontifical pentru regiunile respective, în anul 722. Zece ani mai târziu, papa i-a conferit titlul de arhiepiscop, oferindu-i autoritatea de a consacra alți episcopi și de a înființa noi episcopii în teritoriile evangelizate de el.

Între 737 și 738, Bonifaciu a vizitat din nou Roma, iar papa l-a numit nunțiu apostolic pentru provinciile Bavaria, Germania, Hessen și Turingia. Papa i-a trimis și noi colaboratori, călugări benedictini de la Montecassino, alături de care și-a continuat misiunea de evangelizare și organizare a Bisericii, atât în teritoriile germanice, cât și în cele france, aflate sub conducerea lui Carloman și Pepin cel Scund. Carisma lui Bonifaciu și legătura strânsă cu Scaunul Apostolic au fost cruciale pentru consolidarea creștinismului și a Bisericii Catolice în Europa Centrală.

Spre finalul vieții sale, Bonifaciu era recunoscut ca un lider spiritual important în întreaga lume germanică. Cu toate acestea, a întâmpinat și opoziție, unii considerându-l un străin, de origine anglo-saxonă, în ciuda contribuției sale majore la creștinarea germanilor.

În anul 754, în timp ce Papa Ștefan al II-lea se afla în regatul francilor pentru a-l încorona pe Pepin cel Scund, Bonifaciu a pornit într-o ultimă misiune în regiunea Frizonilor. Aici, o parte a populației, încă păgână, s-a răzbunat pe el, ucigându-l pe Bonifaciu și pe cei 52 de însoțitori ai săi în ziua de 5 iunie 754, la Dokkum. Osemintele sale se odihnesc în mănăstirea din Fulda, ridicată de el, unde amintirea sa este venerată de Conferința Episcopilor Catolici din Germania.

Bonifaciu, părintele spiritual al germanilor, a unit acest popor puternic într-o singură credință. Secole mai târziu, Martin Luther a tradus și tipărit Biblia pentru neamul german, dar, din păcate, a divizat poporul în două confesiuni. Bonifaciu este venerat în calendar ca un mare sfânt, în timp ce Luther nu are această recunoaștere.

6 iunie 1134 – Trece la cele veșnice sfântul Norbert

Sfântul Norbert s-a născut în jurul anului 1080 într-o familie nobilă, aceea a conților de Gennep, care erau în strânsă legătură cu familia imperială germană și cu nobilii din casa de Lorena. După ce a fost hirotonit subdiacon, a fost numit canonic la Xanten, pe malul Rinului, și, având un statut nobil, a frecventat curtea arhiepiscopului de Köln și, mai târziu, curtea împăratului Henric al V-lea. În această perioadă, Norbert a dus o viață caracteristică rangului său, orientată spre aspecte mondene. Însă planurile lui Dumnezeu erau altele pentru el. În timpul unei plimbări prin pădure, a fost surprins de o furtună și un fulger puternic l-a speriat, aruncându-l de pe cal. Ca și Saul pe drumul spre Damasc, Norbert a întrebat: „Doamne, ce vrei să fac?” Răspunsul divin a fost clar: „Părăsește calea răului și fă binele!” Acest moment a marcat o schimbare radicală în viața sa.

Norbert a renunțat la toate activitățile mondene și a început să urmeze o viață ascetică, apropiindu-se de călugării benedictini din Siegburg și de canonicii din Klosterrath. Apoi, timp de trei ani, l-a urmat pe eremitul Liudolf în pocăință și rugăciune. În 1115, a fost hirotonit preot de arhiepiscopul

de Köln, iar de atunci a împărțit toată averea sa săracilor și a început să călătorească în calitate de predicator, călare pe o măgăriță. A fost autorizat în misiunea sa de Papa Gelaziu al II-lea, ceea ce l-a determinat să plece în Franța, unde episcopul de Laon i-a propus să fie părintele spiritual al canonicilor care urmau regula sfântului Augustin, la conventul din Premontre. Așa a luat naștere ordinul călugăresc al premonstratenzilor.

Norbert însă nu a rămas în mănăstire și și-a continuat predicile itinerante. A ajuns la Magdeburg, unde, datorită faimei sale, credincioșii l-au ales succesor al episcopului decedat. Deși a acceptat, viața sa ascetică a devenit incomodă pentru mulți. Cu toate acestea, împăratul Lothar l-a numit cancelar imperial, iar Papa Inocențiu al II-lea i-a acordat jurisdicție și pentru Polonia. În ciuda acestor funcții înalte, Norbert a trăit ca un călugăr, în sărăcie, rugându-se mult și predicând tuturor. A avut mulți discipoli în Germania, Franța, Belgia și chiar în Transilvania, la Oradea.

Norbert a trecut la cele veșnice la Magdeburg pe 6 iunie 1134, după ce se întorsese dintr-o misiune de pace în Italia. Osemintele sale se odihnesc acum în mănăstirea din Strahov, la Praga. A fost canonizat de Papa Grigore al XIII-lea în 1582.

Sfântul Norbert rămâne un exemplu de renunțare la goana după averi și funcții înalte, arătând că adevărata împlinire a omului vine din slujirea lui Dumnezeu și a aproapelui. Mesajul său este de mare actualitate, nu doar pentru creștini, ci și pentru cei cu funcții înalte în Biserică și societate.

7 iunie 1780 – Revolta lui Gordon

Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea, constrâns de împrejurări, Parlamentul englez a ameliorat legislația anticatolică prin Catholic Relief Act, adoptat pe 3 iunie 1778. Această măsură a trezit reacții violente anticatolice în diverse localități din Anglia. De exemplu, în februarie 1779, capelele catolice, casele și magazinele catolicilor din Edinburgh și Glasgow au fost distruse. Spre sfârșitul anului, la Londra s-a format un comitet anticatolic condus de lordul George Gordon. Lăcașele de cult catolice din capitală au fost, de asemenea, distruse. Deja din secolul al XVII-lea nu mai exista nicio biserică catolică în Londra, doar capelele din ambasadele țărilor catolice funcționau. Capela ambasadei Regatului Sardiniei și cea a ambasadei Bavariei au fost luate cu asalt și distruse. Opozanții

anticatolici au atacat și alte clădiri, iar pe 7 iunie 1780, zi numită și „miercurea neagră”, violențele și vandalismul au atins apogeul. Casele (unele aparținând catolicilor, altele nu) au fost incendiate și distruse, închisorile au fost luate cu asalt și chiar Banca Angliei a fost vizată de furia revoltaților. După două zile, lordul Gordon a fost arestat, iar pe 10 iunie, intervenția armatei a pus capăt incidentelor.

Aceste acte de violență și vandalism au dus la moartea câtorva sute de persoane și la pagube materiale imense. Inițial o revoltă anticatolică și antiirlandeză (irlandezii fiind în mare parte catolici), revolta lui Gordon s-a transformat rapid într-o revoltă socială, îndreptată împotriva inegalităților economice și sociale care afectau o mare parte a populației engleze.

În cadrul ceremoniei de încoronare, actualul rege Charles al III-lea s-a angajat să protejeze nu doar drepturile Bisericii Anglicane, al cărei cap rămâne, ci și pe cele ale tuturor confesiunilor religioase din regatul său.

8 iunie 632 – Mahomed moare la Medina

Mahomed (n. cca. 570, Mecca), întemeietorul religiei islamice, este considerat de către musulmani un mesager și un profet al lui Dumnezeu (Allah). La vârsta de șase ani rămâne orfan și este crescut de un unchi din partea tatălui, ducând o viață grea și plină de lipsuri materiale. Scapă de această stare de sărăcie la 25 de ani, prin căsătoria cu Khadija, o văduvă mai în vârstă, dar bogată, cu care va avea șase copii (pe parcursul vieții va avea 11 soții). Ca soț, se îngrijește de averea soției sale și pentru ea face comerț, participând la caravane comerciale cu destinații precum Palestina, Siria și Arabia meridională.

Mahomed trece printr-o criză spirituală care îl determină să renunțe la politeismul moștenit și să se orienteze spre monoteism, pe care începe să-l predice celor din familie și concetățenilor săi, mai ales clasei comercianților. Însă întâlnește o puternică opoziție. Fiind respins, Mahomed își îndreaptă atenția către săraci și sclavi, care îl ascultă dând dovadă de deschidere. În această primă fază, el nu avea intenția de a înființa o nouă religie. Însă la vârsta de 40 de ani începe să aibă revelații, care vor deveni baza textului sacru al Islamului, Coranul, și astfel începe să se contureze noua religie.

Din cauza opoziției puternice din Mecca, în anul 622 Mahomed încheie un acord cu locuitorii din Medina, către care se îndreaptă. Acest eveniment, cunoscut ca *hegira* (emigrarea), marchează începutul calendarului islamic. La Medina, Mahomed devine atât lider religios, cât și politic, și impune orașului noua religie. Cu ajutorul adeptilor săi, reușește să învingă opoziția din Mecca. În ultimul an de viață, Mahomed face un pelerinaj la Kaaba din Mecca, care va deveni cel mai important sanctuar al musulmanilor.

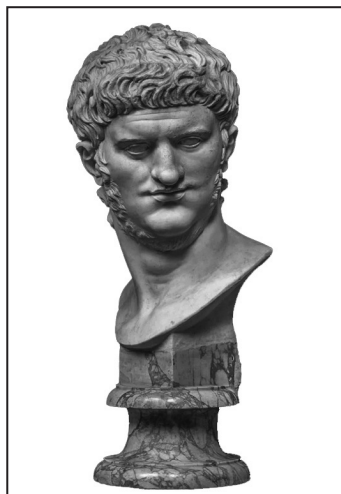
După moartea sa, nu a existat un succesor desemnat clar. Cei doi principali pretendenți la conducere au fost Abu Bakr, socrul lui Mahomed, și Ali, ginerele său. Abu Bakr este desemnat calif, iar acest eveniment marchează începutul istoriei politice și militare a Islamului, care adesea a avut o relație tensionată cu creștinismul.

Referitor la originea Coranului, se spune că la vârsta de 40 de ani, în timp ce se retrăgea anual într-o peșteră pentru meditație, Mahomed a avut o revelație. Îngerul Gabriel i s-a arătat ținând o carte deschisă și i-a poruncit: „Rostește acestea!”

Mahomed refuză inițial, deoarece nu știa să citească, dar îngerul insistă, iar la insistențele lui Gabriel, Mahomed cedează, moment în care îngerul îi spune: „Rostește în numele Domnului care te-a făcut! Care a făcut omul dintr-un cheag de sânge. Propovăduiește, căci Domnul tău este cel mai darnic, el l-a luminat pe om cu ajutorul penei de scris și l-a învățat pe om ceea ce nu știa” (*Coran* 96:1-5).

9 iunie 68 d.C. – Primul împărat persecutor, Nero, se sinucide

Când și-a luat viața, Nero avea doar 31 de ani, dar, în scurta sa domnie, acumulase destule fapte pentru a-i păta memoria. Comportamentul său imoral și taxele împovărătoare impuse populației au provocat revolte, iar capii armatelor și masele populare s-au ridicat împotriva sa. În aceste condiții, Nero a fost detronat de Senat și condamnat la moarte. În încercarea de a fugi din Roma, a fost prins, iar pentru a evita capturarea, i-a cerut libertului său, Epafroditus, să-l ajute să se sinucidă cu un pumnal. Trupul său a fost incinerat, iar cenușa sa, potrivit unor surse, ar fi fost aruncată în râul Tibru.

Pe 18 iulie 64, un incendiu devastator a cuprins Roma, distrugând o mare parte a orașului. Mulți l-au considerat pe Nero responsabil pentru acest dezastru, fie pentru a reconstrui cartierele insalubre, fie pentru a se inspira artistic, dată fiind pasiunea sa pentru artă. Pentru a evita furia poporului, Nero a aruncat vina asupra creștinilor, declanșând astfel prima persecuție sistematică a creștinilor din istoria Imperiului Roman. Această persecuție a fost extrem de brutală, creștinii fiind arși de vii pentru a ilumina orașul sau aruncați fiarelor în Circus Maximus, ca distracție pentru public.

În timpul acestei persecuții, apostolii Petru și Paul au fost martirizați: Petru a fost răstignit cu capul în jos și înmormântat pe colina Vatican, iar Paul a fost decapitat la Tre Fontane. Această perioadă de persecuție a marcat profund memoria colectivă a creștinilor, iar Roma, capitala imperiului, a început să fie asociată cu fiara apocaliptică descrisă în ultima carte a Sfintei Scripturi.

Deși supuși la mari suferințe, creștinii au continuat să fie cetățeni loiali ai imperiului, urmând cuvintele lui Cristos: „Dacă m-au persecutat pe mine, vă vor persecuta și pe voi” (*In* 15,20). Perioada de început a creștinismului a fost marcată de violență și persecuție, pornind de la Irod, care a încercat să-lucidă pe Pruncul Isus, și culminând cu persecuțiile din Roma, sub conducerea unui împărat instabil și incapabil să guverneze.

10 iunie 1099 – Trece la Domnul El Cid

Rodrigo Díaz de Vivar, cunoscut și sub numele legendar de El Cid (n. cca. 1043), a fost una dintre cele mai emblematice figuri ale creștinismului spaniol. În tinerețe, acest cavaler de seamă, originar din Burgos, a servit sub conducerea regelui Alfons al VI-lea. Calitățile sale remarcabile i-au adus aprecierea conților și a nobililor din regat, inclusiv pe cea a contelui de Oviedo, care i-a oferit mâna fiicei sale, Jimena Díaz.

În anul 1076, din cauza unor intrigi și conflicte politico-militare, Rodrigo a fost exilat. În această perioadă de exil, el a trăit printre musulmani și a luptat în serviciul acestora. Cu toate acestea, destinul său avea să revină pe un traseu eroic. În anul 1094, Valencia a căzut în mâinile musulmanilor, iar populația creștină a orașului a fost expulzată. Rodrigo a răspuns acestei provocări, conducând o armată care a asediat Valencia timp de 20 de luni. După această lungă și grea luptă, El Cid a reușit să recucerească orașul, triumful său devenind un moment istoric definitoriu. În urma acestei victorii, adversarii săi musulmani i-au dat titlul de El Cid (Domnul meu sau Lordul meu), un nume care avea să-l consacre în istorie și legendă.

După recucerirea Valenciei, Rodrigo a condus orașul împreună cu soția sa, Jimena Díaz, până la moartea lui. El a rămas în memoria colectivă spaniolă ca un simbol al eroismului creștin și al luptei împotriva dominației musulmane. Peste secole, memoria sa a inspirat mult la eliberarea definitivă

a Spaniei de sub stăpânirea musulmană, eveniment care s-a încheiat cu succes în 1492.

Personalitatea lui El Cid a fost immortalizată în opere literare și cronici. Printre acestea, *Historia Roderici*, o cronică latină din secolul al XII-lea, și *Cantar de Mio Cid*, un poem epic spaniol, sunt printre cele mai importante opere medievale care glorifică viața și faptele sale. De asemenea, în secolul al XVII-lea, Pierre Corneille a fost inspirat de această legendă și a scris drama *Le Cid* (1637), care continuă să fie recunoscută drept una dintre cele mai mari opere din literatura franceză.

Osemintele lui El Cid și ale soției sale se odihnesc în catedrala din Burgos, locul de odihnă al unuia dintre cei mai mari eroi din istoria Spaniei și din cultura universală.

11 iunie 1509 – Căsătoria lui Henric al VIII-lea cu Ecaterina de Aragon

Pe data de 11 iunie 1509, regele Henric al VIII-lea al Angliei se căsătorește pentru prima dată, cu Ecaterina de Aragon, fiica regilor Spaniei, Ferdinand și Isabela. Ecaterina era cu șase ani mai în vârstă decât Henric și fusese anterior căsătorită cu fratele său, Arthur, care a murit la scurt timp după căsătorie, în 1502. În căsnicia cu Henric, Ecaterina a dat naștere la șase copii, însă doar unul, Maria, a supraviețuit. Maria va deveni ulterior Maria I a Angliei, cunoscută și sub numele de „Maria cea Sângeroasă” din cauza persecutării protestanților, iar soarta ei va fi tragică: a fost executată din ordinul surorii sale vitrege, Elisabeta I.

Nefiind capabilă să-i ofere lui Henric un moștenitor masculin, iar acesta dezvoltând o pasiune pentru Anne Boleyn, Henric a început să facă presiuni pentru anularea căsătoriei cu Ecaterina. După eșecul de a obține anularea din partea autorităților religioase din Roma, Henric a divorțat de Ecaterina în 1532 și s-a căsătorit în secret cu Anne Boleyn în 1533, care era deja însărcinată. În luna iulie a aceluiași an, Anne a fost încoronată regină. Acest eveniment a dus la excomunicarea lui Henric de către Papa Clement al VII-lea.

Papa Paul al III-lea a emis ulterior bula *Eius, qui immobilis*, în 1535, care confirma excomunicarea lui Henric și declara invalidă căsătoria sa cu Anne Boleyn. Această excomunicare l-a determinat pe Henric să se rupă

complet de Biserica Romei, proclamându-se cap al Bisericii Angliei, ceea ce a dus la crearea Bisericii Anglicane. Această schismă, care a fost în esență o consecință a ambițiilor și dorințelor personale ale regelui, a avut un impact de lungă durată asupra religiei și politicii din Anglia.

Dintre cele șase soții ale lui Henric, două au fost decapitate, Anne Boleyn și Catherine Howard, de alte două a divorțat, una a murit din cauze naturale, iar ultima, Catherine Parr, i-a supraviețuit regelui.

Căsătoria lui Henric cu Ecaterina de Aragon a fost în mare măsură un aranjament politic, tipic pentru alianțele din acea vreme între familiile regale europene. Totuși, setea de putere a lui Henric și dorința sa de a avea un moștenitor masculin au subminat unitatea religioasă din Anglia, iar rup-tura de Roma a avut consecințe durabile asupra creștinismului occidental.

Diviziunea Bisericii Anglicane, ca și cea a Bisericilor Protestante și Ortodoxe, nu a fost rezultatul unei opțiuni libere din partea credincioșilor, ci al deciziilor impuse de conducătorii politici și religioși ai vremii, pentru care setea de putere și controlul au prevalat asupra unității creștine.

12 iunie 1987 – „Domnule Gorbaciov, dărâmați acest zid!”

Pe 12 iunie 1987, președintele american Ronald Reagan, cu talentul său politic și actoricesc, ține unul dintre cele mai cunoscute discursuri din perioada Războiului Rece. Lângă Zidul Berlinului, simbolul comunismului care a rupt Europa în două, Reagan, având Zidul în fundal, s-a adresat mulțimii cu aceste cuvinte: „Există un semn pe care sovieticii îl pot face, care ar fi fără echivoc și ar promova considerabil cauza libertății și a păcii”. Apoi, adresându-se direct omologului său sovietic, îi spune: „Domnule secretar general Gorbaciov, dacă doriți pace, dacă doriți prosperitate pentru Uniunea Sovietică și Europa de Est, dacă doriți liberalizare, veniți aici, la această poartă. Domnule Gorbaciov, deschideți această poartă! Domnule Gorbaciov, dărâmați acest Zid!” În continuare, Reagan i-a cerut lui Gorbaciov să procedeze la reduceri drastice ale arsenalului nuclear sovietic.

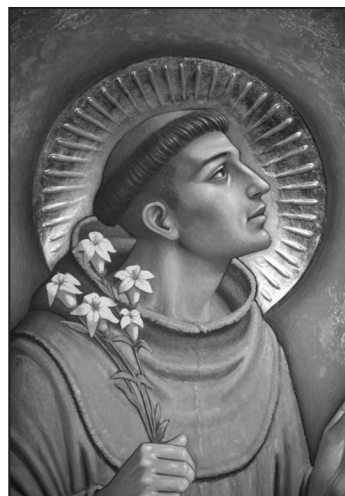
Cu toate acuzele care se pot aduce „imperialismului american”, trebuie recunoscut și rolul imens pe care această țară l-a avut și îl are în promovarea democrației în lume. Discursul lui Reagan a contribuit la evenimentele care vor urma peste doi ani: pe 9 noiembrie 1989, tinerii din ambele părți ale Berlinului au urmat îndemnul președintelui american, dărâmând zidul de tristă faimă care despărțea nu doar două state ale aceluiași popor german, ci și două lumi, rupte sângeros una de alta de dictatura comunistă. Gorbaciov, care se afla la putere din 1985, a demisionat din postul său de conducător al URSS în anul 1991.

Misiunea noastră astăzi, așa cum spunea și Papa Ioan Paul al II-lea, este aceea de a nu ridica noi ziduri în societatea capitalistă în care trăim,

ci de a crea punți, de a construi poduri pe care să mergem unii în întâmpinarea altora, pentru a construi o mare familie, o lume fraternă, cât mai conformă cu planul pe care Dumnezeu îl are cu omul, capodopera creației sale.

13 iunie 1231 – Trece în veșnicie sfântul Anton de Padova

Într-un Ev Mediu simbolizat de catedrale și cruciade, se naște, pe 15 august 1195, în îndepărtata Lisabona, Fernando, care la vârsta de 15 ani bate la poarta mănăstirii „Sfântul Vincențiu” de lângă oraș, pentru a fi primit în rândul călugărilor augustinieni. Apoi, la Coimbra, își începe primul noviciat în calitate de călugăr; al doilea îl va face în vecinătatea sfântului Francisc. În anul 1219 este hirotonit preot, în urma unei pregătiri strălucite, atât intelectuale, teologice, cât și spirituale, sufletești. Nemulțumit de spiritul lumesc, de dorința de înavuțire a concetățenilor săi, decide să-și dedice viața slujirii lui Dumnezeu. Așa începe aventura spirituală a unui sfânt care, ca și părintele spiritual al

franciscanismului, nu a avut și nu are dușmani, ci doar prieteni, admiratori și închinători, indiferent dacă sunt sau nu creștini, catolici sau de altă confesiune religioasă. Cucerit de exemplul a cinci călugări franciscani care vor să-i convertească pe musulmanii din Maroc, dar sunt martirizați de aceștia și readuși la Coimbra, Fernando decide să devină și el franciscan și să le urmeze exemplul; acum își ia un nou nume, Anton. Ajuns pe coastele Africii, Fernando se simte cavalerul lui Cristos, dar diferit de cei înarmați care vor să elibereze locurile sfinte ale Palestinei. Se îmbolnăvește de malarie și este constrâns să se întoarcă în patria natală. Pe Mediterana, nava naufragiază și, în loc să-l ducă spre Portugalia, debarcă în Sicilia. Ajuns în țara lui Francisc, nu dorește nimic altceva decât să-l întâlnească pe acest om despre care se spuneau lucruri extraordinare, fascinante. De acum, viața lui va fi legată de Italia, mai ales de patria lui Francisc, Umbria. Între 1224 și 1226 (anul morții lui Francisc), predică în Franța pentru a-i readuce la dreapta credință pe eretici. Întors în Italia, Padova va deveni orașul inimii lui și aici îi va fi și mormântul, în celebra bazilică ce-i poartă numele. La doar un an după trecerea la cele veșnice, este declarat sfânt; de fapt, credincioșii îl „canonizaseră” încă din timpul vieții.

Despre acest strălucit sfânt, tezaur al cunoașterii biblice și teologice (se spunea deja în timpul vieții sale pământești că dacă s-ar pierde și ultimul

exemplar al Bibliei, sfânta carte ar putea fi refăcută din cunoștințele și predicile sfântului Anton), se pot scrie și spune multe.

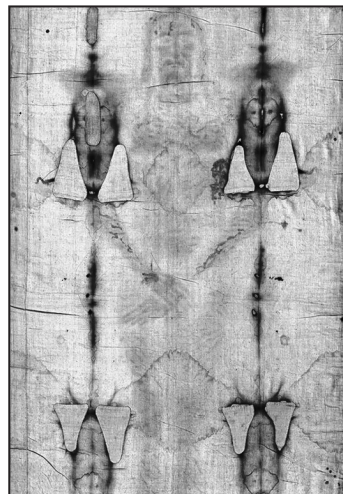
Un biograf al sfântului Anton, ascultându-l predicând Papei Grigore al IX-lea și cardinalilor pentru timpul Postului Mare din anul 1228, i-a compus următorul portret:

Din toate acestea reiese statura unui predicator educat și popular, dar, mai presus de toate, figura unui sfânt orator, a unui predicator carismatic, înzestrat cu un dar care depășește propria sa umanitate și îl face imun la orice atac, de oriunde ar putea veni... Felul lui de a se comporta, atât de uman, dezarmat și dezarmant, limbajul său atât de liber și nobil în același timp, grija lui de a nu afirma niciodată nimic din ceea ce nu este conținut în cuvântul divin sau nu decurge direct din el, angajamentul său de a se cufunda în realitatea vie, tumultuoasă și contradictorie a vieții, derivă din convingerea lui profundă de a fi și de a se simți trimis de Dumnezeu, în virtutea hirotonirii preoțești cu care este investit. (...) Dar aceea, planând atât de sus, impunându-se asupra tuturor cu atâta vigoare a elocvenței, cu atâta smerenie și caritate, ca judecător imparțial și flagel inexorabil al obiceiurilor care se abat de la normele evanghelice și ecleziastice la persoane ierarhic mai înalte decât el, toate acestea pot fi explicate doar prin faptul că din cuvântul său, și mai mult încă din felul lui de a trăi, s-a eliberat o putere carismatică atât de înaltă și sensibilă, încât a ajuns să fie universal recunoscută și acceptată (Leonardo FRASSON, *In nome di Antonio: „La Miscellanea” del Codice del Tesoro (XIII in.) della biblioteca Antoniana di Padova*, Padova 1996).

14 iunie 1998 – Giulgiul din Torino

Pe 14 iunie 1998, se încheie, în domul din Torino, timpul de expunere pentru vizitatori al giulgiului despre care tradiția creștină spune că a acoperit trupul lui Isus Cristos după ce a fost coborât de pe cruce. Giulgiul este o pânză de in care arată chipul unui bărbat ucis prin crucificare și indică toate acele caracteristici ale pătimirii Domnului descrise de sfințele Evanghelii. Este vorba, așadar, despre cea mai veche relicvă a creștinătății, după cea a sfintei cruci, și, în același timp, reprezintă obiectul cel mai studiat și discutat din lume.

Giulgiul măsoară 4,425 m lungime și 1,136 m lățime, iar greutatea sa este de 1,123 kg și are culoarea fildeșului. Dată fiind strânsa lui legătură cu trupul lui Isus Cristos, este denumit „giulgiul sfânt”. Știința nu a

putut încă demonstra cu maximă exactitate perioada fabricării lui, iar adjectivul „sfânt” indică, în primul rând, sentimentele religioase pe care le inspiră în credincioși meditația pătimirilor Domnului, așa cum icoanele și picturile religioase inspiră aceleași sentimente și atitudini.

Giulgiul sfânt din Torino reprezintă unul dintre monumentele importante ale bogatului patrimoniu de pietate și cultură creștină, iar, dată fiind directă lui legătură cu trupul crucificat al Mântuitorului, giulgiul are rolul de a aminti creștinului prețul răscumpărării sale din păcat și moarte, prețul iubirii supreme a Fiului lui Dumnezeu pentru om, creatura lui preferată.

Giulgiul reprezintă o provocare pentru o lume și o epocă istorică în care totul este relativizat, inclusiv valorile și principiile religioase ale creștinismului. Pentru cei care combat credința și Biserica, giulgiul pare o mare înșelătorie; pentru cei care cred în Dumnezeu, giulgiul reprezintă artefactul uman în fața căruia se închină, în spirit de credință, cu semnul sfintei cruci.

15 iunie 1215 – Regele Ioan Fără de Țară semnează *Magna Carta*

La Runnymede, în apropiere de Windsor, în Surrey, regele Ioan este constrâns de supușii săi de rang nobiliar să semneze acest document prin care își restrânge autoritatea regală și introduce în lege principiile prin care regele și organele guvernării sale nu sunt mai presus de lege. Acum sunt garantate unele drepturi pentru toți cetățenii regatului, eliminându-se astfel abuzurile monarhiei sau ale reprezentanților săi direcți. Copii ale documentului sunt trimise în întreaga Anglie, atât funcționarilor regali de rang superior, cât și vârfurilor ierarhiei Bisericii Catolice.

Magna Carta stă la baza Parlamentului englez și, pe termen lung, reprezintă documentul simbol al dificilului drum al democrației în Europa Vestică și în lume.

Documentul conține șaiszeci și trei de clauze, dar cele mai importante pentru modernitate sunt articolele 39 și 40:

Articolul 39: Niciun om liber nu va fi reținut și închis sau lipsit de proprietatea sa, sau proscris, sau surghiunit, sau maltratată în orice fel; și noi nu vom porni acțiune împotriva lui decât în urma judecății legiuite de către egalii lui sau după legea țării.

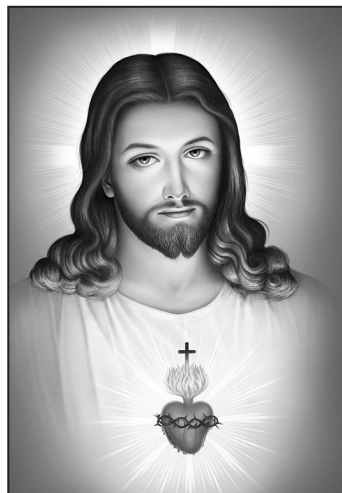
Articolul 40: Noi nu vom vinde nimănui și nici nu vom nega sau întârzia nimănui dreptatea sau justiția.

Din *Magna Carta* s-au inspirat americanii în Declarația de Independență a Statelor Unite și francezii în principiile Revoluției Franceze.

16 iunie 1675 – Preasfânta Inimă a lui Isus

Pe 16 iunie 1675, Isus Cristos îi revelează pentru a patra oară sfintei Margareta Maria Alacoque Preasfânta lui Inimă, spunându-i că se simte rănit de lipsa de reverență a creștinilor și de sacrilegiile nelegiuitorilor, adăugând: „Ceea ce mă afectează și mai mult este faptul că fac aceasta inimile celor consacrați mie”. Isus Cristos îi cere Margaretei ca ziua de vineri, după octava sărbătorii Trupului și Sângelui Domnului, să fie dedicată unei sărbători speciale în cinstea Inimii sale, iar credincioșii să se împărtășească cu intenția reparării ofenselor care i s-au adus. În plus, Isus îl alege pe sfântul Claudiu de la Colombière cu misiunea de a răspândi această devoțiune.

Preasfânta Inimă a lui Isus ne aduce aminte de inima noastră ca fiind realitatea cea mai intimă și unificatoare a ființei umane, care evocă misterul ei cel mai profund și care salvează omul de orice înțelegere sau folosire tehnică a ființei sale. Inima indică locul în care misterul omului se cufundă în cel al lui Dumnezeu; în inimă omul își strigă goliciunea, invocând plinătatea Creatorului său. Inima reprezintă o invocare a inimii rănite, neliniștite, stoarse de puteri. A pronunța cuvântul „inimă” înseamnă a spune iubire de necuprins și dezinteresată, iubire care triumfă în slăbiciune, care, ucisă fiind, dă viață; inima înseamnă iubirea lui Dumnezeu. În cuvântul „inimă” este cuprinsă întreaga ființă umană, modul propriu de a fi al creștinului, misiunea și destinul său. În inima omului bate inima lui Dumnezeu.

17 iunie – Inima Neprihănită a Mariei

Sărbătorirea Inimii Neprihănite a Mariei este stabilită de Biserica Catolică imediat după cea a Inimii Preasfinte a lui Isus Cristos.

Originea biblică a sărbătorii o găsim în *Evanghelia după sfântul Luca*, unde ni se spune că Maria, Mama lui Isus, „păstra toate aceste cuvinte, meditându-le în inima ei” (Lc 2,19). Ulterior, sfinții părinți vor menționa în scrierile lor acest fapt, care va deveni tradiție, iar începând cu secolul al XIII-lea, venerarea inimii neatinsă de păcat a Fecioarei-Mamă Maria va deveni o practică obișnuită în cultul creștin. Sărbătoarea este promovată

la Napoli de către Confraternitatea Inimii Neprihănite a Mariei, fondată de sfântul Ioan Eudes.

În anul 1917, Fecioara Maria le spune copiilor păstori din Fatima, Lucia, Francisc și Iacinta:

Isus vrea să stabilească în lume o devoțiune către Inima mea Neprihănită. Aceluia care o va îmbrățișa, Isus îi promite mântuirea... Eu voi veni să vă cer consfințirea lumii către Inima mea Neprihănită și Împărtașania de reparare în prima sâmbătă a lunii.

Pe data de 10 decembrie 1925, preasfânta Fecioară Maria îi apare serei Lucia, avându-l alături de ea pe Pruncul Isus. Preasfânta Fecioară pune o mână pe spatele Luciei și îi arată o inimă încoronată cu spini, pe care o avea în cealaltă mână. În același timp, Pruncul Isus spune: „Fie-ți milă de Inima preasfintei mele Mame, care este acoperită cu spinii pe care oamenii nerecunoscători îi înfig fără încetare, fără ca să fie vreunul care să facă un act de reparație pentru a-i scoate”.

Apoi, preasfânta Fecioară spune:

Măcar tu încearcă să mă mângâi și spune că tuturor celor care, timp de cinci luni, în fiecare primă sâmbătă din lună, se vor spovedi, vor primi sfânta Împărtașanie, vor recita o parte din Rozariu și vor sta împreună cu mine timp de 15 minute meditând cele 15 mistere ale Rozariului, cu intenția de a-mi oferi reparație, eu le promit că îi voi asista în ora morții, cu toate harurile necesare pentru mântuirea lor.

Cultul a fost extins la întreaga Biserică Catolică în 1944, după consacrarea întregii omeniri făcută de Papa Pius al XII-lea în seara zilei de 31 octombrie 1942, consacrare reinnoită în ziua de 8 decembrie a aceluiași an. Consfințirea cerută de preasfânta Fecioară s-a împlinit pe 25 martie 1984, când Papa Ioan Paul al II-lea a consacrat omenirea la Inima Neprihănită a Mariei, în comuniune cu cea mai mare parte a episcopilor Bisericii Catolice.

18 iunie 1925 – Legea pentru reglementarea repausului duminical și a sărbătorilor legale

Legea din 18 iunie 1925 îi obliga pe patroni să acorde 11 zile libere pentru sărbătorile legale. În contextul celui de-Al Doilea Război Mondial, au fost promulgate dispoziții specifice timpului de război. În perioada comunistă, autoritățile statului au desființat zilele libere de sărbătorile religioase. Românii aveau zile libere doar cu ocazia sărbătorilor de stat: 1 și 2 mai,

23 și 24 august. După schimbările intervenite în luna decembrie 1989, decretul adoptat pe 14 martie 1990 stabilea săptămâna de lucru de cinci zile în unitățile de stat. S-a stabilit, de asemenea, că sărbătorile legale în România sunt zilele declarate prin lege ca fiind nelucrătoare, altele decât zilele de weekend. Astăzi, românii au 14 zile libere: câte două zile pentru Anul Nou, Paște, Rusalii și Crăciun, și câte o zi pentru Ziua Unirii Principatelor Române, Ziua Internațională a Muncii, Ziua Copilului, Adormirea Maicii Domnului, Sfântul Andrei și Ziua Națională a României.

Înțelegerea religioasă, creștină a timpului și a întregii lumi, ca fiind creația lui Dumnezeu; înțelegerea vieții și a activităților noastre desfășurate sub privirea Tatălui ceresc, toate acestea ne descoperă valoarea sacră a timpului și a muncii, și faptul că munca este în slujba omului, nu invers. Omul nu este doar un simplu muncitor, sau, mai rău, un obiect în procesul muncii, ci este și fiu al lui Dumnezeu, cu drepturi și obligații care nu sunt stabilite de legiuitorii acestei lumi, ci de Creatorul și Mântuitorul său. În fond, pe baza acestei credințe creștine, statul român (un stat laic, dar nu ateu) a stabilit ca zile libere celebrarea celor mai mari sărbători ale creștinismului.

Textul legii

18 iunie 1925 – Legea pentru reglementarea repausului duminical și a sărbătorilor legale

Art. 1. Stabilimentele industriale și comerciale de orice natură, cu toate secțiunile, sucursalele, dependențele sau anexele lor, și orice alte întreprinderi în care se întrebuintează munca salariată sunt obligate, sub rezerva excepțiilor prevăzute mai jos, să acorde salariaților, în fiecare zi de duminică, un repaus continuu de 24 de ore, timp în care stabilimentele vor fi închise.

Acest repaus se va acorda cel mai târziu cu începere de la ora 6.00 dimineața și va continua până a doua zi la aceeași oră, cu excepția tipografiilor de ziare, pentru care repausul va începe la ora 10.00 dimineața.

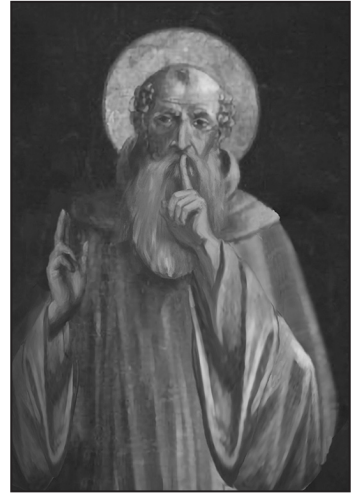
Art. 2. În afară de duminică, întreprinderile industriale și comerciale prevăzute la articolul precedent sunt obligate să mai acorde salariaților un repaus continuu de 24 de ore în următoarele zile decretate ca sărbători legale, timp în care stabilimentele vor fi închise.

Art. 3. În afară de duminici și sărbătorile legale menționate în art. 2, considerate repausuri obligatorii pentru toate categoriile de salariați, convențiile colective sau particulare vor putea stabili în favoarea salariaților de alte confesiuni, din cele recunoscute de stat, repausuri suplimentare pentru respectarea sărbătorilor confesionale mai importante.

Nici într-un caz convențiile colective sau particulare nu vor putea deroga de la dispozițiile art. 1 și 2.

19 iunie 1027 – Trece la cele veșnice sfântul Romuald

Sfântul Romuald s-a născut la Ravenna în anul 952, dintr-o familie nobilă cu un nume semnificativ, Onesti, care nu corespundea însă modului lor de a trăi. Tatăl său, irascibil și fără multă credință, se duelează cu o rudă din cauza unei neînțelegeri asupra unei proprietăți. Romuald este constrâns să asiste la duelul care se încheie cu uciderea adversarului. Evenimentul îl marchează profund pe tânăr, care se ascunde într-o mănăstire din apropierea orașului; pentru a repara crima tatălui, el ține post și se roagă timp de patruzeci de zile. Îndemnat apoi de un frate laic și de două viziuni în care îi apare sfântul Apolinariu, Romuald rămâne în mănăstire timp de trei ani, după care părăsește zona natală și se

retrage într-o singurătate din vecinătatea orașului Veneția, sub conducerea spirituală a unui eremit cu numele de Marin. Aici stă douăzeci de ani, după care, împreună cu maestrul său și cu unii nobili venețieni, pleacă în Franța, la schitul sfântului Miguel de Cuixa din Munții Pirinei. Aici rămâne zece ani, timp în care trebuie să ducă lupte grele cu tentațiile diavolului, care încearcă să-l descurajeze în toate felurile; însă Romuald le învinge pe toate prin post prelungit și rugăciune ferventă. Se întoarce apoi în locurile natale și are marea bucurie de a-l vedea întors la credință și la o viață creștină exemplară chiar pe tatăl său. Află apoi că, în Rusia, un discipol de-al său, Brunon de Querfurt, a suferit martiriul pentru Cristos; decide să-i urmeze exemplul și pornește spre acele regiuni îndepărtate. O boală gravă îl constrânge să se oprească în Ungaria, pentru ca, apoi, Dumnezeu să-i ceară întoarcerea în patria natală și reforma vieții monastice în multe mănăstiri. Într-o zi, la Arezzo, se întâlnește cu un conte, Maldolo, stăpân al unei case și al unei păduri, care, provenind de la numele lui, se numea Camaldoli. Contele îi donează casa și pădurea lui Romuald, iar acesta o transformă într-o mănăstire pentru călugării lui contemplativi. Ca regulă călugărească, este adoptată cea a marelui sfânt Benedict, iar pornind de la numele locului, urmașii lui se vor numi camaldolezi. Romuald a reformat și celebrul centru monastic de la Montecassino, după care le vine rândul altor mănăstiri: Verghereto, Lemmo, Roma, Fontebuona și Vallombrosa, Siena și cea de la Val di Castro, de lângă Fabriano, unde a murit pe 19 iunie 1027, la vârsta de 75 de ani. În anul 1481, rămășițele sale pământești au fost transportate la Fabriano, unde se află și astăzi. A fost canonizat de Papa Grigore al XIII-lea

în anul 1532. În felul său propriu, auster și contemplativ, sfântul Romuald își pune amprenta în spiritualitatea monastică italiană, cu roade deosebite în viața de credință a laicilor. Alături de mulți alții, acest sfânt contribuie la formarea creștinătății catolice occidentale.

20 iunie 1966 – Trece la cele veșnice Georges Lemaître, preot catolic belgian, astronom și fizician, fondatorul teoriei Big Bangului

Teoria Big Bangului apare pentru prima dată în formă științifică în 1931, într-o lucrare a lui Georges Lemaître. Teoria, acceptată de aproape toți astronomii de astăzi, a fost o îndepărtare radicală de la ortodoxia științifică din anii 1930. Mulți astronomi din acea vreme nu se împăcau cu ideea că universul se extinde. Părea absurd că întregul univers observabil al galaxiilor a început cu o bubuitură, deși până atunci, alți cosmologi, inclusiv Einstein, ajunseseră la concluzia că modelele statice (neevolutive) ale universului erau nesatisfăcătoare. Lucrarea lui Lemaître a convins majoritatea astronomilor că universul se extinde, iar acest lucru a revoluționat studiul cosmologiei.

Un an mai târziu, Lemaître a explorat consecințele logice ale unui univers în expansiune, afirmând că acesta a apărut într-un moment finit în timp, deci are o istorie a lui, iar orice istorie are un început (*Cartea Genezei* din Biblie). Dacă universul se extinde, a raționat el, a fost mai mic în trecut, iar întoarcerea în timp ar trebui să ducă la o epocă în care toată materia din univers a fost strânsă într-o stare extrem de densă. Apelând la noua teorie cuantică a materiei, Lemaître a susținut că universul fizic a fost inițial o singură particulă – „atomul primordial”, așa cum l-a numit el – care s-a dezintegrat într-o explozie, dând naștere spațiului și timpului și expansiunii universului, care continuă până astăzi. Această idee a marcat nașterea a ceea ce cosmologia numește astăzi Big Bang.

Deși credința într-un Creator al Universului își are rădăcinile, în primul rând, în harul gratuit al lui Dumnezeu, din zona cealaltă, a cercetării strict științifice, Lemaître confirmă un adevăr fundamental, în care rațiunea și credința își găsesc un teren comun în investigarea universului, care, probabil, nu va fi niciodată complet pătruns și înțeles de inteligența umană.

Lemaître s-a născut în 1894 la Charleroi, Belgia. De tânăr, a fost atras atât de știință, cât și de teologie, dar Primul Război Mondial i-a întrerupt

studiile (a servit ca ofițer de artilerie și a asistat la primul atac cu gaz otrăvitor din istorie). După război, Lemaître a studiat fizica teoretică, iar în 1923 a fost hirotonit preot. În anul următor, își reîncepe studiile științifice cu distinsul astronom englez Arthur Eddington, care l-a considerat „un student foarte strălucit, minunat de iute și limpede și de o mare abilitate matematică”. Lemaître a plecat apoi în SUA, unde a vizitat majoritatea centrelor importante de cercetare astronomică. Ulterior, și-a luat doctoratul în fizică la Massachusetts Institute of Technology.

În 1925, Lemaître a acceptat un post de profesor la Universitatea Catholică din Louvain, poziție pe care a păstrat-o în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial. Era un profesor devotat, căruia îi plăcea compania studenților, dar prefera să lucreze singur. De-a lungul întregii vieți, interesele religioase ale lui Lemaître au rămas la fel de importante ca și știința, și a fost președinte al Academiei Pontificale de Științe din 1960 până la moartea sa, în anul 1966.

21 iunie 1591 – Trece la cele veșnice sfântul Alois de Gonzaga

Alois s-a născut pe 9 martie 1568 într-o familie nobilă, de marchizi, tatăl său fiind frate cu ducele de Mantova și vrând neapărat ca primul său născut să devină soldat și comandant în armata imperială. De mic, viitorul sfânt este îmbrăcat cu platoșă și trimis să stea printre soldați, pentru a deprinde arta mânăuirii armelor. Și tot pentru a-și pregăti drumul între cei mari ai timpului său, este trimis ca paj al marelui duce de Toscana, iar apoi în Spania, ca paj al infantelui Don Diego; însă aici, adolescentul Alois începe să studieze filosofia la Universitatea Alcalá de Henares și să se cufunde în lecturi sfinte și edificatoare pentru suflet. Înclinația spre cele sfinte îi vine și de la mamă, o femeie cu o viață creștină exemplară.

Când avea 12 ani, primește prima sfântă Împărtășanie din mâna sfântului Carol Borromeu și decide să devină iezuit, ceea ce a trezit din nou opoziția tatălui, care îl trimite la curțile din Ferrara, Parma și Torino. După doar doi ani, Alois renunță la orice i-ar fi oferit familia și intră în Societatea lui Isus, dedicându-se total vieții călugărești, în asceză și rugăciune, și slujirii semenilor, mai ales a celor bolnavi și părăsiți. Sfârșitul vieții pământești i se trage din contaminarea cu ciuma care s-a abătut

asupra Romei în anul 1590. Întâlnind pe stradă un bolnav, îi ia pe spate și-l duce la azilul unde activa ca îngrijitor al acestor muribunzi. Contaminat cu teribila boală, trece la cele veșnice în ziua prezisă de el, 21 iunie 1591. Moaștele i se odihnesc în biserica „Sfântul Ignățiu” din Roma.

Patron și model al tinerilor, Alois se remarcă printr-o puritate interioară și trupească exemplară; are un caracter puternic, decis și determinat în alegerea modului în care își va trăi viața. Avea toate posibilitățile unei cariere ilustre, ducând mai departe blazonul marchizilor de Gonzaga. Inspirat de Duhul Sfânt, alege să ducă o viață sfântă, demnă de noblețea lui Dumnezeu, iar această alegere o face încă din adolescență.

În iconografie, sfântul Alois este reprezentat îmbrăcat cu reverendă și o cotă (veșmânt liturgic), având în mână un crin, simbolul inocenței, și adorându-l pe Isus Cristos răstignit; este prezent și un cap de mort, ce amintește de moartea lui prematură; nu lipsește Rozariul, care indică devoțiunea sa pentru sfânta Fecioară Maria.

22 iunie – Sfinții Ioan Fisher și Thomas Morus

Deoarece s-au opus divorțului regelui Henric al VIII-lea de soția Ecaterina și au apărat primatul papei, ambii au fost închiși în Turnul Londrei. Ioan Fisher, episcop de Rochester, renumit prin cultura sa teologică și umanistă, un om cu o viață exemplară, este decapitat din ordinul regelui în ziua de 22 iunie 1535, în fața celei în care era închis. Thomas Morus, tată de familie, umanist de excepție, profesor și mare cancelar al Universității din Cambridge, pentru fidelitatea sa față de Biserica Romei, suferă aceeași moarte de martir, ca Fisher, pe 6 iulie, același an.

Capul lui Fisher a fost expus la intrarea pe Podul Londrei de la decapitare (22 iunie) până pe 6 iulie, când a fost aruncat în râul Tamisa și înlocuit cu cel al lui Thomas Morus. Trupul gol al lui Morus a rămas toată ziua pe locul execuției, iar apoi a fost îngropat fără niciun ceremonial în cimitir. Ulterior, a fost mutat în capela „Sfântul Petru în Lanțuri” din Turnul Londrei.

Prin aceste metode barbare, s-au impus atât Henric, cât și succesoarea la tron, Elisabeta. În acest context a fost înființată Biserica Anglicană, care, paradoxal și providențial, în multe aspecte, este foarte apropiată de Biserica Catolică. Cei doi martiri sunt venerați în ambele Biserici.

23 iunie 1641 – Luminatul domnitor Vasile Lupu depune în frumoasa biserică „Trei Ierarhi” din Iași moaștele sfintei Parascheva

Aducerea moaștelor sfintei Parascheva în capitala Moldovei a fost un gest de recunoștință din partea patriarhului Partenie I și a membrilor Sinodului Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol, ca urmare a faptului că domnitorul plătitise toate datoriile impuse de această Patriarhie. Începând cu anul 1889, moaștele sfintei patroane și ocrotitoare a Moldovei au fost mutate în catedrala mitropolitană din Iași, deschisă cu doi ani înainte.

Dumnezeu scrie drept pe rândurile strâmbe ale oamenilor: cu siguranță, tot bănetul, animalele, bunurile alimentare și de altă natură care, secole de-a rândul, s-au scurs din Țările Române spre meleaguri străine de neam și limbă, tot acest sistem de vasalitate și dependență atât civilă, cât și ecleziastică au ținut în cruntă sărăcie obișnuitul popor român. Dependența bisericilor ortodoxe din Țările Române de alte centre bisericești din afara granițelor țării nu a reprezentat un bine pentru oamenii noștri. Dar iată cum știe Dumnezeu să scoată un bine dintr-un rău: pentru faptul că domnitorul Vasile Lupu a reușit să dea Patriarhiei Ecumenice de pe malul Bosforului tot ceea ce i s-a cerut (a se citi „i s-a impus”), poporul ortodox al Moldovei s-a bucurat și se bucură de ocrotirea și mijlocirea puternicei mijlocitoare în fața lui Dumnezeu, sfânta Parascheva. Acolo unde oamenii vor bani și bunuri, Dumnezeu trimite sfinți care ne învață cum să ne adunăm comori în ceruri.

24 iunie – Nașterea sfântului Ioan Botezătorul

Sfântul Ioan Botezătorul (Ain Karem?, 7 î.C., † Macheron, Transiordania?, 29 cca) este un personaj central al Noului Testament, profet, predicator și martir evreu itinerant, activ în Palestina spre sfârșitul anilor 20. Evanghelia și tradiția creștină îl consideră o rudă a lui Isus (mama sa, Elisabeta, soția lui Zaharia, este numită o rudă a Mariei) și ultimul dintre profetii Vechiului Testament, precursorul imediat al lui Mesia.

Martiriul său este celebrat pe 29 august, iar Biserica Ortodoxă celebrează Soborul Înainte-mergătorului Domnului pe 7 ianuarie.

În centrul predicii lui Ioan se află ideea unui punct de cotitură în istoria mântuirii și anunțarea prezenței între oameni a „Celui mai puternic”, Isus

Cristos, ceea ce i-a adus lui Ioan epitetul de „precursor”. Botezul, adică abluțiunea practică de el în apele râului Iordan ca semn de pocăință, a fost primit și de Isus la începutul vieții sale publice.

Pentru că i-a reproșat regelui Irod Antipa adulterul în care trăia, acesta dă ordin să fie decapitat, probabil cu puțin înainte de anul 30.

„Adevăr vă spun, nu s-a ridicat, dintre cei născuți din femeie, unul mai mare decât Ioan Botezătorul” (Mt 11,11).

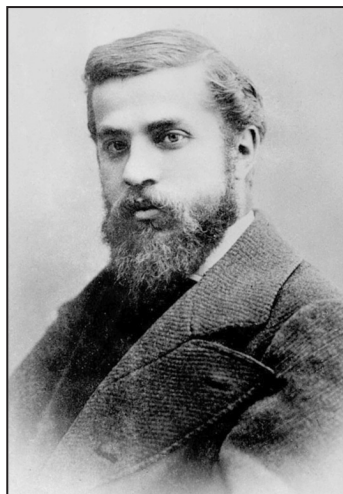

25 iunie 1852 – Se naște Antoni Gaudí

Antoni Placid Gaudí y Cornet s-a născut la Riudoms, un sat situat la patru kilometri de Reus, provincia Tarragona. Părinții său erau arămari, iar această profesie îi va marca activitatea pentru tot restul vieții. Marele arhitect spune că a descoperit sensul spațiului în atelierul tatălui său, prin țevile ondulate pe care acesta le manevra cu măiestrie. Nu s-a bucurat de o sănătate prea bună, fiind diagnosticat cu reumatism. Slaba lui mobilitate l-a făcut să observe totul cu mare atenție și să descopere spectacolul naturii; aceasta reprezintă principala sursă de inspirație pentru decorațiunile tuturor operelor sale.

Gaudí nu era un elev eminent, însă desena foarte bine și era dotat cu o creativitate ieșită din comun. A studiat la Barcelona, iar ca arhitect, este influențat de stilul gotic, dar și de artele orientale și de forme organice luate din natură, remarcându-se prin originalitatea și fantezia sa. Gaudí avea un caracter tenace, dificil și un profund simț religios. Aceste calități l-au susținut în proiectele sale atât de controversate.

El a fost susținut financiar până la sfârșitul vieții de către Eusebi Güell, un industriaș bogat, pentru care a creat un palat în 1889 (Palau Güell) – clădire ce va fi înscrisă în patrimoniul mondial al UNESCO, împreună cu alte opere ale sale: Casa Milà (construită în 1907) sau Parcul Güell (amenajat între 1900 și 1914). În 1883 a început construcția catedralei dedicate Sfintei Familii, „Sagrada Família”, finanțată din fonduri publice. A

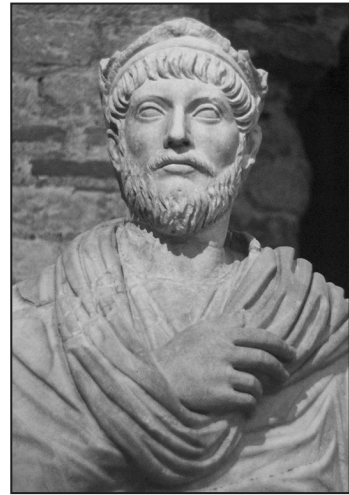

continuat să lucreze la acest proiect până la moartea sa, survenită pe 10 iunie 1926, în urma unui accident (a fost lovit de un tramvai). Catedrala mai este și astăzi în lucru, iar despre ea, marele arhitect ar fi spus: „Clientul meu nu se grăbește”. Autoritățile spaniole și-au propus să finalizeze lucrările la un secol după moartea arhitectului, adică în anul 2026.

26 iunie 363 – Moare împăratul Iulian Apostatul

Nepot al lui Constantin cel Mare, educat în religia creștină, sub influența filosofilor păgâni, Iulian se îndreaptă spre cultul zeilor (351) și, ajuns împărat (361), vrea să restaureze cu orice preț păgânismul. La curtea imperială, păgânii sunt tratați din nou la egalitate cu creștinii; de fapt, el dorea ca păgânismul să devină din nou religie de stat. Era convins că decăderea imperiului fusese provocată de creștini, motiv pentru care promovează, pe orice cale, un sincretism religios și cultural. În cartea sa *Contra Galileenilor*, îi acuză pe creștini de apostazie de la religia tradițională iudaică (intenționa reconstruirea templului din Ierusalim), reactivând astfel acuzații seculare aduse creștinilor, potrivit cărora ar fi niște trădători de religie și neam. Printr-o lege scolastică din anul 362, vrea să impună în școli elenismul păgân; în gândirea lui, creștinismul trebuia înlocuit cu paideia greacă raționalistă. Iar în ceea ce privește conflictul dintre monoteismul creștin și politeismul păgân, dintre credința creștină și mitologiile păgâne, totul trebuia redus la niște explicații alegorice, evitându-se orice polemică dintre noutatea fundamentală a creștinismului și religiile păgâne. Lupta îndârjită a împăratului de restaurare a păgânismului se va termina repede, deoarece, doar la doi ani de la urcarea pe tron, moare într-o luptă contra perșilor (363), în bătălia de la Maranga, pe fluviul Tigrul.

Sfântul Efreem, scriitor sirian contemporan, scrie că Iulian, înainte de a muri, ar fi strigat: „Ai învins, Galileene!”, Galileeanul fiind Isus Cristos. Alți cronicari creștini spun că împăratul, murind, ar fi amenințat cerul, spunând: „Helios, m-ai pierdut!”, Helios fiind, în gândirea lui, zeul suprem al religiei pe care voia s-o impună în imperiu în locul celei creștine. Admiratorii săi păgâni, în schimb, îi împodobesc sfârșitul cu o aură socratică. În anul 380, împăratul Teodosiu declară creștinismul religie de stat, iar toate dispozițiile legale ulterioare vor contribui la extirparea păgânismului din societatea imperiului.

Cazul lui Iulian Apostatul poate reprezenta un motiv de reflecție pentru mersul cultural și legislativ actual al Uniunii Europene. Oare, asemenea tentativei Apostatului, nu intenționează legislația Uniunii o restaurare a păgânismului, din moment ce promovează o legislație tot mai laică și nu vrea să includă în legile sale nici măcar menționarea rădăcinilor creștine ale Europei? Sau, la nivel personal, putem să ne întrebăm: eu, prin ceea ce cred, prin faptele mele, edific Biserica lui Cristos sau contribui la demolarea ei?

27 iunie 1884 – Înființarea Episcopiei Romano-Catolice de Iași

Pe 27 iunie 1884, Papa Leon al XIII-lea, prin scrisoarea *Quae in christiani nominis incrementum*, a transformat Vicariatul Apostolic al Moldovei în Episcopia Romano-Catolică de Iași, numindu-l ca episcop, cu reședința la Iași, pe Mons. Nicolae Iosif Camilli. Dominic Jaquet, Alexandru Theodor Cisar, Mihai Robu și Anton Durcovici au fost episcopi rezidențiali, iar în rest, la conducerea diecezei s-au aflat administratori apostolici și *ordinarii substituti*. Cel dintâi episcop originar din Moldova a fost Mihai Robu, din Săbăoani (a păstorit ca episcop între anii 1925-1944). Originar din Moldova este și episcopul Petru Pleșca (1965-1977), păstorind ca *ordinarius substitutus*. Pe 21 februarie 1978, Papa Paul al VI-lea l-a numit administrator apostolic de Iași pe Preasfințitul Petru Gherghel, iar pe 14 martie 1990, acesta a fost ales și numit de Papa Ioan Paul al II-lea episcop de Iași. Pe 29 septembrie 1999, Papa Ioan Paul al II-lea l-a numit pe Mons. Aurel Percă episcop auxiliar de Iași. Pe 6 iulie 2019, Papa Francisc l-a numit pe Mons. Iosif Păuleț episcop de Iași, Preasfințitul Petru Gherghel devenind episcop emerit. Pe 30 septembrie 2021, Sfântul Părinte Papa Francisc l-a numit pe Mons. Petru Sescu episcop auxiliar al Diecezei de Iași.

Episcopia Romano-Catolică de Iași reprezintă aici, la marginea estică a catolicismului european, o părticică din marele popor al lui Dumnezeu, împânzit pe tot pământul, popor pelerin spre patria cerească. Multe se pot spune despre o Episcopie care, în această zi, își serbează ani de existență în această formă matură a poporului creștin catolic, numită dieceză, păstorită de un episcop, în colaborare strânsă cu păstorul suprem vizibil, papa, și cu tot clerul și laicii în comuniune, acum cu Papa Francisc, și în orice timp, în comuniune cu urmașul lui Petru.

Ce să spunem la acest moment de sărbătoare? Episcopia de Iași este asemenea unei mirese: frumoasă, castă și fidelă Mirelui ei, Isus Cristos. Este asemenea unei fecioare, întrucât a păstrat și păstrează virgine, adică nealterate, necontaminate, pure ca o apă cristalină, adevărurile credinței și trăirii creștine. În Biserica noastră locală, în pofida vânturilor reci comuniste care au încercat în fel și chip să-i știrbească fidelitatea față de păstorul suprem vizibil, papa, nu au existat trădări sau rupturi. Fidelitatea ei mistică și eclezială externă a rămas necontaminată, iar pentru păstrarea acestei fidelități sponsale, episcopul Anton Durcovici a plătit un preț mare, adică prețul vieții sale. În pofida slăbiciunilor omenеști de care nimeni nu este imun, clerul și credincioșii noștri și-au păstrat nepătat veșmântul de nuntă, participând la nunta Mielului cu haine potrivite în timpul lungii ierni comuniste. Privind retrospectiv, nu putem să nu recunoaștem faptul că Duhul Sfânt a asistat mereu această porțiune a poporului creștin catolic în fidelitate față de adevăr, față de Cel care este Adevărul. Iar astăzi, aniversându-i încă un an de existență pământească, suntem recunoscători Domnului pentru faptul că, fără vrednicia noastră, el continuă să ne mențină fideli în credință, uniți în comuniunea credinței, a sacramentelor și a harului care binecuvântează, sfințește și face rodnic solul catolic al Moldovei, ca o ploaie pe care, la timpul potrivit, Domnul o trimite mereu în ogrul său.

Biserica locală este mama noastră spirituală, în care ne-am născut creștini catolici, ca și înaintașii noștri, de sute și sute de ani încoace. Da, pentru fiecare dintre noi, Dieceza Romano-Catolică de Iași este o mamă, nu una vitregă, ci naturală. În calitate de cetățeni ai acestei țări, avem o identitate civilă prin etnie, limbă, printr-o istorie comună și un întreg ethos cultural și spiritual. În calitate de creștini catolici, aparținem unei Biserici ale cărei granițe nu sunt la Dunăre, Tisa sau Prut, ci cuprind toate meridianele planetei căreia, provizoriu, îi facem umbră. Însă aici, între Carpați și râul care ne desparte de frații noștri de aceeași limbă și sânge, Mama noastră spirituală continuă să ne țină sub aripile ei, așa cum o cloșcă își protejează puii, deși mulți fii ai ei robotesc acum pe meleaguri străine. Unii și-au făcut cuib acolo, alții duc dorul casei și oftează după iarba verde de acasă, după satul unde mama nu i-a uitat, după cerul albastru și copilăria lor. Avem o mamă, Biserica, una care nu ne uită; ne ține nu doar în evidențele și registrele sale, ci mai ales la sânul ei, în inima sa plină de iubire. Această mamă vine după noi, oriunde ne-am duce, în orice țară am fi, pentru a ne întări în credință, pentru a ne aduce aminte de locurile pe care le-am lăsat, chiar dacă mulți catolici, mulți români, par să uite moștenirea bunilor și străbunilor lor, iar acum își botează pruncii cu nume care nu au nimic de-a face cu plaiurile lor natale.

Mama noastră știe să se adapteze din mers schimbărilor de tot felul, rămânând fidelă lui Dumnezeu și Bisericii din care face parte. După ce a trecut prin lunga iarnă a comunismului, în prezent, Episcopia de Iași are grijă de fiii ei într-un context dificil, confuz, plin de speranțe, dar și de incertitudini și pericole. Nici când în istoria noastră locală, ca și a țării, nu a existat o hemoragie demografică precum cea din ultimele trei decenii. Nici când școlile de formare a viitorilor preoți sau casele călugărești nu au asistat la o scădere atât de vertiginoasă a numărului vocațiilor la preoție și viața consacrată. Acestea sunt doar două dintre multele realități care îi provoacă îngrijorare mamei noastre spirituale și o determină să reflecteze mai profund și mai sincer asupra identității și modului cum își trăiește credința și fidelitatea față de Dumnezeu. Dacă, după război, s-au abătut nori grei pe cerul nostru, în prezent, Soarele Isus Cristos strălucește printre alți nori care parcă vor să concureze cu Dumnezeu și să-l ascundă cu totul privirii omului.

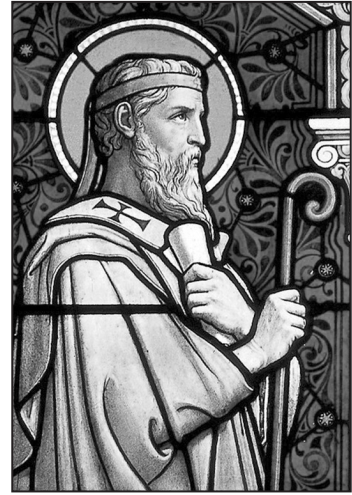
Biserica noastră locală știe însă în cine a crezut și, de aceea, nu-și pierde speranța, nici busola, nici credința, dar mai ales nu-și pierde iubirea față de Mirele ei, Cristos, care a născut-o în sângele său, în moartea și învierea lui, în trimiterea și asistența continuă a Duhului Sfânt. La acest ceas aniversar, trebuie să fim plini de recunoștință față de toți înaintașii noștri, clerici și laici, și să mergem împreună, așa cum ne-a repetat de mai multe ori Sfântul Părinte Papa Francisc în vizita apostolică pe care a făcut-o în țara noastră, călcând și pe pământul sfânt al Moldovei, al Iașului nostru drag, unde este și centrul Episcopiei, al cărei aniversar îl celebrăm și astăzi, cu ajutorul lui Dumnezeu și efortul atâtor persoane dragi inimii și sufletului nostru.

Biserica noastră locală, ca, de altfel, orice Biserică particulară, este asemenea Ierusalimului ceresc, ca o cetate așezată pe munte, în care strălucește lumina Mielului nepătat și unde cântă corul îngerilor și fericților din ceruri, cor la care se adaugă și glasurile noastre întru preamărirea Celui care din întuneric ne-a chemat la minunata lui lumină.

28 iunie – Sfântul Irineu, episcop de Lyon

Irineu s-a născut în anul 130 la Smirna (Turcia de astăzi), într-o familie creștină; aici l-a cunoscut pe sfântul Policarp, care a fost discipol al apostolului și evanghelistului Ioan. Nu se știe cu exactitate când a părăsit locurile natale pentru a se stabili în Occident, cu scopul de a răspândi credința creștină. În anul 177, sau în cel următor, când împăratul Marc Aureliu a declanșat o persecuție contra creștinilor, el se afla la Lugdunum (Lyon), ca preot al acelei comunități. În această perioadă, le scrie creștinilor din Asia Mică și Papei Eleuteriu pentru a readuce pacea și armonia în rândul creștinilor tulburați de cei care predicau o austeritate foarte severă și pocăință

exagerată pentru păcatele săvârșite după primirea Botezului; aceștia erau ereticii montașiști. Tot în acea perioadă, este consacrat episcop al creștinilor din Lyon, slujindu-și comunitatea și prin scrieri foarte valoroase pentru răspândirea credinței în Galia, unde era singurul episcop. Învăță limba barbarilor pentru evanghelizarea celților și a triburilor germanice; bisericile din Besançon și Valence îl consideră fondatorul lor. Meritul său cel mai important îl constituie scrierile prin care combate cu succes toate învățăturile greșite ale timpului (ereziiile); opera principală, scrisă în limba greacă, se numește *Contra ereziilor*. Tradiția ne spune că a trecut la cele veșnice prin moarte de martir pe 28 iunie 202 sau 203, în teribila persecuție a împăratului Septimiu Sever.

Sfântul Irineu este primul teolog creștin care a încercat elaborarea unei sinteze globale a creștinismului. Operele sale constituie o mărturie a tradiției apostolice care, în acel timp, se confrunta cu erezia gnosticilor. Bazându-se pe rațiune, pe învățătura lui Isus Cristos, a profeților și apostolilor Domnului, Irineu indică fidelitatea față de învățătura apostolilor (succesiunea apostolică) drept o garanție a purității credinței. El pune în centru acea „Biserică importantă și foarte veche, cunoscută tuturor, care a fost înființată în Roma de glorioșii apostoli Petru și Paul”. Comuniunea cu Biserica Romei devine semnul, criteriul și garanția transmiterii fidele și neîntreprupte a credinței apostolice în toată lumea creștină.

În anul 2022, Sfântul Scaun l-a declarat pe Irineu Doctor al Bisericii. „Doctrina acestui sfânt păstor și învățător este ca o punte între Orient și Occident: pentru aceasta îl declarăm Doctor al Unității. Prin mijlocirea lui, Domnul să ne dea harul de a sluji toți împreună pentru deplina unitate a creștinilor” (PAPA FRANCISC, *Angelus*, 23 ianuarie 2022).

29 iunie – Sfinții Petru și Paul, apostoli și martiri

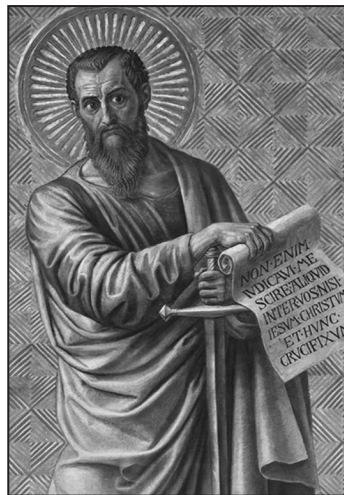
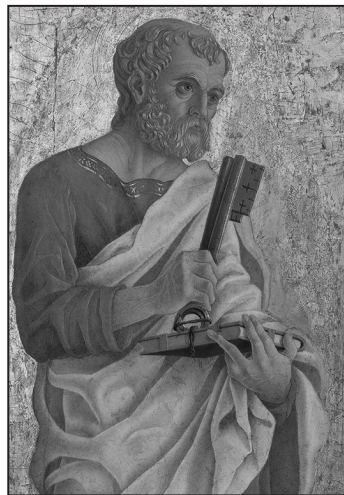
Sfântul Petru (Betsaida, 2 sau 4 d.C.; † Roma, 64 sau 67) a fost „primul” dintre apostolii lui Isus, pe care i-a pus în fruntea Bisericii sale. Episcop al Romei și primul papă, a suferit martiriul sub împăratul Nero. Născut în Betsaida, un mic sat din Galileea, a fost pescar în Cafarnaum. Frate cu apostolul Andrei, era căsătorit și, conform actelor apocrifă ale lui Petru, avea o fiică pe nume Petronila. Este chemat de Isus, în timp ce pescuia, cu un singur cuvânt: „Urmează-mă!” A devenit unul dintre cei doisprezece apostoli, dar a făcut parte dintr-un cerc restrâns de trei persoane (împreună cu

Ioan și Iacob) care au fost martori la învierea fiicei lui Iair, la Schimbarea la Față și la agonia lui Isus în Grădina Măslinilor. Neînțelegând misiunea lui Isus Cristos, Petru a încercat să-l apere de arestare, reușind doar să-l rănească pe unul dintre atacatori, Malcu. A fost singurul, împreună cu „ucenicul iubit”, Ioan, care l-a urmat pe Isus în casa marelui preot Caiafa, de unde însă a fugit, după ce s-a lepădat de trei ori de Învățător, așa cum acesta din urmă prezisese.

După răstignirea și învierea lui Isus Cristos, Petru a fost numit de însuși Isus în fruntea celor doisprezece apostoli și „piatră” pe care Cristos și-a zidit Biserica. Predicator neobosit, a fost primul care a botezat un păgân, pe centurionul Corneliu. A intrat în dezacord cu Paul din Tars cu privire la unele probleme referitoare la evrei și păgâni, care au fost rezolvate în primul sinod de la Ierusalim din anul 50. Și-a continuat predicarea învățăturii lui Isus Cristos până la Roma, unde a murit răstignit cu capul în jos, aproximativ între anii 64 și 67, în timpul persecuțiilor ordonate de împăratul Nero.

Sfântul Paul (Tars, 5-10; † Roma, 64-67) a fost „apostolul neamurilor”, principalul predicator al evangheliei lui Isus printre greci și romani. El a scos creștinismul din originile ebraice și l-a sădit în cultura păgână. Paul a fost un evreu elenizat care se bucura de cetățenia romană. Deși contemporan cu Isus Cristos, nu l-a cunoscut în mod direct și, la fel ca mulți compatrioți și coreligionari, s-a opus Bisericii lui Cristos, persecutând-o direct și destul de violent. În timp ce se afla în drum spre Damasc pentru a-i persecuta pe creștinii din acest oraș, a fost orbit de o lumină și i s-au format solzi pe pleoape. A fost chemat direct de Isus cel înviat și, după botez, a început să propovăduiască creștinismul.

La început, le-a predicat mai ales evreilor, dar mai târziu, refuzat și combătut de aceștia, și-a îndreptat predicarea lui Cristos către „neamuri”, adică păgânii greco-romani. Teritoriile în care a predicat au fost inițial Arabia (azi Iordania), apoi, mai ales, Grecia și Asia Mică (azi Turcia). Succesul predicilor sale a atras reacția unor creștini de origine evreiască, ce doreau să le impună convertiților păgâni respectarea întregii legi religioase

evreiești, mai ales tăierea împrejur. A fost închis de evrei la Ierusalim sub acuzația de tulburare a ordinii publice; apelând la judecata împăratului – era dreptul lui, în calitate de cetățean roman –, a fost dus la Roma, unde a fost ținut câțiva ani în arest domiciliat, reușind să-și continue predicarea. Aici a murit ca martir, fiind decapitat în jurul anilor 64-67, în timpul persecuției lui Nero.

Paul este cel mai mare misionar al Antichității și, prin scrierile sale, pune bazele teologiei creștine. Evangheliile se limitează în principal la a relata cuvintele și lucrările lui Isus Cristos; scrisorile pauline (ne-au rămas 13) definesc bazele doctrinare ale valorii mântuitoare a întrupării, pătimirii, morții și învierii Domnului. Paul este preluat de toți marii teologi ai creștinismului și rămâne cel mai important predicator și teolog al începuturilor Bisericii lui Isus Cristos.

Sfinții Petru și Paul, deși nu au fost primii care l-au predicat pe Isus Cristos la Roma, prin misiunea încredințată direct de Cristos, prin predicare și moartea martirică, devin „fondatorii” Romei creștine, centrul întregii Biserici timp de un mileniu; centru al Bisericii Catolice după schismele intervenite în mileniul al doilea.

Sărbătorirea apostolilor Romei pe data de 29 iunie a însemnat, cu multă probabilitate, înlocuirea și „creștinarea” unei aniversări păgâne a lui Romulus și Remus, fondatorii mitici ai Cetății Eterne.

La mulți și fericiți ani tuturor celor care poartă numele celor doi apostoli! Prin mijlocirea lor, Dumnezeu să-i binecuvânteze cu belșugul harurilor sale!

30 iunie 1968 – Rugăciune pentru a dobândi credința (Papa Paul al VI-lea)

Doamne, eu cred; eu vreau să cred în tine.

Doamne, fă ca credința mea să fie deplină, fără rezerve, și să-mi pătrundă gândurile, felul meu de a judeca lucrurile dumnezeiești și cele omenești;

Doamne, fă ca credința mea să fie liberă; să aibă colaborarea personală a adevăratei mele, să accepte renunțările și datoriile pe care le comportă și să exprime latura cea mai bună a personalității mele: eu cred în tine, Doamne;

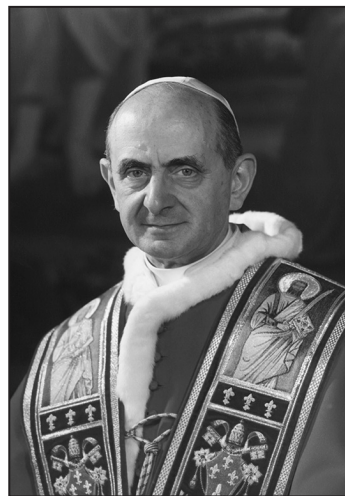
Doamne, fă ca credința mea să fie sigură; sigură de o convergență exterioară a probelor și de o mărturie interioară a Duhului Sfânt, sigură de lumina ei liniștitoare, de concluzia ei pacificatoare, de asimilarea lui odihnitoare;

Doamne, fă ca credința mea să fie puternică, să nu se teamă de contrarietatea problemelor, unde este plină experiența vieții noastre dornică de lumină, să nu se teamă de adversitățile celor care o discută; care o provoacă, o refuză, o neagă; ci să se întărească în dovada intimă a adevărului tău, să reziste oboselii criticii, să se întărească în confirmarea continuă, depășind dificultățile dialectice și spirituale, în care se desfășoară existența noastră temporală;

Doamne, fă ca credința mea să fie voioasă, să dea pace și bucurie spiritului meu și să-l abilitizeze pentru rugăciunea cu Dumnezeu și pentru conversația cu oamenii, astfel încât să radieze în conversația sacră și profană beatitudinea interioară a norocoasei sale posesii;

Doamne, credința mea să fie activă și să dea carității motivele dezvoltării ei morale, pentru ca astfel să fie adevărată prietenie cu tine și să fie despre tine în fapte, în suferință, în așteptarea revelației finale, o continuă căutare, o mărturie continuă, o hrănire continuă a speranței;

Doamne, fă ca credința mea să fie smerită și să nu creadă că se bazează pe experiența gândirii și sentimentelor mele; ci să se încredințeze mărturiei Duhului Sfânt și nu aibă altă garanție mai bună decât în docilitatea față de Tradiție și în fața autorității magisteriului sfintei Biserici. Amin”.

Această rugăciune a Papei Paul al VI-lea (*Crezul Poporului lui Dumnezeu*), pronunțată pe 30 iunie 1968 în piața „Sfântul Petru”, reprezintă tradiția bimilenară creștină, dar este în același timp un text profetic care răspunde semnelor timpurilor actuale.

Credința stă la baza mântuirii omului; credința reprezintă temelia edificiului creștinismului, prima datorie a oricărui creștin, izvorul carității, centrul unității celor care cred în Isus Cristos, rațiunea de a fi a religiei creștine.

Această exprimare densă și actualizată a credinței creștine reprezintă un răspuns dat modului de a gândi și de a se comporta al omului contemporan, tentat să-și fundamenteze convingerile doar pe raționalitatea naturală; om care consideră că dubiul, refuzul metafizicii și al logicii reprezintă căi valide ale vieții; om care cunoaște mai mult pe calea simțurilor, care construiește o cultură și o civilizație a imaginilor, și uită importanța fundamentală, de neînlocuit, a gândirii ca prim pas spre credință, om care acceptă ce-i place și respinge ca invalid sau chiar rău ce nu-i place.

În mod explicit, adevărurile fundamentale ale Bisericii sunt cuprinse în crezul niceno-constantinopolitan elaborat în formă finală deja din secolul al patrulea. Rugăciunea aceasta de cerere a darului credinței este profetică pentru creștinătatea nu doar a timpurilor actuale, dar și a celor care vor veni. Este bine să o punem pe frontispiciul casei sufletului și minții noastre.

1 iulie 1861 – *L'Osservatore Romano*

L'*Osservatore Romano* este periodicul oficial al Vaticanului și prezintă toate activitățile publice ale papei, publicând editoriale scrise de membri marcanți ai clerului și tipărind documente oficiale ale Bisericii Catolice. Sub antetul publicației se află cele două mottouri: *Unicuique suum* („Fiecăruia al lui, ce-i aparține”) și *Non praevalerunt*, luate din *Evangelia după Matei* 16,18: „Porțile iadului nu vor birui [Biserica]”.

Primul număr al ziarului a fost publicat la Roma pe 1 iulie 1861, la doar câteva luni după proclamarea Regatului Italiei (17 martie 1861). Publicația a luat naștere în contextul Risorgimentului italian și al atacării Statului Pontifical, din dorința explicită de a apăra atât acest stat, cât și papalitatea. După reducerea statului papal la provincia Lazio, în urma bătăliei de la Castelfidardo (1860), ministrul de interne al Vaticanului, Marcantonio Pacelli (bunicul viitorului Papă Pius al XII-lea), a vrut să creeze un ziar care să apere statul papal și principiile sale.

Fondatorii ziarului au fost Nicola Zanchini din Forlì și Giuseppe Bastia din Cento. Obiectivul principal, așa cum se precizează în articolul 2 din regulament, a fost „demascarea și respingerea calomniilor care sunt aruncate împotriva Romei și a Pontificatului Roman”.

L'Osservatore Romano este tipărit zilnic începând cu data de 31 martie 1862. Din anul 2008, iese și în format color. În prezent, este publicat zilnic în limba italiană și săptămânal în limbile franceză, engleză, spaniolă, portugheză, germană, malayalam și, lunar, în poloneză. Este distribuit în peste 130 de țări, reflectând mai mult decât oricare altă publicație catolicitatea (universalitatea Bisericii Catolice), iar în contextul lumii contemporane globalizate, această publicație, ca și Radio Vatican, reprezintă unul dintre principalele semne ale timpului, căruia orice catolic (și nu numai) ar trebui să-i acorde mai multă atenție.

2 iulie 1504 – Moare Ștefan cel Mare

Domn al Moldovei (1457-1504); s-a născut la Borzești în anul 1433, ca fiu al domnitorului Bogdan al II-lea. A devenit cel mai renumit domn al Țării Moldovei, intrat apoi în conștiința țării, apreciat de străini și declarat

sfânt de Biserica Ortodoxă Română în anul 1992. Niciun alt domnitor nu l-a egalat în durata anilor de domnie, timp în care duce numeroase lupte cu puterile vecine, Imperiul Otoman, Regatul Poloniei și Regatul Ungariei. Declararea ca sfânt nu se datorează în primul rând sfințeniei vieții, ci faptului că a construit multe biserici și mănăstiri (unele intrate în patrimoniul mondial) și pentru că a luptat contra adversarului creștinătății, Imperiul Otoman, deși în timpul său Moldova intră sub suzeranitatea Înaltei Porți și așa va rămâne până la Războiul de Independență.

Ștefan vodă... fiindu bolnav și slabu de ani, ca un om ce era într-atâtea războaie și osteneală și neodihnă, în 47 de ani în toate părțile să bătea cu toții și după multe războaie cu noroc ce au făcut, cu mare laudă au muritu, marți, iulie 2 zile. Fost-au acestu Ștefan vodă om nu mare de statu, mândios și de grabu vărsătoriu de sânge nevinovat; de multe ori la ospête omorâea fără județu. Amintrirea era om întreg la fire, neléneșu, și lucrul său îl știa a-l acopieri și unde nu gândiiai, acolo îl aflai... Iară pre Ștefan vodă l-au îngropat țara cu multă jale și plângere în mănăstire în Putna care, era zidită de dânsul... Ce după moartea lui, până astăzi îi zicu sveti Ștefan vodă, nu pentru sufletu, ce este în mâna lui Dumnezeu, că el încă au fostu om cu păcate, ci pentru lucrurile lui céle vitejești, carile niminea din domni, nici mai nainte, nici după acéia l-au ajunsu... (Grigore Ureche , *Letopisețul țării Moldovei, de când s-au descălecat țara: Centrul de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” al Mănăstirii Putna; Ștefan cel Mare și Sfânt. 1504-2004: Portret în istorie*, Mușatinii, Putna, 2003).

3 iulie – Sfântul Toma, apostol

Apostolul Toma, numit și Didim, adică Geamăn, era un evreu chemat de Isus Cristos să-l urmeze încă de la începutul vieții sale publice. Tradiția creștină i-a făcut un portret de „necredincios”, dar din paginile Evangheliilor reies și alte trăsături ale sale, ce ne arată iubirea pe care o avea față de Mântuitorul. Când Isus este rugat de Marta și Maria să meargă la căpătâiul lui Lazăr, în Betania (Iudeea), ceea ce reprezenta un risc pentru viața Mântuitorului (iudeii îi puseseră gând rău: intenționau să-l omoare), în fața obiecțiilor ucenicilor, Toma se exprimă cu toată fermitatea: „Să mergem și noi ca să murim cu el!” (In 11,16) O altă mărturie a iubirii pe care Toma o nutrea pentru Isus Cristos o avem la Ultima Cină pe care Isus o ia cu apostolii. Dorind să-i încurajeze, să-i mângâie, Isus le spune:

„Să nu se tulbure inima voastră! Credeți în Dumnezeu și credeți în mine! În casa Tatălui meu sunt multe locuințe. De n-ar fi așa, v-aș fi spus: «Mă duc să vă pregătesc un loc»? Și, după ce mă voi duce și vă voi pregăti un loc, voi veni din nou și vă voi lua la mine, pentru ca să fiți și voi acolo unde sunt eu. Și unde mă duc eu, voi știți calea”. Toma i-a zis: „Doamne, nu știm unde te duci. Cum am putea ști calea?”. Isus i-a spus: „Eu sunt calea, adevărul și viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin mine” (In 14,1-6).

Un al treilea episod în care Toma intră în scenă are loc când Isus înviat le apare apostolilor, însă fără Toma. Aceștia i-au zis: „L-am văzut pe Domnul!”, dar el le replică imediat:

„Dacă nu voi vedea în mâinile lui semnul cuielor și nu-mi voi pune degetul în semnul cuielor și nu-mi voi pune mâna în coasta lui, nu voi crede”. După opt zile, discipolii lui erau iarăși înăuntru, iar Toma era împreună cu ei. Isus a venit, deși ușile erau încuiate, a stat în mijlocul lor și a zis: „Pace vouă!” Apoi i-a spus lui Toma: „Adu-ți degetul tău aici: iată mâinile mele! Adu-ți mâna și pune-o în coasta mea și nu fi necredincios, ci credincios!” Toma a răspuns și i-a zis: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” Isus i-a spus: „Pentru că m-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei care nu au văzut și au crezut!” (In 20,25-29)

Mărturisirea de credință a lui Toma este exemplară: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” Până în acel moment, niciunul dintre apostoli nu pronunțase cuvântul „Dumnezeu” adresându-se lui Isus Cristos. Iar ceea ce îi spune Isus lui Toma rămâne mereu actual pentru orice creștin: „Pentru că ai văzut, Toma, ai crezut. Fericiți cei care cred fără să fi văzut”.

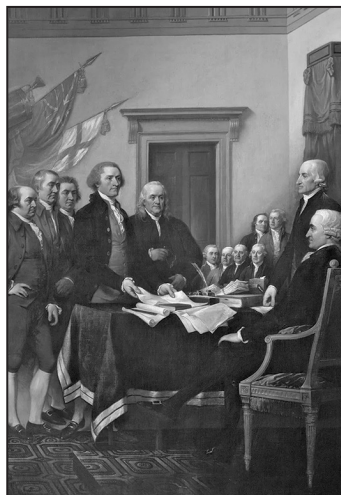
O tradiție din secolul al III-lea ne spune că Toma a predicat evanghelia în Siria, Mesopotamia și Persia, iar o alta din secolul următor afirmă că apostolul a ajuns până în India, unde a fost încoronat cu coroana martirului. A fost înmormântat la Calamina, actualul Mylapore, o suburbie a orașului Chennai-Madras din sudul Indiei.

Acestui apostol îi sunt atribuite două scrieri: *Evanghelia lui Toma* și *Faptele lui Toma*; din analiza lor științifică se poate trage concluzia că ele nu sunt autentice și nu li se poate acorda aproape nicio credibilitate, deci nici tradițiilor bazate pe aceste scrieri.

4 iulie 1776 – Declarația de Independență (SUA)

Declarația de independență din 4 iulie 1776 a primelor 13 state nord-americane față de Anglia afirmă, încă din introducere, egalitatea în drepturi a tuturor oamenilor:

Noi privim evidente în ele însele aceste adevăruri: că toți oamenii au fost creați egali, că ei au fost dotați de Creator cu anumite drepturi inalienabile, că printre aceste drepturi sunt, în primul rând, Viața, Libertatea și căutarea Fericirii. Că pentru a asigura aceste drepturi, sunt instituite printre oameni Guverne, izvorând puterile lor doar din consimțământul celor guvernați. Că atunci când orice Formă de Guvernare devine distructivă acestor scopuri, este dreptul poporului de a o modifica sau elimina, și de a institui o nouă Guvernare, stabilindu-i fundația pe astfel de principii și organizându-i puterile în asemenea formă, încât să le pară lor cel mai probabil să producă Siguranță și Fericire.

În continuare, legile constituționale ale primelor 13 state ale Confederației nord-americane precizează aceste drepturi, considerându-le drepturi înăscute ale omului. Luată în ansamblul ei, revoluției americane trebuie să-i recunoaștem trei cuceriri care au avut o deosebită influență în lume și care au determinat structura socio-religioasă a viitoarelor State Unite ale Americii:

- orice om se bucură de drepturi depline, indiferent de crezul său religios;
- libertatea reprezintă fundamentul indispensabil al religiei și al profesării ei;
- statul este laic, adică nu are competențe în problemele religioase și doctrinale.

Să remarcăm ceva esențial în acest act de naștere a celei mai mari puteri a lumii, ceva ce stă la temelia societății și a statului: omul este creația lui Dumnezeu; Creatorul a sădit în el calități fundamentale: Viața, Libertatea și căutarea Fericirii. Orice legislație, orice stat trebuie să respecte și să protejeze aceste daruri dumnezeiești ale omului. Altfel spus: democrațiile lumii moderne și contemporane se nasc din Biblie și din creștinism.

Marile evenimente ale lumii nu sunt în primul rând un rezultat al puterii militare, al banilor sau jocurilor politice, ci al ideilor și ideologiilor. Libertatea sau sclavia omului pornește din creierul său. Important pentru om este ca în creierul și mintea lui, Dumnezeu să ocupe un loc și rol central.

5 iulie 1539 – Trece la cele veșnice Anton Maria Zaccaria

Anton s-a născut în anul 1502, într-o veche familie nobilă, și a rămas de mic orfan de tată, fiind crescut și educat de mama lui, Antonietta, o femeie cu o viață exemplară, care nu s-a mai recăsătorit, dedicându-și toată dragostea educării copilului. În anul 1520, Anton se transferă la Padova pentru a studia filosofia și medicina. În testamentul pe care îl scrie acum, renunță la toată moștenirea pe care i-o oferea gradul nobiliar, oferind-o mamei sale. Revenind după patru ani de studii la Cremona, își începe profesia de medic, iar în zilele festive le ține lecții de catehism copiilor, în timp ce pe adulți îi inițiază în tainele Sfintei Scripturi și ale scrierilor sfinte; în același timp, studiază teologia pentru a putea fi hirotonit preot, ceea ce se întâmplă în anul 1529. Activitatea sa de formare creștină a oamenilor se transformă într-un adevărat oratoriu, în care se afla și o tânără, Valeria degli Alieri, care, după trecerea lui la cele veșnice, îi continuă lucrarea în rândul fetelor, formând o mănăstire. Acestea, alături de formarea spirituală, se dedică cu mult devotament slujirii săracilor și bolnavilor, remarcându-se în timpul ciumei din anul 1528.

Anton își apropie persoane din lumea bogată a nobililor din Milano, cu ajutorul cărora dă naștere la congregații care răspândesc credința și trăirea creștină exemplară în rândul laicilor, devenind un ferment de reformă catolică, așa cum va fi propusă de Conciliul Ecumenic din Trento. Practicarea virtuților creștine, modul lor de a se ruga, de a se îmbrăca, predicile pline de fervoare pe care le țineau, adorația euharistică timp de 40 de ore, caritatea eroică, toate acestea și multe altele fac din colegiile inițiate de Anton Maria Zaccaria și aprobate de Biserică focare de reformă profundă a vieții catolicilor, clerici și laici, care au transformat Italia într-o țară cu mulți sfinți.

Simțindu-și sfârșitul aproape, Anton se întoarce în casa natală, unde, înconjurat de mama sa și de discipolii cei mai fideli, primește sfintele taine și trece la Domnul în după-amiaza zilei de 5 iulie 1539. A fost canonizat de Papa Leon al XIII-lea în anul 1897. Ancorat profund în Dumnezeu, dar și în lumea în care trăia, acest sfânt, medic și preot, trecut la cele veșnice la doar 37 de ani, rămâne un model pentru Biserică și societatea timpurilor noastre.

6 iulie 1902 – Trece la cele veșnice Maria Goretti

Maria, prima dintre cei cinci copii ai săracei familii Goretti, s-a născut la Corinaldo (Italia) în anul 1890. În acele timpuri, mulți italieni emigrau peste ocean, în America, în căutarea unei vieți mai bune. Familia Goretti lucra într-o fermă în apropiere de Nettuno, iar când părinții erau la muncă, adică în toate zilele, Maria stătea acasă și se îngrijea de frățiorii ei. Învins de munca epuizantă, dar mai ales de malarie, tatăl ei moare; era anul 1900, iar Maria nu avea decât zece ani. Rămasă văduvă cu cinci copii, mama Mariei, Assunta, îl roagă pe stăpânul pământurilor să nu o alunge și să o păstreze pe moșia lui. Acesta acceptă cu greu, dar îi cere Assuntei să împartă locuința cu văduvul Serenelli, un om

dur, care încearcă să o seducă, dar întâlnește opoziția ei fermă și fără echivoc. Maria dorea să meargă la școală, dar grijile casei o rețineau și, cu multe sacrificii, a reușit să frecventeze învățarea Catehismului, primind prima sfântă Împărtășanie în anul 1902, când i-a cerut lui Isus Cristos două lucruri: paradisul pentru tatăl decedat și harul de a fi mereu mai bună.

Fiul mai mare al familiei Serenelli, Alessandro, avea 18 ani; a încercat să o seducă pe Maria, dar a întâlnit refuzul ei, așa cum și mama îl refuzase pe tatăl lui. În ziua de 5 iulie 1902, atât Assunta, cât și Serenelli erau la muncă pe aria din fața casei, pentru a bate grâul. Maria stătea pe palierul casei și cosea cămașa ruptă a lui Alessandro. În timpul procesului de beatificare a Mariei, acesta a relatat totul, așa cum s-a întâmplat în acea zi:

M-am dus lângă Maria și am invitat-o să vină înăuntru. Ea nu a răspuns, nici nu s-a mișcat. Atunci, am apucat-o de un braț și, pentru că ea se împotriva, am târât-o înăuntru, în bucătărie. Ea și-a dat bine seama de ceea ce voiam și îmi spunea: „Nu, nu, Dumnezeu nu vrea; dacă faci asta, ai să mergi în iad”. Văzând că nu vrea să cedeze, m-am înfuriat, am luat stiletul și am început s-o lovesc. Ea mă dojenea și se zbătea, strigând mereu: „Ce faci, Alessandro? Așa ai să te duci în iad”. Îmi amintesc că am văzut și sânge pe hainele ei și apoi am abandonat-o în timp ce ea se zbătea încă, dar înțelesesem bine că am lovit-o mortal.

Strigătele disperate ale victimei au fost auzite cu greu de cei de pe arie. Când Assunta a ajuns la ea, a găsit-o într-o baie de sânge. Transportată la spitalul din Nettuno, nu a putut fi salvată. Față de atentator, Maria a spus: „Din iubire pentru Isus, îl iert”. Apoi a adăugat: „Vreau ca și el să vină cu

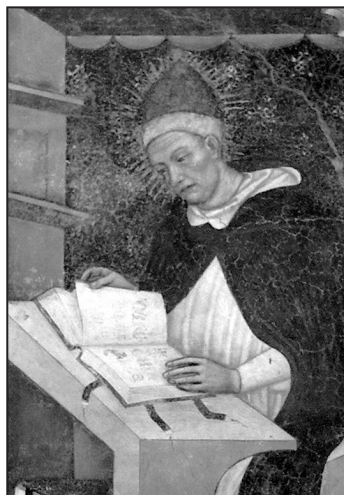
mine în paradis”. Maria a trecut în veșnicie a doua zi după atentat, pe 6 iulie 1902, după ce l-a primit pe Isus în sfânta Euharistie.

Pe 24 iunie 1950, Papa Pius al XII-lea o declară sfântă pe această martiră a fecioriei. Mai înainte de a coborî în piața „Sfântul Petru” pentru canonizare, s-a întâlnit cu mama martirei, care a asistat la canonizarea fiicei de la o fereastră a palatului din Vatican. Supremul Pontif s-a aplecat asupra Assuntei, așezată într-un scaun cu roțile, și i-a sărutat mâna; un gest de recunoaștere a sfințeniei eroice a fiicei, sfințenie care își avea rădăcinile în sfințenia nu mai puțin eroică a mamei.

Istoria vieții și martiriului Mariei Goretti este cunoscută și admirată în întreaga lume catolică și nu numai. Ce bine ar fi dacă, astăzi, pe ecranele smartphone-urilor, adolescentele ar pune imaginea Mariei Goretti, iar părinții lor, pe cea a mamei Assunta!

7 iulie 1304 – Trece la cele veșnice Benedict al XI-lea, papă

Fericitul Benedict al XI-lea s-a născut la Treviso în anul 1240, cu numele de Nicolae Boccasini; tatăl său era notar, iar mama, spălătoreasă în mănăstirea călugărilor dominicani din apropierea casei natale. Vecinătatea cu mănăstirea a contribuit la intrarea lui în rândul călugărilor sfântului Dominic atunci când avea 17 ani. A studiat la Milano, iar după ce a fost hirotonit preot, s-a întors în orașul natal, slujind ca profesor în propria mănăstire. Ca om și cleric, s-a distins printr-un caracter blând, printr-o puritate exemplară a vieții, prin umilință și pietate atât de profunde, încât marele său contemporan Dante Alighieri nu i-a găsit niciun cusur, fiind singurul papă despre care celebrul florentin nu a scris nimic negativ. Calitățile sale remarcabile au dus la alegerea lui în anul 1286 ca superior provincial al vastei regiuni lombarde, iar după zece ani a devenit general al Ordinului Dominican. Personalitate carismatică a timpului, a reușit să-i împace pe regele Angliei, Eduard I, cu cel al Franței, Filip cel Frumos, merit pentru care Papa Bonifaciu al VIII-lea îl numește cardinal. Boccasini era la Anagni, alături de Bonifaciu al VIII-lea, când acesta a fost palmuit de trimisul lui Filip cel Frumos, Guglielmo di Nogaret. Ales papă pe 22 octombrie 1303, cu numele de Benedict al XI-lea, pentru a aplana conflictul cu Franța, l-a eliberat pe regele Filip din excomunicarea în care căzuse, dar în anul următor a reînnoit excomunicarea

lui Nogaret și a tuturor italienilor care îl capturaseră pe antecesorul său la Anagni.

Pontificatul său a durat mai puțin de un an, iar papa nu a rezidat în Roma (era prea agitată), ci la Perugia, un oraș liniștit, de unde a putut să-și exercite mai bine slujirea ca păstor suprem al Bisericii. Dar nici aici nu a fost lăsat în pace de adversari. Se pare că aceștia i-au grăbit moartea: gustând o smochină injectată cu venin de către agenții lui Nogaret, papa își simte sfârșitul aproape; deschizând larg porțile palatului, acordă o ultimă binecuvântare credincioșilor și așa trece în veșnicie, pe 7 iulie 1304.

În scurtul său pontificat, a dat un decret prin care obliga fiecare catolic să-și mărturisească păcatele în sacramentul spovezii cel puțin o dată pe an. Succesorii săi vor fi dominați de regii Franței, motiv pentru care își vor muta reședința la Avignon, unde papalitatea va sta într-un fel de exil timp de șapte decenii. Franța, prima fiică a Bisericii, va dezvolta un naționalism religios care va limita autoritatea și puterile papei; deocamdată, îi va ține pe urmașii lui Petru într-un fel de captivitate în palatul de pe malul Ronului.

Benedict al XI-lea este proclamat fericit în anul 1736, iar osemintele i se odihnesc în bazilica „Sfântul Dominic” din Perugia.

8 iulie 452 – Papa Leon salvează Roma

Pe data de 8 iulie 452, Papa Leon I iese la porțile Romei pentru a-l implora pe regele hunilor, Atila, să nu atace Cetatea Eternă. Pe 20 iunie 451, armatele lui suferiseră deja o înfrângere pe Câmpiile Catalunice, pe teritoriul actualei Franțe. Acum,

binecuvântatul nostru papă Leon... și-a asumat sarcina, însoțit de Avienus, un om de rang consular, și de prefectul Trygetius. Și rezultatul a fost ceea ce prevăzuse credința lui; când regele a primit ambasada, a fost atât de impresionat de prezența [papei], încât a ordonat armatei sale să renunțe la război și, după ce a promis pacea, a plecat dincolo de Dunăre (cronicarul Prosper, anul 455).

La scurt timp după acest eveniment epocal, Atila moare pe malurile Dunării, iar imperiul construit de el, cu o barbarie fără margini, se ruinează.

Cum era văzut Atila de contemporani? O umbră sinistră care se întinsese peste Orient. Pe unde trecea, pământul se cutremura sub copitele cailor săi. Hoarda lui distrusese Italia de Nord, împrăștiind moartea și devastând

totul în cale. Atila era de o cruzime fără margini, jefuitor și arogant fără măsură; era „biciul lui Dumnezeu”. Cum de s-a potolit acest diavol cu chip de om în fața crucii pe care Papa Leon o ținea în mâini, în loc de spadă?

Un cronicar anonim al acelor timpuri ne spune următoarele:

Atunci Leon a avut milă de nenorocirea Italiei și Romei și, împreună cu unul dintre consuli și cu o mare parte a Senatului roman, a mers să-l întâlnească pe Atila. Bătrânul, de o simplitate inofensivă, venerabil în părul său cărunț și cu o ținută maiestuoasă, gata din proprie voință să se dăruiască cu totul pentru apărarea turmei sale, a plecat în întâmpinarea tiranului care distrugea toate lucrurile. L-a întâlnit pe Atila, se spune, în vecinătatea râului Mincio și i-a vorbit sumbrului monarh, spunându-i: „Senatul și poporul Romei, cândva cuceritori ai lumii, acum într-adevăr învinși, vin înaintea ta ca rugători. Ne rugăm pentru milă și eliberare. O, Atila, rege al regilor, n-ai putea avea o slavă mai mare decât să vezi rugător la picioarele tale pe acest popor în fața căruia odată stăteau toate popoarele și împărații. Tu ai supus, o, Atila, toate ținuturile care le-au fost date romanilor, biruitori peste toate popoarele, pentru a le cuceri! Acum ne rugăm ca tu, care ai biruit pe alții, să te cucerești pe tine însuși. Poporul ți-a simțit flagelul; acum, ca rugători, el ar simți mila ta”.

Atila era superstițios: crucea pe care bătrânul papă o ținea sub privirea lui l-a învins. Rațional, pur istoric, salvarea Romei în anul 452 nu poate fi explicată; rămâne un eveniment care este luminat doar de crucea Mântuitorului, iar pentru că a crezut în puterea acestui mister, Roma și apoi întreaga creștinătate l-au numit pe Papa Leon I „Papa Leon cel Mare”.

Pe 4 iunie 1944, poporul Romei iese pe străzile orașului și îl declară pe Papa Pius al XII-lea „*defensor civitatis*” pentru că i-a determinat pe naziști să nu distrugă Cetatea Eternă cu bombardamentele lor.

9 iulie – Sfinții Augustin Zhao Rong și cei 119 însoțitori

Sfinții Augustin Zhao Rong, preot, Petru Sans i Jordá, episcop, și însoțitorii lor, martiri, care în perioade și locuri diferite ale Chinei au mărturisit cu curaj evanghelia lui Cristos prin cuvânt și viață și, căzuți victime ale persecuțiilor pentru că au predicat sau trăit credința, au fost ridicăți la bucuria banchetului ceresc (*Martirologiul Roman*).

Sfântul Augustin Zhao Rong (sau Tchao-soung) (Kweichou, 1746; † 1815) a fost un preot și martir chinez, primul din țara sa. În anul 1772, la vârsta de 26 de ani, era gardian în penitenciarul din Wu-chuan, cu misiunea de a-i păzi pe creștinii închiși în timpul persecuției care izbucnise în acel an. Între cei închiși se afla un preot, Dufresse din Chengdu, care predica în închisoare și trăia o viață creștină atât de exemplară, încât a cucerit inima gardianului, care s-a convertit și a primit apoi sacramentele Botezului și Mirului pe data de 28 august, când este sărbătorită memoria sfântului Augustin; în

cinstea lui, convertitul primește același nume. Augustin urmează exemplul misionarilor și primește misiunea de a-i boteza pe copiii care mureau din cauza sărăciei și a foamei. După ce a studiat ceea ce se cerea pentru un viitor preot, a fost hirotonit în anul 1781. Remarcându-se ca un bun predicator, a fost trimis la Yunnan pentru a predica evanghelia în acele regiuni muntoase. În timpul persecuției din anul 1815, a fost închis și torturat, murind în închisoare într-o zi din primăvara aceluși an. A fost canonizat de Papa Ioan Paul al II-lea în cadrul marelui Jubileu din anul 2000, împreună cu alți 119 martiri din China.

Creștinismul a pătruns în China prin Siria încă din secolul al șaselea. De-a lungul timpului, religia creștină s-a bucurat în această țară de perioade de libertate, dar și de persecuție. Un prim decret de libertate religioasă a fost semnat de împăratul Chinei în anul 1692, ceea ce a contribuit la o răspândire largă a creștinismului catolic în vaste regiuni ale țării, iar mulți chinezi au cerut să primească Botezul. Însă spinoasa problemă a „riturilor chineze” l-a nemulțumit pe împăratul Kang Hsi, care a declanșat persecutarea creștinilor, influențat și de ce se petrecea în Japonia.

Cei 120 de martiri au trăit într-un arc de timp lung (1648-1930), iar majoritatea dintre ei (87) s-au născut în China. Erau părinți și copii, laici și cateheți cu vârste cuprinse între 9 și 72 de ani; între ei, au fost și patru preoți chinezi, unul dintre aceștia fiind Augustin Zhao Rong.

Acești martiri ne vorbesc despre frumusețea fidelității, despre curaj și valoarea jertfei, despre o iubire eroică. Acești martiri sunt pentru mine, cel care scrie, și pentru tine, ce care citește, modele de viață creștină. Sfinților din ceruri, rugați-vă pentru noi, de pe pământ!

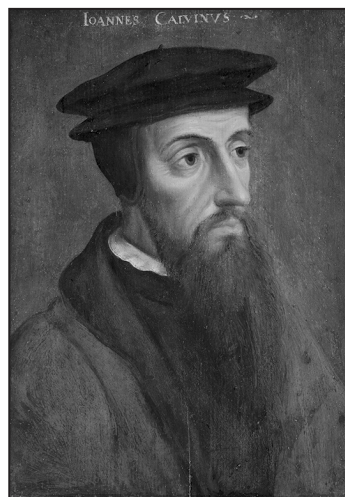
10 iulie 1509 – Se naște Jean Calvin

Pe 10 iulie 1509, se naște în Noyon, Franța, cel mai mare reformator francez, fondatorul calvinismului. Asemenea lui Martin Luther, Calvin dezvoltă o învățătură opusă doctrinei și cultului catolic, dar diferită și de cea a lui Luther. Provenea dintr-o familie de burghezi și a studiat la Paris filosofia și limba latină, după care s-a specializat în științele umaniste, urmate de studiul limbilor greacă și ebraică la universitățile din Bourges și Orleans. Din cauza ideilor sale reformatoare radicale este considerat eretic și alungat din Paris. În anul 1535 se stabilește la Basel, dedicându-se studiului teo-

logiei și, tot atunci, începe scrierea operei sale fundamentale *Institutio Religionis Christianae* (*Instituția Religiei Creștine*), publicată în anul următor. În această lucrare, Calvin vrea să instituie o religie unificatoare, comună pentru toți creștinii adevărați (adevărați conform concepțiilor sale). Se stabilește apoi la Geneva, unde înființează o Academie și predă la catedra de teologie. Aici moare și este înmormântat în anul 1564.

La Geneva, Calvin organizează orașul pe baze teocratice, cu accente despotice, ca o comunitate a celor aleși de Domnul. Sunt instituite patru oficii spirituale (pastorii, doctorii teologi, bătrânii și diaconii) și două comitate administrative care veghează asupra vieții cetățenilor pentru a-i confirma ca fiind parte a comunității „aleșilor”. Această comunitate creștină se identifica cu cea politică și încredința instrumentele educative, inclusiv cele polițieneste, în mâinile conducerii spirituale.

În catolicismul occidental, Calvin dă naștere unei noi forme de organizare creștină, separată de comuniunea cu Biserica Romei, și care, în urma edictului de toleranță de la Nantes (1598), se constituie ca o nouă confesiune, calvinismul (Biserica Reformată), o ramură a Protestantismului, diferită de cea luterană. La moartea fondatorului, calvinismul prinsese deja rădăcini, începând din Scoția și ajungând până în Ungaria.

11 iulie – Sfântul Benedict, patron al Europei

Sfântul Benedict (480-543) s-a născut la Nursia (Italia), într-o veche familie nobiliară. Trimis la Roma să studieze artele liberale, Benedict se retrage din lume într-o râpă de lângă Subiaco, unde, timp de trei ani, în izolare totală, trăiește o viață de rugăciune și asceză severă. Mergându-i faima, mai mulți călugări vin sub conducerea lui spirituală, dar neputându-i urma exemplul de viață plină de renunțări, nici să-i asculte sfaturile, au încercat să-l ucidă, oferindu-i o băutură în care puseseră un venin puternic. Benedict face semnul crucii deasupra paharului, iar acesta se sparge. Evenimentul îl face și mai cunoscut, dar Benedict părăsește locul și se mută la Montecassino, unde dăruiește o statuie a zeului Apollo și, în locul ei, construiește celebra mănăstire, de unde se vor răspândi primii călugări, apostoli ai noului Ordin Benedictin. Tot aici scrie regula monastică, în care se pune accentul pe stabilitatea călugărului în mănăstire pentru o lungă

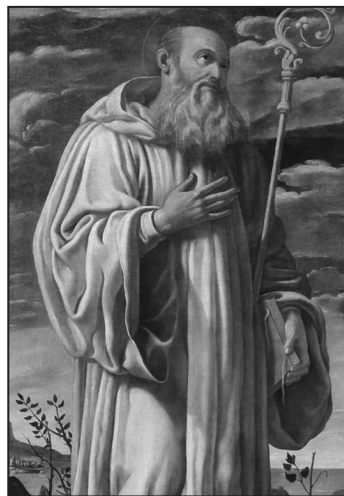
periodă, sau chiar pentru toată viața, și pe legătura strânsă de iubire și ascultare a călugărului față de superiorul său, abatele. Mottoul ordinului este *Ora et labora* („Roagă-te și muncește”) și acesta caracterizează viața de zi cu zi a călugărului benedictin. Regula benedictină este preluată de multe ordine și congregații călugărești.

Sfântul Benedict, declarat patron al Europei de către Papa Paul al VI-lea în anul 1964, prin călugării săi, a salvat civilizația romană de la distrugerea pe care popoarele barbare puteau să i-o provoace. A contribuit la civilizarea populațiilor occidentale și a dus evanghelia în rândul englezilor, germanilor, popoarelor nordice și slavilor. Ordinul său a contribuit la dispariția sclavagismului, a salvat o bună parte a artelor și scrierilor de la distrugere și i-a învățat pe oameni să cultive pământul.

Sfântul Benedict, ca părinte fondator al civilizației și culturii creștine occidentale, rămâne o rădăcină adâncă și sănătoasă a marelui arbore numit Europa. Rădăcinile creștine ale Europei nu pot și nu trebuie uitate sau ignorate. Bogăția spirituală și culturală a lumii creștine își trage seva, în primul rând, din Biblie, iar apoi, poate, în cea mai mare măsură, din ceea ce Benedict și urmașii săi au construit pe acest continent.

12 iulie 1536 – Moare Erasmus din Rotterdam

Erasmus s-a născut la Rotterdam (1466, 1467 sau 1469), dintr-o uniune nelegitimă, și a studiat în școli conduse de călugări. Intră apoi în mănăstirea călugărilor augustinieni din Steyn și este hirotonit preot în anul descoperirii Americii, 1492. Activează ca secretar al episcopului din Cambrai, care îl trimite la Paris pentru a studia filosofia și teologia. Dotat cu o inteligență ieșită din comun, se dedică studiului limbii și filosofiei grecești clasice. Spirit deschis spre universalitate, călătorește prin diferite state ale Europei, intrând în contact cu cele mai luminate minți ale timpului. Cea mai mare parte a vieții o va trăi la Basel, unde va și muri.

Spirit critic și exponent de vârf al Umanismului și reformei religioase și culturale a secolelor al XV-lea și al XVI-lea, Erasmus devine un model renumit în studiul Sfintei Scripturi după izvoarele originare. Referitor la Biserica timpului său, are multe observații și propuneri de reformă, însă nu devine schismatic precum Luther, fiindcă este condus de un profund spirit de toleranță.

A publicat unele lucrări reprezentative pentru noul umanism: *Collectanea adagiorum*, o colecție de proverbe și zicale latine și din Biblie, și *Enchiridion militis christiani* (*Manualul combatantului creștin*). Opera cea mai importantă este *Laus Stultitiae* (*Elogiul nebuniei*), dedicată lui Thomas Morus, o satiră la adresa teologiei scolastice, a imoralității clerului și a curiei catolice, în același timp o apologie a pasiunii exaltate (nebuniei) a adevăratului creștin care își dedică viața credinței.

Din cauza spiritului său critic cu care combate relele din viața unor clerici sau superstițiile, este acuzat de protestantism. Însă, în lucrarea *De Libero Arbitrio*, se detașează de viziunea pesimistă a lui Luther, care nega libertatea omului în deciziile sale de credință, insistând asupra necesității reformării vieții și moravurilor clerului. Între anii 1517 și 1524 traduce din greacă în latină Noul Testament, însoțit și de comentarii. Această traducere i-a servit lui Luther pentru transcrierea în germană a Sfintei Scripturi.

Din cauza insistenței asupra necesității libertății spirituale a creștinului și a criticării aspre a păcatelor ierarhiei Bisericii, cărțile sale au fost introduse de Conciliul Ecumenic din Trento în Indexul cărților interzise. Acest Index a fost desființat de Papa Paul al VI-lea în anul 1966. Operele și spiritul lui Erasmus au avut și continuă să aibă o influență deosebită în istoria culturii, mai ales a celei europene.

În curentul Noului Umanism, Erasmus este un mare lingvist, iar referitor la severitatea cu care combătea moravurile greșite ale multor clerici, el însuși ar fi trebuit să-și facă o *mea culpa*: dispariția lui din Olanda și stabilirea într-un oraș liberal, precum Basel, se explică prin faptul că în locurile natale îi erau cunoscute și deficiențele caracterului și comportamentului său.

13 iulie 1024 – Trece la cele veșnice sfântul Henric al II-lea, împărat german

Henric s-a născut în anul 973 sau 978 și a fost proclamat rege în anul 1002; în anul 1013, papa îl încoronează împărat împreună cu soția, ca semn de recunoștință pentru ajutorul primit de la el în confruntarea cu rivalii săi, familia Crescenzi și conții de Tuscolo. Interesat de binele Bisericii și sfătuit de sfântul Odilon, abate de Cluny, Henric a promovat o puternică

mișcare de reformă în mănăstiri, având ca scop mărirea puterii acestora în raport cu seniorii care doreau să controleze mănăstirile (centre ale puterii spirituale, cu urmări directe în viața oamenilor), mărindu-și astfel puterea și micșorând-o pe cea a împăratului.

Ca o paralelă, la fel s-a întâmplat, de exemplu, și în Moldova. Ștefan cel Mare a construit multe mănăstiri și le-a oferit diferite privilegii, pentru ca acestea să contrabalanseze puterea boierilor; pentru siguranța domnitorului și păstrarea puterii, mănăstirile îi erau mult mai favorabile decât boierii. Boierii puteau „hicleni” adesea; călugării, mai puțin sau deloc.

Henric a restaurat și consolidat multe scaune episcopale, precum Hildesheim, Straßburg și Meersburg, iar în anul 1006 înființează dieceza de Bamberg. Aici se ocupă de construirea unei catedrale și a unei mănăstiri. În anul 1020, Papa Benedict al VIII-lea consacră noua catedrală, unde se vor odihni osemintele suveranului, alături de soția sa, Cunegunda.

Pe memoria lui ca sfânt atârnă însă și unele dubii cauzate de faptul că el, ca împărat creștin catolic, lupta împotriva unei alte țări catolice, Polonia, iar pentru scopurile sale politice se alia cu populații păgâne, permițându-le să poarte pe stindarde semnele zeităților lor.

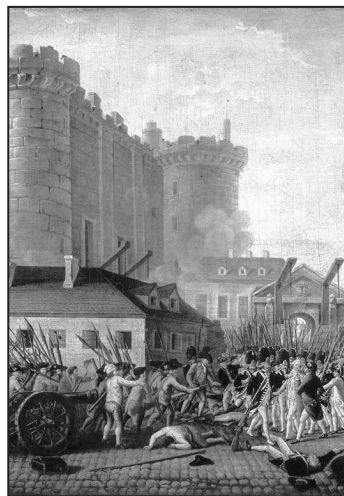

14 iulie 1789 – Căderea Bastiliei, începutul Revoluției Franceze, Ziua Națională a Franței

Pe data de 14 iulie 1789, locuitorii Parisului iau cu asalt fortăreața Bastilia, devenită închisoare regală, simbol al absolutismului monarhic, dar care, la acea dată, mai avea doar șapte deținuți. În dimineața acelei zile, o parte din populația capitalei își procură arme și asediază închisoarea, a cărei garnizoană se predă după o scurtă rezistență simbolică. Căderea Bastiliei în mâinile mulțimilor dezlănțuite reprezintă caracterul violent, sângeros al Revoluției, care a decapitat nu numai familia regală (vandalizând și multe morminte ale regilor Franței), ci nenumărați cetățeni francezi (clerici și laici). În primii săi ani, Revoluția și-a impus cele mai democratice principii – „libertate, egalitate și fraternitate” – prin cele mai nedemocratice metode și mijloace (ghilotina). Alături de aceste trei valori fundamentale ale oricărei democrații (valori fundamentate în evanghelie și promovate de creștinism), Revoluției Franceze trebuie să i se adauge ghilotina, așa

cum căderii regimului comunist din România (așa-zisa Revoluție) trebuie să i se adauge morții nevinovați, mineriadele și regimul neocomunist care a preluat puterea.

De Revoluția Franceză este legat și cântecul *Marseillezei*, compus în 1792, declarat imn național în 1795. Data de 14 iulie devine Ziua Națională a Franței începând cu anul 1880, iar conținutul ei (căderea absolutismului monarhic și instaurarea republicii democratice) nu este limitat doar la teritoriul țării, ci îi sunt atribuite valențe universale, benefice pentru toată planeta, prin instaurarea celor trei pilastri ai democrației oricărui stat și a oricărei forme de societate evaluate, demne de om și favorabile dezvoltării lui integrale.

Pentru Biserică și creștinătate în general, revoluția a dat tonul unor atrocități și intoleranțe nu doar în Franța, ci și în multe alte state ale lumii, ale căror răni nu sunt complet vindecate nici în prezent. Pentru Biserica Catolică din Franța, Revoluția a impus o laicitate aproape agresivă, cu care poporul francez nu s-a împăcat complet niciodată. Cu siguranță, cele trei principii ale Revoluției au adus și în Biserică, legată prea strâns de monarhii și de Vechiul Regim, un aer proaspăt, de reformă absolut necesară, care ajută creștinul să fie mai coerent atât cu evanghelia, cât și cu societatea din care face parte și pe care o construiește, luminat de Biblie și de Biserică, dar și de o rațiune sănătoasă.

Cu lumini și umbre, ziua de 14 iulie 1789 reprezintă un mare pas înainte în istoria Franței și a omenirii, iar în ce privește latura ei anticreștină, o astfel de orientare nu s-a născut acum, ci era veche, avându-și rădăcinile în conținutul păgân al Umanismului și Renașterii.

15 iulie 1099 – Cucerirea Ierusalimului de către cruciați

Prima dintre cele șapte cruciade a fost predicată de Papa Urban al II-lea în anul 1095, la Sinodul din Clermont. Scopul era eliberarea locurilor sfinte din Țara Sfântă, pe care creștinătatea le pierduse de secole, fiind ocupate de musulmani.

Ideea cruciadei se leagă strâns de cea a pelerinajului, dar, în contextul secolului al XI-lea, cruciada se încadrează, mai ales, într-o politică a Imperiului Roman de Răsărit, care se vede atacat de turci. Împăratul Alexie I Comnenul cere ajutorul creștinătății occidentale, iar aceasta se coalizează,

dar și în forme care nu au nicio legătură cu locurile sfinte. Astfel, asistăm la atacuri și masacre ale evreilor din diferite localități germane. Adevărata cruciadă începe în anul 1096 și la ea participă mulți nobili catolici de renume: Raimund din Toulouse, Goffred de Bouillon, Boemond din Taranto, Balduin din Flandra, Robert din Normandia, Ugo din Vermandois, Tancredi de Altavilla și alții.

În timpul expediției militare, nobilimea, cavalerii, țărani și slujitorii proveniți din multe regiuni ale Europei Occidentale se îndreaptă spre Orient, ajungând întâi la Constantinopol și apoi la Ierusalim. Niceea este cucerită în anul 1097, iar Antiohia în anul următor. Urmează asedierea și cucerirea Ierusalimului, pe 15 iulie 1099. Cronicile timpului spun că aproape întreaga populație a orașului a fost masacrată, afirmație ce trebuie luată cu multă rezervă.

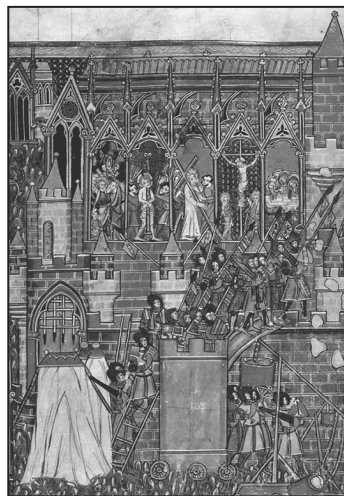
După ocuparea Ierusalimului, cruciații consideră că misiunea lor s-a încheiat și se întorc în Occident, lăsând tinerele formațiuni statale creștine vulnerabile în fața atacurilor musulmane. Ierusalimul va fi recucerit în anul 1197 de către soldații lui Saladin, cel care va reuși să unească diferitele facțiuni ale musulmanilor orientali.

Teritoriile cucerite în prima cruciadă au fost organizate de cruciați după modelele occidentale: Regatul de Ierusalim, Comitatele de Tripoli și Edessa, și Principatul de Antiohia. Împăratul bizantin dorea cu totul altceva, și anume încorporarea acestor teritorii în imperiul său, ceea ce nu s-a întâmplat. Orientul și Occidentul creștin rămân pe poziții diferite, spre avantajul semilunii, care va continua aceeași politică de atacare a imperiului creștin oriental.

16 iulie 1054 – Schisma orientală

Separarea celor două părți ale creștinătății, orientală și occidentală, de la mijlocul secolului al XI-lea, are rădăcini adânci, multiseculare, de natură politică, culturală, doctrinară și de organizare bisericească. Poziția primățială a Romei papale nu a fost înțeleasă niciodată pe deplin de către orientali; papa a fost considerat drept *primus inter pares*.

În anul 1053, Papa Leon al IX-lea trimite o delegație la Constantinopol pentru a clarifica niște neînțelegeri și tensiuni ce se iscaseră între latini și greci. Conducătorul delegației papale, cardinalul Humbert, nu ajunge la o

înțelegere cu patriarhul Mihai Cerularie; problemele puse în discuție erau primatul papal, pâinea azimă la sfânta Liturghie, postul sabatic și hirotonirea preoțească. Tensiunile dintre cei doi capi îl determină pe Humbert să depună pe altarul bisericii patriarhale „Sfânta Sofia”, pe 16 iulie 1054, bula de excomunicare a lui Cerularie și a susținătorilor lui, iar după două zile părăsește capitala. Ca ripostă, Cerularie convoacă, pe 24 iulie, un sinod în aceeași biserică, în cadrul căruia rostește anatema asupra Papei Leon al IX-lea și a delegației sale. Tot acum hotărăște scoaterea numelui papei din diptice; așa începe oficial marea schismă a creștinătății.

Schisma a acutizat vechi tensiuni și conflicte existente între latini și greci, iar în ce privește cele două condamnări și excomunicări, trebuie precizate elemente importante. Cei doi capi nu excomunică întreaga creștinătate răsăriteană și apuseană, ci doar, nominal, anumite persoane. În esență, principalii responsabili ai acestei drame sunt cei doi protagoniști: Humbert, intratabil pe poziția unui primat roman rigid, și Mihai Cerularie, la fel de rigid pe poziția sa patriarhală. În ceea ce privește latura strict juridică, bula cardinalului Humbert era nulă, din moment ce Papa Leon trecuse la cele veșnice în luna aprilie (delegația nu știa acest lucru), iar odată cu decesul său, deveneau nule toate puterile acordate delegației.

Așa cum se va verifica și în viitor, ambele părți ale Bisericii mergeau de mult timp pe drumuri diferite și nici până în prezent nu și-au regăsit unitatea. Cruciadele vor adânci animozitatea grecilor față de latini, iar în secolul al XV-lea, semiluna va da lovitura de grație imperiului creștin răsăritean, impunându-și apoi dominația asupra unei bune părți a creștinătății orientale, în cadrul căreia partea răsăriteană a creștinismului se va organiza în Biserici autocefale, ceea ce constituie încă o piedică în calea dialogului dintre catolici și ortodocși.

Pe 7 decembrie 1965, Papa Paul al VI-lea și patriarhul Atenagoras au șters din memoria celor două Biserici-surori deciziile din anul 1054; dar acest gest profetic nu a fost suficient pentru a determina cele două Biserici să pășească pe drumul refacerii unității religioase. Pentru România, profetic a fost strigătul mulțimilor (mai mulți ortodocși decât catolici) din 9 mai 1999, în fața celor doi întâi-stătători, Papa Ioan Paul al II-lea și Patriarhul Teoctist: „Unitate!” Vizita apostolică a Papei Francisc (31 mai – 2 iunie 2019) s-a desfășurat sub deviza „Să mergem împreună!”. Duhul lui Dumnezeu este unul al unității, iar noi credem în acest Duh Sfânt.

17 iulie 1918 – Asasinarea familiei imperiale ruse

La 17 iulie 1918, din ordinul dat de partidul bolșevic și, direct, de Lenin, împăratul Nicolae al II-lea și familia lui (soția și cei cinci copii) sunt asasi-nați în casa Ipatiev din Ekaterinburg, Rusia.

Țarul Nikolai Alexandrovici Romanov a fost ultimul împărat al Rusiei. A domnit din 1894 până la abdicarea sa din 15 martie 1917, la sfârșitul revoluției din februarie, constrâns de bolșevici; așa cum și regele Mihai al României a abdicat tot constrâns de comuniști. Pe data de 4 august 2000, Sinodul Bisericii Ortodoxe Ruse i-a declarat pe toți membrii familiei imperiale ruse drept „cuvioși” (supuși pătimirii). Rămășițele lor pământești au fost înhumate în anul 1998 în cripta familiei Romanov din catedrala „Sfinții Petru și Pavel” din Sankt Petersburg, la a 80-a aniversare a execuției lor.

Pe 17 iulie 1948, guvernul român instalat la putere de comuniști denunță (abrogă) unilateral Concordatul cu statul Vatican; Sfântul Scaun nu a abrogat Concordatul, abrogarea fiind unilaterală, doar din partea statului român. Acest act samavolnic se încadrează în contextul represiunilor conducerii comuniste de la București (dirijată de Moscova) împotriva Bisericii Romano-Catolice și a celei Greco-Catolice din țara noastră. Concordatul cu Sfântul Scaun, semnat pe 10 mai 1927, reglementa reorganizarea Bisericii Catolice în România, în raport cu regalitatea și legile României. Concordatul a intrat în vigoare pe 7 iulie 1929, stabilind relații benefice pentru ambele părți: Biserica Catholică și regatul României. În prezent, raporturile dintre statul român și Bisericile și cultele oficial recunoscute pe teritoriul țării au la bază Legea nr. 489 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor din anul 2006, actualizată în anul 2023.

18 iulie 1870 – În cadrul Conciliului Ecumenic I din Vatican, este votată Constituția dogmatică *Pastor aeternus*, despre primatul și infailibilitatea papei

Textul are patru capitole și conține următoarele idei centrale: apostolul Petru a primit direct de la Isus Cristos primatul asupra întregii Biserici; prin voința lui Dumnezeu, acest primat acordat lui Petru se perpetuează în papii de la Roma; primatul papei este „ordinar, imediat și cu adevărat episcopal”; Pontiful Roman, când vorbește *ex cathedra*, se bucură de acea infailibilitate cu care Isus Cristos a dorit să fie dotată Biserica în defnirea doctrinei despre credință și moravuri.

Referitor strict la problema infailibilității, redăm textul:

Proclamăm și definim dogmă revelată de Dumnezeu că Pontiful Roman, când vorbește *ex cathedra*, adică atunci când își exercită oficiul suprem de Păstor și Învățător al tuturor creștinilor, și în baza puterii sale supreme Apostolice, definește o doctrină referitoare la credință și moravuri, obligă întreaga Biserică, prin asistența divină promisă lui în persoana fericitului Petru; se bucură de acea infailibilitate cu care dumnezeiescul Răscumpărător a voit să fie dotată Biserica lui în definirea doctrinei referitoare la credință și moravuri: prin urmare, astfel de definiții ale Pontifului Roman sunt neschimbătoare în ele însele și nu prin consensul Bisericii.

Documentul conciliar este aprobat prin vot de 533 de episcopi, din numărul total de 535 de votanți. Papa Pius al IX-lea aprobă imediat textul în întinericul creat de o furtună puternică ce se abătuse asupra Romei; în zgomotul furtunii, interpretat de unii ca dezaprobat de cer, iar de alții ca aprobat, părinții conciliari cântă *Te Deum*. În ziua următoare (19 iulie) izbucnește războiul franco-prusac, care îi pune în dificultate pe episcopii francezi și germani; în plus, Roma era amenințată de trupele lui Garibaldi. Orașul este ocupat de armata regatului Italiei pe 20 septembrie și anexat la regat pe 9 octombrie. În acest context, libertatea Conciliului este pusă în pericol grav, ceea ce duce la închiderea lui pe 20 octombrie, același an.

Acest prim conciliu ecumenic din Vatican, alături de documentul despre primatul și infailibilitatea pontifului roman, a mai promulgat unul, *Dei Filius*, referitor la doctrina catolică și raportul dintre credință și rațiune. Însă cel referitor la primat și infailibilitate a fost și rămâne un punct sensibil în dialogul ecumenic. Insistența Papei Pius al IX-lea în definirea atât de pronunțată a primatului și infailibilității papei trebuie înțeleasă în contextul galicanismului francez, care recunoștea drept valide deciziile papale pentru Biserica Catolică din Franța doar în urma unei validări a acestora din partea clerului francez. Problema primatului și a infailibilității mai trebuie pusă și în contextul italian, care desființează Statul Papal, iar autoritatea papei, nu doar în Italia, ci și în societatea timpului, este combătută în diferite moduri. Primatul și infailibilitatea papei pot fi înțelese în primul rând în baza învățăturii evanghelice, dar nu trebuie ignorată opoziția sau lupta deschisă cu care urmașul lui Petru se confruntă și astăzi. Referitor la poziția celorlalte Biserici creștine față de primat și infailibilitate, ne putem întreba ce le deranjează mai mult: doctrina în sine (care are un

fundament evanghelic) sau faptul că, admitând această învățătură, le-ar scădea puterea pe care ierarhii o au în propria turmă, putere care nu este neapărat de origine evanghelică? De-a lungul secolelor, diviziunile și schismele dintre creștini au o cauză comună: setea de putere.

În urma promulgării constituției *Pastor Aeternus*, în teritoriile de limbă germană s-a format o grupare schismatică numită Vechii Catolici.

Precizări importante:

1. Pentru a înțelege mai bine primatul pontifului roman, să nu se uite faptul că el se definește drept „slujitorul slujitorilor lui Dumnezeu”.

2. Infaibilitatea papei trebuie înțeleasă în sensul strict al definiției ei (vezi mai sus); cu siguranță, papa poate greși când vorbește despre vreme sau despre un meci de fotbal în care joacă și echipa Argentinei.

3. Ultima dată când papa s-a pronunțat în sensul definiției infaibilității a fost în anul 1950, când a proclamat dogma Ridicării sfintei Fecioare Maria cu trupul și cu sufletul la cer.

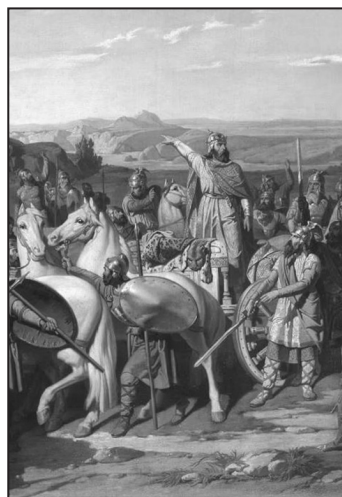
19 iulie 711 – cucerirea arabă a Spaniei (Bătălia de la Guadalete)

Conquista musulmană

Pe 19 iulie 711, în bătălia de la Guadalete (în apropiere de Gibraltar), maurul musulman Tariq bin Ziyad, în fruntea unei armate de 12.000 de soldați, învinge armata regatului creștin vizigot condusă de regele Roderic, care moare în această luptă. Această victorie a lui Tariq a marcat începutul cuceririi omeiade a Peninsulei Iberice, care, în scurt timp, devine parte a imperiului omeiad în expansiune, sub numele de al-Andalus.

După căderea omeiazilor în Est, în anul 750, Abd al-Rahman I, un membru al dinastiei omeiade, a refuzat să recunoască autoritatea califatului abbasid și a fugit din Damasc. Drept urmare, în 756, el a înființat Emiratul de Córdoba, devenind conducătorul acestui mare centru musulman din Peninsula Iberică.

Regatul Nasrid de Granada a fost ultimul stat musulman independent din Europa de Vest, stăpânind această zonă între 1230 și 1492. Între 711 și 1492 (anul descoperirii Americii), cultura islamică, dar și cea clasică greacă, au pătruns în interiorul continentului european, contribuind la îmbogățirea lui culturală și civilizatoare; cucerirea maură musulmană nu a avut doar efecte negative pentru creștinătatea europeană.

Reconquista creștină

După cucerirea Granadei în 1492, noul stat creștin al Spaniei a adoptat o abordare agresivă împotriva populației necreștine a Peninsulei. Atât evreii, cât și musulmanii au fost forțați să se convertească la catolicism, iar la scurt timp, Inchiziția spaniolă i-a expulzat pe mulți dintre ei, considerați periculoși și nedoriți pe pământul Spaniei.

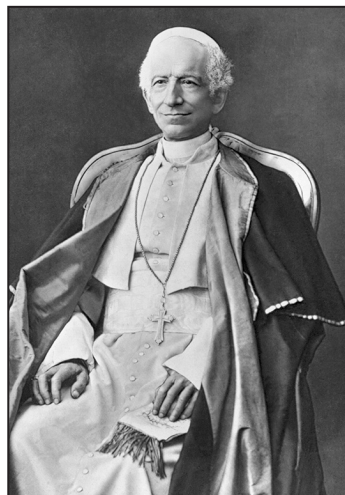
20 iulie 1903 – Trece la cele veșnice Papa Leon al XIII-lea

Leon al XIII-lea s-a născut în anul 1810 și a fost papă din anul 1878 până la trecerea în veșnicie.

Pentru a scoate papalitatea din izolarea în care Italia o forțase să intre prin cucerirea Statului Pontifical și încorporarea acestuia în Regatul Italiei (1870), papa scrie nu mai puțin de 86 de enciclice, dintre care cea mai renumită este *Rerum Novarum* (1891), prima enciclică ce pune bazele doctrinei sociale a Bisericii Catolice.

Deși avea o sănătate fragilă, a pontificat 25 de ani, într-o perioadă istorică marcată profund de laicizarea gândirii și vieții oamenilor. Față de Regatul Italiei, care i-a confiscat statul, papa le interzice catolicilor să participe la viața politică a statului și la alegeri. În Germania, reușește să pună capăt luptei împotriva Bisericii Catolice (Kulturkampf). Mai greu a fost cu Franța, care, după moartea sa, în anul 1905, declară separarea totală a statului de Biserică. Papa reușește să semneze multe acorduri cu state din Europa și America, promovând astfel, mai mult decât antecesorii săi, dimensiunea universală a Bisericii.

În contextul industrializării, care le produce mari nedreptăți muncitorilor, papa publică enciclica *Rerum Novarum*, prezentând în aceasta principiile doctrinare ale sfântului Toma de Aquino, inaugurând astfel o reflecție profundă asupra problemei muncii în lumea modernă. Enciclica lui va fi urmată de altele: *Quadragesimo Anno* a lui Pius al XI-lea (1931), *Mater et Magistra* a lui Ioan al XXIII-lea (1961), *Centesimus Annus* (1991) a Papei Ioan Paul al II-lea și *Caritas în veritate* a Papei Benedict al XVI-lea (2009), la care adăugăm prima enciclică cu caracter ecologic, *Laudato si'* a Papei Francisc (2015). În toate aceste texte magistrale, la care pot fi adăugate multe altele, Biserica Catolică contribuie la progresul omului care, muncind, colaborează la lucrarea lui Dumnezeu cu umanitatea.

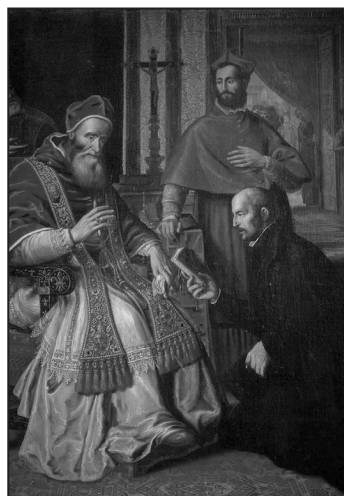

Fiind un om cu un orizont cultural vast (se delecta scriind versuri în limba latină), Papa Leon sprijină gândirea filosofică specific catolică (neotomismul), deschide Arhivele Secrete ale Vaticanului pentru cercetătorii istoriei și îi ajută pe catolici să devină mai activi în lumea timpului lor.

A trăit în austeritate; dormea puțin, mânca puțin, nu fuma, avea o memorie ieșită din comun, citea foarte mult și se interesa de cele mai comune aspecte ale vieții oamenilor. Este primul papă care s-a lăsat filmat, binecuvântând parcă profetic lumea mass-mediei, care va merge într-un continuu crescendo, devenind astăzi una dintre marile puteri care conduc omenirea. Osemintele sale se odihnesc în bazilica „Sfântul Ioan” în Lateran.

21 iulie 1550 – Papa Iuliu al III-lea aprobă Societatea lui Isus

Când papa a aprobat noul ordin călugăresc, acesta era compus dintr-un grup de șase studenți ai Universității din Paris, conduși de fondator, spaniolul Ignățiu de Loyola. Iezuiții, așa cum sunt numiți în mod obișnuit membrii acestei Societăți, au de la început un dinamism aparte, dedicându-și viața predicării cuvântului lui Dumnezeu, explicării învățaturii creștine și organizării de diverse evenimente religioase și sacre. Având și al patrulea vot, al fidelității totale față de papa, ei vor fi trimiși de papalitate în diferite țări ale Europei sau ale lumii pentru răspândirea credinței și slujirea Bisericii Catolice în diverse forme adaptate locurilor și timpurilor. Mobilitatea lor apostolică reprezintă o caracteristică centrală a ordinului și explică succesul pe care iezuiții l-au avut încă de la început.

Sunt renumiți și prin colegiile lor, în care învățământul și pedagogia urmau cele mai avansate forme de predare și educare a minții și caracterului elevilor și studenților. Într-o creștinătate în plină dezvoltare pe noile continente, alături de alte ordine călugărești, iezuiții vor fi pionierii evangelizării și înculturării creștinismului în culturile și civilizațiile băștinășilor din America, Asia, Africa și Oceania.

Spiritul lor inovator, relațiile pe care le au cu puternicii lumii (pentru ca, prin ei, Cristos să fie cunoscut și iubit de cât mai mulți dintre supușii lor), creșterea foarte mare a numărului iezuiților, implicarea profundă în cultura timpului și în controversile teologice, toate acestea au trezit multe gelozii și atitudini contrare ordinului. Atât pe continentul european, cât și

în Extremul Orient, iezuiților li se aduc acuze grave de îndepărtare de la doctrina tradițională a Bisericii și de compromisuri inacceptabile cu aspecte religioase păgâne (vezi controversa riturilor chineze). În Europa, contra iezuiților se ridică jansenistii francezi și italieni, oameni de stat din noile generații ale despotismului luminat, exponenți ai curentelor filosofice și enciclopedice care vedeau în Biserica Catolică un dușman, în primul rând în iezuiți.

Atacul decisiv contra Societății lui Isus izbucnește în Portugalia, care, între 1759 și 1761, îi arestează și îi expulzează pe toți iezuiții din Portugalia, Brazilia și India. Exemplul acestei țări este urmat de Franța, unde Parlamentul condamnă organizarea și învățătura iezuiților, le închide colegiile și-l constrânge pe rege să-i treacă în ilegalitate (1764). Contra iezuiților se ridică și Spania, care, în noaptea de 2 spre 3 aprilie 1767, îi arestează și îi debarcă pe coastele Statului Pontifical pe toți membrii Societății lui Isus. Și în coloniile spaniole și portugheze, iezuiții au aceeași soartă, iar finalul nu se lasă așteptat: Papa franciscan Clement al XIV-lea îi desființează (pe cale administrativă) pe 21 iulie 1773. Intenția papei era aceea de a readuce pacea în sânul Bisericii, scoțând din scenă un ordin călugăresc devenit prea incomod pentru mulți care nu-i puteau suporta creșterea și succesul.

Interesant este faptul că în teritoriile ortodoxe ale Rusiei conduse de Ecaterina a II-a, ca și în protestanta Prusie, ordinul nu a fost suprimat. Mulți iezuiți și-au găsit scăparea tocmai în aceste locuri. Suprimarea iezuiților reprezintă a doua mare nedreptate făcută unui ordin călugăresc; primii au fost templierii, suprimați la Conciliul ecumenic din Vienne (1312). Marea nedreptate făcută iezuiților va fi remediată la scurt timp de Papa Pius al VII-lea, care îi aprobă din nou în anul 1801.

În țara noastră, este bine de știut că renumita Universitate din Cluj Babeș-Bolyai a fost la origine colegiu iezuit.

22 iulie – Sfânta Maria Magdalena

Sărbătoarea sfintei Maria Magdalena, care, eliberată de Domnul de șapte demoni, a devenit discipola lui, urmându-l până pe Muntele Calvar, iar în dimineața Paștelui a meritat să-l vadă prima pe Mântuitorul înviat și să ducă celorlalți discipoli vestea Învierii (*Martirologiul Roman*).

Numele de Magdalena îi vine de la localitatea Magdala, de pe malul vestic al Lacului Tiberiadei. Maria Magdalena este menționată în *Evanghelia lui Luca* (8,2-3) drept una dintre femeile „care îi slujeau (lui Isus) cu ceea ce aveau”. Este una dintre cele trei Marii care îl însoțesc pe Mântuitorul în ultimul drum spre Ierusalim, unde vor fi martore la răstignirea lui:

„Lângă crucea lui Isus stăteau mama lui Isus și sora mamei lui, Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena” (In 19,25). Maria Magdalena a fost prezentă și la înmormântarea lui Isus; se afla lângă mormântul lui și în prima zi a săptămânii, împreună cu Salome și Maria lui Cleopa, când au mers cu miresme pentru a unge trupul lui Isus.

Femeile găsesc mormântul gol și văd niște îngeri care le spun că Isus a înviat (Mt 28,5).

În prima zi a săptămânii, dis-de-diminează, pe când mai era încă întuneric, Maria Magdaléna a venit la mormânt și a văzut că piatra fusese luată de la mormânt... Maria Magdaléna a venit la discipoli și le-a vestit că l-a văzut pe Domnul și că el i-a spus acestea (In 20,1.18).

Ea se întoarce apoi la mormânt pentru a-l plânge pe cel care nu mai este acolo. Acum îi apare Isus, dar într-un prim moment, nu-l recunoaște. Doar atunci când o cheamă pe nume își dă seama că se află în fața Domnului; iar ea exclamă de bucurie și devoțiune: „Rabbuní!”, adică „Învățătorule bun!” Isus i-a zis: Isus i-a zis: „Nu mă reține, pentru că nu m-am urcat încă la Tatăl, dar du-te la frații mei și spune-le: «Mă urc la Tatăl meu și Tatăl vostru, la Dumnezeu meu și Dumnezeu vostru!»” (In 20, 17)

22 iulie 1946 – Se naște privighetoarea muzicii franceze Mireille Mathieu

Oare pasiunea ei pentru muzică nu se aseamănă cu iubirea Mariei Magdalena pentru Rabbuní?

23 iulie 1373 – Trece la cele veșnice sfânta Brigitta

Sfânta Brigitta, călugăriță, care, căsătorită cu legiuitorul Ulfo în Suedia, și-a educat cei opt copii în evlavia creștină, îndemnându-și soțul, prin cuvânt și exemplu, la o viață profundă de credință. La moartea soțului ei, a făcut numeroase pelerinaje în locuri sfinte și, după ce a lăsat scrieri despre înnoirea mistică a Bisericii din cap spre mădularele ei și a întemeiat Ordinul Preasfântului Mântuitor, la Roma, a trecut la ceruri (*Martirologiul Roman*).

Brigitta s-a născut la Finsta, un orașel suedez, în anul 1303, într-o familie aristocrată. Prima parte a vieții o trăiește în căsătorie, având opt copii, dintre care Ecaterina va fi canonizată. Deși aparținea aristocrației, acest fapt nu a împiedicat-o să studieze Sfânta Scriptură, iar împreună cu soțul

au înființat un mic spital, unde îi îngrijeau pe bolnavi; caritatea lor se extindea și asupra săracilor sau a altor persoane cu diferite necesități. Brigitta era și o bună pedagogă, motiv pentru care i se cere serviciul la curtea din capitală, Stockholm. Această primă parte a vieții ei se încheie cu un pelerinaj la Santiago de Compostela. Apoi, soțul Ulf, care o însoțise în pelerinaj, intră în mănăstirea cisterciană de la Alvastra, unde trăia deja un fiu al lor; aici își sfârșește viața în sfințenie în anul 1344. Brigitta îi urmează exemplul, intrând în aceeași mănăstire. După cinci ani, se stabilește la Roma, iar în această perioadă a vieții vizitează numeroase locuri unde se găseau moaște ale sfinților: Milano, Pavia, Assisi, Bari, Ortona, Benevento, Arielli, Pozzuoli, Napoli, Salerno, Amalfi și sanctuarul „Sfântul Mihai Arhanghelul” din Gargano. Ultimul pelerinaj îl face în Țara Sfântă. Se întoarce la Roma, unde trece la cele veșnice pe 23 iulie 1373. A fost proclamată sfântă pe 7 octombrie 1391. Osemintele i se odihnesc în mănăstirea din Vadstena (Suedia).

În urma revelațiilor avute, Brigitta i-a îndemnat pe toți, simpli laici, principii sau papi, să-și trăiască în mod autentic vocația creștină. Ca și sfânta Ecaterina de Siena, a insistat ca papii să părăsească Avignonul, unde erau dominați de regii Franței, și să revină la Roma, acolo unde le este locul legitim, ca succesori ai apostolului Petru.

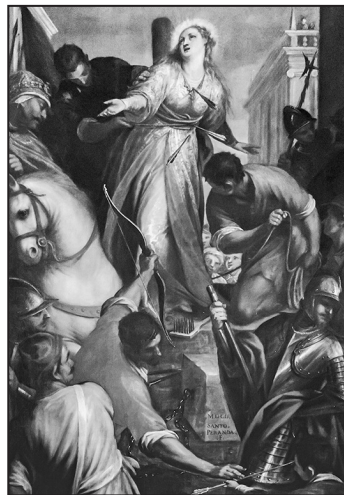
În anul 1999, Papa Ioan Paul al II-lea a numit-o copatroană a Europei, alături de sfințele Ecaterina de Siena și Tereza Benedicta a Crucii (Edith Stein). Cu această ocazie, papa spunea despre Brigitta: „Numind-o patroană a Europei, vreau să arăt că este aproape nu numai de cei care au primit vocația la viața de consacrare călugărească, ci și de cei care sunt chemați să trăiască în mod obișnuit viața laică în lume, ca familie creștină”.

24 iulie – Sfânta Cristina

Cristina s-a născut în secolul al III-lea, la Bolsena (Italia), unde tatăl ei era guvernator și un aspru persecutor al creștinilor. Cristina a aflat de religia creștină de la martiri și a fost edificată de această învățătură și de exemplul lor eroic în a-și mărturisi credința. Mai multe femei pioase o ajută să pătrundă mai adânc în tainele credinței, iar astfel devine o creștină convinsă și curajoasă.

Într-o zi, a luat idolii de aur și argint ai tatălui și, distrugându-i, le-a dat săracilor prețioasele metale, fapt care i-a confirmat tatălui suspiciunea că

fiica sa este creștină. Chemată la judecată, plină de curaj, Cristina îl îndeamnă pe tată să renunțe la păgânism, ceea ce îl determină pe acesta să o supună la tot felul de chinuri și torturi. Tânăra Cristina, în vârstă de 11 ani, continuă să fie torturată pentru credința ei de alți judecători (tatăl murise), cu intenția de a o determina să renunțe la credință. Cristina rezistă, iar actele martirice ne vorbesc de intervenția directă a cerului în a o susține (aici adevărul se împletește cu legenda). Supusă din nou torturilor, eroica martiră trece la cele veșnice. Trupul său va fi înmormântat într-o biserică dedicată ei; în anul 1880, rămășițele sale pământești sunt descoperite, confirmând astfel relatările antice despre această eroină a credinței, venerată deja din secolul al IV-lea și prezentă în cultul și iconografia creștină. Relicve ale tinerei fecioare martire se găsesc și la Palermo și Roma, în bazilica „Santa Maria Maggiore”. Sfânta Cristina face parte din grupul celor mai celebri martiri ai Antichității. Memoria ei a rămas vie în creștinătate; dovadă este faptul că foarte multe fete sunt botezate cu numele ei.

Fecioara martiră din Bolsena rămâne pentru adolescentele de astăzi un model de curaj și fermitate în a-și cultiva și apăra ceea ce au mai scump și mai frumos: iubirea lui Dumnezeu și puritatea ființei lor.

25 iulie – Sfântul Apostol Iacob (cel Mare)

Sfântul apostol Iacob (cel Mare) s-a născut în Galileea cu vreo doisprezece ani înaintea lui Isus. Era fratele sfântului Ioan, ambii fiind copiii pescarului Zebedeu din Betsaida, pe Lacul Tiberiadei, și ai mamei Salome. Denumirea de „cel Mare” îi vine din faptul că chemarea lui ca apostol este anterioară celei a lui Iacob, fiul lui Alfeu, căruia i se spune „cel Mic”.

Chemat la apostolat de însuși Isus, abandonând imediat mrejele și barca tatălui său, Iacob câștigă o bunăvoință deosebită din partea lui Isus Cristos, care îi împărtășește momente foarte importante ale vieții sale: asistă, împreună cu apostolii Petru și Ioan, la învierea fiicei lui Iair,

la Schimbarea sa la Față și participă îndeaproape la agonia lui Isus din Grădina Ghetsimani.

Pentru că samaritenii nu doriseră să-i primească pe ucenicii trimiși de Isus, Iacob împreună cu fratele său Ioan s-au apropiat de Cristos și i-au spus: „Doamne, vrei să cerem ca focul să coboare din cer și să-i consume?” Dar, întorcându-se, el i-a mustrat. Și au mers într-un alt sat (*Lc 9,54-56*).

Având, ca și ceilalți apostoli, dorința de mărire alături de Isus, când acesta va restaura regatul lui Israel și-i va alunga pe ocupanții romani din Palestina, împreună cu fratele Ioan, a sfătuit-o pe mama lor Salome să-i ceară lui Isus să intre în împărăția lui și să stea la dreapta și la stânga lui. Răspunsul lui Cristos este însă cu totul altul: „Nu știți ce cereți. Puteți să beți potirul pe care-l beau eu sau să vă botezați cu botezul cu care eu sunt botezat?” Ei i-au spus: „Putem”. Iar Isus le-a zis: „Potirul pe care-l beau eu îl veți bea, iar cu botezul cu care sunt botezat eu veți fi botezați (*Mc 10,38-39*).

Când Duhul Sfânt a coborât la Rusalii, sfântul Iacob a fost unul dintre cei mai zeloși propovăduitori ai evangheliei, ajungând până în Spania. Întors la Ierusalim în jurul anului 43, din ordinul regelui Irod Agripa, care dorea să se facă plăcut evreilor, Iacob a fost întemnițat și apoi decapitat, fiind primul apostol care a primit coroana martiriului.

Conform unei tradiții anterioare secolului al VI-lea, apostolul Iacob ar fi fost primul evanghelizator al Spaniei. Pentru a întări această tradiție, în secolul al IX-lea, episcopul Teodomir de Iria a afirmat că a descoperit rămășițele pământești ale apostolului, iar din acea epocă, Iria, care și-a luat numele de Compostella, a devenit locul preferat pentru nenumărați pelegrini din Europa și din întreaga lume. În această perioadă, Spania era deja ocupată de maurii musulmani, iar creștinii de aici îl iau pe Iacob ca patron al luptei de eliberare de sub dominația maură; de aceea, Iacob apare călare, iar crucea ia forma unei spade.

Imnul pelerinului pe Camino de Santiago

În fiecare dimineață luăm drumul,
În fiecare dimineață mergem mai departe.
Zi de zi, sfântul Iacob ne cheamă,
Este vocea de la Compostela.
Ultreia! Ultréia! E suseia! Deus, adjuva nos!
Calea pământului și calea credinței,
Glasul milenar al Europei,
Calea Lactee a lui Carol cel Mare,
Aceasta este calea tuturor pelerinajelor mele.
Ultreia! Ultréia! E suseia! Deus, adjuva nos!

Și tot acolo, la capătul continentului,
 Apostolul Iacob ne așteaptă,
 Mereu zâmbetul lui este același,
 Soarele care moare la Fistera.
 Ulteia! Ulteia! E suseia! Deus, adjuva nos!
 Cu fiecare pas, devenim frați,
 Patronul este sfântul Iacob, mână în mână.
 Calea credinței, calea luminii,
 Calea milenară a pelerinilor.
 Ulteia! Ulteia! E suseia! Deus, adjuva nos!
 Sfinte Iacob, ascultă glasul nostru,
 De la Pirinei la Compostela,
 Condu-ne de la picioarele acestui altar,
 Aici, jos, până la cer.
 Ulteia! Ulteia! E suseia! Deus, adjuva nos!

26 iulie 2022 – Este canonizat Titus Brandsma

Titus s-a născut în Olanda, în anul 1881, și la naștere a primit numele Anno. Împreună cu frații săi, a crescut la ferma de lapte a părinților lor, în Frizia rurală. Familia era catolică, practicantă, înconjurată de vecini calvini. De la vârsta de 11 ani, Anno a fost educat într-o școală pregătitoare pentru băieți care intenționau să devină preoți, iar în anul 1898 a intrat într-un noviciat carmelitan, luându-și numele de Titus, în onoarea tatălui său.

În anii de după hirotonirea sa ca preot, în 1905, Brandsma a obținut titlul de doctor în filosofie și a inițiat un proiect de traducere a lucrărilor sfintei Tereza de Avila în olandeză. Este unul dintre fondatorii Universității Catolice din Nijmegen, unde a fost profesor de filosofie și de istoria teologiei mistice, remarcându-se prin legăturile strânse și cordiale cu profesorii și studenții.

A lucrat ca jurnalist, fiind consilier ecleziastic al jurnaliștilor catolici. Opoziția sa de lungă durată față de ideologia nazistă (antievrească și antiumană) a intrat în atenția naziștilor când au invadat Țările de Jos în anul 1940. În opoziție directă cu cel de-al Treilea Reich, Conferința Episcopilor Olandezi a trimis o scrisoare prin care ordona editorilor ziarelor catolice să nu tipărească propagandă nazistă. Preotul Brandsma a fost arestat în timp

ce preda despre această scrisoare, în ianuarie 1942. După ce a fost închis în câteva unități conduse de naziști, în iunie a fost dus în lagărul de la Dachau din Germania.

În scurta sa perioadă la Dachau, Brandsma s-a remarcat prin bunătatea și sprijinul spiritual acordat celorlalți deținuți. Moartea sa, pe 26 iulie 1942, a fost rezultatul programului Reichului de experimentare medicală asupra prizonierilor. El i-a dat un rozariu de lemn asistentei care i-a administrat injecția fatală; mai târziu, aceasta a devenit catolică, dând mărturie despre sfințenia lui. În ultimii ani, Brandsma a fost onorat atât de orașele Nijmegen, cât și de Dachau. Titus Brandsma a fost beatificat în 1985 și canonizat de Papa Francisc pe 15 mai 2022.

Reflecție

O conștiință dreaptă te poate duce chiar la pierderea propriei vieți, la martiriu. Acesta este cazul lui Titus Brandsma. El a răspuns urii cu iubire, iar pentru jurnaliști este un exemplu de apărare și iubire eroică a adevărului.

27 iulie – Sfântul Celestin I

La Roma, în cimitirul Priscillei, pe via Salaria, sfântul Celestin I, papă, care, preocupat să apere Biserica și să-i lărgescă hotarele, a fost primul ce a instituit episcopatul în Anglia și Irlanda și a contribuit la Conciliul din Efes, salutând-o pe fericița Maria ca Mamă a lui Dumnezeu, în opoziție cu Nestoriu (*Martirologiul Roman, 27 iulie*).

Sunt puține informații despre originile și copilăria lui Celestin, dar faptul că, în anul 418, sfântul Augustin îi scrie o scrisoare într-un limbaj foarte reverențios arată că nu era un om oarecare. În anul 422 este ales papă, pontificând timp de zece ani, într-o perioadă dificilă pentru creștinătate, deoarece pacea ei era tulburată de ereticii manihei, donatiști, novațieni și pelagieni. De asemenea, hoardele barbare atacau imperiul, dându-i o lovitură fatală după câteva decenii. Nu i-a fost ușor urmașului lui Petru să susțină drepturile Bisericii și demnitatea oficiului său în vremuri atât de grele. A fost un apărător ferm și clarvăzător al tradițiilor creștine, supraveghind și apărând bunele rânduieli și doctrina curată, liberă de erorile promovate de eretici. În corespondența cu episcopii Africii de Nord, aceștia nu i-au contestat primatul în Biserică, deși aveau tradițiile lor, care nu minau unitatea doctrinară creștină.

O problemă gravă o are Papa Celestin cu episcopul de Constantinopol, Nestoriu. Acesta îi primește în orașul său pe ereticii pelagieni pe care papa îi izgonise din Roma, dar mai gravă era poziția sa doctrinară despre Fecioara Maria, pe care o declara născătoare doar a omului Isus, nu și a Fiului lui Dumnezeu. Contra acestor învățături eretice, papa se pronunță cu fermitate, ceea ce-l determină pe împărat să convoace, în anul 431, Conciliul Ecumenic din Efes, unde sfânta Fecioară Maria va fi proclamată așa cum era venerată de secole de către Biserică: Născătoare de Dumnezeu.

Din pontificatul său, importantă este și trimiterea sfântului Patriciu în Irlanda, ca apostol al locuitorilor acestei insule, Patriciu devenind patronul spiritual și național al irlandezilor. Din activitățile sale, ne-au rămas și restaurarea bisericii „Sfânta Maria” în Trastevere și împodobirea catacombelor sfintei Priscilla cu picturi ce redau Conciliul din Efes.

Osemintele sale se odihnesc în bazilica „Sfânta Praxede”. În arta creștină, Papa Celestin este reprezentat alături de un porumbel, un dragon și o flacără, simboluri care indică principalele caracteristici ale pontificatului și personalității sale.

28 iulie – Sfântul Victor

Papa Victor era de origine africană și a pontificat între anii 189 și 199 (?). În timpul său, creștinii trăiau într-o relativă pace în Imperiul Roman persecutor. O doamnă importantă la curtea imperială, Marcia, intervine pentru eliberarea creștinilor condamnați la muncă silnică în minele din Sardinia. Între cei eliberați se afla și viitorul Papă Calixt. Tot în acea perioadă, numeroși creștini ocupau funcții importante în stat, ceea ce indică un progres semnificativ al noii religii în cadrul politeismului păgân.

O problemă importantă cu care se confrunta Biserica era cea a datei celebrării Paștelui. Mulți creștini din Roma erau originari din Asia Mică, unde celebrau Învierea Domnului în ziua a 14-a a lunii Nisan, chiar dacă acea dată nu coincidea cu ziua de duminică. În anul 186, papa convoacă un sinod în care, respectând practica generală a Bisericii, stabilește că Paștele va fi celebrat în zi de duminică. În plus, îi scrie episcopului Policrat din Efes, rugându-l să-i convoace pe episcopii asiatici și să clarifice această problemă conform uzanței romane și a majorității creștinilor. Tot pentru a stabili data celebrării Paștelui, Papa Victor

îi convoacă pe episcopii din peninsula italică. Le scrie multor altor episcopi din diferite părți ale imperiului și din toate colțurile vine un răspuns ce recomandă celebrarea Paștelui în zi de duminică. Primind aceste răspunsuri, Papa Victor le scrie din nou episcopilor din Asia Mică, poruncindu-le să se conformeze majorității; în caz contrar, nu vor mai fi considerați în comuniune cu Biserica Romei. Chiar dacă atitudinea papei i s-a părut dură episcopului Irineu din Lyon, în secolul următor se constată o acceptare generală a practicii romane, practică ce va fi confirmată de Primul Conciliu Ecumenic din Niceea, în anul 325. Atitudinea episcopului Romei în toată această problemă a stabilirii datei Paștelui ne indică exercitarea primatului urmașului lui Petru în Biserica.

Importantă este și atitudinea papei în păstrarea purității credinței, combătând sincretismul religios numit gnosticism. Tot el condamnă erezia numită adoptianism, care nega divinitatea lui Isus Cristos, considerându-l doar un om luminat de Duhul Sfânt.

Sfântul Ieronim îl consideră pe Papa Victor primul scriitor în limba latină. Până atunci, textele oficiale ale Bisericii erau redactate în limba greacă.

Papa Victor a primit coroana martiriului în timpul lui Septimiu Sever și a fost înmormântat în necropola vaticană, aproape de mormântul sfântului apostol Petru. Unele relicve ale sale sunt păstrate în bazilica Sfinților Silvestru și Martin din Roma.

29 iulie 1588 – „Invincibila Armada” este înfrântă

Pentru a înlătura orice posibilitate a catolicilor de a-și pune un monarh pe tronul englez, în anul 1587, din ordinul protestantei Elisabeta I a Angliei, este decapitată regina catolică a Scoției, Maria Stuart, sora ei. Acesta este momentul oportun pentru regele Filip al II-lea al Spaniei de a declara război Angliei, de a o ocupa și a înscăuna un rege catolic, cu intenția clară de a readuce această țară în sânul Bisericii Catolice, din care, într-un mod atât de sângeros, o rupsese tatăl Elisabetei, Henric al VIII-lea, iar fiica i-a desăvârșit lucrarea. Ne aflăm într-o Europă în plină tensiune religioasă, accentuată de Franța, unde în anul 1585 izbucnește un nou război confesional între catolici și hughenoți.

Filip al II-lea organizează o flotă militară cu 130 de nave și 30.000 de soldați ai ducelui de Parma, Alessandro Farnese, cu scopul de a ocupa Anglia.

Flota pleacă din Lisabona în luna mai și este condusă de ducele de Medina Sidonia. În luna iulie, ajunge în Canalul Mânecii, unde întâlnește opoziția flotei engleze conduse de Charles Howard. În această flotă se află marinari vestiți, între care viceamiralul Francis Drake, corsarul care cu zece ani înainte înconjurase apele planetei, și Martin Frobisher, care în anul 1576 explorase coastele nordice ale Canadei.

Când flota spaniolă se apropie mai mult de coastele Angliei, trupele ducelui de Parma sunt încă angajate în lupta cu protestanții olandezi, ceea ce reprezintă un mare avantaj pentru soldații englezi. Pe 29 iulie, viceamiralul Drake declanșează un atac nocturn asupra navelor spaniole în portul Gravelines, la est de Calais, cauzându-le pierderi foarte mari și constrângându-i pe spanioli să se retragă. Din cele 130 de nave, doar 67 vor mai ajunge la Lisabona, după o călătorie dură în Atlanticul agitat de numeroase furtuni.

Conflictul dintre Spania catolică și Anglia protestantă (anglicană) va mai dura 16 ani, până la moartea reginei Elisabeta, deși odată cu înfrângerea flotei spaniole, destinul catolicismului în Anglia este deja semnat. În acest conflict dintre două mari puteri continentale intrau și motive „extracontinentale”, legate de rivalitatea puterilor europene în cucerirea Lumii Noi.

30 iulie 1898 – Moare Otto von Bismarck

În locuința sa din Friedrichsruch, în apropiere de Hamburg, pe 30 iulie 1898, se stinge din această viață, la vârsta de 83 de ani, Otto von Bismarck, un aristocrat prusac (Junker) luteran anticatolic, al cărui nume se leagă direct de unificarea celui mai puternic stat al Europei, Germania. În contextul european al democrațiilor liberale, el este un apărător al monarhiei de drept divin. Intră în parlament ca deputat de Landtag, iar în 1862, regele Prusiei, Wilhelm I, îl numește cancelar, funcție pe care o va ocupa pentru următorii 30 de ani. Ostil orientării italiene, de exemplu, unde Cavour afirma că guvernul răspunde în fața parlamentului, „cancelarul de fier” Bismarck își fundamentează puterea pe încrederea monarhului.

În fața dorinței sale de putere stăteau Austria și Franța, care nu ar fi acceptat unificarea confederației germanice sub hegemonia Prusiei. Din această cauză, declară război ambelor puteri, pe care le învinge în războaiele

din 1866 și 1870, iar în anul următor, Wilhelm I este proclamat împărat al Reichului german.

Ca revoluționar al ordinii europene, prin politica sa, reușește să favorizeze un climat de pace pe continent, care a durat până la Primul Război Mondial, formând diferite alianțe (Pactul celor Trei Împărați: Prusia, Austro-Ungaria și Rusia, 1881; Tripla Alianță: Prusia, Austro-Ungaria și Italia, 1881), prin care neutralizează puterea Franței în Europa. La Congresul de la Berlin din 1878, frânează ambițiile Rusiei în Balcani, favorizând formarea statelor România, Bulgaria și Serbia, care acum se eliberează de jugul dominației otomane.

În politica internă, este un înverșunat anticatolic, promovând lupta pentru cultură (Kulturkampf). De fapt, însetat de putere, dominând lumea protestantă căreia îi aparținea, vedea în Biserica Catolică o rivală, întrucât conducerea acesteia se situa în afara spațiului controlat direct de el. Aici se constată și acel complex antiroman al popoarelor germanice, complex care l-a născut pe Luther, liderul schismei care îi poartă numele. Bismarck promovează un învățământ de masă, iar în contextul industrializării masive și rapide a Germaniei, are un rol important în legislația socială (asigurările obligatorii de sănătate, bătrânețe și invaliditate). Cu următorul împărat, Wilhelm al II-lea, cancelarul este în relații cât se poate de tensionate, motiv pentru care acceptă cu greu demiterea din funcție în anul 1890. Din păcate, succesorii lui nu îi vor urma politica echilibrată în raportul forțelor europene, îndreptând astfel Germania spre Primul Război Mondial.

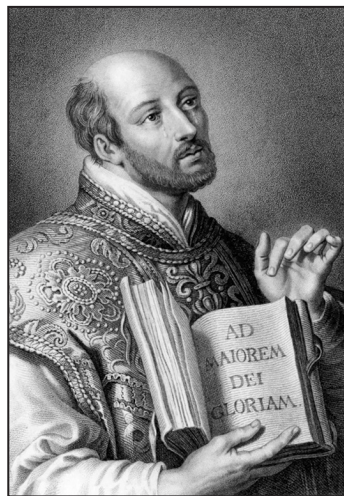
În perioada contemporană, Germania a avut trei mari cancelari: Bismarck, Hitler și Kohl; primul, benefic în cea mai mare parte (cu excepția atitudinii anticatolice pe care, în a doua perioadă a conducerii sale, și-a mai moderat-o); al doilea a reprezentat cel mai mare dezastru nu doar pentru Germania; ultimul, creștin-democrat catolic, rămâne artizanul unificării Germaniei și cu un rol deosebit în dărâmarea sistemului comunist.

31 iulie 1556 – Trece la cele veșnice sfântul Ignațiu de Loyola

Ignațiu de Loyola, născut la Azpeitia (Spania) în anul 1491, era în tinerete un gentilom plin de ideal cavaleresc, dotat cu o psihologie tipic bască, profundă și constantă. Din punct de vedere moral și comportamental, se aseamăna celorlalți tineri, plin de viață, cu un temperament sangvinic, fără a fi dominat de vreun viciu major, dar nici foarte virtuos. Spre vârsta de 30 de ani, harul divin îl „lovește” în urma unei bătălii împotriva francezilor, la Pamplona (20 mai 1521). Este rănit grav și, în lunga-i convalescență, tânărul Ignațiu reflectează adânc asupra sensului vieții, decidându-se să-și pună toate forțele în slujirea lui Cristos. În fond, rămâne același cavaler,

doar că, de acum înainte, îi ia ca modele de cavaleri pe sfinții consacrați total slujirii lui Cristos, cuceririi sufletelor și realizării în această lume a împărăției lui Dumnezeu.

Rezultatele primelor sale tentative apostolice la Manresa, Ierusalim și Barcelona îl conving că trebuie să se pregătească intelectual. Studiază la Barcelona, Alcalá de Henares, Salamanca și apoi la Universitatea din Paris. Aici, unii colegi de studiu sunt cuceriiți de idealul său apostolic. Împreună cu aceștia, pe 15 august 1534, depune primele voturi în biserica de pe Montmartre: sărăcia, curăția, ascultarea și apostolatul sub conducerea directă a Vicarului lui Cristos, papa. Acest din urmă vot însemna practic angajarea

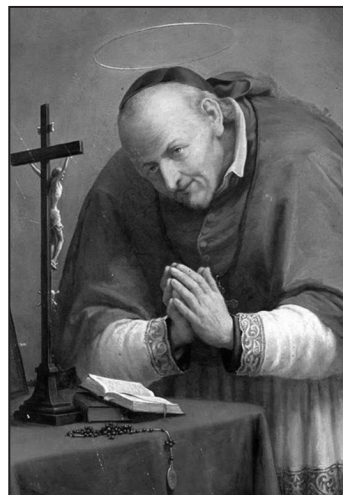
în planul de reformă al Bisericii, ca și în activitatea misionară atât pe continent, cât și în noile teritorii de peste ocean. Decide să fondeze un ordin, Ignățiu, împreună cu colegii săi, redactează *Formula Instituti*, cartă fundamentală aprobată de Paul al III-lea în anul 1540.

Membrii noului ordin călugăresc (Societatea lui Isus) își propun să fie soldați ai lui Cristos care luptă și se sacrifică „Pentru mai marea slavă a lui Dumnezeu!” (*Omnia ad maiorem Dei gloriam!*). Iar drept carte care să-i inspire, Ignățiu le dă o lectură incomodă, *Exercițiile spirituale*, scrisă și trăită de el în singurătatea de la Manresa. În aceste pagini este adevăratul chip al lui Ignățiu; aici se văd dăruirea lui pentru cauza lui Cristos și a Bisericii, bucuria slujirii și iubirii dezinteresate și totale a lui Dumnezeu. El își dictează și autobiografia, *Povestirea pelerinului*, în care descrie întregul drum al vocației sale.

În anul 1548, înființează la Messina primul colegiu iezuit, model al tuturor colegiilor ce se vor răspândi în toată lumea, promovând educația și formarea tipic iezuită, care nu și-au pierdut valabilitatea nici astăzi. Important este apostolatul lui în Roma, unde trece la cele veșnice și este înmormântat în Biserica lui Isus.

1 august 1787 – Trece la cele veșnice sfântul Alfons Maria de Liguori

Memoria sfântului Alfons Maria de' Liguori, episcop și doctor al Bisericii, care a strălucit prin grija pentru suflete, prin scrierile sale, prin cuvântul și exemplul său. Cu scopul de a promova viața creștină a poporului, s-a angajat în predicare și a scris cărți, în special de teologie morală, disciplină în care este considerat un maestru, și, cu multe dificultăți, a instituit Congregația Preasfântului Răscumpărător pentru evanghelizarea celor simpli. Ales episcop de „Sfânta Agata a Goților”, s-a angajat cu toate puterile în acest minister, pe care a trebuit să-l lase cinci-sprezece ani mai târziu din cauza unor boli grave. Și-a trăit restul vieții la Nocera dei Pagani, în Campania, în mari sacrificii și dificultăți (*Martirologiul Roman*).

Sfântul Alfons s-a născut la Marianella (în apropiere de Napoli) în anul 1696 și a trecut la cele veșnice pe 1 august 1787. Este primul din cei opt copii ai unei familii nobile. La vârsta de doar 12 ani, se înscrie la Universitatea din Napoli, unde, după patru ani, obține doctoratul în drept civil și canonic, excelând apoi în domeniul juridic. Legătura strânsă pe care o are cu cel mai mare spital din Napoli îi deschide calea spre preoție, ceea ce nu a fost pe placul tatălui. În anul 1723, Alfons depune spada de cavaler, iar trei ani mai târziu este hirotonit preot. Predică Cuvântul lui Dumnezeu cu mult zel, dar nu se limitează doar la predicarea în biserici; organizează întâlniri cu cei mai simpli credincioși, pentru a le explica Evangheliile, ceea ce trezește opoziția autorităților civile și religioase. Tânărul preot nu cedează, iar până la urmă, aceste reuniuni vor fi aprobate de autoritatea bisericească. În anul 1732, înființează Congregația Preasfântului Răscumpărător (Redemptoriștii) și, cu toate opozițiile pe care le întâlnește, Alfons reușește să-și ducă lucrarea mai departe, excelând în evanghelizarea a numeroase zone din Italia de Sud, dar și din alte părți ale creștinătății.

Ca un bun teolog, se dedică scrierii lucrărilor despre asceza creștină, cu caracter dogmatic, moral și apologetic. Cele mai importante sunt *Theologia moralis* și *Practica confesorului*, la care se adaugă *Practica de a-l iubi pe Isus Cristos* și *Pregătire la moarte*. Foarte răspândită este și o altă carte, *Gloriile Mariei*. Compune și multe melodii în limba italiană și în dialectul napolitan; cea mai renumită este *Tu scendi dalle stelle*. Consacrat episcop în anul 1762, rămâne activ în această slujire timp de 13 ani, când, din cauza unei artrite grave, trebuie să renunțe. Se retrage într-o casă a Redemptoriștilor din Pagani, unde rămâne până la trecerea în veșnicie. Alfons este declarat sfânt, Doctor al Bisericii și patron ceresc al confesorilor și moralistilor.

„Să credem în mijlocirea atotputernică a sfintei Fecioare Maria; cine este devotat Mariei se mântuiește; cine este foarte devotat Mariei devine sfânt” (sf. Alfons Maria de Liguori).

2 august – Porțiuncula

Poțiuncula este numele unei bisericuțe care astăzi se află în interiorul bazilicii „Sfânta Maria a Îngerilor” din Assisi. Aici, în luna iulie a anului 1216, sfântului Francisc, aflat în rugăciune, i-a apărut Maica Domnului, așezată la dreapta lui Isus Cristos și înconjurată de îngeri. Sfânta Fecioară îl întreabă pe Francisc în ce mod să-i îndeplinească dorința arzătoare ca toate sufletele să ajungă în paradis. Sfântul răspunde imediat: „Doamne, deși sunt nenorocit și păcătos, te rog ca tuturor celor care se căiesc de păcate și se spovedesc, care vor veni să viziteze această biserică, să le acorzi iertare amplă și generoasă, cu iertarea deplină a tuturor păcatelor”. Acest fapt este cunoscut ca „Iertarea de la Assisi”; în limbajul bisericesc de astăzi, se numește, simplu, Porțiuncula. Fecioara Maria îi spune apoi lui Francisc să meargă la papa (Honoriu al III-lea), care, după ce îl ascultă, îi acordă indulgența cerută. Pe 2 august, același an, sfântul Francisc a promulgat Marea Iertare pentru fiecare an, la acea dată, celor care vor merge în bisericuța Porțiuncula.

Cum se obține indulgența plenară? Indulgența plenară înseamnă iertarea din partea lui Dumnezeu a tuturor consecințelor (pedepselor) păcatelor noastre. Aceasta se poate aplica pentru sine sau pentru sufletul unui decedat și se poate dobândi de la prânz, 1 august, până la miezul nopții din ziua următoare (2 august).

Condițiile necesare

Vizitarea, în timpul stabilit, a unei biserici și recitarea rugăciunii *Tatăl nostru* (pentru a ne reafirma demnitatea de copii ai lui Dumnezeu) și a Crezului (prin care ne reînnoim mărturisirea credinței);

Mărturisirea sacramentală (spovada), pentru a fi în harul lui Dumnezeu (în cele opt zile precedente sau următoare datei de 2 august);

Participarea la sfânta Liturghie și Împărtășania euharistică (în cele opt zile precedente sau următoare);

O rugăciune după intențiile papei (cel puțin un *Tatăl nostru* și *Bucură-te, Marie*, sau alte rugăciuni la alegere), pentru a reafirma apartenența la Biserică, a cărei temelie și al cărei centru vizibil al unității este Pontiful Roman;

Dispoziția sufletească ce exclude orice afecțiune pentru păcat, fie el și venial.

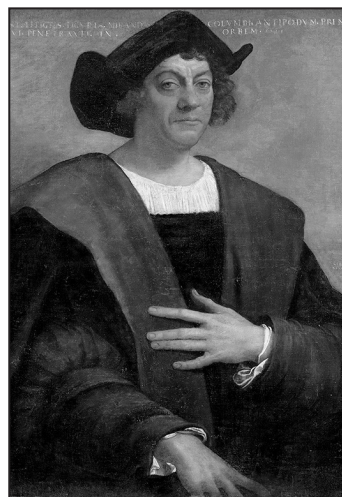
„Porțiuncula” este o practică răspândită în toată Biserica Catolică, prin care experimentăm milostivirea divină, de care cu toții avem atâta nevoie.

3 august 1492 – Proiectul „nebunesc” al lui Cristofor Columb

Genovezul Cristofor Columb (1451-1506) credea că drumul cel mai scurt spre Indii nu este cel terestru, parcurs și descris cu două secole înainte de Marco Polo, și nici calea maritimă în jurul Africii, încercată de portughezi, ci calea peste Oceanul Atlantic. Studiind marii cartografi din Antichitate până în timpul său, mai ales pe contemporanul Paolo Toscanelli, Columb era convins că poate ajunge în China într-un timp relativ scurt, pe o rută occidentală a Atlanticului.

În anul 1476, se stabilește la Lisabona, cu intenția de a-l convinge pe regele portughez Ioan al II-lea de planul său, dar nu reușește. Motiv pentru care, în anul 1485, se mută în vecina Castilia, care era deja în rivalitate cu Portugalia

în privința căilor oceanice. Columb reușește să obțină protecția reginei Isabela, care îi pune la dispoziție o echipă de experți ai Universității din Salamanca, conduși de confesorul reginei. Acesta însă, în anul 1490, își exprimă o părere negativă despre proiectul lui Columb. Experții, bazându-se pe calcularea circumferinței Pământului făcută de Eratostene în secolul al III-lea î.C., afirmă clar că distanța enormă dintre Spania și China nu poate fi parcursă de nicio navă a acelor timpuri.

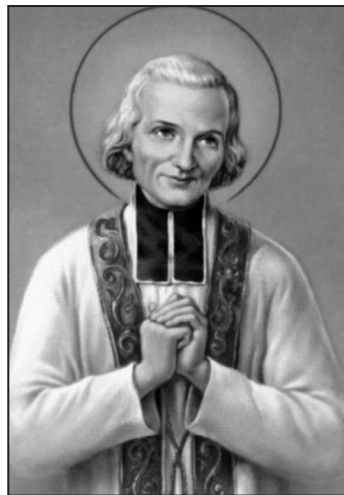

Văzând cum merg lucrurile, Columb intenționa să se adreseze Franței pentru a fi susținut în planul său, dar într-un ultim moment, ajutat de responsabilul trezoreriei regale, reușește să o convingă pe Isabela, care, având nevoie de bani pentru vistieria statului, sărăcită din cauza războiului cu Granada, dă undă verde proiectului lui Columb, pentru a merge în căutare de aur, mirodenii și condimente. În caz de faliment al proiectului, își zicea că oricum nu a costat prea mult. Susținut de armatorul Martín Alonso Pinzón, Columb învinge neîncrederea echipajului referitoare la o astfel de aventură și, pe 3 august 1492, se avântă în necunoscutul apelor, pornind din portul Palos (Andaluzia) cu trei nave: *Pinta*, *Niña* și *Santa Maria*, cu direcția Indiile Orientale. De la un dezastru sigur, Columb, echipajul și cele trei nave au fost salvați de întâlnirea cu America (12 octombrie 1492), un continent complet necunoscut europenilor.

Marile progrese ale omenirii, ca și geniul, au la bază cel puțin un dram de „neburnie”, iar omul nu-și poate depăși limitele decât aruncându-se în necunoscutul de dincolo de ele.

4 august 1859 – Trece le cele veșnice sfântul Ioan Maria Vianney

Ioan Maria Vianney s-a născut în anul 1786 la Dardilly, în apropiere de Lyon, într-o familie de țărani săraci, muncitori și cu multă credință în Dumnezeu. De mic copil, Ioan își manifestă pietatea și devoțiunea față de sfânta Fecioară Maria, trăind într-o atmosferă de sfințenie care i-a pătruns până în ultima fibră a ființei sale. Copilăria și tinerețea îi sunt marcate de furia devastatoare a Revoluției Franceze și de exaltarea napoleonică ce le urmează. Ioan va trebui să plece din casa natală la o mătușă dintr-o altă localitate, unde preotul Balley, care reușise să scape de ororile revoluționare, îl instruieste întru cele sfinte, pregătindu-l pentru prima sfântă Împărtășanie. Ioan simte chemarea la viața preotească, iar bunul și răbdătorul preot Balley încearcă să-l inițieze în tainele teologiei și în gramatica limbii latine, ceea ce elevul său pricepe foarte greu. Capacitățile sale intelectuale îl situau în categoria celor mediocri. Este înrolat în armata lui Napoleon, în care se chinuie mai mult de un an, după care dezertează, nereușind să țină pasul cu batalionul care se îndrepta spre Spania. Balley îl ia din nou în grija sa și reușește să-l introducă în seminar, îndeplinindu-i

astfel dorința arzătoare de a deveni preot. Aici, Ioan întâmpină nenumărate dificultăți, deoarece în fața materiilor de filosofie sau teologie mintea lui simplă și înceată pricepea prea puțin din ceea ce i se preda sau citea. Excela, în schimb, prin pietate, iar acesta este motivul pentru care superiorii bisericești au decis să-l hirotonească preot în anul 1815. La hirotonire, nu a primit însă și facultatea de a sponedi, dată fiind slaba lui pregătire teologică. Nimeni nu-și închipuia atunci că tocmai acest tânăr preot va deveni un confesor căutat nu doar de țărani din comunitatea pe care o va păstori, ci și de nenumărați intelectuali și personalități din toate categoriile societății!

Trei ani va sluji la Ecully, sub conducerea abatelui Balley, după care este numit vicar capelan la Ars, iar apoi paroh în această comunitate, unde s-a dăruit total slujirii sacerdotale până la trecerea în veșnicie. Satul Ars avea, la venirea lui Vianney, 230 de locuitori care trăiau în căsuțe acoperite cu stuf; aveau, în schimb, patru cărciumi, contra cărora nou-venitul va începe să predice cu toată severitatea. După zece ani de pastorație, satul era complet schimbat: cărciumile s-au închis, iar biserica a devenit neîncăpătoare. Cauza: Harul lui Dumnezeu lucra prin acest preot simplu, dar de o bună-tate și generozitate fără margini. Mânca doar atât cât să nu moară de foame, purta o haină uzată, fiind capabil să se lipsească și de aceasta, de ciorapi sau încălțăminte, dacă întâlnea pe cineva mai sărac decât el.

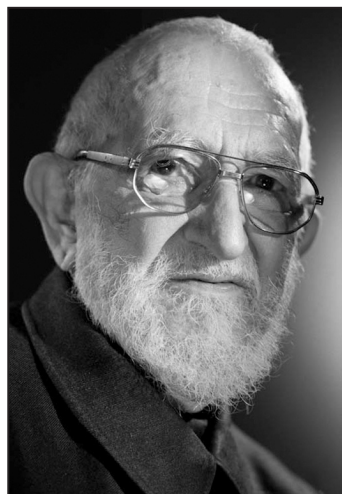
Confesionalul devenise un fel de locuință a lui, căci, în scurt timp, aici vin să-și deschidă sufletul nenumărați creștini, începând cu cei simpli și continuând cu oameni ai statului, intelectuali, episcopi, mari păcătoși; toți caută sfaturile sfântului paroh de Ars. Încă din timpul vieții, biserica de aici va deveni loc de pelerinaj. Devoțiunea față de sfânta Fecioară Maria, mai ales credința lui în Dumnezeu, viața austeră și dragostea fără margini pentru oameni, toate aceste virtuți l-au transformat pe Ioan Maria Vianney într-un model al preotului și confesorului catolic. Epuizat în slujirea lui eroică, pe 4 august 1859, se stinge din această viață, iar Ars devine loc de pelerinaj încă înainte ca Papa Pius al XI-lea să-l declare sfânt, în anul 1925.

În anul 2009, cu ocazia a 150 de ani de la moartea sa, Papa Benedict al XVI-lea a stabilit un An Sacerdotal în care sfântul Ioan Maria Vianney a fost propus ca un „adevărat exemplu de Păstor în slujba turmei lui Cristos”. Parohul de Ars este prezentat ca un dar imens pentru credincioși, unul care și-a identificat slujirea preoțească cu Isus Cristos, pe care l-a adorat în sfânta Euharistie, și a avut o mare încredere în sacramentul Spovezii. Acest sfânt este declarat patron al preoților din întreaga lume.

5 august 1912 – Se naște, la Lyon, Abbé Pierre

Abbé Pierre (Marie Joseph Henry Grouès, numele la naștere) a fost un preot catolic, călugăr capucin, militant al rezistenței împotriva nazismului, deputat și, mai ales, fondator al unei mișcări laice numite Emmaüs, care luptă împotriva formelor de excludere socială.

A fost al cincilea din cei opt copii ai unei familii catolice bogate, dar la 12 ani descoperă mizeria umană și, împreună cu tatăl său, merge să dea de mâncare celor flămânzi. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, face parte din Rezistența împotriva nazismului și ascunde mulți evrei pentru a-i salva de la deportare, motiv pentru care a fost urmărit de Gestapo. Își ia numele de Abbé Pierre pentru a scăpa de urmăritori.

În anul 1949, a deschis o casă pentru tineri, numită Emmaüs, având ca scop primirea celor fără domiciliu, urmată de multe altele. În iarna anului 1954, lansează la radio un apel intitulat „Insurecția bunătății pentru cei fără casă”, care are un ecou enorm: statul îl va asculta și va construi 12 mii de locuințe pentru astfel de persoane.

Principalele activități ale mișcării Emmaüs sunt angajarea împotriva oricărei forme de excludere a omului și ajutorarea celor care trăiesc în condiții inumane. Mișcarea aceasta are comunități în peste 40 de țări din lume și este prezentă și în România. Din anul 1988 există o fundație care îi poartă numele (Abbé Pierre), pentru a-i adăposti pe cei fără adăpost. Pe 1 ianuarie 2004, cu ocazia a 50 de ani de la primul apel, Abbé Pierre a lansat un al doilea: „Manifest contra sărăciei”. În Franța, mișcarea Emmaüs se îngrijește de circa cinci milioane de excluși, dintre care un milion sunt copii.

La sfârșitul vieții, Abbé Pierre s-a retras în solitudine și rugăciune într-o mănăstire din Normandia. A trecut la cele veșnice pe 22 ianuarie 2007, într-un spital din Paris. Funeraliile au fost celebrate în catedrala „Notre-Dame”, la care au participat mulțimi imense, printre cei prezenți aflându-se Jacques Chirac, Valéry Giscard d’Estaing și Nicolas Sarkozy. Deși mulți au propus să fie înmormântat în Pantheon, respectându-i-se dorința unei înhumări simple, trupul său se odihnește în cimitirul din Esteville, în Normandia.

Abbé Pierre a lăsat și numeroase scrieri, iar dintre citatele care îl reprezintă, redăm unul: „Nu ești fericit decât în bunătatea cu care dăruiești. A dărui înseamnă a primi”.

6 august 1945 – Bomba atomică de la Hiroshima

În anul 1942, ofensiva aviației militare japoneze este oprită în Oceanul Pacific printr-un efort militar fără precedent al Statelor Unite ale Americii, aliate în această luptă cu China. După doi ani, Marina americană lansează un nou atac, cucerind insulele Solomon și Mariane și distrugând ultimele portavioane japoneze în bătălia din Golful Leyte, în Filipine. Pe uscat, armata americană cucerește Noua Guinee și Filipine. În anul următor, 1945, trupele americane debarcă pe insulele japoneze Iwo Jima și Okinawa, înaintând spre Tokyo cu superbombardierele B-29, care, în luna martie, într-o singură noapte, fac 130.000 de victime în acest oraș. Atacurilor americane, japonezii le răspund cu forțe extreme: soldații kamikaze, piloți care se aruncă asupra navelor americane cu propriul avion și propria viață.

În același timp, o echipă de oameni de știință americani, conduși de fizicianul Robert Oppenheimer, a dus la bun sfârșit un proiect secret numit „Manhattan”, realizând cea mai puternică și periculoasă armă creată vreodată de om: bomba atomică. Prima explozie experimentală are loc în luna iulie a anului 1945, într-un poligon din New Mexico. La câteva zile după acest experiment, SUA cer Japoniei să capituleze, dar aceasta refuză. Ulterior, președintele american Harry Truman autorizează folosirea noii arme împotriva Japoniei.

În ziua de 6 august 1945, din baza militară de pe Insulele Mariane, bombardierul B-29 Enola Gay decolează spre Japonia și, ajungând deasupra orașului Hiroshima, lansează bomba Little Boy, provocând moartea a 80.000 de persoane, la care se adaugă marea mulțime a celor răniți, care vor suferi toată viața din cauza exploziei. După doar trei zile, o a doua bombă atomică, Fat Man, lovește orașul Nagasaki, făcând 70.000 de morți și nenumărați răniți.

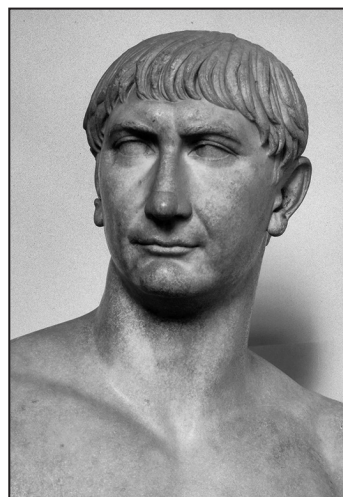
În acest context, apar zorii unei noi ere a omenirii, era atomică – o omenire care va fi dominată prin frica de această armă; așa s-a impus în lume „războiul rece”. După cele două dezastre, împăratul Japoniei, Hirohito, anunță capitularea țării sale printr-un mesaj radiofonic. În Europa, războiul se terminase pe 8 mai; în Extremul Orient se termină abia în luna septembrie. La bordul navei militare americane *Missouri*, în golful de la Yokohama, în prezența generalului MacArthur, Japonia semnează actul capitulării.

În ziua în care Fiul lui Dumnezeu ne arată Fața sa strălucitoare, în aceeași zi omul își arată una dintre fețele sale pe care nu mai strălucește nimic din splendoarea Celui care l-a creat, ci hidoșenia Celui Rău, semănând în jurul său moarte și pustiire totală. „Doamne, Dumnezeule, fă să strălucească fața ta și vom fi mântuiți!” (Ps 80,20)

7 august 117 – Moare Traian, cuceritorul Daciei

În secolul al doilea, mai precis, în timpul împăratului Traian, Imperiul Roman se bucura de o mai mare stabilitate politică decât în secolul anterior.

Traian este primul împărat care nu este originar din Italia, dar, datorită calităților sale, Senatul îl numește *optimus princeps*. El este cel care, în anul 106, anexează imperiului ultimele provincii, Dacia și Arabia Petrea, adică România și Iordania de astăzi. Însă expediția cea mai renumită este în regatul parților, dușmanii de moarte ai Romei, în zonele cele mai orientale ale imperiului; în anul 116, cucerește capitala parților, Ctesiphon, de pe malul Tigrului, supunând astfel Mesopotamia și Armenia.

Pe calea de întoarcere spre Roma, Traian moare, pe 7 august 117, în Cilicia, din cauza unei febre. Acum, Imperiul Roman se întindea din Golful Persic până la Oceanul Atlantic și din Britannia până în Egipt, ajungând astfel la maxima sa extensiune teritorială. Pentru populația Daciei, încorporarea acesteia în imperiu înseamnă și începutul formării viitorului popor român.

După decesul lui Traian, văduva Plotina îl prezintă legiunilor soldaților pe noul împărat, Adrian, verișorul cel mai tânăr al lui Traian. Acesta nu este interesat de noi cuceriri, așa cum fusese antecesorul său, și poruncește abandonarea Mesopotamiei și Armeniei, considerând că sunt prea greu de apărat și păstrat între granițele imperiului. El se dedică mai mult promovării economiei și culturii în imperiu și întăririi frontierelor; de la el ne-a rămas renumitul val de apărare din Britannia care îi poartă numele. Cu puțin timp înainte de moarte, în iulie 138, își alege urmașul, pe Antoninus Pius, în timpul căruia imperiul trăiește scurta sa perioadă de aur, adică cea mai benefică din toate punctele de vedere.

P.S.: Despre împăratul Traian, pe care îl numim „cel drept”, este bine de știut că este primul împărat care a legalizat persecutarea creștinilor, scoțând

religia și cultul creștin în afara legii și pedepsindu-i pe creștini pentru simplul motiv că erau creștini, și nu pentru că ar fi încălcat vreo lege a imperiului. Începând cu „dreptul și înțeleptul” Traian, a fi creștin constituia un delict grav. Așa cum și astăzi, a-ți manifesta public credința poate fi considerat *politically incorrect*.

8 august – Sfântul Dominic

Dominic s-a născut la Calaruega (Vechea Castilie), în anul 1170, într-o familie nobilă, iar mama sa, o femeie foarte credincioasă, i-a imprimat de mic dragostea față de Dumnezeu, educându-l în virtuțile creștine. Până la 14 ani, este școlit de un unchi, arhiepiscop, urmând la Universitatea din Palencia studiul artelor liberale ale *Trivium*-ului (gramatica, logica și retorica) și *Quadrivium*-ului (aritmetica, muzica, geometria și astronomia), încununându-și studiile cu perfecționarea în teologie. Este hirotonit preot și simte chemarea spre o viață de tip călugăresc, motiv pentru care intră în rândul Canonicilor Regulari ai sfântului Augustin. Se dedică total studiului și predicii evangheliei, mai ales pentru convertirea ereticilor. Albigenzii, catarii și patarinii erau răspândiți în Languedoc (sud-estul Franței) și profesau o doctrină gnostică și maniheistă, iar prin puritatea lor excesivă și sărăcia extremă, aveau un mare succes în rândul poporului, mai ales al femeilor.

Lui Dominic îi vine ideea de a fonda un ordin călugăresc care să predice doctrina creștină nu numai prin cuvinte, ci și printr-o viață exemplară, ca o contracarare a modului cum trăiau ereticii. El este primul care dă exemplu, mergând desculț, dormind pe pământ, postind și trăind din mila credincioșilor. Nu a intenționat să formeze o elită de intelectuali, ci de vestitori ai evangheliei, care însă trebuiau să fie bine pregătiți în teologie, ceea ce reprezintă o caracteristică a ordinului dominican. Sfântul Dominic și ordinul său au un rol important și în promovarea rugăciunii sfântului Rozariu, generalizată în Biserică după victoria creștinătății asupra Imperiului Otoman la Lepanto, în 1571.

În anul 1216, Papa Honoriu al III-lea a aprobat Ordinul Predicatorilor, care urma regula sfântului Augustin. În anul 1234, la doar 13 ani de la trecerea sa la cele veșnice, a fost proclamat sfânt, ceea ce ne arată renumele pe care îl avea deja în creștinătate. Osemintele i se odihnesc în bazilica „Sfântul Dominic” din Bologna.

Dominic este contemporan cu un alt mare sfânt fondator, Francisc de Assisi. Amândoi au lăsat în istoria Bisericii Catolice o amprentă de neșters, cu toată scurtimea duratei existenței lor pământești: Francisc a murit la 44 de ani, iar Dominic la 51 de ani.

Este bine de știut că dominicanii au fost autorizați de Papa Inocențiu al III-lea să-i evanghelizeze și pe cumanii din zona Carpaților de Curbură (județul Vrancea). Aici, ei au înființat o episcopie aprobată de Papa Grigore al IX-lea în anul 1227, care însă a fost distrusă de hoardele mongolilor în anul 1245; ulterior, mai sunt menționați 14 episcopi, ultimul în anul 1526. Această episcopie catolică reprezintă prima organizare bisericească pe teritoriul Moldovei, încă înainte de înființarea Țării Moldovei sub Bogdan Descălecătorul.

9 august 378 – Bătălia de la Adrianopol

În secolul al IV-lea, goții, originari din Peninsula Scandinavă, au migrat spre sud, ajungând la Marea Neagră, unde s-au împărțit în două: ostrogoții (goții orientali) și vizigoții (goții occidentali), convertindu-se în această perioadă la creștinism, dar în formă eretică, ariană. Existența lor este pusă la grea încercare de către huni, originari din Siberia, care, în anul 375, se abat asupra Europei Orientale, devastând-o. Ostrogoții se supun invadatorilor; vizigoții, în schimb, se refugiază în regiunile Dunării și cer protecția Imperiului Roman. Împăratul Valens îi acceptă în imperiu, mai ales că avea nevoie să populeze zona Traciei și să asigure cu soldați ostrogoți paza frontierei. Guvernatorul roman al Traciei, Lupicinus, nu-i vede cu ochi buni pe nou-sosiți și, alimentând ostilitatea localnicilor față de vizigoți, începe să se comporte abuziv cu aceștia. Nemaiputând suporta nedreptățile, vizigoții atacă Tracia, conduși de căpetenia lor, Fritigern.

Valens intervine personal pentru a înăbuși revolta vizigoților, dar în lupta din 9 august 378, din vecinătatea orașului Adrianopol (astăzi Edirne, Turcia), armata romană este înfrântă, iar împăratul moare pe câmpul de luptă. Înfrângerea romanilor la Adrianopol a lăsat o impresie profundă între contemporani, deoarece reprezintă prima înfrângere a imperiului în interiorul granițelor sale de către barbari și nu este decât preludiul invaziilor barbare ce vor urma peste câteva decenii. Succesorul la tron, Teodosiu,

încheie o alianță cu vizigoții în anul 382 și le permite să locuiască în Tracia, scutindu-i de tribut și permițându-le să fie guvernați de propriii conducători, dar cerându-le să furnizeze soldați pentru armata imperială. Cu ajutorul acestora, catolicul Teodosiu îi va învinge pe rivalii săi păgâni din Occident.

Bătălia de la Adrianopol reprezintă un eveniment semnificativ al Antichității târzii, adică începutul dezintegrării Imperiului Roman și al afirmării popoarelor germanice în cadrul creștinătății occidentale în formare pe ruinele vechiului Imperiu Roman de Apus.

10 august 955 – Bătălia de la Lechfeld

În anul 476, Roma cade sub loviturile lui Odoacru și ale mercenarilor săi germanici, ceea ce înseamnă sfârșitul Imperiului Roman de Apus. De acum înainte, pentru mai multe secole, Occidentul devine prada deselor incursiuni barbare venite de dincolo de Mediterană.

Expansiunea arabă din secolul al VII-lea le permite sarazinilor să devină un pericol permanent pentru Occident; astfel, avem devastarea Romei și a bazilicii „Sfântul Petru” în anul 846. Originari din zona scandinavă, vikingii, numiți și normanzi (Oamenii Nordului), își încep raziile pe mare în anul 793, atacând Anglia și Irlanda, pentru a se abate apoi asupra Franței, distrugând Parisul în anul 886 și devenind un pericol

real chiar pentru Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană. Din pusta panonică, ungurii atacă Germania și Italia, constrângând populațiile să-și construiască fortărețe și castele pentru a se apăra de atacurile lor.

În secolul al X-lea, Europa Occidentală reușește să se organizeze mai bine pentru a nu fi înfrântă de invadatori. În anul 911, normanzii obțin de la regele Franței permisiunea de a se stabili în zona nordică a regatului, care, de la ei, primește denumirea de Normandia; astfel, foștii invadatori devin o populație stabilă care se integrează în cultura și civilizația creștină occidentală. Câțiva ani mai târziu, în 915, Papa Ioan al X-lea distruge fortăreața Garigliano (în Lazio), de unde sarazinii porneau atacurile contra peninsulei italiice. La mijlocul secolului, în anul 955, regele Germaniei, Otto I, le dă lovitura de grație ungarilor pe câmpia de la Lech (la sud de Augsburg), o victorie foarte importantă care îi permite să aspire la coroana imperială. După această victorie a creștinătății contra adversarilor ei, Occidentul se

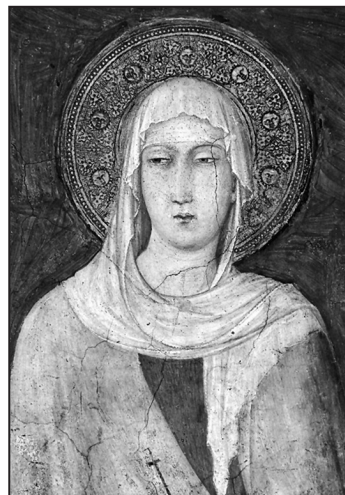

So ab mir auf die zeit Das das kampfes im te
men si rol ut von den dingen fragen die sie sei
nen zeitgen zu auffrichtig gefahren sind Die sie d
kämpfe otto bezahlet wider bisengramm den kampf vo
kompenden als vnder ein vrientsch und greitzigen den
den alle geschickheit vmb gult gab Deso si frecht
on das sie vrientsch voren se die machet kait Das koi
sese rol wiffte vnd dures zeit des heeres von Lieh
teimgen Ein se zu dem kampfes vnd begreuet frid Do

bucură de mai multe decenii de liniște. Ungurii se stabilesc definitiv în Câmpia Panoniei și se creștinează, iar în Occident începe să se înfiripe ideea revanșei față de adversari, musulmanii, care țineau în stăpânire nu doar Spania, ci și Locurile sfinte ale creștinilor din Palestina. În acest context se explică prima cruciadă de la sfârșitul secolului al XI-lea.

11 august 1253 – Clara din Assisi trece la cele veșnice

Clara se naște într-o familie nobilă și bogată, din înalta clasă a societății din Assisi, în anul 1193 (aproximativ). La vârsta de doar 18 ani, decide să-și dedice întreaga ființă și viață lui Dumnezeu și, pentru a scăpa de planul părinților de a o căsători cu cineva de rangul ei, fuge noaptea din casa părintească și cere să fie găzduită de concitadinul ei, sfântul Francisc, care se afla împreună cu discipolii săi în bisericuța „Sfânta Maria a Porțiunculei”. Francisc o primește și, în semn de pocăință, îi taie frumosul păr pe care îl avea, o îmbracă într-o haină de penitență și o trimite să locuiască într-o mănăstire benedictină, la 4 km depărtare de Assisi. Se mută apoi într-o altă mănăstire benedictină, Sant’Angelo di Panzo, unde vine și sora ei, Agneza. Ulterior, Clara se mută într-o clădire micuță anexată bisericii „Sfântul Damian”, reparată de sfântul Francisc. Aici vine și cealaltă soră a ei, Beatrice, împreună cu mama, Ortolana. Lor li se adaugă tinere și femei adulte, formând o comunitate de aproximativ 50 de persoane. Aici va trăi Clara 42 de ani, dintre care 29 vor fi marcați de o boală gravă, care pentru mult timp o ținutuieste la pat.

Sfânta Clara era fascinată spiritual de exemplul lui Francisc, motiv pentru care dorea să înființeze un ordin călugăresc feminin care să trăiască într-o sărăcie totală, în clauzură, în rugăciune pentru binele lor și al semenilor. Ea obține de la sfântul Francisc o primă regulă a ordinului (Clarisele), bazată în primul rând pe sărăcie. Carisma ei iese în evidență în detașarea totală de orice bun lumesc și prin rugăciune, urmând în parte modelul benedictin, dar deosebindu-se de acesta mai ales prin trăirea într-o sărăcie totală, pe care o considera un mare privilegiu divin. Cu puține zile înainte de a trece la cele veșnice, în anul 1253, Clara obține de la Papa Inocențiu al IV-lea „privilegiul sărăciei”. Doar părăsind bunurile materiale și încredințându-se total providenței divine, Clara se simte liberă în trăirea vocației ei. Acesta este firul roșu al carismei sale, trăită într-o viață marcată de

tăcere, rugăciune și căutarea continuă a „sărăciei celei mai înalte”. Era și acesta răspunsul dat unei societăți în continuă îmbogățire materială, tentație față de care nici Biserica nu era imună. Clara trece în veșnicie, în mănăstirea „Sfântul Damian”, pe 11 august 1253. După doar doi ani, este proclamată sfântă.

Ca și fondatorul ordinului franciscan, Clara a trezit între contemporani o fascinație cu totul aparte, din care s-au născut și legende:

În noaptea de Crăciun a anului 1252, Clara este lăsată singură în mănăstirea „Sfântul Damian” de celelalte călugărițe plecate la biserică pentru a participa la sfânta Liturghie a Nașterii Domnului. Atunci, Clara se bucură de o minune în care vede Liturghia celebrată în bazilica sfântului Francisc din Assisi, precum și chipul sfântului Francisc. Acesta reprezintă motivul pentru care, în anul 1958, Papa Pius al XII-lea a declarat-o patroană a televiziunii și telecomunicațiilor.

În anul 1240, Clara iese în fața mănăstirii „Sfântul Damian”, ținând în mâini ostensoriul cu sfânta ostie. Văzându-l, sarazinii trimiși de împăratul Friedrich al II-lea pentru a devasta orașul Assisi fug înspăimântați, lăsând astfel orașul intact. În memoria acestui fapt, începând cu anul 1624, pe 22 iunie se celebrează la Assisi „Sărbătoarea Votului”; autoritățile civile și religioase merg la mănăstirea „Sfântul Damian” și oferă lumânări, ca semn de recunoștință și mulțumire față de sfânta care le-a salvat orașul.

Papa Grigore al IX-lea o vizitează în mănăstire și îi cere să binecuvânteze pâinea. Când Clara o binecuvântează, deasupra pâinii apare o cruce.

12 august 1099 – Se încheie Cruciada I (1096-1099)

Pe 14 iulie 1099, Ierusalimul fusese cucerit de armatele cruciate, dar musulmanii fatimizi se reorganizează și pornesc din nou la atac împotriva cruciaților. Conducătorul cruciaților, Godefroy, adună armata și pornește contra adversarilor pe care îi întâlnește la Ascalon (Așkelon, pe malul mării). Fatimizii aveau în jur de 50.000 de soldați, iar europenii nu depășeau 10.000. În dimineața zilei de 12 august, iscoadele cruciaților descoperă poziția taberei fatimide, ceea ce permite armatei cruciaților să se organizeze în diferite divizii și s-o atace prin surprindere și din direcții diferite. Bătălia pare să se fi terminat înainte să fie pregătită cavaleria grea a fatimizilor. Corpul de armată condus de Raymund îi urmărește pe musulmani până ajung la mare; alții se urcă în copaci și sunt uciși cu săgeți, în vreme ce alții sunt călcați în picioare în retragerea spre porțile Ascalonului. Vizirul Al-Afdal își lasă în urmă tabăra și comorile, care sunt capturate de cruciați, și în ziua următoare pleacă spre Egipt. Nu se cunoaște numărul cruciaților morți în această bătălie; egiptenii fatimizi au pierdut aproximativ

10-12.000 de soldați. La scurt timp, majoritatea cruciaților se întorc în Europa.

În urma acestei cruciade se formează statele latine în Orient: Regatul de Ierusalim, Principatul de Antiohia și comitatele de Edessa și Tripoli. Acestea vor mai slăbi presiunea exercitată de turcii selgiucizi asupra Imperiului Roman de Răsărit. Creștinătatea occidentală va elogia cruciadele și va găsi în ele un motiv nu doar de inspirație artistică sau spirituală, ci și de coalizare împotriva unui adversar de care nu se va elibera complet decât multe secole mai târziu.

13 august 1521 – Sfârșitul Imperiului Aztecilor

În secolul al XVI-lea, influența Spaniei crește tot mai mult, transformându-se dintr-o putere europeană într-una mondială datorită marilor cuceriri peste Atlantic, în America Centrală și de Sud. Astfel se formează Imperiul Spaniol, care distruge însă trei imperii pe noul continent: Aztec în Mexic, Mayaș în America Centrală și Incaș în America de Sud. Este bine de precizat că aceste imperii nu trebuie înțelese ca extindere, organizare și putere în comparație cu Imperiul Roman, ci la o scară mult mai mică.

În primăvara anului 1519, Hernán Cortés, care mai fusese în două expediții în America Centrală, debarcă pe coasta orientală a Mexicului în fruntea a 600 de conquistadori spanioli și începe lupta contra aztecilor, a căror civilizație, deși practica sacrificiile umane, era mai evoluată decât cea a populațiilor din Golful Caraibilor descoperite de Cristofor Columb. În decurs de doi ani, deși erau numeric inferiori localnicilor, spaniolii vor reuși să domine și apoi să distrugă puterea aztecilor datorită superiorității armelor pe care le aveau; armele primitive ale aztecilor se dovedesc neputincioase în fața celor spaniole.

În luna noiembrie a aceluiași an, Cortés este primit cu toate onorurile de împăratul aztecilor, Montezuma al II-lea, în capitala lor, Tenochtitlan, pe malul lacului Texcoco, locuită de circa 250.000 de azteci. Montezuma este luat ostatic de spanioli, care se temeau de o rebeliune a aztecilor. Prezența spaniolilor devine tot mai neplăcută pentru localnici, care în luna iunie a anului următor se revoltă împotriva ocupanților. Montezuma, care ajunsese un neputincios supus al spaniolilor, este ucis de propriii supuși, iar Cortés, înapămintat, fuge împreună cu soldații săi.

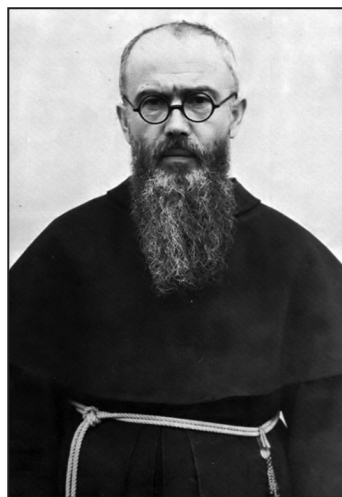

În luna mai a anului următor, 1521, Cortés se întoarce, ajutat de rebelii indigeni ostili aztecilor, și începe asediarea capitalei Tenochtitlan. Cetatea cade în mâinile spaniolilor pe 13 august; localnicii sunt masacrați, iar clădirile distruse. Astfel dispăre Imperiul Aztec și se naște Noua Spanie, al cărei guvernator este Cortés. Împăratul Carol al V-lea îl iartă pentru rebeliunea de la începutul cuceririi Mexicului. Cortés va muri în anul 1547, în timpul unei călătorii spre America de Sud.

După puțini ani, în 1532, armatele spaniole conduse de Francisco Pizarro vor cuceri Imperiul Incaș din sudul Americii. Tot acest continent, cu excepția Braziliei, va ajunge sub stăpânire spaniolă. În viitor, Spania va deveni cel mai extins imperiu de pe tot globul pământesc, impunându-și limba, cultura și civilizația proprie. În paralel, religia creștină în forma ei catolică va deveni religia tuturor popoarelor cucerite de spanioli. În evanghelizarea și creștinarea noilor populații, misionarii europeni vor folosi metode „evangelice”, adică complet diferite de cele politice, militare și administrative folosite de coroana spaniolă.

14 august 1941 – Maximilian Kolbe trece la cele veșnice

Maximilian Maria Kolbe (Raimund Kolbe) s-a născut la Zdunska-Wola (Polonia) pe 8 ianuarie 1894, într-o familie săracă din punct de vedere material, dar bogată spiritual. Din anul 1907, frecventează școala gimnazială a călugărilor franciscani din Liov, devenind și el franciscan după trei ani. În anul 1912, începe să studieze filosofia scolastică la Cracovia, mutându-se în același an la Roma pentru continuarea studiilor. În anul 1915 devine doctor în teologie la Universitatea Pontificală *Gregoriana*; cu un an înainte, fusese hirotonit preot. Din mărturiile colegilor de studii reiese figura unui Maximilian care excela în multe calități: umanitate plină de căldură, inteligență scilpitoare, credință profundă, trăire exemplară a carismei franciscane și altele.

Ancorat în realitatea timpului său, devine tot mai atent la ideologiile politice, la comunism, la industrializare și materialism, la mass-media, încercând să pătrundă în profunzimile unei lumi în care să vadă ceea ce este bun, pentru a construi pe această temelie un edificiu al umanității și Bisericii, corespunzător voinței pe care Dumnezeu o are cu lumea. Maximilian înțelege că Dumnezeu, prin sfânta Fecioară Maria, are cu el un plan al

unei bătălii spirituale (Armata Spirituală), la care își asociază mulți prieteni și simpatizanți. În anul 1917, împreună cu alți confrăți, a înființat „Armata Neprihănitei”, cu scopul de a răspândi devoțiunea față de sfânta Fecioară Maria, folosind în acest scop și mijloacele mediatice ale tiparului și radioului.

Deși era afectat de tuberculoză, în anul 1930 pleacă misionar în Japonia, unde rămâne cinci ani și înființează lângă Nagasaki „Grădina Neprihănitei” și o revistă în limba japoneză. În țara natală, lângă Varșovia, înființase conventul Niepokalanow (Orașul Mariei), unde, la izbucnirea celui de-Al Doilea Război Mondial, erau aproape o mie de franciscani; era cel mai mare convent catolic din lume, care, în timpul războiului, a oferit găzduire numeroșilor refugiați polonezi, inclusiv evrei.

În luna mai a anului 1941, este arestat de trupele SS și trimis în lagărul de exterminare de la Auschwitz, unde este înmatriculat cu numărul 16670. La sfârșitul lunii iulie, un deținut din grupul în care se afla și Kolbe reușește să evadeze din lagăr; ca represalii, nazii aleg zece deținuți din baracă pentru a-i ucide prin înfometare în buncărul foamei. Unul dintre ei, Francisc Gajowniczek, izbucnește în plâns cerând să fie cruțat, deoarece acasă îl aștepta familia. Atunci, Kolbe iese din rândul deținuților și cere să moară în locul lui. Schimbul este acceptat; după două săptămâni, patru dintre cei zece condamnați încă erau în viață. Ei sunt uciși cu o injecție letală pe data de 14 august, iar corpurile lor sunt incinerate. Înainte de moarte, Maximilian a spus: „Vreau să fiu ca pulberea pentru a călători cu vântul, să ajung în orice parte a lumii și să predic vestea cea bună”. Francesco Gajowniczek a reușit să supraviețuiască și, întors acasă, și-a găsit soția în viață, însă cei doi copii fuseseră uciși în timpul bombardamentului rusesc. El a murit în anul 1995.

Maximilian Kolbe este declarat sfânt în anul 1982 de către compatriotul său, Papa Ioan Paul al II-lea, sfânt și el, un profet al timpurilor noi, asemănător în multe privințe cu cel mort ca martir la Auschwitz. La această sfântă celebrare a canonizării a fost prezent și Francesco Gajowniczek. Istoria contemporană a Bisericii Catolice are multe pagini pline de eroism, iar una este scrisă de vecinul nostru, Maximilian, prieten bun cu un preot franciscan român, Iosif Pal. De la cei doi ne-a rămas un volum de corespondență, publicat în limba italiană cu titlul *Una dolce amicizia*.

15 august – Adormirea Maicii Domnului

Termenul „adormire” este cel mai vechi referitor la sfârșitul vieții pământești a sfintei Fecioare Maria. Celebrarea religioasă a trecerii sale în viața veșnică este stabilită pentru Orientul creștin în secolul al VII-lea; în același secol, Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este introdusă și la Roma

de către Papa oriental Sergiu I. Totuși, a mai trecut un secol până când termenul „adormire” a fost înlocuit cu cel mai explicit de „ridicare la cer”.

În anul 1950, Papa Pius al XII-lea proclamă ca adevăr de credință (dogmă) ridicarea cu trupul și cu sufletul la cer a preasfintei Fecioare Maria:

Măreața Născătoare de Dumnezeu, unită în mod tainic cu Isus Cristos, deja din veșnicie, prin același decret de predestinare, neprihănită în zămislirea sa, fecioară nepătată în maternitatea sa divină, însoțitoare generoasă a Răscumpărătorului divin, victorios asupra păcatului și asupra morții, la sfârșit, a obținut coroana mărețiilor sale, trecând peste putrezirea mormântului. A învins moartea, asemenea Fiului ei, și a fost înălțată cu sufletul și cu trupul în slava cerului, unde strălucește ca Regina la dreapta Fiului său, Rege nemuritor al veacurilor.

Această doctrină își are fundamentul în Sfânta Scriptură, în așa-numita *Protoevanghelie*, conținând primul anunț al mântuirii mesianice făcut de Dumnezeu protopărinților noștri după căderea în păcat: „Dușmănie voi pune între tine și femeie, între descendența ta și descendența ei. Acesta îți va pândi capul și tu îi vei pândi călcâiul” (*Gen 3,15*). Maria este prezentată ca noua Evă, strâns unită cu noul Adam, Isus. Isus și Maria sunt într-adevăr asociați în durere și iubire pentru a remedia vinovăția protopărinților noștri. Așadar, Maria nu este numai Mama Mântuitorului, ci și cooperatoarea sa în lucrarea mântuirii omului. Această intimă unire cere ca și Maria să triumfe, asemenea lui Isus, nu numai asupra păcatului, ci și asupra morții, cei doi dușmani ai neamului omenesc. Și cum răscumpărarea lui Cristos își are împlinirea în învierea trupului, la fel, și victoria Mariei asupra păcatului, prin Neprihănita Zămislire, trebuia să fie completă cu victoria asupra morții prin gloriificarea trupului, prin ridicarea cu trupul și sufletul la cer, pentru că plinătatea mântuirii creștine este participarea cu trupul la gloria cerească.

Sfânta Mamă a Fiului lui Dumnezeu este imaginea Bisericii, adică împlinirea misterului mântuirii pentru toți cei care cred în Isus Cristos, care a învins păcatul și moartea. Maria, ridicată cu trupul și sufletul la ceruri, este pentru noi, cei care credem și o venerăm, semn de consolare și de speranță sigură că, într-o zi, când se va termina pelerinajul nostru pământesc, sufletul va ajunge acolo unde este ea acum, iar la împlinirea timpurilor, trupul nostru se va uni cu sufletul, pentru a-l preamări pe Dumnezeu, împreună cu Maria, cu îngerii și sfinții, și cu toți cei răscumparați din moarte și păcat.

Cântecul Mariei

Toată frumoasă ești, Marie!

Mai frumoasă decât cerurile din care Fiul lui Dumnezeu a coborât între noi, muritorii, luând trup din trupul tău neprihănit.

Fără umbră a păcatului ești, Mamă a Mântuitorului, mai curată decât lacrima, mai senină decât cea mai frumoasă zi, mai luminoasă decât soarele.

Cel care a creat frumusețea cerurilor nu a putut crea o făptură mai frumoasă decât tine, Marie.

Dumnezeu nu putea să lase închiși ochii care au privit chipul Fiului său. Nu putea Tatăl de sus să lase în înțepenire brațele care l-au strâns la piept pe Fiul său preaiubit. Nu putea Tatăl de sus să lase încătușat în putrezirea mormântului trupul celei din care s-a întrupat Cel pe care cerul și pământul nu-l pot cuprinde.

Nu putea Fiul să stea departe de o Mamă a cărei frumusețe, a cărei puritate, a cărei strălucire le întrec pe cele ale îngerilor, heruvimilor și serafimilor.

Nu putea Fiul lui Dumnezeu să lase pradă morții trupul Noii Eve, Mama noului popor al lui Dumnezeu, aurora mântuirii tuturor celor care cred în Domnul Vieții.

Cu limbă de moarte, pe tine, Marie, ni te-a lăsat ca Mamă Fiul tău răstignit. Tu ești icoana Bisericii care-și înalță astăzi spre tine mâinile, glasul și inima, cerându-ți mijlocirea la tronul lui Dumnezeu, de unde ne privești cu drag pe toți, ne strângi sub mantia ta plină de lumină și ne conduci la Fiul tău care te-a ridicat în gloria cerească cu trupul și sufletul tău neatins nici de umbra păcatului.

Bucură-te, Marie, în cea mai frumoasă sărbătoare a ta și a noastră, care alergăm la tine! Nu ne lăsa; ajută-ne ca, într-o zi, să ajungem și noi acolo unde ai fost înălțată tu, în gloria cerească, alături de Fiul tău. Amin!

16 august – Sfântul Ștefan, regele Ungariei

Ștefan (969-1038), fiul capului de trib arpadian Géza și al Saroltei, fiica lui Gyla, conducător al Transilvaniei, primește la naștere numele Vajk. La vârsta de zece ani, este botezat cu numele diaconului protomartir Ștefan, patron al bisericii din Passau. În jurul anului 955, se căsătorește cu Ghizela, fiica regelui Henric al II-lea al Bavariei. Au avut cel puțin trei copii, dintre care unul, Imre, va fi canonizat cu numele de Emerich.

Ștefan a știut să-și impună supremația peste toți nobilii maghiari, în primul rând asupra unchiului său Koppány, care, conform tradiției, ar fi fost succesorul legitim la tron și era păgân. La moartea tatălui său, Vajk, în anul 997, devine rege al Ungariei, și în puțini ani reușește să unifice toate triburile maghiare. Tradiția maghiară ne spune că Ștefan a fost încoronat

rege pe 1 ianuarie 1001, iar alte izvoare datează evenimentul în sărbătoarea Nașterii Domnului din anul 1000. La încoronare a fost prezent și împăratul german Otto al III-lea, iar Papa Silvestru al II-lea i-a trimis o coroană din aur și pietre prețioase, însoțită de crucea apostolică și de o scrisoare de binecuvântare prin care era recunoscut oficial ca rege creștin (apostolic) al Ungariei.

Ștefan reprezintă părintele politic și religios al poporului maghiar. Cu ajutorul călugărilor benedictini de la Cluny, reușește să contribuie la evanghelizarea și creștinarea ungarilor. Favorizează înființarea a numeroase mănăstiri și împarte regatul în zece dieceze, dintre care trei (Cenad, Alba Iulia și Oradea) erau pe teritoriul actual al României. Înțelept și curajos, a știut să favorizeze integrarea ungarilor în cultura și civilizația occidentală, deși a păstrat relații bune și cu Bizanțul.

Dintre cei trei copii, doi mor prematur, iar Imre în anul 1031; astfel, nu rămâne niciun succesor la tron. După moartea sa, urmează nouă ani de lupte și dispute pentru ocuparea tronului. Această instabilitate politică se încheie cu preluarea coroanei de către verișorul său Andrei I, încoronat rege al Ungariei în anul 1047.

La scurt timp după moarte, la mormântul lui Ștefan sunt semnalate mai multe minuni de vindecare; este canonizat de Papa Grigore al VII-lea în anul 1083, devenind sfântul național al Ungariei. Este de reținut faptul că poporul maghiar rămâne până astăzi strâns unit în jurul acestui sfânt și erou național.

În anul 2000, și Biserica Ortodoxă l-a recunoscut ca sfânt, fiind primul declarat sfânt de ambele Biserici după schisma din anul 1054. Principala relicvă a lui este mâna dreaptă, păstrată în bazilica „Sfântul Ștefan” din Budapesta, însă fragmente din oasele sale sunt păstrate în multe biserici maghiare.

17 august – Sfânta Clara de Montefalco

„Viața sufletului este iubirea lui Dumnezeu”

Clara s-a născut la Montefalco (Umbria), în anul 1268, și din fragedă copilărie manifesta o atracție deosebită pentru rugăciune, penitență și viață retrasă.

Urmând exemplul surorii sale, Ioana, Clara se retrage într-un schit construit de tatăl ei, dorind să se conformeze cât mai îndeaproape Pătimirilor

Domnului. Imitându-i exemplul, multe tinere intră în schit, care se transformă în mănăstire, urmând *Regula* sfântului Augustin. După moartea surorii Ioana, Clara îi urmează la conducerea mănăstirii când avea 23 de ani.

Ca stareță, Clara dă un nou impuls vieții călugărești, cerându-le măicuțelor, pe lângă rugăciune, să muncească. Din roadele muncii lor sunt hrăniți nevoiașii ce bat la poarta mănăstirii. De înțelepciunea Clarei se bucură și oamenii învățați, preoții și clerul înalt; pentru toți devine un sfetnic priceput, având și darul de a citi în inima și conștiința oamenilor. Deși se bucura de aceste daruri divine, Clara a suferit mulți ani de ariditate spirituală, de un gol interior, de o tăcere a lui Dumnezeu.

„Îl am pe Isus în inima mea”

La începutul anului 1294, în grădina mănăstirii, i se înfățișează Cristos, pelerin și suferind cu crucea pe umeri, și-i spune aceste cuvinte: „Caut un loc bun în care să pot sădi crucea și aici găsesc locul potrivit”. Este inima Clarei, care de atunci va repeta adesea: „Îl am pe Isus în inima mea”. La începutul anului 1300, Clara se îmbolnăvește, iar în iulie 1308 cade la pat, grav bolnavă. Își petrece zilele absorbită în rugăciune și contemplație. Le recomandă călugărițelor să fie smerite, ascultătoare, răbdătoare și unite în caritate. Pe 17 august, cere să fie dusă la biserică și aici trece la cele veșnice; avea 40 de ani. Faima de sfințenie a Clarei s-a răspândit foarte repede și au fost documentate câteva minuni prin mijlocirea ei. Moaștele sale se află la Montefalco, în noua biserică de lângă mănăstirea augustiniană. Istoria ei este redată de frescele splendide din capela „Santa Croce”, bisericuța comunității călugărești în care Clara și-a petrecut ultimele ore din viața ei pământească.

18 august – Sfântul Albert Hurtado

„Sunt bucurosi, Doamne!”

Albert s-a născut în Viña del Mar, Chile, pe 22 ianuarie 1901. La vârsta de patru ani, a rămas orfan de tată, ceea ce l-a făcut să cunoască din plin sărăcia și dependența de mila altora. Aceasta l-a ajutat, astfel că, atunci când a ajuns să studieze la Colegiul Iezuit din Santiago, a fost foarte aproape de cei săraci, petrecându-și după-amiezile de duminică în cele mai mizerabile cartiere ale orașului.

A intrat în noviciatul Societății lui Isus din Chillán pe 14 august 1923. A studiat științele umaniste la Córdoba, în Argentina; filosofia și teologia în Spania și Belgia. A fost hirotonit preot în Belgia, la Louvain, pe 24 august 1933, iar în 1935 a obținut doctoratul în pedagogie și psihologie. Reîntors în Chile în ianuarie 1936, și-a început activitatea de profesor de religie și pedagogie. A condus frecvent zile de reculegere și a oferit îndrumare spirituală multor tineri.

Luna octombrie a anului 1944 reprezintă începutul unei noi etape în viața sa. Se dedică total îngrijirii copiilor străzii din Santiago, reușind să-și coopteze în această inițiativă numeroși colaboratori. Numeroase persoane vor primi nu doar un adăpost, ci și un mediu familial: „El Hogar de Cristo” – Casa lui Cristos – devine casă pentru copii, femei și bărbați, în unele clădiri existând centre de reabilitare sau școli de meserii.

Albert Hurtado este lovit de o boală foarte grea – cancer pancreatic. Fiind în agonie, a fost auzit zicând: „Sunt bucuros, Doamne”. A trecut în veșnicie pe 18 august 1952. Apostolatul său înseamnă o mare iubire pentru copiii săraci și abandonati, un zel luminat pentru formarea laicilor și un angajament decis pentru dreptate socială.

Alberto Hurtado Cruchaga a fost beatificat de Papa Ioan Paul al II-lea pe 16 octombrie 1994, iar apoi canonizat de Papa Benedict al XVI-lea, pe 23 octombrie 2005.

19 august 1071 – Bătălia de la Malazgirt

Veniți din Asia Centrală, turcii selgiucizi (descendenți ai lui Seljuk), conduși de sultanul Toghrul Beg, invadează Persia, iar în anul 1055 cuceresc Bagdadul, supunându-și astfel califatul în declin al Abasizilor; așa începe o nouă istorie în Orientul Mijlociu. După moartea lui Toghrul Beg în anul 1063, turcii, dornici de noi cuceriri, pătrund în Asia Mică, atacând armatele creștine bizantine, fără să se lase impresionați de gloria cu care Imperiul Bizantin încă se mândrea. De mulți ani însă, acesta era slăbit din cauza aristocrației care, din dorința ei de înavuțire, slăbise prea mult clasa de jos a țărănimii, din rândul căreia erau recrutați soldații pentru armata imperială. Nemaiputându-și completa trupele din rândul acestor țărani prea săraci, conducerea imperiului a fost constrânsă să apeleze la trupe de mercenari, ceea ce însemna costuri ridicate și nu se putea avea mare încredere în loialitatea lor.

În vara anului 1071, împăratul Roman al IV-lea decide să-i înfrunte pe turci în câmp deschis cu o armată nedisciplinată, compusă din soldați pecenegi, normanzi și franci. Pe 19 august, aceasta este distrusă de armata selgiucizilor la Malazgirt, în Armenia. Însuși împăratul este luat prizonier de către sultanul Alp Arslan, nepotul celebrului Toghrul Beg. Acesta este generos cu împăratul, propunându-i un tratat de pace care prevedea eliberarea sa în schimbul unei alianțe militare și a unui tribut anual.

Înfrângerea armatei imperiale la Malazgirt reprezintă o grea lovitură pentru un imperiu slăbit, dar mai grele sunt consecințele. În timp ce împăratul este prizonier al selgiucizilor, pe tronul din Constantinopol urcă Mihai al VII-lea, care, la întoarcerea lui Roman, îl ucide și, în plus, respinge tratatul stipulat cu sultanul. Eliberați astfel de orice legătură diplomatică, selgiucizii se simt liberi să devasteze teritoriile bizantine și să se stabilească în Asia Mică, independenți de Constantinopol, precum și de Bagdad. În anul 1077, selgiucizii își formează propriul Sultanat de Rum, de la numele pe care îl dau Imperiului Bizantin ca urmaș al vechii Rome. După patru ani, noul împărat Alexie I Comnenul va încerca să contracareze puterea semilunii; dinastia Comnenilor reprezintă ultima perioadă de glorie a unui imperiu creștin al cărui destin era deja semnat de dușmanul instalat pe teritoriile sale.

20 august 1153 – Trece la cele veșnice sfântul Bernard

Bernard s-a născut în anul 1090 în castelul de Fontaine (în apropiere de Dijon), fiind al treilea din cei șase frați. La douăzeci și doi de ani s-a călugărit, atrăgând cu el în jur de treizeci de rude, în primul rând, pe frații săi. Mănăstirea în care intră este cea ctitorită de Robert de Molesmes în Cîteaux (*Cistercium* în latină, de unde denumirea călugărilor, cistercieni). La 25 de ani a fost trimis să întemeieze o altă mănăstire la Clairvaux, o zonă rurală nelocuită. Caracterul său este rezervat, aproape timid, având însă convingeri religioase foarte ferme. Papa și Biserica sunt stelele lui fixe, dar mulți ecleziastici vor fi împotriva sa. A fost sever și cu monahii din Cluny, considerați prea șlefuiți, cu bisericile prea împodobite, „în timp ce săracii sunt flămânzi”.

Le-a cerut cistercienilor săi mai puține funcții, mai puține lecturi și multă muncă. Își trimite călugării pe terenurile necultivate ale Europei; apostoli cu sapa în mână, care pun în ordine pământul și apa, și, odată cu ei, și animalele,

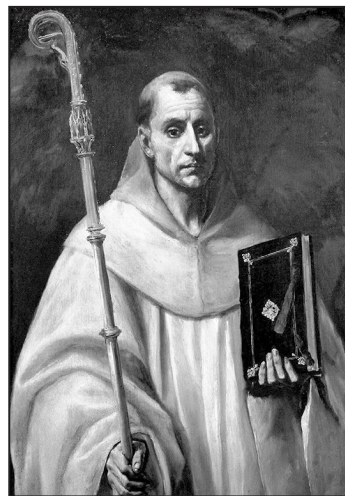
schimbând istoria europeană cu mult efort și rugăciune. Bernard este un carismatic, chemat adesea pentru misiuni la vârf, cum ar fi atunci când călătorește prin Europa pentru a-l recunoaște pe Papa Inocențiu al II-lea, atacat de antipapa Pietro de' Pierleoni (Anaclet al II-lea). Cu ajutorul lui, cu prestigiul, puterea de convingere și umilința sa, schisma la vârful Bisericii se termină.

În 1145, discipolul său Bernardo dei Paganelli este ales papă (Eugen al III-lea). Lui îi trimite un tratat, cu invitația de a nu se lăsa amăgit de cei din jurul său: „Îmi poți arăta unul care ți-a salutat alegerea fără să fi primit bani sau fără speranța de a primi? Și cu cât ei au mărturisit că sunt slujitorii tăi, cu atât vor mai mult să domine”.

Papa îl cheamă apoi să predice cruciada (a doua) în apărarea Regatului Creștin al Ierusalimului; inițiativa va eșua în fața Damascului. Un rod al intervențiilor sale este recunoașterea oficială, în anul 1128, a Ordinului Militar Călugăresc al Templierilor.

În localitățile în care intra, Bernard era înconjurat imediat de mulțimi imense, care ascultau fascinate cuvintele sale inspirate; întors în mănăstire, era călugărul ascultător de regulă, ca toți ceilalți, rugându-se mult, postind și muncind din greu. De la el ne-au rămas 331 de predici, 534 de scrisori, plus tratate celebre: despre har și liberul-arbitru, despre botez, despre îndatoririle episcopilor, iar scrierile sale afectuoase despre sfânta Fecioară Maria, Mama lui Isus, pe care o numește mijlocitoare a harurilor, rămân până astăzi ca niște comori ale mariologiei creștine. Pentru Fecioara Maria, devine compozitor al textului și muzicii faimosului imn *Ave, maris stella!* Lui îi aparține invocația *O, clemens, o, pia, o, dulcis virgo Maria!* Cu puține clipe înainte de a trece la cele veșnice (20 august 1153), îi mângâia pe frații săi cu aceste cuvinte: „Nu știu de cine să ascult, de iubirea filor mei care vor să mă rețină aici, sau de iubirea Dumnezeuului meu care mă atrage sus”. Este înmormântat în biserica mănăstirii din Clairvaux. Peste secole, revoluționarii francezi îi vor vandaliza mormântul; s-a salvat doar capul, păstrat acum în catedrala din Troyes.

Bernard este declarat sfânt de Papa Alexandru al III-lea în anul 1174, iar Papa Pius al VIII-lea îi acordă titlul de Doctor al Bisericii în anul 1830. Evul Mediu occidental îi datorează mult acestui sfânt a cărui putere de atracție a fost foarte mare. Pe drept, sfântul Bernard de Clairvaux poate fi considerat un părinte al creștinătății occidentale. „Isus Cristos este filosofia mea interioară” (*sfântul Bernard*).

21 august 1968 – URSS invadează Cehoslovacia

Eliberată de Armata Roșie la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, Cehoslovacia este constrânsă să adere la blocul sovietic în februarie 1948, în plin Război Rece; președintele Edvard Beneš este obligat să accepte guvernul condus de comunistul Klement Gottwald, care, în scurt timp, instaurează dictatura filosovietică. În Cehoslovacia a existat cea mai avansată dintre democrațiile populare ale Europei de Est, unde s-a construit „socialismul real”, iar după căderea lui Nikita Hrușciiov în anul 1964, această țară a devenit epicentrul unui ferment politic care a aspirat la o mai mare libertate față de Moscova.

În ianuarie 1968, noul secretar al Partidului Comunist cehoslovac, Alexandru Dubcek, inițiază o serie de reforme pentru a crea un „socialism cu față umană”, care, chiar dacă nu renunță la comunism, se îndepărtează de ideologia sovietică; această direcție ideologică și politică se numește „Primăvara de la Praga” și la ea aderă intelectuali, muncitori și studenți, ceea ce, în blocul condus de sovietici, este echivalentul contestării din partea tinerilor din Europa Occidentală. Primăvara de la Praga este condamnată de mulți conducători ai Estului comunist: Władysław Gomułka în Polonia, Walter Ulbricht în Germania Democrată, János Kádár în Ungaria și Todor Jivkov în Bulgaria. Toți aceștia văd în abolirea cenzurii o cedare a guvernului cehoslovac și un pericol pentru stabilitatea regimurilor politice din țările învecinate.

În baza doctrinei „suveranității limitate”, formulată de noul secretar sovietic Leonid Brejnev, care prevedea intervenția armată atunci când în țările-satelit regimul comunist era amenințat, este constituit un corp de armată format din soldați sovietici, din Germania Orientală, polonezi, maghiari și bulgari. La această armată refuză să participe România, condusă de Nicolae Ceaușescu.

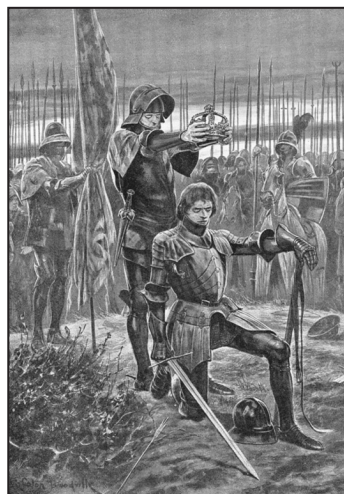
În dimineața zilei de 21 august 1968, tancurile Pactului de la Varșovia, adică alianța militară a blocului condus de Moscova, intră în capitala Praga, fără a întâlni nicio rezistență. Dubcek și susținătorii lui sunt arestați și duși la Moscova, iar succesorul său, filosovieticul Gustav Husak, reintroduce cenzura. Deși invadarea Cehoslovaciei, mai mult decât cea a Ungariei din anul 1956, a alimentat neîncrederea partidelor comuniste din Europa Occidentală față de Uniunea Sovietică, anii care au urmat au constituit apogeul puterii sovietice, înainte de declinul acesteia, început odată cu Mihail Gorbaciiov.

22 august 1485 – Bătălia de la Bosworth

Richard de York ajunge rege al Angliei pe căi nelegitime; setos de putere și fără scrupule, ordonă să fie închiși în Turnul Londrei regele legitim Eduard al V-lea (avea doar 12 ani) și fratele lui mai mic, Richard. Comportamentul său brutal și sângeros nu face decât să amplifice nemulțumirile și ura adversarilor. Aceștia își găsesc un reprezentant în Henric, din familia Tudorilor, înrudit cu familia Lancaster; acum este momentul oportun ca acesta să revină din exil (în Franța).

În vara anului 1485, el debarcă în Țara Galilor în fruntea unei armate de circa 2.000 de soldați, formată din mercenari bretoni și normanzi, cu care înfruntă armata mult mai numeroasă a regelui Richard al III-lea. Lupta decisivă are loc

pe 22 august, la Bosworth, în Leicestershire. Richard este ucis în luptă, iar Henric are cale liberă spre tron. Va fi încoronat rege cu numele de Henric al VII-lea, și cu el începe dinastia Tudorilor. Căsătorindu-se în anul următor cu Elisabeta de York, noul rege reușește să reconcilieze cele două familii rivale, Lancaster și York, punând capăt Războiului celor Două Roze, care răvășise Anglia timp de 30 de ani, distrugând o treime din populația țării și constrângând nobilimea să plătească un tribut imens în vieți omenești.

Regele Henric își va consolida tronul prin alianța pe care o va încheia ulterior cu regatele spaniole de Castilia și Aragon. Nu peste mult timp, un alt exponent al dinastiei Tudorilor, Henric al VIII-lea, va rupe Anglia catolică de comuniunea cu Biserica Romei.

23 august 1939 – Pactul Ribbentrop-Molotov

După ce, în anul 1936, Hitler anexează Austria la Germania, vine rândul Cehoslovaciei să fie îngenuncheată de Führer (1939). Acum, acesta pretinde și coridorul de la Gdansk, adică fâșia de pământ pe care Germania învinsă în Primul Război Mondial a cedat-o Poloniei. Anglia și Franța reacționează împotriva pretenției Führerului și amenință Germania cu războiul dacă ocupă coridorul de la Gdansk.

Pentru a-și asigura neutralitatea unui posibil adversar, Uniunea Sovietică, Hitler demarează tratative cu Stalin, care, după Războiul civil spaniol, nu mai are încredere în francezi și englezi și preferă acum să ajungă la un acord cu Germania, pentru a profita de situația în care țările beligerante ar fi slăbite din cauza războiului. În plus, perspectiva împărțirii Poloniei între

cei doi dictatori le surâde amândurora, lăsând astfel deoparte ura ideologică a celor două regimuri, nazist și comunist.

Dacă în anul anterior, 1938, armata franceză era superioară celei germane, acum Hitler se simte destul de puternic pentru a înfrunta puterile occidentale în cazul în care acestea s-ar opune planului său de ocupare a Poloniei. După ce, pe 22 mai 1939, Hitler semnase cu Mussolini „Pactul de oțel”, în vara aceluiași an Hitler perfecționează acordul cu Uniunea Sovietică, care îi va facilita calea spre îndeplinirea planului său războinic.

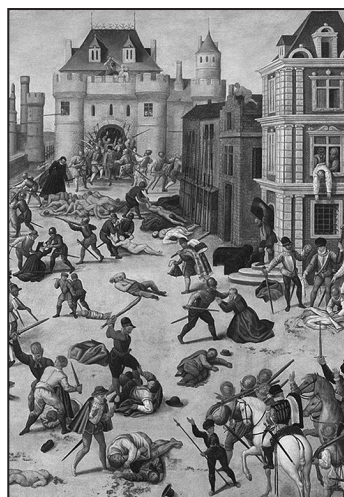
Pe 23 august, miniștrii de externe ai celor două țări, sovieticul Viaceslav Molotov și germanul Joachim von Ribbentrop, semnează la Moscova pactul care le poartă numele, adică un tratat de neagresiune, care, în clauzele sale secrete, prevedea împărțirea Poloniei. O săptămână mai târziu, Hitler ordonă invadarea Poloniei, ceea ce determină reacția Franței și Angliei, și astfel se declanșează cel de-Al Doilea Război Mondial. Armatele occidentale nu sunt suficient de pregătite să înfrunte adversarul, ceea ce le permite atât lui Hitler, cât și lui Stalin, să invadeze și să ocupe Polonia, pe care cele două puteri și-o împart din nou. În primăvara anului următor (10 mai), Hitler își îndreaptă armatele spre vestul continentului.

24 august 1572 – Noaptea Sfântului Bartolomeu

În Europa secolului al XVI-lea, două mari puteri se luptă pentru hegemonie: habsburgii germani și francezii conduși de Casa de Valois. După jumătate de secol de războaie între ele, se ajunge la o pace, semnată în anul 1559 la Le Cateau-Cambrésis. Însă, în interiorul ei, Franța se confruntă cu tensiuni puternice între catolici și protestanții cunoscuți sub denumirea de hughe-
noți, tensiuni care vor degenera în războaie ce vor dura patru decenii și vor slăbi destul de mult puterea acestei țări în raport cu rivala sa, Germania.

Ostilitățile dintre cele două confesiuni religioase explodează în luna martie a anului 1562, când, la Vassy, în regiunea Champagne, catolicii conduși de ducele Francisc de Guiseucid 63 de

hughenoți; la rândul lor, aceștia îlucid pe duce în anul următor. Câțiva ani mai târziu (1570), Pacea de la Saint-Germain pare să pună capăt acestui conflict. Pentru a întări coeziunea internă a țării, regina-mamă Ecaterina de Medici aranjează, pentru luna august a anului 1572, căsătoria între fiica ei, Margareta de Valois, catolică, și Henric de Bourbon, rege al Navarrei și hughenot. Această căsătorie este agreată de amiralul Gaspard de Coligny, un hughenot notoriu, care are o mare influență asupra tânărului rege al Franței, Carol al IX-lea. Amiralul încearcă o alianță cu Anglia pentru a-i sprijini pe protestanții olandezi în lupta contra regelui catolic al Spaniei, Filip al II-lea.

Contrar acestui plan, care ar face jocul hughenoților contra unui rege catolic, este ducele Henric de Guise, fiul lui Francisc. La puține zile după căsătoria lui Henric cu Margareta, se pune la cale asasinarea lui Coligny, care însă este doar rănit. Acest fapt trezește furia hughenoților veniți la Paris pentru a asista la celebra căsătorie. Temându-se de o revoltă, regele Carol, împreună cu regina-mamă Ecaterina, decide exterminarea hughenoților prezenți în capitală. În noaptea de 24 august, populația Parisului este ațâțată contra hughenoților, care sunt uciși cu toții (aproximativ șase mii), inclusiv amiralul Coligny, cu excepția lui Henric de Bourbon. Măsa-cruc de la Paris s-a extins în alte 20 de localități, făcând aproximativ 30.000 de victime. Acest tragic eveniment înseamnă o rană internă în trupul Franței și declanșează o nouă etapă în luptele religioase din această țară.

În fond, aceste lupte religioase nu au însemnat dispute teologice, ci conflicte de putere care au rupt unitatea creștinătății apusene, așa cum, tot din dorința de putere, a fost ruptă unitatea Bisericii la mijlocul secolului al XI-lea.

25 august 1270 – Trece la cele veșnice sfântul Ludovic al IX-lea, rege

Ludovic ajunge rege al Franței la doar 12 ani, în anul 1226, fiind educat din copilărie de pioasa sa mamă, Bianca de Castilia, care îi arată înclinația pentru rugăciune și venerarea relicvelor. Pentru contemporani, el întruchipa idealul de pietate și sfințenie. Pătruns de spiritul religios al cruciadelor, devine promotorul celei de-a șaptea cruciade. În luna iunie a anului 1249, ajunge cu armata în Egipt și cucerește localitatea Damietta, dar în anul următor, generalul turc Baybars o recucerește și îl face prizonier pe regele francez. Este eliberat de soția sa, Margareta, care îl urmase în cruciadă, iar apoi reușește să adune suma enormă cerută de generalul turc ca preț al răscumpărării. Următorii patru ani îi va petrece în Țara Sfântă ca pelerin, încercând să întărească statele cruciaților din Orient. Moartea mamei sale, în iulie 1254, lăsată ca regentă în Franța, îl constrânge să se întoarcă în țară.

Ludovic reușește să întărească și să-și mărească regatul, asigurându-și controlul asupra regiunii Languedoc. În relație cu rivala Anglie, prin Tratatul de la Paris din anul 1259, îi impune regelui englez Henric al III-lea renunțarea la orice pretenție asupra vechilor teritorii ale plantagenetilor din Normandia, Anjou și Poitou, lăsându-i doar Aquitaine, dar în calitate de vasal al său. În relație cu Germania, nu se lasă atras în conflict cu împăratul Friedrich al II-lea; dimpotrivă, reușește să-l împace pe acesta cu papa.

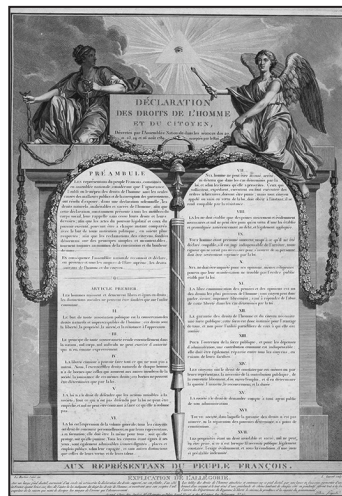
Piosul, dreptul și înțeleptul rege francez nu a uitat ideea cruciadei în Țara Sfântă și organizează ultima cruciadă. Este secondat de fratele său mai mic, Carol de Anjou, care îl determină să debarce cu armatele în Africa de Nord, pentru a-l convinge pe emirul de Tunis să se convertească la creștinism. Ajunge pe coastele Tunisiei, la Cartagina, în iulie 1270; canicula verii declanșează o teribilă ciumă, iar printre primii care se îmbolnăvesc se află chiar regele. Din cauza acestei boli, la vârsta de doar 56 de ani, regele Ludovic moare în cortul său, pe 25 august, fapt care marchează și falimentul cruciadei. În anul 1297 este declarat sfânt, ceea ce a mărit prestigiul monarhilor din dinastia capetienilor, care devine una dintre cele mai importante din creștinătatea apuseană.

Ludovic nu și-a neglijat obligațiile de rege, dar, în același timp, a trăit o viață ascetică, iar sub hainele regale de mătase purta ciliciul pocăinței. A înființat multe școli, azile și spitale; i-a sprijinit pe călugării mendicanți, iar în domeniul culturii, a ajutat Universitatea Sorbona să devină una dintre cele mai renumite din Europa. În modestia sa, se semna *Ludovic de Poissy*, cu numele localității unde fusese botezat; voia să spună prin aceasta că cea mai mare demnitate nu era cea regală, ci aceea de creștin. Într-o creștinătate din care nu lipseau rivalitățile sau setea de putere și înavuțire, sfântul rege al Franței a rămas un model al monarhului care, înainte de a fi conducătorul unui regat, este un creștin supus unui Suveran ceresc. Pătruns de același spirit religios, primul rege al României moderne, Carol I, și-a luat ca motto al casei regale deviza *Nihil sine Deo* („Nimic fără Dumnezeu”).

26 august 1789 – Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului

Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului, inspirată din principiile Revoluției Franceze, reprezintă unul dintre documentele de bază ale drepturilor fundamentale ale omului. Principiul de bază al Declarației este

că toți „oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi”: dreptul la libertate, proprietate privată, inviolabilitatea persoanei și rezistența la oprimare. Toți cetățenii sunt egali în fața legii și trebuie să aibă dreptul de a participa direct sau indirect la legislație; nimeni nu trebuie arestat fără un ordin judecătoresc. Libertatea de religie și libertatea de exprimare sunt protejate în limitele „ordinii” și „legii” publice. Puterile în stat sunt separate, iar statul înseamnă voința generală a cetățenilor săi. Această declarație mai este influențată și de documente externe: Declarația Drepturilor din Virginia (1776) în America de Nord și manifestele mișcării Patrioților Olandezi din anii 1780. Egalitatea în fața legii avea să înlocuiască sistemul de privilegii care caracteriza vechiul regim. Declarația Drepturilor Omului și ale Cetățeanului a devenit „crezul” noii ere a omenirii. Din ea s-au inspirat, în secolele următoare, un mare număr de documente similare în diferite țări din întreaga lume. În raport cu Dumnezeu, religia și Biserica, declarația afirmă autoritatea suverană a omului (laicitatea), deși în Preambul se menționează că acest document este emanat „în prezența și sub auspiciile Ființei Supreme”; este evitat cuvântul „Dumnezeu”.

Articolul I

Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. Deosebirile sociale nu pot fi întemeiate decât pe utilitate publică.

Articolul II

Scopul fiecărei asociații politice este conservarea drepturilor naturale și inalienabile ale omului. Aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, dreptul la siguranță și la rezistență la opresiune.

Articolul III

Principiul oricărei suveranități rezidă în națiune; nicio entitate, niciun individ nu pot exercita o autoritate care nu emană în mod explicit de la ea.

Articolul IV

Libertatea este de a face tot ceea ce nu face rău altora: astfel, dreptul fiecărui om nu are limite, cu excepția acelor care le asigură celorlalți membri ai societății exercitarea aceluiași drepturi. Aceste limite pot fi determinate numai prin lege.

Articolul V

Legea poate interzice numai acțiunile dăunătoare pentru societate. Orice lucru care nu este interzis prin lege nu poate fi împiedicat și nimeni nu poate fi obligat să facă ceva ce nu este prevăzut.

Articolul VI

Legea este o expresie a voinței generale. Toți cetățenii au dreptul de a participa personal sau prin reprezentanții lor la formarea sa. Aceasta trebuie să fie aceeași pentru toată lumea, indiferent dacă protejează sau pedepsește. Toți cetățenii, fiind egali în ochii legii, sunt la fel de eligibili pentru toate demnitățile, locurile și angajările publice, în funcție de capacitatea lor și fără a face altă distincție decât cea privitoare la virtuțile și talentele lor.

Articolul VII

Niciun om nu poate fi acuzat, arestat, nici deținut decât în cazurile stabilite prin lege și după formele prescrise de aceasta. Cei care solicită, dau, execută sau fac să se execute ordine arbitrare trebuie pedepsiți; dar orice cetățean somat sau arestat în virtutea legii trebuie să se supună imediat; dacă opune rezistență, el se face vinovat.

Articolul VIII

Legea nu trebuie să stabilească decât pedepse strict și evident necesare și nimeni nu poate fi pedepsit decât în virtutea unei legi stabilite și promulgate anterior delictului și aplicată legal.

Articolul IX

Orice om este presupus nevinovat până în momentul în care a fost declarat vinovat; dacă se consideră necesar să fie arestat, orice act de constrângere, în afara celor necesare pentru reținerea lui, trebuie să fie aspru pedepsit de lege.

Articolul X

Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru opiniile sale, fie ele chiar religioase, dacă manifestarea lor nu tulbură ordinea publică stabilită prin lege.

Articolul XI

Comunicarea liberă a gândurilor și opiniilor este unul din drepturile cele mai de preț ale omului; orice cetățean poate deci să vorbească, să scrie și să tipărească liber, în afara cazurilor prevăzute prin lege, în care va trebui să răspundă de folosirea abuzivă a acestei libertăți.

Articolul XII

Garantarea drepturilor omului și ale cetățeanului necesită o forță publică: această forță este instituită în avantajul tuturor și nu în folosul personal al aceluia cărora le este încredințată.

Articolul XIII

Pentru întreținerea forței publice și pentru cheltuielile administrative, o contribuție comună este indispensabilă. Aceasta trebuie să fie distribuită egal între toți cetățenii, în raport cu posibilitățile lor.

Articolul XIV

Cetățenii au dreptul să constate ei înșiși sau prin reprezentanții lor necesitatea contribuției publice și s-o accepte în mod liber, să urmărească destinația care i se dă, să-i determine cuantumul, bazele, perceperea și durata.

Articolul XV

Societatea are dreptul să ceară socoteală oricărui funcționar public pentru modul în care își îndeplinește funcția.

Articolul XVI

Orice societate care nu asigură garanția drepturilor și nu statornicește separarea puterilor este lipsită de constituție.

Articolul XVII

Proprietatea fiind un drept inviolabil și sacru, nimeni nu poate fi privat de ea, cu excepția cazurilor în care necesitatea publică, legal constatată, pretinde în mod evident acest lucru, și cu condiția unei juste despăgubiri prealabile.

27 august 387 – Trece la cele veșnice sfânta Monica

Monica s-a născut în Algeria, în anul 331, într-o familie creștină cu o stare materială destul de bună, care i-a permis să studieze, și așa a putut citi și medita Sfânta Scriptură. De tânără, s-a căsătorit cu Patriciu, un proprietar modest din Tagaste, păgân, al cărui caracter marcat de violență și infidelitate i-a creat multe dureri. Prin exemplul și rugăciunile sale, Monica l-a ajutat să se convertească cu un an înainte de moarte (371). Rămasă văduvă cu trei copii (Augustin, Navigiu și o fiică al cărei nume rămâne necunoscut), Monica trebuie să preia singură toate problemele casei, ale creșterii și educării copiilor. Mari probleme i-a creat Augustin, care, chiar dacă nu avea un caracter viciat ca al tatălui, în setea lui de cunoaștere și în exuberanța tinereții, a avut excesele pe care mai târziu și le va corecta. Când Augustin decide să se mute la Roma, Monica vrea să-l urmeze, dar el o lasă în portul Cartagina și pleacă spre Italia. În acea noapte a despărțirii dureroase, Monica va plânge pentru fiul ei pe mormântul sfântului martir Ciprian din acest oraș. În anul 385, mama își urmează fiul, care acum se afla la Milano, ocupând o catedră de retorică. Rugăciunile, iubirea și lacrimile Monicăi contribuie la convertirea fiului, botezat de episcopul orașului, sfântul Ambroziu, în noaptea de Paști a anului 387. Acesta o încurajase pe mamă să continue să se roage pentru convertirea fiului, căci „nu se poate ca fiul acestor lacrimi să se piardă”.

O găsim apoi alături de Augustin la Cassiciacum, în apropiere de Milano, discutând despre filosofie și probleme spirituale. Cuvintele și ideile mamei se regăsesc în discursurile fiului, fapt cumva neobișnuit pentru acele timpuri, când femeilor nu li se acorda atenție în spațiul public. Împreună cu fiul, mama Monica pleacă din Milano în direcția portului Romei, Ostia, unde închiriază o casă, în așteptarea unei nave care să-i ducă înapoi în țara natală. Timpul petrecut împreună la Ostia este bogat în discuții și dialoguri

spirituale pe care Augustin le-a redat în cartea *Confesiuni*, care, mai mult decât o autobiografie, reprezintă o preamărire a lui Dumnezeu care l-a îndrumat pe căile sale. Aici, la Ostia, mama se îmbolnăvește, probabil de malaria, și după nouă zile trece la cele veșnice, mulțumită că și-a văzut fiul convertit; avea doar 56 de ani. Inițial, trupul său a fost înmormântat aici, pentru ca, mult mai târziu, în anul 1430, să fie mutat în biserica „Sfântul Augustin” din Câmpul Marzio.

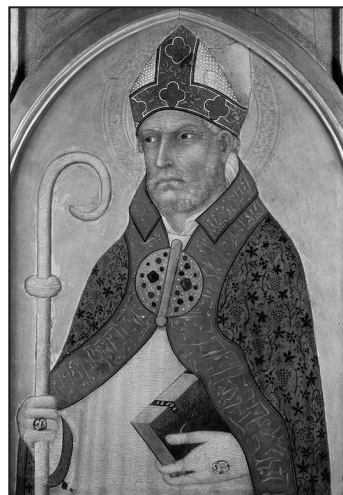
Despre mama sa, Augustin scrie în *Confesiuni*: „Ea m-a născut atât cu trupul său, pentru ca să vin la lumina timpului, cât și cu inima sa, pentru ca să mă nasc la lumina veșniciei”. Din ultimele discuții de la Ostia, Augustin redă cuvinte memorabile ale mamei sale: „Fiul meu, în ceea ce mă privește, nu există nimic care să mă atragă în această viață. Nu știu nici măcar ce fac aici și pentru ce mai sunt încă. Un singur lucru mă făcea să doresc să mai trăiesc încă un pic: să te văd creștin înainte de a muri. Dumnezeu mi-a dat ceva mai mult și mai bun: adică să te văd disprețuind bucuriile pământești și slujindu-i lui singur. Ce mai fac aici?”

Sfânta Monica rămâne în istorie drept un exemplu strălucit de soție și mamă creștină.

28 august 430 – Trece la cele veșnice sfântul Augustin

African prin naștere (354) și roman prin cultură, Augustin, fiul sfintei Monica și al unui modest proprietar din Tagaste (Algeria), este educat creștinește de mama sa, dar la 19 ani părăsește credința catolică, urmând învățătura maniheiilor, fără a fi însă foarte convins de aceasta.

A studiat în mai multe școli din patria natală și a fost profesor de gramatică la Tagaste și de retorică la Cartagina, Roma și Milano. Alături de căutările și rătăcirile lui religioase, Augustin a studiat în profunzime filosofia, mai ales pe platonicieni. În inima sa, nu a abandonat niciodată credința creștină. Filosofia platonicienilor l-a ajutat să înțeleagă mai bine credința în lumina inteligibilă a adevărului, iar o altă mare problemă care îl frământa, răul, era înțeleasă de el ca o absență a binelui. Despre Isus Cristos, încetul cu încetul, înțelege că este nu doar Învățătorul, ci și Răscumpărătorul omului. Deși inteligența sa extraordinară și cunoștințele pe care le acumulasă îi promiteau o carieră strălucită ca retor, Augustin decide să se dedice total lui Cristos și Bisericii sale; era vara anului 386.

În prima tinerețe (la 17 ani) avusese o relație cu o tânără care i-a născut un copil, Adeodatus, pe care nu l-a părăsit niciodată. În toamna anului 386, se retrage la Cassiacum, în apropiere de Milano, pregătindu-se intens pentru primirea botezului, iar în primăvara anului următor se înscrie pe lista catecumenilor, urmând catehezele sfântului Ambroziu. Acesta îl botează împreună cu fiul său, Adeodatus, și cu prietenul Alipiu, în noaptea de Paște a anului 387. După botez, decide să se întoarcă în țara natală pentru a trăi o viață dedicată total lui Dumnezeu. Ajunși în portul Ostia, în așteptarea unei nave, mama Monica se îmbolnăvește și trece la cele veșnice în brațele fiului. Augustin mai rămâne la Roma până în vara anului următor, interesându-se de viața călugărească și scriind diferite lucrări teologice, după care se întoarce acasă pentru a-și pune în aplicare planul de viață ascetică.

În anul 391, ajunge la Hippona, unde este hirotonit preot și obține de la episcopul său permisiunea de a trăi dedicat mortificației, studiului și predicării Cuvântului lui Dumnezeu. După puțini ani, este hirotonit episcop, iar din anul 397 devine episcopul cu drepturi depline al orașului Hippona (lângă Bona, Algeria). În casa în care locuia, a înființat o mănăstire pentru clerici, iar din acest mod de viață se va naște regula monastică ce va rămâne în istoria Bisericii ca una dintre cele mai importante. Activitatea sa, atât pentru dieceza pe care o păstora, cât și pentru Biserica universală, este cu totul ieșită din comun. Este un predicator neobosit al învățaturii creștine, plin de atenție și iubire pentru credincioșii săi, se ocupă îndeaproape de formarea teologică și morală a clericilor, organizează viața călugărească atât pentru bărbați, cât și pentru femei, și administrează cu înțelepciune bunurile Bisericii, cerând colaborarea laicilor în aceste probleme. Participă la sinoadele din Africa, are legături strânse cu mulți episcopi și preoți și este un apărător strălucit al adevărului credinței creștine, combătând diferitele erezii ale timpului său, precum arianismul, donatismul și pelagianismul.

Augustin este teologul cel mai important al Antichității și deschizătorul de drumuri pentru Biserica medievală. Ultima lui scriere este o scrisoare dictată de pe patul de moarte, adresată clericilor săi, învățându-i cum să se comporte față de invadatorii barbari. Augustin intră în gloria Domnului în noaptea dintre 28 și 29 august, ținând privirea fixată pe textul psalmilor de pocăință, pe care îi scrisese pe foi de pergament prinse pe peretele opus patului în care zăcea neputincios. Nu era singur; trecerea sa în veșnicie este însoțită de episcopii din orașele vecine, refugiați în fortificata cetate Hippona, pentru a se salva de atacurile vandalilor.

Osemintele sale se odihnesc astăzi la Pavia, în biserica „San Pietro în Ciel d'Oro”. Om și învățător, teolog și filosof, moralist și apologet, sfânt și polemist, sfântul Augustin este unul dintre cei mai mari păstori și învățători ai Bisericii. El a influențat decisiv creștinismul și gândirea occidentală,

iar problemele fundamentale referitoare la Dumnezeu, nemurirea sufletului, originea lumii, sensul timpului și al istoriei, prezente în operele sale, îl plasează pe sfântul Augustin la temelia culturii și civilizației creștine. Multe dintre scrierile sale au fost publicate și în limba română: *Confesiuni*, *Despre Cetatea lui Dumnezeu*, *Despre nemurirea sufletului*, *Solilocvii*, *Despre muzică*, *Despre Treime*, *Despre Facerea Lumii și despre Timp*, *Liberul-arbitru*, *Enchiridion sau Despre credință, speranță și iubire*, *Despre minciună*, *Despre îngeri și oameni*, *Despre fericire*, *Despre geneză în sens literar* etc.

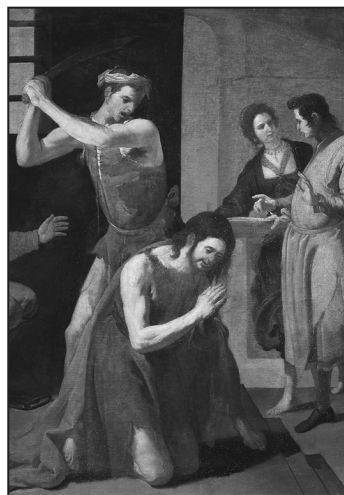
29 august – Martiriul sfântului Ioan Botezătorul

Acestui sfânt ascet, Ioan Botezătorul, Biserica îi dedică două sărbători: nașterea (24 iunie) și martiriul. Ioan este verișorul lui Isus, conceput miraculos de Elisabeta și Zaharia la o vârstă foarte înaintată. Ambii părinți proveneau din familii sacerdotale, iar nașterea lui a avut loc cu șase luni mai devreme decât a Mântuitorului, în conformitate cu relatarea evanghelică a vizitei pe care Fecioara Maria o face verișoarei sale Elisabeta.

Martiriul lui Ioan a avut loc în anul 31 sau 32 și era celebrat deja din secolul al V-lea, atât în Orient, cât și în Occident; la Roma, întâlnim această celebrare în secolul următor. „Regele a trimis un executor și i-a poruncit să-i aducă îndată capul lui Ioan. Acela s-a dus, l-a decapitat în închisoare și a adus capul pe tavă, l-a dat fetei, iar fata l-a dat mamei sale. Când au auzit discipolii lui, au venit, i-au luat trupul și l-au pus în mormânt” (Mc 6,27-29).

Cauza morții lui Ioan este o femeie, Irodiada, soția ilegitimă a regelui Irod Antipa, care pentru a o avea, l-a ucis pe soțul ei, pe fratele lui vitreg, numit tot Irod. Ioan este aruncat în închisoarea de la Macheronte, dincolo de Iordan, deoarece a avut curajul să denunțe public acest păcat – căsătoria ilegitimă a regelui: „Nu-ți este permis s-o ai pe soția fratelui tău” (Mc 6,18). Ioan avea o atitudine tranșantă nu doar față de rege, ci și față de liderii spirituali ai țării, fariseii, cărora le reproșa ipocrizia. În schimb, era iubit de popor, trezind în el un mare entuziasm.

Cu ocazia aniversarului său, Irod a organizat o sărbătoare la Macheronte, iar la ospăț a intrat fiica Irodiadei, Salomea, care a dansat atât de frumos încât regele a fost cucerit de dansul ei și, ca răsplată, i-a promis orice dorește, chiar și jumătate din regatul lui. Consultându-se cu mama, fiica îi cere pe

o tupsie capul lui Ioan. Pe rege nu-l încântă această cerere, dar din cauza cuvântului dat în fața mesenilor, dă ordin ca Ioan să fie decapitat.

Personajele acestui scenariu sunt patru. Întâi este regele, care îl recunoștea pe Ioan ca profet și îl asculta cu plăcere, dar pentru că i-a reproșat cu toată fermitatea și în mod public adulterul, l-a aruncat în închisoare. Acest rege corupt nu are puterea, sau nu vrea să se convertească, deși conștiința îl roade, reproșându-i nedreptățile și trăirea în adulter. Alături de el se află soția fratelui său, Irodiada. Aceasta îl ura pe Ioan, neputând să suporte predica lui în care îi biciuia păcatul. Ura ei este asemănătoare respirației diavolului, fiind ucigătoare; și nu s-a potolit decât atunci când a avut în fața ei, pe o tupsie, capul lui Ioan. Fiica acesteia, Salomea, știe să danseze, trezind un mare entuziasm în jur, un sentiment de plăcere aparte în regele corupt, probabil păcătoasă. Alături de aceste trei personaje negative stă marele profet Ioan, atât de mare încât Mântuitorul a zis că nu există nimeni născut din femeie mai mare ca el. Martiriul său reprezintă rezultatul urii unei femei, dansului unei tinere vanitoase și sufletului corupt al unui rege slab de caracter. Ioan, un om drept și sfânt, moare ca martor al adevărului.

Ioan „s-a micșorat” în fața Celui a cărui cale a pregătit-o și l-a arătat pe Cristos primilor săi discipoli; el, care l-a arătat pe Cel care este lumina lumii, și-a sfârșit viața în întunericul unei închisori. El nu a „negociat” adevărul lui Dumnezeu, nici nu l-a închis în tăcere, ci l-a proclamat deschis, curajos, deși era conștient de consecințele atitudinii sale.

30 august 1940 – Dictatul de la Viena

Arbitrajul germano-italian semnat la Viena (30 august 1940) rupe din trupul României partea de nord a Transilvaniei (43.492 km² cu 2.667.000 de locuitori, în majoritate români) și o încorporează în Ungaria horthystă. În luna iunie a aceluiași an, România pierduse Basarabia, Bucovina și Ținutul Herței în favoarea Uniunii Sovietice. Toate aceste pierderi teritoriale sunt o urmare a Pactului Ribbentrop-Molotov, un tratat de neagresiune încheiat între Uniunea Sovietică și Germania nazistă, semnat la Moscova, pe 23 august 1939, care a redesenat granițele statelor europene. Ungaria își alipește această parte a României, întrucât este sprijinită de Germania lui Hitler și de Italia lui Mussolini, iar celelalte mari

puteri europene, Franța și Marea Britanie, sunt preocupate să-și asigure propria securitate. Acceptarea Dictatului de la Viena a fost favorizată de faptul că România era complet izolată și lipsită de sprijin din partea oricărei puteri externe; era la cheremul celor doi dictatori, Hitler și Stalin. În aceeași zi de 30 august, Consiliul de Coroană, condus de regele Carol al II-lea, admite Arbitrajul în schimbul garantării de către Germania și Italia a noilor granițe ale României. Pentru a sărbători acest eveniment, pe 11 septembrie 1940, regentul Ungariei, Miklós Horthy, intră în orașul Cluj călare pe un cal alb cu potcoave din aur. Dominația maghiară în nord-vestul Transilvaniei se va încheia pe data de 25 octombrie 1944, când armata română, aliată acum cu URSS contra Germaniei, eliberează ultimele două localități aflate sub ocupație maghiară, orașele Satu Mare și Carei.

Conferința de la Ialta, din februarie 1945, a trasat harta Europei post-belice, instaurând în România și în tot estul european dominația sovietică, împărțind continentul printr-o cortină de fier care a durat până în anul 1989; a fost perioada așa-zisului „război rece”. Dictatul de la Viena trebuie încadrat într-o strategie geopolitică, militară și ideologică, în cadrul căreia România a reprezentat un simplu pion pe tabla de șah ai cărei stăpâni au fost (și rămân) puternicii lumii, atunci (și acum) la cârma omenirii. În democrațiile actuale, cea mai mare realizare o reprezintă posibilitatea de a-ți alege stăpânul.

31 august 1980 – Sindicatul polonez independent Solidaritatea (Solidarność)

Pe 31 august 1980, guvernul polonez este constrâns de împrejurări (două luni de greve ale muncitorilor polonezi) să înceapă tratativele cu sindicatul muncitorilor Solidaritatea. Electricianul Lech Wałęsa, de la fabrica Lenin din Gdansk, stă la aceeași masă a tratativelor cu vicepremierul Poloniei, Mieczysław Jagielski, pentru a semna o înțelegere prin care să i se recunoască libertatea sindicatului pe care îl reprezenta în fața autorităților centrale poloneze. Solidaritatea reprezenta primul sindicat liber în tot blocul statelor est-europene dominate de Moscova prin Cortina de Fier. Sindicatul muncitorilor polonezi își avea rădăcinile în protestele anticomuniste din anii 1956, 1970 și 1976, toate sfârșindu-se în confruntări sângeroase cu poliția.

Un semnal important în opoziția polonezilor față de dictatura comunistă vine din partea Papei Ioan Paul al II-lea, care, în cadrul sfintei Liturghii pe care o celebrează la Varșovia pe 2 iunie 1979, rostește celebrul îndemn „Nu vă temeți!”, cuvinte care sintetizează atitudinea polonezilor față de regimul comunist. Mai mult de zece milioane de persoane au intrat în sindicatul Solidaritatea. Și chiar dacă, doi ani mai târziu, comuniștii au încercat să-l ucidă pe papă, atentatul din 13 mai 1981 nu a făcut altceva decât să întărească solidaritatea polonezilor pentru libertate și democrație, iar Wałęsa a fost liderul carismatic al polonezilor contra unui regim ideologic, politic și militar care va cădea mai întâi în țara vecină, Germania (căderea Zidului Berlinului, 9 noiembrie 1989), pentru ca până la sfârșitul anului să cadă toate regimurile comuniste din țările est-europene.

Limba libertății în Europa a fost întâi de toate limba poloneză a sindicatului Solidaritatea și a Bisericii Catolice, reprezentată de Papa Ioan Paul al II-lea. Prețul plătit de polonezi pentru libertate a fost mare. Guvernul a instaurat starea de război, care a durat până în anul 1983; drepturile civile au fost limitate, zece mii de opozanți ai regimului au fost arestați și multe persoane au fost ucise. O recunoaștere a meritelor sindicatului a venit din Norvegia: în anul 1983, Lech Wałęsa, pe atunci aflat în detenție, a primit Premiul Nobel pentru Pace. Între anii 1990 și 1995, acesta va fi președintele Poloniei.

SEPTEMBRIE

1 septembrie 1715 – Apune Regele Soare

Domnia regelui Ludovic al XIV-lea (1638-1715) coincide cu apogeul puterii Franței și începutul declinului ei. Sprijinit de cardinalul Richelieu, regele devine reprezentantul prin excelență al absolutismului monarhic în fața nobilimii și a burgheziei, cărora le micșorează puterea. În raport cu puterile externe, Ludovic va duce o politică agresivă, iar pentru a-și susține armatele a impus asupra conaționalilor tot mai multe taxe și impozite, ceea ce a provocat multe nemulțumiri și a sărăcit mult populația.

A devenit rege pe când avea doar patru ani, în luna mai a anului 1643, an în care armata franceză o învinge pe cea spaniolă. În copilărie, politica lui este susținută de cardinalul Jules Mazarin, care a ocupat funcția de prim-ministru până la moartea sa, în 1661. După aceasta, Ludovic își asumă întreaga putere, contracarând printr-o politică abilă rivalitatea cu habsburgii din Spania și Austria. Căsătorindu-se cu Maria Tereza a Spaniei, Ludovic revendică teritoriile spaniole din Flandra și Franche-Comté, pe care le anexează în anul 1678, după războiul cu Olanda. În interiorul țării, pentru a-și mări puterea împotriva protestanților, în anul 1685 revocă edictul de toleranță a acestora, promulgat de bunicul său Henric al IV-lea în anul 1598. Timp de nouă ani, este în război cu Anglia și Germania, iar în anul 1700, după Războiul de succesiune cu Spania, reușește să-l pună pe tronul acesteia pe nepotul său, Filip de Anjou. La moartea sa, în reședința de la Versailles, după 77 de ani de domnie autoritară („Statul sunt eu”), țara este slăbită și nu va mai fi o mare putere, ci un stat între alte state.

Față de Biserica Catolică, politica Regelui Soare a fost marcată de galicanism, adică de autonomie regală în raport cu papalitatea și clerul francez. În anul 1682, urmând dispozițiile regelui, o adunare extraordinară a clerului adoptă în unanimitate cele patru articole galicane, care stabilesc

următoarele: 1. independența puterii civile în raport cu problemele temporale, materiale ale Bisericii; 2. conciliul este superior papei; 3. autoritatea papei este limitată de canoanele bisericești; 4. deciziile în materie de credință au nevoie de consimțământul întregii Biserici din regatul francez. Ca reacție la aceste articole, papa refuză să-i numească pe noii episcopi care le-au semnat. Regele, pentru a-l determina pe Papa Inocențiu al XI-lea să cedeze, revocă în anul 1685 edictul de tolerare a hughenoților calviniști, scoțându-i în afara legii. Deja cu mulți ani înainte (1628), cardinalul Richelieu cucerise o redută a acestora, La Rochelle, iar acum regele îi îndepărtează din oficiile publice, stabilește unități de armată în teritoriile lor și înăbușă cu o violență extremă orice rebeliune. În urma acestor măsuri, mulți calviniști părăsesc Franța, punând în criză economia acesteia.

În raport cu Roma papală, în timpul Papei Alexandru al VII-lea (1655-1667), ambasada Franței își manifestă ostentativ imunitatea diplomatică împotriva soldaților Statului Papal, ceea ce duce la un conflict din care regele profită și-l expulzează pe nunțiul papal din Paris; în plus, ocupă Avignonul, care era proprietatea papei. Ulterior, regele îi va restitui papei orașul Avignon și va renunța la anumite prerogative pe care le avea în Roma papală, dar în țară nu va renunța la puterea asupra Bisericii și la controlul documentelor papale. Relațiile dintre Franța catolică și papalitate vor fi reglementate după sângeroasa Revoluție Franceză, în timpul lui Napoleon, prin concordatul dintre Franța și Sfântul Scaun din anul 1801, un concordat care prezenta avantaje pentru ambele părți; totuși, urmările absolutismului monarhic al Regelui Soare se vor resimți în continuare în Biserica Catolică din Franța.

2 septembrie 1945 – Sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial

Pe 6 și 9 august 1945, bombardiere americane lansaseră două bombe atomice peste orașele Hiroshima (o sută de mii de morți) și Nagasaki (șaizeci de mii de morți), iar pe 10 august, armate sovietice invadaseră Manciuria. Japoniei nu-i mai rămânea decât o singură variantă pentru supraviețuire: capitularea necondiționată, așa cum fusese stabilit în Declarația de la Potsdam (2 august). Împăratul Hirohito îi anunță pe japonezi că țara „va trece prin grele încercări” și își face cunoscută hotărârea, constrâns și de efectele devastatoare ale celor două bombe atomice: „Ascultând de dictatul timpului și al destinului, am hotărât să deschidem calea unei păci durabile generațiilor viitoare, suportând insuportabilul și tolerând intolerabilul”. Împăratul cere poporului să evite „izbucnirile emotive” și ca națiunea „să fie de acum înainte, din generație în generație, o unică familie”, capabilă să ridice

„la o înălțime și mai mare gloria imperiului și a ține pasul cu progresul timpului”.

Pe data de 2 septembrie 1945, ora 9.45, la bordul navei militare americane *Missouri*, ancorată în portul Tokyo, autoritățile militare ale Japoniei, în numele împăratului Hirohito, semnează documentul capitulării Japoniei în fața puterilor aliate, reprezentate de generalul american Douglas MacArthur. Documentul capitulării Japoniei este semnat din ordinul și în numele împăratului Hirohito și al guvernului, de reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și ai Marelui Stat-Major. Din partea SUA, semnează Douglas MacArthur, comandant suprem al Puterilor Aliate, și amiralul Chester Nimitz. S-au

alăturat reprezentanți ai Chinei, Marii Britanii, URSS, Australiei, Canadei, Franței, Olandei și Noii Zeelande. Așa s-a încheiat cea mai mare conflagrație a omenirii, declanșată de Germania lui Hitler pe 1 septembrie 1939, cu ocuparea Poloniei. Din 7 decembrie 1941, acest război, până acum doar în Europa, capătă dimensiuni mondiale. În pofida capitulării din 2 septembrie, au mai existat unități militare japoneze care au refuzat să se predea, iar unii soldați japonezi au continuat să lupte și nu s-au predat luni sau chiar ani de zile.

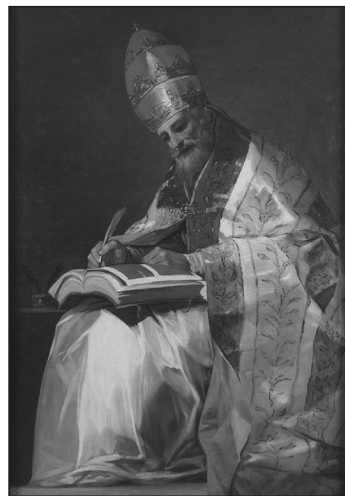
Soluția extremă, capitularea necondiționată, impusă Japoniei de forțele aliate, a fost acceptată cu greu de înțeleptul împărat Hirohito. În pofida înfrângerii orgoliului japonez, capitularea a deschis acestei țări calea reconstruirii sale și a „miracolului japonez”, care a făcut din Țara Soarelui-Răsare una dintre cele mai mari puteri economice ale lumii, o țară respectată și admirată de toți.

În contextul rivalităților economice și de altă natură ale lumii contemporane, ne întrebăm dacă puternicii lumii înțeleg suficient de bine lecția dură a celui de-Al Doilea Război Mondial. În calitate de creștini, cred că principala noastră misiune în lume este de a fi oameni ai păcii lui Isus Cristos.

3 septembrie – sfântul Grigore cel Mare, papă

Sfântul Grigore (cca. 540-604) a fost denumit pe drept „cel Mare”, fiind recunoscut imediat după moarte ca sfânt, atât în Occidentul creștin, cât și în Orient. Originar dintr-o familie de patricieni romani (gens Anicia), catolici devotați Bisericii și papilor; această nobilă familie a mai dat Bisericii doi papi, Felix al III-lea și Agapit, iar părinții săi, Gordian și Silvia, sunt

venerați ca sfinți. Grigore avea o minte strălucită și cunoștințe vaste nu doar în doctrina creștină, ci și în științele juridice și administrative, motiv pentru care, în anul 572, este numit prefect al orașului. Papa Grigore este și primul călugăr (a transformat propria casă în mănăstire) devenit papă în anul 590, prin voința clerului, Senatului și poporului Romei, deși a acceptat cu greu această slujire; mai înainte fusese legat papal la Constantinopol. Preluarea acestei slujiri centrale în Biserică are loc pe 3 septembrie, iar una dintre primele inițiative pe care le are ca papă este organizarea unei procesiuni de penitență, în care este invocată de la Dumnezeu încetarea ciuimei ce bântuia orașul, ciumă căreia i-a căzut victimă și Papa Pelagiu al II-lea. Se spune că atunci când credincioșii au ajuns lângă mormântul împăratului Adrian, a apărut arhanghelul Mihail, punându-și sabia în teacă, semn că rugăciunile creștinilor au fost ascultate, iar ciuma a încetat. De atunci, acest mausoleu va fi numit Castel „Sant’Angelo”. Acest fapt confirmă un adevăr istoric: rolul important, de multe ori decisiv, pe care papii l-au avut în Roma de-a lungul secolelor. Grigore poate fi considerat ca primul reprezentant al autorității temporale a papilor și un pionier al Statului Pontifical, deși juridic acesta va deveni o realitate evidentă în secolul al VIII-lea.

A pontificat într-o perioadă istorică importantă, când în Galia se consolida regatul francilor; în Spania, goții se liniștesc și în curând se formează aici regatul creștin al vizigoților; în Italia, îi ajută pe longobarzi să se creștineze și să devină pașnici; în Anglia, localnicii vor fi câștigați pentru evanghelie. Prin misiunea sa de păstor universal al Bisericii, Papa Grigore contribuie la consolidarea religiei creștine în Italia și în Occident și la civilizarea acestuia. În relație cu Orientul creștin, abilitatea sa diplomatică face în așa fel încât tendințele separatiste ale orientalilor să nu ducă la ruperea unității creștinilor; datorită lui, schisma dintre Orientul și Occidentul creștin a fost întârziată cu câteva secole.

Papa Grigore este unul dintre marii papi din istoria papalității, doctor al Bisericii și sfânt părinte, important precum Ambroziu, Augustin, Ieronim și alții. Are mari merite în cultul și muzica religioasă care îi poartă numele (gregoriană). Dintre operele sale de referință, menționăm *Dialogurile*, *Sfânta Liturghie* (celebrată în Bisericile ortodoxe și în cea Greco-Catolică), *Cartea regulii pastorale*, *Omiliile*, *Moralia in Job*, *Viața sfântului Benedict* și *Scrisorile* (peste 800, în care se semnează cu titlul de slujitorul slujitorilor lui Dumnezeu).

Om cu o sănătate șubredă, cufundat total în Dumnezeu, înțelept și curajos în relația cu cei care decideau soarta popoarelor, prudent și prompt în a interveni în problemele Bisericii, ca și în realitățile sociale, plin de caritate pentru orice om în suferință, Papa Grigore a condus barca lui Petru pe apele neliniștite ale timpului său și rămâne un exemplu și model de urmat pentru timpurile actuale.

4 septembrie 476 – Căderea Imperiului Roman de Apus

Asasinarea împăratului Valentinian al III-lea și jefuirea Romei de către vandali în anul 455 reprezintă sfârșitul dinastiei începute cu împăratul Teodosiu I cel Mare și o lovitură fatală dată Imperiului Roman de Apus, condus de acum de niște împărați-fantomă ajunși la cheremul generalilor barbari, reprezentanți ai puterii bizantine care își exercitau controlul în Italia prin curtea de la Ravenna. Pe 4 septembrie 476, stăpânul peninsulei italiice, herulul Odoacru, îl depune pe Romulus Augustulus (care avea 14 ani) de pe tronul imperial și-l închide pentru tot restul vieții într-o vilă din golful de la Napoli, acordându-i o subvenție destul de generoasă.

În acest mod tăcut și lipsit de splendoare moare Imperiul Roman de Apus. Odoacru nu mai înscăunează un nou împărat pe tronul Romei, ci se declară el însuși supus împăratului Zenon din Orient, recunoscându-l ca singurul suveran legitim pentru tot Imperiul Roman și cerându-i să-l recunoască vicar imperial pentru Italia. Zenon, slăbit de puterea militară din cauza unui război civil în care îl învinsese pe uzurpatorul la tron Bazilic, nu avea forța de a interveni acum în Italia, motiv pentru care nu putea face altceva decât să accepte jocul necinstit al lui Odoacru; ca atare, îi permite să fie, de fapt, conducătorul Italiei, ceea ce nu înseamnă că împăratul renunța la dorința de a conduce, indirect, și Italia.

Depunerea ultimului împărat roman nu a fost văzută de contemporani ca sfârșitul lumii antice și începutul celei medievale, ci ca o reunificare a imperiului, chiar dacă era doar formală, sub o singură autoritate, cea din Constantinopol. Nu după mult timp, în anul 488, împăratul Zenon îl trimite pe ostrogotul Teodoric să readucă Italia sub autoritatea imperială. Însă istoria ulterioară a Italiei, ca și a părții occidentale a fostului Imperiu Roman, va merge pe drumuri diferite față de cele pe care mergea partea orientală; chiar dacă împărații din Constantinopol vor încerca să-și mențină autoritatea în

Occident, Roma va deveni tot mai mult orașul papilor, iar populațiile occidentale se vor constitui în regate creștine, având propriii conducători, iar Imperiul Roman condus de la Constantinopol va rămâne circumscris în propriile granițe orientale.

5 septembrie 1997 – Trece la cele veșnice Maica Tereza de Calcutta

Tereza s-a născut într-o familie albaneză cu cinci copii din Skopje, pe 26 august 1910. Când era încă o copilă, familia își pierde tatăl, ceea ce îngreunează mult viața mamei și a copiilor. De mică, Tereza învață de la mamă și de la preoții iezuiți ai parohiei să se roage și să fie plină de caritate pentru cei săraci. La 18 ani, decide să devină misionară; lasă casa părintească și merge la Dublin, în Institutul Sfintei Fecioare Maria, primind numele de Maria Tereza, în cinstea sfintei Tereza a Pruncului Isus. După un an, o găsim în India, unde timp de 20 de ani activează într-o școală a congregației din care făcea parte. Pe 10 septembrie 1946, Tereza simte o chemare specială din partea lui Dumnezeu pentru a-i sluji pe cei loviți de indiferența și abandonul oamenilor, pe cei mai săraci dintre săraci. Isus Cristos îi spune: „Vino, fi lumina mea. Nu pot merge singur”.

Maica Tereza lasă institutul din care făcea parte, îmbracă sariul indian și înființează Misionarele Carității, îngrijindu-i pe cei mai bolnavi și părăsiți oameni din Calcutta. În scurt timp, o urmează foste eleve ale sale; în anul 1950, congregația este recunoscută de arhiepiscopul din Calcutta, iar cinci ani mai târziu, de Papa Paul al VI-lea. De acum, Misionarele Carității încep să fie prezente în tot mai multe țări, iar Maica Tereza devine o personalitate admirată la nivel mondial. O atenție și un sprijin aparte le va avea din partea Papei Ioan Paul al II-lea.

Carisma acestei călugărițe, mică de statură și slabă trupește, se remarcă prin dăruirea totală pentru săraci și bolnavi; în plus, Maica Tereza a fost o apărătoare înfocată a vieții care trebuie să se nască. Când, pe 17 octombrie 1979, a primit Premiul Nobel pentru Pace, în discursul ei a spus: „Cel mai mare distrugător al păcii este avortul”; „viața copiilor și adulților este mereu aceeași viață. Orice existență este viața lui Dumnezeu în noi”. Până când Dumnezeu a chemat-o la sine, pe 5 septembrie 1997, Maica Tereza, în pofida bătrâneții și a bolii de inimă, a continuat să se dăruiască în totalitate slujirii

lui Dumnezeu în persoana celor „ultimi”. În acel an, Misionarele Carității erau prezente deja în 123 de țări, inclusiv în România, pe care a vizitat-o de două ori, în anii 1990 și 1992.

Lumea întreagă a fost atentă la viața și faptele Maicii Tereza și a plâns la moartea ei; guvernul indian a onorat-o cu funeralii de stat. Este înmormântată în Casa Mamă a Misionarelor Carității din Calcutta, iar în scurt timp, mormântul ei a devenit loc de pelerinaj și rugăciune. A fost declarată sfântă de Papa Francisc în anul 2016.

Maica Tereza reprezintă un fel de miracol al geniului feminin căsătorit cu dragostea evanghelică, ce îndreaptă Biserica și lumea spre omul aflat în suferință.

6 septembrie – Anna Maria Javouhey

Avea doar șase ani și nu știa nimic despre existența persoanelor de culoare; cu toate acestea, Anna Maria Javouhey vede în vis copii negri care i se adresează cu apelativul „Mamă plină de iubire”. De aceea, când, în anul 1816, responsabilul insulei Bourbon (un departament francez din Oceanul Indian, la est de Madagascar, care astăzi se numește Réunion) îi cere să se ocupe de copiii din acea insulă, Anna Maria acceptă fără nicio ezitare; acesta era planul lui Dumnezeu cu ea.

Anna Maria Javouhey s-a născut în anul 1779, într-o fermă din satul Jallanges, în centrul Franței. Natura o înzestrăse cu un caracter puternic și nu știa ce este frica. Când avea 16 ani, iar revoluționarii francezi vânau clerici și laici care nu erau de acord cu dictatura Revoluției Franceze, Anna Maria nu se temea să-i conducă noaptea prin păduri și locuri doar de ea cunoscute pe preoții care, pe ascuns, celebrau sfânta Liturghie și asistau muribunzi și bolnavi.

La vârsta de 26 de ani devine călugăriță și, împreună cu alte trei călugărițe, înființează Institutul Sfântul Iosif din Cluny, care se remarcă mai ales prin educația acordată tinerilor. În scurt timp, aceste călugărițe sunt solicitate în tot mai multe locuri: nu doar în insula Bourbon, dar și în alte colonii franceze și engleze. La Saint Louis, în Senegal, Anna Maria ia contact direct cu drama sclavilor negri și se angajează cu toate puterile pentru a le îmbunătăți condițiile de viață.

În anul 1828 pleacă în Guyana din America de Sud, împreună cu 36 de călugărițe și 63 de coloniști, agricultori, muncitori și artizani. Guvernul le acordase misiunea de a crea la Mana, o localitate lângă râul cu același

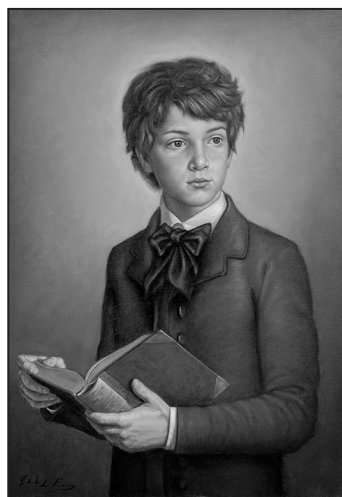

nume, o colonie creștină unde vor fi adunați sclavii negri eliberați. Aici se trasează străzi, se construiesc case, se cultivă terenul, se seamănă și se înalță rugăciuni către Dumnezeu și sfinții săi. Acest proiect trezește admirația marelui poet francez Lamartine, care îl elogiază în raportul său din anul 1835 pentru abolirea sclaviei. În același an, mai mult de 500 de sclavi eliberați sunt încredințați Annei Maria, care îi primește în „republica” ei din Guyana și îi ajută pentru a forma familii bune, pentru a fi cetățeni și creștini buni. Când, în anul 1848, este proclamată abolirea sclaviei, negrii din Mana vor să o aleagă deputat.

Activitatea Annei Maria nu este pe placul tuturor: coloniștii care profită de sclavi o urăsc și vor să o ucidă, dar brava călugăriță reușește să se salveze din acest complot; însă va muri după puțini ani, în 1851. Anna Maria are mii de urmașe în toată lumea, iar regele Franței Ludovic Filip spunea despre ea: „Doamna Javouhey este un mare om”. A fost beatificată în anul 1950.

7 septembrie – Dominic Savio („Vreau să devin sfânt”)

Era în anul 1855; în oratoriul său din Torino, don Bosco le cere elevilor să scrie pe o foaie de hârtie ce ar dori de la el și le promite că va face orice pentru a le îndeplini dorința. Elevii scriu, don Bosco adună foile și merge în biroul său pentru a citi ce vrea fiecare dintre scumpulii lui elevi. „Vreau ciocolată”, „vreau o minge” și alte cereri de felul acesta. Una însă îi atrage atenția în mod deosebit: „Ajută-mă să devin cât mai repede sfânt”. Cine putea să aibă o astfel de dorință? Unul singur, Dominic Savio. Tânărul de 13 ani a venit la școala lui don Bosco pentru a primi o formare cât mai bună, care să-i permită să devină un preot sfânt. Don Bosco începe să reflecteze la cererea acestui elev și își dă seama că nu-i va fi greu să i-o îndeplinească: fața lui Dominic radiază bucurie și este mereu atent și generos cu ceilalți elevi din oratoriu, este harnic, își îndeplinește toate îndatoririle și se roagă cu toată evlavia.

Dominic însă are o gravă problemă: este bolnav de tuberculoză, ceea ce nu-l împiedică să înființeze, în 1855, împreună cu câțiva colegi, Asociația Neprihănitei Zămisliri, care are ca scop răspândirea în școală a voioșiei și a faptelor bune. După doi ani, Dominic trece la cele veșnice, lăsând în urmă lumina chipului său nevinovat și parfumul unei vieți sfinte. În anul 1954, Biserica îl declară sfânt.

În timpul scurtei sale vieți, nu a avut timp să facă lucruri extraordinare. Ceea ce a putut face a fost să-și ofere în totalitate viața lui Dumnezeu, slujindu-l în cele mai simple activități care erau la îndemâna lui. Dominic Savio ne arată tuturor esențialul vieții: sfințenia este la îndemâna tuturor; este posibil să devenim sfinți, iar pentru aceasta, nu este necesar să avem o viață lungă.

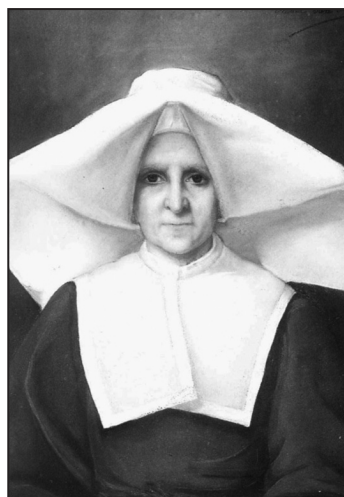
8 septembrie – Sora Rozalia, îngerul cartierului Mouffetard

În fața biroului sorei Rozalia Rendu s-a format o coadă destul de mare, iar primul care așteaptă la ușa ei este un bătrân îmbrăcat în zdrențe; cu siguranță este unul din săracii cartierului Mouffetard din Parisul anului 1850. După el așteaptă o femeie însărcinată, la fel de necăjită ca și el. Următorul din rând este ambasadorul Spaniei, la fel de răbdător să-i vină rândul ca și cei din fața sau din spatele lui. După el urmează o mulțime de persoane de toate condițiile sociale.

Casa sorei Rozalia reprezintă singurul loc din Paris unde oameni de toate felurile se simt ca acasă și nu se privesc cu suspiciune, ci de parcă ar fi cei mai buni prieteni. În ochii celor săraci nu vezi pic de gelozie, iar cei bogați nu-i privesc cu dispreț pe cei săraci. Sora Rozalia are marele dar de a crea unitate între toți cei care îi pășesc pragul casei. Pe cap poartă un vâl curios, cu două aripi laterale, ca și cum ar dori să zboare; este îngerul cartierului Mouffetard, unde locuiește de 50 de ani. Toți au uitat că vine de departe, din munții Jura. Ea reprezintă un fel de autoritate sau instituție locală, așa cum este biserica sfântului Medard din vecinătate.

În anul 1802, a intrat între Fiicele Carității, ordin călugăresc înființat de sfântul Vincențiu de Paul și de sfânta Luiza de Marillac, consacrandu-și în acest fel viața slujirii celor săraci. Rozalia reușește să atragă toate persoanele de bunăvoință. Admiratorii mai bogați, miniștri sau ambasadori, îi fac donații consistente. Unele doamne din înalta societate se îngrijesc de săracii pe care îi indică sora Rozalia. La îndemnul și sfaturile ei, unii tineri, precum Frederic Ozanam și prietenii lui, înființează asociații de asistență socială.

Din toate aceste motive, casa sorei Rozalia a devenit un centru de activități frenetice, un loc unde bunurile materiale sosesc și sunt imediat distribuite săracilor din cartier. Faptul de a-i vedea pe bogați legând prietenii

cu cei săraci îi dă sorei Rozalia mult curaj. Cu toate operele de binefacere care se fac în acest cartier, sărăcia nu dispare complet; în anii 1830 și 1848, aici au avut loc confruntări violente între soldați și săracii cartierului. În acei ani, Rozalia a îngrijit mulți răniți și a văzut destui săraci uciși de gloanțele sau baionetele soldaților, iar aceste tragedii au pătruns adânc în inima ei, atât de sensibilă față de suferințele oamenilor. Întreaga ei viață va fi o slujire eroică a omului aflat în suferință.

În anul 1852, împăratul Napoleon al III-lea o decorează cu crucea Legiunii de Onoare și, doi ani mai târziu, însoțit de împărăteasa Eugenia, îi vizitează opera, susținând-o cu o sumă de bani destul de consistentă. Sora Rozalia moare în anul 1856, însoțită la mormânt de o mulțime imensă. Pe mormântul său din Cimitirul Montparnasse sunt scrise aceste cuvinte: „Bunei Mame Rozalia, amicii ei recunoscători, săracii și bogații”.

9 septembrie – Salonul creștin al doamnei Swetchine

La fel ca alte femei bogate din Parisul anilor 1830, doamna Anne Sophie Swetchine (1782-1857) organizează un salon pe care îl deschide seara pentru a socializa cu prieteni și cunoștințe. Saloanele pariziene reprezintă locuri în care se discută idei și se analizează probleme mari ale societății. Oameni de știință vin aici să-și prezinte propriile proiecte și descoperiri, iar unii politicieni explică tot ce face sau nu face guvernul. Toți cei care frecventează saloanele se întorc la casele lor mai informați despre mersul societății și problemele ei.

Salonul doamnei Swetchine este puțin mai aparte. În primul rând, această doamnă nu este franțuzoaică; vine din Rusia și face parte din clasa aristocrației, iar în țara natală trăia la curtea țarului. Călătorise mult prin Europa înainte de a se stabili în orașul pe care îl iubea foarte mult, Paris. Aici este privită cu mult interes datorită vastelor sale cunoștințe în problemele mari ale societății și a legăturilor pe care le avea cu oamenii politici și cu personalitățile timpului.

Dar ceea ce se remarcă la salonul doamnei Swetchine în comparație cu alte saloane este caracterul său creștin, catolic; adică ceea ce se discută aici este privit prin lumina credinței creștine și a poziției oficiale a Bisericii Catolice. Doamna Swetchine este o creștină practicantă care participă în fiecare zi la sfânta Liturghie și, cu multă discreție, ajută multe persoane

nevoiașe. Participanții la salonul ei nu știu nici că ea citește cărți religioase. Nu încearcă niciodată să-și impună convingerile catolice, deși are o minte deschisă și îi place să-i asculte pe alții, dar ea vorbește mai puțin.

Inteligența și caracterul său atrag multe persoane, atât din înalta societate laică, cât și din Biserică. În casa ei vine ambasadorul papei la Paris, părintele Lacordaire, un călugăr dominican cunoscut ca fiind cel mai bun predicator al secolului, sau Montalembert, un politician catolic de prim rang care a contribuit mult la apropierea guvernului francez de Biserica Catolică. Prin înalta ei ținută morală și religioasă, doamna Swetchine conduce un salon foarte important, fără ca ea să-și dea seama de aceasta. În salonul său se discută despre această lume, dar în lumina credinței creștine, ceea ce are o mare însemnătate în istoria Franței acelor timpuri atât de zbuciumate.

Salonul doamnei Swetchine reprezintă un exemplu pentru orice dezbateri sociopolitică din orice țară care se (mai) consideră creștină.

10 septembrie – Masacru într-un convent franciscan

Era ziua de 9 noiembrie 1860. În marele oraș Damasc, poarta mănăstirii fraților minori conventuali de aici este luată cu asalt de un grup fanatic de musulmani, iar superiorul mănăstirii, părintele Emanuel Ruiz, se întreabă îngrijorat cât va mai rezista poarta și, mai ales, ce va urma după cedarea acesteia. Aceleași întrebări și le pun ceilalți călugări și prietenii lor sirieni, toți refugiați acum în capela mănăstirii.

De un timp, autoritățile orașului au instigat majoritatea populației musulmane contra minorității creștine, iar ceea ce se petrecea acum era începutul masacrării creștinilor. Părintele Ruiz, care avea 56 de ani și cunoștea bine lumea de aici încă de când era tânăr preot, știa că majoritatea musulmanilor nu erau ostili creștinilor. El însuși avea mulți prieteni printre musulmani și le cunoștea bine limba, cultura și istoria.

Printre prietenii săi era un algerian faimos, Abd el-Kader, care luptase contra francezilor și, după ce aceștia i-au ocupat țara, s-a refugiat aici, în capitala Siriei. Aflând vestea despre iminentul masacru, el, un musulman fervent, și-a deschis porțile palatului pentru a-i adăposti pe creștini. A trimis în oraș slujitori înarmați pentru a-i escorta pe creștini până la palatul lui.

Părintele Ruiz știa că prietenul său musulman adăpostește și salvează viața a circa o mie de creștini și-i mulțumește lui Dumnezeu pentru asta.

Dar el nu voia să părăsească conventul cu aspect de fortăreață, sperând că spiritele se vor calma. Fanaticii însă continuă vânătoarea de creștini și, în timpul nopții, reușesc să pătrundă în conventul franciscanilor, ucigându-i pe toți: opt călugări și trei laici, creștini maroniți. Înainte de a le cădea victimă, părintele Ruiz reușise să înghită toate sfintele ostii din tabernacol, salvând astfel de la sacrilegiu trupul și sângele Mântuitorului Isus Cristos. Cei 11 martiri din Damasc au fost beatificați în anul 1926.

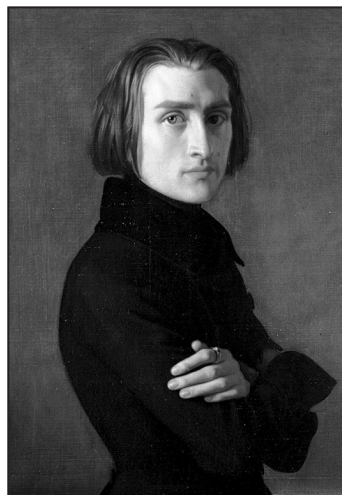
11 septembrie – Franz Liszt, un pianist pentru cer

Când ating clapele pianului, degetele lui Liszt par ale unui înger. Rapide și ușor curbate, elegante și frumoase, zboară peste claviatură într-un zbor care îți vrăjește ochii, dar mai ales inima. Degetele lui, mai lungi decât ale unei mâini obișnuite, par a fi prezente în același timp pe toată claviatura. Măinile lui Liszt sunt stăpâne absolute ale pianului, dar nu pentru a-l domina, ci pentru a-i permite să redea întreaga lui simțire și trăire artistică.

Liszt s-a născut în anul 1811 și a început să studieze pianul la vârsta de nouă ani; înzestrat cu un talent deosebit, în scurt timp, faima i s-a răspândit dincolo de hotarele țării natale, Ungaria. S-a afirmat la Viena și Paris și peste tot a avut succese remarcabile, bucurându-se de admirația celor mai mari oameni ai timpului.

Liszt nu este doar un mare pianist, interpret, ci și un compozitor renumit: a compus muzică pentru instrumentul său preferat, pianul, dar și pentru voce și orchestră. Este un reprezentant genial al muzicii romantice, un gen muzical ce redă sensibilitatea compozitorului și interpretului, motiv pentru care muzica lui este plină de sentimente și emoții.

În anul 1865, pianistul maghiar are 54 de ani și este în plină glorie. Toți rămân însă cel puțin nedumeriți când află decizia lui de a deveni călugăr minor franciscan într-o mănăstire din Roma. Din modestie, el nu vrea să fie hirotonit preot, ci să rămână un simplu călugăr în slujba Bisericii: să citească lecturile sfinte în timpul celebrării sfintei Liturghii, să fie portar al conventurilor etc. Toți admiratorii lui Liszt pricep greu cum un artist atât de mare decide să trăiască o viață călugărească atât de modestă și sărăcăcioasă. Liszt, călugărul modest și sărac, nu abandonează muzica. Împărțindu-se între Roma și marile orașe ale Europei, susține nenumărate concerte și îi

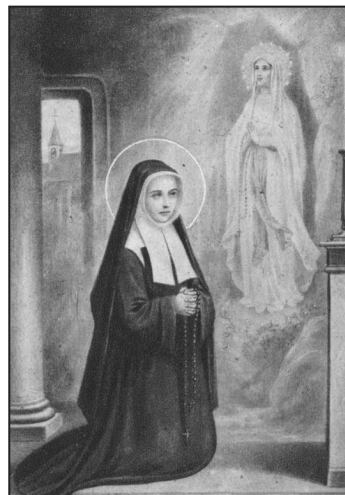
instruiește pe tinerii care vor să învețe muzica. Din momentul consacrării sale călugărești, muzica lui Liszt are un pronunțat caracter religios. A compus o misă, cântece și meditații religioase, două compoziții pentru pian în cinstea sfinților Francisc de Assisi și Francisc de Paola etc.

Modest și evitând publicitatea, Liszt și-a pus mâinile de înger în slujba cerului.

12 septembrie – Bernadeta Soubirous, mica vizionară de la Massabielle

În anul 1858, Bernadeta, împreună cu sora ei și cu o prietenă, merge în căutare de lemne de foc și ajunge la un loc numit Massabielle, în apropiere de localitatea natală, Lourdes. Cele trei fete își scot încălțăminte pentru a traversa apa ce trecea peste drumul pe care mergeau. Cufundată în gândurile sale, Bernadeta rămâne în urma celorlalte două, care traversaseră pârâul și intraseră într-o grotă. Când se decide să le ajungă din urmă, deodată, din senin, se iscă un vânt care o sperie. Bernadeta se oprește și privește nedumerită în jur, iar ceea ce vede nu-i vine să creadă ochilor. În fața grotei, înconjurată de o lumină plăcută, îi surâde o femeie foarte frumoasă. Se freacă la ochi, crezând că nu vede bine, dar doamna cea frumoasă rămâne mereu acolo, surâzătoare. Face semnul crucii și ia rozariul în mână. Bernadeta o imită și începe și ea să se roage, dar, la scurt timp, doamna cea frumoasă dispare. Bernadeta se simte răvășită și le ajunge din urmă pe celelalte două fete, care nu și-au dat seama de nimic din cele întâmplate. Nu le spune nimic și, după ce adună lemnele de foc, se întorc acasă.

Când a văzut-o prima dată pe frumoasa doamnă, Bernadeta avea 14 ani. Provenea dintr-o familie foarte săracă și nu știa să scrie, nici să citească; și nu mergea nici la orele de catehism. Tot ceea ce știa erau rugăciunile învățate în familie. La început, lumea nu a dat importanță celor spuse de Bernadeta, dar, în curând, atenția oamenilor devine tot mai mare, aceasta și pentru faptul că, în decurs de câteva luni, doamna cea frumoasă i-a apărut de șaptesprezece ori, iar la unele apariții erau prezente foarte multe persoane. Într-una din apariții, Fecioara Maria o îndeamnă pe vizionară să se îndrepte spre un colț al grotei, spunându-i aceste cuvinte: „Mergi și bea și spală-te la izvor”, indicându-i locul exact unde să scurme pământul cu

mâna; și de acolo a țâșnit un izvor. Într-o altă apariție, în care toți îi cer fetei să o întrebe pe doamna cea frumoasă cine este, Fecioara Maria îi răspunde: „Que soy era Immaculada Conception”, adică: „Eu sunt Neprihănită Zămislire”.

Ultima apariție a sfintei Fecioare Maria are loc pe 16 iulie 1858, iar Bernadeta a transmis lumii mesajul Fecioarei: oamenii trebuie să se roage și să facă pocăință. Le-a spus și că „frumoasa doamnă” vrea ca lângă grotă să se construiască o capelă în cinstea ei, iar aici oamenii să vină în pelerinaj. Fără să știe, fără să vrea, Bernadeta devenise deja un personaj faimos. De atunci, la grotă aparițiilor și la sanctuarul de la Lourdes se scurg mulțimi nenumărate de pelerini pentru a se ruga lui Dumnezeu prin mijlocirea „frumoasei doamne” neprihănit zămislite, sfânta Fecioară și Mamă a lui Dumnezeu, Maria.

Fiecare am primit o misiune din partea cerului; fiecare suntem în planul lui Dumnezeu cu un scop anume în această lume.

13 Septembrie – Adolf Kolping, centre primitive pentru tineri

Când, în anul 1861, Hans a plecat din casa natală, se simțea mulțumit că este liber; putea să vadă toată Germania, trecând din oraș în oraș și învățând de la meșteri renumiți arta prelucrării sticlei. În felul acesta, va câștiga mulți bani, iar o astfel de perspectivă îi creștea inima de mulțumire. Dar iată că deja în primul oraș în care ajunge, Köln, visurile lui se spulberă. Întâlnește un meșter iscusit de la care are multe de învățat, dar, la anii lui (15), are nevoie și de prieteni cu care să se distreze. După munca zilei, seara, Hans se plimba îngândurat pe străzile orașului, cu nostalgia casei natale. Maestrul lui își dă seama repede de ce ucenicul său era atât de îngândurat, chiar trist.

Hans, de ce nu te duci în centru, la părintele Kolping? El a înființat asociații pentru cei care vor să învețe o meserie. Nu știu să-ți spun mai multe, dar Guther, ucenicul pe care l-am avut înainte, vorbea foarte bine despre el. În asociațiile lui, sigur îți vei face prieteni.

Așa ajunge Hans să bată la poarta părintelui Kolping. Aici întâlnește mulți tineri de vârsta lui, care învățau toate meseriile posibile. Un necunoscut se apropie mai mult de el și, cu inima deschisă, îi spune: „Încântat de cunoștință! Mă numesc Matthias, am 18 ani și învăț meseria de sculptor”.

Matthias îi explică lui Hans cum merg lucrurile în centrul părintelui Kolping: aici poți să citești, să mergi la o bere, să te simți bine în compania altor ucenici. În ceea ce privește programul de muncă, acesta este fixat pe ușa de la intrare. Asociația își propune să-i ajute pe ucenici să continue pregătirea profesională și să devină adulți asumați și bine orientați în viață.

Centrul din Köln al părintelui Kolping fusese înființat în anul 1846 și este primul din Germania. A funcționat atât de bine, încât, atunci când a intrat Hans în el, în toată Germania existau peste patru sute, formând o rețea imensă, răspunzând unor necesități sociale enorme, cărora statul nu reușea să le facă față. Un om al Bisericii Catolice, părintele Kolping, era trimis de Dumnezeu pentru a contribui la binele spiritual și material a nenumărați adolescenți și tineri, dornici să-și câștige cinstit pâinea de toate zilele și să-și formeze o familie și un viitor.

Cine a fost părintele Kolping? Un ucenic cizmar. Acum are 43 de ani și este preot. S-a gândit să creeze aceste centre pentru ca tinerii să nu se mai simtă singuri, să învețe o meserie și să devină creștini buni.

El spunea că iubirea lui Dumnezeu reprezintă o comoară pe care a descoperit-o încă din tinerețe și pe care vrea să o împartă cu alții. Iar Hans este convins și el că a descoperit o comoară valoroasă ca și aurul. „O să vezi”, îi spune Matthias, „aici îți vei face prieteni pe viață”; și așa a fost.

14 septembrie – Anton Chevrier, preotul cerșetor

„E straniu, nu-i așa, Adelina?” „Aș zice că este foarte straniu, dragă Eleonora!” La ieșirea din biserică, într-o zi de vineri a anului 1861, două doamne în vârstă se holbează la un cerșetor îmbrăcat în haine de preot. „Este pentru prima dată în viața mea când văd un preot cerșind”. „Și eu gândesc la fel”, completează Adelina. „Asta nu s-a mai pomenit în Lyon. Cred că este un preot fals, un impostor”. „Sau poate că este un preot adevărat care cere pomană, dar pentru cine? Hai să-l întrebăm”, zice Adelina; mor de curiozitate.

Cele două doamne se apropie de cerșetorul în haine de preot. „Părinte, pentru cine cereți pomană?” „Pentru săraci”, răspunde acesta. „Dar nu pot s-o facă ei, de ce o faceți dvoastră?” „Am decis să trăiesc ca ei, să le vorbesc despre Dumnezeu acolo unde trăiesc ei; deci, pot și să cer pomană ca și ei”, concluzionează preotul.

„Aaa, acum am înțeles”, zise Eleonora. „Dar nu cumva sunteți părintele Chevrier?” „Da, doamnă, eu sunt”. Eleonora auzise vorbindu-se despre părintele Chevrier, care trăia la periferia orașului. „Dar, părinte”, continuă Eleonora, „periferiile sunt locuri periculoase, pline cu oameni rău intenționați, bețivi și hoți”. „Doamnă”, răspunde preotul, „acolo sunt doar săraci, persoane care nu au absolut nimic, nici măcar despre Dumnezeu nu li s-a vorbit. Pentru aceste motive am deschis o școală pentru ei, pentru a-i învăța să scrie și să citească și să-l cunoască pe Dumnezeu, un lucru mai important decât toate celelalte”.

„Suntem de acord cu ceea ce spuneți”, completează doamnele, „dar este adevărat că ați deschis școala într-o sală de dans și distracție?” „Exact așa”, zice preotul; „am reușit să recuperez o sală veche folosită pentru festivități numită Prado, care acum este o școală în toată regula. Doar că este nevoie să-i hrănim pe copiii care vin acolo, să-i îmbrăcăm, să-i încălzim, iar pentru toate acestea este nevoie de mulți bani”.

„Dar”, intervine Adelina, „de ce nu-i trimiteți pe copii la muncă? Am o cunoștință care conduce o fabrică de textile. Mereu are nevoie de muncitori; ați putea să vă trimiteți elevii acolo, să câștige bani ca să-și plătească școala și ceea ce mai faceți pentru ei”. „Vă mulțumesc, doamnă, m-am gândit la această soluție”, zice preotul. „Dar învățământul este gratuit, iar copiii au dreptul la acesta. Prefer să cerșesc pentru ei. Vor munci când vor crește mari, nu acum”.

Cele două doamne, edificate de spusele preotului, pun în mâinile lui toți banii pe care îi au, mulțumite că pot contribui și ele la lucrarea minunată a părintelui Chevrier.

Anton Chevrier a fost beatificat la Lyon de Papa Ioan Paul al II-lea în anul 1986.

15 septembrie – Teofan Venard, misionar în Vietnam

Închis într-o cușcă din bambus în îndepărtatul imperiu al lui Annam (vechiul nume al Vietnamului), un tânăr prizonier se roagă lui Dumnezeu și sfinților lui. Se numește Teofan Venard, are 31 de ani și este cetățean francez. Nu i-a mai văzut pe cei dragi ai lui de opt ani și, deși îi este foarte dor de ei, nu este trist. A decis liber să devină misionar, gând care îl anima încă din copilărie. Urmându-și vocația, a intrat în seminar pentru a deveni preot. În anul 1852 le explică părinților, fraților și surorilor că vrea să plece în Asia, dar ei să nu se îndurereze, căci el este mulțumit, fericit. Dorința lui era să ajungă în acea parte a lumii pentru a-i ajuta pe preoții care se ocupau cu formarea noilor preoți. Ajuns în misiune, își pune toate energiile în activitățile lui, dar lucrurile nu merg așa cum se gândea când era în

țara natală. Împăratul nu mai acceptă prezența misionarilor și începe să-i persecute, iar Teofan este constrâns tot mai des să se ascundă; în plus, se îmbolnăvește de tuberculoză, care îl consumă timp de doi ani. Cu toate aceste dureri și necazuri, nu-și pierde entuziasmul slujirii sale.

Într-o zi, unul dintre apropiații săi îl trădează și este capturat. Însă bunătatea și blândețea lui cuceresc inima gardienilor, care îi fac captivitatea mai puțin dură. Teofan le vorbește soldaților vietnamezi despre credința lui, însă aceștia nu se convertesc, căci și-ar risca viața dacă ar deveni creștini. I se spune că, dacă mai vrea să trăiască, trebuie să-și renege credința. Este dus în fața unui prefect, iar tânărul preot este dispus mai degrabă să moară decât să renunțe la credință, motiv pentru care este condamnat la moarte.

Închis în cușca de bambus, Teofan își așteaptă sfârșitul. Pe ascuns, i se aduce puțină hrană, iar un preot, îmbrăcat în haine ale localnicilor, reușește să ajungă la el pentru a-l spovedi. Pe 2 februarie 1861, este dus spre locul de execuție, unde, cu sufletul împăcat și liniștit, își varsă sângele pentru credința în Dumnezeu și fidelitatea față de Biserica în care a fost botezat și crescut. Va fi proclamat sfânt în anul 1988, împreună cu alți 116 martiri din Vietnam.

16 septembrie – Friedrich Wilhelm Raiffeisen, o bancă pentru micii agricultori

„Nu-ți face griji, dragul meu Ernest, o să vezi că voi găsi o soluție”. Asigurat de aceste cuvinte, țăranul iese mulțumit din primărie și se îndreaptă bucuros spre casă. Friedrich Wilhelm Raiffeisen (1818-1888) îl urmărește cu privirea pe omul care, deși nu are nici măcar 30 de ani, pare să aibă mersul îngreunat al unei persoane în vârstă. Și cum ar putea fi altfel, din moment ce Ernest muncește din greu pentru ca familia să nu sufere de foame, iar criza agricolă este din ce în ce mai amenințătoare? Ori de câte ori primarul Raiffeisen întâlnește un agricultor, i se strânge inima de durere, pentru că știe cât de greu trăiesc toți agricultorii. Prin minte îi mișună tot felul de idei, încercând să găsească o cale pentru a-i ajuta. Și fiindcă lui Ernest i-a promis că va găsi o soluție, pentru el cuvântul dat este literă de lege.

În Germania acelei perioade, țăranii se confruntă cu mari probleme economice. Proprietățile lor sunt prea mici pentru a intra în interesul băncilor,

motiv pentru care nu le acordă niciun credit; din această cauză, ei sunt constrânși să facă împrumuturi de la cămătari. Aceștia îi împrumută, însă cu dobânzi foarte mari, ceea ce înseamnă că un țăran îi va returna cămătarului o sumă aproape dublă față de cea împrumutată; din această cauză, mulți țărani devin victimele cămătarilor.

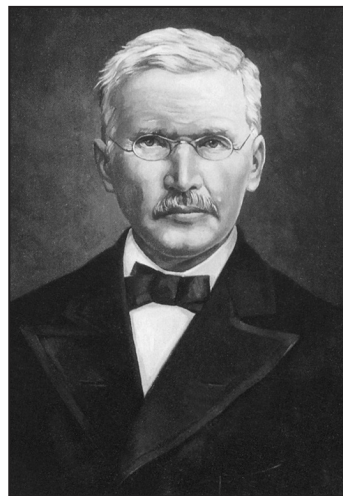
Raiffeisen cunoaște perfect această tristă și dură realitate, iar aceasta îl determină să inițieze înființarea caselor rurale de credit. Țăranii mai înstăriți își depun aici economiile, ceea ce îi permite lui Raiffeisen să îi împrumute pe țăranii săraci în condiții mult mai avantajoase pentru ei decât cele impuse de cămătari. Acest sistem demarează în anul 1864, dar la puțin timp, Raiffeisen trebuie să-l modifice pentru a-l face mai eficient și mai de încredere.

Așa se naște creditul agricol, care se bazează pe un principiu simplu ce îi permite să se răspândească în toată Germania, apoi în Franța, în Irlanda, ba chiar și în îndepărtata Indie. Țăranii care au nevoie de bani își unesc economiile pentru a se putea împrumuta de la marile bănci. Fiind numeroși, pot să le ofere acestora garanții sigure, motiv pentru care băncile le acordă împrumuturile cerute. Sumele obținute sunt împărțite între agricultori, sub controlul unor entități locale sau al preotului paroh.

Și astăzi, sistemul de credit agricol al lui Raiffeisen inspiră multe asociații catolice, permițând împrumuturi bănești pentru țăranii săraci, ajutându-i astfel să iasă din criza economică.

17 septembrie – Gregor Mendel, călugărul care studia mazărea

„Dar tu știi de ce sunt roșii florile plantei de mazăre?”, îl întreabă Gregor Mendel pe grădinarul mănăstirii. Tânărul grădinar încearcă să găsească un răspuns la întrebarea superiorului său, dar degeaba; în minte nu-i vine niciun răspuns la așa o întrebare. „Toată viața am făcut experimente”, continuă superiorul mănăstirii. „Am semănat nenumărate semințe de mazăre și am făcut mii de constatări, de însemnări. Așa am ajuns la concluzia că atunci când semeni o plantă care face o floare roșie, toate plantele care vor crește din sămânța ei vor face flori roșii. Dar atunci când se pune împreună o plantă cu floare roșie cu una care are floarea albă, în anul următor, planta care va ieși din ele va avea floare roșie, dar în anul al doilea va putea avea floare albă, iar în al treilea an va face o floare roșie sau albă”.

„Și ce înseamnă toată această istorie a plantei de mazăre și a florii ei?”, întreabă cu timiditate călugărul grădinar. „Înseamnă”, continuă călugărul superior Mendel, „că atunci când se combină două plante de mazăre, acestea transmit la descendentele lor anumite caracteristici, dar nu pe toate; unele caracteristici apar mai târziu, în generațiile următoare”.

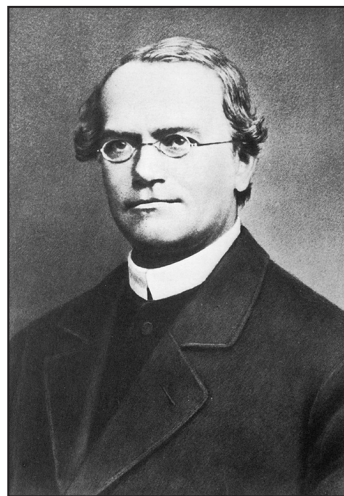
Grădinarul nu pricepe mai nimic din cele spuse de superiorul său, și mai puțin încă pricepe de ce acesta s-a interesat toată viața de plantele de mazăre. Din acest motiv decide să se adreseze bibliotecarului. Sigismund, bibliotecarul, îl cunoaște bine pe Gregor. Amândoi aveau 21 de ani când au intrat în conventul augustinian din Brunn (Brno); era anul 1843.

„Munca unui călugăr poate să fie aceea de a se dedica studiului reproducerii plantelor de mazăre?” îl întreabă grădinarul pe bibliotecar. „Oamenii de știință au multe în comun cu călugării”, răspunde Sigismund; „în ambele cazuri se cer o credință profundă și o atenție totală față de detaliile cele mai mici, care ar putea părea lipsite de importanță. Ca și oamenii de știință, și noi, călugării, vrem să fim în slujba umanității”, spune cu toată convingerea Sigismund, „iar părintele Gregor este om de știință și călugăr în același timp”.

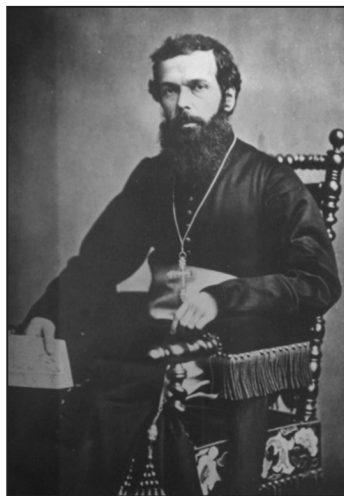
Astăzi, opera lui Gregor Mendel este recunoscută în toată lumea. Acest călugăr este considerat unul dintre cei mai importanți oameni de știință din domeniul geneticii. Într-o zi, sperăm, genetica va descoperi leacul pentru boli astăzi considerate letale, incurabile, precum cancerul.

18 septembrie – Părintele Petitjean: redescoperirea Bisericii la Nagasaki

Nagasaki, 1865. Părintele Bernard Petitjean se reculege în biserica nouă din Oura, lângă Nagasaki, inaugurată cu o lună mai înainte. Însă este trist, deoarece nu a întâlnit niciun creștin de când a ajuns aici. Și când te gândești că în anul 1605 erau mai mult de două milioane. De atunci, s-au întâmplat multe lucruri. În secolul al XVII-lea, Japonia a întrerupt orice legătură cu lumea din afara ei. Preoții europeni care convertiseră mulți japonezi la religia creștină sunt constrânși să părăsească Țara Soarelui-Răsare, bisericile sunt distruse, iar creștinii japonezi trebuie să-și renege credința; în caz contrar, sunt condamnați la moarte. Treizeci și cinci de mii vor fi uciși

pentru că nu și-au părăsit credința în Cristos. Persecutarea violentă a creștinismului și a Bisericii Catolice a continuat în Japonia până în a doua parte a secolului al XIX-lea, când Japonia a fost constrânsă să-și deschidă (doar parțial) frontierele, din motive comerciale. În acest context, părintele Petitjean ajunge din Franța în Japonia. Însă aici nu mai există biserici, preotului misionar nu-i este permis să celebreze sfânta Liturghie, iar japonezilor le este interzis să se convertească la creștinism. Ulterior, părintelui i se va permite să construiască o biserică, dar pentru cine? Preotul nostru speră din toată inima ca credința creștină să nu se fi stins cu totul din sufletul japonezilor, dar, pentru moment, nu are nicio probă și niciun motiv să creadă așa ceva.

Astăzi (8 iunie 1865) este din nou în biserică, rugându-se lui Dumnezeu pentru sufletele japonezilor. În timp ce se roagă, simte pași în spatele său. Un grup de persoane venite din vecina Urukami intră discret în biserică. O femeie din grup îi șoptește că ei sunt creștini și că vor să vadă o statuie a sfintei Fecioare Maria. Părintele Petitjean este în culmea fericirii și încearcă să le răspundă la toate întrebările legate de religia creștină catolică, iar întrebările nu sunt puține. Îl întreabă dacă este căsătorit sau celibatar, pentru a se convinge dacă este un cleric catolic sau protestant, dacă este în comuniune cu papa și dacă o venerază pe Fecioara Maria ca Mamă a lui Dumnezeu. Răspunzând pozitiv la toate aceste întrebări, creștinii ascunși ai Japoniei iradiază de fericire împreună cu misionarul, care își vede împlinite visul și dorința cea mai arzătoare. Mai bine de două secole, creștinii japonezi și-au transmis credința creștină din tată în fiu, fără să aibă niciun preot. Și-au botezat copiii cu nume creștine, iar pe Isus Cristos îl numesc într-un fel aparte, „Oh ko Jesu Sama”. Îi sărbătoresc nașterea în fiecare an, fără să fie siguri de data la care trebuie sărbătorită. Credința lor creștină este amestecată și cu elemente din religiile tradiționale, ceea ce-i va da multă bătaie de cap lui Petitjean, dar esențialul credinței creștine, acești oameni l-au păstrat secole de-a rândul, fără nicio asistență din partea vreunui cleric; acesta reprezintă un caz unic în toată istoria creștinismului, ceea ce arată o trăsătură (doar) a poporului japonez. În anii care vor urma, tot mai mulți creștini ascunși (*kakuri christiani*) ai Japoniei vor ieși la iveală, dar, deocamdată, părintele Petitjean rămâne discret, așa cum o cereau circumstanțele. Doar la sfârșitul secolului al XIX-lea, creștinii japonezi vor fi liberi să-și trăiască credința. În anul următor, este consacrat episcop;

trece la cele veșnice în anul 1884 și este înmormântat lângă altarul bisericii din Oura (Nagasaki), atât de dragă inimii lui și creștinilor japonezi.

19 septembrie – Casa Betania: a doua șansă pentru orice om lovit de soartă

Fanny este una dintre cele patru sute de deținuți din închisoarea de la Cadillac, în sud-vestul Franței. În secolul al XIX-lea, condițiile de detenție sunt teribile; aici se înregistrează cel mai mare număr de decese din toate închisorile țării. Nu este doar un penitenciar, ci și o anticameră a morții. De aceste deținuți nefericite se îngrijesc călugărițele dominicane și capelanul închisorii. Aici este chemat să predice celebrul preot Lataste, un dominican care, intrând în penitenciar, este lovit de mirosul insuportabil și de mizeria incredibilă. Însă mai mult decât de aceste condiții inumane, predicatorul este lovit sufletește de nenorocirea trupească și sufletească a deținuților. Îl cuprinde o compasiune fără mar-

gini pentru ele și începe să le predice despre bunătatea lui Dumnezeu, despre iubirea lui pentru cei suferinzi și căzuți în păcat, așa cum fusese și Maria Magdalena. Fanny începe să plângă auzind vorbindu-se despre un Dumnezeu plin de milă, și nu despre un judecător implacabil. Timp de patru zile, patru sute de deținuți ascultă predicile părintelui Lataste, căruia îi vine o idee strălucită: atunci când vor ieși din penitenciar, le va ajuta să locuiască într-o casă decentă, unde să își poată trăi viața așa cum se cuvine unui om, indiferent de trecutul său. Așa se naște, pe 14 august 1866, Casa Betania. Nu doar în Franța, ci în toată Europa și în multe țări de pe glob există nenumărate Case Betania în care sunt primite persoane lovite greu de soartă. În aceste case, nimeni nu este interesat de trecutul celorlalți; toți sunt ajutați să aibă un viitor cât mai bun și demn de om, creatură iubită a lui Dumnezeu.

20 septembrie 1870 – Sfârșitul Statului Papal

În mișcarea de unificare a Italiei (*Risorgimento*), existența Statului Pontifical cu centrul la Roma reprezenta un obstacol pe care mulți italieni, deși buni catolici, adică uniți cu papa, nu-l puteau tolera. Armata Franței, în frunte cu împăratul ei Napoleon al III-lea, nu dorea consolidarea Regatului Italiei și, ca atare, era de partea papei și a Statului Pontifical. De partea

cealaltă, Giuseppe Garibaldi organizează în august 1862 o expediție militară cu direcția Roma, pentru a o ocupa și a o transforma din capitala Statului Pontifical în capitala Regatului Italiei. Pentru a evita o intervenție a armatelor franceze împotriva trupelor lui Garibaldi, președintele Consiliului italian, Urbano Rattazzi, trimite armatele care blochează trupele lui Garibaldi în Aspromonte, în Calabria.

Doi ani mai târziu, regele Italiei, Victor Emanuel al II-lea, face o înțelegere cu Napoleon, prin care se angajează să respecte frontierele Statului Pontifical, iar ca probă concretă, renunță la planul de a avea Roma drept capitală a regatului și o transferă de la Torino la Florența. În pofida

acestei înțelegeri între cei doi capi, în noiembrie 1867, Garibaldi organizează o nouă expediție contra Romei, dar este înfrânt la Mentana, în regiunea Lazio, de trupele franceze lăsate de împărat pentru apărarea papei și a statului său.

În vara anului 1870, trupele franceze sunt chemate în țară pentru a apăra Franța de armatele Prusiei, iar când, în luna septembrie, Napoleon este înfrânt de prusaci la Sedan, președintele Consiliului italian, Giovanni Lanza, trimite armata la Roma. Papa Pius al IX-lea cere sprijinul guvernelor europene, dar în zadar. În acest context, pe 20 septembrie 1870, artileria italiană sparge vechiul zid al Romei din apropiere de Porta Pia, iar prin această spărtură, infanteria condusă de generalul Raffaele Cadorna intră în Cetatea Eternă, punând capăt puterii temporale a papilor.

În anul 1871, Victor Emanuel al II-lea mută capitala Regatului Italiei la Roma, în timp ce „legile garanțiilor” îi asigură papei suveranitatea asupra bazilicii „Sfântul Petru” și a clădirilor vaticane. Papa Pius al IX-lea refuză să recunoască atât legile garanțiilor, cât și Statul Italian, ceea ce înseamnă începutul unei perioade de șase decenii de relații ostile între Papalitate și Regatul Italiei, regat care, încheind faza numită Risorgimento, se va lansa într-o aventură colonială africană.

21 septembrie 1558 – Moare Carol al V-lea de Habsburg

Fiul lui Filip de Habsburg și al Ioanei de Castilia, tânărul Carol poartă mai multe coroane pe cap: la moartea tatălui, în septembrie 1506, când avea doar șase ani, devine Carol al II-lea, duce de Burgundia, conducând doar Flandra și Țările de Jos; în schimb, zece ani mai târziu, urcă pe tronul

Spaniei, cu numele de Carol I, și pe cel de Napoli, drept Carol al IV-lea, în baza succesiunii sale aragoneze. În anul 1519, primește coroana cea mai puternică, de împărat al Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană, cu numele de Carol al V-lea, nume cu care va intra în istorie. În persoana lui, îl găsim pe ultimul mare reprezentant medieval al unității creștinătății catolice, drept cap al puterii laice, dar și cu un rol determinant în Biserică. Dușmanii săi sunt Franța, Italia, Burgundia înaintașilor săi, dar mai ales turcii și protestanții germani. Răspunzând voinței papilor, este un apărător neobosit al credinței catolice; în anul 1521, îl condamnă pe Martin Luther din cauza tezelor sale eretice și vrea cu toate puterile organizarea Conciliului Ecumenic de la Trento, pentru a salva unitatea creștinătății apusene.

Deși călătorește mult în teritoriile sale, cel mai mult timp îl petrece în Spania și îi încredințează conducerea Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană fratelui Ferdinand, iar Țările de Jos, surorii sale Maria. De curând, devenise și stăpân al coloniilor americane, motiv pentru care putea spune că în imperiul său soarele nu apune niciodată. Deși este vorba despre un conglomerat de state eterogene, fiecare cu propriile legi și instituții, și în care singurele elemente de coeziune le reprezintă suveranul și familia de Habsburg, visul lui Carol al V-lea este de a transmite întreg imperiul fiului său, Filip. Însă îndârjita încăpăținare a fratelui Ferdinand îl constrânge să împartă imperiul în două: Țările de Jos, Napoli și Spania, cu posesiunile ei europene și americane, îi revin lui Filip, iar Sfântul Imperiu lui Ferdinand.

Îmbătrânind și îmbolnăvindu-se, constată falimentul visului unei creștinătăți unite: Franța îi rămâne un adversar redutabil, la fel cum sunt și protestanții germani. Din aceste cauze, în ianuarie 1556, Carol al V-lea (numit adesea și Quintul) decide să abdice și se retrage în mănăstirea din Yuste, Spania, unde se stinge pe 21 septembrie 1558, la doar 58 de ani, lăsându-l pe fiul său Filip drept cel mai puternic monarh al Europei.

22 septembrie 1862 – Abolirea sclaviei în SUA (Nord)

Pe teritoriul nord-american, sclavia a fost instituită în anul 1619, în statul Virginia, prima colonie engleză în America de Nord. Această instituție, condamnată de Biserică în repetate rânduri, se va răspândi în special în zonele sudice, unde predomină economia plantațiilor. Constituția Statelor

Unite din anul 1787 o menține și nu dispare nici după anul 1807, când Anglia scoate în afara legii comerțul cu sclavi dintre Africa și continentul american. În anul următor, același comerț este condamnat și de SUA, dar sclavia este păstrată în propriul teritoriu național.

În secolul al XIX-lea, Nordul american ia un mare avânt industrial, climat în care se naște o puternică orientare aboliționistă ce condamnă sclavia, considerând-o imorală și necorespunzătoare noilor timpuri. Sudul american însă insistă asupra păstrării ei, deoarece este adânc înrădăcinată în sistemul economic rural, iar dacă ar fi abolită, s-ar ruina întreaga societate. Ca argument contra Nordului, Sudul condamnă exploatarea și mizeria proletariatului, rod nefast al propriei industrializări cu care se laudă Nordul. Sudul vrea să extindă sclavia și în teritoriile vestice, dar aici, din cauza climei dure, este greu să se dezvolte economia plantațiilor, tipică Sudului, motiv pentru care sclavia nu ia amploare; astfel, 11 state din 15, unde exista instituția sclaviei, se rup din Uniunea americană, declanșând astfel războiul civil.

Războiul civil american, care izbucnește în anul 1861, acutizează problema sclaviei. Sudul secesionist vrea să o mențină cu orice preț, iar înfrângerile inițiale ale nordiștilor par să le dea câștig de cauză sudistilor. Pe 22 septembrie 1862, președintele Abraham Lincoln emite proclamația de emancipare, prin care, începând cu anul următor, sunt declarați liberi sclavii din statele care s-au rupt din Uniune. În felul acesta, războiul civil, care izbucnise din cauze economice, se transformă într-un fel de cruciadă pentru libertatea omului, iar această orientare era susținută de majoritatea populației, a cărei gândire democratică își avea rădăcinile în creștinism, în forma sa catolică, dar și în celelalte confesiuni. Pentru a încorona lupta abolirii sclaviei, în luna ianuarie a anului 1865, președintele Lincoln cere să fie aprobat de către Congres al XIII-lea amendament la Constituție, prin care sclavia este abolită pe tot teritoriul SUA. Lincoln ar fi dorit o abolire a sclaviei însoțită de o compensare acordată proprietarilor de sclavi, însă asasinarea lui de către sudistul John Wilkes Booth într-un teatru din Washington (14 aprilie 1865), la puține zile după capitularea Sudului, conduce la abolirea sclaviei fără nicio compensare pentru proprietari, ceea ce cauzează ruina aristocrației sudiste, pentru care sclavii reprezentau principala sursă de bogăție. În felul acesta, sunt avantajați burghezii din Nord; aceștia cumpără o bună parte a economiei Sudului, iar pe foștii sclavi îi folosesc acum ca

muncitori salarizați. Ca instituție, sclavia negrilor dispare, dar urmările ei vor continua să frământeze societatea americană până în timpurile recente.

23 septembrie 1122 – Concordatul de la Worms

Confruntarea (tensiunea) dintre cele mai mari instituții medievale, Papalitatea și Imperiul German, a început în anul 1075, când Papa Grigore al VII-lea a dorit să curme abuzul practicat de puterea imperială în problemele Bisericii, mai precis, în numirea episcopilor, o prerogativă pe care și-o aroga împăratul, dar care, de fapt, este de competența autorității supreme bisericești, și pe care acum papa o revendica. Lupta juridică ce se va da între cei doi capi ai creștinătății (papa și împăratul) se numește lupta pentru investitură. Miza acestei lupte nu este pur formală, întrucât investirea episcopului în oficiul său sacru îi conferă și bunuri materiale, precum teritorii, imunități fiscale și juridice; în trecut, toate acestea le-au fost conferite episcopilor de către puterea laică. Acum, Biserica pretindea supremația absolută în numirea lor, ceea ce însemna, în mod concret, că împăratul pierdea controlul asupra episcopilor în toate aceste probleme materiale, fiscale și juridice.

Papa Pascal al II-lea (1099-1188) îi reproșează de mai multe ori împăratului Henric al V-lea faptul că a investit episcopi în teritoriile sale imperiale. Acesta, deranjat de reproșurile papale, vine în Italia și, în luna februarie a anului 1111, îl constrânge pe papă să accepte Concordatul de la Sutri, care rezolvă în manieră radicală problema investiturilor: episcopii trebuie să renunțe la toate teritoriile primite de la împărat și să le restituie acestuia, iar împăratul, la rândul său, renunță la puterea de a investi (numi) episcopi. Episcopii protestează față de decizie, pentru că în felul acesta își pierdeau toate bunurile funciare și drepturile ce le reveneau prin numirea episcopală. Din această cauză, Concordatul eșuează, iar împăratul se răzbună: îi arestează atât pe papă, cât și pe cardinali. Ca să ajungă totuși la o înțelegere cu Henric, în luna aprilie, papa îl încoronează împărat al Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană în bazilica „Sfântul Petru” din Roma și acceptă precedența investirii imperiale a episcopilor, după care să urmeze consacrarea lor ca episcopi din partea autorității bisericești. Episcopii se opun vehement acestei decizii; din această cauză, în anul următor, papa denunță acordul cu împăratul, ceea ce înseamnă redeschiderea luptei pentru investitură.

După lungi tratative între cele două puteri, Papalitatea și Imperiul, pe 23 septembrie 1122, în catedrala din Worms se semnează un nou concordat între Papa Calixt al II-lea și împăratul Henric al V-lea. În acest document se precizează faptul că, pe teritoriul Germaniei, învestirea imperială a episcopului are loc înainte de consacrarea lui episcopală. În Italia și Burgundia, învestirea imperială a episcopului are loc la cel mult șase luni după consacrarea sa episcopală. Concordatul de la Worms face să înceteze conflictul pentru învestitură, stabilind în această problemă primatul împăratului în Germania și cel al papei în Italia. Climatul de pace dintre Papalitate și Imperiu va fi însă tulburat, nu peste mult timp, de împăratul Frederic Barbarossa.

Relațiile dintre puterea laică și cea spirituală, creștină, nu au fost și nu sunt totdeauna pașnice și benefice ambelor părți. Ceea ce a spus Isus Cristos: „Dați-i Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ceea ce este al lui Dumnezeu!” (Mc 12,17) rămâne încă un deziderat.

24 septembrie 768 – Moare Pepin cel Scund

Când Carol Martel, cel care i-a învins pe mauri la Poitiers, moare în anul 741, îi urmează ca majordomi ai palatului cei doi fii: Pepin în Neustria și Carloman în Austrasia, cele două părți ale Regatului Francilor. Pe tronul vacant deja de patru ani, ei îl vor pune pe ultimul rege merovingian, Childeric al III-lea, slab în ceea ce privește prerogativele unui rege. În anul 747, Carloman renunță la funcția pe care o avea și se retrage într-o mănăstire, lăsându-l pe fratele Pepin ca unic majordom al regatului; din cauza staturii sale, acesta va rămâne în istorie cu numele de „cel Scund”.

În timpul tatălui său, funcția de majordom al casei regale era atât de importantă, încât Pepin are aspirații să urce pe tron, dar nu și le manifestă fățiș pentru a nu părea un uzurpator în ochii celorlalți. Pentru a-și legitima totuși setea de putere, îi scrie Papei Zaharia, întrebându-l retoric: titlul de rege se cuvine celui care poartă coroana pe cap sau celui care, de fapt, îi exercită atribuțiile? Având nevoie de ajutor contra pericolului pe care îl reprezentau longobarzii, papa îi răspunde conform așteptărilor lui, adică se cuvine să fie rege cel care îi exercită atribuțiile. Bucurându-se astfel de aprobarea papală, în luna noiembrie a anului 751, Pepin este uns rege al francilor de către sfântul Bonifaciu, iar Childeric este închis într-o mănăstire pentru tot restul vieții lui. Așa încetează dinastia merovingienilor și începe cea a carolingienilor, care își ia numele de la tatăl lui, Carol Martel.

În ceea ce privește Papalitatea, aceasta continua să fie amenințată de longobarzi, motiv care îl determină pe Papa Ștefan al II-lea să treacă Alpii și să vină în regatul francilor pentru a le cere ajutorul în lupta contra dușmanului care ajunsese deja la porțile Romei. Întâlnirea papei cu Pepin are loc la Quierzy, unde, pe 6 ianuarie 754, papa reînnoiește ungerea regală a lui Pepin, care la rândul său jură să-l ajute pe el și Biserica contra oricărui dușman. În această înțelegere și promisiune avem și începuturile Statului Pontifical.

Pentru papi, puterea protectoare imperială din Constantinopol era departe; în plus, între capitala de pe malul Bosforului și Roma existau deja destule contraste. Pentru a se salva de dușmani, papalității nu-i rămânea decât această alianță cu puterea crescândă a francilor. În baza înțelegerii dintre papii Zaharia și Ștefan al II-lea, în următorii ani Pepin va veni de două ori în Italia pentru a-l învinge pe regele longobard Astulf și a-l constrânge să nu mai atace Roma, salvând astfel independența papei și dându-i posibilitatea să-și exercite slujirea de păstor suprem al creștinătății.

Pepin cel Scund moare la Paris pe 24 septembrie 768, la vârsta de doar 54 de ani, și este înmormântat în biserica „Sfântul Denis”, care va deveni și criptă a regilor Franței. Primul său născut, Carol, va duce pe culmi gloria francilor, devenind Carol cel Mare, primul rege și apoi împărat al lor din anul 800 până la moarte.

25 septembrie 1555 – Pacea de la Augsburg

În primăvara anului 1547, la Mühlberg, pe râul Elba, împăratul Carol al V-lea reușise să-i înfrângă pe protestanți, dar în luna mai a anului următor dăduse un decret, *Interim*, prin care dorea să ajungă la un compromis cu aceștia: reafirma doctrina catolică, dar, pe de altă parte, recunoștea ca legitime bunurile bisericesti care acum erau în proprietatea protestanților luterani. Soluția împăratului nu i-a mulțumit nici pe catolici, deoarece nu se puteau împăca cu ideea că de acum înainte nu vor mai putea spera să recâștige bunurile ce le fuseseră confiscate de protestanți, iar aceștia din urmă nu se arătau mulțumiți cu ceea ce aveau deja și doreau mai mult.

În anul 1552, împăratul se afla în regiunea Tirolului, la Innsbruck. Protestanții, conduși de ducele Maurițiu de Saxonia, se ridică din nou contra catolicilor și a împăratului. Sprijinit de noul

rege al Franței, Henric al II-lea, în luna mai a aceluiași an, Maurițiu vine cu armatele la Innsbruck și-l constrânge pe împărat să fugă din calea lui, retrăgându-se peste Pasul Brennero. Fuga împăratului din fața dușmanului reprezintă și o scădere a prestigiului său; acum se vede constrâns din nou să înceapă negocierile cu protestanții, pentru a ajunge la o soluție a disputelor religioase care loveau grav în unitatea Sfântului Imperiu pe care îl conducea tot mai greu.

În acest context, pe 25 septembrie 1555, Carol al V-lea și protestanții germani semnează Pacea de la Augsburg, care pune capăt la mai mult de două decenii de războaie religioase în teritoriile germane. Prin acest act juridic se stabilește paritatea legală între credința catolică și cea luterană și se reglementează relațiile dintre cele două confesiuni conform principiului *cuius regio eius religio* („cui îi aparține puterea, acela decide și religia”). Așadar, de acum înainte, în statele Imperiului, unica religie permisă este cea a respectivului stăpân, iar supușilor acestuia le rămâne doar posibilitatea să rămână în religia acestuia sau să o accepte; în caz contrar, nu au altă variantă decât emigrarea într-un teritoriu unde stăpânul împărtășește religia lor. Din această pace sunt excluse celelalte Biserici reformate, în special cea calvină.

Pacea de la Augsburg este epocală pentru Sfântul Imperiu Roman de Națiuni Germană, însemnând, de fapt, apusul autorității imperiale în raport cu problemele religioase ale statelor membre. Concret, este vorba despre primul pas spre ruperea unității Imperiului, întrucât problema confesională va deveni un element important în nașterea statului național modern. Imperiul devine tot mai fragil și se fragmentează în părți confesionale, între care se va acutiza un conflict ce va izbucni după șase decenii în Războiul de Treizeci de Ani.

Reflecție

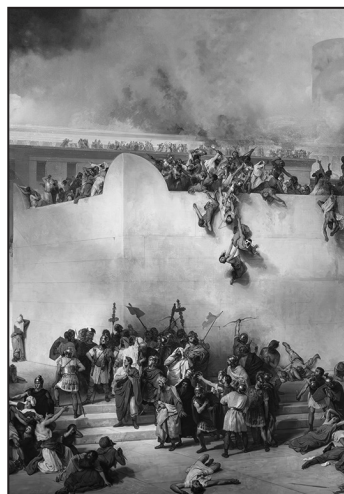
La mijlocul secolului al XI-lea, din cauze mai mult lumești decât religioase, Biserica lui Cristos a fost împărțită oficial în două, o parte occidentală și cealaltă, orientală. Acum, în Occident, creștinătatea se mai fragmentează încă o dată; o parte rămâne fidelă capului vizibil al Bisericii, papa, iar cealaltă iese, în mod violent, din această unitate a creștinătății, formând o nouă confesiune și o nouă Biserică, cu un nume semnificativ, „protestantă”. La fel cum și Anglia lui Henric al VIII-lea și a Elisabetei va „protesta” față de Roma catolică, rupându-i în mod violent pe catolicii englezi de comuniunea cu Biserica Romei. Cămașa necusută a lui Cristos a fost lacerată de ambițiile și setea de putere a multor oameni care s-au pretins creștini.

26 septembrie 70 – Generalul Titus cucerește Ierusalimul

Cucerirea cetății Ierusalim de către romani în anul 70 d.C. reprezintă sfârșitul unei campanii militare ce a durat patru ani de lupte contra insurgenților din Iudeea. Romanii au distrus cea mai mare parte a orașului, inclusiv Al Doilea Templu, simbolul unității religioase și naționale a evreilor. Cele mai multe informații despre acest dezastru abătut asupra urmașilor lui Abraham ni le oferă istoricul Iosif Flaviu.

Deja în anul 63 î.C. generalul Pompei capturează Cetatea Sfântă și impune aici un rege local care să conducă sub ascultarea Romei, ceea ce acutizează în interiorul poporului tensiunile între evreii monoteiști și păgânii politeiști. Alături de această ofensă religioasă adusă de romani, evreii sunt constrânși să suporte și multe taxe și impozite impuse de romani; acestea sunt cauzele principale care au dus la marea revoltă evreiască împotriva romanilor din anul 66 d.C., încheiată cu un succes al evreilor care îi alungă pe romani din Ierusalim. Ca răspuns, împăratul Nero îl trimite pe generalul Vespasian, care îi constrânge pe majoritatea rebelilor să se izoleze în Ierusalim. La Paștele anului 70, generalul Titus începe asediul Ierusalimului; din interiorul cetății, militanții antiromani, zeloții, îi îndeamnă pe localnici să reziste, să nu se predea romanilor și să lupte până la victorie. Romanii încercuiesc cetatea din toate părțile, tăind astfel orice cale de aprovizionare a celor din cetate. Începând cu luna august, trupele romane pătrund în oraș, jefuind și masacrând populația, distrugând și Templul, din care mai rămâne doar zidul din partea vestică, acesta având până în prezent un simbolism aparte pentru toți evreii. Roma va celebra căderea Ierusalimului prin construirea Arcului lui Titus.

Istoricul Tacitus ne spune că în Ierusalim erau 600.000 de oameni, iar Iosif Flaviu precizează că numărul prizonierilor, fără a-i socoti pe cei uciși, era de 97.000; completează apoi informațiile despre această tragedie națională spunând că în decurs de trei luni evreii au scos pe o singură poartă a cetății 115.800 de cadavre.

27 septembrie 1660 – Trece la cele veșnice sfântul Vincențiu de Paul

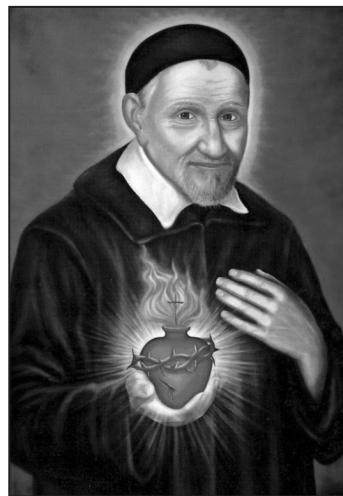
Vincențiu își freacă mâinile de bucurie, mergând pe străzile Parisului, și ar vrea să le spună tuturor oamenilor de vază care trec în caleștile lor

frumoase ceea ce îi umple inima de bucurie și mulțumire: „Cardinalul Petru de Bérulle mi-a spus că voi avea un viitor extraordinar”.

Vincentțiu de Paul a fost fiul unei familii de țărani săraci din Gasconia, o regiune din sud-vestul Franței. S-a născut în anul 1581 și, la vârsta de 19 ani, a fost hirotonit preot, ceea ce în acea perioadă îi permitea un nivel de trai mulțumitor.

La scurt timp după hirotonire, pleacă la Paris, fiind capelan al reginei Margareta de Valois. Este apoi făcut prizonier de musulmani, rămânând în captivitatea lor timp de doi ani, după care este eliberat de însuși „stăpânul” său, pe care el l-a convertit la creștinism. Cardinalul De Bérulle îl îndeamnă să se familiarizeze cu saloanele pariziene ale oamenilor de vază, sfat pe care Vincentțiu îl urmează, reușind să-și facă mulți prieteni din aristocrația franceză. Însă, nu după mult timp, se plictisește de acest mod de viață, pe care îl consideră prea puțin rodnic. În anul 1617, cere să fie trimis într-o parohie foarte săracă, iar tot în acest an, viața lui se schimbă în mod radical. El, care era prezent în reședințe somptuoase, trăiește acum în mizerie și sărăcie și înțelege că tocmai acestea sunt cauzele conflictelor și violențelor dintre oameni. Din cauza mizeriei și a sărăciei crunte, populația Parisului s-a răsculat, a ridicat baricade și a scos armele contra bogăților, cerând o viață mai bună. Acum, Vincentțiu organizează o masă care dă zilnic de mâncare unui număr de circa 2.000 de înfomețați. Apelează la toți marii demnitari ai timpului (cardinalii Richelieu și Mazarin) pentru a obține bani și ajutoare pentru săraci, bolnavi și înfomețați. Obține de la prim-ministru, cardinalul Richelieu, permisiuni speciale pentru a lupta contra sărăciei nu numai în capitală, ci și la nivel național. Centrul de la „Sfântul Lazăr” este reprezentativ pentru activitatea caritativă și socială a acestui om providențial, ce-l reprezintă pe Isus Cristos, care, pe unde trecea, predica evanghelia împărăției și vindeca orice boală și orice suferință în popor (cf. Mt 4,23).

Vincentțiu de Paul se împarte între casele nobililor pentru a cere ajutor și străzile Parisului pentru a-i aduna pe săraci și bolnavi în centrul de la „Sfântul Lazăr.” Aici sunt aduși și nenumărați copii părăsiți, pentru a li se asigura o viață și o educație care să le permită un viitor demn; astfel, sunt sustrași de la condiția de cerșetori. El o sfătuiește și o sprijină pe Luiza de Marillac în înființarea confraternității Doamnele Carității. Tot el înființează Slujitorii Săracilor, Congregația Preoților Misiunii, sau Lazariștii, și mai

ales Fiicele Carității. În același timp, este consilierul spiritual al reginei Franței. Așa ajunge mare fiul unor țărani săraci (în copilărie păscuse porcii), dar nu în sensul în care își imagina la început, ci conform voinței și planului lui Dumnezeu. A murit la Paris, pe 27 septembrie 1660, și a fost canonizat în anul 1737.

28 septembrie 935 – Este ucis sfântul Venceslau

Principele Venceslau (Václav, în limba cehă) s-a născut în jurul anului 907. Murindu-i tatăl, devine încă din copilărie duce al Boemiei, sub regența mamei Draomira, o femeie foarte dură, apărătoare a păgânismului. Este educat creștinește de bunica paternă, Ludmila, venerată ca sfântă și ucisă din cauza credinței de către nora Draomira, mama lui Venceslau. Ajuns la majorat, acesta se angajează cu toate puterile în munca de creștinare a poporului său, chemând misionari din teritoriile germanilor și francilor. Astfel, tânărul regat al boemilor se apropie de Europa Occidentală, de cultura și religia ei creștină.

Istoria îl consideră un model de conducător. Un duce boem se ridică la luptă contra lui; Venceslau îi propune un duel, pentru a nu sacrifica viața soldaților. Edificat de acest fapt, rivalul se reconciliază cu nobilul Venceslau. Datorită calităților sale, crește în ochii poporului, dar are și dușmani în rândul nobilimii, instigați contra lui de fratele mai mic, Boleslau, susținut în această ură de mama lui. Astfel se formează o conjurație: Boleslau îl invită în castelul său, cu intenția de a-l ucide. Îl așteaptă în biserică, unde Venceslau intră să se roage. Încercând să-l ucidă cu spada, Boleslau lovește, dar Venceslau parează lovitură și, după ce-l depozedează de spadă, i-o înapoiază ca semn al iertării. Totuși, soldații lui Boleslau îl asasinează; era dimineața zilei de 28 septembrie 935. Legenda ne spune că nimeni nu a reușit să-i spele sângele vărsat pe lespezile de lemn ale bisericii. Trupul său a fost dus la Praga și înmormântat în biserica „Sfântul Vitus”. La scurt timp, mormântul său devine loc de cult, iar Venceslau devine un simbol al Statului boem și erou național. Biserica îl venerază ca sfânt începând cu anul 1729.

Model al principelui creștin, Venceslau a pus pe primul plan datoriile religioase, recunoscând suveranitatea absolută a lui Dumnezeu. Adesea umbla în haine modeste, sărăcăcioase, participând descurț la multe procesiuni penitențiale ale credincioșilor, iar trupul și l-a mortificat prin post și

ciliciu. Cu timpul, fratele asasin i-a urmat politica realistă de apropiere față de regatele vecine creștine.

Primăvara de la Praga (anul 1968), care înseamnă strigătul de libertate al poporului ceh și durerea cauzată de invazia sovietică, a manifestat toate bucuriile și durerile acestui popor în jurul statuii sfântului Venceslau din piața cu același nume.

29 septembrie 642 – Arabii cuceresc Alexandria

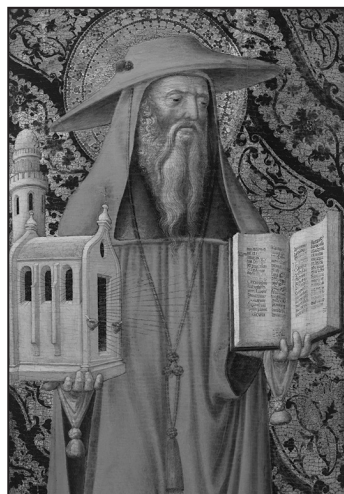
În timp ce, în Occident, cuceririle împăratului Iustinian dispar una după alta, în Orientul secolului al VII-lea, imperiul creștin al bazileilor este zdruncinat de vechi dispute teologice: Siria este atacată de nestorianism, iar Egiptul de monofizism, două confesiuni creștine eretice, ambele condamnate de Conciliul Ecumenic din Calcedon (451), care fixează ortodoxia credinței, apărată cu strășnicie de Biserica imperială, de sfinții și teologii ei. Persecutați de împărații apărători ai dreptei credințe, atât nestorienii, cât și monofiziții îi vor primi ca pe niște eliberatori pe arabii converțiți de curând la islam, care, pornind din Peninsula Arabă, se lansau acum în cucerirea Orientului Mijlociu. În această primă parte a secolului al VII-lea, atât imperiul bizantin, cât și cel persan sunt obosite și slăbite din cauza îndelungatelor războaie dintre ele, ceea ce lasă cale liberă arabilor conduși de califul Omar. În anul 637, acesta îi învinge pe persanii din Mesopotamia, iar în anul următor cucerește Ierusalimul, punând capăt lungii dominații greco-bizantine din Orientul Mijlociu.

În anul 641, moare marele împărat Heracliu, după ce pierduse Siria și Palestina. Imperiul reușește să păstreze între granițele sale Asia Mică (Turcia de astăzi), dar nu și îndepărtatul Egipt, invadat de armatele arabe, care, pe 29 septembrie 642, intră în marele și celebrul oraș din valea Nilului, Alexandria. Scăpate de sub controlul imperial din Constantinopol, confesiunile creștine condamnate la Conciliul din Calcedon reușesc să supraviețuiască cuceririi arabe și să se constituie ca Biserici creștine eretice: Biserica Coptă din Egipt și Biserica Nestoriană din Orientul Mijlociu.

Expansiunea arabă din Orient reprezintă un eveniment istoric fundamental. Dispariția Imperiului Persan și grava criză a Imperiului Roman Oriental, care se transformă în Imperiul Bizantin, reprezintă sfârșitul culturii și civilizației antice, caracterizată de unitatea politică, administrativă și culturală a bazinului mediteranean. Această zonă a planetei își pierde unitatea și devine locul în care se confruntă și se luptă trei culturi și civilizații diferite și ostile între ele: cea europeană latino-germanică, de confesiune catolică, cea bizantină, greco-ortodoxă, și cea arabă, de confesiune islamică; toate trei anunță o nouă eră: Evul Mediu.

30 septembrie 420 – Trece la cele veșnice sfântul Ieronim

Edictul din anul 380, prin care împăratul Teodosiu declară creștinismul religie de stat, semnifică începutul unei perioade de aur, atât pentru organizarea Bisericii, cât și pentru teologia ei. Printre cei mai mari teologi ai acestor timpuri se numără și sfântul Ieronim, născut în jurul anului 347 la Stridonium din Dalmația, pe malul Mării Adriatice. Provine dintr-o familie creștină, a cărei bunăstare materială îi permite studii aprofundate, urmate atât în zona natală, cât și la Roma. Ajuns în capitala imperiului, este tentat de plăcerile ei, dar își revine repede din aceste ispite, se botează și se orientează spre viața spirituală contemplativă. De aici pleacă la Aquilea, intrând într-o comunitate de asceți.

Nu este mulțumit cu atmosfera din comunitate, o părăsește și își îndreaptă pașii spre Orient. Rămâne un timp la Antiohia, unde se perfecționează în cunoașterea limbii grecești, apoi se retrage în pustiu, la sud de Alep, unde timp de patru ani studiază limba ebraică și transcrie din operele sfinților părinți. Aceștia sunt ani în care Ieronim pătrunde în profunzimea spiritualității creștine și înțelege mai bine distanțele dintre mentalitățile păgâne și viața creștină. În anul 379, este hirotonit preot la Antiohia, iar apoi pleacă la Constantinopol, unde continuă studiul limbii grecești sub conducerea sfântului Grigore din Nazianz.

În anul 382, revine la Roma, unde, datorită faimei sale de erudit și ascet, Papa Damasus îl ia ca secretar și îl îndeamnă să înceapă o nouă traducere în limba latină a textelor Sfintei Scripturi. În jurul lui se formează un grup de persoane din nobilimea orașului, care vor să aprofundeze textele sacre și să ducă o viață ascetică inspirată din felul lui de a trăi. Rigurozitatea vieții și temperamentul său polemic i-au trezit mulți opozanți în rândul clerului roman. Din această cauză, după moartea protectorului său, Papa Damasus, în luna august a anului 385, Ieronim se îmbarcă în portul Ostia cu destinația Țara Sfântă; este urmat de unii călugări și de alți laici, printre care și o doamnă nobilă, Paula, împreună cu fiica ei. După un pelerinaj în Egipt, se stabilește la Betleem, unde, grație ajutorului material al Paulei, deschide o școală și construiește două mănăstiri, una pentru bărbați și alta pentru femei, și un han pentru pelerinii care vin să viziteze locurile sfinte.

Va rămâne la Betleem până la sfârșitul vieții (30 septembrie 420), dedicându-se studiului și traducerii în limba latină populară a Sfintei Scripturi.

Până în prezent, Biblia tradusă de el (Vulgata) rămâne textul de referință al Bisericii. A fost înmormântat într-una din grotile de lângă Betleem, iar din secolul al XIV-lea, relicvele sale se găsesc în bazilica „Sfânta Maria cea Mare” din Roma.

De la el ne-au rămas multe opere istoriografice (*De Viris Illustribus*, *Chronicon*) și hagiografice, comentarii la textele sacre, predici, scrisori și tratate teologice. Sfântul Ieronim este proclamat doctor al Bisericii în anul 1567. Cel mai important lucru care se poate învăța de la acest oracol al cunoașterii este dragostea pentru Cuvântul lui Dumnezeu (Biblia), adică dialogul personal cu Dumnezeu, care ne vorbește în textul sacru, și trăirea acestui cuvânt, o trăire care construiește Biserica lui Cristos.

OCTOMBRIE

1 octombrie – Sfânta Tereza a Pruncului Isus

Dintre cei nouă copii ai soților Martin, vor trăi cinci fete, toate alegând viața de mănăstire. Tereza, născută în anul 1873, de mică avea o sănătate fragilă, ca și mama ei, de care rămâne orfană la vârsta de patru ani. Familia se stabilește la Lisieux, iar aici Tereza cunoaște mănăstirea Carmelului, a cărei chemare o simte tot mai mult, dar nu putea intra, căci era prea mică. La vârsta de 15 ani face un pelerinaj la Roma, având astfel ocazia de a cere direct papei permisiunea să intre în mănăstire. Când ea avea 15 ani și trei luni, episcopul își dă acordul, iar Tereza intră în Carmel, unde le regăsește pe cele două surori, Paulina și Maria, iar după șase ani va intra și Celina.

Nouă ani a trăit Tereza în mănăstirea Carmelului, cu o sănătate subredă, dar mereu zâmbitoare, dăruindu-se în întregime lui Dumnezeu într-un mod propriu, cel al copilăriei spirituale. În adâncul sufletului a păstrat mereu dorința de a deveni misionară, motiv pentru care a fost declarată patroană a misiunilor în anul 1927. Cum putea, din interiorul zidurilor mănăstirii, să contribuie la răspândirea credinței? Prin rugăciune și iubire; Tereza s-a rugat mult și a iubit cu toată puterea inimii ei. Era conștientă de calitățile, dar și de limitele ei. În jurnalul pe care l-a ținut din ascultare față de superioara mănăstirii, a scris și aceste cuvinte:

Trebuie să mă suport așa cum sunt, cu toate imperfecțiunile mele; dar voi căuta o modalitate de a ajunge în cer pe o cale mică, cu totul nouă. Vreau să găsesc un ascensor pentru a mă înălța până la Isus, deoarece sunt prea mică pentru a putea urca pe scara dură a perfecțiunii... Ascensorul care trebuie să mă înalțe până la cer sunt brațele tale, o, Isuse!

După o lungă perioadă de suferință cauzată de tuberculoză, Tereza intră în fericirea veșnică pe 30 septembrie 1897, înconjurată de surorile din Carmelul din Lisieux. Ultimele sale cuvinte au fost: „Dumnezeul meu, te iubesc!”

În anul 1898 este tipărit jurnalul ei, *Istoria unui suflet*, care are un mare succes. Până astăzi, reeditările au atins ordinul milioanelor. Cartea este tradusă în peste 60 de limbi. Este „oglindea” copilăriei spirituale, care a condus-o pe Tereza la sfințenie în numai 24 de ani. Este declarată sfântă în anul 1925 și învățătoare a Bisericii în anul 1997.

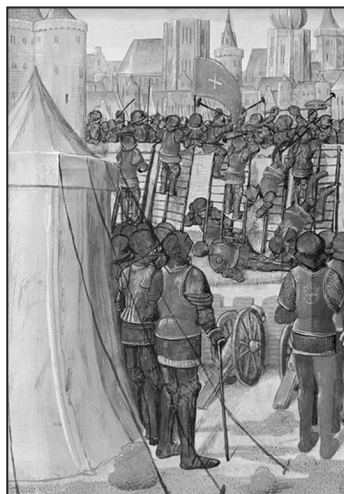
Tânăra sfântă își ține promisiunea de a face să cadă din cer o ploaie de trandafiri; continuă să mijlocească de la Dumnezeu haruri pentru o lume în care omul să înțeleagă și să trăiască mai bine condiția lui de copil al Tatălui ceresc.

2 octombrie 1187 – Sultanul Saladin ocupă Ierusalimul

Înfrângerea armatelor cruciate la Hattin (4 iulie 1187) de către soldații sultanului Saladin a fost urmată de cucerirea a cincizeci și două de orașe și fortificații ale cruciaților de către musulmani. Orașul Tir a fost salvat de sosirea lui Conrad de Montferrat, ceea ce a făcut ca asediul lui Saladin asupra Tirului să fie respins cu pierderi grele. Ierusalimul a fost apărat de regina Sibylla, de patriarhul latin Heraclius și de Balian de Ibelin.

Pe 20 septembrie, Saladin era prezent cu armatele în fața orașului sfânt, pe care l-a bombardat timp de câteva zile, însă fără a putea pătrunde în el. Deși mica garnizoană creștină a opus o rezistență eroică, Balian a înțeles că nu există nicio șansă de victorie contra sultanului și că singura soluție era negocierea cu adversarul. El s-a întâlnit cu Saladin, care era hotărât să ia orașul prin forță. Nobilul latin i-a răspuns că, dacă sultanul nu va accepta condițiile capitulării, avea să distrugă locurile sfinte ale Islamului și să-i masacreze pe musulmani. S-a negociat și prețul de răscumpărare pentru cei din cetate, iar Saladin, pentru a evita vărsarea de sânge a coreligionarilor săi, a acceptat condițiile impuse de cruciați.

Pe data de 2 octombrie, orașul i-a fost predat sultanului. I s-a înmănat cheia cetății, și anume cea de la Turnul lui David. A fost anunțat ordinul ca, în termen de o lună, fiecare locuitor să-și plătească răscumpărarea. Ca semn al generozității, Saladin a eliberat mulți sclavi, lucru realizat și de fratele său, Safadin. De asemenea, Balian și Heraclius au plătit din banii proprii eliberarea multor ostatici. Au fost recuperate și o serie de relicve și obiecte valoroase de cult. Mulți refugiați s-au îndreptat către Tripoli, oraș aflat sub controlul cruciaților. Alții s-au îndreptat către Antiohia și Constantinopol,

iar alții către Egipt ori s-au refugiat pe vasele italiene care se deplasau spre Europa. Victorios în Ierusalim, Saladin le-a permis creștinilor să vină în pelerinaj la locurile sfinte de aici și a lăsat biserica Sfântului Mormânt în administrație creștină.

Pentru creștini, căderea orașului sfânt a fost considerată un dezastru. Pentru musulmani, data în sine le-a confirmat probabil credința în justetea divină a cauzei lor, pentru că, tot pe 2 octombrie, cu peste o jumătate de mileniu înainte, Mahomed se înălțase la cer din același loc, Ierusalim. Privit în ansamblu, evenimentul de pe 2 octombrie 1187 nu reprezintă altceva decât o confirmare a rivalității multisekulare dintre semilună și cruce.

3 octombrie 1990 – Reunificarea Germaniei

Cel de-Al Doilea Război Mondial se încheie în anul 1945 cu înfrângerea Germaniei lui Hitler și împărțirea acesteia de către puterile victorioase (Statele Unite, Uniunea Sovietică, Anglia și Franța) în patru zone de ocupație; la fel se întâmplă și cu orașul Berlin, capitala țării. Împărțirea Germaniei este continuată prin „războiul rece”, în timpul căruia puterea sovietică domină o serie de state-satelit care să o protejeze de o eventuală agresiune dinspre Vest. În luna mai a anului 1949 ia naștere Republica Federală Germană, adică Germania de Vest, ca urmare a hegemoniei puterilor americane, engleze și franceze. Aceeași supremație vestică există și în Berlinul de Vest. În luna octombrie a aceluiași an se naște Republica Democrată Germană, sub hegemonie sovietică, care domină și Berlinul de Est. Din cauza înrăutățirii condițiilor de muncă, în această Germanie muncitorii se revoltă în anul 1953, cerând condiții de muncă și de viață mai bune, dar revolta lor este înăbușită cu ajutorul sovieticilor.

Ulterior, Germania de Vest cunoaște o rapidă dezvoltare economică sub conducerea cancelarului democrat-creștin Konrad Adenauer, pe când Germania de Est bate pasul pe loc din cauza restricțiilor impuse de regimul comunist. Moscova se va opune sistematic oricărei tentative a germanilor din est de a trece în partea vestică a Berlinului; în acest context, autoritățile germane comuniste ridică, în luna august a anului 1961, un zid care împarte orașul în două, iar acest zid devine simbolul prin excelență al Războiului Rece.

La puțini ani după acest eveniment, în anul 1969, Germania de Vest lansează o nouă politică (Ostpolitik) de apropiere de țările est-europene.

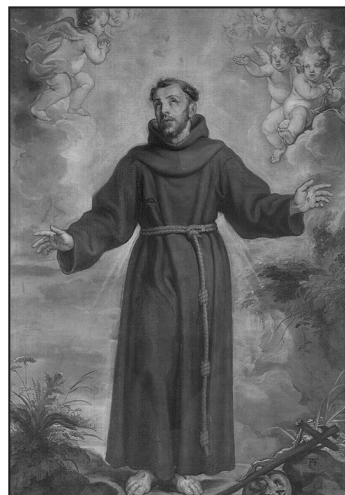

Dinspre Est, începând cu anul 1985, Mihail Gorbaciov favorizează o politică de apropiere față de Vestul european, accelerând astfel căderea regimurilor comuniste în țările-satelit ale Moscovei. Vânturile libertății bat tot mai tare în Estul european, ceea ce culminează cu căderea Zidului Berlinului în luna noiembrie a anului 1989. Pentru poporul german, pasul următor îl constituie proclamarea reunificării Germaniei pe 3 octombrie 1990, în timpul cancelarului creștin-democrat Helmut Kohl, care conducea cu înțelepciune și curaj Germania de Vest încă din anul 1982.

Reunificarea Germaniei are loc într-un timp și într-un spațiu al continentului european în care Biserica Catolică avea la cârmă un păstor luminat, profet al timpurilor noi, Papa Ioan Paul al II-lea, originar dintr-o țară ce a opus cea mai puternică rezistență față de regimul ateu comunist condus de Moscova.

4 octombrie – Sfântul Francisc din Assisi

Unul dintre cei mai iubiți și cunoscuți sfinți ai Bisericii și lumii este Francisc, născut la Assisi, în anul 1182, într-o familie bogată. Tatăl său comercializa stofe și, pentru că avusese mari câștiguri în comerțul cu Franța, nou-născutului i-a dat numele de Francisc. Copilul este inteligent și plin de viață, participă la distracțiile timpului, însă mama, de origine franceză, îi îndreaptă atenția și spre săracii și nenorociții societății. Tatăl, în schimb, îi dorește o carieră militară, iar Francisc participă la un război între orașele rivale Assisi și Perugia, în care este rănit și făcut prizonier. După eliberare, trăiește o criză, iar într-o noapte aude un glas care îl îndeamnă să renunțe la orice bun lumesc și să trăiască pentru „Doamna Sărăcie”. La vârsta de 24 de ani, Francisc dă săracilor tot ce avea, iar tatăl, mâniat, îl alungă de acasă. „Sărăcuțul din Assisi”, cum începe să fie numit, dorește o viață ca a lui Isus Cristos; se îmbracă într-o rasă dintr-o stofă rudimentară, trăiește în bucuria inimii și își cerșește pâinea de toate zilele. Unii tineri, entuziasmați de exemplul lui, îl urmează și își găsesc locul într-o bisericuță ruinată pe care încearcă să o repare.

În anul 1210, Papa Inocențiu al III-lea aprobă Regula lui Francisc, instituind astfel Ordinul Conventual al Fraților Minori. De acum înainte, viața lui înseamnă predicarea intensă a cuvântului lui Dumnezeu, multe călătorii în care le duce oamenilor, aflați adesea în conflict, mesajul său de „pace

și bine”. Ajunge și pelerin în Țara Sfântă, apoi în Siria și Egipt, cu intenția de a-l converti pe sultan, iar în anul 1220 se întoarce la Assisi, unde redactează a doua *Regulă*, aprobată de Papa Honoriu al III-lea. Francisc iubește Creația lui Dumnezeu, vorbește animalelor, compune *Cântul Creaturilor*, preamărind soarele, luna și stelele, care pentru el îi sunt frate și soră. Predică porumbeilor și se întâlnește cu un lup fioros care se îndrepta spre Gubbio; la cuvintele lui, lupul devine blând. În anul 1224, în timp ce se ruga pe muntele Verna, Francisc primește semnele Pătimirii lui Cristos, stigmatetele, pe care le va purta până la moarte. Epuizat de munca apostolică și de viața austeră, pe 3 octombrie 1226 trece la cele veșnice, pe pământul gol al Porțiunculei Sfintei Maria a Îngerilor, lângă Assisi. După doi ani este declarat sfânt, iar carisma lui rodește întâi în Italia și, de-a lungul timpului, pe toate continentele, fiind unul dintre cele mai rodnice ordine călugărești ale Bisericii.

Actualul papă, un iezuit, este primul pontif care ia numele sărăcuțului din Assisi, transmițând prin aceasta Bisericii și lumii un mesaj și o invitație la urmarea evanghelică a lui Isus Cristos.

5 octombrie 1143 – Înființarea Portugaliei

Țara cunoscută în lume pentru sanctuarul de la Fatima, deși mică și situată la marginea continentului, are o istorie al cărei început este plin de glorie. În luna aprilie a anului 1129, contele de Portugalia, Alfons Henriques, se declară principe și decide să nu mai fie supus regatului Castiliei; inițiativa lui este susținută de toată nobilimea lusitană. Însă șase ani mai târziu, când verișorul său Alfons al VII-lea, rege al Castiliei, este încoronat ca „împărat al întregii Spanii”, principele Alfons al Portugaliei, din cauza dificultăților pe care le avea cu dușmanii mauri, este constrâns să-i aducă omagiu, dar nu pentru mult timp. În vara anului 1139 reușește să-i înfrângă pe mauri în lupta de la Ourique și este

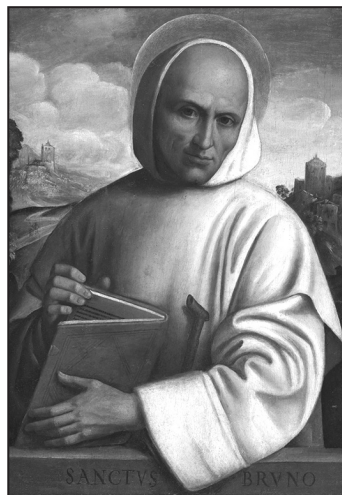
aclamat de soldați ca rege al Portugaliei. Acum se decide să rupă vasalitatea față de Alfons al VII-lea al Spaniei și, după ce îi atacă în repetate rânduri teritoriile Galiciei, îl constrânge să recunoască independența Portugaliei de Castilia spaniolă. Separarea oficială a celor două regate are loc în cetatea Zamora, din regatul Castiliei, unde, în prezența reprezentantului papei, cardinalul Guido da Vico, pe 5 octombrie 1143, se semnează tratatul

prin care Alfons al VII-lea îl recunoaște pe verișorul Alfons drept rege al Portugaliei, cu numele de Alfons I. Acesta din urmă, pentru a avea oficial protecția celei mai importante instituții medievale, Biserica Catolică, se declară vasalul acesteia, angajându-se să plătească papalității un tribut anual.

În luna octombrie a anului 1143, după patru luni de asediu, armatele regelui Alfons I reușesc să cucerească orașul Lisabona din mâinile maurilor. În această luptă, armatele sale sunt ajutate de soldați englezi și flamanzi care erau în drum spre Țara Sfântă pentru a participa la cea de-a doua cruciadă. Ulterior, maurii conduși de califul Abd al-Mumin vor încerca, fără succes, să recucerească Lisabona. În anul 1249, Alfons al III-lea cucerește cea mai sudică zonă, Algarve, conturându-se astfel hotarele istorice ale Portugaliei, iar în anul 1255 capitala este stabilită în mod definitiv la Lisabona. În anul 1385, Castilia va mai încerca încă o dată să cucerească Portugalia, dar prin victoria de la Aljubarrota, regele Ioan I își salvează regatul; de acum înainte, Portugalia își leagă destinele de vecinul vestic, Oceanul Atlantic. Pe calea apelor, va reuși mai târziu să pună bazele unei mari puteri care va domina secole de-a rândul Brazilia și alte teritorii de pe coastele Africii și ale Asiei.

6 octombrie 1101 – Trece la cele veșnice sfântul Bruno

Bruno s-a născut la Köln, în anul 1035, într-o familie nobilă și bogată și, fiind foarte inteligent, a putut studia în școala episcopală din Reims, unde devine doctor în teologie. Este hirotonit preot și, datorită calităților sale excepționale, episcopul îl numește profesor de filosofie în școala în care studiasse. Timp de două decenii, Bruno predă cu mult succes această știință. Sosind un nou episcop, tânărul profesor își declară public nemulțumirea față de aviditatea și lipsa de onestitate a acestuia. Deși putea fi ales arhiepiscop, Bruno refuză, simțindu-se atras de viața monastică, săracă, izolată, în care să se dedice rugăciunii și lecturii cărților sfinte. Împreună cu șase prieteni, se îndreaptă spre regiunile muntoase de lângă Grenoble, într-o zonă numită Chartreuse (Certoza), pentru a-l întâlni pe un fost elev, Hugo, devenit acum episcop. Înainte de sosirea lui Bruno și a însoțitorilor săi, episcopul are un vis în care vede șapte stele care conduc șapte oameni spre un loc muntos de lângă Grenoble. Bruno înțelege că visul episcopului reprezintă îndeplinirea dorinței sale de singurătate,

motiv pentru care se stabilește acolo, construind o biserică, iar fiecare călugăr (se vor numi certozini, de la zona Chartreuse, Certoza) își construiește propria locuință, având la parter un atelier unde lucrează, iar la etaj, camera în care se odihnește. Așa iau naștere Marea Certoză și Ordinul Cartuzienilor, care în scurt timp se răspândește în toată Europa.

Călugării cartuzieni se îmbracă într-o rasă albă, trăiesc în sărăcie și își dedică viața rugăciunii și muncii, într-o solitudine totală și vorbind cât mai puțin. În anul 1088, un fost elev al lui Bruno ajunge papă, luând numele de Urban al II-lea, și îl cheamă pe Bruno la Roma pentru a-i fi consilier. Alături de el vin și alți călugări certozini care vor construi o mănăstire la Băile lui Dioclețian. După puțin timp, eremitul Bruno nu se simte bine la curia pontificală și îi cere papei permisiunea să se retragă într-o mănăstire. Cartuzienii lui Bruno se vor întoarce la Grenoble, iar Bruno, la cererea papei, va rămâne în Italia. Se îndreaptă spre Calabria, în pădurea de la Torre (Vibo Valentia), unde înființează două mănăstiri după modelul celei franceze; acestea stau la baza viitoarei localități Serra San Bruno. Aici își va trăi ultimii ani din viață, urmând regula cartuziană, în singurătate, rugându-se și muncind. Într-o scrisoare trimisă unui prieten, Bruno spunea: „Profitul și bucuria pe care singurătatea și tăcerea pustului le aduc celor care îl iubesc le pot aprecia numai cei care au avut experiența lor”. Pe 6 octombrie 1101, în mănăstirea de la Torre, Bruno trece la cele veșnice.

Despre acest loc, Bruno spunea că „aerul este plăcut și câmpia întinsă și surâzătoare, înconjurată de munți, de pășuni verzi și pâlcuri de flori”. În mănăstirea cartuziană, alături de biserică și chiliile călugărilor, este și cimitirul, compus din movile de pământ, mormintele având la căpătâi o cruce sărăcăcioasă din lemn pe care nu este notat nici măcar numele defunctului. Despre pacea mormântului, Bruno spunea: „Această pace pe care lumea nu o cunoaște este propice pentru bucuria Duhului Sfânt”.

Secolul al XI-lea este caracterizat de un puternic reviriment religios, de o reînnoire a spiritului monahismului primar, iar modelul cartuzian este, poate, cel mai autentic, profetic chiar pentru o creștinătate care avea nevoie de chemarea la viața austeră, simplă, în mijlocul naturii, pe care a trăit-o însuși Isus Cristos. Călugării cartuzieni nu au avut nevoie de vreo reformă, pentru că nu s-au abătut niciodată de la spiritul sfânt al regulii lor.

7 octombrie 1571 – Bătălia de la Lepanto

În timpul sultanului Soliman Magnificul (1494-1566), pericolul otoman asupra Europei mediteraneene era cât se poate de mare. Nenumărați pirați, aflați în serviciul Imperiului Otoman, atacau coastele creștinătății, iar forțările spaniole din Tunisia și Malta cu greu reușeau să împiedice flota

otomană să pătrundă în apele teritoriale ale țărilor occidentale. Era o tradiție în Imperiul semilunii ca fiecare nou sultan să încorporeze alte teritorii între granițele vastului imperiu. În vara anului 1570, sultanul Selim al II-lea începe să atace insula Cipru, iar după mai puțin de un an reușește să o smulgă din puterea venețienilor. În primăvara anului următor, o flotă otomană compusă din 250 de galere ajunge până în Marea Adriatică, fără a întâlni nicio rezistență. Creștinătatea se înspăimântă în fața acestui pericol atât de mare, iar regele Spaniei, Filip al II-lea, împreună cu Papa Pius al V-lea și Republica Maritimă a Veneției formează, în luna mai, Liga Sfântă, alcătuind o flotă militară din mai mult

de 200 de galere, sub conducerea supremă a fratelui vitreg al regelui spaniol, don Juan de Austria. Misiunea expresă a acestei flote era aceea de a elibera Mediterana occidentală de pericolul otoman. La mijlocul lunii septembrie, flota părăsește Messina, îndreptându-se spre golful grecesc Lepanto, unde otomanii se retrăseseră pentru a petrece iarna care se apropia.

Pe data de 7 octombrie 1571, navele de luptă ale creștinătății, mai bine dotate decât cele otomane, deschid focul asupra navelor dușmanului, repurând o victorie asupra semilunii, considerată una dintre cele mai importante din toată istoria confruntărilor armate între cele două lumi. În realitate, victoria de la Lepanto nu a însemnat o înfrângere totală a otomanilor. După doi ani, Veneția încheie o pace cu Înalta Poartă, pierzând definitiv insula Cipru, iar în anul următor, 1574, otomanii cuceresc cetatea Tunisului.

Victoria de la Lepanto nu înseamnă victoria creștinilor asupra musulmanilor, ci doar ultima mare luptă pe calea apelor între acești doi rivali. În viitor, turcii își vor fixa atenția asupra persanilor din Orient, iar Spania, asupra teritoriilor pe care le cucerea pe continentul american, trebuind să se confrunte cu rivalii protestanți englezi și olandezi. Pe uscat, turcii vor continua să pătrundă în inima Europei, prin Balcani, până când vor fi oprți din această invadare a spațiului creștin lângă zidurile Vienei, în anul 1683.

Victoria de la Lepanto a fost comemorată în Biserică încă din acel an, 1571, prin Sărbătoarea Sfânta Maria a Victoriei. Ulterior, i s-a schimbat denumirea în Sfânta Fecioară Maria a Rozariului, așa cum este și astăzi în calendarul Bisericii Catolice.

8 octombrie 451 – Conciliul Ecumenic din Calcedon

După ce, spre sfârșitul secolului al IV-lea (anul 380), religia creștină este declarată religie oficială a Imperiului Roman, iar cultele și religiile păgâne încep să fie combătute de la nivelul cel mai înalt, în secolul următor, în Imperiul Roman de Răsărit se accentuează disputele teologice între scaunele patriarhale de Constantinopol, Alexandria Egiptului și Antiohia Siriei. Influențată de filosofia greacă și de cultura timpului, teologia creștină vrea să lămurească naturile umană și divină ale unicei persoane a Fiului lui Dumnezeu, Isus Cristos. Deși Conciliul Ecumenic de la Niceea din primăvara anului 325 stabilise clar egalitatea dintre persoanele Tatălui și Fiului în cadrul Sfintei Treimi și îl condamnase pe preotul din Alexandria, Arie, care îi nega Fiului o prerogativă a divinității, adică veșnicia, acum se reaprind disputele referitoare la cele două naturi, umană și divină, ale lui Isus Cristos.

Școala teologică din Antiohia susținea existența celor două naturi distincte în Isus Cristos, însă prevalând natura umană. La polul opus, școala din Alexandria, condusă de patriarhul local Ciril, susținea perfecta unire a celor două naturi. La rândul său, patriarhul de Constantinopol, Nestoriu, apăra într-o manieră extremistă școala antioheană și afirma că Isus Cristos a fost doar om și, ca atare, sfânta Fecioară Maria este născătoarea doar a omului, nu și a Dumnezeului Isus Cristos. Contra unei astfel de învățături eretice (nestorianismul), Ciril din Alexandria, susținut de Papa Leon I și de împăratul Teodosiu al II-lea, reușește ca, la conciliul ecumenic din Efes (431), Nestoriu și învățătura lui să fie condamnate. După moartea lui Ciril (444), urmaș în scaunul patriarhal este Dioscuros, care duce la extrem învățătura înaintașului; el recunoaște în Isus Cristos doar o natură, cea divină, căzând astfel în erezia monofizită.

Astfel, Roma și Constantinopolul ajung la unison în condamnarea ereziei monofizite, care îl privează pe Isus Cristos de natura umană. Dacă nu ar fi avut această natură, nu ar fi putut suferi și muri pentru ispășirea păcatelor oamenilor. Pe 8 octombrie 451, noul împărat, Marcian, împreună cu soția lui, Pulheria, convoacă un alt conciliu ecumenic, cel din Calcedon (astăzi, Calcedon este un cartier din partea asiatică a orașului Istanbul), în cadrul căruia sunt condamnate ereziile nestoriană și monofizită și este afirmată existența în persoana umano-divină a lui Isus Cristos a două naturi

egale și distincte, cea umană și cea divină. În felul acesta sunt salvate puterea și valoarea salvifică a sacrificiului lui Cristos.

În cadrul acestui conciliu, canonul 28, bazat pe rațiuni de putere și prestigiu ale patriarhului din Constantinopol (Noua Romă), afirmă că acesta are puteri de jurisdicție asupra zonei orientale a imperiului și a patriarhatelor de Ierusalim, Antiohia și Alexandria. Această decizie conciliară este condamnată de pontiful roman și acutizează conflictele pe care capitala orientală a imperiului le avea cu Egiptul și Siria. Monofizismul va continua să existe în Egipt, iar nestorianismul în Siria, ceea ce a dus la slăbirea unității Imperiului Roman de Răsărit, care, două secole mai târziu, va începe să fie atacat de un nou dușman, islamul.

În Antichitate, problemele doctrinare aveau valoarea unor „rațiuni supreme de stat”; din acest motiv, lipsa de unitate religioasă însemna și slăbirea unității politice a imperiului.

9 octombrie 1944 – Împărțirea Europei în sfere de influență

Pe 9 octombrie 1944, premierul britanic Winston Churchill sosea la Moscova. În aceeași seară, la ora 22.00, s-a întâlnit la Kremlin cu dictatorul sovietic Iosif Stalin. Tema discuției a reprezentat-o arhitectura Europei după previzibilul sfârșit al celui de-Al Doilea Război Mondial. Germanii erau ca și învinși, iar acum cei doi reprezentanți ai marilor puteri (americani fusese exclusi în mod deliberat de către Churchill și Stalin) au decis împărțirea Europei în două sfere de influență. Stalin mai participase o dată la împărțirea Centrului și Estului Europei între Germania și Uniunea Sovietică, prin pactul Ribbentrop-Molotov din anul 1939. În acest moment (9 octombrie 1944), puterilor occidentale le era complet străină anexa secretă la acel pact. Despre ea se va afla mai târziu, în timpul Procesului de la Nürnberg.

Stenograma discuțiilor dintre Churchill și Stalin de la această întâlnire epocală ne arată clar cum cele două puteri negociau destinele țărilor est-europene, ale Germaniei și Italiei, ba chiar și intervenția împotriva Japoniei. Stalin a pretins ca Bulgaria să fie la discreția totală a sovieticilor, la fel ca România, iar pe parcursul discuțiilor, sovieticii s-au arătat interesați și de Turcia și de statutul strâmtorilor Bosfor și Dardanele. Discuțiile au fost mai lungi când a venit rândul Poloniei, țara cea mai problematică pentru vecina ei, URSS.

România	Rusia	90%
	UK, SUA	10%
Grecia	G. Britanică	90%
	USA	10%
Yugoslavia		50/50 ?
Hungary		50/50 ?
Bulgaria	Rusia	75%
	UK, SUA	25%

Din această întâlnire, în istorie a făcut senzație „episodul șervețelului”: Churchill i-a propus lui Stalin ca România să intre 90% în sfera de influență sovietică, la schimb cu Grecia, unde trebuia ca Marea Britanie să aibă 90%, iar în Iugoslavia să fie părți egale. În timp ce translatorul îi traducea lui Stalin propunerea premierului britanic, acesta a luat o bucată de hârtie (un șervețel?) pe care a scris procentajele și i-a înaintat-o lui Stalin. Acesta a citit-o și imediat a bifat-o. Se spune că Churchill i-ar fi spus apoi lui Stalin: „Oare nu e cinic să dispunem în această manieră de soarta a milioane de oameni? Haideți să ardem hârtia”. Stalin s-a opus și i-a răspuns: „Nu, păstrați-o!” Sferele de influență urmau să se împartă astfel: România – URSS 90%, Marea Britanie 10%; Grecia – URSS 10%, Marea Britanie 90%; Ungaria – URSS 50%, Marea Britanie 50%; Iugoslavia – URSS 50%, Marea Britanie 50%; Bulgaria – URSS 75%, Marea Britanie 25%.

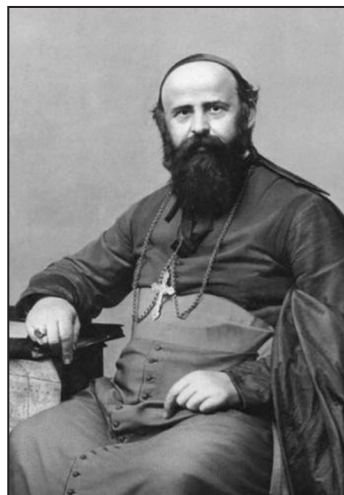
Aceste procentaje nu s-au aplicat niciodată în niciuna din țările menționate. Sovieticii nu au acceptat nicio altă influență în țările pe care le-au copleșit. România, Bulgaria și Ungaria au fost în proporție de 100% sub controlul URSS. La acestea trebuie adăugate Polonia, Cehoslovacia și Germania de Est. Iugoslavia a fost singura care a scăpat de dominația sovietică, iar conducerea lui Iosip Broz Tito a fost mult mai benefică pentru țară decât aceea a altor președinți est-europeni.

Evenimentul din 9 octombrie 1944 reprezintă unul dintre acele episoade în care puternicii lumii decid fără remușcări soarta a zeci și sute de milioane de oameni. Puterea, dacă nu este controlată de legi juste, devine cel mai periculos drog pentru om.

10 octombrie 1881 – Trece la cele veșnice Daniel Comboni

Daniel s-a născut în satul Limone sul Garda (Italia) în anul 1831, într-o familie de țărani săraci care lucrau pentru un bogătaș din zonă. A fost al patrulea dintre cei opt copii ai familiei, aproape toți murind la vârste fragede.

Inteligent și harnic, Daniel merge la Verona pentru a studia la Institutul înființat de preotul Nicolae Mazza. Aici își descoperă vocația sacerdotală; urmează studii filosofice și teologice și, ascultând relatările misionarilor lui don Mazza despre continentul african, decide să devină și el misionar pentru acele locuri îndepărtate. Este hirotonit preot în anul 1854, iar după trei ani pleacă spre Africa, împreună cu alți cinci

misionari. După patru luni de călătorie foarte grea, ajung la Khartoum, capitala Sudanului, și aici începe să înțeleagă realitatea foarte dură a lumii băștinașilor. Din centrul misiunii de aici, le scrie părinților: „Va trebui să trudim, să transpirăm, să murim, dar gândul că se transpiră și se moare din dragoste pentru Isus Cristos și pentru mântuirea sufletelor celor mai abandonate din lume este prea dulce pentru a ne face să renunțăm la marea noastră lucrare”. Asistă la moartea unui tânăr misionar, iar acest fapt îl marchează definitiv; Daniel scrie mottoul vieții sale: „Sau Africa, sau moartea”.

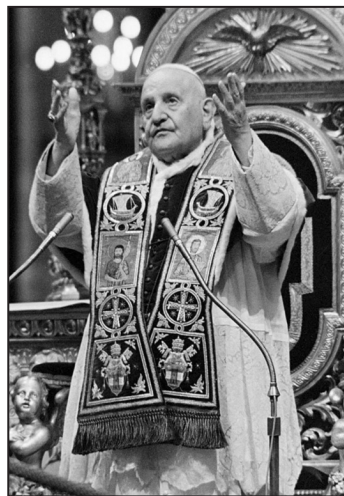
În anul 1859, sleit de puteri din cauza apostolatului și a febrei malarice, se întoarce în Italia, dar nu pentru a renunța la proiectul său, ci pentru a organiza o nouă strategie misionară, aceea de „a salva Africa cu Africa”. Pornind spre inima Africii nu de pe Nil, ci de pe coastele ei estice, cu ajutorul populațiilor locale, Daniel spera să își ducă la îndeplinire visul de evanghelizare a africanilor. Cu un entuziasm fără margini, predică și le vorbește tuturor despre evanghelizarea continentului african. Înființează în Italia prima revistă misionară, un seminar pentru misionarii Africii, căruia îi urmează institutul feminin Pie Madri della Nigrizia și un colegiu la Cairo. În anul 1877 este numit Vicar Apostolic pentru Africa Centrală și consacrat episcop. În următorii doi ani, împreună cu misionarii săi, vajnicul misionar se confruntă cu o secetă și o sărăcie fără precedent, care seceră viețile a jumătate din populația locală. În anul 1880 se întoarce pentru a opta oară în Africa, însoțit de misionarii săi, bărbați și femei, cu intenția clară de a continua predicarea învățăturii creștine și de a lupta contra sclaviei și a diferitelor forme de sărăcie în care erau ținuți băștinașii. În anul următor se îmbolnăvește, iar în seara zilei de 10 octombrie 1881, epuizat de muncă, îndurerat de moartea multor misionari și de acuzele care i se aduceau, Daniel trece la cele veșnice la Khartoum, la vârsta de doar 50 de ani. Rămas între africanii pe care i-a iubit mai mult decât propria viață, înainte de moarte, Daniel declară: „Eu mor, dar lucrarea mea nu va muri”.

Daniel Comboni este canonizat în anul 2003 de Papa Ioan Paul al II-lea. Cu siguranță, dacă astăzi creștinismul din Africa are un viitor, acesta este datorat și slujirii și jertfei eroice a sfântului Daniel Comboni și a misionarilor săi.

11 octombrie – Sfântul Ioan al XXIII-lea, papă

Angelo Roncalli a fost al patrulea din cei treisprezece copii ai unei familii de țărani săraci din satul Sotto il Monte (regiunea Bergamo, Italia). Datorită capacității sale intelectuale ieșite din comun, sărăcia nu l-a împiedicat să studieze în seminarul din Bergamo și apoi la Roma, unde a fost hirotonit preot în anul 1905.

Reîntors la Bergamo, episcopul îl numește secretarul său, iar în același timp predă Istoria Bisericii în Seminar. În anul 1921 este numit vizitator apostolic în Bulgaria, iar în 1935 este numit delegat apostolic în Turcia și Grecia. În această perioadă a vieții sale, viitorul papă a cunoscut bine situația creștinilor din spațiul ortodox, ceea ce a accentuat în el dorința refacerii unității creștinilor. Tot în acești ani, Angelo Roncalli contribuie la salvarea vieții multor evrei fugiți din statele europene ocupate de naziști. În anul 1944 este numit nunțiu apostolic la Paris, iar în 1953 este numit cardinal și patriarh de Veneția.

După trecerea la cele veșnice a Papei Pius al XII-lea, spre surprinderea lui și a multora, este ales papă pe 28 octombrie 1958 și își ia numele de Ioan al XXIII-lea. Date fiind vârsta înaintată și starea de sănătate precară, mulți se așteptau ca noul papă să fie „de tranziție”. Însă căldura umană și jovialitatea, credința simplă și profundă, ca și experiența sa pastorală și diplomatică au câștigat repede simpatia nu doar a catolicilor, ci și a multora din afara spațiului Bisericii.

În ziua de Crăciun, papa vizitează copiii bolnavi din spitalul Bambino Gesù, iar unii dintre ei îl cred Moș Crăciun. A doua zi îi vizitează pe deținuții din închisoarea Regina Coeli și le spune: „Nu puteți veni la mine, așa că am venit eu la voi. Deci, iată-mă aici, am venit, m-ați văzut; mi-am fixat privirea în ochii voștri, am pus inima mea lângă a voastră”. Apoi mângâie capul unui ucigaș, care i se aruncă la picioare, întrebându-l dacă pentru el mai este vreo speranță. Când prima-doamnă a SUA, Jacqueline Kennedy, sosește în Vatican, papa, părăsind formulele protocolare, i se adresează simplu: „Jackie”. Acesta este stilul ce reprezintă personalitatea unui papă mult diferit în relațiile cu oamenii de predecesorii săi.

Spre surpriza multora, pe 25 ianuarie 1959, anunță un nou conciliu ecumenic, Vatican II. Acest eveniment epocal al Bisericii este deschis de pontiful roman pe 11 octombrie 1962 și, conform viziunii profetice a papei, trebuia să dea noi răspunsuri problemelor cu care se confrunta Biserica. Nu se vor adăuga noi dogme, noi doctrine. Trebuia, în schimb, să fie actualizată (*aggiornamento*) învățătura bimilenară a Bisericii pentru societatea și lumea contemporană. Papa era și un om al dialogului cu cei din afara spațiului Bisericii Catolice, motiv pentru care a invitat la conciliu și reprezentanți ai diferitelor Biserici și confesiuni creștine. În seara zilei în care, dimineața, fusese inaugurat conciliul în bazilica „Sfântul Petru”, de la fereastra

apartamentului său, papa le ține creștinilor adunați în piața „Sfântul Petru” unul dintre cele mai cunoscute discursuri rostite vreodată de urmașul sfântului Petru, „Discursul Lunii”: „S-ar putea spune că și luna s-a grăbit în seara aceasta... observați-o, acolo, sus, cum privește acest spectacol”. Adresându-se credincioșilor Diecezei de Roma, într-un act de umilință și simplitate extremă, spune: „Persoana mea nu valorează nimic, este un frate care le vorbește altor frați, devenit tată prin voința Duhului Sfânt, dar toți împreună, paternitate și fraternitate, înseamnă harul lui Dumnezeu”. Și, ca un bun paroh, le spune enoriașilor lui: „Întorcându-vă acasă, vă veți găsi copiii. Mângâiați-i și spuneți-le: «Aceasta este mângâierea papei». Veți găsi poate și vreo lacrimă de șters. Să aveți un cuvânt de mângâiere pentru cei care suferă”. În acest mod carismatic, papa vorbea în numele unei Biserici în care comuniunea caldă, fraternă se simțea ca ieșind din inima fondatorului ei, Isus Cristos, iar credincioșii îl aveau pe papă aproape de ei; acesta a fost motivul principal pentru care carismaticul și vizionarul Ioan al XXIII-lea a convocat Conciliul Ecumenic al II-lea din Vatican.

Deja din luna august a anului 1962, o tumoare la stomac amenința viața papei. Boala îl va răpune în seara zilei de 3 iunie 1963. Conciliul inaugurat de el va continua, reformând modul de a sluji al Bisericii. Conciliul demarează o profundă reformă liturgică, o nouă orientare ecumenică și o nouă deschidere spre modernitate.

Împreună cu Papa Ioan Paul al II-lea, „papa cel bun” este declarat sfânt de Papa Francisc pe 27 aprilie 2014.

12 octombrie 1492 – Descoperirea Americii

Pe uscat, drumul europenilor spre Extremul Orient fusese blocat de secole de puterea musulmană, iar din dorința lor de a face comerț și de a domina alte popoare, aceștia căutau o altă cale pentru a ajunge în locurile îndepărtate numite de ei Indiile. În vara anului 1492, genovezul Cristofor Columb pleacă din portul Palos (Regatul Castiliei) cu trei caravele, *Niña*, *Pinta* și *Santa Maria*, în căutarea Chinei, legendara Catai descrisă cu două secole înainte de venețianul Marco Polo. După o escală în Insulele Canare, Columb se aventurează spre vest, în largul Oceanului Atlantic, și după o călătorie de aproximativ o lună, puțin după miezul nopții de 12 octombrie, marinarul Rodrigo de Triana, de pe vasul *Pinta*,

zărește pământul, pe care în zorii zilei Columb debarcă împreună cu marinarii săi. Era o mică insulă din Bahamas pe care localnicii o numeau Guanahani, iar Columb o botează San Salvador și o încredințează suveranității reginei Isabela a Castiliei.

Columb credea că a ajuns în Asia și nu-și dădea seama că, de fapt, stabile un contact între două continente care nu știau unul de existența celuilalt. Bazându-se pe descrierile negustorului venețian Marco Polo, aventurosul explorator îi confundă pe indigenii din Caraibe cu mongolii Marelui Han. În luna următoare descoperă insula Cuba și crede că a ajuns în Japonia, adică în Zipangu, despre care vorbea negustorul venețian. În luna decembrie ajunge în Haiti și o botează Hispaniola, unde se împrietenește cu Guacanagari, căpetenia indigenilor locali. În noaptea de Crăciun anului 1492, caravala *Santa Maria* naufragiază pe coastele haitiene, iar Columb face cale-ntoarsă spre Castilia, la bordul navei *Niña*.

În luna aprilie a anului 1493, Columb este primit la Barcelona cu toate onorurile de către suveranii Ferdinand și Isabela. Imediat, aceștia încep negocierile cu vecina Portugalia, pentru a-și împărți teritoriile cucerite. Cei doi regi erau convinși, la fel ca și Columb, că începuseră să pună stăpânire peste regiuni ale Asiei. În următorii 11 ani, Columb va explora arhipelagul Caraibelor, fără să înțeleagă că a descoperit un nou continent. La un an după moartea sa, în anul 1507, un cartograf german, Martin Waldseemüller, va denumi America lumea descoperită de Columb. Această denumire era legată de navigatorul Amerigo Vespucci, care, în serviciul Castiliei, explorase coastele sudice ale continentului american (Venezuela și Brazilia), intuind că nu este vorba despre Asia, ci despre un nou continent.

În prima călătorie, pe caravelele lui Columb nu era niciun preot misionar. În următoarea călătorie peste ocean (1493), a fost însoțit și de misionari, care însă nu au avut succes printre băștinași. Totuși, începând cu secolul următor, misiunile organizate de călugării franciscani și dominicani vor reuși să rodească în sufletele indigenilor, ajungându-se chiar la botezuri în masă.

13 octombrie 1307 – Arestarea Templierilor

Cavalerii Templieri au fost înființați la Ierusalim în anul 1118, lângă ruinele Templului lui Solomon (de aici și numele), cu scopul de a veni în ajutorul creștinilor care făceau pelerinaje la locurile sfinte. După ce, în anul 1291, în Țara Sfântă cade în mâna musulmanilor ultimul avanpost creștin, cetatea Sfântul Ioan de Acri, templierii se retrag în Europa, mai ales în Franța, iar bogățiile lor atrag setea de avere a regelui Filip al IV-lea, zis cel Frumos. Acesta proiectase deja unificarea tuturor ordinelor cavaleștești,

el trebuind să fie marele maestru al acestora. În felul acesta, avându-i pe toți în subordine, putea să dispună mai ușor de bunurile lor. Bogăția și puterea templierilor au fost cauza principală a persecutării lor din partea regelui. Pentru a-i discredita, regele pune la cale o campanie de defăimare, alimentată și de un trădător al ordinului, Esquiu de Floyran. După ce totul fusese pregătit în secret, în dimineața zilei de 13 octombrie 1307, din ordinul regelui, toți templierii din Franța au fost arestați, aceștia fiind supuși ulterior interogatoriilor și torturii. În acest fel, mulți dintre ei, cedând în fața suferinței și amenințărilor, au mărturisit ceea ce voiau acuzatorii: că ar fi călcat în picioare crucifixul, au săvârșit fapte imorale și împotriva naturii și au adorat un idol în cadrul ceremoniei acceptării în ordin.

Interesantă este scrisoarea circulară a marelui maestru al ordinului, Jacques de Molay, în care îi îndemna pe confrăți să-și mărturisească vinovățiile. Tot ceea ce au declarat templierii a fost comunicat papei, care a ordonat ca toți, din toate țările, să fie arestați. La începutul anului următor, papa a ajuns să cunoască mai bine procedura folosită în interogatorii, precum și retractările multora dintre templieri. Îndoindu-se de vinovăția lor, suspendă puterile episcopilor și ale inchizitorilor, însă templierii continuau să fie sub puterea regelui și a funcționarilor acestuia.

Și în celelalte state ale Europei, templierii sunt persecutați, motivul fiind același: monarhii le doreau bunurile și erau incomodați de puterea și prestigiul lor. În anul 1311, Papa Clement al V-lea, dominat și constrâns de regele francez, convoacă un conciliu ecumenic în Franța, la Vienne, al cărui scop principal era tocmai judecarea templierilor. Supus multor presiuni, papa suprimă ordinul, pe cale administrativă, pe 3 aprilie 1312 și decide încorporarea Templierilor în ordinul călugărilor ioașiți. Conducătorul ordinului, marele maestru Jacques de Molay, mărturisise sub tortură acuzele pe care doreau să le audă regele și oamenii săi; ulterior, și-a retras declarația. Asociatul său, Geoffrey de Charney, preceptor al Normandiei, i-a urmat exemplul. Totuși, la presiunile regelui, ambii au fost declarați vinovați și arși pe rug la Paris, pe 18 martie 1314.

Bunurile templierilor trebuiau să fie preluate de călugării ioașiți, însă, în cea mai mare parte, au fost preluate de rege pentru a compensa cheltuielile făcute în cadrul proceselor intentate ordinului. Destinul înalților demnitari ai ordinului rămânea în mâinile papei. Însă, deoarece, în fața

catedralei „Notre-Dame” din Paris, aceștia, recăpătându-și curajul, au retractat totul, apărându-și nevinovăția proprie și pe cea a ordinului, fără să se țină cont de drepturile și atribuțiile papei referitoare la ei, au fost arși de vii de oamenii regelui. Filip cel Frumos rămâne principalul vinovat pentru suprimarea dureroasă și tragică a acestui ordin. Alături de el, vina o poartă și omul său de încredere Guillaume de Nogaret, expert în metodele cele mai perfide și sângeroase pentru a-și atinge scopul. Rămâne în discuție și persoana marelui maestru al ordinului, Jacques de Molay, care, supus presiunilor, a mărturisit și a retractat de mai multe ori vinovățiile care i se imputau. El voia să ajungă cu orice preț în fața Tribunalului Bisericii, pentru ca aici, în fața papei și a cardinalilor, să spună tot adevărul, ceea ce nu a reușit, aceasta și din cauza papei, care a lăsat să-i scape de sub control apărarea ordinului.

14 octombrie 1066 – Bătălia de la Hastings

Părăsită de romani la începutul secolului al V-lea (Dacia fusese părăsită cu două secole înainte), îndepărtata Britanie devine de acum înainte prada invadatorilor veniți din Germania. Rezistența localnicilor este destul de slabă, ei trebuind să se retragă din calea invadatorilor în zona sud-vestică a țării (Cornwall și Galles). În viitor, teritoriile ocupate de anglo-saxoni se vor numi Anglia, împărțită în șapte regate, independente între ele, dar pe care, în secolul al IX-lea, regele de Wessex, Alfred, începe să le unifice pentru a-și mări puterea în fața noilor agresori veniți de peste mare, din Norvegia și Danemarca, vikinșii. Astfel, în secolul următor, nepotul său Athelstan devine primul rege al Angliei unite.

Separată de continent, Anglia rămâne oarecum izolată de cultura și civilizația europeană până în secolul al XI-lea, când începe să facă parte din creștinătatea continentală, bucurându-se de cultura și civilizația acesteia și începând să intre într-o istorie tot mai strâns unită cu cea de pe continent. La începutul anului 1066, moare regele saxon Eduard Confesorul, și cu această ocazie izbucnește lupta pentru succesiunea la tron. Cumnatul său, Harold, conte de Wessex, se proclamă rege, dar acest drept îi este contestat de verișorul defunctului rege, Wilhelm, duce al Normandiei, care susține că a fost desemnat succesor de regele Eduard. Wilhelm adună o armată de mercenari recrutați din toată Franța și la sfârșitul lunii septembrie

traversează Canalul Mânecii. Ajunge în Sussex, pentru a se confrunta cu Harold. Acesta abia respinsese o incursiune a vikingilor și își reorganizează armata pentru a-l înfrunta pe Wilhelm la Hastings (comitatul Sussex). Aici, în ziua de 14 octombrie 1066, normanzii lui Wilhelm îi înving pe saxonii lui Harold, al cărui trup rămâne mort pe câmpul de luptă.

În ziua Nașterii Domnului din acel an, Wilhelm este încoronat rege al Angliei în abația de la Westminster și își ia numele de Wilhelm I. Cu acest rege începe monarhia engleză (cu mândrie națională este numit Wilhelm Cuceritorul); el este considerat și astăzi părintele coroanei britanice, fiind excluși conducătorii saxoni anteriori. Provenind din Normandia continentală, stăpânirea lui se extindea pe ambele maluri ale Canalului Mânecii, iar urmașii îi vor amplifica teritoriile supuse coroanei britanice. Din această cauză, ulterior, Franța va deveni rivala multiseculară a Angliei, reușind până la urmă să-și impună stăpânirea și peste Normandia.

15 octombrie 1582 – Trece la cele veșnice sfânta Tereza de Avila

În pofida opoziției din partea propriilor călugărițe, din rândul cărora făcea parte, și a neînțelegerii carismei sale, viața interioară și carisma Terezei de Avila (1515-1582) au fost cunoscute și apreciate de toată Biserica. Este adevărat că această sfântă devenea adesea incomodă pentru ceilalți. Era o mistică ce trăia în unire profundă cu Dumnezeu, pe care îl vedea, îi vorbea, îi iubea cu pasiune și îi scria poezii de dragoste, ca și cum ar fi fost căsătorită cu el. În anul 1562, are bucuria de a vedea reformată, conform dorințelor sale, prima mănăstire, Carmelul „Sfântul Iosif”, din afara zidurilor orașului Avila. Ideile ei de reformă a vieții călugărițelor trezesc mulți opozanți, dar are și un sprijin puternic în confesorul său, sfântul Ioan al Crucii, care este și el un mare mistic și reformator al călugăriilor carmelitanilor descuși. În planurile și acțiunile sale, este sprijinită și de Superiorul general al tuturor carmelitanilor, care îi recunoaște sfințenia vieții și o îndeamnă să înființeze în Spania tot atâtea mănăstiri câte fire de păr are pe cap. La trecerea Terezei la cele veșnice, înființase 15 mănăstiri reformate. În scurt timp, reforma ei va deveni regulă de viață pentru toate mănăstirile carmelitane din lume.

Opera sa principală este *Castelul interior*, în care prezintă sufletul omului folosind alegoria unui castel cu șapte rânduri de lăcașuri, din ce în ce mai apropiate de Dumnezeu, adevărata „scară a lui Iacob”, pe care sufletul, însetat de iubirea lui, înaintează în drumul său către desăvârșire.

Maestră în mistica creștină și îndrumătoare a conștiințelor, Tereza a corespondat cu regele Filip al II-lea al Spaniei și cu persoanele cele mai ilustre ale timpului său. Era însă și foarte practică în orice problemă materială. Spunea despre sine: „Tereza fără harul lui Dumnezeu este o sărmană femeie; cu harul lui Dumnezeu, o forță; cu harul lui Dumnezeu și mulți bani, o putere”. La îndemnul sfântului Ioan al Crucii, a scris istoria vieții sale, o carte de confesiuni sincere și impresionante. În prefață, notează: „Eu aș vrea, așa cum mi s-a poruncit să descriu modul meu de rugăciune și harurile pe care mi le-a făcut Domnul, să mi se permită și să povestesc în mod amănunțit și cu claritate marile mele păcate”. Este istoria unei persoane care se angajează cu toate puterile pe drumul greu spre perfecțiunea creștină. Avea un temperament contrastant (la șapte ani fugise de acasă pentru a căuta martiriul în Africa), marcat de dubla tendință spre viața mistică și activitatea practică, organizatorică.

A fost declarată sfântă în anul 1622, iar în anul 1970 este recunoscută ca doctor al Bisericii.

16 octombrie 1962 – Criza din Cuba

În anul 1959, Fidel Castro preia puterea în Cuba și, împreună cu ideologul Che Guevara, decide naționalizarea celei mai importante surse de venit: trestia-de-zahăr. În felul acesta, sunt lezate grav interesele multinaționalelor conduse de SUA, pentru care zahărul din Cuba reprezenta o importantă sursă de venit. În plus, liberalii capitaliști americani nu vedeau cu ochi buni instaurarea unui regim socialist în imediata lor vecinătate. În acest context, în luna aprilie a anului 1961, o armată de cubanezi fugiți din țară este înarmată de CIA și trimisă să răstoarne regimul politico-militar al lui Castro, dar aceasta este înfrântă în Golful Porcilor. Fidel Castro se îndreaptă spre Uniunea Sovietică, cerându-i ajutorul; aceasta reprezintă ocazia perfectă pentru prim-ministrul Nikita Hrușciiov să trimită rachete nucleare în Cuba pentru a o apăra de o eventuală invazie americană. Într-un plan mai larg, Uniunea Sovietică dorea să contrabalanseze superioritatea nucleară americană.

Focoasele nucleare sovietice ajung în secret pe teritoriul Cubei în luna septembrie a anului 1962, iar în luna următoare un avion spion american reușește să fotografieze rampele de lansare ale focoaselor nucleare. Aceste fotografii ajung pe biroul președintelui Kennedy pe data de 16 octombrie,

declanșând astfel cea mai gravă criză internațională din timpul „războiului rece”. Prezența unor arme nucleare sovietice la mică distanță de teritoriul SUA este considerată inacceptabilă de Casa Albă. Conducătorii armatelor americane insistă ca insula să fie imediat atacată și ocupată, pentru a îndepărta pericolul unui atac nuclear, însă Kennedy și cei mai apropiați colaboratori ai săi sunt de părere că trebuie evitat un conflict deschis cu Moscova.

Președintele american decide blocarea navală a Cubei și începerea tratativelor cu Uniunea Sovietică. După aproape două săptămâni de negocieri directe între liderii celor două superputeri, se ajunge la un compromis: sovieticii se angajează să-și retragă armele nucleare, iar americanii să nu invadeze Cuba. În ochii sovieticilor, dornici de dominarea lumii, compromisul lui Hrușciov este considerat o slăbiciune și marchează începutul declinului său. Pentru americani, regimul socialist din Cuba va reprezenta nu doar o sfidare, ci și o blocare a intereselor pe care le aveau în această parte a lumii.

În evitarea unui conflict armat nuclear între cele două mari puteri, un rol important l-a avut Papa Ioan al XXIII-lea, care, în zilele fierbinți ale tratativelor directe dintre Kennedy și Hrușciov, l-a îndemnat cu multă insistență pe președintele american (primul președinte catolic al SUA) să aleagă calea tratativelor și a compromisului, nu cea a armelor.

17 octombrie – Sfântul Ignațiu de Antiohia

Un lung convoi de creștini este escortat de soldați romani pe drumul din Antiohia Siriei spre capitala imperiului, Roma, nu pentru a fi lăudați și premiați, ci pentru a fi condamnați să fie mâncați de fiarele sălbatice din arenă. Motivul? Erau creștini. Nu încălcaseră nicio altă lege, însă „dreptul și înțeleptul” împărat Traian emisese un edict prin care simplul fapt că erai creștin constituia un delict grav, iar pedepsele erau mari, culminând cu cea capitală. Creștinii nu credeau în zei, ci într-un singur Dumnezeu; ei nu credeau că împăratul este descendent din divinitate și nu-i aduceau niciun cult. Acestea sunt motivele pentru care, la șase decenii după moartea lui Isus Cristos, urmașii săi erau uciși, fiind considerați cei mai răi și periculoși dușmani ai Imperiului Roman.

Autoritățile Romei nu au avut curajul să-i ucidă în Antiohia, temându-se de revolta localnicilor, care îi cunoșteau pe creștini și îi respectau pentru

viața lor ireproșabilă. Unul dintre cei escortați trezește curiozitatea soldaților prin curajul cu care își mărturisește credința în Cristos: este capul comunității din Antiohia, episcopul Ignațiu. Deși merge pe jos și în lanțuri, pare mai în putere decât soldații călare. Ignațiu știe că mai are puține zile de trăit pe acest pământ, așa că profită de fiecare clipă pentru a vorbi despre Cel în care credea și pe care îl iubea, Isus Cristos. Le spune tuturor că el a venit în lume pentru că îi iubește pe oameni și, pentru mântuirea lor, și-a dat viața și a înviat din morți. Când nu predică, scrie scrisori comunităților prin care trece (ni s-au păstrat doar șapte), acestea fiind capodopere ale literaturii creștine timpurii.

Căldura cuvântărilor și scrisorilor acestui episcop va rămâne în memoria generațiilor viitoare. El este un mistic înflăcărat de iubirea creștină și episcop în același timp. Ca păstor al comunității, îi învață pe creștini să rămână uniți în jurul păstorilor lor, căci „acolo unde este episcopul, acolo este comunitatea, după cum unde este Cristos Isus, acolo este Biserica Catholică”. Așa îi scrie tânărului episcop de Smirna, sfântul Policarp, fost ucenic al apostolului și evanghelistului Ioan.

Unii căutau să-l scape de la moarte, dar episcopul Ignațiu îi implora să nu-i zădărnicească cea mai mare dorință. În special, creștinilor din Roma le spune: „Lăsați-mă să fiu hrana fiarelor, prin care mi se va da posibilitatea să mă bucur de Dumnezeu. Eu sunt grâul lui Dumnezeu. Trebuie să fiu măcinat de dinții fiarelor, ca să devin o pâine curată a lui Cristos”. Gândind cu mentalitatea de acum, pare incredibilă dorința lui Ignațiu și a multor creștini din Antichitate de a-și vărsa sângele pentru Cristos și Biserica sa. Actele martirilor ne vorbesc adesea despre un eroism care îi lăsa fără cuvinte pe judecătorii romani, iar venerabilul episcop al Antiohiei este un exemplu ilustru de curaj în fața suferinței și a morții, acceptate din credință și iubire pentru cel cu care dorea să se întâlnească față în față în ceruri. Când intră în circ, unde îl așteptau gurile înfometate ale leilor, are puterea să strige: „Pe Isus Cristos îl caut, pe el, care a murit pentru noi; pe el, care a înviat pentru noi. Lăsați-mă să văd lumina lui curată!”

Încă din Antichitate, creștinii din Antiohia îi cinsteau memoria la morământul său de la porțile orașului, iar din secolul al IV-lea, amintirea sa era celebrată pe data de 17 octombrie.

18 octombrie – Sfântul evanghelist Luca

Luca s-a născut la Antiohia (Siria), într-o familie păgână, unde a învățat și a practicat profesia de medic. A dobândit o bună cunoaștere a culturii eleniste, iar limba greacă în care scrie este elegantă și frumoasă, demnă de un mare literat. Nu se știe dacă l-a cunoscut direct pe Isus Cristos, dar cu

siguranță a intrat în contact cu noua religie în orașul natal în jurul anului 40, cu patru ani înainte de sosirea sfântului Paul. Îl însoțește pe acesta în a doua călătorie misionară, în jurul anului 50, care a durat patru sau cinci ani. În această călătorie, Paul a predicat în Asia Mică și Grecia. Luca îi este alături apostolului și în a treia călătorie (anii 54-58), care se încheie la Ierusalim, unde Paul este arestat și întemnițat la Cezareea. Luca îl însoțește pe Paul și în călătoria la Roma, unde apostolul este închis timp de cel puțin doi ani și unde va muri ca martir. În *Istoria Ecclaziastică*, Eusebiu din Cezareea ne spune că Luca „a avut legături cu toți apostolii și a fost cât se poate de zelos”. Luca a murit la vârsta de 84 de ani la Tebe, în Boeția (Grecia). Unii autori susțin că a fost martirizat la Patras (Grecia), împreună cu apostolul Andrei. Sfântul Ieronim scrie că osemintele sale au ajuns la Constantinopol. Mai târziu, moaștele sale au fost transferate la Padova, unde se află și în prezent, în bazilica „Sfânta Iustina”; capul său este păstrat la Praga.

Simbolul evanghelistului Luca este un bou înaripat, deoarece primul personaj din evanghelia sa este Zaharia, tatăl lui Ioan Botezătorul, preot la templu și responsabil cu sacrificarea boilor.

Sfântul Luca este autorul uneia dintre cele patru Evangheliile și al *Faptelei Apostolilor*, ambele scrise în jurul anilor 60-80 și dedicate unui oarecare Teofil (probabil un creștin exemplar). Evanghelia a fost scrisă în jurul anului 60, când Paul era prizonier la Cezareea. Limba greacă folosită de Luca poate sta alături de capodoperele literare ale Greciei antice. Luca este evanghelistul care redă, mai mult decât ceilalți, chipul uman al Mântuitorului: bunătatea și blândețea lui, dragostea față de păcătoși, bolnavi, femei și oameni aflați în necazuri. El este singurul care vorbește despre copilăria lui Isus și despre Mama sa, Maria. Luca era un om cu o inimă caldă și sensibilă față de semenii săi, calități specifice unui medic adevărat. Descriind cu detalii Buna Vestire, vizita Fecioarei Maria la verișoara sa Elisabeta, precum și Nașterea Domnului, putem presupune că a cunoscut-o personal pe sfânta Fecioară Maria. Este posibil ca imnul *Magnificat* să-i fi fost dictat chiar de Maica Domnului. De altfel, Luca afirmă clar că scrierile sale sunt rezultatul unor îndelungi cercetări și culegeri de informații de la persoane care au fost martore directe ale evenimentelor relatate în Evanghelia sa.

19 octombrie 1781 – Edictul de toleranță al împăratului Iosif al II-lea

Împăratul Sfântului Imperiu Roman, Iosif al II-lea, răspunzând presiunilor ideologice, politice și sociale ale timpului, a dus o politică de toleranță față de necatolicii din teritoriile supuse curții imperiale de la Viena. Începând cu toamna anului 1781, luteranii, calvinii și ortodocșii au primit drepturi civile și libertate de cult, la fel ca și creștinii majoritari catolici. Totuși, au rămas anumite restricții; de exemplu, luteranilor nu le era permis să construiască turnuri și clopotnițe la bisericile lor, așa cum aveau catolicii. În anul următor, 1782, și evreilor li s-au recunoscut aceleași drepturi civile și religioase. Edictul de toleranță a avut mai multe etape de aplicare: mai întâi în provinciile austriece și ale Boemiei, apoi în Ungaria, Galiția, provinciile belgiene, Lombardia și Tirol. În anul 1785, masonii au fost, de asemenea, legalizați, dar după zece ani au fost din nou trecuți în ilegalitate.

Aceste dispoziții legislative ale împăratului se încadrează în politica sa de reglementare și control al tuturor problemelor din imperiu, atât civile, cât și religioase. De exemplu, considerându-le inutile pentru binele imperiului, în anul 1782 împăratul a dispus suprimarea tuturor ordinilor călugărești catolice contemplative. Din cauza acestei legi, în câțiva ani au fost desființate aproximativ 700-800 de mănăstiri. Din aceeași dorință de a controla totul, împăratul a emis o serie de dispoziții ce reglementau cultul catolic și administrarea bisericilor.

Dispozițiile imperiale de emancipare a non-catolicilor au reprezentat un progres pentru imperiu; totuși, nu au lipsit fricțiunile și conflictele dintre Bisericile creștine, fiecare dintre ele dorind să-și consolideze poziția, adesea în defavoarea celorlalte.

20 octombrie 1536 – Instaurarea religiei protestante în Danemarca și Norvegia

Regele Cristian al III-lea al Danemarcei și Norvegiei rămâne în istorie mai ales prin lupta sa împotriva religiei și a Bisericii Catolice și prin instaurarea Bisericii luterane în aceste două state. Cristian a primit o educație luterană și a dat dovadă de mult zel protestant în funcția de statholder (șef executiv) în provinciile daneze Schleswig și Holstein (1526).

După ce l-a ascultat pe Martin Luther vorbind la Dieta de la Worms (1521), Cristian s-a întors complet de partea lui și și-a făcut cunoscute public convingerile religioase. Deși acest lucru i-a cauzat probleme atât cu romano-catolicii, cât și cu cei care erau mai prudenți, el și-a urmat neabătut planurile de reformă a populațiilor pe care urma să le conducă. Atunci când tatăl său, Frederic I, regele Danemarcei și Norvegiei, a murit (1533), Rigsråd-ul (Consiliul Regatului), predominant catolic, i-a respins cererea pentru tron, preferându-l pe contele de Oldenburg, Cristofor. Între timp, conducătorii orașelor Copenhaga și Malmö s-au aliat cu orașul Lübeck din nordul Germaniei pentru a-l repune pe tron pe fostul rege danez Christian al II-lea, întemnițat, provocând astfel un război civil (1533-1536).

După ce a câștigat sprijinul nobililor și al episcopilor de frunte din Iutland (1534), Cristian a sponsorizat campanii militare de succes în provinciile Iutland, Fyn și Zealand. Odată cu capitularea orașului Copenhaga (1536), a preluat controlul asupra regatului. La scurt timp după aceea, i-a arestat pe episcopii catolici și a organizat Dieta de la Copenhaga (20 octombrie 1536), care a confiscat proprietățile episcopilor catolici și a înființat Biserica Luterană de stat. Dieta a confirmat, de asemenea, drepturile constituționale ale Rigsråd-ului, care a guvernat apoi în alianță cu regele. În anul următor, Biserica de Stat Daneză a fost reorganizată sub conducerea consilierului lui Cristian, Johann Bugenhagen. Au fost numiți episcopi noi, toți de origine nobilă, iar conducătorii Bisericii au fost considerați, de acum înainte, supraintendenți ai coroanei regale. Până la sfârșitul vieții sale (1559), regele Cristian a susținut aceeași politică de consolidare a Bisericii de Stat luterane. În plan extern, după o perioadă în care a fost împotriva împăratului catolic Carol Quintul, Cristian a încetat să se mai implice în conflictele religioase și politice din imperiu.

21 octombrie 1805 – Bătălia navală de la Trafalgar

Războiul celei de-a Doua Coaliții europene contra Franței lui Napoleon se încheiase în anul 1802, prin semnarea Păcii de la Amiens. Totuși, această pace între marile puteri a fost de scurtă durată, deoarece tensiunile politice și militare între Paris și Londra au continuat. Ambele țări doreau un control cât mai puternic în Europa și în Mediterana, iar aici se află insula

Malta, cu un rol strategic deosebit în privința legăturilor Angliei cu Egiptul și India. În anul următor, 1803, Franța organizează o flotă, cu intenția de a traversa Canalul Mânecii și de a aduce pe teritoriul Angliei 200.000 de soldați pentru a distruge armata engleză. Un an mai târziu, Spania se aliază cu Franța, iar în acest context, armata engleză, condusă de amiralul Horațiu Nelson, reușește să blocheze flota inamicului în portul Cadiz din Spania.

Situația se schimbă complet odată cu formarea celei de-a Treia Coaliții antifranceze: Anglia, Austria, Rusia și Regatul de Napoli. În fața acestei coaliții militare, Napoleon abandonează planul de invadare a Angliei și își trimite armata în Germania pentru a lupta contra austriecilor și rușilor. O flotă militară franco-spaniolă, condusă de amiralul Pierre-Charles Villeneuve, este trimisă de Napoleon împotriva Regatului de Napoli. Flota, formată din 33 de vase, este interceptată de flota engleză a lui Nelson la Capul Trafalgar, pe 21 octombrie 1805. Superioritatea tactică a englezilor duce la distrugerea a 17 nave franceze și spaniole și la capturarea lui Villeneuve. Amiralul Nelson are însă o soartă tragică: este împușcat de pe nava inamică *Redoubtable*. Deși, într-un context mai larg, victoria flotei engleze la Trafalgar nu a avut o însemnătate strategică majoră, ea rămâne în istoria britanicilor ca o zi strălucită, alimentând sentimentele naționaliste ale unei puteri (încă) imperiale.

22 octombrie 741 – Carol Martel

După ce, în anul 451, armatele hunilor conduse de „biciul lui Dumnezeu”, Atila, au fost înfrânte la Chalons, francii au reușit să formeze un regat romano-germanic sub conducerea dinastiei Merovingienilor. Regele Clovis (481-511) a fost botezat la Reims în anul 496 (sau 498), împreună cu mulți dintre înalții demnitari ai regatului, iar botezul său a marcat începutul botezului neamului francilor. Creștinarea francilor a favorizat relații bune cu papalitatea și, în general, cu romanii, ceea ce explică viitoarea alianță a francilor cu papalitatea. În secolul al VI-lea, francii și-au extins puterea și în teritoriile de la est de Rin, asupra alemanilor și burgunzilor.

Spre deosebire de romani, care separau statul de instituția care îl conduce, francii, asemenea altor popoare germanice, considerau funcția supremă ca pe o moștenire de familie, ceea ce însemna că la moartea unui rege, regatul

său era împărțit între fiii săi, moștenitorii legitimi. În acest context, în secolul al VII-lea, este de înțeles împărțirea regatului în două părți: Neustria, cu centrul la Paris, și Austrasia, de o parte și de alta a Rinului, având o puternică amprentă germanică, în timp ce Neustria era mai romanizată. Aceste două părți erau conduse uneori de un unic rege, alteori de doi regi, câte unul în fiecare zonă. În aceste teritorii asistăm la o creștere continuă a puterii nobilimii, ceea ce a dus la slăbirea puterii regilor, aceștia fiind mai preocupați de curtea lor și lăsând multe dintre problemele regatului în seama majordomului casei regale.

În anul 687, majordomul Austrasiei, Pepin al II-lea, l-a învins pe conducătorul Neustriei, Berchar, în bătălia de la Tertry, reunind astfel cele două zone sub o singură putere. La moartea sa, în anul 714, conducerea întregului regat a trecut în mâinile fiului său ilegitim, Carol, numit Martel („micul zeu Marte”) datorită temperamentului său belicos. Deși regele legitim al francilor era Hilderic al II-lea, problemele importante ale regatului erau gestionate de majordom, adică de Carol Martel. Acesta s-a confruntat cu incursiunile maurilor veniți din Spania. În luna octombrie a anului 732, armatele lui Carol i-au învins pe mauri la Poitiers, iar această victorie a rămas un simbol al luptei creștinătății împotriva semilunii. La moartea regelui Theuderic al IV-lea, în anul 737, Carol a rămas de fapt singurul conducător al francilor, dar până la moartea sa (22 octombrie 741) nu a îndrăznit să se încoroneze ca rege. Acest pas va fi făcut de fiul său, Pepin al III-lea, numit cel Scurt.

23 octombrie 1956 – Revolta antisovietică și anticomunistă de la Budapesta

În ziua de 23 octombrie 1956, studenți și mulți locuitori ai Budapestei, inspirați de mișcările anticomuniste din Polonia, din vara aceluiași an, au început o revoltă împotriva abuzurilor comuniștilor și sovieticilor, revoltă care s-a extins rapid în întreaga Ungarie. Și printre maghiarii din România, revolta din Ungaria a avut un ecou impresionant.

Protestatarii s-au îndreptat spre clădirea Radioului Budapesta, intenționând să-și exprime cererile și nemulțumirile întregii națiuni. Clădirea radioului era păzită de Poliția Secretă, care – atunci când demonstrații au încercat să forțeze intrarea – a deschis focul. Acest fapt a dus la escaladarea

revoltei în capitală și, apoi, în toată țara. Simbolurile comunismului și statuia lui Stalin din Budapesta au fost distruse. Guvernul comunist a căzut și a fost format unul nou, sub conducerea fostului prim-ministru Imre Nagy. Noul guvern național a avut o durată de doar zece zile, timp în care a luat mai multe măsuri anticomuniste și antisovietice: instituția Securității a fost desființată, iar Nagy a anunțat intenția de retragere a Ungariei din Pactul de la Varșovia. Mulți prizonieri politici au fost eliberați, iar vechile partide politice, care fuseseră interzise de comuniști, au reapărut și s-au alăturat mișcării lui Nagy.

După ce inițial a anunțat posibilitatea negocierilor pentru retragerea forțelor sovietice din țară, Biroul Politic al URSS s-a răzgândit și a decis să înăbușe revoluția. Pe 4 noiembrie, soldați și tancuri sovietice au invadat capitala Ungariei și alte regiuni ale țării, iar eroica rezistență ungară a cedat pe 10 noiembrie. Revoluția anticomunistă și antisovietică maghiară a făcut circa 3.000 de victime. Zeci de mii de maghiari au fost arestați; dintre aceștia, 26.000 au fost judecați, 22.000 au fost condamnați, 13.000 trimiși la închisoare și circa 300 executați.

24 octombrie 1648 – Pacea de la Westfalia

În anul 1618, între habsburgii catolici și boemii protestanți izbucnește un război (Războiul de Treizeci de Ani), care, la început, era limitat doar la anumite zone ale Sfântului Imperiu. Cu toate acestea, conflictul se extinde în întreaga Germanie din cauza intervenției Danemarcei și a Suediei (ambele de partea protestanților), în timp ce Spania, aliată prin căsătorie cu Habsburgii, în anul 1627, intră în război împotriva Țărilor de Jos, aliate cu protestanții germani. Franța, care nu vedea cu ochi buni ascensiunea habsburgilor catolici sau a Spaniei, rămâne inițial în afara conflictului, dar favorizează alianța cu puterile protestante și intră în război în anul 1635. Victoria francezilor la Rocroi în anul 1643 a reprezentat o lovitură puternică pentru Spania, exact în momentul în

care protestanții suedezi redeschid conflictul în Germania contra habsburgilor catolici. În aceste condiții, împăratului Ferdinand al III-lea, aflat în fruntea unei Germanii istovite, nu i-a rămas altă opțiune decât inițierea tratatelor de pace cu protestanții.

În luna mai a anului 1648, la Münster (landul Westfalia), Țările de Jos semnează pacea cu Spania, care este constrânsă să le recunoască independența. Pe 24 octombrie, în același an, la Osnabrück se semnează pacea între Sfântul Imperiu și Franța, Suedia și protestanții germani. Această pace reprezintă o lovitură gravă pentru Imperiul habsburgic catolic și o victorie foarte importantă pentru lumea protestantă. Ce s-a stabilit atunci a reprezentat o împărțire politică și confesională a creștinătății, valabilă chiar și în prezent.

Habsburgii au fost nevoiți să recunoască și legalitatea calvinilor, alături de luterani, fapt care fusese deja legitimat prin Pacea de la Augsburg din anul 1555. Războiul de Treizeci de Ani a avut un impact devastator pentru Germania, comparabil cu cele două războaie mondiale din secolul XX. O treime din populația imperiului a murit în acest conflict, iar marea putere imperială s-a transformat într-un conglomerat de landuri slăbite din punct de vedere politic și militar, ceea ce reprezenta un mare avantaj pentru rivala sa, Franța, care și-a consolidat hegemonia prin Pacea din Pirinei, semnată cu Spania în anul 1659.

Pacea de la Westfalia a pus capăt războaielor religioase din Europa, iar deși tensiunile dintre catolici și protestanți au continuat, acestea au devenit secundare ca gravitate și nu au mai degenerat în războaie sângeroase. La fel ca în secolul al XI-lea, și acum, rivalitățile naționaliste și politice au stat la baza ruperii unității creștinătății universale, catolice. Luther sau Henric al VIII-lea, de exemplu, nu au fost decât scânteii care au aprins un foc ce mocnea deja de mult timp între statele continentului european. În ceea ce privește gloria împăraților habsburgici, aceasta s-a restrâns la casele ereditare ale Austriei, Boemiei și Ungariei.

25 octombrie 1921 – Se naște regele Mihai al României

Mihai s-a născut la Sinaia, pe 25 octombrie 1921, ca fiu al regelui Carol al II-lea și al prințesei Elena, și nepot al regelui Ferdinand. Carol al II-lea a plecat în Franța împreună cu amanta sa, Elena Lupescu, și a renunțat la tron în anul 1925. În consecință, Mihai i-a succedat regelui Ferdinand la moartea acestuia, în luna iulie 1927. Fiind minor, Mihai a condus sub regență, formată din prințul Nicolae, patriarhul Miron Cristea și Gheorghe Buzdugan, președintele Înaltei Curți de Casație. În 1930, în contextul crizei economice, Carol al II-lea s-a întors în țară, împreună cu Elena Lupescu. Parlamentul

l-a desemnat pe Carol rege, iar pe Mihai drept urmaș la tron.

În luna septembrie 1940, Carol al II-lea i-a acordat puteri discreționare generalului Ion Antonescu, care l-a forțat să abdice în favoarea fiului său. Mihai a fost proclamat rege și uns în această demnitate de Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Nicodim Munteanu, în catedrala patriarhală din București, imediat după abdicarea lui Carol al II-lea, pe 6 septembrie 1940.

În luna august 1944, regele Mihai s-a alăturat Aliaților, care îi includeau și pe comuniști, întorcând armele împotriva Germaniei hitleriste. Pe 23 august 1944, Mihai l-a destituit și l-a arestat pe mareșalul Ion Antonescu. Totuși, acest

gest nu a împiedicat ocupația sovietică, nici plata despăgubirilor de război către URSS. Se estimează că actul de la 23 august 1944 a scurtat Al Doilea Război Mondial cu șase luni. Totodată, acest act a permis armatei române să elibereze nordul Transilvaniei de sub ocupația maghiară. La sfârșitul războiului, regele Mihai a fost decorat de președintele SUA, Harry S. Truman, cu Legiunea de Merit în cel mai înalt grad (Comandant-Șef).

În luna martie 1945, la presiunile sovieticilor, regele Mihai a acceptat un guvern prosovietic, dominat de Partidul Comunist Român, prim-ministru fiind numit Petru Groza. Sub regimul comunist, Mihai a funcționat ca simplu șef de stat, fără o putere efectivă în România. Regele Mihai a fost forțat să abdice pe 30 decembrie 1947, iar comuniștii au anunțat abolirea monarhiei și instaurarea unei republici populare, dominată de Moscova. La începutul anului următor, regele Mihai a fost constrâns să plece în exil; astfel începe etapa a doua a vieții ultimului rege al României. Coroana de fier, cu mottoul „Nimic fără Dumnezeu”, a fost înlocuită, prin violență și minciună, de steaua roșie comunistă.

26 octombrie – Sfântul martir Dumitru

Sfântul martir Dumitru a trăit în timpul împăraților persecutori ai creștinilor Dioclețian (284-305) și Maximian (286-305). A fost fiul prefectului din Tesalonic, iar după moartea acestuia, a fost numit guvernator al orașului. Comunitatea creștină de aici fusese înființată de sfântul apostol Paul în timpul celei de-a doua călătorii misionare, iar părinții săi este posibil să fi fost și ei creștini. Deși ocupa o funcție atât de înaltă, Dumitru nu s-a temut să își mărturisească public credința creștină, fapt care a atras

persecuția din partea împăratului Maximian: trupul său a fost străpuns de sulițe. Ulterior, tradiția creștină spune că din trupul străpuns nu a ieșit sânge, ci mir tămăduitor de multe boli. Tot tradiția spune că mormântul său a devenit un loc unde uleiul sfințit căpăta puteri miraculoase. Ambele relatări pot fi interpretate ca un semn al venerării deosebite de care se bucura un martir plin de curaj în fața persecutorilor.

O altă variantă a vieții sfântului martir Dumitru ne spune că a fost martirizat la Sirmium (Sremska Mitrovica, Serbia), iar moaștele sale au fost aduse la Tesalonic pe 26 octombrie 413. Biserica unde se află astăzi moaștele sale a fost construită în secolul al VII-lea; în anul 1493 a fost transformată de musulmani în moschee, iar din anul 1912 a fost redată cultului creștin.

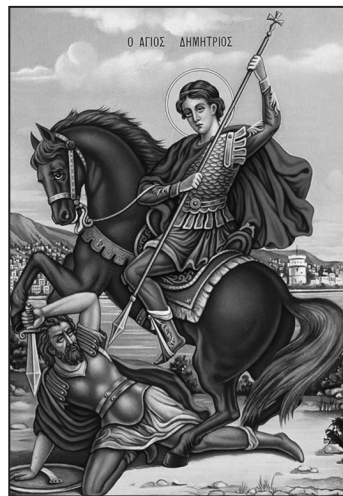
În iconografie, sfântul Dumitru apare fie în haine de militar, fie într-un costum civil specific funcției pe care o ocupa. Din perioada cruciadelor avem și o reprezentare a sfântului Dumitru călare, alături de sfântul Gheorghe; acesta din urmă învinge cu sulița un balaur, iar Dumitru învinge un gladiator. Ambele reprezentări sugerează lupta spirituală victorioasă a acestor eroi ai credinței creștine împotriva păgânismului.

În calendarele bisericilor ortodoxe și greco-catolice, sărbătorirea sfântului martir Dumitru este marcată cu cruce roșie.

27 octombrie 312 – Împăratul Constantin cel Mare are viziunea sfintei cruci

Pe 27 octombrie 312, în ajunul luptei contra armatei conduse de rivalul său la tron, Maxențiu, la Podul Milvius, lângă Roma, Constantin a avut o viziune: în primele ore ale după-amiezii, pe cer, deasupra soarelui, i-a apărut o cruce însoțită de inscripția *Ev Τούτω Νικα* (*En toutō nika*), tradusă în limba latină „In hoc signo vinces” („Prin acest semn vei învinge”). În timpul nopții ce a urmat, i-a apărut Isus Cristos, care i-a poruncit să coasă acest semn pe steagul armatei.

Fiind însă convins că are nevoie de un ajutor mai puternic decât i-ar putea oferi forțele sale militare, din cauza descântecelelor rele și magice pe care tiranul le-a practicat cu atâta sânguință, a căutat asistență divină, considerând deținerea de arme și de numeroși soldați de importanță secundară... Prin urmare, a simțit că este de datoria lui să-l onoreze doar pe Dumnezeu tatălui său. El l-a

chemat cu rugăciuni și cereri stăruitoare să-i dezvăluie cine era și să-și întindă mâna dreaptă pentru a-l ajuta în dificultățile sale prezente. Și în timp ce se ruga, i s-a arătat din cer un semn minunat, a cărui descriere ar fi putut fi greu de crezut dacă ar fi fost relatată de vreo altă persoană. Dar, din moment ce împăratul învingător însuși a declarat-o mult după aceea scriitorului acestei istorii, când a fost onorat cu cunoștințele și curtea sa și și-a confirmat declarația printr-un jurământ, cine ar fi putut ezita să creadă această relatare, mai ales că după atât de mult timp mărturia și-a confirmat adevărul? El a spus că în jurul prânzului, când ziua începea să meargă spre a doua parte a ei, a văzut cu ochii săi trofeul unei cruci de lumină în ceruri, deasupra soarelui, și purtând inscripția „Cucerește prin aceasta”. La această privesc, el însuși a fost cuprins de uimire, dar și toată armata sa, care l-a urmat în această expediție și a fost martoră la minune (EUSEBIU, *Viața lui Constantin*, cartea I, cap. 25-29).

28 octombrie 312 – Victoria lui Constantin la Podul Milvius

Cu scopul unei mai bune conduceri a Imperiului Roman, în anul 293, împăratul Dioclețian a înființat tetrarhia, dar la scurt timp după abdicarea sa (305) și moartea celui alt Augustus din Occident, Constanțiu Chlorus (306), au izbucnit ambițiile celor care se văzuseră excluși de la tronul imperial. Armatele conduse de Constanțiu nu l-au recunoscut pe Sever ca împărat și l-au aclamat pe fiul lui Constanțiu, Constantin. De cealaltă parte, Maxențiu, fiul fostului augustus, Maximian, l-a învins pe Sever și a preluat controlul asupra Italiei. În felul acesta, principiul tetrarhic al lui Dioclețian a fost înlocuit de cel dinastic, bazat pe sânge, un concept mai ușor de înțeles și acceptat de soldați.

În toamna anului 308, augustusul Orientului, Galeriu, s-a întâlnit lângă Viena cu Dioclețian pentru a pune capăt dezordinii și instabilității politice și militare din Occident, numindu-i pe Liciniu augustus și pe Constantin cezar, adică subordonat acestuia. Maxențiu însă a fost declarat uzurpator. Galeriu a murit în anul 311, iar favoritul său, Liciniu, nu a reușit să-l elimine

pe Maxențiu, dar a încercat să-l înlăture pe noul augustus al Orientului, Maximian Daia. Constantin, în schimb, a invadat Italia cu scopul de a-l învinge pe Maxențiu, deși se căsătorise cu sora acestuia, Fausta. Acum însă, era decis să dobândească supremația în Occident.

Confruntarea decisivă dintre cei doi rivali la tron, Maxențiu și Constantin, a avut loc la porțile Romei, pe malul Tibrului, la Podul Milvius, pe 28 octombrie 312. Armatele lui Constantin, deși mai puțin numeroase decât cele ale adversarului, erau mai bine antrenate și călite în lupte, reușind astfel să învingă trupele lui Maxențiu. În încercarea de a fugi, Maxențiu s-a înecat în râul Tibru. Tradiția, relatată de istoricul de curte, episcopul Eusebiu (în *Istoria Eccliziastică și Viața lui Constantin*), povestește că, în ziua și noaptea dinaintea bătăliei, Constantin a avut o viziune în care i-a apărut crucea creștină, alături de cuvintele „În acest semn vei învinge”. Isus Cristos i-a poruncit să pună acest semn pe steagul armatei și pe scuturile soldaților, sub forma monogramei XP, adică inițialele în limba greacă ale numelui lui Isus Cristos.

După această strălucită victorie, Constantin a rămas unicul suveran în Occident și, influențat de mama sa, sfânta Elena, în februarie anul următor, a emis, la Milano, un edict prin care a acordat libertate legală religiei creștine, alături de celelalte religii și culte păgâne ale imperiului. Astfel s-a încheiat dura perioadă a persecutării creștinismului, care fusese mai aprigă decât oricând în secolul al III-lea.

Rivalul său din Orient, Liciniu, l-a învins în 314 pe Maximian, dar în curând s-a confruntat cu armatele lui Constantin, care l-a învins în 324, rămânând astfel singurul împărat al unui vast imperiu, ce era foarte greu de condus. Roma, de pe malul Tibrului, nu mai prezenta siguranța necesară, motiv pentru care Constantin a decis mutarea capitalei în Bizanțion, de pe malurile strâmtorii Bosforului, căruia i-a dat propriul nume: Constantinopol. În ceea ce privește religia creștină, legalizată de el, aceasta a început să fie favorizată de legislația imperială, până când, în anul 380, împăratul Teodosiu a declarat-o singura religie oficială a imperiului. Semnul crucii de la Podul Milvius a devenit simbolul oficial al creștinismului, ca religie de bază a unui imperiu ce se creștina tot mai mult.

29 octombrie 1875 – Se naște Regina Maria a României

A doua regină a României, Maria, s-a născut pe 29 octombrie 1875, în Eastwell Park, Ashford, Kent. Tatăl său provenea din familia regală a Angliei, iar mama sa era unica fiică a țarului Alexandru al II-lea al Rusiei. La vârsta de 17 ani, Maria s-a căsătorit cu Ferdinand, principele moștenitor al tronului României, și de la început s-a dedicat țării care o adoptase, mai întâi ca principesă, iar din anul 1914, ca regină.

În timpul Primului Război Mondial, Maria a susținut cauza României pentru refacerea unității sale naționale. În anii războiului, și-a urmat soțul în refugiu la Iași, activând ca soră de caritate în spitalele militare, fiind numită de popor „mama răniților”.

A pledat pentru cauza României la Conferința de Pace de la Paris (1919), iar după încoronarea sa alături de Ferdinand ca suverani ai României Mari (Alba Iulia, 15 octombrie 1922), a început o campanie de promovare a intereselor țării. A avut întrevederi cu regele Angliei, cu președintele SUA și cu cel al Franței, precum și cu mulți reprezentanți ai mass-mediei.

După moartea soțului și preluarea puterii de către fiul lor, Carol al II-lea (1930), acesta a îndepărtat-o din viața politică, iar Maria și-a petrecut o mare parte din timp în reședințele sale de la Balcic și Bran, într-un fel de exil. Ultimii ani ai vieții i-a petrecut în sanatorii din Europa, încercând să își recapete sănătatea. Simțindu-și sfârșitul aproape, s-a întors în România, pe care o iubise din toată inima, și a murit în Castelul Peleșor, în vara anului 1938. În testament, a cerut ca trupul să-i fie înhumat în biserica de la Curtea de Argeș, iar inima să-i fie păstrată într-o raclă la capela Stella Maris a reședinței din Balcic. După cedarea Cadrilaterului în anul 1940, inima sa a fost mutată la Bran.

Regina Maria a avut și preocupări artistice, colecționând opere de artă și susținând numeroase personalități artistice. A scris lucrări memorialistice, povești și versuri pentru copii, dovedindu-se o personalitate complexă, dar nu a scăpat de critici denigratoare, atât în timpul vieții, cât și după moarte, când comuniștii au calomniat întreaga familie regală a României.

30 octombrie 1984 – Este descoperit trupul preotului martir Jerzy Popiełuszko

Jerzy Popiełuszko s-a născut pe 14 septembrie 1947, la Okopy, Polonia, într-o familie de oameni simpli, dar cu o credință profundă și fermă. În anul 1980, preotul Popiełuszko s-a alăturat sindicatului Solidaritatea, iar în predicile sale apăra cu claritate dreptul la libertate religioasă și la trăirea liberă a credinței, drepturi pe care legislația și autoritățile comuniste le încălcau în Polonia. Acesta este motivul pentru care a intrat în atenția autorităților poloneze, mai ales începând cu anul 1982. În anul următor, a fost arestat, dar amnistiat la scurt timp. Securitatea i-a deschis un dosar în care

erau notate informații despre predicile și atitudinea sa, despre persoanele cu care colabora și despre călătoriile sale în diverse parohii din Polonia. A primit numeroase amenințări, injurii, mesaje și telefoane anonime, toate având scopul de a-l descuraja în atitudinea sa împotriva regimului despot și ateu din țara natală.

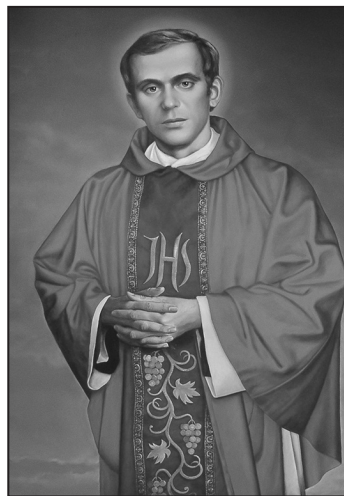
Pe 13 octombrie 1984, preotul Popiełuszko a vizitat Gdańsk, unde a participat la o sfântă Liturghie în biserica „Sfânta Brigitta”. În aceeași zi, s-a întâlnit și cu Lech Wałęsa. Pe drumul de întoarcere la Varșovia, a avut loc prima tentativă (eșuată) de asasinare a preotului. Câteva zile mai târziu, pe 19 octombrie, preotul Solidarității a fost torturat, bătut, i s-au legat pietroaie de picioare și a fost înecat într-un lac de acumulare de pe râul Vistula, aproape de localitatea Włocławek.

Răpirea și asasinarea preotului Popiełuszko a provocat o puternică agitație în rândul societății și Bisericii Catolice din Polonia. S-au organizat rugăciuni comune în universități, școli, fabrici, uzine și în numeroase alte locuri din țară. Pe 30 octombrie, trupul său a fost descoperit. Înfirmarea a avut loc pe 3 noiembrie, cu participarea a peste 800.000 de credincioși. Acest semn de solidaritate a constrâns autoritățile statului să-i găsească pe făptașii acestei crime. Cei trei ofițeri de Securitate vinovați de moartea preotului au fost identificați și condamnați la pedepse cuprinse între zece și 25 de ani de închisoare. Ulterior, pedepsele au fost scurtate, și aceasta ca urmare a faptului că autoritățile poloneze aveau în spate sprijinul KGB-ului sovietic.

Procesul de beatificare a preotului Jerzy Popiełuszko a fost inițiat în anul 1997 de Papa Ioan Paul al II-lea, iar pe 6 iunie 2010, Popiełuszko a fost beatificat ca martir al credinței la Varșovia, în cadrul unei sfinte Liturghii la care au participat peste 100.000 de credincioși, în prezența mamei sale, care avea 100 de ani. Mormântul părintelui Jerzy Popiełuszko se află în curtea bisericii „Sfântul Stanislaw Kostka” din Varșovia. Fericitul Jerzy Popiełuszko este sărbătorit în calendarul romano-catolic pe 19 octombrie.

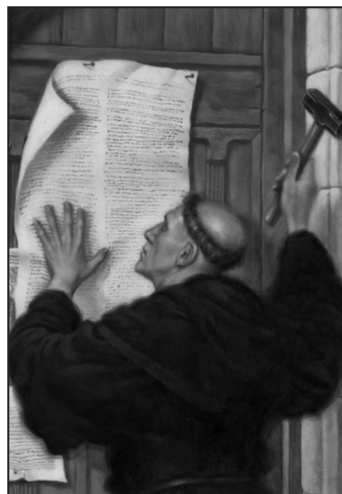
Jertfa preotului Popiełuszko pentru trăirea liberă a credinței se alătură jertfelor și eforturilor oamenilor din toate țările est-europene și, cu siguranță, și datorită lui trăim astăzi vremuri a căror valoare poate nu știm să o apreciem așa cum se cuvine.

Filmul *To Kill a Priest* este o coproducție franco-americană din anul 1988, fiind inspirat de uciderea lui Popiełuszko, care avusese loc cu patru ani mai înainte.

31 octombrie 1517 – Cele 95 de teze ale lui Martin Luther

În lumea confesiunii protestante, ziua de 31 octombrie este sărbătorită ca Ziua Reformei. În această zi, nemulțumirea călugărului augustinian Martin Luther față de modul exagerat în care erau predicat indulgențele, stabilite de Papa Leon al X-lea cu scopul de a aduna bani pentru construirea bazilicii „Sfântul Petru”, ia forma unui protest deschis. Luther considera Biserica profund coruptă și dorea să contribuie la remedierea lucrurilor. Cum? Publicând 95 de teze care să răspundă autentic și evanghelic celei mai mari probleme religioase care îi frământa pe creștinii vremii, și anume mântuirea sufletului. Conform unei tradiții destul de credibile, pe 31 octombrie 1517, Luther a afișat pe poarta bisericii castelului din Wittenberg un document care conținea 95 de teze, în care nega sau combătea o serie de învățături religioase pe care le considera incompatibile cu Scriptura.

Ceea ce Luther a scris de mână în acest document a fost preluat repede de mulți, tipărit și răspândit în toată Germania, devenind o sfidare la adresa Bisericii Romei și a papei. Acest fapt a demonstrat existența unui complex religios și naționalist antiroman în lumea germană, care va persista peste secole. Luther a opus practicii și teologiei Bisericii Catolice autoritatea Sfintei Scripturi, considerând-o unicul izvor al Revelației. În ceea ce privește sacramentele Bisericii, Luther a recunoscut doar trei: Botezul, Euharistia și Spovada.

Câțiva ani mai târziu, în 1521, Papa Leon al X-lea l-a acuzat de erezie și l-a amenințat cu excomunicarea; l-a convocat la Dieta de la Worms pentru a da explicații în fața împăratului Carol al V-lea. Luther a refuzat să-și retracteze tezele, motiv pentru care a fost excomunicat, declarat eretic și alungat din teritoriile imperiale. A reușit să se salveze datorită ducelui Saxoniei, Friedrich cel Înțelept, care l-a luat sub protecția sa, permițându-i astfel să-și continue munca de reformare a credinței și moralei catolice.

Ca mentor spiritual, Luther l-a avut pe teologul Filip Melanchton, iar sub influența acestuia și-a dezvoltat doctrina despre liberul-arbitru, susținând că voința umană este coruptă de păcat și că omul nu poate săvârși binele, deoarece toate faptele lui, chiar și cele eroice, poartă amprenta mizeriei păcatului. În sacramentul botezului, Luther considera că păcatul nu este șters, ci doar acoperit de milostivirea divină. Polemica pe această temă

a avut-o cu celebrul umanist Erasmus din Rotterdam. În ceea ce privește celibatul sacerdotal, Luther l-a negat și s-a căsătorit cu fosta călugăriță Ecaterina, căreia i-a fost un soț fidel, având împreună șase copii.

Una dintre marile realizări ale lui Luther a fost traducerea Sfintei Scripturi în limba germană, o lucrare culturală și religioasă de maximă importanță pentru lumea protestantă. Reforma religioasă declanșată de Luther a antrenat întreaga lume germanică într-un proces de conflicte și războaie care au rupt în două lumea catolică din această parte a creștinătății: o parte a rămas în comuniune cu Biserica Romei, iar cealaltă s-a separat, formând Biserica Luterană. În secolul al XVI-lea, creștinătatea s-a scindat din nou, după marea schismă din 1054, când Orientul creștin s-a rupt oficial de Occidentul creștin. De fapt, îndepărtarea dintre cele două părți ale creștinătății începuse cu multe secole înainte. Acum, schisma dintre catolici și protestanți reprezintă o caracteristică a Evului Modern, așa cum schisma dintre „greci” și „latini” a fost o caracteristică a Evului Mediu de Vârf.

1 noiembrie – Solemnitatea Tuturor Sfinților

După acestea, am văzut și, iată, o mulțime mare pe care nimeni nu putea să o numere, din toate neamurile, triburile, popoarele și limbile. Ei stăteau în picioare în fața tronului și în fața mielului, îmbrăcați cu haine albe și cu ramuri de palmier în mâini (Ap 7,9).

Sărbătoarea Tuturor Sfinților își are începuturile în secolul al IV-lea, când, în unele biserici, creștinii îi comemorau pe toți martirii și mărturisitorii credinței plecați la cele veșnice în timpul persecuțiilor din secolele anterioare. Mai târziu, la începutul secolului al VII-lea, Papa Bonifaciu al IV-lea a obținut, de la împăratul bizantin Focas, Panteonul, construit cândva de Marcu Agrippa, și l-a transformat în biserica dedicată sfintei Fecioare Maria, Regina tuturor Martirilor. Ulterior, memoriei martirilor li s-a adăugat cea a tuturor celor care s-au sfințit în condiții normale ale vieții, iar în secolul al IX-lea sărbătoarea Tuturor Sfinților a fost stabilită pentru data de 1 noiembrie.

Numărul sfinților din ceruri este mult mai mare decât al celor înscriși în calendar, iar Biserica dorește ca astăzi să-i cinstească pe toți, fie că sunt cunoscuți, fie că doar Dumnezeu le știe numele. Sfinți de toate vârstele, bărbați sau femei, din orice condiție socială, de orice culoare a pielii, din toate popoarele pământului. Sfinți clerici sau laici, profesioniști în lume sau retrași în mănăstiri ori pustietăți, cunoscuți de oameni sau având o viață umilă, cunoscută doar de Dumnezeu. Sfinți care nu și-au pătat sufletul cu păcate mari sau mici, și păcătoși pe care harul lui Dumnezeu și efortul lor personal i-au transformat complet. Pe toți aceștia, ale căror nume și număr le cunoaște doar Atoateștiutorul, Biserica Catolică îi sărbătorește astăzi într-o unică, mare și solemnă celebrare.

Toți sfinții ne sunt modele de viață, de trăire autentică a credinței și mijlocitori pentru noi, cei care, aici, în această „vale a lacrimilor”, peregrinăm

spre patria unde ei îl contemplă pe Dumnezeu față în față și ne așteaptă să ne alăturăm lor pentru a-i cânta o veșnicie Celui de Trei Ori Sfânt.

P.S.: La mulți ani tuturor, catolici sau de alte confesiuni creștine! Sfinții, al căror nume îl purtăm, nu fac deosebiri de religie și ne sunt tuturor mijlocitori și modele de viață.

2 noiembrie – Pomenirea tuturor răposaților

Celebrarea sfintei Liturghii și rugăciunile pentru sufletele celor decedați au fost prezente în lumea creștină încă de la începuturile ei, iar mărturiile în acest sens sunt foarte numeroase. În lumea creștină catolică, oriunde pe 1 noiembrie se celebra Sărbătoarea Tuturor Sfinților, iar a doua zi, 2 noiembrie, era dedicată pomenirii tuturor răposaților. Cultul dedicat celor trecuți în veșnicie s-a dezvoltat în creștinătatea occidentală, fiind promovat în mod deosebit de centrul monastic de la Cluny la sfârșitul primului mileniu. Faptul că circa o mie de mănăstiri din Europa depindeau de acest centru benedictin a contribuit semnificativ la răspândirea acestui cult în multe părți ale Europei Occidentale. La Roma, papalitatea a stabilit oficial această comemorare în anul 1311. Celebrarea celor trei sfinte Liturghii pentru sufletele răposaților a fost acordată inițial doar Spaniei în anul 1748, iar în 1915 a fost extinsă la întreaga Biserică.

La fiecare sfântă Liturghie, precum și în Liturgia Orelor, clerul și laicii se roagă pentru odihna veșnică a sufletelor aflate în locul de purificare, pe care catolicii îl numesc purgator. În mod similar, și creștinii ortodocși, poate chiar mai intens decât catolicii, se roagă pentru ca sufletele celor adormiți să se bucure de contemplarea feței lui Dumnezeu în ceruri. Între Biserica triumfătoare din ceruri și cea luptătoare de pe pământ se află Biserica purificatoare, unde sufletul omului se curăță pentru a deveni vrednic să-l contemple față în față pe Dumnezeu.

Sfântul Paul ne spune: „Căci v-am transmis, în primul rând, ceea ce am primit și eu: Cristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, a fost înmormântat și a înviat a treia zi, după Scripturi” (1Cor 15,3-4). Cristos este „învierea și viața” (In 11,25) și speranța învierii noastre, iar creștinii mărturisesc în Crez: „Așteptăm învierea morților”, exprimând astfel ceea ce Apostolul le spune tesalonicenilor: „cei morți în Cristos vor învia” (1Tes 4,16).

„Dar acum, Cristos a înviat din morți, fiind începutul învierii celor adormiți. Căci de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om vine și învierea din morți. Și după cum toți mor în Adám, tot la fel, în Cristos, toți vor fi readuși la viață” (1Cor 15,20-22). Învierea Domnului este începutul învierii noastre viitoare, iar pentru cei adormiți în Domnul, noi ne rugăm ca el să-i primească în împărăția cerurilor.

Odihnă veșnică dă-le, Doamne, și lumina cea fără de sfârșit să le strălucească lor! Să se odihnească în pace! Amin!

3 noiembrie 1534 – Începutul schismei anglicane

Regele Henric al VIII-lea s-a simțit profund ofensat de refuzul Papei Clement al VII-lea de a-i anula căsătoria cu Ecaterina de Aragon. În afară de faptul că se îndrăgostise între timp de o altă femeie, Ecaterina nu-i dăruise decât o fiică, iar el dorea neapărat un fiu care să-i asigure succesiunea la tron. Refuzul papei a fost considerat de Henric un grav amestec al unei autorități străine într-o problemă importantă pentru regatul său. Deși înainte fusese un catolic fervent și luase poziție fermă împotriva lui Martin Luther, Henric a decis să preia în propriile mâini problemele religioase ale regatului.

În 1532, Henric s-a declarat capul suprem al Bisericii Anglicane. Sub acest titlu, el a interzis clerului englez să mai asculte de papă și a instituit o comisie regală care să decidă, sub autoritatea sa, toate chestiunile religioase ale regatului. Cancelarul Thomas Morus, fidel Bisericii Catolice și papei, a protestat față de această schimbare, dar a fost înlocuit rapid de Thomas Cromwell, un aliat obedient al regelui.

Astfel, eliberat de orice constrângere, Henric a obținut în luna mai 1533, prin clerul aflat sub controlul său, anularea căsătoriei cu Ecaterina de Aragon și s-a căsătorit cu amanta sa, Anne Boleyn. În septembrie, Anne a născut o fată, pe viitoarea regină Elisabeta I.

Ruptura dintre Anglia și Biserica Romei a fost finalizată pe 3 noiembrie 1534, când Parlamentul a aprobat Actul de Supremație, declarându-l pe Henric cap suprem al Bisericii Anglicane, separată de Biserica Catolică. Principalele cauze ale acestei ruperi au fost problema succesiunii dinastice și dorința regelui de a avea un moștenitor de sex masculin, precum și ambițiile sale de putere despotică.

La scurt timp după aceea, regele le-a cerut tuturor clericilor să depună jurământ de fidelitate față de Actul de Succesiune, prin care Elisabeta, fiica sa cu Anne Boleyn, era recunoscută drept succesoare la tron. Fiindcă mariajul lui Henric cu Anne nu era recunoscut de Biserica Catolică, nici Elisabeta nu era considerată succesoare legitimă. Thomas Morus a refuzat

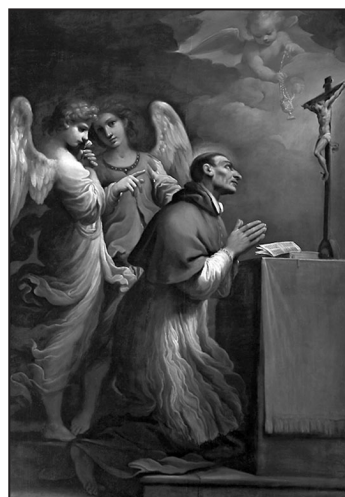
să-și retragă opoziția față de această schimbare, motiv pentru care a fost acuzat de înaltă trădare și executat prin decapitare în iulie 1535.

Soarta Annei Boleyn s-a schimbat rapid: în 1536, acuzată de adulter, ea a fost condamnată la moarte. Henric s-a căsătorit apoi cu Jane Seymour, care i-a născut un fiu, viitorul rege Eduard al VI-lea, dar Jane a murit la naștere. Henric a mai avut încă trei soții, ajungând la un total de șase.

Spre deosebire de Martin Luther, Henric al VIII-lea nu a fost interesat în mod special de reformarea substanțială a credinței sau a practicilor catolice în regatul său. Schisma anglicană a avut inițial mai mult un caracter politic, scopul principal al regelui fiind obținerea unui moștenitor de sex masculin. Consolidarea teologică și instituțională a Bisericii Anglicane a avut loc în timpul domniei Elisabetei I. Între timp, prima fiică a lui Henric, Maria I, a încercat să restaureze catolicismul, dar fără succes. Sora sa vitregă, Elisabeta, a reinstaurat anglicanismul folosind metode violente.

4 noiembrie – Sfântul Carol Borromeu

Carol Borromeu s-a născut în localitatea Arona, în apropiere de Lago Maggiore (Italia), în anul 1538, într-o familie nobilă și foarte bogată, fiind nepot al Papei Pius al IV-lea. A studiat dreptul la Universitatea din Pavia, iar la vârsta de 21 de ani a fost învestit în funcția de cardinal diacon, fiind numit secretar de stat de către papă. Moartea fratelui său l-a determinat să reflecteze asupra caracterului trecător al lucrurilor lumești. În urma acestei experiențe, a renunțat la titlul nobiliar și la dreptul de succesiune, devenind preot și, ulterior, episcop de Milano. După moartea Papei Pius al IV-lea, Carol a părăsit Roma și a fost primit cu toată căldura de credincioșii din Milano. Această dieceză era foarte extinsă, cu o

populație variată ca etnie și cultură. Arhiepiscopul Carol i-a slujit cu toată dedicarea, având ca motto episcopal *humilitas* (umilință). Deși provenea dintr-o familie bogată, el a trăit în simplitate, aproape de credincioșii săi, fiind supranumit „părintele săracilor”. A eliminat orice semn de fast din reședința sa episcopală, vânzând bunurile în plus și oferind banii săracilor. Din fondurile sale, a construit case pentru formarea clericilor, azile și spitale, implicându-se activ în toate domeniile apostolatului creștin. Vizitând sanctuarele, a lăsat peste tot semne ale pietății sale, devenind un exemplu strălucit pentru credincioși.

Carol Borromeu a trăit în timpul Conciliului Ecumenic de la Trento, la care a avut o contribuție deosebită. În dieceza sa, s-a străduit să implementeze reformele conciliului. A înființat numeroase seminarii pentru formarea preoților în spiritul reformei, promovând o disciplină evanghelică în rândul clericilor și combătând orice tendință de viață mondenă. Cu zelul său arzător, i-a combătut și pe eretici, uneori aplicând măsuri foarte dure. Ca urmare a modului său de a trăi și sluji, a avut și opozanți, fiind chiar ținta unui atentat în timp ce se ruga în capela sa, dar a scăpat nevătămat și l-a iertat pe atacator.

În timpul epidemiei de ciumă (1576-1577), Carol Borromeu a rămas alături de poporul său, îngrijind bolnavi și muribunzi, ajutându-i pe cei săraci și organizând procesiuni de penitență, la care participa desculț. În plus, în fața unei mari foamete, el a vândut tot ce deținea pentru a-i ajuta pe cei înfometați.

În octombrie 1584, s-a retras pe muntele Varallo pentru exerciții spirituale. Trupul său, epuizat de viața de slujire neîncetată, a cedat. Transportat la Milano, a trecut la cele veșnice pe 3 noiembrie, la ora 20.30. Conform uzanțelor vremii, deoarece a murit după apusul soarelui, memoria sa a fost celebrată în ziua următoare. A fost canonizat de Papa Paul al V-lea în 1610.

5 noiembrie 1605 – Complotul prafului de pușcă

Elisabeta I moare în anul 1603 fără a lăsa un succesor direct la tronul Angliei. Tronul este ocupat de Iacob al VI-lea al Scoției, devenit prin încoronare Iacob I al Angliei. Noul rege decide încetarea războiului împotriva Spaniei catolice, un conflict care dura de 16 ani, însă tensiunile dintre anglicani și catolici continuă în regat. Politica sângeroasă anticatolică a Elisabetei lăsase urme adânci, iar odată cu încoronarea noului rege, catolicii persecutați consideră că a sosit momentul să încerce revenirea la ordinea de dinainte de Henric al VIII-lea, cel care inițiase ruptura Angliei de comuniunea cu Biserica Romei.

În anul 1604, Iacob I reconfirmă legislația anticatolică, provocând un plan al unor catolici extremiști de a-l asasina și de a provoca o revoltă națională împotriva anglicanilor. Complotul, al cărui principal responsabil a fost Robert Catesby, prevedea distrugerea sălii Parlamentului printr-o puternică explozie, planificată pentru un moment în care regele și membrii Parlamentului urmau

să fie prezenți. Catesby recrutează un grup de conspiratori catolici, printre care santinela Thomas Percy și soldatul Guy Fawkes. Percy închiriază o casă lângă Parlament, unde depozitează 36 de barili de praf de pușcă într-un beci care se extindea sub clădirea Parlamentului. Misiunea lui Fawkes era să aprindă lemnele lângă praful de pușcă în momentul în care regele și parlamentarii erau adunați în sală, provocând o explozie devastatoare.

Deși catolic, Catesby este dispus să-i sacrifice chiar și pe deputații catolici din Parlament, considerând că scopul suprem, revenirea țării la catolicism, justifică sacrificiul. Cu câteva zile înainte de complot, verișorul său Francis Tresham îl avertizează pe cumnatul său, lord Monteagle, să nu participe la acea sesiune a Parlamentului. Lordul Monteagle intuiește pericolul și alertează autoritățile. După miezul nopții de 5 noiembrie, casa lui Percy este percheziționată, iar Guy Fawkes este descoperit ascuns între lemne, pregătit să aprindă fitilul explozivului.

Reacția anglicanilor împotriva catolicilor a fost extrem de dură și sângeroasă. Membrii conjurației au fost rapid capturați, judecați și executați, iar legislația anticatolică a fost înăsprită, ducând la marginalizarea completă a catolicilor în regat. Această marginalizare va persista pentru câteva secole. Evenimentul a creat și tensiuni în rândul anglicanilor: unii au rămas loiali politicii regale, în timp ce alții au dorit o religie mai pură, separată de influențele politice. Această fricțiune a contribuit la emigrarea unor anglicani puritani în America, dar și la declanșarea războiului civil din 1642 în Anglia.

6 noiembrie 1789 – Numirea primului episcop american în SUA

Pe 6 noiembrie 1789, Papa Pius al VI-lea l-a numit pe preotul John Carroll, născut în Upper Marlboro, Maryland, primul episcop catolic din Statele Unite ale Americii, alegând Baltimore ca sediu al primei dieceze. John Carroll, al cărui tată era irlandez, studiasse în Europa și fusese hirotonit preot la vârsta de 24 de ani. A fost un iezuit dedicat, chiar dacă Societatea lui Isus a fost suprimată pentru o perioadă. Întors în patria sa în anul 1783, papa îl numește Superior al Misiunii Catolice în cele treisprezece state nord-americane. Carroll a fost consacrat episcop pe 15 august 1790, în castelul Lulworth din Anglia.

La acea vreme, în Baltimore exista o singură biserică catolică, „St. Peter”, care semăna mai mult cu o reședință modestă decât cu o biserică tradițională. Episcopul

Carroll a pus bazele unei Biserici Catolice distincte de modelele europene, creând una tipic americană, separată complet de stat, un concept care, inițial, nu a fost ușor acceptat de Sfântul Scaun. Această separare între Biserică și stat, specifică tradiției americane, a fost una dintre caracteristicile definitorii ale catolicismului în Statele Unite.

Până la trecerea sa la cele veșnice, în anul 1815, numărul catolicilor din Statele Unite crescuse la aproximativ 150.000. Jumătate de secol mai târziu, catolicismul american avea să crească vertiginos, ajungând la peste un milion și jumătate de credincioși, împărțiți în 31 de dieceze. Creșterea Bisericii Catolice în SUA a avut loc în ciuda numeroaselor opoziții din partea altor confesiuni creștine, dar influența ei a continuat să se extindă.

7 noiembrie 1917 – Începutul revoluției bolșevice

Primul Război Mondial a provocat suferințe majore poporului rus, ceea ce a condus la prăbușirea regimului țarist sub conducerea lui Nicolae al II-lea în primăvara anului 1917. În lunile următoare, mai multe guverne republicane au încercat să preia controlul, însă toate au comis eroarea de a nu retrage Rusia din război, agravând situația economică și socială a țării. Acest fapt le-a oferit o ocazie decisivă comuniștilor bolșevici, care au început să ceară ieșirea imediată a Rusiei din conflict, pentru a opri suferințele populației.

Țăranii cereau pământ, singura lor sursă de subsistență, iar muncitorii ocupaseră fabricile, alimentând un climat de tensiune aproape exploziv. În acest context, liderii bolșevici, Vladimir Lenin și Lev Troțki, au început să mobilizeze masele, în special la Petrograd (numele schimbat din Sankt Petersburg pentru a elimina rezonanța germană). Pe 7 noiembrie 1917 (25 octombrie, conform calendarului vechi), Gărzile Roșii, sub conducerea militanților bolșevici, au asediat Palatul de Iarnă și i-au arestat pe membrii guvernului. În aceeași după-amiază, Lenin a anunțat în fața Sovietului victoria revoluției muncitorilor și țăranilor.

Pe 8 noiembrie, bolșevicii au format Consiliul comisarilor poporului, iar prima lor măsură a fost declararea egalității tuturor cetățenilor în fața legii. Au urmat măsuri drastice: confiscarea bunurilor Bisericii Ortodoxe, interzicerea educației religioase și instituirea unei poliții secrete, Ceka, menită să combată orice opoziție contrarevoluționară.

Deși comuniștii sperau să obțină majoritatea în Adunarea Constitutivă, când acest lucru nu s-a întâmplat, au desființat Adunarea în 1918 și au preluat controlul total al țării. Una dintre primele acțiuni a fost scoaterea Rusiei din război, dar țara a fost curând devastată de un război civil, în care bolșevicii au folosit metode departe de a fi democratice pentru a-și menține puterea.

În 1922, Rusia a devenit Uniunea Sovietică, și de atunci încolo a decis soarta țărilor din Europa de Est. Partidul Comunist și structurile sale au impus un control strict asupra acestor state, iar ideologia sovietică a dominat politica, cultura și societatea lor până la sfârșitul secolului XX. Creștinătatea din Europa de Est a fost dur persecutată, iar cultura și civilizația regiunii au fost profund marcate de influența sovietică.

8 noiembrie 1897 – Se naște Dorothy Day

Dorothy Day (1897-1980) a fost o jurnalistă americană catolică, cofondatoare a ziarului *Catholic Worker* și un important lider laic al mișcării cu același nume, dedicată activismului social și ajutorării săracilor. Studentă la Universitatea din Illinois între 1914 și 1916, Dorothy s-a îndreptat spre socialism, devenind membră a Partidului Socialist și implicându-se activ în mișcări de muncitori și în diverse publicații socialiste precum *Call*, *Masses* și *Liberator*. În anii următori, a lucrat ca asistentă sanitară și și-a continuat cariera de jurnalistă în New York, Chicago și New Orleans.

După mai mulți ani de frământări religioase, Dorothy Day s-a convertit la catolicism în 1927, renunțând la stilul de viață boem și adoptând o viziune creștină asupra vieții. În 1932, l-a cunoscut pe Peter Maurin, care i-a influențat decisiv parcursul spiritual și activitatea socială. Împreună cu Maurin, Day a fondat în 1933 Mișcarea Muncitorilor Catolici, care promova o combinație unică de solidaritate socială, muncă agricolă comună și ajutorare a celor nevoiași prin înființarea de case de ospitalitate.

Ziarul *Catholic Worker* a devenit rapid popular, atingând un tiraj de 150.000 de exemplare în doar trei ani, iar casele de ospitalitate s-au răspândit în multe orașe din SUA. Day a devenit un lider recunoscut al mișcării, susținând cu fermitate *opțiunea preferențială pentru săraci* și promovând o economie bazată pe distributism, o alternativă între socialism și capitalism, conform învățăturii sociale catolice.

De-a lungul vieții, Dorothy Day s-a opus războiului și a fost o susținătoare a nonviolentei, militând împotriva războiului din Vietnam și sprijinindu-i pe obiectorii de conștiință catolici în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. În 1973, a fost arestată pentru că a manifestat în favoarea muncitorilor agricoli conduși de Cesar Chavez.

Dorothy Day a murit în 1980, iar în anul 2000, Vaticanul a aprobat deschiderea cauzei de beatificare a acestei figuri remarcabile. Moștenirea ei continuă să inspire prin activitatea Mișcării Muncitorilor Catolici, care rămâne un simbol al credinței angajate social.

9 noiembrie – Sfințirea Bazilicii din Lateran

La începuturile Bisericii, creștinii se adunau în case pentru a se ruga și a-i aduce cult lui Dumnezeu, dar, după ce împăratul Constantin a acordat libertate creștinilor, aceștia au început să construiască lăcașuri de cult, iar împăratul însuși a dat exemplu, dispunând construirea unei bazilici pe terenul familiei Laterani, unde a ridicat și un baptisteriu dedicat sfântului Ioan. Bazilica a fost construită în timpul Papei Melchiade, iar succesorul său, Silvestru I, a consacrat-o în ziua de 9 noiembrie. De-a lungul timpului, vitregiile vremurilor au distrus în repetate rânduri vechea bazilică, dar aceasta a fost mereu reconstruită. În anul 1724, Papa Benedict al XIII-lea a reconsecrat-o, iar de atunci se prezintă în forma actuală. Tot în această perioadă, sărbătoarea a fost extinsă la întreaga creștinătate.

Această bazilică și clădirile alăturate au reprezentat reședința papilor timp de nouă secole; în secolul al XIV-lea (1377), după „exilul” de la Avignon, papii și-au stabilit reședința pe colina Vaticanului, care a devenit, de atunci, centrul vizibil al Bisericii Catolice. Bazilica „Sfântul Mântuitor” sau „Sfântul Ioan” din Lateran este denumită „biserica-mamă a tuturor bisericilor Orașului și globului pământesc”. Aici au avut loc cinci concilii ecumenice: în anii 1123, 1139, 1179, 1215 și 1512.

Creștinii au considerat bazilica din Lateran ca fiind prima și principala biserică, model pentru toate bisericile; de aceea, poartă titlul de arhibazilică. Trebuie precizat, totuși, că bazilica „Sfântul Petru”, unde se află mormântul apostolului Petru și lângă care se află reședința papilor, este, de fapt, cea mai importantă și reprezentativă bazilică a Bisericii Catolice.

Templul viu al lui Dumnezeu este omul care îl adoră, iar rugăciunea și adorarea lui Dumnezeu trebuie să fie oriunde. Totuși, așa cum este valabil în orice religie, și creștinii au simțit nevoia să-i construiască Domnului un lăcaș de cult, așa cum evreii au construit un templu în timpul regelui Solomon, templu considerat de însuși Isus Cristos „casa Tatălui meu”, și pe care l-au frecventat și apostolii, până când au fost persecutați de evrei. Bazilica din Lateran este modelul oricărei biserici în care creștinii se adună pentru rugăciune, pentru cultul divin, pentru celebrarea jertfei morții și învierii Domnului, ca actualizare a cuvintelor sale: „Luați și mâncați toți; luați și beți toți; faceți aceasta în amintirea mea”.

10 noiembrie 461 – Trece la cele veșnice sfântul Leon cel Mare

Leon s-a născut în Toscana și a fost educat la Roma într-o perioadă în care Imperiul Roman își trăia apusul, iar papalitatea devenea tot mai mult centrul creștinătății. Puternica lui personalitate i-a adus apelativul de „cel Mare”, fiind primul papă căruia i s-a atribuit acest supranume.

Fiind cunoscut ca un teolog de excepție și având o viață exemplară, Leon a câștigat respectul papilor și al poporului creștin. Celebrul Casian l-a numit „decorul și splendoarea Bisericii Romane și a ministerului sacru”. În anul 440, în timp ce se afla în Galia, moare Papa Sixt al III-lea, iar clerul îl alege pe Leon ca succesor, considerându-l cel mai potrivit pentru această slujire. Întors la Roma, Papa Leon s-a dedicat cu întreaga sa ființă misiunii pe care Dumnezeu i-a încredințat-o. A fost un păstor neobosit al sufletelor, preocupat de formarea și activitatea clerului, și a construit multe biserici în Roma.

A combătut erezia maniheilor, iar la Conciliul Ecumenic de la Calcedon (451), a expus cu claritate doctrina Întrupării Fiului lui Dumnezeu, combătând ereziiile monofizite și nestoriene. Scrisoarea sa (*Tomus*) adresată sfântului Flavian, episcop al Constantinopolului, este considerată o capodoperă teologică. Atunci când delegația papală a citit această scrisoare la conciliu, părinții conciliari au exclamat: „Petru a vorbit prin Leon”. Cu toate acestea, sub presiunea împăratului și a patriarhului de la Constantinopol, conciliul a emis celebrul canon 28, care transfera anumite prerogative papale către patriarhul din Constantinopol. Papa Leon a protestat față de acest canon, dar nu a reușit să oprească ambițiile patriarhului. A fost

un moment crucial, în care Orientul creștin începea să-și urmărească propriile interese, în detrimentul unității Bisericii.

Ca episcop al Romei, Leon a reușit să se confrunte cu hunii conduși de Atila, supranumit „biciul lui Dumnezeu”, și a reușit să-l oprească la porțile orașului, salvând Roma de la distrugere. De asemenea, a intervenit pentru a reduce cruzimea vandalilor lui Genseric, care au jefuit Roma în 455.

Leon a fost un păstor al sufletelor, un învățător exemplar al doctrinei creștine și o personalitate marcantă a Bisericii. Ne-a lăsat 96 de predici și 173 de scrisori, în care a expus învățătura creștină într-un limbaj clar și accesibil. Rugăciunile liturgice din epoca sa reflectă sobrietatea și precizia caracteristică stilului său și au influențat profund cultul creștin occidental.

În cei 21 de ani de pontificat, Papa Leon a consolidat unitatea Bisericii, în ciuda tendințelor separatiste venite din Galia și, în special, din Constantinopol.

A trecut la cele veșnice pe 10 noiembrie 461 și a fost înmormântat în bazilica „Sfântul Petru”. În anul 1754, a fost declarat Doctor al Bisericii.

11 noiembrie 1417 – Sfârșitul Schismei Occidentale

În secolul al XIV-lea, creștinătatea apuseană, și în special papalitatea, trecea prin vremuri dificile. Din anul 1308, timp de șaptezeci de ani, papii nu au mai rezidat la Roma, ci la Avignon, în Franța, devenind dependenți de politica acestei țări. Mai târziu, din 1378, timp de patru decenii, Biserica a fost marcată de prezența a doi și chiar trei papi (1409-1417), creând o criză de ascultare în rândul creștinilor occidentali: unii îl recunoșteau pe papa legitim de la Roma, iar alții pe antipapa din Avignon sau Pisa. Spre deosebire de Marea Schismă din anul 1054, care a divizat întreaga creștinătate, Schisma Occidentală nu a provocat o ruptură doctrinară, ci o confuzie privind autoritatea legitimă a papei. Rivalitățile și conflictele dintre statele europene au exacerbât această situație, fiecare țară sprijinind fie papalitatea romană, fie pe cea de la Avignon, în funcție de propriile interese. De exemplu, din 1377, Franța, Regatul de Napoli, Scoția, Castilia, Aragonul și Portugalia l-au sprijinit pe antipapa de la Avignon, în timp ce Anglia, Sfântul Imperiu German, Polonia, Ungaria, Flandra și Italia l-au recunoscut pe papa de la Roma.

Această situație dureroasă devenise insuportabilă. Prezența a doi sau chiar trei papi, dintre care doar unul era legitim, afecta grav unitatea Bisericii. În acest context, a apărut teoria conciliarismului, care susținea superioritatea Conciliului Ecumenic asupra papei, o idee falsă din punct de vedere dogmatic. Pe baza acestei teorii, în 1409, s-a convocat un sinod la Pisa, care a încercat să pună capăt schismei, declarându-i depuși pe Papa

Grigore al XII-lea de la Roma și pe Benedict al XIII-lea de la Avignon, și alegând un alt papă, pe Alexandru al V-lea. Cum cei doi declarați depuși nu au renunțat la funcție, creștinătatea apuseană s-a trezit cu trei papi.

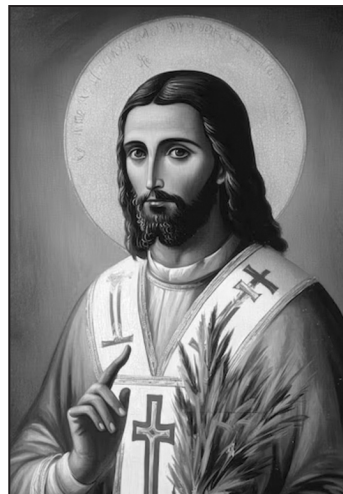
La presiunile împăratului neîncoronat Sigismund de Luxemburg, anti-papa Ioan al XXIII-lea a convocat un conciliu ecumenic la Konstanz în 1414. Papa Grigore al XII-lea a abdicat, iar antipapii Benedict și Ioan au fost depuși, lăsând Scaunul lui Petru vacant și pregătind terenul pentru alegerea unui nou papă, unic pentru întreaga Biserică. Pe 8 noiembrie 1417, colegiul cardinalilor și șase reprezentanți ai cinci mari națiuni europene au intrat în conclav pentru alegerea noului papă. În stradă, pe durata alegerii, se cânta *Veni, Creator Spiritus*, iar procesiunile reflectau dorința vie de refacere a unității Bisericii. După mai multe zile de vot, pe 11 noiembrie, cardinalul roman Otto Colonna a obținut majoritatea de două treimi și a acceptat să devină papă, luând numele de Martin al V-lea, inspirat de sfântul zilei. Cronicarul Ulrich von Richenthal povestește că, înainte ca procesiunea să se încheie, un strigăt puternic s-a auzit pe străzile aglomerate: „Avem un papă, pe Otto Colonna”, și peste 80.000 de oameni s-au adunat pentru a sărbători acest moment de bucurie imensă. Biserica avea din nou un papă legitim, punând astfel capăt Schismei Occidentale.

12 noiembrie 1623 –

Trece la cele veșnice sfântul Iosafat Kuncewycz

În secolul al XVI-lea, Rutenia ortodoxă a trecut de sub stăpânirea rusească sub cea poloneză, catolică. În acest nou context, mulți preoți ortodocși au intrat în comuniune cu Biserica Romei, păstrându-și însă vechile rituri și tradiții religioase. Aceștia au continuat, de fapt, o inițiativă începută la Conciliul Ecumenic din Florența, în 1439. În acest climat ecumenic, în jurul anului 1580, s-a născut în Volinia (Ucraina), într-o familie ortodoxă înstărită, Ioan Kuncewycz, viitorul apostol al unității creștinilor din această parte a Europei. Hotărât să se alăture greco-catolicilor, în 1604 a devenit călugăr cu numele de Iosafat și a intrat în mănăstirea bazilitană unită Sfânta Treime din Vilnius, unde în 1617 a început reforma care a dus la nașterea Ordinului Bazilian al Sfântului Iosafat.

Hirotonit preot în anul 1609, a urmat spiritualitatea orientală bazilitană, îmbinând-o cu cea profund misionară a iezuiților, având un succes atât de

mare, încât, în 1617, a fost numit mai întâi arhimandrit al mănăstirii sale și, la scurt timp, coadiutor al episcopului de Poloțk, aflat în actuala Republică Belarus. Apostolatul său, munca de reformare a vieții călugărești și promovarea unității creștinilor i-au adus apelativul de „răpitor de suflete”.

Ales episcop de Poloțk, și-a continuat cu același zel slujirea apostolică. A restaurat catedrala din oraș, a compus un catehism pentru popor și a promovat în continuare unirea cu Biserica Romei, ceea ce i-a atras ura multor ortodocși tradiționaliști și radicali. În timpul unei vizite pastorale la Vitebsk (Belarus), a fost sechestrat de un grup de creștini ortodocși fanatici, care l-au torturat și l-au aruncat într-un pârâu, unde s-a înecat. A fost martirizat pe 12 noiembrie 1623. Iosafat a fost canonizat în 1867, iar comemorarea lui în ziua martiriului are o semnificație ecumenică profundă, reflectând rugăciunea testamentară a Mântuitorului „ca toți să fie una”.

13 noiembrie 1460 – Moare Henric Navigatorul

Europeenii au fost mereu nemulțumiți de faptul că Islamul le blocase calea pe uscat spre Extremul Orient, și, deși au reușit abia în timpurile recente să spargă acest zid pe calea apelor, dorința lor de a cuceri noi teritorii și populații ale planetei a început să fie împlinită încă din secolul al XV-lea. Deja în secolul al XIII-lea, doi frați genovezi, Guido și Ugolino Vivaldi, se aventuraseră în Atlantic prin strămoarea Gibraltar, dar dispăruseră fără urmă. Situată la extremitatea vestică a continentului, Portugalia a profitat de propria localizare geografică și, eliberându-se de dominația Castiliei (în anul 1143), s-a aventurat spre Atlantic și coastele Africii. În anul 1415, Henric Navigatorul, fiul regelui Ioan I, a organizat cucerirea cetății Ceuta din Maroc.

Trei ani mai târziu, portughezii au descoperit Arhipelagul Madeira, iar în 1427 au ajuns pe Insulele Azore. Și-au continuat călătoria spre sud, pe lângă coasta africană (Insulele Canare), iar în 1441, Henric a înființat în sudul țării, la Sagres, o școală pentru formarea navigatorilor și cartografilor, promovând astfel nu doar explorarea mărilor și oceanelor, ci și extinderea creștinismului și combaterea unui dușman comun, Islamul.

Henric a fost Marele Maestru al Ordinului lui Cristos și, în fiecare an, a trimis nave finanțate de Ordin pentru explorarea coastelor africane. În 1443, Papa Eugen al IV-lea, iar în 1456, Papa Calixt al III-lea i-au acordat

acestui ordin dreptul de patronat asupra tuturor teritoriilor de pe coasta occidentală a Africii până în India. Aceasta însemna că întreaga viață a creștinilor din aceste teritorii urma să fie decisă de Portugalia, întrucât conducerea ordinului aparținea coroanei portugheze.

Un alt scop, mai puțin declarat, dar extrem de important pentru coroana portugheză, era profitabilul comerț cu sclavi negri. În planul său de extindere a dominației portugheze, Henric s-a folosit de republicile maritime ale Veneției și Genovei, cu ajutorul cărora portughezii au ajuns dincolo de insulele Capul Verde, până la vărsarea în ocean a râului Senegal.

Henric Navigatorul a murit pe 13 noiembrie 1460 în vila sa din Sagres. În acel moment, Portugalia își asigurase deja o poziție solidă pe rutele Atlanticului, deținând un monopol puternic, fapt care i-a permis să împartă stăpânirea oceanelor cu rivala Castilia, prin Tratatul de la Tordesillas (1494).

14 noiembrie 565 – Moare împăratul Iustinian

În Noua Romă (Constantinopol), ambițiosul Iustinian urcă pe tronul imperial în 527, într-o perioadă în care, în Occident, Imperiul Roman apusese de jumătate de secol. Dorind să reînvie vechea glorie a imperiului, prin reforme sociale și campanii militare victorioase, împăratul reușește să restaureze, în Orient, Imperiul Roman pe baze creștine. El se considera trimisul lui Dumnezeu, așa cum și primul împărat creștin, Constantin, era văzut de cronicarul său de curte, episcopul Eusebiu, „ca unul dintre apostoli”. Cezaropapismul era deja consolidat, iar Iustinian avea să-l ducă la apogeu. Pentru a afirma fără echivoc creștinismul, împăratul dispune închiderea Academiei din Atena, care reprezenta ultima fortăreață a culturii păgâne. În timpul său va fi construită în capitală măreața biserică „Sfânta Sofia”, care a servit drept catedrală a Patriarhiei Ecumenice de Constantinopol până în anul 1453, când turcii au transformat-o în moschee.

Noul împărat avea colaboratori apropiați puternici, în primul rând, pe energica sa soție, Teodora. Prin juristul Tribonian, a consolidat și reînnoit legislația imperială prin *Corpus iuris civilis*, care va sta la baza dreptului medieval european, iar cu ajutorul prefectului Ioan din Cappadocia, a organizat aparatul birocratic și administrativ al întregului imperiu. În plan militar, împăratul i-a încredințat generalului Belizarie misiunea de a distruge

puterea vandalilor, care dominau nordul Africii deja de un secol. În Italia, armatele imperiale i-au învins pe ostrogoți, iar în Spania, Andaluzia a fost smulsă din mâinile vizigoților și a intrat sub comanda Imperiului Roman de Răsărit.

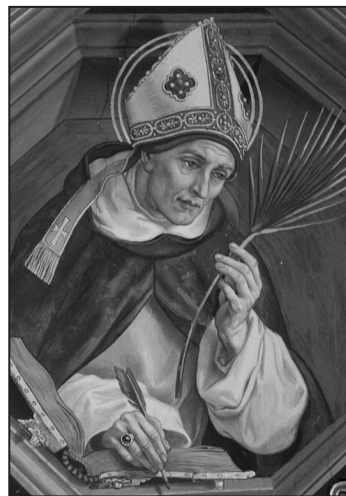
În relația sa cu Biserica, Iustinian a constrâns-o să intre în planurile și strategiile sale, limitându-i libertățile și independența. Considerându-se trimisul lui Dumnezeu cu o misiune concretă în imperiu, el îi trata pe episcopi cu reverență, deoarece aceștia, prin rugăciunile și acțiunile lor, îl ajutau pe împărat în politica sa, care avea ca scop binele tuturor. Între tron și altar, împăratul considera că trebuie să existe o frumoasă colaborare, o „simfonie” a celor două puteri într-un cor armonicos. Pentru binele Bisericii, Iustinian s-a implicat în dogmele și învățătura creștină, precum și în poziția onorifică a episcopilor în imperiu. Dacă învățătura creștină era respectată și Biserica invoca grația divină pentru împărat și structurile statale, binele imperiului era asigurat. Din aceste considerente, împăratul s-a implicat excesiv și, uneori greșit, în problemele doctrinare ale Bisericii. Timp de un an, l-a ținut captiv la Constantinopol pe Papa Vigiliu, constrângându-l să semneze condamnarea unei învățături corecte (*Trei Capitoale*). După eliberarea sa, papa a retractat această condamnare, iar împăratul l-a arestat și l-a încarcerat. Acest episod face parte dintr-un șir lung de evenimente care au contribuit la îndepărtarea și, ulterior, la ruptura creștinătății în două părți. O cauză principală a acestei schisme o reprezintă cezaropapismul orientală.

La moartea lui Iustinian, pe 14 noiembrie 565, cu excepția Britaniei, Galiei și a unei părți din Spania, granițele fostului Imperiu Roman fuseseră restabilite, dar pentru puțin timp. Italia de Nord va cădea curând sub puterea longobarzilor, iar în secolul al VIII-lea, Andaluzia va fi ocupată de mauri. În Orient, armatele imperiale vor lupta din greu pentru a nu cădea sub loviturile perșilor.

15 noiembrie 1280 – Trece la cele veșnice Albert cel Mare

Albert s-a născut la începutul secolului al XIII-lea, în Bavaria, într-o familie nobilă. Pe la vârsta de 16 ani a fost trimis la Padova pentru a studia teologia la renumita universitate de acolo, unde, mai mult decât în alte părți, se studiau și artele liberale (gramatica, retorica, logica, geometria, aritmetica, muzica și astronomia), domenii pentru care Albert avea o predilecție deosebită. În acest oraș, tânărul student intră în contact cu superiorul general al ordinului dominican, care îl ajută să intre în acest ordin călugăresc în anul 1229. În același an este trimis la Köln, unde se afla cea mai mare școală a ordinului.

În anii următori, Albert predă teologia la Hil-desheim, Freiburg, Regensburg, Strasbourg și Köln. La această ultimă școală și apoi la Univer-sitatea din Paris, îl cunoaște pe cel mai bun disci-pol al său, Toma de Aquino, care va deveni unul dintre cei mai învățați oameni ai Evului Mediu. Albert se întoarce la Köln, continuând să predea alături de Toma. În anul 1254 este numit supe-rior general al dominicanilor din Germania, dedi-cându-se total acestei slujiri. Albert vizitează pe jos mănăstirile ordinului, cerșindu-și hrana și adăpostul, predicând și învățând, împacându-i pe cei aflați în conflict, conform învățăturilor fon-datorului ordinului, sfântul Dominic de Guzman.

Timp de doi ani, Albert a stat la Roma, lângă curia papală, apărând călugării cerșetori de acuzele aduse împotriva lor, în timp ce continua să studieze și să scrie. În anul 1260 este consacrat episcop de Regensburg, dieceză pe care o păstorește doar doi ani, cerând insistent să fie eliberat din această slujire pentru a se putea dedica total studiului și predării. Revine cu satisfacție la activitatea de profesor de teologie și filo-sofie la Köln. În anul 1274, participând la lucrările Conciliului Ecumenic din Lyon, află de moartea marelui său discipol, Toma de Aquino, și declară: „S-a stins lumina Bisericii”. Câțiva ani mai târziu, când învățătura lui Toma este atacată la Paris, Albert merge acolo pentru a-l apăra pe acest strălucit părinte al scolasticii.

În ultimii doi ani din viață, Albert începe să-și piardă memoria, după ce trăise o viață dedicată studiului, predării, rugăciunii și ascezei, trăindu-și vocația într-o manieră care i-a meritat titlul de „cel Mare”. A trecut în veșnicie pe 15 noiembrie 1280 și a fost înmormântat în biserica „Sfântul Andrei” din Köln.

A fost declarat sfânt în anul 1931 de Papa Pius al XI-lea, care l-a procla-mat și doctor al Bisericii. Zece ani mai târziu, a fost declarat Doctor uni-versal și patron al celor care studiază științele naturale, întrucât Albert a fost cel mai mare spirit enciclopedic al Evului Mediu de vârf, promovând cu deosebită pricepere și această categorie a științelor.

16 noiembrie 1093 –

Trece la cele veșnice Margareta, regina Scoției

Margareta s-a născut în anul 1045, la Mecseknádasd, în Ungaria, unde tatăl ei, Eduard, succesori legitim la tronul Angliei, fusese exilat împreună cu soția sa de către regele danez Canut, care pusese stăpânire pe tronul regatului

englez. După moartea lui Canut, Eduard, împreună cu familia, decide să se întoarcă în Anglia, însă la scurt timp după sosirea lor, Eduard moare. Ocuparea tronului regal de normandul Wilhelm Cuceritorul o constrânge pe mama Margaretei, Agata, să caute refugiu în Scoția, la curtea regelui Malcolm al III-lea. Văduv, acesta se îndrăgostește de tânăra, frumoasa și inteligenta Margareta și o cere în căsătorie. Astfel, în anul 1070, la vârsta de 24 de ani, Margareta se căsătorește cu regele și devine regina Scoției.

Familia regală, formată din opt copii – șase băieți și două fete –, locuiește în castelul din Edinburgh. Aici, regina Margareta este un exemplu de sfințenie, înțelepciune domestică și politică, bunătate și multe alte virtuți, atât pentru soțul ei, copiii lor, cât și pentru întreaga populație a țării. Datorită reginei, modelul feudalismului englez și al unui parlament este introdus în Scoția, influențând profund societatea, mai mult chiar decât regele, care îi urma îndeaproape sfaturile și felul de a trăi.

Margareta este o promotoare activă a unei profunde reforme religioase catolice în Scoția, în comuniune cu Biserica Romei. Ea organizează viața liturgică, sprijină construirea multor biserici și mănăstiri, precum și case pentru pelerini și bolnavi. În intimitatea castelului din Edinburgh, regina coase veșminte sacre, decorează cărți și își edifică soțul cu lecturi sfinte (acesta fiind analfabet).

Regina Margareta, având o sănătate fragilă, se îmbolnăvește grav chiar când soțul ei este nevoit să lupte împotriva lui Wilhelm cel Roșu, care invadase Scoția. Regele și primul lor fiu sunt învinși și uciși pe 13 noiembrie în bătălia de la Alnwick. Aflând vestea, regina se roagă astfel: „Dumnezeule atotputernic, îți mulțumesc pentru că mi-ai trimis o așa mare durere în ultimele clipe ale vieții mele. Sper, cu ajutorul milostivirii tale, ca aceasta să-mi ajute la purificarea de păcatele mele”. Rugăciunea a fost consemnată de călugărul Teodoric, prior al mănăstirii din Durham, apoi arhiepiscop, confesor, părinte spiritual și biograf al reginei Margareta. Pe 16 noiembrie 1093, în castelul de la Edinburgh, regina închide ochii pentru această lume.

Datorită vieții exemplare, fidelității față de Biserică și carității sale, Papa Inocențiu al IV-lea o canonizează în anul 1250. Nenumărate alte persoane din familii nobile și regale vor fi botezate cu numele ei, ca semn al demnității sacre ce trebuie să marcheze viața celor care au în puterea lor destinele oamenilor. Cea mai veche biserică dedicată sfintei Margareta este Capela Saint Margaret din castelul de la Edinburgh.

17 noiembrie 1231 – Trece la cele veșnice Elisabeta a Ungariei

Elisabeta a fost fiica regelui Ungariei Andrei al II-lea și era înrudită cu împăratul Germaniei. La doar 14 ani, tatăl ei o căsătorește cu ducele Ludovic al IV-lea de Turingia, care avea 20 de ani. O servitoare a Elisabetei redă cuvintele acesteia: „Dacă iubesc atât de mult o creatură muritoare, cu cât mai mult trebuie să-l iubesc pe Domnul, nemuritor și stăpânul tuturor!” Servitoarea completează descrierea iubirii dintre cei doi: „Se iubeau cu o iubire minunată, se încurajau cu o dragoste plăcută, unul pe celălalt, în a-l lăuda și sluji pe Dumnezeu”. Felul în care cei doi tineri căsătoriți trăiau în sobrietate și convingerile lor religioase au stârnit dispreț în rândul doamnelor din anturajul lor. Soacra și cumnata Elisabetei erau nemulțumite de comportamentul nou-venitei în familie.

Elisabeta le răspundea: „Cum aş putea să port o coroană atât de prețioasă în fața unui rege încoronat cu spini?” Soțul ei însă o iubea fără rezerve și era cucerit de exemplul soției sale, adoptând ca motto al stemei sale trei cuvinte care reprezentau un întreg program de viață: „Pietate, Curăție, Dreptate”.

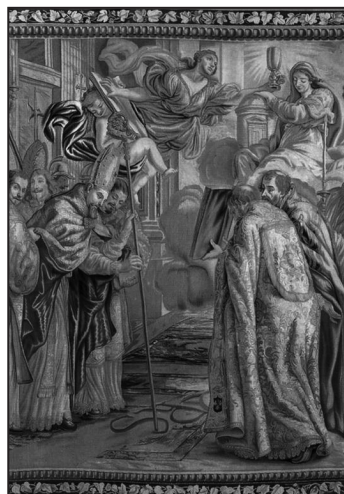
La 15 ani, Elisabeta a născut un fiu, iar la 17 și 20 de ani, două fiice. În anul 1227, cu doar 20 de zile înainte de nașterea celui de-al treilea copil, soțul ei a murit la Otranto, în timp ce se pregătea să plece în cruciadă. Moartea lui Ludovic a fost o oportunitate pentru adversarii Elisabetei, care au alungat-o din castelul de la Wartburg și i-au luat cei trei copii. Fascinată de sfântul Francisc din Assisi, Elisabeta a renunțat la moștenirea sa și a intrat în rândul terțiarilor franciscani. În timpul cât a fost ducesă și avea bunuri materiale, ea dăruia generos săracilor. Acum, îmbrățișând-o pe „sora sărăcie”, a folosit ceea ce i-a mai rămas pentru a construi un spital și un cămin pentru leproși, unde s-a dedicat complet slujirii bolnavilor până în ultima zi a vieții sale, 17 noiembrie 1231.

Episcopul de Marburg, oraș unde Elisabeta și-a dedicat viața slujirii celor bolnavi, a scris despre ea: „În afara acestor fapte exterioare în favoarea săracilor, o spun în fața lui Dumnezeu că rar am văzut o femeie mai contemplativă; întorcându-se în locul izolat unde se ruga, a fost văzută de mai multe ori cu fața strălucind în chip miraculos, în timp ce din ochii ei ieșeau două raze de soare”.

Elisabeta a fost canonizată la doar patru ani după moartea sa și a devenit un model pentru multe femei din lumea germană, dornice să se dedice contemplării lui Dumnezeu și slujirii celor săraci și bolnavi.

18 noiembrie – Sfințirea bazilicilor „Sf. Petru” și „Sf. Paul”

Sfântul apostol Petru, răstignit cu capul în jos, a fost înmormântat pe locul martiriului său, pe colina Vatican, în timpul împăratului Nero. Sfântul Paul, decapitat, a fost înhumat pe Via Ostiense, în afara zidurilor Romei, în locul unde se află astăzi bazilica ce îi poartă numele. Martiriul său a avut loc tot în timpul împăratului Nero. Împăratul Constantin, după ce a construit prima bazilică pe terenul cumpărat de la familia Laterani, a ridicat alte șapte biserici în Roma, dintre care cea mai importantă a fost dedicată apostolului Petru, iar a doua, apostolului Paul. După 11 secole, vechea bazilică „Sfântul Petru” a fost înlocuită cu una nouă, a cărei construcție a început în timpul Papei Iuliu al II-lea, în anul 1506, și a fost consacrată de Papa Urban al VIII-lea pe 18 noiembrie 1626. Sub altarele și în cripta acestei bazilici se află mormintele multor papi sfinți, însă cel mai de preț mormânt este cel al apostolului Petru, aflat sub altarul principal al bazilicii, loc în care doar Sfântul Părinte papa, poate celebra sfânta Liturghie.

Vechea bazilică dedicată sfântului Paul a fost distrusă de un incendiu în anul 1823, fiind refăcută și re consacrată în anul 1854 de Papa Pius al IX-lea, în prezența a numeroși cardinali și episcopi veniți la Roma cu ocazia proclamării dogmei Neprihănitei Zămislirii a sfintei Fecioare Maria. Papa Pius al IX-lea a ales să unească într-o singură sărbătoare aniversarea bazilicilor închinatelor celor doi mari apostoli Petru și Pavel, locuri care atrag și astăzi milioane de pelerini ce vin să se roage la mormintele acestora.

Petru, care a mărturisit primul credința în Cristos, și Paul, care a luminat adâncimile tainei dumnezeiești; pescarul Galileei, care a constituit Biserica originară cu dreptii lui Israel, și învățătorul și doctorul, care a vestit mântuirea tuturor oamenilor (din *Prefața sfinților Petru și Paul*).

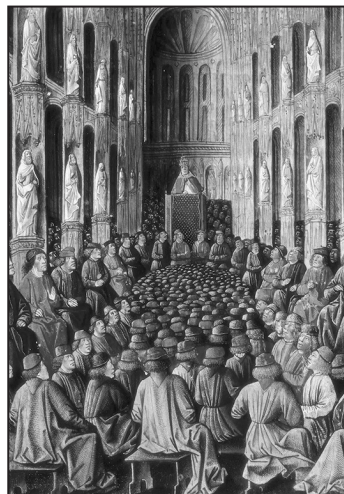
Cele două bazilici păstrează moaștele, amintirea și profeția lor.

Isus Cristos este Templul sfânt prin excelență: slăvit în trupul său înviat, el este locul în care se manifestă prezența lui Dumnezeu: „Însă vine ceasul – și acum este – când adevărații adoratori îl vor adora pe Tatăl în duh și adevăr” (*In 4,23*). Rămânând în el, trăim experiența comuniunii cu Cristos în comunitatea credincioșilor: „Nu știți că voi sunteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi? Căci templul lui Dumnezeu, care sunteți voi, este sfânt” (*1Cor 3,16-17*). Cei care sunt uniți în credință

și iubire formează împreună Trupul mistic al lui Cristos (1Cor 10,17). De aceea, la începutul comunităților creștine, nu existau locuri dedicate doar celebrărilor religioase și rugăciunii, iar credincioșii se adunau în case pentru a asculta Cuvântul și a celebra Euharistia. Pe măsură ce numărul creștinilor a crescut, a devenit necesară găsirea unor spații mai mari, ceea ce a condus la formarea *domus ecclesiae* – „casa bisericii”, a comunității de credincioși. Aceste spații erau dedicate închinării lui Dumnezeu, dar cele mai importante „pietre” rămân oamenii care se adună, pietrele vii, pentru a aduce cult Dumnezeului cel de trei ori sfânt.

19 noiembrie 1095 – Începe Sinodul din Clermont

Între 19 și 28 noiembrie 1095, la Clermont, în Franța, s-a desfășurat un sinod prezidat de Papa Urban al II-lea, la care au participat aproximativ 300 de episcopi și abați. Una dintre principalele teme discutate în cadrul acestui sinod a fost apelul papei către francezi și întreaga creștinătate occidentală pentru organizarea unei cruciade, având ca scop eliberarea Țării Sfinte de sub dominația musulmană și sprijinirea pelerinilor care se îndreptau spre aceste locuri sacre pentru a se închina. Papa Urban al II-lea a subliniat că Franța avea o populație numeroasă și că, în Țara Sfântă, cunoscută și sub numele de Canaan, „curge lapte și miere”. El i-a îndemnat pe francezi să-și folosească spadele în slujba lui Dumnezeu. În timpul discursului său, cei prezenți au strigat: „Dieu le veult!” („Dumnezeu vrea aceasta!”).

Situația politică a creștinătății orientale se deteriorase încă din 1085, când Antiohia a căzut în mâinile musulmanilor, iar turcii au ajuns în Marea Egee. În primăvara anului 1095, însuși împăratul bizantin Alexie I Comnen a solicitat ajutorul creștinilor occidentali pentru a opri înaintarea forțelor musulmane.

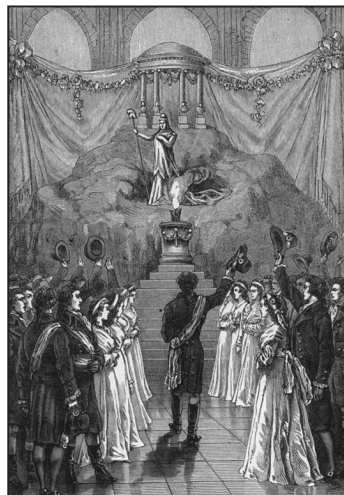
Cronicarii care au relatat ulterior discursul papei au colorat evenimentul în tonuri belicoase, care nu au fost prezente în cuvintele lui Urban al II-lea. De fapt, intenția principală a papei a fost să facă un apel la pace și la încetarea conflictelor în care nobilimea medievală era implicată. În acest scop, Biserica predica „pacea lui Dumnezeu”, stabilind anumite perioade din an în care războaiele erau interzise. Urban al II-lea i-a invitat pe nobili să meargă în pelerinaj în Țara Sfântă ca formă de penitență. Termenul

„cruciadă” a apărut abia în secolul al XIII-lea și reprezintă o interpretare ulterioară a fenomenului, care a evoluat într-o direcție diferită de viziunea inițială a papei, fiind influențat de interese politice și puteri occidentale.

20 noiembrie 1793 – Întronizarea zeiței Rațiunii pe altarul catedralei „Notre-Dame” din Paris

Revoluția Franceză se încadrează într-un context social, ideologic și politic de laicizare a gândirii și vieții omului, de promovare a unei democrații în care revoluționarii francezi decapitează (ghilotinează) Biserica Catolică și monarhia, reprezentantele teocrației și ale Vechiului Regim. Descreștinarea în statul francez și ulterior în multe alte state reprezintă noua paradigmă a lumii moderne și contemporane. În contextul revoluției din Franța, descresștinarea are ca rezultat adoptarea cultelor Rațiunii, Ființei Supreme și teofilantropia, o religie civilă complet ruptă de Biserică.

În anul 1793, revoluționarii interzic orice religie și Biserică pe teritoriul Franței. Țara este condusă acum de girondinii lui Danton și iacobinii lui Robespierre, iar din toamna acestui an sunt trimise bande revoluționare care consolidează regimul terorii și al descresștinării, și instaurează prin forță și violență cultele revoluționare ale Rațiunii și Ființei Supreme. În luna octombrie este promulgat un calendar revoluționar care îl înlocuiește pe cel creștin. Săptămâna avea zece zile și în acest calendar nu exista nicio referire la Biblie sau la religia creștină. Revoluționarii instaurează o Nouă Eră și declară sfârșitul Erei creștine. Sărbătorile laice celebrau natura, rațiunea și omul. Denumirile străzilor care conțineau nume de sfinți sunt înlocuite cu altele, laice; folosirea clopotelor este interzisă – acestea sunt topite și din metalul lor se construiesc tunuri. Multe biserici sunt închise sau folosite drept temple pentru noua eră revoluționară. Clericii care nu jură pe Constituția civilă a clerului sunt penalizați grav sau condamnați la moarte. Momentul culminant al luptei contra religiei și Bisericii îl constituie întronizarea pe altarul catedralei „Notre-Dame” din Paris a zeiței Rațiunii în persoana unei femei de moravuri ușoare și cântăreață la Opera din Paris (20 noiembrie 1793). În anul următor, vine la putere Robespierre, care anulează cultul zeiței Rațiunii și instaurează cultul Ființei Supreme. După un an, în 1795, este instaurată Teofilantropia. Revenirea oficială la catolicism se realizează

în urma Concordatului din anul 1801 dintre Napoleon și Papa Pius al VII-lea. Laicismul aproape agresiv prezent în Franța își are rădăcinile în aceste rătăcirii apocaliptice din anii grei ai Revoluției Franceze.

21 noiembrie 1964 –

Decretul despre ecumenism *Unitatis redintegratio*

În cadrul Conciliului Ecumenic al II-lea din Vatican, pe 21 noiembrie 1964, este publicat unul dintre documentele ce reprezintă exprimarea oficială la nivelul cel mai înalt al Bisericii Catolice a rugăciunii testamentare a Mântuitorului: „Ca toți să fie una, după cum tu, Tată, ești în mine și eu în tine, ca și ei să fie una în noi, pentru ca lumea să creadă că tu m-ai trimis” (In 17,21). Isus Cristos a înființat o singură Biserică, iar promovarea refacerii unității între toți creștinii reprezintă și ar trebui să reprezinte unul dintre principalele țeluri nu numai ale Bisericii Catolice (vezi și octava mondială de rugăciune pentru unitatea creștinilor, 18-25 ianuarie), ci al tuturor celor care cred în Cristos.

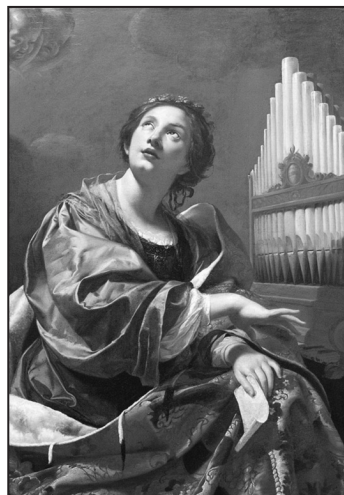
Conjuncturi istorice defavorabile au rupt unitatea Bisericii lui Cristos, iar diviziunile dintre creștini reprezintă un semn al slăbiciunii și intereselor lor contrare evangheliei și un mare scandal în același timp. În contextul lumii contemporane, marcată de o comunicare multiplă la nivel planetar, Biserica Catolică răspunde semnelor timpului punând la dispoziția catolicilor ajutoarele, căile și mijloacele prin care ei pot răspunde la chemarea la unitate pe care Dumnezeu o adresează tuturor celor care cred în el.

Decretul despre ecumenism reprezintă și un semn al Duhului Sfânt, care este Duhul unității, iar refacerea unității creștinilor, mai mult decât o lucrare a oamenilor, reprezintă lucrarea lui Dumnezeu, care nu-și părăsește Biserica.

Ca detaliu local important, este bine de știut că mottoul lungului episcopat al actualului episcop emerit de Iași, Petru Gherghel, a fost tocmai acesta: „Ca toți să fie una”. Aceasta și pentru faptul că între sediul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei și sediul Episcopiei Romano-Catolice de Iași există doar o stradă îngustă, lăsată providențial de Dumnezeu pentru a fi parcursă cât mai des împreună de creștinii celor două Biserici-surori. Pe 9 mai 1999, în Parcul Izvor din București, în prezența Papei Ioan Paul al II-lea și a Patriarhului Teoctist, creștinii au strigat în repetate rânduri „Unitate!”, iar vizita apostolică a Papei Francisc în România (31 mai – 2 iunie 2019) s-a desfășurat sub deviza „Să mergem împreună!”

22 noiembrie – Sfânta Cecilia

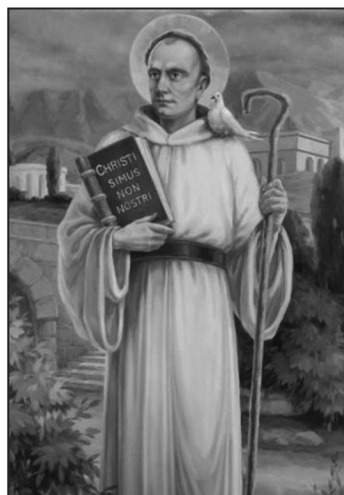
Tânăra Cecilia, dintr-o familie nobilă romană, a fost martirizată în jurul anului 230, în timpul împăratului Alexandru Sever și al Papei Urban I. Cultul ei, căruia îi este dedicată bazilica cu același nume din Trastevere (Roma), este anterior edictului din anul 313, când creștinismul a fost legalizat de către împăratul Constantin. Pătimirile Ceciliei sunt relatate de *Passio Sanctae Ceciliae*, ce reprezintă mai mult o scriere cu caracter literar decât una strict istorică. Conform acestei scrieri, Cecilia este dată în căsătorie patricianului Valerian, căruia, în ziua celebrării căsătoriei, tânăra mireasă îi dezvăluie faptul că s-a convertit la creștinism și că a făcut un vot de a rămâne fecioară. Soțul o acceptă și se pregătește să devină și el creștin. Este botezat în secret de Papa Urban I, iar apoi și fratele lui, Tiburțiu, se botează și intră în rândul comunității creștine. Cei doi frați sunt descoperiți că sunt creștini și, după ce au fost torturați, sunt decapitați împreună cu Maxim, cel care îi păzea și care, pe drumul spre supliciu, s-a convertit și el la creștinism. Prefectul Almachius decide să o ucidă și pe Cecilia, însă, datorită popularității acesteia, îi este teamă de o revoltă publică, și după ce o supune unei judecăți sumare, o închide într-o baie supraîncălzită. După o zi și o noapte, închisă în această baie, gărzile o găsesc în viață pe Cecilia, înconjurată de o rouă cerească. Prefectul decide decapitarea ei, însă călăul nu reușește să-i taie gâtul; Cecilia mai trăiește trei zile, timp în care le dă săracilor toate bunurile ei, casa o oferă Bisericii, și, nemaiputând vorbi, își mărturisește credința într-un unic Dumnezeu întreit în Persoane cu degetele de la mâini. Așa a sculptat-o Maderno în celebra statuie păstrată sub altarul central al bazilicii dedicate memoriei sale. O culegere medievală de biografii hagiografice (*Legenda Aurea*) ne spune că Papa Urban I, ajutat de diaconi, a înmormântat trupul tinerei fecioare în Catacombele sfântului Calixt. În anul 821, Papa Pascal I i-a mutat relicvele în bazilica „Sfânta Cecilia” din Trastevere. Cu ocazia jubileului din anul 1600, când a fost restaurată această bazilică, a fost găsit sarcofagul care conținea corpul tinerei fecioare sfinte într-o stare optimă de conservare, acoperit cu un veșmânt de mătase și aur. Din perioada târzie a Evului Mediu avem și tradiția care face o legătură strânsă între sfânta Cecilia și muzica sacră. Ea este invocată și celebrată ca patroană și protectoare a muzicienilor și cântăreților de muzică religioasă, iar una dintre instituțiile celebre de muzică sacră, Academia de

Muzică, fondată la Roma în anul 1584, îi este dedicată tinerei fecioare martire Cecilia. Lăsând deoparte aura legendară care o înconjoară, sfânta Cecilia rămâne un model exemplar de credință și iubire eroică, iar evanghelia din inima ei i-a dat forța de a rămâne neclintită în credință în fața persecutorilor și călăilor. Faptul că a devenit patroana muzicienilor și cântăreților de muzică sacră nu face altceva decât să confirme iubirea și venerarea deosebită cu care creștinii de ieri și de astăzi o înconjoară.

23 noiembrie 615 – Trece la cele veșnice sfântul Columban

Sfântul Columban s-a născut în Irlanda, între anii 525 și 543, într-o familie bogată, care i-a oferit posibilitatea unei educații înalte. Când avea în jur de 15 ani, s-a întrebat ce cale să urmeze în viață, iar o femeie cu faimă de sfințenie îl sfătuiește să intre în mănăstire. Columban se gândeste bine la această propunere și bate la porțile mănăstirii din Clain-Inis, unde se dedică rugăciunii și studierii Sfintei Scripturi și a sfinților părinți ai Bisericii. Deoarece vizitele frecvente ale rudelor și prietenilor îl întrerupeau prea mult din activitățile lui, se mută mai spre nord, în mănăstirea de la Bangor, unde devine maestru al novicilor. Nu rămâne mult timp nici aici, căci, auzind de decăderea creștinismului pe

continent, decide să plece misionar în centrul Europei. Împreună cu 12 călugări, în anul 588 (circa) debarcă în Galia și înființează o mănăstire la Annegray, în Burgundia. La scurt timp, înființează alte două mănăstiri, la Luxeuil și Fontaine. Din cauza rigidității caracterului său, Columban este alungat de la Luxeuil și se îmbarcă la Nantes pentru a reveni în Irlanda. Însă un vânt puternic, contrar destinației, este interpretat de Columban ca voință divină. Așa că hotărăște să își continue peregrinarea spre centrul Europei. Lăsând Galia, călugărul misionar se va opri în Austria, la Bregenz, unde înființează o altă mănăstire, care devine un important centru de evanghelizare. De fapt, toate mănăstirile pe care le-a înființat erau gândite ca centre de spiritualitate și de evanghelizare. Din această zonă, călugărul misionar își continuă drumul spre Italia și se oprește la Bobbio, în apropiere de Piacenza, unde, în ultimul an de viață, construiește cea mai mare mănăstire dintre multele pe care le-a înființat în viața sa. Aici se găsea și una dintre cele mai importante biblioteci din peninsula italică. În această mănăstire trece la cele veșnice pe 23 noiembrie 615, iar relicvele sale se află

în cripta basilicii care îi este dedicată. Sfântul Columban face parte dintr-o lungă listă de sfinți de origine irlandeză care au avut un rol foarte important în consolidarea creștinismului și a civilizației creștine în Europa. Merită menționați: sfântul Chilian – la Arras, sfântul Gall – lângă lacul Konstanz, sfântul Fursy – la Peronne, sfântul Romuald – la Malines, sfântul Livin – la Gand, sfântul Virgiliu – la Salzburg, iar în Italia, sfântul Fredian, venerat la Lucca, sfântul Ursus – la Aosta, sfântul Donat – la Fiesole, sfântul Folc – la Piacenza, sfântul Emilian – la Faenza și sfântul Catald – în Puglia și în centrul Siciliei. Împreună cu pleiada călugărilor săi, mulți dintre ei declarați sfinți, în prima perioadă a Evului Mediu, Columban este cel mai important om al timpului său, atât prin cultură, cât și prin sfințenia vieții. Așa cum va fi mai târziu sfântul Bernard, așa este acum Columban, principala personalitate europeană de care au ascultat mai-marii timpului, iar tiranii au tremurat în fața lui. Regula monastică scrisă de el este rigidă, dar, în fond, nu este altceva decât evanghelia adaptată unei lumi care nu se putea dezvolta decât acceptând radicalismul evanghelic.

24 noiembrie 1833 – Se naște Antoine Labelle

Declarat de autoritățile Canadei drept personalitate istorică națională, preotul Antoine Labelle este o figură legendară a acestei țări datorită rolului pe care l-a avut în a-i ajuta pe canadienii de origine franceză să nu mai emigreze spre SUA și să se stabilească în regiunile Quebec, Ontario și Manitoba.

Născut în 1833 în Sainte-Rose (Laval), Canada de Jos, Antoine Labelle și-a părăsit casa la vârsta de zece ani pentru a urma cursurile Seminarului Minor „Sfânta Tereza”, unde a studiat până în anul 1852 și, ulterior, a continuat pregătirea teologică. Între anii 1855 și 1856 și-a încheiat studiile la Seminarul Major din Montréal și a fost hirotonit preot la vârsta de 23 de ani.

În anul 1859, este numit paroh la Saint-Antoine-Abbé, în comitatul Huntingdon. În timpul slujirii în acea parohie, și-a dezvoltat abilitățile de mediator și a cunoscut mai bine situația canadienilor francezi care emigrau în Noua Anglie (SUA). În anul 1868, Labelle este numit paroh la Saint-Jérôme, comunitate pe care a slujit-o timp de 22 de ani. Cu influența pe care o avea în Partidul Conservator, el a conceput un plan foarte vast și înțelept de dezvoltare de noi terenuri agricole la nord-vest de Montréal,

pentru a opri valul de emigrare franco-canadiană în Statele Unite ale Americii.

Planul de colonizare al lui Labelle era în concordanță cu logica colonială din Quebecul secolului al XIX-lea. La acea vreme, populația de origine europeană din Canada de Jos creștea și ocupa teritoriile indigene din valea râului Sfântul Laurențiu, în timp ce teritoriile situate în interior erau ținta dezvoltării și exploatării forestiere. Regiunea care era în atenția lui Labelle fusese ocupată de diferite populații indigene timp de șase milenii. Acum, băștinașii cereau autorităților coloniale protejarea teritoriilor și compensații financiare pentru terenurile ocupate fără acordul lor. Ca răspuns, guvernul a rezervat unele terenuri pentru uzul lor exclusiv, ceea ce a servit și obiectivului guvernului de asimilare și colonizare, menit să forțeze Primele Națiuni să se stabilească definitiv și să adopte un stil de viață bazat pe agricultură.

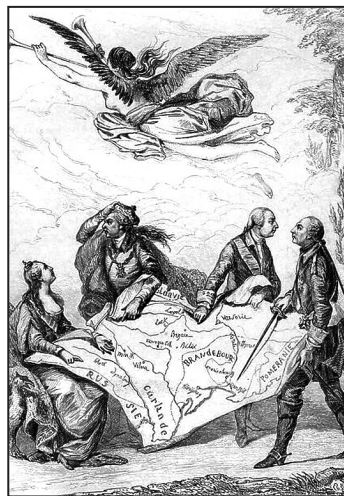
Personaj principal în colonizarea din Golful Sf. Laurențiu și promotor al dezvoltării economice și al rețelei feroviare, Labelle a ajutat la înființarea a aproximativ 20 de parohii și la stabilirea a aproape 5.000 de locuitori în regiune. A plecat în două misiuni guvernamentale în Europa, în 1885 și 1889, pentru a recruta coloniști vorbitori de limbă franceză și pentru a stimula comerțul economic. Labelle este, de asemenea, recunoscut pentru rolul său ca ministru adjunct al Departamentului Agriculturii și Colonizării din Quebec, din 1888 până în 1890. Cunoscut sub numele de „Curé Labelle” și „regele Nordului”, memoria lui trăiește în cultura populară, în numele locurilor și în seriale de televiziune populare. Antoine Labelle trece la cele veșnice în anul 1891 și este înmormântat în cripta cimitirului bisericii „Saint-Jérôme”.

25 noiembrie 1795 – Disparația Poloniei

În anul 1683, Polonia a fost liderul principal al coaliției creștine contra turcilor, învinși sub zidurile Vienei. În secolul următor însă, din cauza războiului intern de succesiune, această mare putere europeană decade. O altă cauză a slăbiciunii sale o reprezintă numărul exagerat de mare al nobililor în raport cu populația țării, iar toți acești nobili aveau drept de veto, paralizând astfel puterea Parlamentului și ducând țara într-o stare în care nu mai putea fi guvernată. Nici monarhia nu era capabilă să controleze nobilimea, căci tocmai nobilimea era cea care alegea regele. Din aceste cauze, Polonia devenea o pradă tot mai ușoară pentru vecinii săi: Rusia, Prusia și Austria. După moartea regelui Augustus al III-lea, în anul 1763, țarina Rusiei, Ecaterina a II-a, consideră că a sosit momentul potrivit să-l pună pe tronul Poloniei pe fostul ei favorit, Stanislaw Poniatowski; astfel începe perioada dură a celor trei împărțiri ale acestei țări între puterile vecine.

Odată cu slăbirea puterii turcești, în Balcani avansează puterea rusească, iar în acest context, Austria și Prusia ajung la un acord cu Rusia pentru a-și împărți între ele Polonia; aceasta este mutilată de unele dintre teritoriile sale în luna august a anului 1772. Monarhia poloneză încearcă să se apere de cotropitori, precum și de dușmanii interni, nobilii. În anul 1791, Parlamentul polonez aprobă o nouă Constituție, instaurând o monarhie ereditară și abolind sistemul monarhic anterior, electiv; în același timp, desființează dreptul de veto al nobililor. Din exterior, țarina Ecaterina consideră noile legi ale Poloniei prea revoluționare (inspirate din Revoluția Franceză), iar la începutul anului 1793, Rusia și Prusia invadează Polonia și își împart între ele teritoriul acesteia. Conduși de Tadeusz Kosciuszko, polonezii se revoltă împotriva ocupației străine. În luna octombrie a anului 1795, Austria, Prusia și Rusia invadează din nou Polonia, iar pe 25 noiembrie 1795, regele Stanisław August este constrâns să abdice; juridic, aceasta înseamnă dispariția statului numit Polonia. Ca stat autonom, Polonia va renaște doar la sfârșitul Primului Război Mondial, în anul 1919, când puterile care o cotropiseră vor fi învinse.

Tripla împărțire a Poloniei nu reprezintă doar un eveniment politic și militar, ci are și cauze religioase: Polonia catolică nu era văzută cu ochi buni de Rusia ortodoxă și de Prusia protestantă.

26 noiembrie 1504 – Moare regina Isabela I a Spaniei

Isabela s-a născut în anul 1451, în familia regală a regelui Ioan al II-lea al Castiliei și a celei de-a doua soții a acestuia, Isabela a Portugaliei. A fost educată cu multă dragoste și înțelepciune de mama sa și condusă spiritual de călugări franciscani. La vârsta de 18 ani, se căsătorește cu principele ereditar al Aragonului și rege al Siciliei, Ferdinand. Unirea prin căsătoria lor a celor două regate, Castilia și Aragon, creează premisele *Reconquistei* peninsulei iberice de sub dominația musulmanilor, care de opt secole stăpâneau aceste teritorii. Este încoronată regină de Castilia și León în anul 1474; își consacră regatul lui Dumnezeu și jură fidelitate față de legile Bisericii, obligându-se să își conducă supușii în dreptate, respectând libertățile și drepturile tuturor. Politica ei înțeleaptă și colaborarea cu toate instituțiile, civile și religioase, o fac iubită și respectată de popor, iar în scurt timp reușește să aducă pacea între diferitele facțiuni, până atunci rivale.

Colaborarea strânsă cu autoritățile Bisericii, inclusiv cu Papa Alexandru al VI-lea, favorizează reforma clerului și a ordinelor călugărești. În acest context favorabil răspândirii credinței, Spania dă Bisericii mulți sfinți și misionari, care vor evangheliza nu doar teritoriile țării, ci și noile continente: America și Filipine. Pe plan cultural și teologic, Isabela înființează celebra Universitate Alcalá de Henares, precum și multe colegii și academii pentru laici, unde se formează o întreagă clasă intelectuală care va contribui la Renașterea spaniolă și va avea un rol deosebit în dezbaterile Conciliului Ecumenic din Trento.

Preocupată de răspândirea credinței și de combaterea învățăturilor religioase greșite, Isabela obține de la papa aprobarea înființării Tribunalului Inchiziției, care are un mare rol în îndepărtarea evreilor din structurile economice și politice ale țării. De fapt, puterea economică și financiară a evreilor era atât de mare în Spania, încât punea în pericol însăși existența noului regat creștin unit prin căsătoria celor doi regi. Inchiziția nu i-a persecutat pe evreii care își mărturiseau deschis credința, ci pe falșii evrei convertiți la creștinism din interes. Totuși, în anul 1492, Isabela și Ferdinand revocă dreptul de ședere în teritoriile lor pentru evrei și îi constrâng fie să devină creștini, fie să părăsească teritoriile conduse de ei. La începutul acestui an, mai precis, la 2 ianuarie, după zece ani de luptă, este cucerită Granada, ultima redută musulmană pe pământul creștin al Spaniei. La două luni după această strălucită victorie, aici cei doi suverani acceptă proiectul genovezului Cristofor Columb, care în toamna aceluiași an va descoperi un nou continent: America.

În teritoriile descoperite, regii catolici au primit de la Papa Alexandru al VI-lea dreptul de patronat, care implica și obligația de a susține evanghelizarea populațiilor indigene. Slujirea misionarilor pe noul continent și angajamentul coroanei, atât în plan civil, cât și religios, vor contribui la nașterea unei noi și originale culturi și civilizații creștine în teritoriile supuse coroanei spaniole. Ultimii ani ai reginei Isabela au fost umbriți de multe dureri familiale, dar ea a rămas fermă până la sfârșit în îndeplinirea datoriilor sale de regină catolică. A trecut la cele veșnice la Medina del Campo, pe 26 noiembrie 1504.

Cauza de beatificare a Isabellei a început de mult timp, însă ca urmare a faptului că a fost regină, adică implicată într-un vast și complicat context politic și religios, atât în Spania, cât și pe noile continente, luarea unei

decizii încă întârzie. Indiferent de ceea ce spun opozații săi, motivați de ideologii laice sau anticatolice, în viața privată, Isabela a avut un comportament exemplar, iar ca regină, înțelepciunea, clarviziunea și determinarea ei au făcut-o una dintre suveranele cele mai importante ale Spaniei și ale teritoriilor care vor intra sub suveranitatea acestei coroane catolice.

27 noiembrie 784 – Trece la cele veșnice sfântul Virgil

Virgil s-a născut în Irlanda, în jurul anului 700; această insulă nu a fost niciodată ocupată de romani și a devenit creștină odată cu predicarea sfântului Patriciu (†461). Creștinismul din Irlanda nu era organizat în dieceze și parohii, așa cum era pe continent, ci în formă monastică, unde abatele unei mănăstiri era nu doar conducătorul spiritual al călugărilor, ci și al laicilor. Virgil va avea același parcurs, devenind călugăr și apoi abate al mănăstirii din Aghaboe. Asemenea altor sfinți irlandezi (Colomban, Chilian, Gall), în anul 743 (circa) părăsește Irlanda, îndreptându-se spre Franța, unde este primit de regele Pepin cel Scund. La curtea lui de la Quierzy, lângă Compiègne, stă doi ani, după care se îndreaptă spre Bavaria, invitat fiind de ducele Odilon. Acesta îi încredințează Abația „Sfântul Petru” din Salzburg, iar în anul 748 îl numește episcop al orașului, însă fără a-l consulta în prealabil pe apostolul germanilor, sfântul Bonifaciu. Nemulțumit de acest gest, mai târziu Bonifaciu îl va acuza pe Virgil că susține o teorie greșită în domeniul cosmologic, teoria antipozilor, conform căreia, în afară de planeta Pământ, ar exista și o altă lume populată de oameni (suntem cu opt secole înainte de Copernic și Galilei). Ca o consecință în planul doctrinei creștine, reieșea faptul că Virgil nega unitatea neamului omenesc și răscumpărarea lui de către Cristos, așa cum susține Sfânta Scriptură. Ajunsă la urechile Papei Zaharia, teoria episcopului Virgil este condamnată, iar acesta se supune deciziei papale; lasă deoparte disputele științifice și se dedică în întregime slujirii misionare. În anul 774, inaugurează catedrala din Salzburg, unde sunt transferate relicvele sfântului Rupert, primul episcop al acestui scaun episcopal.

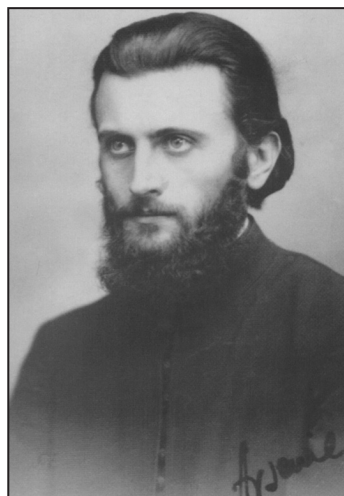

Activitatea episcopului Virgil nu s-a limitat la Dieceza de Salzburg. Înfălcărat de zel misionar, a predicat în provinciile Carintia, Stiria și în zona Panoniei. A înființat multe abații (de exemplu, „Sfântul Candid” în Trentino-Tirolul de Sud, unde a stabilit regula benedictină). Consumat de slujirea

pastorală, neobositul episcop trece la cele veșnice pe 27 noiembrie 784, la Salzburg, unde este înmormântat în catedrala ridicată de el. Este declarat sfânt mult mai târziu, în anul 1233, de către Papa Grigore al IX-lea.

28 noiembrie 1989 – Trece la cele veșnice Arsenie Boca

Preotul Arsenie (Zian) Boca s-a născut în anul 1910, la Vața de Sus, județul Hunedoara. A urmat Liceul Național Ortodox din Brad, pe care l-a finalizat ca șef de promoție în anul 1929. În același an, s-a înscris la Academia Teologică din Sibiu, unde și-a terminat studiile în anul 1933. La recomandarea Mitropolitului Nicolae Bălan, a urmat cursurile Institutului de Arte Frumoase din București. În paralel, a audiat cursuri la Facultatea de Medicină și prelegerile de Mistică Creștină ale profesorului Nichifor Crainic de la Facultatea de Teologie din București. A călătorit ca pelerin la Muntele Athos, de unde a adus manuscrise românești ale *Filocaliei*. Athosul a dezvoltat în el dorința de a duce o viață de călugăr, la care se gândise deja din perioada studenției la Sibiu. În anul 1936 a fost hirotonit diacon, iar în anul 1942 a fost hirotonit preot și numit stareț al Mănăstirii Brâncoveanu, pe care a renovat-o. În anul 1945, a fost arestat pentru prima dată de comuniști, iar trei ani mai târziu a fost arestat din nou pentru că i-a ajutat creștinește pe luptătorii anticomuniști din Munții Făgărașului. Părintele Arsenie era deja renumit pentru viața sa exemplară și influența pe care o avea în rândul credincioșilor; acestea au fost motivele pentru care comuniștii l-au torturat timp de o lună și jumătate, silindu-l să dea numeroase declarații. Ulterior, a fost eliberat, iar mitropolitul Bălan, în anul 1948, l-a transferat de la Mănăstirea Sâmbăta la Mănăstirea Prislop, numindu-l stareț. După ce mănăstirea a devenit lăcaș de cult pentru maici, părintele Arsenie și-a însușit rolul de duhovnic al mănăstirii, cu întrepreri în perioadele de arestare și anchetare.

Pe 15 ianuarie 1950, a fost arestat pentru a treia oară, fiind condamnat la detenție „administrativă” la Canal, până pe 23 martie 1951. Eliberarea s-a datorat patriarhului Justinian Marina, care a intervenit pentru el pe lângă autoritățile centrale ale țării. În anul 1953 a fost anchetat din nou, apoi arestat la Timișoara, Jilava și Oradea pentru 6 luni, din 5 octombrie 1955 până în aprilie 1956. În anul 1959 i s-au înscenat nereguli financiare pentru a fi scos abuziv din monahism și pentru a i se interzice să slujească

la altar. A urmat pribegia la București, unde a lucrat pe postul de pictor bisericesc, până la pensionarea sa din 1968, rămânând sub supravegherea Securității. După anul 1984, s-a retras la Sinaia, iar pe 28 noiembrie 1989 a trecut din această viață la cea veșnică. Conform dorinței sale, a fost înmormântat la Mănăstirea Prislop. Aici, mormântul părintelui Arsenie a devenit unul dintre marile locuri de pelerinaj din România.

Personalitatea părintelui ieromonah Arsenie Boca, teolog și artist ortodox român, reprezintă o figură plină de lumină, înțelepciune și demnitate în lunga iarnă a comunismului, un om și un cleric reprezentativ pentru neamul românesc, pentru Biserica Ortodoxă Română și pentru creștinismul românesc, în general.

29 noiembrie 1314 – Moare Filip al IV-lea

Sub acest rege, urcat pe tron în anul 1285, Franța a atins apogeul puterii sale medievale. Filip a fost nepotul sfântului rege Ludovic al IX-lea, iar prin moșteniri și o bine gândită politică matrimonială, a reușit să extindă mult granițele regatului.

Căsătorindu-se cu Ioana de Navarra, își anexează regiunea Champagne, extinzând astfel dinastia Capetienilor în sudul țării, cunoscut și sub numele de Midi, iar spre est ajunge în vecinătatea Sfântului Imperiu German, unde își face vasali mulți principii germani, printre care și contele de Luxemburg, care va deveni împăratul Henric al VII-lea. Prin ramura cadetă a lui Carol de Anjou, Capetienii vor stăpâni și în

nordul Italiei, iar un strănepot al acestuia devine rege al Ungariei în anul 1310. Filip nu are doar reușite, ci suferă și înfrângeri: în vara anului 1302, pierde lupta cu flamanzii, care aparțineau de Imperiul German, iar în anul următor provincia Gasconia este cucerită de regele Eduard I al Angliei.

În timpul său, Parisul strălucește în toată Europa prin renumita universitate ce răspândește spiritul cavaleresc și arta gotică, precum și o întregă cultură catolică, toate acestea devenind lianți puternici ai creștinătății occidentale. Începând cu mijlocul secolului al XIII-lea, Imperiul German intră în declin, lăsând loc afirmării statelor naționale, în fruntea cărora se află Franța. Exaltarea spiritului naționalist îl face pe Filip să nu recunoască deasupra lui altă autoritate decât pe cea a lui Dumnezeu. În felul acesta, el intră în conflict cu Papa Bonifaciu al VIII-lea, care, în anul 1302, publică

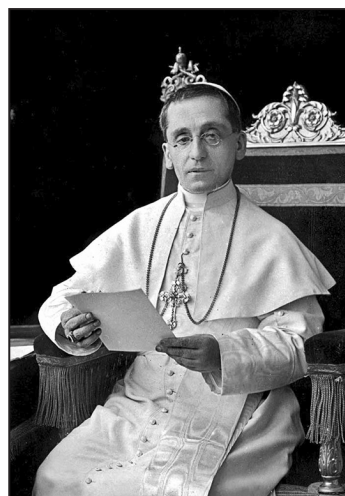
bula *Unam Sanctam*, în care afirmă supremația Bisericii, iar pentru a se mântui, îi amintește regelui Filip (numit și „cel Frumos”) obligația de a se supune autorității Bisericii și de a respecta învățătura ei. Papa declară clar suveranitatea urmașilor lui Petru asupra tuturor capetelor încoronate, în baza superiorității Spadei spirituale, în slujba căreia trebuie să stea Spada temporală, laică. După moartea Papei Bonifaciu în anul 1303, Filip face să fie ales un papă francez, Clement al V-lea, care, urmând politica regelui, transferă reședința papilor de la Roma la Avignon. De acum înainte, timp de șapte decenii, toți papii vor fi francezi și vor rezida în orașul supus coroanei franceze.

În acest context de afirmare a naționalismului francez și de dominare a Bisericii din Franța, Filip contribuie în mod decisiv la desființarea Ordinului Templierilor, constrângându-l pe Papa Clement să suprimă acest ordin în cadrul Conciliului Ecumenic din Vienne (22 martie 1312). Filip moare peste doi ani și, deși în timpul domniei sale regatul Franței devenise foarte puternic, nu peste mult timp ramura regală a Capetienilor se va stinge, iar Franța va intra în Războiul de 100 de ani cu Anglia. Vocile timpului spun că această decădere a puterii regale și a Franței, în general, reprezintă un blestem al călugărilor militari templieri, atât de dur persecutați de regele fără scrupule, Filip cel Frumos.

30 noiembrie 1919 – Papa Benedict al XV-lea publică *Maximum illud*

Pe data de 30 noiembrie 1919, Papa Benedict al XV-lea publică Scrisoarea apostolică *Maximum illud*, care constituie pasul decisiv în schimbarea orientării activității misionare a Bisericii Catolice. În contextul Primului Război Mondial, care a exacerbât sentimentele naționaliste, Biserica se deschide mai mult spre universalitate, spre acceptarea și promovarea particularităților culturale și spirituale ale popoarelor lumii.

Documentul prezintă cinci puncte esențiale. În primul rând, este condamnat „feudalismul teritorial”, prin care o instituție religioasă vrea să-și rețină în exclusivitate teritoriul de misiune, acceptând cu mare dificultate sau chiar refuzând colaborarea altor ordine sau a altor persoane de naționalități diferite. Este exprimată apoi urgența formării unui cler autohton capabil să preia „într-o zi conducerea unei anumite creștinătăți”, deoarece

„Biserica lui Dumnezeu este universală, așadar, cu nimic străină pentru un popor; pentru aceasta se cuvine ca în fiecare națiune să existe preoți capabili să-i conducă... pe calea mântuirii pe propriii conaționali”.

Este combătut apoi naționalismul unor misionari care „s-ar gândi mai mult la patria lor terestră decât la cea cerească și ar fi preocupați să răspândească influența acesteia, ca și propriul ei nume și glorie... Ar fi foarte grav dacă indigenii ar suspecta faptul că, îmbrățișând catolicismul, aceasta ar însemna să depindă de un stat străin”. Papa insistă și asupra necesității de a cunoaște bine limba și cultura locului de misiune.

Aceste principii fundamentale vor fi aplicate astfel: pe 28 octombrie 1926, Papa Pius al XI-lea consacră în bazilica „Sfântul Petru” primii șase episcopi chinezi. La moartea Papei Pius al XII-lea, existau 139 de episcopi afro-asiatici, iar la deschiderea Conciliului al II-lea din Vatican erau prezenți 126, numărul lor crescând vertiginos pe parcursul dezbaterilor conciliare. În anul 1947, Sfântul Scaun stabilește raporturi diplomatice cu China, și același lucru se verifică în multe alte țări (delegații, internunțiatari sau nunțiatari).

Noua orientare misionară a Bisericii Catolice poate fi considerată de avangardă în contextul unei lumi care, din punct de vedere cultural și ideologic, ca și prin noile mijloace de comunicare și deplasare, începuse deja să se globalizeze.

1 decembrie 1918 – Marea Unire

Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, care cuprindea peste 1.000 de reprezentanți aleși ai românilor din Transilvania, Banat, Maramureș, Crișana și Sătmar, a proclamat unirea acestor regiuni cu Regatul României, act care a încheiat procesul de constituire a României Mari, deși granițele definitive ale țării vor fi stabilite în anul 1920. Basarabia și Bucovina votaseră anterior acestei date unirea lor cu România. Biserica Greco-Catolică a avut un rol important în procesul unirii, iar episcopul de Gherla, Iuliu Hossu, a fost cel care a citit în fața mulțimilor adunate la Alba Iulia declarația de unire cu România. Tot el îi va prezenta regelui Ferdinand această declarație, care are o importanță deosebită pentru istoria recentă a României. După înlăturarea regimului comunist, autoritățile române au stabilit ca zi națională a țării data de 1 decembrie.

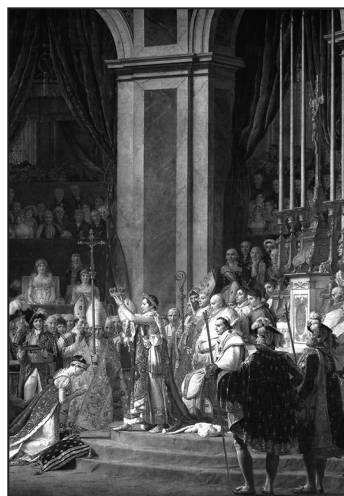
1 decembrie 1948 – Decretul de suprimare (desființare) a Bisericii Greco-Catolice

În urma celui de-Al Doilea Război Mondial și a instaurării regimului comunist, Biserica Greco-Catolică este suprimată prin decretul din 1 decembrie 1948, după ce, în noaptea dintre 29 și 30 octombrie, fuseseră arestați și închiși în reședința de vară de la Dragoslavele a Patriarhiei Ortodoxe cei șase episcopi greco-catolici. Toate bisericile și celelalte bunuri sunt oferite Bisericii Ortodoxe. În această suprimare au colaborat autoritățile comuniste locale, conduse de Moscova, și autoritățile ortodoxe române. Acum începe martiriul acestei Biserici, care în anul suprimării număra aproximativ 1.800.000 de credincioși. Istoria dureroasă și eroică a fidelității față de Biserica Romei și față de binele țării a românilor uniți (episcopi, preoți, călugări,

călugărițe și numeroși laici) din perioada totalitarismului comunist a început să fie cunoscută mai bine abia după schimbările din anul 1989.

2 decembrie 1804 – Încoronarea imperială a lui Napoleon I Bonaparte

Napoleon Bonaparte, proclamat împărat al francezilor de către Senat (4 mai 1804) și apoi prin plebiscit, își organizează o fastuoasă încoronare la care este invitat și Papa Pius al VII-lea. Pentru a nu împărți cu pontiful roman solemnitatea momentului, împăratul îi refuză papei o intrare solemnă în Paris, dar nu poate opri populația să-l înconjoare cu multă dragoste și spirit de credință. Hortense de Beauharnais surprinde momentul prin aceste cuvinte: „Papa a fost pretutindeni căutat, respectat și a trebuit să se convingă că Revoluția Franceză nu ar fi trebuit să distrugă o religie pe care libertatea de conștiință stabilită a făcut-o și mai sacră”.

În dimineața zilei de 2 decembrie, cortegiul papal părăsește palatul Tuileries și se îndreaptă spre catedrala „Notre-Dame”. Aici sosește și cuplul imperial (Napoleon și Josephine), cu tot alaiul său. Ceremonia s-a desfășurat separat în catedrală, pentru a scoate în evidență separarea sacrului de profan, ceea ce reprezenta o noutate absolută în încoronarea regilor sau împăraților francezi. În timp ce Sfântul Părinte recita rugăciunea de încoronare („Dumnezeu te încoronează cu o coroană de glorie și dreptate...”), Napoleon a luat coroana și s-a încoronat singur, apoi a încoronat-o și pe soția sa, Josephine, cu o coroană mai mică. Prin acest gest, împăratul a exprimat ideea că nu primește coroana de la Biserică, ci pe baza meritelor sale și a voinței poporului. Ceremonialul încoronării, stabilit de Napoleon, limitează clar acțiunile papei, care, după terminarea ceremoniei, se retrage în sacristia catedralei, iar împăratul prestează jurământul civil cu mâna pe Biblie.

Modul în care s-a desfășurat această încoronare pune capăt caracterului violent al Revoluției Franceze, dar, în același timp, marchează ruptura dintre sacru și profan și laicitatea statului, separat de Biserică, sau chiar împotriva ei. Franța va reprezenta un model politic și ideologic nu doar pentru multe state europene, ci și pentru alte state ale lumii.

3 decembrie 1552 – Trece la cele veșnice Francisc Xaveriu

În istoria creștinismului se evidențiază trei mari misionari, reprezentativi pentru trei epoci istorice. Pentru Antichitate, este sfântul Paul, care scoate religia creștină din leagănul ei, Palestina, și o propulsează în lumea greco-romană; pentru Evul Mediu european, este sfântul Bonifaciu, apostolul celui mai viguros popor al Europei, germanii; pentru perioada modernă, este sfântul Francisc Xaveriu, care duce creștinismul în cele mai îndepărtate locuri ale planetei.

Francisc s-a născut în anul 1506, într-o familie nobilă, în castelul Xavier din Navarra, Spania. La vârsta de 19 ani pleacă la Paris pentru a studia în renumita universitate din capitala Franței, iar după cinci ani devine *Magister Artium*, pregătit pentru cariera universitară. Dumnezeu însă are alte planuri cu el. Aici îi cunoaște pe Petru Favre și pe fondatorul Societății lui Isus, Ignățiu de Loyola, care îi marchează viața cu personalitatea și profunzimea gândirii sale creștine. Împreună cu Ignățiu, Francisc ia parte la înființarea noului ordin religios denumit Societatea lui Isus.

În anul 1541, Francisc pornește spre Indii, unde ajunge după o călătorie de 13 luni. Ajunge în orașul Goa, colonie portugheză, și aici își alege ca locuință un pat, alături de bolnavul cel mai grav din spitalul localității. De acum, apostolatul său îi va avea în vedere, în primul rând, pe cei excluși din societate: sclavi, minori abandonți, bolnavi și condamnați la închisoare. Misionarul are o predilecție deosebită și pentru copii, pe care îi adună de pe străzi în biserică, iar aici îi învață catehismul și bazele doctrinei creștine. În sudul Indiei predică oamenilor căutători de perle, în rândul cărora are un succes enorm; se spune că doar într-o lună a botezat 10.000 de indieni. Între 1545 și 1547 este în Indonezia, la Malacca și în Arhipelagul Moluceilor. Ajutat de un japonez dornic să se creștineze, Francisc ajunge în Japonia în anul 1549 și, deși în Țara Soarelui-Răsare era în vigoare pedeapsa capitală pentru cine ar fi botezat un japonez, el are curajul să predice și aici și să pună bazele unei comunități creștine. Dorința lui de a duce religia lui Cristos până la marginile lumii îl îndreaptă spre „Țara Dragonului”, China; ajunge în insula Shangchuan, unde se pregătește să se îmbarce pentru Canton. Pe această insulă, extenuat de munca apostolică și lovit de febră, Francisc trece la cele veșnice în zorii zilei de 3 decembrie 1552. Trupul său este pus într-un sicriu din calcar, fără a avea măcar o cruce deasupra.

Rămășițele sale pământești sunt descoperite intacte după doi ani și înhumate la Goa, în biserica Bunului Isus. O relicvă, antebrațul drept, se păstrează în biserica lui Isus din Roma. Canonizat în anul 1622, marele misionar al Orientului este declarat patron al misiunilor, împreună cu sfânta Tereza de Lisieux, în anul 1927.

Viața sa se înscrie în motto-ul Societății lui Isus, „Toate spre mai marea slavă a lui Dumnezeu”, și într-o scurtă rugăciune pe care o repeta adesea: „Doamne, eu te iubesc nu pentru că poți să-mi oferi paradisul sau să mă condamni la Infern, ci pentru că ești Dumnezeuul meu. Te iubesc pentru că tu ești tu”. Francisc Xaveriu a trăit doar 46 de ani, dintre care 11 ca misionar, plantând cu înțelepciune și curaj evanghelia în cultura unor popoare diferite între ele și foarte diferite de Europa.

4 decembrie 1642 – Moare cardinalul Richelieu

În anul 1616, episcopul de Luçon, Armand-Jean du Plessis de Richelieu, este admis în consiliul regal al Franței, prezidat de un italian, Concino Concini, ales de regenta Maria de Medici. Regele minor Ludovic al XIII-lea decide asasinarea lui Concini în anul 1617, eliberându-se astfel de tutela mamei, Maria de Medici, și numind ca președinte al consiliului regal un om de încredere, Charles de Luynes. Odată cu noul președinte, scade și rolul lui Richelieu în consiliu. Însă, după câțiva ani (1621), Franța are din ce în ce mai mare nevoie de un președinte care să ducă o politică externă cât mai agresivă, pentru a contracara puterea imperială habsburgică. Pentru acest scop, nu se găsește o persoană mai

potrivită decât Richelieu, devenit între timp cardinal. El este numit președinte al consiliului regal în luna august a anului 1624 și își începe activitatea politică urmărind două obiective: slăbirea puterii habsburgice în afara granițelor Franței și creșterea puterii regelui francez în interiorul țării. Pentru realizarea acestui ultim obiectiv, Richelieu numește în cadrul consiliului regal reprezentanți regali pentru diferitele provincii franceze și desființează locurile de siguranță ale hughenotilor, acordate acestora de către Henric al IV-lea, locuri care căpătaseră o putere cvasi-autonomă în fața celei regale.

Suntem în timpul Războiului de Treizeci de Ani, iar în capitală, Richelieu are ca adversari politici partidul devoților, filohabsburgic, și pe regina

Ana de Austria. Însă de partea lui îl are pe regele Ludovic al XIII-lea. În cadrul războiului, inițial, Richelieu i-a susținut financiar pe danezi și suedezi în lupta acestora contra împăratului Ferdinand al II-lea. În anul 1635, Franța declară război Spaniei și Imperiului German, însă acești adversari sunt prea puternici pentru ca Franța să-i poată înfrânge. Richelieu moare pe 4 decembrie 1642, când Franța era atât de puternică încât ar fi putut deveni una dintre cele mai mari puteri europene, dacă renumitul strateg Richelieu ar fi trăit mai mult. Cardinalul Richelieu rămâne reprezentativ pentru clericul de rang înalt angrenat în cele mai importante structuri politice ale țării. El reprezintă un prestigiu mai mult lumesc al Bisericii, prestigiu care va fi decapitat de Revoluția Franceză.

5 decembrie 1791 – Moare Wolfgang Amadeus Mozart

Wolfgang Amadeus Mozart (în registrul de botez este scris Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart) s-a născut pe 27 ianuarie 1756 la Salzburg, pe atunci capitala unui principat-arhiepiscopat care făcea parte din Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană (după 1804 devenit Imperiul Austriac). Mai târziu, în Italia, și-a luat numele de „Amadeus” (Iubitul de Dumnezeu).

La vârsta de cinci ani, înainte de a ști să scrie, compune câteva piese pentru pian, transcrise imediat de tatăl său, care îl va însoți timp de nouă ani în nenumărate concerte prin Europa, în care Mozart își manifestă talentul genial de compozitor și interpret al muzicii. Prima apariție are loc la München, unde Wolfgang execută muzică la clavecin în fața prințului elector de Bavaria, după care familia Mozart pleacă la Viena, tânărul Wolfgang concertând în fața familiei imperiale. Urmează un lung turneu european: Augsburg, Aachen, Bruxelles, Paris și Versailles. Rămâne un an la Londra, apoi se întoarce în Austria, trecând prin Franța, Elveția și Bavaria. Între decembrie 1769 și martie 1771 întreprinde un lung turneu în Italia: Verona, Milano, Florența, Roma și Napoli au fost principalele locuri în care a susținut concerte. La 16 ani, pleacă pentru câteva luni la Bologna, unde studiază arta compoziției, după care se întoarce în localitatea natală și este angajat ca maestru de concert de către noul arhiepiscop din Salzburg. După două scurte șederi la München și Mannheim, ajunge la Paris, iar în anul 1779 este din nou în orașul natal, unde rămâne doi ani,

după care pleacă la Viena, în capitala imperiului și a muzicii. Aici, succesele sale muzicale fac din el cel mai apreciat compozitor și interpret.

Viena era în acea perioadă capitala mondială a muzicii clasice. Mozart se simte în sfârșit independent și își creează un cerc de relații. Înregistrează primul mare succes cu opera *Răpirea din serai*, fiind felicitat de însuși împăratul Iosif al II-lea. Mozart dă numeroase concerte publice și private, executând din propriile compoziții sau improvizând spontan pe teme date. Redescoperă operele lui Bach și Händel, pe care le face cunoscute publicului vienez.

În anul 1782 se căsătorește cu Constanze Weber. În această perioadă, Mozart compune într-un ritm neobișnuit, lucrând la splendidele cvartete dedicate lui Haydn și la opera *Nunta lui Figaro*, după o piesă a lui Beaumarchais, operă revoluționară, și ca muzică, și ca mesaj istoric. Între 1784 și 1786, scrie, în medie, o compoziție la fiecare două săptămâni, cele mai multe fiind adevărate capodopere. Începând din luna noiembrie 1791, sănătatea lui Mozart se degradează progresiv. Se pare că suferea de febră reumatismală însoțită de insuficiență renală. Pe 4 decembrie, starea lui se ameliorează, permițându-i să mai lucreze la compoziția *Requiem*, pe care nu va reuși să o termine. A doua zi, se stinge din această viață și, după un scurt serviciu divin în catedrala „Sfântul Ștefan” din Viena, trupul său neînsuflăit este dus, fără un cortegiu de însoțitori, la cimitirul „Sankt Marx”, unde este înmormântat într-o groapă comună.

În scurta sa viață (35 de ani), Mozart a compus un număr enorm de opere muzicale, cele mai multe neegalate în frumusețe și profunzime. Ultima sa creație, *Requiem*, are numărul 626. A compus 41 de simfonii, 27 de concerte pentru pian și orchestră, șapte concerte pentru vioară și orchestră, concerte pentru clarinet, pentru harpă și flaut, pentru corn și orchestră, două simfonii concertante, divertismente, serenade, șase cvartete pentru coarde dedicate lui Haydn, sonate pentru pian, sonate pentru vioară și pian, triouri pentru vioară, violoncel și pian, cvartete pentru instrumente de suflat. Pasionat de operă, a compus 17 opere, dintre care cele mai cunoscute sunt: *Răpirea din Serai*, *Nunta lui Figaro*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte*, *Flautul fermecat*. A mai compus 19 mise și alte compoziții cu caracter sacru, cantate, motete pentru soprană și orchestră, iar ultimul său opus a fost *Requiem*-ul în re minor.

Mottoul său a fost: „Mă simt cuprins de muzică. Muzica este în mine”.

6 decembrie – Sfântul Nicolae

Sfântul Nicolae a fost episcop de Myra, în Lycia (Anatolia, Turcia), în prima jumătate a secolului al IV-lea. Este sărbătorit pe 6 decembrie, iar mutarea moaștelor sale la Bari este comemorată pe 9 mai. Mărturiile istorice

despre viața lui sunt puține și confuze. Ceea ce este sigur este faptul că a fost un episcop cu o viață sfântă. Conform tradiției, a suferit din cauza persecuțiilor din timpul împăratului Dioclețian și a fost prezent la lucrările Primului Conciliu Ecumenic de la Niceea (325). Moartea sa este consemnată aproximativ între anii 345 și 352. În secolul al VI-lea, împăratul Iustinian i-a construit o biserică, iar mai târziu, în jurul anului 840, împăratul Vasile Macedoneanul a dispus ridicarea unui oratoriu în curtea lui imperială. În vestul creștinătății, Papa Nicolae I i-a dedicat o biserică în Lateran (cca. 860). În rândul populațiilor germanice, cultul său a fost răspândit de către principesa Teofana, o bizantină căsătorită cu împăratul Otto al II-lea (973-983). Din mărturiile timpului reiese că, în anul 1087, moaștele sale, furate de soldați italieni, au fost duse la Bari, unde se află și astăzi, în bazilica ce-i poartă numele. Aici există și un institut de studii care are ca scop principal cunoașterea și promovarea spiritualității orientale și a unității dintre părțile orientală și occidentală ale creștinătății. În Franța și Germania, mai mult de 2.000 de biserici sunt dedicate acestui sfânt, și aproape 400 în Anglia, Rusia, Italia, Grecia, România etc. Foarte multe persoane îi poartă numele, un semn evident al venerării de care se bucură.

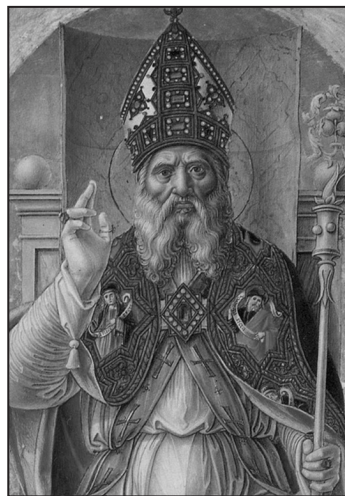
Conform scrierilor în care istoria se împletește cu legenda, sfântul episcop a eliberat trei ofițeri condamnați pe nedrept. Tot el a procurat zestre pentru trei fete sărace și a salvat de la moarte trei tineri condamnați fără vină. Din aceste istorisiri, pietatea, imaginația și fantezia populară au contribuit la nașterea unor tradiții folclorice care îl prezintă pe sfântul Nicolae ca fiind cel care, în secret, aduce daruri pentru copii și pentru persoanele cinstite. În schimb, pentru cei care au greșit sau au făcut rele, el vine cu o nuielușă, pentru a-i îndemna la convertire. În teritoriile de limbă anglo-saxonă, numele său devine Santa Klaus și este asociat cu Moș Crăciun.

7 decembrie 374 – Ambroziu este ales episcop de Milano

Ambroziu s-a născut în anul 340 la Trier, într-o familie romană creștină, fiind al treilea copil. Ceilalți doi frați, Marcelina și Satir, au fost și ei declarați sfinți. Tatăl său era prefectul Galiei și l-a trimis pe Ambroziu să studieze la Roma dreptul, oratoria și literatura greco-latină. Datorită pregătirii, inteligenței și perspicacității sale, a ajuns rapid un magistrat strălucit și

gubernator al Lombardiei, Liguriei și Emiliei, reușind să rezolve și cele mai dificile probleme.

Una dintre problemele care frământau Biserica și societatea din Milano era cea a desemnării unui succesor pe scaunul episcopal al orașului, după moartea episcopului eretic arian, Auxențiu. Populația era împărțită în două: unii erau catolici, iar ceilalți filo-ariani. Pe 7 decembrie 374, în biserica din acest oraș, discuțiile între cele două facțiuni deveniseră aprinse și tensionate. În acel moment, guvernatorul Ambroziu a fost chemat să intervină pentru a soluționa problema. Abilitatea lui de a media între cele două părți a fost atât de evidentă, încât din mulțime s-a auzit glasul unui copil strigând „Ambroziu episcop!”

„Glasul copilului a devenit repede vocea mulțimii, care s-a convins că el trebuie să fie episcopul tuturor și să refacă unitatea creștinilor. Cere-rea mulțimii l-a lăsat perplex pe Ambroziu, care nu era botezat, ci doar catecumen; el i-a cerut împăratului Valentinian să nu aprobe voința mulțimii, însă împăratul a confirmat dorința oamenilor. Ambroziu a încercat să fugă din Milano, dar și Papa Damasus a considerat că el trebuie să devină episcop. Văzând dorința mulțimii, a împăratului și a papei, Ambroziu s-a convins că prin aceste voci îi vorbește Dumnezeu și a acceptat să devină păstorul creștinilor. Așa a ajuns episcop de Milano la vârsta de 34 de ani.

După ce a primit botezul, celelalte sacramente și consacrarea episcopală, Ambroziu a renunțat la toate bunurile sale, pe care le-a oferit săracilor, și s-a dedicat studiului Sfintei Scripturi și al părinților Bisericii. Fiind un orator strălucit, predicile sale i-au fascinat pe credincioși, inclusiv pe genialul Augustin din Hippona, care a decis să devină creștin. Viața tânărului episcop a fost marcată de rugăciune, studiu, slujire pastorală și apropierea de credincioșii săi.

Ambroziu a fost un apărător înfocat al dreptei credințe, combătând decis arianismul. În această luptă spirituală, a intrat în conflict cu guvernanți și suverani. Astfel, s-a confruntat deschis cu împărăteasa filo-ariană Iustina, afirmând cu claritate independența puterii spirituale față de cea temporară. O poziție emblematică a luat în contextul masacrului de la Salonic din anul 390, comandat de împăratul Teodosiu. Ambroziu l-a chemat pe împărat la pocăință publică, spunându-i că „împăratul este în Biserică, nu deasupra Bisericii”, și că atunci când greșește, trebuie să facă pocăință. Împăratul s-a supus deciziei episcopului, care nu a cedat arienilor nici măcar o biserică.

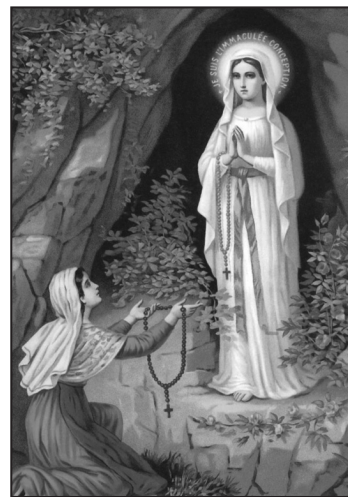
Ambroziu a recunoscut primatul episcopului Romei, papa, ca urmaș al lui Petru, spunând: „Unde este Petru, acolo este Biserica”. În această formulare simplă, teologul Ambroziu a sintetizat primatul urmașului lui Petru în întreaga Biserică. Învățatul cu o viață sfântă, păstorul și teologul Ambroziu a lăsat o bogată operă literară, în care a demonstrat iubirea pentru Isus Cristos, pentru mama sa, Fecioara Maria, și pentru Biserică. Pentru aceste merite, a fost considerat doctor al Bisericii, alături de sfinții Ieronim, Augustin și Papa Grigore cel Mare. A construit multe biserici, a scris imnuri creștine care au îmbogățit foarte mult rugăciunea Bisericii, stând la baza unui rit liturgic care îi poartă numele, ritul ambrozian, celebrat doar la Milano. Marele și sfântul episcop a trecut la cele veșnice în Sâmbăta Sfântă a anului 397, iar în Duminica Învierii, o mulțime imensă s-a adunat pentru a omagia persoana și activitatea lui, cu totul excepționale.

8 decembrie 1854 – Neprihănita Zămislire a sfintei Fecioare Maria

Pe 8 septembrie, creștinii catolici și ortodocși celebrează sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului. Catolicii, cu nouă luni înainte de această dată, celebrează solemnitățile Neprihănitei Zămisliri a sfintei Fecioare Maria. Această sărbătoare a fost aprobată în lumea catolică de Papa Sixt al IV-lea în anul 1476 și apoi stabilită pentru toată Biserica Catolică de Papa Clement al XI-lea în anul 1708.

Ca dogmă de credință, Papa Pius al IX-lea a proclamat Neprihănita Zămislire în anul 1854:

Noi declarăm, afirmăm și definim ca revelată de Dumnezeu doctrina care susține că preafericita Fecioară Maria a fost scutită, printr-un har particular și privilegiu al Dumnezeului Atotputernic, în baza meritelor lui Isus Cristos, Mântuitorul neamului omenesc, de orice pată a păcatului originar încă din primul moment al concepției (bula *Ineffabilis Deus*, 8 decembrie 1854).

După patru ani de la proclamarea dogmei Neprihănitei Zămisliri, Fecioara Maria i-a apărut sfintei Bernadeta la Lourdes. Copilei care o întreabă cu timiditate: „Doamnă, sunteți așa de bună să-mi spuneți numele dumnea-voastră?”, Maria îi răspunde: „Eu sunt Neprihănita Zămislire”. În felul acesta, însăși sfânta Fecioară Maria a confirmat dogma proclamată anterior de Papa Pius al IX-lea.

Maria, cea proclamată de arhanghelul Gabriel ca „plină de har”, a fost încă de la începuturile creștinismului cântată și proclamată ca toată frumoasă, imaculată și cu totul sfântă (*panaghia*), căci ea l-a purtat în sânul ei pe Cel de trei ori sfânt, pe Fiul Tatălui. Din acest motiv, în ea strălucește frumusețea lui Dumnezeu. Fecioara Mamă Maria reprezintă capodopera iubirii divine. Realitatea păcatului originar, care îi marchează pe toți oamenii, nu a fost prezentă în Maria, printr-un privilegiu divin. Iar astăzi, Biserica se roagă astfel: „O, Dumnezeule, care prin Neprihănită Zămislire a Fecioarei ai pregătit Fiului tău o locuință vrednică de el... Tu, care ai ferit-o de orice pată în vederea morții Fiului tău...”

Biserica Catolică celebrează astăzi acest mister al Mariei și ne face să medităm nu numai asupra frumuseții inefabile a sufletului Mariei, dar și asupra frumuseții fiecărui suflet sfințit prin harul răscumpărător al lui Isus Cristos. Pe toți cei care cred în Cristos, Dumnezeu îi alege și îi cheamă să fie sfinți, asemenea Mariei. Ea nu trebuie doar admirată, ci și imitată, pentru ca sfințenia lui Dumnezeu să strălucească pe tot pământul.

Rugăciune

Fecioară Sfântă și Neprihănită,
 Către tine, care ești onoarea poporului nostru
 Și păzitoarea grijulie a orașului nostru,
 Către tine ne îndreptăm cu încredere și iubire.
 Toată frumoasă ești, o, Marie!
 Păcatul nu este în tine.
 Trezește în noi o dorință reînnoită de sfințenie:
 În cuvântul nostru să strălucească splendoarea adevărului,
 În faptele noastre să răsună cântul carității,
 În trupul și în inima noastră să locuiască puritatea și castitatea,
 În viața noastră să fie prezentă toată frumusețea evangheliei.
 Toată frumoasă ești, Marie!
 În tine, Cuvântul lui Dumnezeu a devenit trup.
 Ajută-ne să rămânem atenți în ascultarea glasului Domnului:
 Strigătul săracilor să nu ne lase indiferenți,
 Suferința bolnavilor și a celor care sunt în nevoi să nu ne găsească distrați,
 Să ne emoționeze singurătatea bătrânilor și fragilitatea copiilor,
 Orice viață omenească să fie mereu iubită și venerată de noi toți.
 Toată frumoasă ești, Marie!
 În tine este bucuria deplină a vieții fericite cu Dumnezeu.
 Fă să nu rătăcim semnificația vieții noastre pământești:
 Lumina blândă a credinței să lumineze zilele noastre,

Puterea consolatoare a speranței să orienteze pașii noștri,
 Căldura contagioasă a iubirii să anime inima noastră,
 Ochii noștri să rămână fixați acolo, în Dumnezeu,
 unde este adevărata bucurie.

Toată frumoasă ești, Marie!

Ascultă rugăciunea noastră,

Îndeplinește cererea noastră:

Să fie în noi frumusețea iubirii milostive a lui Dumnezeu în Isus.

Această frumusețe divină să ne salveze pe noi,

Orașul nostru,

Lumea întregă.

Amin! (*Papa Francisc*).

9 decembrie 1559 – Consacrarea lui Matthew Parker

Regele Henric al VIII-lea a rupt Anglia de comuniunea cu Biserica Catolică, iar succesorii săi, în primul rând regina Elisabeta I, au consolidat Biserica Anglicană în regatul lor. Ierarhia catolică a fost eliminată și a fost instituită o nouă ierarhie bisericească, al cărei cap vizibil nu mai era urmașul apostolului Petru, ci capul încoronat al Angliei. În acest context, pe data de 9 decembrie 1559, Matthew Parker a fost consacrat arhiepiscop de Canterbury (1559-1575) prin ritul prezent în *Prayer Book* din 1552, un rit care nega orice caracter sacrificial al sfintei Liturghii. Între 12 decembrie 1559 și 24 martie 1560, Parker, folosind același rit, a consacrat alți 11 episcopi. Așa începe acea ierarhie anglicană, despre a cărei consacrare, dacă a fost invalidă sau validă (având, deci, succesiunea apostolică), se mai vorbește și astăzi, deși Papa Leon al XIII-lea a declarat-o invalidă.

În secolul al XIX-lea, în Anglia a avut loc o puternică mișcare cultural-religioasă de apropiere față de Biserica Catolică. În timpurile noastre, mulți clerici anglicani, scandalizați mai ales de consacrarea femeilor ca preoți și de binecuvântarea uniunilor homosexualilor de către clerici anglicani, au cerut intrarea în Biserica Catolică. Pe 4 noiembrie 2009, Papa Benedict al XVI-lea a răspuns dorinței acestor anglicani și a publicat o constituție apostolică (*Anglicanorum coetibus*), prin care au fost instituite ordinariate personale pentru anglicanii care intră în comuniunea deplină

cu Biserica Catolică. După publicarea acestui important document, în câțiva ani, sute de preoți anglicani și mii de laici au trecut la Biserica Catolică, păstrându-și tradițiile liturgice și de altă natură, dar acceptând doctrina catolică și comuniunea cu Sfântul Părinte papa.

10 decembrie 1951 – Trece la cele veșnice Anton Durcovici

Anton Durcovici s-a născut în anul 1888, în localitatea Deutsch Altenburg (Austria). După moartea tatălui, mama Maria, văduvă tânără, și-a crescut cu greu cei doi copii, Francisc și Anton. În anul 1894, ajunge la Iași, unde stă un an, apoi se mută la Ploiești, iar în anul 1898 la București. În anul 1901, Anton a intrat în Seminarul Arhiepiscopal „Sfântul Duh” din București, iar după cinci ani a fost trimis pentru perfecționarea studiilor la Roma, unde a fost hirotonit preot în ziua de 24 septembrie 1910, în bazilica „Sfântul Ioan” din Lateran. Întors la București în anul 1911, preotul Anton primește diferite slujiri: profesor și prefect la Seminarul din București, profesor la gimnaziul de pe lângă Internatul

„Sfântul Andrei”, administrator parohial la Tulcea, Giurgiu, Buzău și Târgoviște, rector al capelei „Notre-Dame de Sion”, prefect la Convictul „Sfântul Andrei” și profesor la Școala Reală și Liceul „Tomis”, director al Convictului „Sfântul Andrei”. În luna septembrie 1924 a fost numit director al Seminarului Arhiepiscopal și apoi al Academiei Teologice din București. Pe 30 octombrie 1947, a fost numit de Papa Pius al XII-lea episcop de Iași, fiind consacrat abia pe 5 aprilie 1948, în catedrala „Sfântul Iosif” din București. Noul episcop a vizitat comunitățile Diecezei de Iași și le-a încurajat în credință, pentru a rezista în fața timpurilor grele aduse de regimul comunist.

Întrucât arhiepiscopul Alexandru-Theodor Cisar fusese înlăturat din funcție, pe 17 ianuarie 1949, episcopul Durcovici a fost numit și administrator apostolic de București. În această calitate, a efectuat, în luna iunie 1949, câteva vizite canonice pentru conferirea sacramentului Mirului la Turnu Severin, Craiova și Târgu Jiu. Câteva zile mai târziu, episcopul Anton Durcovici a fost arestat de Securitate în ziua de 26 iunie 1949, în timp ce mergea spre Popești-Leordeni pentru a administra taina sfântului Mir. A fost interogat și maltratată la Ministerul de Interne din București, dus apoi la Penitenciarul Jilava (iunie 1950), iar pe 17 septembrie 1951, a fost închis în Penitenciarul din Sighetu Marmăției, unde a murit în „celula morții”,

de foame și sete, în ziua de 10 decembrie 1951. Trupul episcopului a fost preluat de Vasile Ciolpan, directorul închisorii, și îngropat în secret într-un cimitir din Sighetu Marmăției.

Pe 17 mai 2014, episcopul martir Anton Durcovici a fost beatificat la Iași, în prezența a peste 20.000 de credincioși catolici.

Ca mulți alți martiri ai Bisericii din perioada persecuției comuniste atee și antiumane, episcopul Anton nu a cedat presiunilor comuniste de a se rupe de comuniunea cu Biserica Romei, motiv pentru care a plătit cu prețul vieții. Fidelitatea sa totală față de Cristos și Biserica Catolică face din el un martir al cărui exemplu merită cunoscut și urmat. Sângele și martirajul său reprezintă sămânța noastră, a creștinilor de astăzi.

11 decembrie – Papa Damasus

Damasus, de origine spaniolă, s-a născut în jurul anului 305 și a fost diacon la Roma pe vremea când papă era Liberiu, exilat de împăratul Constanțiu al II-lea pentru că nu se conformase dorințelor sale. Când Liberiu era încă în exil, Damasus, prin voința expresă a acestuia, a fost ales papă (anul 366) și a pontificat până în anul 384.

Pontificatul său este marcat de lupta doctrinară împotriva ereziei ariene, iar papa se dovedește un apărător înțelept și hotărât al dreptei credințe stabilite la conciliile ecumenice de la Niceea (325) și Constantinopol I (381). El readuce unitatea în Biserică și stabilește încă o dată principiul conform căruia comuniunea cu episcopul Romei este semnul vizibil, clar, al catolicității Bisericii și al membrilor ei, clerici și laici. În anul 382, Papa Damasus prezidează un sinod la Roma, la care participă și sfântul Ambroziu din Milano și sfântul Ieronim, care este numit secretar al papei și căruia îi este încredințată traducerea Sfintei Scripturi în limba latină (Vulgata).

În acea perioadă, Biserica trăia un timp de prosperitate și consolidare a structurilor sale. În anul 380, împăratul Teodosiu declară religia creștină ca religie a imperiului și scoate în afara legii religiile și cultele păgâne. Biserica este susținută de legile statale, putând să se organizeze singură, iar Papa Damasus este un păstor care contribuie la consolidarea Bisericii în noul context social și politic care începuse deja cu primul împărat creștin, Constantin cel Mare.

Papa Damasus are contribuții importante în recuperarea catacombelor în care erau înmormântați nenumărați martiri, ale căror morminte sunt restaurate de el. A compus multe versuri (*carmina*) despre martiri, dovedindu-se un adevărat poet. A construit și o biserică în care și-a pregătit mormântul, pe via Appia, în apropiere de catacombele sfântului Calixt. Pe lespedea mormântului a pus să-i fie scris epigraful: „Aici, eu, Damasus, aș dori să fie înmormântate rămășițele mele pământești, dar mă tem să nu tulbur cenușa pioasă a fericiților”. Din umilință, a dispus să fie înmormântat departe de cenușa martirilor, pe via Ardeatina. Mai târziu, osemintele sale au fost deshumate și puse în biserica „S. Lorenzo in Damaso”.

12 decembrie 627 – Victoria bizantină de la Ninive

Împăratul Iustinian (527-565) este cel care reușește să restaureze Imperiul Roman, unind Orientul cu Occidentul sub conducerea Noii Rome, Constantinopolul. Însă această mare reușită a timpului său nu va dura decât jumătate de secol, când acest imperiu este atacat în Balcani de slavi și de perși la granițele lui orientale. În Orient, dinastia sasanizilor conducea Persia încă din secolul al III-lea, iar acum, la începutul secolului al VII-lea (anul 602), Imperiul Sasanid condus de împăratul Chosroe al II-lea atacă din nou Imperiul Bizantin din teritoriile Siriei, Egiptului și Asiei Mici. În anul 614 cucerește Ierusalimul și ia în stăpânire crucea Mântuitorului, pe care o duce la Ctesifon, celebra capitală a imperiului de pe malul râului Tigr.

Atacarea acestor regiuni imperiale și, mai ales, confiscarea celei mai importante relicve a creștinătății îl alertează pe împăratul Heracliu, care începe o reformă totală a imperiului, a structurilor sale administrative și militare, reformă continuată de succesorii săi și care va sta la baza Imperiului Bizantin medieval. Acum este unită puterea administrativă cu cea militară în persoana guvernatorilor provinciali, care primesc dreptul să recruteze soldați din rândul localnicilor, eliminându-se astfel costisitoarea armată a mercenarilor.

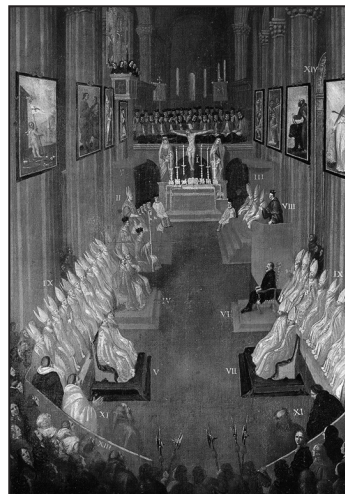
Heracliu îi încredințează conducerea și apărarea capitalei imperiale patriarhului Sergiu, care în anul 626 respinge asediul avarilor, aliații balcanici ai împăratului Chosroe. În felul acesta, împăratul poate să-și îndrepte armatele spre regiunile ocupate de sasanizi; îi alungă pe perși din Asia Mică și

invadează Mesopotamia. Aici, pe 12 decembrie 627, îi învinge pe sasanizi în lupta de la Ninive, care fusese ultima capitală a asirienilor. La începutul anului următor, Chosroe cade victimă unei conjurații de palat, iar succesorul său, Kavad al II-lea, este constrâns să semneze pacea cu bizantinii și să evacueze provinciile ocupate. În plus, el restituie sfânta cruce, pe care, cu toată solemnitatea, împăratul Heracliu o aduce la Ierusalim. Întors în capitală, este primit cu onoruri, aclamat ca salvatorul imperiului și apărător al creștinătății. Însă îndelungatele conflicte dintre cele două imperii le vor slăbi foarte mult, făcându-le incapabile să se opună califatelor arabe islamice, care nu peste mult timp se vor abate asupra lor.

13 decembrie 1545 – Convocarea Conciliului Ecumenic din Trento

Conciliul din Trento reprezintă cel mai important eveniment al Bisericii Catolice din perioada de tranziție de la Evul Mediu la Epoca Modernă. Temându-se de pericolul pe care îl reprezentase anterior conciliarismul (doctrina superiorității Conciliului asupra papei), papii manifestau rezerve în privința convocării unui nou conciliu. În schimb, împăratul Carol al V-lea îl dorea cu ardoare, pentru a combate mai bine protestanții care rupeau unitatea imperiului său, pe care îl conducea tot mai greu. Cardinali înțelepți, precum Sadoletto sau Contarini, considerau conciliul absolut necesar pentru reforma spirituală de care Biserica avea nevoie. Se simțea nevoia de a reafirma primatul Bisericii Romei și de a-i aduce sub autoritatea ei pe rebelii protestanți, adepți ai lui Luther. Era necesară unirea forțelor catolice împotriva unui curent ideologic și politic naționalist, care ataca din interior unitatea creștinătății occidentale. Convocarea unui conciliu ecumenic, ca exprimare a unității catolice, era însă obstructionată de dese conflicte între puterile catolice, în special între Franța și Imperiul lui Carol al V-lea.

Cu multe dificultăți, Papa Paul al III-lea a convocat acest conciliu pe 13 decembrie 1545, la Trento, pe teritoriu imperial. Reprezentanții papali au fost Giovanni Maria Del Monte (viitorul Papă Iuliu al III-lea), Marcello Cervini (viitorul Papă Marcel al II-lea) și Reginald Pole, reprezentantul catolicismului englez. Majoritatea membrilor conciliului proveneau din țările sudice ale continentului, deoarece Europa de Nord era puternic afectată de

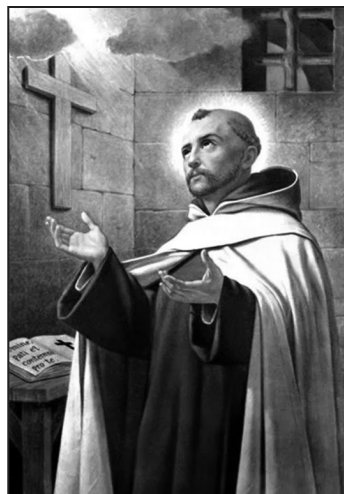
expansiunea protestantismului, împotriva căruia împăratul Carol al V-lea declanșase un adevărat război.

Conciliul s-a desfășurat pe o perioadă de 18 ani, fiind întrerupt de mai multe ori (având trei etape principale) din cauza războaielor dintre Franța și Imperiul Habsburgic. Lucrările s-au încheiat în luna decembrie 1563, sub îndrumarea delegaților Papei Pius al IV-lea. În opoziție cu doctrina protestantă, Conciliul a afirmat necesitatea faptelor bune pentru justificarea în fața lui Dumnezeu, în contrast cu doctrina protestantă care susținea justificarea doar prin credință (*sola fides*). De asemenea, combătând protestantismul, Conciliul a reafirmat importanța Tradiției Bisericii alături de Sfânta Scriptură, respingând astfel doctrina protestantă care susținea suficiența Bibliei (*sola Scriptura*).

În interiorul Bisericii, cele 16 documente doctrinare și disciplinare rezultate din lucrările Conciliului au pus bazele unei reforme autentice, care va influența viața Bisericii Catolice timp de secole. Conciliul din Trento reprezintă astfel și o reformă catolică, și o Contrareformă îndreptată împotriva protestanților, care, totuși, au continuat pe drumul lor, rupând o bună parte din creștinătatea occidentală, mai ales în Germania și Anglia. Se pare că insula britanică nu a făcut corp comun cu Europa continentală decât în perioada în care catolicismul a reușit să o încorporeze în sânul său, iar o parte semnificativă a lumii germanice a rămas marcată de un anumit complex antiroman.

14 decembrie 1591 – Trece la cele veșnice Ioan al Crucii

Ioan de Yepes Álvarez s-a născut în jurul anului 1542 la Fontiveros, în vechea Castilie, aproape de Avila. Familia sa, foarte săracă, a încercat să-l îndrume spre diferite meserii pentru a-și câștiga existența și a-și ajuta familia. La vârsta de 21 de ani, Ioan intră în rândul călugărilor carmelitani, dar, nemulțumit de viața pe care o trăiau călugării, se îndreaptă spre certozini, ale căror regulă monastică și stil de viață erau mai conforme cu dorințele sale ascetice deosebite. În această perioadă, o întâlnește pe reformatoarea ordinului carmelitan, sfânta Tereza de Avila, care intuiește că Ioan este persoana potrivită pentru a introduce reforma carmelitană și în mănăstirile de bărbați. Astfel, Ioan își ia numele de Ioan al Crucii, iar în 1568, împreună cu Tereza, inaugurează prima

mănăstire reformată a Carmelitanilor Desculți la Duruelo, în provincia Avila.

În 1572, Ioan al Crucii devine vicar și confesor al mănăstirii din Avila, condusă de sfânta Tereza. Însă inițiativele sale reformatoare nu sunt primite favorabil, motiv pentru care este închis timp de opt luni într-o închisoare din Toledo. Sfânta Tereza îl ajută să evadeze, iar de atunci până la trecerea sa la cele veșnice, viața lui Ioan al Crucii este marcată de o jertfă continuă și de un angajament total pentru reformarea mănăstirilor carmelitane. Pe 14 decembrie 1591, în timp ce se ruga împreună cu ceilalți călugări ai conventului de lângă Jaén, Ioan trece la cele veșnice, rostind ultimele cuvinte: „Astăzi merg să cânt Oficiul în cer”. Osemintele sale au fost duse la Segovia. A fost beatificat în 1675 și canonizat în 1726, iar două secole mai târziu, Papa Pius al XI-lea l-a declarat învățător al Bisericii.

Viața lui Ioan al Crucii, mic de statură și cu o sănătate fragilă, a fost marcată de multă suferință, pe care a trăit-o ca pe o unire profundă cu pătimirile lui Isus Cristos. În timpul acestor suferințe, Ioan a scris operele sale cele mai importante pentru mistica modernă: *Noaptea obscură a sufletului*, *Urcarea muntelui Carmel*, *Cântecul spiritual* și *Flacăra iubirii vii*. Ioan vede drumul către Dumnezeu ca pe un urcuș pe un munte, un drum pe care creștinul se purifică în simțuri și în spirit. El consideră purificarea omului drept o eliberare de orice dorință sau dependență dezordonată, punându-l pe Dumnezeu în centrul vieții. Pentru a-l avea pe Dumnezeu, omul trebuie să lase totul și să se lepede de sine. În esență, aceasta nu înseamnă să renunți la toate lucrurile, ci să-l iubești pe Dumnezeu în mod absolut.

Operele sfântului Ioan al Crucii oferă un ghid valoros pentru cei care astăzi se preocupă de „dezvoltare personală”. Adevărata „dezvoltare personală” găsește în viața și scrierile acestui sfânt o sursă bogată și extrem de relevantă.

15 decembrie 1025 – Moare împăratul Vasile al II-lea Bulgarohtonul

Vasile al II-lea Bulgarohtonul, supranumit „omorătorul de bulgari”, din dinastia macedoneană, a urcat pe tronul imperial din Constantinopol la vârsta de 18 ani, în anul 976, având una dintre cele mai îndelungate domnii din istoria bizantină. Împăratul a sprijinit armata și a implementat reforme drastice care limitau drepturile aristocrației agricole, susținând în schimb drepturile simplilor țărani, din rândul cărora își recruta soldații. Aceste măsuri au provocat opoziția nobilimii, care își vedea poziția economică și politică periclitată. Pentru a reprima această rezistență internă, Vasile al II-lea a cerut ajutorul țarului de Kiev, Vladimir, care, în anul 988,

s-a convertit la creștinism și a stabilit o legătură strânsă între Rusia și Bizanț. În acest context, a luat naștere creștinătatea rusă, în comuniune cu Bizanțul, dar separată de Roma.

După ce a învins adversarii interni, Vasile și-a consolidat poziția pe plan extern, limitând ambițiile împăratului Otto al III-lea în Italia. Totuși, cel mai mare adversar al politicii expansioniste bizantine a fost țarul Bulgariei, Samuel. În anul 1001, Vasile a început un război împotriva bulgarilor, reușind să-i înfrângă în vara anului 1014, la Kleidon (Grecia). Răzbunarea împăratului a fost cruntă: le-a scos ochii unui număr de 15.000 de prizonieri bulgari, iar cei lăsați cu un singur ochi i-au condus pe ceilalți

orbi înapoi la țarul Samuel. La vederea acestor atrocități, țarul a leșinat și a avut un atac cerebral fatal. Astfel, Bulgaria a fost încorporată în Imperiul Bizantin, care acum se întindea de la Dunăre până în Armenia, cuprinzând și sudul Italiei, precum și insulele Creta și Cipru. Prin bulgari, populația neolatină de la nordul Dunării a fost și ea încorporată în jurisdicția bizantină, devenind ortodoxă și separată de comuniunea cu Biserica Romei.

Împăratul Vasile al II-lea a lăsat posterității un imperiu vast, cel mai puternic din bazinul mediteranean, depășind chiar califatul islamic al abasizilor. Dominat de propria putere, Imperiul Bizantin a jucat un rol crucial în marea schismă din 16 iulie 1054, care a rupt oficial creștinătatea în două zone: Orientul greco-ortodox și Occidentul latino-catolic. Timp de jumătate de secol, Imperiul Bizantin s-a hrănit din gloria marelui împărat Vasile al II-lea, dar ulterior a devenit tot mai preocupat de avansarea unui nou dușman, turcii.

16 decembrie 999 – Trece la cele veșnice împărăteasa Adelaida

Adelaida, născută în jurul anului 931 în Burgundia, a fost dată în căsătorie la vârsta de 16 ani regelui Lothar al II-lea al Italiei, dar a rămas văduvă după doar trei ani, soțul ei murind otrăvit. Margravul de Ivrea, Berengar, a încercat să o forțeze să se căsătorească cu fiul său, Adalbert, pentru a obține coroana Italiei, însă Adelaida a refuzat această cerere și a fost închisă într-un castel de pe malul Lacului Garda. Reușind să scape din captivitate, s-a refugiat împreună cu fiica ei, Emma, la Canossa, de unde a cerut ajutorul împăratului Otto I. Otto a coborât în Italia, l-a învins pe Berengar și s-a încoronat rege al Italiei. În anul 951, văzând o oportunitate de alianță cu

Burgundia, Otto s-a căsătorit cu Adelaida, iar împreună au avut patru copii, dintre care unul, Otto al II-lea, a devenit succesori la tronul imperial.

După moartea lui Otto I în anul 973, Adelaida a devenit regentă a Sfântului Imperiu Roman de Națiune Germană în timpul minoratului fiului său, Otto al II-lea, și mai târziu al nepotului său, Otto al III-lea. Înzestrată cu multe calități intelectuale și morale, Adelaida vorbea patru limbi și a avut o influență semnificativă în politica imperială, atât în Italia, cât și în Germania. A fost prietenă bună cu nora sa, principesa bizantină Teofana, și, împreună cu arhiepiscopul de Mainz, Willigis, cele două femei au jucat un rol esențial în guvernarea Imperiului.

Adelaida a fost sprijinită de personalități religioase influente, precum sfântul Adalbert de Magdeburg și mai mulți abați de la Cluny. După ce nepotul ei, Otto al III-lea, a ajuns la majorat, Adelaida s-a retras din viața politică și s-a dedicat activităților caritabile și înființării de mănăstiri. A sprijinit cu entuziasm reforma monastică ce provenea din Franța, de la Cluny. În ultimii ani ai vieții, s-a retras în conventul de la Seltz, în sudul Alsaciei, unde a trecut la cele veșnice pe 16 decembrie 999. În anul 1097, Papa Urban al II-lea a ridicat-o la cinstea altarelor, iar mormântul său de la Seltz a fost un important loc de pelerinaj până în perioada Reformei protestante.

17 decembrie 1830 – Moare Simón Bolívar

În anul 1808, armatele lui Napoleon au invadat Spania, ceea ce a reprezentat o ocazie propice pentru coloniile spaniole din America să se ridice împotriva unei puteri care domina Lumea Nouă de trei secole. După doi ani, în 1810, Mexicul, Venezuela și Argentina și-au proclamat independența, iar idealurile noilor generații sud-americane, influențate de ideologia europeană, și-au găsit un reprezentant de frunte în venezueleanul Simón Bolívar. Acesta poate fi considerat părintele nobil al Americii latino-americane, așa cum George Washington este văzut ca părintele Statelor Unite ale Americii.

Bolívar a reușit să învingă forțele spaniole și, în 1813, a intrat învingător în Caracas, unde a fost aclamat ca „El Libertador” (Eliberatorul). El a promovat unirea fostelor colonii spaniole pentru a se apăra împotriva imperialismului european, iar la sfârșitul anului 1819 a fost ales președinte al

Republicii Marea Columbie, formată din unirea Venezuelei, Noii Granada (Columbia) și Quito (actualul Ecuador). În 1823, Bolívar a fost recunoscut în funcția sa de președinte de către președintele Statelor Unite, James Monroe, care susținea politica de eliminare a dominației europene de pe continentul american.

Bolívar a dat o ultimă lovitură trupelor spaniole rămase în regiune, iar în sudul continentului, armatele conduse de José de San Martín au contribuit la sfârșitul dominației spaniole în America de Sud. Ambii lideri sunt considerați părinți ai statelor sud-americane. În august 1825, Bolívar a fost ales președinte al noii Republici Alto Peru, care a fost numită Bolivia în onoarea sa.

După cinci ani, bolnav și deziluzionat de luptele interne din tânărul stat bolivian, Bolívar s-a retras din viața publică, iar Marea Columbie s-a împărțit în Columbia, Venezuela și Ecuador. Deși ar fi dorit să plece în Europa, boala nu i-a permis acest lucru. Bolívar a murit pe 17 decembrie 1830, la Santa Marta, pe coasta columbiană, la vârsta de doar 47 de ani, lăsând în urmă o Americă liberă de dominația colonială spaniolă. Spania mai stăpâna doar Cuba și Puerto Rico în Lumea Nouă, dar le va pierde și pe acestea la sfârșitul secolului.

Biserica Catolică din America de Sud a fost profund influențată de mișcările și războaiele de independență locale. Sfântul Scaun a recunoscut noile state, încheind diverse concordate cu acestea și înființând o nouă ierarhie bisericească formată din autohtoni, ceea ce a favorizat un catolicism sud-american profund înrădăcinat în cultura locală.

18 decembrie 1865 – Abolirea sclaviei în SUA

Președintele Abraham Lincoln a plătit cu viața (14 aprilie 1865) lupta pentru salvarea Uniunii statelor americane și abolirea sclaviei. Sacrificiul său și acțiunile forțelor progresiste americane au dus la intrarea în vigoare, pe 18 decembrie 1865, a celui de-al 13-lea Amendament din Constituția SUA, prin care se stipulează că pe teritoriul acestei țări nu pot exista sclavi. Problema abolirii sclaviei a scindat țara: nordiștii susțineau cauza abolirii, iar sudiștii se opuneau cu toate forțele, întrucât sclavia reprezenta o sursă principală de venit pentru populația albă din sud. Procesul de abolire a sclaviei, care exista deja de două secole, a parcurs mai multe etape legislative. În aprilie 1864, Senatul american a votat abolirea sclaviei, însă Camera

Reprezentanților s-a opus inițial. În ianuarie 1865, amendamentul a trecut în Congres, iar până la sfârșitul aceluși an, mai multe state l-au ratificat. Pe 2 decembrie, Alabama a fost al 27-lea stat care a recunoscut actul normativ, ceea ce a permis formarea unei majorități pentru adoptarea oficială a amendamentului pe tot cuprinsul SUA (18 decembrie 1865).

În ceea ce privește Biserica Catolică, încă din 2 iunie 1537, Papa Paul al III-lea declarase, prin scrisoarea *Veritas ipsa* și bula *Sublimis Deus*, că amerindienii sunt ființe umane, au dreptul la libertate și proprietate, condamnând explicit sclavia. Mulți teologi catolici au afirmat că băștinașii americani și negrii aduși în America din Africa sunt chemați la mântuire de același Dumnezeu, toți oamenii fiind egali în fața lui.

În anul 1888, împăratul Petru al II-lea a desființat sclavia în Brazilia. În 1926, Societatea Națiunilor a decretat desființarea sclaviei pentru toate statele membre, iar în 1935, Italia a desființat sclavia în Abisinia. Ultima țară care a abolit sclavia a fost Mauritania, în anul 1981.

Amendamentul XIII la Constituția SUA, Secțiunea 1: „Nici sclavia, nici servitutea involuntară, cu excepția cazului în care constituie pedeapsă pentru crimă, pronunțată prin condamnarea legală a persoanei respective, nu vor exista în interiorul Statelor Unite sau în oricare alt loc aflat sub jurisdicția lor”.

19 decembrie 1370 – Trece la cele veșnice Papa Urban al V-lea

Viitorul Papă Urban al V-lea s-a născut într-o familie nobilă, în castelul Grisac, în Languedoc (Franța), în anul 1310. Încă de tânăr, a intrat la benedictinii prioratului din Chirac, unde a fost un călugăr exemplar și un elev silitor. A devenit doctor în drept canonic și civil și a predat la universitățile din Montpellier, Toulouse și Avignon, înainte de a primi diverse însărcinări de la Curia pontificală de la Avignon, în calitate de delegat la Milano și Napoli. Acolo l-a găsit vestea nimirii ca papă, pe 28 octombrie 1362.

Om cu o viață sfântă, noul papă a luat măsuri pentru a îmbunătăți viața și activitatea clericilor, s-a opus luxului cardinalilor și, fiind un mare iubitor al științei, a sprijinit dezvoltarea studiilor. După ce a petrecut zece ani în Italia, dorința sa cea mai mare era să se întoarcă pe scaunul lui Petru la Roma. În acest sens, cardinalul Egidio Albornoz fusese însărcinat să refacă Statul Papal. Însă în nordul Italiei,

ghibelinii conduși de familia Visconti nu recunoșteau suveranitatea papei și a Statului Pontifical, îngreunând posibilitatea papei de a reveni la Roma.

În ciuda opoziției puternice a familiei Visconti, papa a decis să se întoarcă. Regina Ioana de Napoli, venețienii, genovezii și pisanii i-au trimis 23 de galere cu care, pe 30 aprilie 1367, Papa Urban s-a îmbarcat în portul Marsilia, însoțit de curia de la Avignon, cu excepția a trei cardinali francezi. Pe 3 iunie, a ajuns la Corneto, pe coasta regiunii Lazio, unde a fost întâmpinat de Albornoș, de reprezentanții Statului Papal și de mulți credincioși. Ajungând la Viterbo, Albornoș a murit, după ce, timp de 14 ani, se străduise să creeze condițiile favorabile întoarcerii papei la Roma.

Ajuns în Cetatea Eternă, papa s-a dedicat refacerii orașului, care devenise o ruină. A reconstruit biserici și alte edificii, a refăcut infrastructura, cum ar fi rețeaua stradală și canalizarea, și a creat o nouă structură de conducere a orașului, limitând puterile laicilor și dându-le clericilor diferite atribuții juridice și administrative. Acest mod de a conduce a stârnit nemulțumirea multor laici, dar și a cardinalilor francezi, care nu se simțeau confortabil între italieni.

Fără sprijin din partea Imperiului German și din cauza opoziției cardinalilor francezi, papa a cedat în fața dificultăților și, pe 5 septembrie 1370, s-a îmbarcat din nou din portul Corneto cu destinația Franța. Sfânta Brigitta, o principesă suedeză care trăia de două decenii la Roma, l-a implorat să nu părăsească orașul, însă decizia papei fusese deja luată. Pe 24 septembrie, Papa Urban al V-lea a intrat în Avignon, însă s-a îmbolnăvit și a murit pe 19 decembrie 1370. În anul 1870, Papa Pius al IX-lea l-a ridicat la cinstea altarelor, declarându-l fericit.

20 decembrie 1985 – Papa Ioan Paul al II-lea anunță instituirea Zilei Mondiale a Tineretului

Numele sfântului Papă Ioan Paul al II-lea este legat și de una dintre cele mai importante inițiative ale Bisericii Catolice: Ziua Mondială a Tineretului. Originea acestei zile este asociată cu Anul Sfânt 1983-1984, în special cu perioada 11-15 aprilie 1984, când la Roma s-a celebrat Jubileul Internațional al Tinerilor, în contextul Jubileului Extraordinar al Mântuirii. Aceasta a fost prima întâlnire internațională a tinerilor organizată de Biserica Catolică. Chemaerea Papei Ioan Paul al II-lea adresată tinerilor din întreaga lume de a veni la Roma pentru „o întâlnire de rugăciune, împărtășire, conversație și bucurie” a fost lansată nu de la Roma, ci de la Milano, la încheierea rugăciunii *Regina Coeli*, recitată pe 22 mai 1983, de la balconul Domului din Milano.

Ulterior, pe 30 și 31 martie 1985, a avut loc la Roma o întâlnire cu tinerii din întreaga lume, în contextul Anului Internațional al Tineretului,

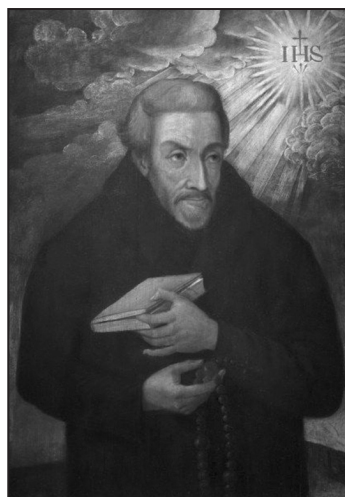
proclamat de Organizația Națiunilor Unite. În același an, pe 26 martie, Papa Ioan Paul al II-lea a publicat Scrisoarea Apostolică *Dilecti Amici*, în care și-a exprimat dorința de a iniția proiecte concrete în pastorația tinerilor, atât la nivel național și diecezan, cât și la nivel parohial, de asociații și mișcări apostolice. Pe 20 decembrie 1985, papa a anunțat Colegiul cardinalilor și Curia Romană despre înființarea Zilei Mondiale a Tineretului, ce urma să fie celebrată anual în Duminica Floriilor, cu sprijinul Consiliului Pontifical pentru Laici.

Ziua Mondială a Tineretului a devenit un eveniment deosebit de important pentru Biserica Catolică, oferindu-le tinerilor (nu doar celor catolici) ocazia de a-și dezvolta vocația de creștini laici, de a înțelege mai bine chemarea la căsătorie, viața consacrată sau preoție.

Sfântul Papă Ioan Paul al II-lea a rămas cunoscut și pentru instituirea altor Zile Mondiale importante: Ziua Mondială a Bolnavului (13 mai 1992), Ziua de Rugăciune pentru Pace de la Assisi (27 octombrie 1986) și Ziua Mondială a Vieții Consacrate (1997). Aceste inițiative au lăsat o amprentă profundă în istoria Bisericii Catolice și în conștiința credincioșilor din întreaga lume.

21 decembrie 1597 – Trece la cele veșnice Petru Canisiu

Petru Kanijs s-a născut la Nijmegen (Olanda), în anul 1521, într-o familie înstărită, tatăl său fiind primarul orașului. Condițiile materiale i-au permis să studieze în profunzime dreptul canonic la Louvain și pe cel civil la Köln. În Köln, își petrecea timpul liber în mănăstirea certozinilor, dar după ce a citit *Exercițiile spirituale* ale fondatorului iezuiților, Ignațiu de Loyola, a decis să urmeze calea Societății lui Isus. Sub îndrumarea lui Petru Faber, la Mainz, a intrat în rândul iezuiților în anul 1543. Recunoscut ca un teolog de renume, a fost invitat la Conciliul Ecumenic din Trento în anii 1547 și 1562, fiind chemat special de cardinalul Otto Truchsess von Waldburg. De atunci, și-a latinizat numele în Canisius.

Plin de spiritul reformei catolice promovate de Conciliul Tridentin, Canisius considera că misiunea sa cea mai importantă era de a trezi și de a alimenta rădăcinile spirituale ale creștinilor, și de a sprijini Biserica în apărarea credinței împotriva ereziilor protestante. Supranumit „ciocanul ereticilor”, Canisius a fost o figură clară și puternică în susținerea doctrinei catolice, provocând reacții vehemente din partea protestanților.

După o scurtă perioadă petrecută la Roma și Messina, a fost trimis în Bavaria, unde a ocupat funcții academice la Universitatea din Ingolstadt și a predicat la Viena. Începând cu anul 1556, timp de treizeci de ani, a fost Provincial al iezuiților din Germania Superioară, contribuind la fondarea unei vaste rețele de colegii și comunități iezuite pentru a sprijini reforma catolică.

Canisius a fost și un teolog prolific, traducând lucrările sfinților Ciril din Alexandria, Leon cel Mare, Ieronim și Osius din Cordoba. Cele mai cunoscute lucrări ale sale sunt catehismele pe care le-a compus între anii 1555 și 1558. Acestea au fost adaptate pentru diferite categorii de destinatari: studenți, copii și elevi din școlile medii și superioare. Catehismele sale au fost atât de populare, încât, în timpul vieții sale, au fost publicate în peste 200 de ediții.

Activitatea sa a fost susținută atât de împăratul Ferdinand I, cât și de Papa Grigore al XIII-lea. Sfântul Papă Pius al V-lea a dorit să-l consacre cardinal, dar Canisius a preferat să rămână în slujirea pe care o avea. În 1580, a fondat Colegiul Sankt Michael din Fribourg, Elveția. A trecut la cele veșnice pe 21 decembrie 1597, fiind înmormântat în biserica universitară „Sankt Michael” din același oraș.

22 decembrie 1248 – Sevilla este eliberată de sub puterea arabă musulmană

În Spania secolului al XII-lea, regatele Castilia și Aragon au fost constrânse să își unească forțele pentru a contracara inamicul musulman, care le invadase teritoriile cu secole înainte. Pe de altă parte, arabii musulmani din Spania s-au supus dinastiei marocane a Almohazilor, având același scop: de a rezista în fața presiunii spaniole, în cadrul politicii lor, numită *Reconquista*. În anul 1212, armatele celor două regate creștine spaniole au obținut o victorie strălucită împotriva arabilor la Las Navas de Tolosa, în Andaluzia. Această victorie a dus la destrămarea rapidă a unității arabe în mai multe emirate, prea mici pentru a rezista presiunii creștine, ceea ce a asigurat succesul din ce în ce mai mare al *Reconquistei* spaniole.

Între anii 1229 și 1238, regele Aragonului, Iacob I, a reușit să elibereze Insulele Baleare și puternica cetate Valencia din mâinile musulmanilor. În

regatul Castiliei, Ferdinand al III-lea i-a alungat pe arabi din Cordoba în anul 1236, din Cartagena în 1244, iar Sevilla a fost cucerită de armatele sale pe 22 decembrie 1248. După cucerirea Sevillei, *Reconquista* creștină a Spaniei a intrat într-o lungă pauză.

Între timp, regatul Aragonului s-a extins spre Marea Mediterană. În 1282, regele Petru al III-lea a intervenit în Sicilia împotriva dinastiei Anjou. În 1311, împăratul bizantin Mihail al IX-lea a primit ajutor din partea mercenarilor catalani trimiși de aragonezi pentru a lupta împotriva turcilor. Aceștia au pus apoi stăpânire pe ducatul Atenei, iar în 1323, regele aragonez Iacob al II-lea a ocupat Sardinia, alungându-i pe reprezentanții Pisei.

În regatul Castiliei, coroana regală a intrat în conflict cu nobilimea, care căuta să-și păstreze autonomia. Tensiunile dintre coroană și nobilime au culminat în secolul al XIV-lea cu un război civil extrem de sângeros.

23 decembrie 1688 – Ultimul rege englez catolic, Iacob al II-lea, se refugiază în Franța

Iacob Stuart s-a convertit la catolicism în 1669, iar în ciuda acestui fapt, a urcat pașnic pe tronul Angliei la vârsta de 51 de ani, în anul 1685. În Franța, regele Ludovic al XIV-lea revocase Edictul de la Nantes (1685), reinstaurând ilegalitatea hughenotilor protestanți. Inspirat de acest exemplu, regele Iacob al II-lea a început să favorizeze catolicii, iar când Parlamentul s-a opus, el l-a dizolvat și a guvernat fără acesta. Regatul Angliei, fiind destul de puternic, i-a dat regelui convingerea că putea restaura religia și Biserica Catolică în țară, o iluzie care avea să fie curând spulberată.

Iacob al II-lea a numit catolici în funcții înalte din armată și a procedat similar în domeniile cultural și politic. La nivel legislativ, a emis Declarația de Indulgență din 1687, prin care le acorda catolicilor drepturi egale cu protestanții, fapt ce l-a adus în conflict direct cu Parlamentul, fiind acuzat de favoritism față de catolici. Șapte episcopi anglicani i-au cerut regelui să reconsidere această declarație, iar când aceștia au fost acuzați de calomnie, au primit ulterior sprijinul populației și și-au redobândit funcțiile.

În 1688, nașterea fiului său, Iacob Stuart, conceput cu a doua soție, Maria de Modena, a alimentat speranțele catolicilor de a întemeia o dinastie romano-catolică în Anglia. Totuși, în același an, protestantul Wilhelm de Orange,

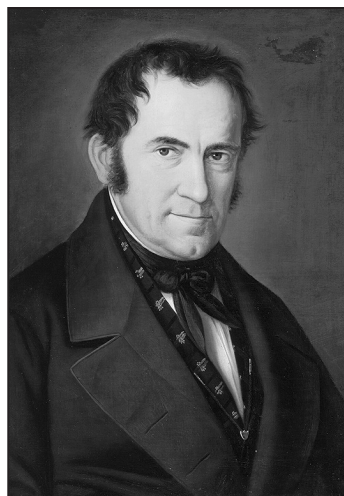

soțul surorii mai mari a lui Iacob al II-lea, a invadat Anglia cu armatele sale. Forțat să fugă în Franța, Iacob a încercat în 1690 să-și recupereze tronul cu ajutorul armelor, dar a fost înfrânt. Și-a petrecut restul vieții în exil în Franța, unde a murit în 1701.

Eforturile catolice de a recâștiga conducerea Angliei au eșuat complet, iar catolicii nu au obținut paritate juridică cu anglicanii decât în vremurile moderne.

24 decembrie 1818 – Franz Gruber compune celebrul cântec de Crăciun *Stille Nacht* („Noapte de vis”)

Într-o zi rece de Ajun de Crăciun, în anul 1818, preotul catolic Joseph Mohr mergea pe jos cei trei kilometri care despărțeau casa lui din satul austriac Oberndorf bei Salzburg de orașul vecin, Arnsdorf bei Laufen, pentru a-l vizita pe prietenul său Franz Gruber. Mohr avea cu el o poezie despre Nașterea Domnului, pe care o scrisese cu vreo doi ani înainte. Avea urgent nevoie de o melodie pentru sfânta Liturghie de la miezul nopții de Crăciun, care urma să aibă loc peste câteva ore. Sperând că prietenul său, un profesor de școală, maestru de cor și organist al bisericii, ar putea compune o melodie pentru poezia sa, Mohr i-a cerut ajutorul. În acea seară, Franz Gruber a compus melodia *Stille Nacht* („Noapte liniștită”), care a fost cântată în premieră în biserica „Sfântul Nicolae” din Oberndorf.

În jurul anului 1820, Joseph Mohr a scris un aranjament pentru *Stille Nacht*, iar înainte de moartea sa, Franz Gruber a realizat alte aranjamente, inclusiv unul pentru orchestră în 1845 și altul pentru orgă în 1855. În scurt timp, „Stille Nacht” s-a răspândit la nivel global, fiind tradusă în peste 140 de limbi și existând în sute de variante. În limba română, titlul cunoscut al colindului este „Noapte de vis”.

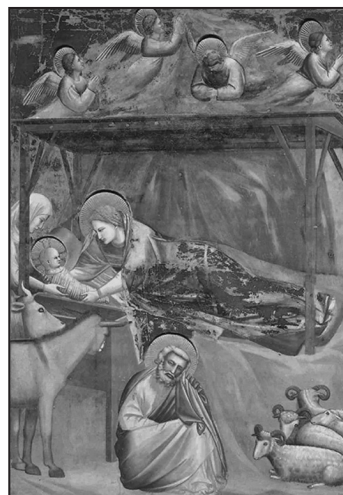
Noapte de vis,
Timp preasfânt,
Toate dorm pe pământ.
Doar două inimi veghează,
Pruncul dulce visează
Într-un leagăn de vis,
Într-un leagăn de vis.

Noapte de vis,
 Timp preasfânt,
 Dumnezeu râde blând.
 Pieptu-i varsă iubire,
 Lumii dă mântuire,
 Pace-n ea aducând,
 Pace-n ea aducând.

Noapte de vis,
 Timp preasfânt,
 Păstorași vin cântând.
 Îngerii cântă Aleluia,
 Lumii vestesc bucuria:
 Domnul e pe pământ,
 Domnul e pe pământ.

25 decembrie – Nașterea Domnului nostru Isus Cristos

Pe 25 decembrie, creștinătatea celebrează cu toată solemnitatea Nașterea în timp, din sânul Fecioarei-Mamă Maria, a Fiului lui Dumnezeu, Isus Cristos. Cel care, împreună cu Tatăl și Duhul Sfânt, există din veșnicie este născut de Fecioara Maria la Betleemul Iudeii, în Palestina ocupată de romani, în timpul împăratului Cezar Augustus, „pe când Quirinius era guvernator al Siriei” (Lc 2,2). Cronograful din anul 354 ne vorbește despre existența acestei sărbători la Roma pe 25 decembrie, dată care corespunde celebrării păgâne a solstițiului de iarnă, *Dies natalis Solis Invicti*, adică nașterea Soarelui neînvins, care, după noaptea cea mai lungă a anului (21 decembrie), dobânda o nouă vigoare.

Celebrând la această dată nașterea Fiului lui Dumnezeu, Isus Cristos, creștinii vor să spună că el este adevăratul Soare, lumina lumii (In 8,12), care îndepărtează noaptea păgânismului. În felul acesta, ei dau un conținut și un sens cu totul noi unei sărbători și tradiții păgâne, care coincidea cu zilele lui Saturn, în timpul cărora se trăia o adevărată fraternitate umană: sclavii primeau daruri de la stăpânii lor și erau invitați să stea la aceeași masă cu ei, asemenea cetățenilor liberi. Darurile pe care creștinii și le fac de Crăciun amintesc însă în mod direct de darurile păstorilor și ale regilor magi făcute Pruncului Isus. Darurile magilor au semnificații simbolice: aurul simbolizează regalitatea celui născut în ieslea Betleemului, tămâia –

divinitatea lui, iar smirna – omenitatea Fiului lui Dumnezeu și a Fecioarei-Mamă Maria.

În partea orientală de rit vechi a creștinătății, nașterea lui Cristos era sărbătorită pe 6 ianuarie, cu numele de Epifanie, care înseamnă „arătare”; apoi și Biserica orientală a adoptat data de 25 decembrie, după cum era la Antiohia pe la anul 376 și în 380 la Constantinopol. În Occident, a fost introdusă în calendarul creștin sărbătoarea Epifaniei (6 ianuarie), ca ultima sărbătoare a ciclului Crăciunului, pentru a comemora revelarea divinității lui Isus Cristos lumii păgâne. Doctrina creștină a Întrupării se vede și în textele liturgiei Crăciunului, formulate într-o perioadă de reacție la erezia trinitară a lui Arie; acestea subliniază, cu accente poetice și cu rigoare teologică, divinitatea Pruncului născut la Betleem, regalitatea și atotputernicia sa. Liturgia și întregul cult al Crăciunului ne invită să adorăm misterul lui Dumnezeu întrupat în persoana lui Isus Cristos, născut din Fecioara preacurată Maria. În el, noi suntem răscumpărați prin viața, moartea și învierea Fiului lui Dumnezeu. Sărbătoarea Nașterii Domnului îl celebrează nu doar pe Pruncul de la Betleem, ci și misterul mântuirii noastre în cel care este calea, adevărul și viața oricui crede în el.

26 decembrie – Sfântul Ștefan

Tânărul Ștefan a fost unul dintre primii ucenici care i-au urmat pe apostoli. Nu se cunoaște cu certitudine originea lui, greacă sau ebraică; ceea ce este sigur însă e faptul că se bucura de o stimă deosebită în comunitatea din Ierusalim: „bărbat plin de credință și de Duhul Sfânt” (*Fap* 6,5). Numele său este în fruntea listei celor șapte diaconi aleși de apostoli pentru a-i ajuta în misiunea lor.

Ștefan, plin de har și de putere, săvârșea minuni și semne mari în popor. Dar s-au ridicat unii din sinagoga numită a libertților, a cirenenilor, a alexandrinilor și a celor din Cilicia și Asia, ca să discute cu Ștefan, însă nu puteau să se opună înțelepciunii și duhului cu care vorbea. Atunci i-au pus pe niște bărbați să spună: „L-am auzit pe acesta rostind cuvinte de blasfemie împotriva lui Moise și împotriva lui Dumnezeu”. Au instigat poporul, pe bătrâni și pe cărturari, s-au năpustit asupra lui, l-au prins și l-au dus în fața Sinedriului. Apoi au pus niște martori falși care spuneau: „Omul acesta nu încetează de a rosti cuvinte împotriva acestui loc sfânt și împotriva Legii. Într-adevăr, l-am auzit spunând: «Acest Isus, Nazarineanul, va distruge locul acesta și va

schimba obiceiurile pe care ni le-a transmis Moise»". Atunci, toți cei care ședeau în Sinedriu l-au privit fix și au văzut fața lui ca fața unui înger (*Fap* 6,8-15).

În fața celor care îl persecutau, Ștefan ține un discurs (cel mai lung din *Faptele Apostolilor*), în care sintetizează lucrarea lui Dumnezeu în istoria poporului ales, istorie împlinită în persoana lui Isus Cristos, căruia contemporanii i s-au opus, așa cum înaintașii lor s-au opus profeților.

Când au auzit ei acestea, fremătau de furie în inima lor și scrâșneau din dinți împotriva lui. Dar el, plin de Duh Sfânt, cu ochii îndreptați spre cer, a văzut gloria lui Dumnezeu și pe Isus stând la dreapta lui Dumnezeu și a zis: „Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând la dreapta lui Dumnezeu!” Atunci ei, strigând cu glas puternic, și-au astupat urechile și s-au năpustit împreună asupra lui și, scoțându-l din cetate, aruncau cu pietre asupra lui. Martorii și-au pus hainele la picioarele unui tânăr numit Saul. Și, în timp ce îl loveau cu pietre, Ștefan a strigat, zicând: „Doamne Isuse, primește duhul meu!” Apoi, căzând în genunchi, a strigat cu glas puternic: „Doamne, nu le socoti păcatul acesta!” Și, spunând aceasta, a adormit (*Fap* 7,54-60).

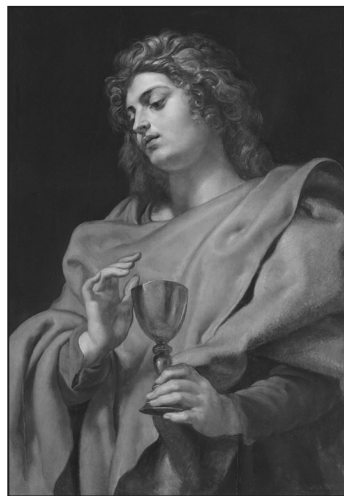
Locul unde a fost martirizat diaconul Ștefan este la Ierusalim, lângă Poarta Damascului, unde se află biserica „Sfântul Ștefan”. Creștinii l-au venerat încă de la început, iar știri despre osemintele sale avem din jurul anului 400. Cultul protomartirului Ștefan este atât de important, încât Biserica Catolică a stabilit celebrarea martiriului său imediat după sărbătoarea Nașterii Domnului. Sfântul Ștefan este prezent în arta creștină, iar numeroși creștini îi poartă numele, la fel cum multe localități au numele lui.

27 decembrie – Sfântul apostol și evanghelist Ioan

Ioan este cel mai tânăr dintre apostolii Mântuitorului și se prezintă singur ca fiind „discipolul pe care îl iubea Isus”. În același timp, este cel mai longeviv din grupul celor doisprezece apostoli. Provine din Galileea, dintr-o familie de pescari de pe malul Lacului Genezaret. Părinții săi se numesc Zebedeu și Salome, iar el are un frate apostol, Iacob cel Mare. La început, Ioan, împreună cu Andrei, au fost ucenici ai lui Ioan Botezătorul. Când Isus vine la Ioan, acesta îl prezintă: „Iată-l pe Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii!” (*In* 1,29), iar Ioan este atât de impresionat de acest fapt, încât își va aminti și ora la care s-a întâlnit cu Isus (ora patru după-amiaza). De acum înainte, Ioan nu va putea face altceva decât să-l urmeze pe Isus Cristos.

Face parte din grupul restrâns al apostolilor care sunt alături de Cristos în momente foarte importante ale vieții sale: când o învie pe fiica lui Iair, când se schimbă la față pe Muntele Tabor și în agonia din Grădina Ghetsemani. La Ultima Cină, este lângă Mântuitorul și își pleacă capul pe pieptul

lui în semn de afecțiune deosebită. Este singurul care rămâne în picioare lângă crucea lui Cristos, alături de mama lui, Maria, pe care, de pe cruce, Isus i-o dă în grijă. Tot cu Maria așteaptă trei zile Învierea Domnului. Este primul dintre apostoli care ajunge la mormântul Domnului, după ce Maria Magdalena le spusese că mormântul este gol. Mai târziu, se va stabili la Efes împreună cu sfânta Fecioară Maria, slujind ca misionar în Asia Mică. Probabil a avut de suferit în timpul persecuției lui Domițian, când a fost exilat în insula Patmos. Sub împăratul Nerva, se întoarce la Efes, unde va rămâne până la sfârșitul vieții. A trecut în veșnicie în jurul anului 104.

Evangelhia scrisă de el are un pronunțat caracter spiritual; este o Evanghelie a Cuvântului (Logosului) întrupat, Isus Cristos. Un cuvânt des repetat în Evangelhia sa este „a crede” în Isus Cristos, în deplină libertate și primind harul divin, așa cum a făcut și el. În afară de marea valoare teologică, *Evangelhia lui Ioan* diferă de celelalte trei Evangelhii sinoptice prin precizări legate de umanitatea lui Isus Cristos: când se simte obosit și se așază pentru a se odihni, când plânge la moartea lui Lazăr și când îi este sete pe lemnul crucii. Ioan este și autorul scrierii numite *Apocalipsul*, precum și al unor scrisori, în număr de trei, scrise probabil la Efes.

28 decembrie – Sfinții prunci nevinovați

După ce au plecat magii, iată că îngerul Domnului i-a apărut în vis lui Iosif, zicând: „Sculându-te, ia copilul și pe mama lui, fugi în Egipt și stai acolo până când îți voi spune, pentru că Irod are de gând să caute copilul ca să-l ucidă!” Sculându-se, Iosif a luat copilul și pe mama lui în timpul nopții și a plecat în Egipt. A rămas acolo până la moartea lui Irod, ca să se îplinească ceea ce a fost spus de Domnul prin profetul care zice: „Din Egipt l-am chemat pe fiul meu”. Atunci Irod, văzând că a fost înșelat de magi, s-a înfuriat și a trimis să fie uciși, în Betleem și în toate ținuturile sale, toți copiii de la doi ani în jos, după timpul precis pe care îl aflase de la magi. Atunci s-a împlinit ceea ce a fost spus prin profetul Ieremia care zice: „Un strigăt s-a auzit în Rama. Plângere și tânguire

mare. Rahela își plânge copiii și nu vrea să fie mângâiată, pentru că nu mai sunt” (Mt 2,13-18).

Mulți istorici neagă istoricitatea acestui episod, narat doar de evanghelistul Matei, deoarece istoricul evreu Iosif Flaviu nu-l menționează în scrierile sale. Totuși, istoricii creștini acceptă veridicitatea uciderii acestor inocenți, pe motiv că episodul este întru totul compatibil cu politica regelui Irod. Când a simțit vreun pericol de a-și pierde tronul, Irod a fost capabil de orice crimă: și-a ucis o soție, trei cumnați, o soacră, trei fii și câteva sute de opozanți.

Încă din Antichitate, Biserica i-a venerat pe Pruncii Nevinovați. Un poet creștin din secolul al IV-lea, Prudențiu, îi numește „florile martiriului, sfâșiate de prigonitorul lui Isus Cristos, ca atâția lăstari fragezi”. „Copiii, fără să știe, mor pentru Cristos, în timp ce părinții îi plâng pe martirii care mor. Cristos îi face martori pe cei care încă nu vorbesc”, explică sfântul Quodvultdeus, episcop, într-o predică. El continuă: „O, dar minunat al harului! Ce merite au avut acești copii pentru a învinge în felul acesta? Încă nu vorbesc și deja Îl mărturisesc pe Cristos! Nu sunt capabili încă să facă față luptei pentru că nu își mișcă membrele, și totuși poartă deja triumfători laurii victoriei”.

Pruncii Nevinovați reprezintă avangarda acelei mulțimi de martiri care au mărturisit și continuă să-și mărturisească, cu prețul sângelui, apartenența la Cristos; ei sunt acele creaturi care au scris prima pagină a mării cărți a martirilor creștini. Papa Pius al V-lea a declarat martiriul lor ca sărbătoare pentru întreaga Biserică.

La această dată, în anul 2016, Papa Francisc s-a adresat episcopilor Bisericii Catolice, îndemnându-i să asculte plânsul atâtor mame, atâtor familii, din cauza morții copiilor lor. Papa i-a îndemnat pe episcopi să protejeze inocența celor mici de „noii Irozi ai zilelor noastre”, care înghit și distrug inocența „sub greutatea muncii clandestine... sub greutatea prostituției și a exploatării. Inocența este distrusă de războaie și emigrarea forțată”. Papa a făcut referire și la abuzarea minorilor din partea unor clerici ai Bisericii, iar din această cauză, Biserica plânge și cere iertare.

29 decembrie 1170 – Martiriul sfântului Thomas Becket

Thomas s-a născut la Londra în anul 1118, într-o familie de origine normandă. Și-a început formarea ecleziastică în abația de la Merton, continuând apoi studiile în Franța și la Universitatea din Bologna. În 1154, a devenit arhidiacon al Diecezei de Canterbury, iar în anul următor, regele Henric al II-lea l-a numit cancelar al regatului. Deși ocupa o funcție atât de înaltă și era un prieten apropiat al regelui, Thomas și-a păstrat libertatea interioară și dragostea față de cei săraci.

În 1161, Thomas a fost numit arhiepiscop de Canterbury. În această înaltă slujire, a intrat în conflict cu regele, care fusese până atunci un bun prieten de-al său. Prin Constituțiile de la Clarendon (1164), Henric al II-lea dorea să-și mărească puterea, însă acest document limita libertatea și independența Bisericii Catolice în Anglia. Thomas Becket a refuzat să semneze, iar regele l-a considerat dușmanul său. Drept consecință, Henric l-a exilat, iar Becket și-a căutat refugiu în Franța, unde a rămas timp de șase ani într-o mănăstire cisterciană. La îndemnul papei, Thomas a semnat o pace formală cu regele și s-a întors la Canterbury, unde a fost primit cu toată căldura de credincioși, dar coroana regală îl privea cu dușmănie.

Prima măsură pe care a luat-o a fost aceea de a-i depune pe episcopii care semnaseră Constituțiile de la Clarendon, ceea ce l-a supărat atât de mult pe rege, încât acesta a exclamat: „Cine mi-l va lua de aici pe acest preot intrigant?” Patru cavaleri, luându-i vorbele în serios, au plecat la Canterbury și l-au ucis pe arhiepiscop cu lovituri de cuțit, chiar în catedrală, în ziua de 29 decembrie 1170. În ultimele clipe, Thomas a spus: „Accept moartea în numele lui Isus și pentru Biserică”. Cel care fusese mâna dreaptă a regelui și-a sfârșit viața slujind cauza lui Dumnezeu și apărând libertatea Bisericii.

Moartea ca martir a lui Thomas Becket a fost cunoscută rapid nu doar în Anglia, ci și dincolo de frontierele ei; la doar trei ani după moartea sa, Papa Alexandru al III-lea l-a ridicat la cinstea altarelor.

30 decembrie 1922 – Înfiițarea Uniunii Sovietice

Grație politicii economice a lui Lenin, partidul bolșevic a reușit să-și consolideze puterea în Rusia, începând cu execuția întregii familii a țarului în 1918 și, în scurt timp, creând prin forță și mijloace violente unirea politică a republicilor sovietice și socialiste. Pe 30 decembrie 1922, delegații republicilor Rusia, Ucraina, Bielorusia și Transcaucazia (care cuprindea Armenia, Azerbaidjan și Georgia) s-au întrunit la Teatrul Bolșoi din Moscova și au semnat tratatul care a pus bazele Uniunii Republicilor Sovietice și Socialiste (URSS).

Lenin moare în 1924. Dacă autoritatea sa era recunoscută de toți, moartea lui a marcat începutul unor puternice tensiuni între succesorii săi, provocate

de viziunile diferite asupra viitorului Uniunii Sovietice. Lev Troțki, adept al revoluției continue, pleda pentru victoria proletariatului în întreaga Europă, ceea ce ar fi protejat URSS de amenințarea capitalului, iar Internaționala Comunistă, înființată în 1919, ar fi reprezentat instrumentul revoluționar la scară planetară. Totuși, Troțki a fost învins de un triumvirat din care se remarcă Stalin, apărător al tezei „socialismului într-un singur stat”, formulată de Nikolaj Buharin. Stalin credea că Uniunea Sovietică era suficient de puternică și nu avea nevoie de o revoluție internațională. În 1926, Stalin i-a marginalizat pe ceilalți doi lideri ai fostului triumvirat (Zinoviev și Kamenev), iar în 1929 l-a exilat pe Troțki, consolidându-și astfel puterea.

În 1928, Stalin a decis trecerea oficială de la Noua Politică Economică a lui Lenin la planificarea economiei sovietice în cinci ani, un plan impus prin măsuri dictatoriale care au costat viața a milioane de oameni. În agricultură, Stalin a impus colectivizarea forțată, distrugându-i pe proprietarii de pământuri și formând colhozurile. Această politică a provocat foamete, ducând la moartea a milioane de țărani și generând reacții dure împotriva regimului său. Stalin a răspuns cu violență, eliminând orice formă de opoziție prin epurări brutale.

Statul sovietic a considerat religia un obstacol în calea progresului socialist și a combătut-o prin toate mijloacele. Numeroase biserici au fost distruse sau confiscate, iar mulți clerici și lideri religioși au fost întemnițați sau deportați. Intenția statului sovietic era de a elimina religia pentru a instaura ateismul de stat. În interiorul bisericilor, practicarea cultului a fost permisă, la fel și în spațiul privat, dar în public, orice manifestare religioasă era combătută. Practicarea religiei era considerată inacceptabilă pentru membrii profesiilor guvernamentale, iar în școli și în instituțiile culturale și ideologice, „știința” era clar contrapusă „superstițiilor religioase”. Istoria creștinilor în această parte a Europei și a lumii este marcată de violențe și de suferințe, predominând culoarea roșie a sângelui martirilor.

31 decembrie – Sfântul Silvestru I, papă

Papa Silvestru I (314-335) este primul urmaș al lui Petru care conduce Biserica într-o perioadă complet diferită de cea de dinainte, marcată de trei secole de persecuții. În anul 313, împărații Constantin și Liciniu legalizează creștinismul, acordându-i libertate, alături de celelalte religii și culte ale Imperiului Roman. Silvestru, de origine romană, este cel căruia i se atribuie tranziția Romei de la o cetate păgână la una creștină. Cu sprijinul împăratului Constantin cel Mare, în timpul pontificatului său au fost construite importante bazine, cum ar fi bazilica „Sfântul Petru” pe colina Vaticanului,

deasupra unui vechi templu dedicat lui Apollo, având altarul bazei situat deasupra mormântului apostolului Petru. Cimitirul în care au fost descoperite osemintele apostolului Petru a fost readus la lumină prin săpături arheologice efectuate în timpul Papei Pius al XII-lea.

Tot cu sprijinul împăratului Constantin, au fost construite în Roma bazilica și baptisteriul din Lateran, aproape de palatul imperial, care va deveni reședința papilor pentru multe secole. Se adaugă și bazilica „Sfântul Paul” din Afara Zidurilor, biserica „Sfânta Cruce din Ierusalim” și o biserică ridicată pe terenul papei, în apropiere de termele lui Traian, lângă Domus Aurea. Deși Constantin este văzut ca fondatorul cezaropapismului, colaborarea sa cu Papa Silvestru I a avut efecte benefice pentru Biserică pe termen lung.

Constantin, care nu a renunțat niciodată la titlul păgân de *pontifex maximus*, s-a ocupat nu doar de construirea multor biserici, ci și de problemele teologice ale vremii, considerându-le esențiale pentru politica și stabilitatea imperiului. În 314, el a convocat un sinod pentru a rezolva o schismă apărută în Africa. Totuși, evenimentul cel mai important al domniei lui Constantin a fost convocarea Conciliului I Ecumenic de la Niceea (325), desfășurat în reședința imperială de vară. Din cauza vârstei sale înaintate, Papa Silvestru nu a putut participa, însă și-a trimis reprezentanții: pe episcopul Osius din Cordoba și doi preoți.

Papa Silvestru este recunoscut drept un mărturisitor și apărător al dreptei credințe, având contribuții semnificative și în dezvoltarea liturgiei creștine. În timpul său a fost redactat primul *Martirologiu Roman* și, tot el, a pus bazele școlii romane de canto. *Depositio episcoporum* din anul 354 consemnează faptul că înmormântarea sa a avut loc pe 31 decembrie în cimitirul Priscillei de pe via Salaria.

POSTFAȚĂ

Noi, oamenii, suntem precum copacii; cu cât rădăcinile sunt mai adânci, înfipite într-un sol sănătos, cu atât creștem mai mari, mai sănătoși, mai viguroși. Istoria reprezintă rădăcinile care alimentează copacul vieții noastre, îl țin ferm și puternic în bătaia vânturilor și furtunilor care uneori se abat asupra noastră. A-ți cunoaște istoria neamului și religiei tale reprezintă o necesitate vitală; fără cunoașterea trecutului, nu știi cum să-ți construiești prezentul și nici cum să-ți proiectezi viitorul. Scopul acestor scurte istorisiri zilnice este tocmai acesta, de a ne alimenta viața cu exemple sau modele care ne pot da idei, ne pot încuraja, sau pot reprezenta un avertisment pentru ce nu trebuie să facem. În acest sens, istoria este învățătoarea vieții.

Cartea se adresează în primul rând cititorului român, de confesiune catolică, sau de altă confesiune. Deși, în ansamblu, aceste mici pastile zilnice de istorie au un caracter universal, am acordat o atenție deosebită evenimentelor și personalităților din spațiul românesc, deoarece cred că avem menirea de a îmbogăți cultural și spiritual această țară, pentru binele căreia mulți și-au sacrificat viața.

Pentru a rămâne autentică, istoria trebuie studiată și prezentată fără patimă sau interes. Acest lucru am încercat să-l păstrez; mai mult, am dorit să scriu istorii ecumenice și deschise spre dialog constructiv, bazat pe dragoste și adevăr.

Trăim într-o epocă a globalizării, în care multe din valorile identitare naționale, culturale și religioase sunt marginalizate, sau chiar combătute. Prin evenimentele sau personajele prezentate, am încercat să prezint și să pun în valoare ceea ce este important și face frumoasă istoria noastră ca oameni și creștini.

Sunt conștient de limitele acestei cărți, și, de altfel, este imposibil să prezinți o mare personalitate sau un eveniment important în doar câteva rânduri. Scopul cărții este acela de a oferi cititorului o pastilă istorică, un mic aperitiv care îi poate deschide apetitul cunoașterii în profunzime a bogățiilor și frumuseților, a luminilor și umbrelor istoriei care ne-a marcat și ne marchează viața.

Conținutul acestei cărți poate fi citit și pe pagina mea de Facebook a anului 2023; multe portrete istorice se găsesc și în anii anteriori ai paginii mele.

Sursele din care m-am informat sunt multiple, în formă tipărită sau digitală, pe site-uri oficiale, importante. M-am folosit de numeroasele biografii ale sfinților publicate de editurile catolice din țară și străinătate; datorită multitudinii lor, nu le menționez aici, căci ele pot fi găsite ușor pe site-urile respectivelor edituri.

Mulțumesc Editurii Sapiientia pentru bunăvoința și efortul de a tipări această carte pe care o dedic cu drag oricărui cititor, cu speranța de a aduce o rază de lumină în mințile noastre și o adiere de căldură în inimi, pentru a fi mai autentici ca oameni și creștini.

BIBLIOGRAFIE

100 de puncte fierbinți din Istoria Bisericii, Sapientia, Iași 2011.

FURTADO, Peter, *History day by day; 366 voices from the past*, Thames @ Hudson, Londra 2019.

Il libro delle meraviglie, Paoline, Milano 2007.

Istoria lumii. 7650 date istorice importante, Rao, București 2017.

LENZENWEGER, J., STOCKMEIER, P., AMON, K., ZINNOBLER, R., *Storia della Chiesa cattolica*, Paoline, Cinisello Balsamo 1999.

MESSORI, Vittorio, *Pensare la storia*, San Paolo, Cinisello Balsamo 1999.

VALENTE, Marcello, *Il calendario dell'umanità*, il Saggiatore, Milano 2020.

Resurse din internet

<https://www.santodelgiorno.it/>

<https://www.santiebeati.it/>

<https://www.vaticannews.va/ro.html>

<https://www.catholica.ro/>

<https://www.herodote.net/>

<https://www.unitischimbam.ro/>

<https://sanctoral.com/>

<https://www.cronologia.it/>

https://it.cathopedia.org/wiki/Cathopedia:Pagina_principale

<https://www.newadvent.org/>

<https://www.britannica.com/>

<https://historia.ro/>

**Istoria pentru noi
trebuie să fie un izvor nesecat
de poezie sănătoasă,
un șir de icoane sfinte
de unde să căpătăm totdeauna
învățătură de adevăr
și insuflare de virtute.**

Ion Luca Caragiale

ISBN 978-606-578-538-0

9 786065 785380

www.editurasapientia.ro

